

Møteinnkalling

Utvalg: **Kvæningen kommunestyre**
Møtested: Kommunehuset
Dato: 30.10.2019
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 88 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Burfjord 30.09.19

Eirik Losegaard Mevik
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen originalsignatur.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 65/19	Godkjenning av kommunestyrevalget 2019		2018/145
PS 66/19	Valg av formannskap, ordfører, varaordfører, utvalg og verv for kommunestyreperioden 2019 - 2023.		2015/666
PS 67/19	Tertialrapport pr september 2019		2018/340
PS 68/19	Budsjettreguleringer pr 31. august 2019		2019/14
PS 69/19	Salg av Kjækan skole		2017/147
PS 70/19	Personalreglementet, justering av tilsettingsreglene		2016/517
PS 71/19	Endelig vedtak om plassering av bom på anleggsvegen		2015/339
PS 72/19	Sluttrapport fra mulighetsstudie for landbruket i Kvæningen		2017/198
PS 73/19	Høring på nasjonal ramme for vindkraft		2018/212
PS 74/19	Etisk reglement, revisjon av retningslinjene		2019/250
PS 75/19	Tjenestebeskrivelser i helse og omsorg		2018/325
PS 76/19	Underveisrapport pr. juni 2019		2018/26
PS 77/19	Oppdatering av ansettelsesutvalg		2018/301
PS 78/19	Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen		2019/63
PS 79/19	Budsjetttramme 2020 - Kontroll og tilsyn i Kvæningen kommune		2016/76
PS 80/19	Forvaltningsrevisjonsrapport - Innkjøpsamarbeidet i Nord-Troms		2016/76
PS 81/19	Selskapskontroll Avfallsservice - Forvaltningsrevisjon av selvkostprinsippet		2016/76
PS 82/19	Samarbeidsavtale med Alta om felles barnevern		2019/118
PS 83/19	Lovlighetsklage av næringslån til Moonlight Mountain Gir AS		2019/199
PS 84/19	Referatsaker		
RS 11/19	Oppstart og organisering av arbeidet med revisjon av offentlige snøscooterløyper		2015/439
RS 12/19	Protokoll studietur til Sogn - Nord-Troms regionråd		2017/179

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
15/19	Valgstyret	28.10.2019
65/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Godkjenning av kommunestyrevalget 2019

Saksprotokoll i Valgstyret - 28.10.2019

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyrevalget 2019 godkjennes.

Henvisning til lovverk: Valgloven.

Administrasjonssjefens innstilling

Kommunestyrevalget 2019 godkjennes.

Saksopplysninger

Kommunestyret skal selv godkjenne valget på bakgrunn av innstilling fra valgstyret jf. Valglovens § 13-4:

§ 13-4. Kontroll av fylkestingsvalg og kommunestyrevalg. Ugyldig valg – omvalg

(1) Det nyvalgte fylkestinget treffer vedtak om fylkestingsvalget er gyldig. Det nyvalgte kommunestyret treffer vedtak om kommunestyrevalget er gyldig.

(2) Fylkestinget skal kjenne fylkestingsvalget i en kommune eller i hele fylket ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.

(3) Kommunestyret skal kjenne kommunestyrevalget i kommunen ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.

(4) Hvis fylkestinget eller kommunestyret kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til departementet, som påbyr omvalg. Ved fylkestingsvalg kan departementet i særlige tilfeller påby omvalg i hele fylket, selv om feilen ikke gjelder alle kommunene i fylket.

(5) Bestemmelsen i kommuneloven § 59 om lovlighetskontroll gjelder tilsvarende. Fristen for å fremsette begjæring om lovlighetskontroll er likevel sju dager etter at fylkestinget eller kommunestyret har truffet vedtak etter første ledd.

Kommunestyrevalget 2019 ble en lengre prosess enn det som er vanlig i slike valg.

Krav om omtelling

Valget ble veldig jevnt og det kom klage på valget som ble behandlet i valgstyret den 26.09.19 i sak 8/19 med slikt vedtak: «Med bakgrunn i klagen fra SV går valgstyret inn for omtelling av

avgitte stemmer ved kommunevalget 2019. Valgstyret presiserer at opptelling gjennomført valgdagen og påfølgende dag for sent innkomne stemmer, ble gjort på en betryggende måte. Begrunnelsen for en omtelling ligger i de små marginer samt å trygge legitimiteten til valget. Valgstyret beklager at det er skapt usikkerhet omkring hva som er rett antall forhåndsstemmer og at det ikke er blitt tatt stilling til omtelling på et tidligere tidspunkt. Med bakgrunn i den nye tellingen må en riktig oppstilling av forhåndsstemmer framgå. Antall avgitte stemmer må vurderes opp mot kryssinger i manntallet, samt at det gjøres en gjennomgang av forkastede stemmer.»

Valgstyret gjennomførte omtelling den 30.09.19, 04.10.19, 14.10.19 og 15.10.19. I tillegg til et fulltallig valgstyre møte fra administrasjonen Lillian K Soleng og Cathrine Torvund (alle dagene, men kun delvis den 15.10.19) og Bjørn Ellefsæter (30.09.19, 14.10.19, 15.10.19).

Den 30.09.19 fant man følgende:

Alt stemte med valgprotokollen datert 10.09.19 med unntak av:

- 2 rettede stemmesedler lå sammen med urettede stemmesedler. Disse inneholdt følgende slengere: 1 slenger fra Senterpartiet til Bygdelista, Hanne Wiesener. 1 slenger fra Bygdelista til Arbeiderpartiet, Eirik L Mevik.
- Ved kontrolltelling av antall personstemmer og slengere fikk vi følgende avvik. Tallene i parentes er de som står i valgprotokollen av 10.09.19 (p = personstemmer og s = slengere):
 - Eirik L Mevik, 138p / 30s (140p / 29s)
 - Reidar E-Wassnes, 32p / 4s (32p / 5s)
 - Rune Nilsen, 2p / 0s (2p / 2s)
 - Bjarte Hollevik, 10p / 11s (11p / 11s)
 - Tonny Mathiassen, 11p / 9s (12p / 9s)
 - Matthias Welz, 7p / 2s (5p / 2s)
 - Ivan Mathiassen, 3p / 1s (4p / 1s)
 - Helene Tryggstrand, 0p / 0s (1p / 0s)
 - Nils Jørgen Pedersen, 4p / 4s (4p / 5s)
 - Ronald Jenssen, 38p / 5s (39p / 4s)
 - Kai Petter Johansen, 36s / 45s (37p / 45s)
 - Tryggve Enoksen, 23p / 19s (24p / 19s)
 - Kitty Karlsen, 6p / 2s (7p / 2s)

Den 04.10.19 ble det oppdaget ytterligere 2 avvik. 1 ved at en stemmeseddel til Senterpartiet ble funnet i en konvolutt til SV. 1 rettet stemmeseddel lå sammen med urettede stemmesedler, 1 seddel fra Bygdelista med ekstra personstemme til Guri Isaksen.

Den 14.10.19: Antall kryss i manntallet for valgting ble tallet og vi kom til 405. I opprinnelig protokoll står det 404.

Den 15.10.19: Fordelingen av 10 godkjente stemmer i særskilt omslag ble sjekket og differansen fra tellingen dagen før ligger i Burfjord krets. Antall kryss i manntallet for valgting i Burfjord krets ble tallet og vi kom til 194 (sum totalt blir da 405). Konklusjonen på tellingen 14. og 15. er det skal være 405 kryss i manntallet for valgting.

Klage ifm tidligere stenging av forhåndsvalglokalene

Viser til vedlagte sak 13/19 i Valgstyret den 17.10.19. Vedtaket ble sendt fram til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). KMD konkluderer i brev til oss den 25.10.19 at klagen avvises (se vedlagte brev).

Vurdering

Endringene som følge av avvikene som ble funnet ved omtellingen rokker ikke ved mandatfordelingen, og det ikke er funnet feil som det ikke er mulig å rette. Ny valgprotokoll ble produsert etter punching av de rettede tallene den 17.10.19 og viser at mandatfordelingen er uendret. Videre har KMD sagt at det ikke er tilstrekkelig grunn for å kjenne et valg ugyldig ved å legge vekt på kun teoretiske muligheter for at et valgutfall kunne ha blitt annerledes.

Jf Valgloven § 13-4 pkt 3 anbefaler derfor administrasjonssjefen at kommunestyrevalget 2019 godkjennes.

Vedlagt følger

- Krav om omtelling, brev fra SV mottatt 16.09.19.
- Saksframstilling og vedtak i valgstyret 17.10.19, sak 13/19.
- Valgprotokoll datert 17.10.19.
- Brev fra KMD datert 25.10.19.

Krav om omtelling.

Undertegnede, krever omtelling av kommunevalget i Kvæningen. Kravet om omtelling gjøres på bakgrunn av 2 forhold: 1. Det skiller mindre enn 2 stemmer mellom siste mandatet. 2. Det er opplyst til media at det var avlagt 287 forhåndsstemmer i Kvæningen. Ifølge valgprotokollen er det bare avlagt 275 forhåndsstemmer.

Protokollen må avspeile det korrekte tallet for forhåndsstemmer. Derfor må hele valget gjennomgås på nytt, og ny protokoll må føres slik at det blant annet blir klarhet i hvordan tallet 287 er framkommet. Dersom det ikke er avlagt 287 forhåndsstemmer, må valgstyret få orientering om hvorfor et feilaktig tall er offentliggjort. Dette må også korrigeres i media.

Vennlig hilsen

Kai Petter Johansen

 Kvæningen kommune Postmottak
16 SEPT 2019
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Bjørn</i>
Til orientering
Gradering

Møteprotokoll

Utvalg: Valgstyret
Møtested: Kommunehuset
Dato: 17.10.2019
Tidspunkt: 12:00 – 16:30.

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Ronald Jenssen	Nestleder	H
Eirik Losnegaard Mevik	Leder	AP
Vera Marie Eilertsen-Wassnes	Medlem	AP

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Jan Helge Jensen	Medlem	SP/KP
Mariann Larsen	Medlem	SP/KP

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
Kurt Solheim	Mariann Larsen	SP/KP
Tryggve Enoksen	Jan Helge Jensen	SV

Merknader: Ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bjørn Ellefsæter	Konst administrasjonssjef

Konvolutt i særskilt omslag ble vurdert. Det ble enstemmig vedtatt å lukke møtet under vurderingen, jf KL § 11-5 og Fvl 13. Det ble enstemmig bestemt at stemmen må forkastes.

Alle stemmene ble punchet på nytt og ny valgprotokoll ble produsert. Alle avvik som var funnet ved omtelling ble rettet opp. Det ble anmerket at rett tall for antall kryss i Burfjord krets ikke var rettet opp.

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet. Dokumentet er godkjent elektronisk og inneholder derfor ikke originalunderskrifter.

Vera Eilertsen-Wassnes

Tryggve Enoksen

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 13/19	Vedrørende klage på valggjennomføringen		2018/145

PS 13/19 Vedrørende klage på valggjennomføringen

Saksprotokoll i Valgstyret - 17.10.2019

Behandling:

Forslag fra Tryggve Enoksen: Valgstyret kan ikke si at lukking av stemmelokalet ikke kan ha vært avgjørende for resultatet av årets valg. Valgstyret begrunner dette med følgende:

Om virkning av for tidlig stengning av forhåndsstemmegivning.

Valgstyret vil henvisse til at Sp gjorde det forholdsvis bedre ved forhåndsstemmegivning enn på selve valgdagen (98 for Ap og 79 til Sp). Det gir en forholdsmessig fordeling mellom Ap og Sp med ca. 55/45. Ut fra disse forholdstall kan det eksempelvis bli likt stemmetall eller eksempelvis 5 for Ap og 4 til Sp. Dersom en legger disse listene (urettet) opp på dagens listestemmetall vil Ap få delingstallet 347,54 på sitt 6. mandat og Sp får 349,14 på sitt 4. mandat. Med en fordeling på 4 mot 3 ville det vært praktisk talt dødt løp med Ap 0,04 foran.

En 2 til 2 fordeling ville også gitt Sp mandatet med 0,49 i margin. En kan anta at det ikke er veldig mange som ikke fikk stemme, men slik stemmetallet er pr. dato, kan det likevel ha hatt avgjørende betydning.

Om lukking er forsvarlig tilkjennegitt og gjort av organ med fullmakt.

Stengingen blei gjort på Facebook torsdag kveld og med lapp på døra som velgerne først blei oppmerksom på da de skulle inn og stemme.

Valgstyret erkjenner av vedtak om lukking ikke er gjort av organ med fullmakt. Etter vårt syn burde en stenging av valglokale før angitt tidspunkt, være forelagt valgstyret. Vi kan ikke se at det er sannsynliggjort noen klar hjemmel for avgjørelsen. Etter vårt syn er dette en prinsipiell sak som absolutt skulle vært forelagt valgstyret.

Innstillingen ble vedtatt med 3 stemmer mot 2 stemmer for forslaget fra Tryggve Enoksen.

Vedtak:

Det er blitt gjort feil i avviklingen av kommunestyrevalget 2019, men feilen antas ikke å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

Administrasjonssjefens innstilling

Det er blitt gjort feil i avviklingen av kommunestyrevalget 2019, men feilen antas ikke å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
	Valgstyret	

Vedrørende klage på valggjennomføringen

Henvisning til lovverk: Valgloven

Administrasjonssjefens innstilling

Det er blitt gjort feil i avviklingen av kommunestyrevalget 2019, men feilen antas ikke å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte brev fra KMD vedrørende klage på valggjennomføringen. De ønsker svar på ulike forhold rundt dette. Om det er begått en feil og kan det utelukkes at en feil kan ha hatt konsekvenser for valgresultatet.

- 1) Først må ta stilling til om det er begått feil. Her må dessverre innrømme at - ja det er det. Det redegjøres nedenfor om dette.
- 2) Deretter må det tas stilling til om feilen har hatt innvirkning på utfallet av valget. Det mener vi det ikke har gjort.

Om virkningen av tidligere stengning av forhåndsstemmelokalene

Det ble rettidig innlevert en klage på stenging av forhåndsstemmelokalene. Valgstyret har behandlet klagen, tatt den til etterretning og sendt den videre til departementet som er klageinstans. Det departementet skal vurdere er etter Valgloven § 13-2 (4): «... *ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.*»

Vi kjenner ikke antallet for de som kom til stengt dør fredag 6/9, men vi vet om 3-4 personer som ikke fikk stemt.

Departementet skal kjenne feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette. Denne vurderingen skal gjøres etter noenlunde samme sannsynlighetsvurdering som legges til grunn i forvaltningsloven § 41 («*Er reglene om behandlingsmåten i denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven ikke overholdt ved behandlingen av en sak som gjelder enkeltvedtak, er vedtaket likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.*»).

I forarbeidene til forrige valglov § 77 ot.prp.nr 22 s 46 (gjeldende rett i denne paragrafen ble videreført i ny lov, derfor er det relevant å se på forarbeidene til forrige lov) står det om sannsynlighetsvurderingen: «*En skal heller ikke glemme at sannsynlighetvurderingen i stor utrekning må basere seg på rent matematiske kalkyler med utgangspunkt i den tilslutning de forskjellige partier/grupper har i vedkommende valgdistrikt, slik at det som regel ikke blir særlig plass for rent subjektivt skjønn.*»

For at denne feilen skal kunne ha innvirkning på mandatfordelingen måtte det ha kommet flere Sp-velgere enn Ap-velgere for å forhåndsstemme i dette tidsrommet. Ut fra en matematisk kalkyle ville det mest sannsynlig ha kommet flere Ap-velgere enn Sp-velgere i og med at Ap hadde flere forhåndsstemmer (98 mot 79) enn Sp.

Derfor kan ikke denne feilen antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

Om lukking er forsvarlig tilkjennegjort og gjort av organ med fullmakt.

I juli fikk vi melding fra kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om at det var fastsatt endringer i valgforskriften om framsending av forhåndsstemmer som trådte i kraft straks. For å imøtekomme dette gjorde Valgdirektoratet og Posten/Bring avtale om at stemmene skulle hentes fredag 6. september kl. 14.30 i Kvæningen kommune. På grunn av at vi trengte tid til forberedende arbeid med dette, ble det klart at stemmegivningen måtte avsluttes tidligere. Så raskt vi fikk beskjed om transporten ble det informert ved begge stemmesteder og på kommunens facebookside, men dessverre ikke på kommunens hjemmeside. Heller ikke på nettstedet Valg.no ble det lagt ut ny info, men har ikke vi tilgang (det er mest sannsynlig at de har hentet informasjonen sin fra EVA).

Alternativet til denne tjenesten ville vært en både dyrere og mer arbeidskrevende ordning med å sende fram materialet til andre kommuner innen fristen. Alle kommuner vi kjenner til benyttet seg av denne tjenesten.

Valgstyret gjorde den 20.05.19 i sak 2/19 slik vedtak «*Valgstyrets leder Eirik Losnegaard Mevik gis vedtaksmyndighet i konkrete enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning.*» Når det gjelder beslutningen om denne stengningen skulle den egentlig vært gjort av valgstyrets leder - ikke av administrasjonen.

Det er bare å beklage at forespørselen om stengning ikke ble forelagt valgstyrets leder slik den skulle vært. På dette tidspunkt anså vi dette for å være en kurant avgjørelse i og med at alternativene var både dyrere og mer tidkrevende. Videre var det tidlig informert ved stemmelokalene om denne endringen. Det vises videre til valghåndboken: «*... Siste dagen før valgdagen kan det likevel, av hensyn til å få stemmene frem i tide, være grunn til å avslutte på et tidligere tidspunkt. ...*».

Kunngjøring av forhåndsstemmegivning

Tid og sted for forhåndsstemmegivning er kunngjort i tråd med Valgforskriftens § 24. Det er annonsert på Valg.no, aviser og hjemmeside/Facebooksida.

Utdrag fra Valgloven:

§ 13-4. Kontroll av fylkestingsvalg og kommunestyrevalg. Ugyldig valg – omvalg

(1) Det nyvalgte fylkestinget treffer vedtak om fylkestingsvalget er gyldig. Det nyvalgte kommunestyret treffer vedtak om kommunestyrevalget er gyldig.

(2) Fylkestinget skal kjenne fylkestingsvalget i en kommune eller i hele fylket ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.

(3) Kommunestyret skal kjenne kommunestyrevalget i kommunen ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette.

(4) Hvis fylkestinget eller kommunestyret kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til departementet, som påbyr omvalg. Ved fylkestingsvalg kan departementet i særlige tilfeller påby omvalg i hele fylket, selv om feilen ikke gjelder alle kommunene i fylket.

(5) Bestemmelsen i kommuneloven § 59 om lovlighetskontroll gjelder tilsvarende. Fristen for å fremsette begjæring om lovlighetskontroll er likevel sju dager etter at fylkestinget eller kommunestyret har truffet vedtak etter første ledd.

Vurdering

Selv om det er begått feil så er ikke disse så store at de antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

Den feilen som har mest usikker konsekvens er den tidligere stengningen av forhåndstemmegivningen. Her må man legge til grunn en matematisk kalkyle. I og med at det er det minste partiet som mangler stemmer på å kapre et mandat, er det ut fra ren matematikk mindre sannsynlig for at de ville klart det. Dersom situasjonen hadde vært motsatt, at det største partiet manglet stemmer på å kapre et mandat, ville de ut fra matematisk kalkyle hatt mulighet til dette og da ville en slik feil hatt større konsekvens.

De øvrige feilene er svært små og ikke i nærheten av å endre mandatfordelingen.

Vedlagt følger brev fra KMD datert 09.09.19 og valgstyrets vedtak den 26.09.19 i sak 9/19.

Kommunestyrevalget 2019

Valgprotokoll for valgstyret i

Kvæningen kommune, Troms og Finnmark fylke

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019

Valgprotokoll for valgstyret - Kommunestyrevalget 2019

Kommune: Kvæningen

Fylke: Troms og Finnmark

År: 2019

Nøkkeltall i valggjennomføringen

Antall stemmeberettigede	1 002
Totalt antall kryss i manntallet	679
Oppmøteprosent	67,76 %
Totalt antall godkjente forhåndsstemmegivninger	275
Totalt antall godkjente valgtingsstemmegivninger	404
Totalt antall forkastede stemmegivninger	4
Totalt antall godkjente stemmesedler	676
Totalt antall forkastede stemmesedler	2

Representantfordeling

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	6
Senterpartiet	3
SV - Sosialistisk Venstreparti	2
Kvæningen Bygdaliste	2
Høyre og Fremskrittspartiet	2
Sum	15

A Administrative forhold

A1 Valgstyret

Sekretær: Torvund Cathrine

Medlemmer (inkl. møtende varamedlemmer):

Navn	Funksjon
Mevik Eirik Losnegaard	Leder
Jenssen Ronald	Nestleder
Eilertsen-Wassnes Vera Marie	Medlem
Jensen Jan Helge	Medlem
Larsen Mariann	Medlem

A2 Valgtinget

Stemmekretser og tid:

Navn på alle kretsene i kommunen

Krets	Åpningstid søndag	Åpningstid mandag
Alteidet		12:00 – 18:00
Burfjord		12:00 – 19:00
Badderen		12:00 – 18:00
Indre Kvænangen		12:00 – 18:00
Spildra		10:00 – 15:00

B Foreløpig optelling av forhåndsstemmer

B1 Behandling av mottatte forhåndsstemmegivninger

B1.1 Totalt mottatte forhåndsstemmegivninger

	Antall stemmegivninger	
	Forkastet	Godkjente
Antall forhåndsstemmegivninger innenriks fra 1. juli til 9. august (tidligstemmegivning)	0	2
Antall forhåndsstemmegivninger innenriks fra 10. august	0	273
Antall brevstemmer utenriks	0	0
Antall øvrige forhåndsstemmegivninger utenriks og på Svalbard og Jan Mayen	0	0
Antall i beredskapskonvolutt	0	0
Sum mottatte forhåndsstemmegivninger	0	275
Totalt antall	275	

B1.2 Behandlede forhåndsstemmegivninger

Forkastelser	Innenriks	Utenriks
Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-1 (1) a	0	0
Stemmegivningen inneholder ikke tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er § 10-1 (1) b	0	0
Stemmegivningen er ikke avgitt til rett tid § 10-1 (1) c	0	0
Stemmegivningen er ikke levert til rett stemmemottaker § 10-1 (1) d	0	0
Omslagskonvolutt er åpnet eller forsøkt åpnet § 10-1 (1) e	0	0
Velgeren har allerede avgitt godkjent stemmegivning § 10-1 (1) f	0	0
Stemmegivningen er ikke kommet inn til valgstyret innen kl. 17 dagen etter valgdagen §10-1 (1) g	0	0
Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-1a (1) a	0	0
Velgeren har allerede avgitt godkjent stemmegivning § 10-1a (1) c	0	0
Sum forkastede forhåndsstemmegivninger	0	0
Godkjente forhåndsstemmegivninger (skal være lik sum av B2.1.1 og B2.2.1)	275	
Totalt antall forhåndsstemmegivninger	275	

B2 Foreløpig optelling av forhåndsstemmesedler

B2.1 Startet senest 4 timer før valglokalene stenger

B2.1.1 Behandlede ordinære forhåndsstemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	240
Blanke	—	10
Tvilsomme	—	2
Total antall behandlede forhåndsstemmesedler	252	252

B2.1.2 Partifordelte forhåndsstemmesedler

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	90
Senterpartiet	76
Kvæningen Bygdeliste	19
Høyre og Fremskrittspartiet	38
SV - Sosialistisk Venstreparti	17
Totalt antall partifordelte stemmesedler	240

B2.1.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (B2.1.1) og foreløpig optelling (B2.1.2) og evt. andre forhold)

--

B2.2 Opptalt etter kl. 17.00 dagen etter valgdagen (lagt til side og sent innkomne)

B2.2.1 Behandlede sent innkomne forhåndsstemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	23
Blanke	—	0
Tvilsomme	—	0
Total antall sent innkomne forhåndsstemmesedler	23	23

B2.2.2 Partifordelte sent innkomne forhåndsstemmesedler

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	8
Senterpartiet	3
Kvæningen Bygdeliste	3
Høyre og Fremskrittspartiet	7
SV - Sosialistisk Venstreparti	2
Totalt antall partifordelte stemmesedler	23

B2.2.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (B2.2.1) og foreløpig opptelling (B2.2.2) og evt. andre forhold)

--

C Foreløpig optelling av valgtingsstemmer

C1 Oversikt over stemmer mottatt i alle kretser

Stemme-krets	Sted for foreløpig optelling	Kryss i manntall		Opptalte stemmer		
		Søndag	Mandag	Stemmesedler i urne	I særskilt omslag	Fremmede
Alteidet	Hos valgstyret	0	66	66	0	0
Burfjord	Hos valgstyret	0	193	193	13	0
Badderer	Hos valgstyret	0	89	88	1	0
Indre Kvænanen	Hos valgstyret	0	29	29	0	0
Spildra	Hos valgstyret	0	17	17	0	0
Sum		0	394	393	14	0
Sum		394				

C1.1 Merknad fra stemmestyrene

Badderer — valgtingsstemmer ordinære:

Antall manntallskryss stemmer ikke overens med antall stemmesedler fordi en velger ikke har avgitt stemme til kommunestyret.

C2 Foreløpig optelling hos stemmestyrene

Det er ikke foretatt foreløpig optelling hos stemmestyrene.

C3 Stemmegivninger - valgting

C3.1 Stemmegivning i særskilt omslag

Godkjente	10
Forkastet	4
Totalt antall stemmegivninger i særskilt omslag	14

C3.2 Forkastede stemmegivninger i særskilt omslag

Velger ikke i kommunens manntall §10-2(1) a)	4
Velger hadde forhåndsstemt/avgitt allerede godkjent stemme §10-2(1) c)	0
Totalt antall forkastede stemmegivninger	4

C3.3 Fremmede stemmegivninger

Godkjente	0
Forkastet	0
Totalt antall fremmedstemmegivninger	0

C3.4 Forkastede fremmede stemmegivninger

Velger ikke i kommunens manntall §10-2(1) a)	0
Velger hadde forhåndsstemt/avgitt allerede godkjent stemme §10-2(1) c)	0
Total antall forkastede stemmegivninger	0

C4 Foreløpig opptelling hos valgstyret

C4.1 Antall valgtingsstemmesedler i urne

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	388
Blanke	—	5
Tvilsomme	—	0
Total antall valgtingstemmesedler i urne	394	393

C4.2 Partifordelte valgtingsstemmesedler i urne

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	154
Senterpartiet	82
Kvænanngen Bygdaliste	62
Høyre og Fremskrittspartiet	41
SV - Sosialistisk Venstreparti	49
Totalt antall partifordelte stemmesedler	388

C4.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.1) og foreløpig opptelling (C4.2) og evt. andre forhold)

--

C4.4 Antall stemmesedler i særskilt omslag

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	9
Blanke	—	1
Tvilsomme	—	0
Total antall stemmesedler i særskilt omslag	10	10

C4.5 Partifordelte stemmesedler i særskilt omslag

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	2
Senterpartiet	0
Kvæningen Bygdeliste	1
Høyre og Fremskrittspartiet	3
SV - Sosialistisk Venstreparti	3
Totalt antall partifordelte stemmesedler	9

C4.6 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.4) og foreløpig opptelling (C4.5) og evt. andre forhold)

--

C4.7 Antall fremmede stemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	0
Blanke	—	0
Tvilsomme	—	0
Total antall fremmedstemmesedler	0	0

C4.8 Partifordelte fremmede stemmesedler

Parti	Antall
Arbeiderpartiet	0
Senterpartiet	0
Kvæningen Bygdeliste	0
Høyre og Fremskrittspartiet	0
SV - Sosialistisk Venstreparti	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	0

C4.9 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.7) og foreløpig opptelling (C4.8) og evt. andre forhold)

--

D Endelig optelling

D1 Forhåndsstemmer

D1.1 Opptalte forhåndsstemmesedler

Type	Godkjente	Blanke	Forkastet	Total
Opptalt minst fire timer før valglokalet stenger	240	10	2	252
Opptalt etter kl. 17.00 dagen etter valgdagen	23	0	0	23
Total antall opptalte forhåndsstemmesedler	263	10	2	275

D1.2 Forkastede forhåndsstemmesedler

Type forkastelse	Startet senest 4 timer før valglokalene stenger	Opptalt etter stenging
Seddelen manglet off. stempel §10-3(1) a)	0	0
Det fremgår ikke hvilket valg stemmeseddelen gjelder §10-3(1) b)	0	0
Det fremgår ikke hvilket parti eller gruppe velgeren har stemt på §10-3(1)	1	0
Partiet eller gruppen stiller ikke liste §10-3(1) d)	1	0
Totalt antall forkastede stemmesedler	2	0

D1.3 Godkjente forhåndsstemmesedler fordelt på parti

Parti	Endelig
Arbeiderpartiet	98
Senterpartiet	79
Kvæningen Bygdaliste	22
Høyre og Fremskrittspartiet	45
SV - Sosialistisk Venstreparti	19
Totalt antall partifordelte stemmesedler	263

D1.4 Avvik mellom foreløpig og endelig optelling av forhåndsstemmesedler

Parti	Foreløpig	Endelig	Avvik
Arbeiderpartiet	98	98	0
Senterpartiet	79	79	0
Kvæningen Bygdaliste	22	22	0
Høyre og Fremskrittspartiet	45	45	0
SV - Sosialistisk Venstreparti	19	19	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	263	263	0

D1.5 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom foreløpig og endelig optelling av forhåndsstemmer.)

--

D2 Valgtingsstemmer

D2.1 Opptalte valgtingsstemmesedler

Type	Godkjente	Blanke	Forkastet	Total
Ordinære	388	5	0	393
Særskilt	9	1	0	10
Fremmede	0	0	0	0
Total antall opptalte valgtingsstemmesedler	397	6	0	403

D2.2 Forkastede valgtingsstemmesedler

Type forkastelse	Ordinære	Særskilt	Fremmede	Total
Seddelen manglet off. stempel §10-3(1) a)	0	0	0	0
Det fremgår ikke hvilket valg stemmeseddelen gjelder §10-3(1) b)	0	0	0	0
Det fremgår ikke hvilket parti eller gruppe velgeren har stemt på §10-3(1) c)	0	0	0	0
Partiet eller gruppen stiller ikke liste §10-3(1) d)	0	0	0	0
Totalt forkastede stemmesedler	0	0	0	0

D2.3 Godkjente valgtingsstemmesedler fordelt på parti

Parti	Endelig
Arbeiderpartiet	156
Senterpartiet	82
Kvæningen Bygdeliste	63
Høyre og Fremskrittspartiet	44
SV - Sosialistisk Venstreparti	52
Totalt antall partifordelte stemmesedler	397

D2.4 Avvik mellom foreløpig og endelig opptelling av ordinære valgtingsstemmesedler

Parti	Foreløpig	Endelig	Avvik
Arbeiderpartiet	156	156	0
Senterpartiet	82	82	0
Kvæningen Bygdeliste	63	63	0
Høyre og Fremskrittspartiet	44	44	0
SV - Sosialistisk Venstreparti	52	52	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	397	397	0

D2.5 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom foreløpig og endelig opptelling av valgtingsstemmer)

Hele kommunen — valgtingsstemmer ordinære:
Det ble foretatt en ny endelig telling fordi en stemmeseddel til et parti var lagt i konvolutten til et annet parti.

D3 Totaloversikt over antall stemmesedler fordelt på parti

Parti	Forhånd	Valgting	Total
Arbeiderpartiet	98	156	254
Senterpartiet	79	82	161
Kvæningen Bygdeliste	22	63	85
Høyre og Fremskrittspartiet	45	44	89
SV - Sosialistisk Venstreparti	19	52	71
Totalt antall partifordelte stemmesedler	263	397	660

E Valgoppgjør

E1 Mandatfordeling

E1.1 Beregning av listestemmetall og antall mandater til listene

Arbeiderpartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 254 x 15		3810
Slengere:	Mottatt:	63
	Avgitt:	115
Listestemmetall:		3758
1. div	1.4	2 684,285714
2. div	3.0	1 252,666667
3. div	5.0	751,600000
4. div	7.0	536,857143
5. div	9.0	417,555556
6. div	11.0	341,636364
7. div	13.0	289,076923
8. div	15.0	250,533333
9. div	17.0	221,058824
10. div	19.0	197,789474
11. div	21.0	178,952381
12. div	23.0	163,391304
13. div	25.0	150,320000
14. div	27.0	139,185185
15. div	29.0	129,586207
16. div	31.0	121,225806
17. div	33.0	113,878788
18. div	35.0	107,371429
19. div	37.0	101,567568
20. div	39.0	96,358974
21. div	41.0	91,658537

Senterpartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 161 x 15		2415
Slengere:	Mottatt:	30
	Avgitt:	62
Listestemmetall:		2383
1. div	1.4	1 702,142857
2. div	3.0	794,333333
3. div	5.0	476,600000
4. div	7.0	340,428571
5. div	9.0	264,777778
6. div	11.0	216,636364

7. div	13.0	183,307692
8. div	15.0	158,866667
9. div	17.0	140,176471
10. div	19.0	125,421053
11. div	21.0	113,476190
12. div	23.0	103,608696
13. div	25.0	95,320000
14. div	27.0	88,259259
15. div	29.0	82,172414
16. div	31.0	76,870968
17. div	33.0	72,212121
18. div	35.0	68,085714
19. div	37.0	64,405405
20. div	39.0	61,102564
21. div	41.0	58,121951

Kvæningen Bygdeliste		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 85 x 15		1275
Slengere:	Mottatt:	91
	Avgitt:	57
Listestemmetall:		1309
1. div	1.4	935,000000
2. div	3.0	436,333333
3. div	5.0	261,800000
4. div	7.0	187,000000
5. div	9.0	145,444444
6. div	11.0	119,000000
7. div	13.0	100,692308
8. div	15.0	87,266667
9. div	17.0	77,000000
10. div	19.0	68,894737
11. div	21.0	62,333333
12. div	23.0	56,913043
13. div	25.0	52,360000
14. div	27.0	48,481481
15. div	29.0	45,137931
16. div	31.0	42,225806
17. div	33.0	39,666667
18. div	35.0	37,400000
19. div	37.0	35,378378
20. div	39.0	33,564103
21. div	41.0	31,926829

Høyre og Fremskrittspartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 89 x 15		1335
Slengere:	Mottatt:	24
	Avgitt:	33
Listestemmetall:		1326
1. div	1.4	947,142857
2. div	3.0	442,000000
3. div	5.0	265,200000
4. div	7.0	189,428571
5. div	9.0	147,333333
6. div	11.0	120,545455
7. div	13.0	102,000000
8. div	15.0	88,400000
9. div	17.0	78,000000
10. div	19.0	69,789474
11. div	21.0	63,142857
12. div	23.0	57,652174
13. div	25.0	53,040000
14. div	27.0	49,111111
15. div	29.0	45,724138
16. div	31.0	42,774194
17. div	33.0	40,181818
18. div	35.0	37,885714
19. div	37.0	35,837838
20. div	39.0	34,000000

SV - Sosialistisk Venstreparti		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 71 x 15		1065
Slengere:	Mottatt:	82
	Avgitt:	23
Listestemmetall:		1124
1. div	1.4	802,857143
2. div	3.0	374,666667
3. div	5.0	224,800000
4. div	7.0	160,571429
5. div	9.0	124,888889
6. div	11.0	102,181818
7. div	13.0	86,461538
8. div	15.0	74,933333
9. div	17.0	66,117647

10. div	19.0	59,157895
11. div	21.0	53,523810
12. div	23.0	48,869565
13. div	25.0	44,960000
14. div	27.0	41,629630
15. div	29.0	38,758621

Mandatene ble fordelt som følger:

Mandat nr.:	Parti:	Kvotient:
1	Arbeiderpartiet	2 684,285714
2	Senterpartiet	1 702,142857
3	Arbeiderpartiet	1 252,666667
4	Høyre og Fremskrittspartiet	947,142857
5	Kvæningen Bygdaliste	935,000000
6	SV - Sosialistisk Venstreparti	802,857143
7	Senterpartiet	794,333333
8	Arbeiderpartiet	751,600000
9	Arbeiderpartiet	536,857143
10	Senterpartiet	476,600000
11	Høyre og Fremskrittspartiet	442,000000
12	Kvæningen Bygdaliste	436,333333
13	Arbeiderpartiet	417,555556
14	SV - Sosialistisk Venstreparti	374,666667
15	Arbeiderpartiet	341,636364

E2 Kandidatkåring

E2.1 Beregning av stemmetillegg og personstemmer

Valglistens navn: Arbeiderpartiet						
Antall stemmesedler: 254						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
1	Eirik Losnegaard Mevik **	63,50	140,00	30,00	233,50	1
2	Vera Marie Eilertsen-Wassnes **	63,50	47,00	4,00	114,50	2
5	Ole Johannes Engebretsen **	0,00	51,00	3,00	54,00	3
3	Jan Arne Jakobsen **	0,00	37,00	7,00	44,00	4
7	Reidar Eilertsen-Wassnes **	0,00	32,00	5,00	37,00	5
9	Esben Nøklan **	0,00	25,00	6,00	31,00	6
6	Kristin Anita Hansen *	0,00	23,00	4,00	27,00	7
4	Trine Kaasen *	0,00	19,00	0,00	19,00	8
8	Susanne Belles *	0,00	16,00	2,00	18,00	9
13	Stein Gjørn Larsen *	0,00	16,00	1,00	17,00	10
11	Kjetil Anfinn Tunset *	0,00	9,00	0,00	9,00	11
12	Mira Mathiassen *	0,00	9,00	0,00	9,00	12
14	Elisabeth Haukland *	0,00	6,00	1,00	7,00	13
16	Lise Merete Myhrvold Mjelde *	0,00	7,00	0,00	7,00	14
19	August Engebretsen *	0,00	7,00	0,00	7,00	15
10	Gretha Janne Lindberg	0,00	6,00	0,00	6,00	16
15	Ørjan Frantzen Kaasen	0,00	3,00	0,00	3,00	17
18	Karen Inger Svendsen	0,00	3,00	0,00	3,00	18
20	Sylvia Beate Sletten	0,00	2,00	0,00	2,00	19
17	Agnar Evald Jakobsen	0,00	1,00	0,00	1,00	20
21	Gunnar Edmund Johnsen	0,00	1,00	0,00	1,00	21

Valglistens navn: Senterpartiet						
Antall stemmesedler: 161						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
1	Jan Helge Jensen **	40,25	82,00	10,00	132,25	1

Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
6	Ole Martin Holst **	0,00	31,00	2,00	33,00	2
7	Valter Hermod Johan Olsen **	0,00	22,00	3,00	25,00	3
5	Rune Jarle Pedersen *	0,00	20,00	1,00	21,00	4
3	Jarl Henrik Andreassen *	0,00	17,00	3,00	20,00	5
12	Kurt Olav Olsen *	0,00	18,00	0,00	18,00	6
4	Gøril Severinsen *	0,00	14,00	2,00	16,00	7
2	Aud Tove Haaland Tømmerbukt *	0,00	12,00	2,00	14,00	8
9	Ole Jonny Hansen *	0,00	12,00	2,00	14,00	9
8	Elisabeth Skåre	0,00	8,00	1,00	9,00	10
13	Harald Oddvar Lindbach	0,00	7,00	0,00	7,00	11
14	Dagrun Rapp	0,00	6,00	1,00	7,00	12
17	Wenche Monika Isaksen	0,00	5,00	0,00	5,00	13
11	Bjørnar Eriksen	0,00	3,00	1,00	4,00	14
18	Per Kristian Bruun	0,00	4,00	0,00	4,00	15
10	Hermann Ellingsen	0,00	2,00	1,00	3,00	16
16	Fredrik André Danielsen	0,00	3,00	0,00	3,00	17
19	Ingvild Johnsen	0,00	3,00	0,00	3,00	18
20	Roar Olaussen	0,00	2,00	1,00	3,00	19
21	Ingebjørg Alida Jensen	0,00	2,00	0,00	2,00	20
15	Jorunn Hansen	0,00	1,00	0,00	1,00	21

Valglistens navn: Kvæningen Bygdaliste						
Antall stemmesedler: 85						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
1	Hanne Ingeborg Wiesener **	0,00	43,00	34,00	77,00	1
4	Kurt Arne Solheim **	0,00	21,00	9,00	30,00	2
8	Espen Farstad *	0,00	12,00	11,00	23,00	3
2	Bjarte Andre Hollevik *	0,00	11,00	11,00	22,00	4
3	Tonny Mathiassen *	0,00	12,00	9,00	21,00	5
13	Matthias Manfred Welz *	0,00	7,00	2,00	9,00	6
7	Bjørnar Boberg *	0,00	5,00	2,00	7,00	7
20	Guri Ellen Isaksen	0,00	4,00	3,00	7,00	8

Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
5	Christin Mattilakken Røde	0,00	4,00	2,00	6,00	9
12	Jan-Roar Karlsen	0,00	5,00	1,00	6,00	10
15	Harald Jr Kaasen	0,00	4,00	2,00	6,00	11
6	Ivan Johan Mathiassen	0,00	4,00	1,00	5,00	12
10	Trude Rød	0,00	1,00	2,00	3,00	13
17	Lisa Anette Pedersen	0,00	2,00	0,00	2,00	14
19	Jim Magne Harr Hansen	0,00	1,00	1,00	2,00	15
9	Helene Tryggstrand	0,00	1,00	0,00	1,00	16
11	Jeanett Gimre Josefsen	0,00	1,00	0,00	1,00	17
14	Hans Alexander Josefsen	0,00	0,00	1,00	1,00	18
18	Jørgen Juul Thomassen	0,00	1,00	0,00	1,00	19
16	Christer Oksfjellelv	0,00	0,00	0,00	0,00	20
21	Kenneth Nilsen	0,00	0,00	0,00	0,00	21

Valglistens navn: Høyre og Fremskrittspartiet						
Antall stemmesedler: 89						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
1	Ronald Jønsen **	22,25	39,00	4,00	65,25	1
2	Oddvar Seppola **	0,00	23,00	1,00	24,00	2
6	Anne-Gerd Jonassen *	0,00	17,00	1,00	18,00	3
9	Geir Morten Olsen *	0,00	12,00	3,00	15,00	4
8	Siv Ragnhild Jønsen *	0,00	12,00	2,00	14,00	5
3	Nils-Jørgen Pedersen *	0,00	4,00	5,00	9,00	6
10	Jenny Sofie Fyhn Olsen *	0,00	5,00	1,00	6,00	7
11	Joar Wassnes	0,00	3,00	2,00	5,00	8
15	Alf-Johnny Kaino	0,00	3,00	1,00	4,00	9
4	Anja Kristine Seppola	0,00	2,00	0,00	2,00	10
12	Rune Nilsen	0,00	2,00	0,00	2,00	11
14	Nils Henry Johansen	0,00	2,00	0,00	2,00	12
16	Lars Helge Beldo	0,00	0,00	2,00	2,00	13
18	Arne Røberg	0,00	1,00	1,00	2,00	14
20	Olav Jr Olsen	0,00	2,00	0,00	2,00	15

Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
5	Reidun Pauline Dahl	0,00	1,00	0,00	1,00	16
7	Sten Vidar Nikkinen	0,00	1,00	0,00	1,00	17
13	Per Kristian Strand	0,00	0,00	1,00	1,00	18
17	Jan Olav Olsen	0,00	1,00	0,00	1,00	19
19	Oddbjørn Pedersen	0,00	1,00	0,00	1,00	20

Valglistens navn: SV - Sosialistisk Venstreparti						
Antall stemmesedler: 71						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.	Representantens navn	Stemmetillegg	Personstemmer	Slengere	Rettelser totalt	Ny rangering
1	Kai Petter Johansen **	17,75	37,00	45,00	99,75	1
7	Tryggve Enoksen **	0,00	24,00	19,00	43,00	2
3	Roy Iver Hilmar Isaksen *	0,00	10,00	4,00	14,00	3
4	Kitty Cecilie Karlsen *	0,00	7,00	2,00	9,00	4
6	Gry Hege Johansen Warth *	0,00	7,00	2,00	9,00	5
14	Eirin Berge Samuelsen *	0,00	7,00	1,00	8,00	6
2	May-Sylvi Anita Sandnes *	0,00	5,00	2,00	7,00	7
15	Harald Arnold Kristiansen	0,00	3,00	2,00	5,00	8
8	Thomas Oxlund Enoksen	0,00	2,00	2,00	4,00	9
9	Leila Vappu Orvokki Rossi	0,00	4,00	0,00	4,00	10
10	Gunnar Wilhelmsen	0,00	2,00	1,00	3,00	11
11	Kathrine Lise Pedersen	0,00	1,00	2,00	3,00	12
13	Ole Jan Knutsen	0,00	2,00	0,00	2,00	13
12	Johnny Skåre	0,00	1,00	0,00	1,00	14
5	Kim Ståle Larsen	0,00	0,00	0,00	0,00	15

E2.2 Valgte representanter og vararepresentanter

Valglistens navn: Arbeiderpartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Eirik Losnegaard Mevik **	1988
2	Vera Marie Eilertsen-Wassnes **	1978
3	Ole Johannes Engebretsen **	1973
4	Jan Arne Jakobsen **	1958
5	Reidar Eilertsen-Wassnes **	1971
6	Esben Nøklan **	1985
7	Kristin Anita Hansen *	1979
8	Trine Kaasen *	1962
9	Susanne Belles *	1974
10	Stein Gjøran Larsen *	1963
11	Kjetil Anfinn Tunset *	1950
12	Mira Mathiassen *	1985
13	Elisabeth Haukland *	1970
14	Lise Merete Myhrvold Mjelde *	1974
15	August Engebretsen *	1998
16	Gretha Janne Lindberg	1953
17	Ørjan Frantzen Kaasen	1993
18	Karen Inger Svendsen	1943
19	Sylvia Beate Sletten	1956
20	Agnar Evald Jakobsen	1936
21	Gunnar Edmund Johnsen	1951

Valglistens navn: Senterpartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Jan Helge Jensen **	1956
2	Ole Martin Holst **	1968
3	Valter Hermod Johan Olsen **	1950
4	Rune Jarle Pedersen *	1991
5	Jarl Henrik Andreassen *	1951
6	Kurt Olav Olsen *	2001
7	Gøril Severinsen *	1971
8	Aud Tove Haaland Tømmerbukt *	1962
9	Ole Jonny Hansen *	1963
10	Elisabeth Skåre	1980

Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
11	Harald Oddvar Lindbach	1941
12	Dagrun Rapp	1953
13	Wenche Monika Isaksen	1961
14	Bjørnar Eriksen	1972
15	Per Kristian Bruun	1947
16	Hermann Ellingsen	1944
17	Fredrik Andrè Danielsen	2001
18	Ingvild Johnsen	1975
19	Roar Olaussen	1983
20	Ingebjørg Alida Jensen	1943
21	Jorunn Hansen	1940

Valglistens navn: Kvænanen Bygdaliste		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Hanne Ingeborg Wiesener **	1968
2	Kurt Arne Solheim **	1968
3	Espen Farstad *	1986
4	Bjarte Andre Hollevik *	1978
5	Tonny Mathiassen *	1985
6	Matthias Manfred Welz *	1975
7	Bjørnar Boberg *	1972
8	Guri Ellen Isaksen	1967
9	Christin Mattilakken Røde	1985
10	Jan-Roar Karlsen	1968
11	Harald Jr Kaasen	1969
12	Ivan Johan Mathiassen	1983
13	Trude Rød	1973
14	Lisa Anette Pedersen	1992
15	Jim Magne Harr Hansen	1963
16	Helene Tryggstrand	1991
17	Jeanett Gimre Josefsen	1985
18	Hans Alexander Josefsen	1984
19	Jørgen Juul Thomassen	1997
20	Christer Oksfjellelv	1988
21	Kenneth Nilsen	1986

Valglistens navn: Høyre og Fremskrittspartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Ronald Jenssen **	1966
2	Oddvar Seppola **	1959
3	Anne-Gerd Jonassen *	1954
4	Geir Morten Olsen *	1968
5	Siv Ragnhild Jenssen *	1968
6	Nils-Jørgen Pedersen *	1967
7	Jenny Sofie Fyhn Olsen *	1956
8	Joar Wassnes	1975
9	Alf-Johnny Kaino	1961
10	Anja Kristine Seppola	1994
11	Rune Nilsen	1980
12	Nils Henry Johansen	1963
13	Lars Helge Beldo	1970
14	Arne Røberg	1954
15	Olav Jr Olsen	1938
16	Reidun Pauline Dahl	1982
17	Sten Vidar Nikkinen	1953
18	Per Kristian Strand	1980
19	Jan Olav Olsen	1984
20	Oddbjørn Pedersen	1979

Valglistens navn: SV - Sosialistisk Venstreparti		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Kai Petter Johansen **	1981
2	Tryggve Enoksen **	1951
3	Roy Iver Hilmar Isaksen *	1963
4	Kitty Cecilie Karlsen *	1942
5	Gry Hege Johansen Warth *	1974
6	Eirin Berge Samuelsen *	1986
7	May-Sylvi Anita Sandnes *	1964
8	Harald Arnold Kristiansen	1958
9	Thomas Oxlund Enoksen	1995
10	Leila Vappu Orvokki Rossi	1961
11	Gunnar Wilhelmsen	1967
12	Kathrine Lise Pedersen	1979
13	Ole Jan Knutsen	1961

Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
14	Johnny Skåre	1995
15	Kim Ståle Larsen	1988

Underskrifter: Med forbehold om at antallet kryss i Bortford Krets endes fra 1913 til 194 godkjennes innholdet i denne Protokoll:

Dato:

17/10-2019

Leder:

Eivind L. Munk

Øvrige medlemmer:

Vera Edvortsepr-Wasson
Kurt A. Sahl

Trygve Møller
Ronald Fossha

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kvæningen kommune
Burfjord
9161 BURFJORD

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3642-82

25. oktober 2019

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 - Kvæningen kommune - klage

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev 4. oktober 2019 med oversendelse av klage på åpningstid.

Sakens bakgrunn

Kvæningen kommune mottok 16. september 2019 en klage fra Alf Bjerkås på åpningstiden for forhåndsstemmegivningen fredag 6. september 2019. Klager er ikke manntallsført i kommunen.

På valglokaler.no framgår det at forhåndsstemmegivningen på Sørstraumen handel skulle foregå i tidsrommet 09.00-20.00 fredag 6. september 2019. På rådhuset i Burfjord var åpningstiden ifølge valglokaler.no 08.30-14.30.

Kvæningen kommune avtalte med Posten/Bring at forhåndsstemmer skulle hentes fredag 6. september kl. 14.30. For å få tid til å forberede henting av stemmene, ble det nødvendig å avslutte stemmegivningen tidligere enn først bestemt. Det ble informert om ny åpningstid på begge stemmestedene og på kommunens Facebook-side. Den 5. september skrev Kvæningen kommune på sin Facebook-side: "Forhåndsstemmegivningen slutter fredag 06. september. På Sørstraumen handel kan du stemme til kl. 11, og til kl. 12 på servicekontoret i Burfjord."

Valgstyrets behandling av klagen

Valgstyret behandlet klagen i møte 26. september 2019, og fattet følgende vedtak:

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Cathrine Sørli
22 24 72 52

"Valgstyret tar klagen til etterretning og vedtaket i valgstyret sendes kommunaldepartementet.

Det er framkommet klage på lukking av forhåndsstemming før angitt tidspunkt. Valgstyret stiller spørsmål ved om lukking ble forsvarlig tilkjennegjort? Vedtaket om lukking er heller ikke gjort av valgstyret.

Etter som forskjellen mellom siste mandatet utgjorde mindre enn to stemmer, er det ikke utelukket at dette kunne hatt konsekvenser for valgresultatet.

Valgstyret vil med dette ha avklart om vedtak om lukking er gjort av et organ med fullmakt til å gjøre et slikt vedtak og om stenging av forhåndsstemmegivingen ble offentliggjort på en måte som valgloven setter?"

I saksframlegget datert 19. september 2019 redegjøres det for at bakgrunnen for at åpningstiden ble endret var at det ble inngått avtale om henting av forhåndsstemmegivninger som skulle sendes til andre kommuner som følge av endringer i valgforskriften. Det blir også vist til at det framgår av valghåndboken at det av hensyn til å få stemmene fram i tide, kan være grunn til å avslutte stemmegivingen på et tidligere tidspunkt fredagen før valgdagen. I tillegg er det vist til at velger har et eget ansvar for å avgi stemme så tidlig at stemmen når fram til hjemkommunen.

I brev av 9. oktober ba departementet om kommunens vurdering av om det var begått en feil. Dersom kommunene fant at det var begått en feil, ba departementet om valgstyrets syn på hvorvidt det er sannsynlig at feilen har hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene. Departementet ba videre kommunen redegjøre for om endringen av tidspunkt for forhåndsstemmegivingen er en oppgave valgstyret har delegert til administrasjonen. Departementet ba også kommunen om svar på om valgstyret har kunngjort tid og sted for forhåndsstemmegivingen i tråd med valgforskriften § 24.

Valgstyret behandlet saken på nytt i møte 17. oktober 2019, og vedtok følgende med 3 mot 2 stemmer:

"Det er blitt gjort feil i avviklingen av kommunestyrevalget 2019, men feilen antas ikke å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene."

Det framgår av saksframlegget datert 16. oktober 2019 at kommunen ikke er kjent med hvor mange som møtte opp for å stemme etter at forhåndsstemmelokalene var stengt 6. september 2019, men er kjent med 3-4 personer som ikke fikk stemt.

I saksframlegget framgår videre følgende vurdering av virkningen av at forhåndsstemmelokalene stengte tidligere:

"For at denne feilen skal kunne ha innvirkning på mandatfordelingen måtte det ha kommet flere Sp-velgere enn Ap-velgere for å forhåndsstemme i dette tidsrommet. Ut fra en matematisk kalkyle ville det mest sannsynlig ha kommet flere Ap-velgere enn SP-velgere i og med at Ap hadde flere forhåndsstemmer (98 mot 79) enn Sp.

Derfor kan ikke denne feilen antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene.

(...)

Den feilen som har mest usikker konsekvens er det tidligere stengingen av forhåndsstemmegivningen. Her må man legge til grunn en matematisk kalkyle. I og med at det er det minste partiet som mangler stemmer på å kapre et mandat, er det ut fra ren matematikk mindre sannsynlig for at de ville klart det. Dersom situasjonen hadde vært motsatt, at det største partiet manglet stemmer på å kapre et mandat, ville det ut fra matematisk kalkyle hatt mulighet til dette og da ville en slik feil hatt større konsekvens."

Av protokollen framgår det at det ble framsatt forslag fra Tryggve Enoksen om at valgstyret ikke kan si at lukking av stemmelokalet ikke kan ha vært avgjørende for resultatet av årets valg. I forslaget framgår blant annet følgende om virkning av for tidlig stenging av forhåndsstemmelokalet:

"Valgstyret vil henvise til at Sp gjorde det forholdsvis bedre ved forhåndsstemmegivning enn på selve valgdagen (98 for Ap og 79 til Sp). Det gir en forholdsmessig fordeling mellom Ap og Sp med ca. 55/45. Ut fra disse forholdstall kan det eksempelvis bli likt stemmetall eller eksempelvis 5 for Ap og 4 til Sp. Dersom en legger disse listene (urettet) opp på dagens listestemmetall vil Ap få delingstallet 347,54 på sitt 6. mandat og Sp får 349,14 på sitt 4. mandat. Med en fordeling på 4 mot 3 ville det vært praktisk talt dødt løp med Ap 0,04 foran.

En 2 til 2 fordeling ville også gitt Sp mandatet med 0,49 i margin. En kan anta at det ikke er veldig mange som ikke fikk stemme, men slik stemmetallet er pr. dato, kan det likevel ha hatt avgjørende betydning."

Forslaget fikk ikke flertall.

Departementets merknader

Alle som har stemmerett, kan klage over forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av fylkestingsvalget i det fylket vedkommende er manntallsført, og ved kommunestyrevalget i den kommunen vedkommende er manntallsført, jf. § 13-2.

Departementet legger til grunn at klager ikke er manntallsført i Kvæningen kommune, og dermed ikke har klagerett. Departementet finner likevel grunn til å knytte noen kommentarer til klagen.

Det er valgstyret som bestemmer hvor det skal mottas forhåndsstemmer. Det følger av valgforskriften § 24 at valgstyret skal kunngjøre tid og sted for forhåndsstemmegivningen. Bestemmelsen oppstiller ikke nærmere krav til hvor eller når kunngjøringen skal skje. Departementet legger til grunn at det må benyttes et medium som når ut til de fleste velgerne og at kunngjøringen bør skje god tid i forkant av oppstart for forhåndsstemmegivningen. Departementet legger videre til grunn at valgstyret har adgang til å beslutte å endre åpningstiden for forhåndsstemmegivningen så langt fram den nye åpningstiden kunngjøres i tråd med valgforskriften.

Valgstyret fattet 20. mai 2019 vedtak om at valgstyrets leder Eirik Losnegaard Mevik gis vedtaksmyndighet i konkrete enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning. Beslutningen om å endre åpningstidene er gjort av administrasjonen. Departementet finner at en beslutning om å endre åpningstiden for forhåndsstemmegivningen er av prinsipiell betydning og kan dermed ikke delegeres, jf. kommuneloven § 10 nr. 4 og § 23 nr. 4.

Departementet legger ut fra de framlagte opplysningene til grunn at de opprinnelige åpningstidene var kunngjort på valg.no, i aviser og på kommunens internettside og Facebook-side, og at åpningstidene for forhåndsstemmelokalene 6. september ikke samsvarte med de kunngjorte tidspunktene.

Nettsiden www.valg.no/valglokaler viser åpningstidene som Valgdirektoratet har hentet inn direkte fra kommunene. Endringene i åpningstider fredag 6. september 2019 ble ikke meldt inn til Valgdirektoratet, og derfor heller ikke publisert på denne siden. Endringene ble heller ikke publisert på kommunens internettside. Departementet legger til grunn at endringen i åpningstid ble informert om på forhåndsstemmelokalene, men er ikke kjent med tidspunktet for når dette ble gjort. Departementet legger videre til grunn at endringen ble annonsert på kommunens Facebook-side 5. september 2019.

Departementet finner på denne bakgrunn at beslutningen om å endre åpningstiden på de to forhåndsstemmestedene skulle vært vedtatt av valgstyret. Endringen er heller ikke kunngjort i tråd med valgforskriften § 24.

Bestemmelsen i valgloven § 8-1 tredje ledd om at velgeren selv er ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen kl. 17 dagen etter valgdagen, er ikke relevant i denne sammenhengen, da klagen gjelder manglende mulighet til å avgi stemme på grunn av stenging av forhåndsstemmelokalet før kunngjort tidspunkt.

Departementet fastsatte endringer i valgforskriften § 27 4. juli 2019. Endringen innebærer at torsdagen, fredagen og lørdagen før valgdagen skal forhåndsstemmegivningene ikke lenger sendes som brevpost, men på en måte som sikrer at stemmegivningene kommer inn til valgstyret innen kl. 17 dagen etter valgdagen. Valgdirektoratet inngikk en avtale med Posten om henting og levering av forhåndsstemmer avgitt torsdag 5. og fredag 6. september og som skal sendes til andre kommuner. Kommunene ble bedt om å melde inn hentested og -

tidspunkt. Departementet finner grunn til å påpeke at henting var mulig både fredag og lørdag.

At det er gjort en feil ved at en regel ikke er overholdt, er ikke tilstrekkelig til at valget skal kjennes ugyldig. Departementet skal kun kjenne fylkestingsvalget i en kommune eller i hele fylket eller kommunestyrevalget i en kommune ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha innflytelse på fordelingen av mandater mellom listene og som det ikke er mulig å rette, jf. valgloven § 13-4.

Det er ikke nok til å kunne erklære et valg ugyldig at det er en teoretisk mulighet for at feilen har innvirket på mandatfordelingen mellom listene. Det må sannsynliggjøres at feilen har hatt en slik innvirkning.

Departementet utelukker ikke at personer kan ha latt være å avgi stemme på grunn av stengingen av forhåndsstemmelokalene. Kommunen har imidlertid ikke mottatt klage på at forhåndsstemmelokalene stengte tidligere enn vedtatt fra manntallsførte i kommunen, men kun fra en person som ikke er manntallsført i kommunen. Det framgår riktignok av saksframlegget av 16. oktober 2019 at kommunen er kjent med tre, fire personer som ikke fikk stemt. Hvorvidt disse avgav stemme på valgdagen mandag 9. september 2019 er ukjent. Departementet kan ikke legge til grunn at det er sannsynliggjort at et bestemt antall velgere ikke har avgitt stemme på grunn av feilen, og det kan dermed heller ikke anses sannsynliggjort at feilen har hatt innflytelse på fordelingen av mandater mellom listene.

Konklusjon

Klagen avvises. Departementets vedtak er endelig, og kan ikke bringes inn for domstolene, jf. valgloven § 13-2 fjerde ledd.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
66/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Valg av formannskap, ordfører, varaordfører, utvalg og verv for kommunestyreperioden 2019 - 2023.

Henvising til lovverk: Kommuneloven

Administrasjonssjefens innstilling

Uten innstilling.

Saksopplysninger

Oversikt over alle verv og utvalg som skal bekles:

Lovpålagte organer etter Kommuneloven:

- **Formannskap (KL § 5-1):** 5 medlemmer med vara. Formannskapet har rollen som fondsstyre, valgstyre, og arbeidsgivers representanter i administrasjonsutvalget (*Administrasjonsutvalget består i tillegg til formannskapets medlemmer av 2 medlemmer med varamedlemmer fra fagforeningene*).
- **Ordfører og Varaordfører (KL § 6-2).** *Må være medlemmer i formannskapet.*
- **Kontrollutvalg (KL § 23-1):** 5 medlemmer med vara. (*De som velges inn kan ikke være medlemmer av formannskapet, de to hovedutvalgene, ansatte i kommunen, ledere og styremedlemmer i kommunalt eide bedrifter eller ledere og styremedlemmer i interkommunale oppgavefelleskap. Leder skal ikke tilhøre samme gruppering som ordfører. Utvalget skal ha minst ett medlem fra kommunestyret.*)

Frivillige utvalg:

- **Utvalg for oppvekst og omsorg (KL § 5-2):** 5 medlemmer (inkl leder og nestleder) med vara.
- **Teknisk utvalg (KL § 5-2):** 5 medlemmer (inkl leder og nestleder) med vara.
- **Styret for Kvæningen kommunes utviklingsfond:** 3 medlemmer og 3 personlige varamedlemmer. *Det står kun kr 40 000 igjen på fondet og det er like greit at de som sitter der nå fortsetter inntil fondet er tomt.*
- **Utvalg for disponering av gave fra Emil R Paulsen:** *Når medlemmer fratrer sine verv, skal kommunestyret oppnevne nytt medlem med tilsvarende funksjon.*
- **Fagstyre for Språksenteret:** 2 medlemmer med 2 vara (*I tillegg oppnevner Sameforeningen og Qven og Sjøsamisk forening hver 2 medlemmer med 2 vara*).

Lovpålagte nemnder etter særlov:

- **Eldreråd (KL § 5-2 og Eldrerådsloven § 2):** 5 medlemmer med vara. *Ikke-alderspensionister kan også velges inn, og pensjonistforeningen har rett til å komme med forslag på hvem som skal sitte der. Rådet velger selv leder og nestleder.*
- **Råd for funksjonshemmede (KL § 5-2 og Lov om mennesker ned nedsatt funksjonsevne § 2):** 5 medlemmer med personlig vara (1 politiker, 2 brukere, 1 fra helse og 1 fra teknisk). Kommunestyret oppnevner leder og nestleder. *Brukerorganisasjonene skal ha rett til å foreslå medlemmer.*
- **Ungdomsråd (KL § 5-2):** 5 medlemmer med vara. *Velges kun for 2 år.*
Alternativt: Slå sammen Eldreråd og Råd for funksjonshemmede f.o.m. valgperioden 2019-23 (jf Eldrerådsloven § 4a og Lov om mennesker ned nedsatt funksjonsevne § 4).

Lovpålagte statlige nemnder på kommunalt plan:

- **Medlemmer av sakkyndig nemnd (tidligere takstnemnd):** 3 medlemmer med 3 vara.
- **Medlemmer av klagenemnd (tidligere overtakstnemnd):** 6 medlemmer med 6 personlige vara.
- **Medlemmer av Forliksrådet:** 3 medlemmer med 3 vara.
- **Møtefullmektiger i Forliksrådet:** 3 medlemmer.
- **Megler i Konfliktrådet:** Ordfører.

Styrer og representantskap i andelslag og samvirkeforetak:

- **Styrerepresentanter til Kvæningen Flerbrukshus AL:** 2 medlemmer med 3 vara. *Varamedlemmene bør settes opp i nummerert rekkefølge.*
- **Representantskap Kvæningen Flerbrukshus AL:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Representanter til Kvæningen Skogstuer AL:** 2 medlemmer med 3 vara.
- **Representantskap til Halti Kvænkultursenter AL:** 1 medlem med vara.
- **Styremedlem til Halti Kvænkultursenter AL:** 1 medlem med vara.
- **Utsending til årsmøtet i Alta Kraftlag SA:** 1 medlem med vara.

Styrer og generalforsamlinger i aksjeselskap:

- **Representantskapsmedlemmer til Nord-Troms Regionråd DA:** Formannskapet utgjør medlemmene til representantskapet.
- **Styremedlemmer til Nord-Troms Regionråd DA:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Styremedlem i Ymber AS:** 2 navn meldes inn til valgkomité. *Neste valgrunde er juni 2020.*
- **Generalforsamling Ymber AS:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Generalforsamling i Avfallsservice AS:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Styremedlem i Avfallsservice AS:** 1 medlem med vara oppnevnes og velges av Avfallsservice sin generalforsamling midt i kommunevalgperioden (2022, osv). *½ av kommunene skifter styrerepresentant annethvert år. Styrerepresentant fra Kvæningen er ikke på valg før i 2022. Egen valg-komité bestående av ordførere klargjør for valget.*
- **Representantskapet i Komrev NORD IKS:** Leder i kontrollutvalget er medlem med nestleder i kontrollutvalget som vara.
- **Representantskapet i K-Sekretariat IKS:** 1 medlem med vara.
- **Representantskapet i IKAT IKS:** 1 medlem med vara.

Øvrige:

- **Interkommunalt verneområdestyre for Kvænangsbotn landskapsvernområde.** 2 medlemmer med personlige vara. *Primært ordføreren eller et formannskapsmedlem evt. fra faste kommunestyrerepresentanter i kommunen, samt å innstille en kvinne og en mann, jf Miljødirektoratet.*
- **Talsperson for barn:** 1 medlem med vara. *(NB! De som utpekes bør ha særlig barnefaglig kompetanse. Vi kan ikke velge personer som har andre interesser å ivareta i plan- og byggesaker, f.eks. at de arbeider med slike saker.)*
- **Menighetsrådet, kommunal representant:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Fylkesmøtet i KS:** Ordfører er medlem med varaordfører som vara.
- **Styremedlem i Nord-Troms Museum:** 1 medlem med vara.
- **Arbeidsgivers representanter til Arbeidsmiljøutvalget:** 3 av formannskapets medlemmer med 3 vara.
- **Skjønnsmannsutvalg:** 1 skjønnsmann *(kandidat til fylkestinget som foretar oppnevningen).*
- **Trafikksikkerhetsutvalg:** 2 medlemmer av teknisk utvalg og 1 representant fra teknisk kontor.
- **Vannområdeutvalg for Nord-Troms:** 1 styremedlem med vara.
- **Nord-Troms friluftsråd:** 1 styremedlem med vara.
- **Politisk kontakt for ungdomsrådet:** 1 medlem

Forslag – følgende utvalg bør utgå:

- **Styremedlem i Samarbeidsutvalget for jakt- og fiskeadministrasjon i region Nord-Troms:** 1 medlem med vara. *(Ikke pålagt å ha det og det har ikke vært noen aktivitet i dette utvalget på lange tider).*
- **Styremedlem i Fagråd for forvaltning av anadrome laksefisk:** 1 medlem med vara. *(Dette er en frivillig sak. Det har ikke vært noen aktivitet i utvalget siden 2003, og vi foreslår derfor at vi går ut av dette og ikke oppnevner medlem for perioden 2019-2023.)*
- **Medlem av Tilsyns- og vedlikeholdsnemnd for utførte vassdragstiltak:** 1 medlem med vara. *(Ikke pålagt å ha det og det har ikke vært noen aktivitet i dette utvalget på lange tider).*
- **Viltnemda.** Det kan også drøftes om det er behov for ei egen viltnemnd, eller om de sakene heller skal legges til Teknisk utvalg. Mange kommuner har lagt ned viltnemdene sine. Det er ikke om å gjøre å legge dem ned, men det kan være et effektiviserings- og forenklingsforslag.

Følgende utvalg har utgått siden forrige konstituering:

- **Forhandlingsutvalg:** Ordfører, varaordfører + ett formannskapsmedlem. *Avviklet 26.04.17.*
- **Heimevernsnemnd:** 2 medlemmer med 2 vara. *Avviklet 31.08.17.*

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
68/19	Kvæningen formannskap	26.09.2019
67/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 26.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rapporten tas til orientering.

Tertialrapport pr september 2019

Administrasjonssjefens innstilling

Rapporten tas til orientering.

Saksopplysninger

Tertialrapport pr 30.04.19 viser status på politisk vedtak og de ulike punktene i årsbudsjettet. Rapporten må ses i sammenheng med sak om budsjettregulering der vi foreslår de nødvendige grep for å komme i økonomisk balanse.

Rapporten viser ingen store avvik, men vi sliter med å klare å holde tilstrekkelig framdrift med alle sakene.

Vedlagt følger tertialrapport pr 31.08.19 med vedlegg.

Tertialrapport pr september 2019

Innhold

1. Oppfølging av vedtak
 - a. Kommunestyret
 - b. Årsbudsjett 2019
 - c. Formannskapet
 - d. Utvalg for oppvekst og omsorg
 - e. Teknisk utvalg
 - f. Administrasjonsutvalget
 - g. Arbeidsmiljøutvalget
 - h. Fondsstyret
2. Fravær - avvik og tiltak
3. Økonomisk status pr. dato – avvik og tiltak
 - a. Lønn
 - b. Andre kostnader
 - c. Inntekter inkl. frie inntekter
 - d. Renter og avdrag
 - e. Investeringer
 - f. Fond – bruk og avsetning
 - g. Balanse – utestående fordringer
4. Tjenesteyting – målsetting – avvik og tiltak
5. Personalforhold og HMS
6. Spesielle hendelser og informasjon

Vedlegg: A. Økonomisk status – totalt for hele kommunen på hovedpostnivå

1.

A. Oppfølging av vedtak i kommunestyret

Gjelder for	■	Gjennomført tiltak – med kommentarer
alle utvalg og	■	Ikke gjennomført, men ikke kritisk – med kommentarer
årsbudsjettet	■	Ikke gjennomført, men kritisk – med kommentarer

Sak	Dato	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
21/19	02.05	Husbankens tilskuddsordninger for 2020	■ Kommer til å bli tatt inn med et forslag i budsjettet.
22/19	02.05	Valg av valgstyre	■ Kurant og iverksatt
23/19	02.05	Delegering av myndighet til å oppnevne stemmestyrer	■ Kurant og iverksatt

24/19	02.05	Endringer av vedtekter i Kvæningen lånefond		Ny vedtekt iverksatt
25/19	02.05	Midler til infrastrukturtiltak		Gjennomføres. Ikke ferdigstilt
26/19	02.05	Adressprosjektet, godkjenning veinavn		Vedtatt-Fullført
27/19	02.05	Eierstyring kommunale selskap		Arbeid påbegynt.
28/19	02.05	Overtakelse av eiendom 13/276		Eiendommen er anskaffet.
29/19	02.05	Rapport barnevernssamarbeid Alta og Loppa		Har vært lagt frem politisk.
30/19	02.05	Rutiner for oppfølging av netthets		Rutiner iverksatt.
31/19	02.05	Søknad om bidrag til Djupanhuset		Vi har foreløpig ikke mottatt tilbakemelding fra KQSF.
32/19	02.05	Kompetansesenter autonome fartøyer		Saken pågår.
33/19	02.05	Mal for årsmeldinger		Tas i bruk for neste årsmeld.
34/19	02.05	Referatsaker		Kurante saker
35/19	27.05	Situasjonen i barnevernet		Tjenesten jobber med å lukke avvik, bedre arb.miljøet og endringer i ledelsen.
36/19	20.06	Økning av budsjetttrammen for nytt skolebygg		Iverksatt
37/19	20.06	Selskapskontroll KP		Sak om eierstyring utarbeides.
38/19	20.06	Godkjenning årsregnskap 2018		Intet til oppfølging.
39/19	20.06	Årsmelding for 2018		Ny mal brukes videre.
40/19	20.06	Tertialrapport mai 2019		Ingen merknader
41/19	20.06	Budsjettreguleringer pr mai 2019		Iverksatt.
42/19	20.06	Retningslinjer kommunlt vintervedlikehold		Vedtatt
43/19	20.06	Kommunal ervervelse 13/276		Kommunen har lagt inn det høyeste budet. 3 mnd. Frist for godkjenning av budet
44/19	20.06	Opprettelse prosjektstilling skolehelsejenesten		Iverksatt. Tilsetningsmøte 18.09. Snarlig tiltredelse.
45/19	20.06	Styrking og utvikling av hjemmetjenesten		Delvis iverksatt. Fagutviklingssykepleier tilsatt; rekrutteringsutfordringer ny sykepleier.
46/19	20.06	Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere		Iverksatt. Hittil i år er 7 personer under 30 år vurdert, og det er stilt vilkår.
47/19	20.06	Ordensreglement for skolen		Saken klar for politisk behandling.
48/19	20.06	Rammeplan for kulturskolen		Godkjent politisk, iverksatt
49/19	20.06	Plan for bosetting og integrering av flyktninger		Godkjent politisk, iverksatt
50/19	20.06	Opprettelse av interkommunalt barnevernssamarbeid		Jobber med saksfremlegg til politisk behandling.
51/19	20.06	Husbankens tilskuddsordninger for 2020		Kommer til å bli tatt inn med et forslag i budsjettet.
52/19	20.06	Organisering av IKT i Nord-Troms		Klargjøring for ny organisering fra 01.01.20.
53/19	20.06	Skjenkebevilling Isbresenteret		Kurant sak.
54/19	20.06	Anskaffelser til uteområde og inventar nye Kvbu		Anbudsprosesser er ferdig og kontrakter utarbeides.
55/19	20.06	Oppfølging av sak om manglende svar fra administrasjonssjef		Vi må avvente og høre om Kontrollutvalget er fornøyd med svarene
56/19	20.06	Boligpakke som rekrutteringstiltak, evaluering		Endringene er iverksatt.
57/19	20.06	Rutiner mot hets og netthets		Rutinene er iverksatt.
58/19	20.06	KS-valgløfte		Må følges opp og brukes.
59/19	20.06	Delegasjon av myndighet, tilsetting etatsleder O&K		Iverksatt.

60/19	20.06	Mottak av aksjer i holdingsselskap		Sak delegert til formannskapet.
61/19	20.06	Formannskapets myndighet i økonomisaker		Saken ble utsatt.
62/19	20.06	Referatsaker		Sak kun til orientering.
63/19	14.08	Søknad om lån fra lånefondet, MMG AS		Lånet er utbetalt.
64/18	14.08	Orientering om bekjempelse av ILA i Kvænangen		Sak kun til orientering.

Saker fra forrige tertial som ikke var markert med grønt.				
1/19	23.01	Økonomiplan 2019 – 2022, med årsbudsjett for 2019		Det jobbes kontinuerlig med gjennomføring av de ulike tiltakene.
7/19	27.02	Plansamarbeid i Nord-Troms		Ikke noe nytt siden sist, saken går sin gang på regionalt nivå.

B. Årsbudsjett 2019

Sak	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
Drift – sentral- administrasjon	Sparing diverse poster, kr 135 000	Ja, dette ser ut til å gå greit.
	Oppvekst og kultur	
Drift	Utredning av oppvekstsenter, kr 100 000 (disp-fond)	Ikke igangsatt p.g.a. manglende ressurser.
	Vakant stilling som kulturkonsulent	Leid inn Svein på enkeltsaker
	Ikke ny stilling som oppvekst og kulturkonsulent	Saken må utredes og legges fram for styret.
	Økt refusjon fra elever/barnehagebarn fra andre kommuner	Der er åpnet barnehage i Langfjordbotn og de fleste barna er flytta over dit. Vi har pr. dato 3 barn igjen her.
	Nedtrekk bemanning ved Kvbu, kr 865 000	Det har i høst ikke vært tatt inn flere midlertidige stillinger ved KVBU. En assistentstilling på SFO har slutta i 1.sep. og er ikke erstattet.
	Reduksjon Voksenopplæring fra 01.08.19, 1. årsverk	60% stillingen overflyttes til KVBU i vikariat. Rektor 40% underlagt rektor Kvbu
Drift Helse og omsorg	Nedtrekk i TU, kr 500 000	Nye vedtak gjør at nedtrekk kan bli vanskelig; nedtrekk er uansett utsatt pga. ressurs-krevende arbeid med oppfølging av RO-rapport.
	Innsparing ved flytting av pasienttjenester, kr 900 000	Kjøp av pasienttjenester opphørte ved utgangen april
	Midler til velferdsteknologi, kr 200 000	Midler anvendes fortløpende
	Nedtrekk Gargo, vakante stillinger, kr 427 000	Sparer der det lar seg gjøre. Kjører med lavere bemanning ved lavt belegg, men færre pasienter medfører redusert vederlagsinntekt.
Drift Næring-utvikling-teknisk	Gjennomgang scooterløypenett, kr 200 000 (disp-fond)	Deler av arbeidet er utført (friluftskartleggingen er ikke fullført), men det trenges flere ressurser for å ferdigstille saken.
	Økte utgifter til brøyting, kr 150 000	Gjennomført
	Markedsføringstiltak, kr 50 000 (disp-fond)	Ingen søknader kommet inn
	Prosjektering småbåthavn Burfjord, kr 300 000 (disp-fond)	Avholdt folkemøte, med presentasjoner av mulige løsninger. Forslag på plassering legges frem til politisk behandling.
	Geotekniske undersøkelser, kr 500 000 (disp-fond)	Ikke påbegynt. Ingen aktuelle reguleringsplaner/kommunedelplaner, så langt. Muligens kostnader ved regulering av Badderen Grustak

	Nærmiljøtiltak, kr 250 000 (disp-fond)	Grønt	Gjennomført og tilsagnsbrev sendt ut til lag og foreninger
	Oppgardering leker o.a. Badderen bhg, kr 250 000 (disp-fond)	Oransje	Arbeid påbegynt
	Oppgradering kirkegårder kr 300 000 (disp-fond)	Rødt	Ikke påbegynt. Usikker på om dette er plassert på NUT
	Oppussing utleieboliger og andre bygg, kr 800 000 (disp-fond)	Grønt	Innhentet priser, og avtaler for utførelse avklart. Blir gjennomført i sin helhet
	Oppgradering infrastrukturtiltak, kr 4 847 169 (disp-fond)	Oransje	Nesten fullført i sin helhet
	Redusert lønn Kommunehuset, kr 70 000	Grønt	OK, gammel feilbudsjettering.
	Redusert driftskostnader ifm salg av Kjækan skole, kr 206 360	Oransje	Salget er ennå ikke gjennomført. Legges fram til kommunestyret i oktober
Felles-område	Reduserte renteutgifter, kr 800 000	Grønt	Greit.
	Økt anslag for konsesjonskraft, kr 800 000	Oransje	Variasjoner i prognosene, ligger i underkant nå.
	Økt rentebelastning, kr 827 000	Grønt	Greit.
	Låneopptak forskyves til 1/12, kr 800 000	Grønt	Ser pt ut til at vi ikke trenger å ta opp lånet før planlagt.
Investeringer	Flerbrukshall, kr 38 000 000	Grønt	Lånet tas opp når behovet er der.
	Inventar og uteområde Kvbu, kr 15 000 000	Grønt	Begge deler er ute på anbud.
	Egenandel Stajordveien, kr 500 000	Oransje	Ikke utført noe så langt i år.
	Tjenestebil brann, kr 250 000	Grønt	Bil er anskaffet (feier).
	Gjennomgang struktur/tjenestetilbud helse, kr 700 000	Oransje	Innhenting tilbud gjennomføres sommeren 2019.
	Renovering av helsefløy på Kommunehuset, kr 200 000	Oransje	Pågår
	Utskifting av armaturer på Kommunehuset, kr 150 000	Grønt	Fullført

C. Oppfølging av vedtak i formannskapet

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
39/19	20.05	Vurdering ledig stilling som etatsleder oppvekst og kultur	Tilsettingsprosess pågår.
42/19	20.05	Detaljregulering råstoffutvinning i Badderen	Vært på anbud. Oppstart i september
43/19	20.05	Høringssaker	Ingen merknader, unntatt at sak om vindkraft skal til behandling.
44/19	20.05	Endring av kommunenummer i Norkart	Norkart arbeider med saken. Ikke fullført
45/19	20.05	Reglement for vigsler i Kvæningen kommune	Reglementet er iverksatt.
46/19	20.05	Prosjekt om styrket samarbeid mellom havnene i Nord-Troms	Prosjektet er startet. Ikke avsluttet
48/19	20.05	Referatsaker	Ingen merknader.
55/19	20.05	Høringssaker	Ingen merknader.
56/19	20.05	Søknad om kjøp av tilleggsareal.	Prosesen pågår. Ferdigstilles i løpet av 2019
57/19	20.05	Tildelinger til nærmiljøtiltak 2019.	Gjennomført
58/19	20.05	Referatsaker	Ingen merknader.
59/19	08.07	Posttjenester i Ytre Kvæningen	Ingen merknader.

60/19	08.07	Høringssaker		Ingen merknader.
61/19	08.07	Referatsaker		Ingen merknader.
62/19	30.08	Mottak av aksjer i Troms Holding AS		Vedtaket er oversendt Troms fylkeskommune.
63/19	30.08	Fritidsklubb, brev fra BUFF		Saken er avklart med BUFF.
64/19	30.08	Støtte til TV-aksjonen		Vedtaket er iverksatt.
65/19	30.08	Forskrift og godtgjørelse til folkevalgte		Forslaget er ute på høring.
66/19	30.08	Høringer til formannskapet		Ingen merknader.
67/19	30.08	Referatsaker		Ingen merknader.

Saker fra forrige tertial som ikke var markert med grønt.				
5/19	13.02	Oppdatering av retningslinjer for nærmiljøtiltak		Skal videre til behandling i kommunestyret.
6/19	13.02	Innkjøp av kombiovn til kjøkken Gargo		Innkjøp er foretatt.
35/19	11.04	Eierstyring kommunale selskap		Sak lages til kommunestyret oktober 2019.

D. Oppfølging av vedtak i utvalg for oppvekst og omsorg

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder		Årsak til avvik/kommentarer
10/19	12.06	Tildeling kulturmidler 1. halvår 2019.		Midler tildelt.
11/19	12.06	Søknad om midler til sommerarbeidsplasser ved NTRM		Midler tildelt.
21/19	12.06	Referatsaker		Ingen merknader.

Saker fra forrige tertial som ikke var markert med grønt.				
1/19	03.04	Endring av vedtekter, kultursaker		Ikke igangsatt p.g.a manglende kapasitet
2/19	03.04	Kulturpris, midler for 2019		Vedtaket, ikke utdelt

E. Oppfølging av vedtak i teknisk utvalg

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder		Årsak til avvik/kommentarer
19/19	04.06	Disp Motorferdsselsloven, bevegelseshemmet.		Vedtatt
20/19	04.06	Disp Motorferdsselsloven, bevegelseshemmet.		Vedtatt
21/19	04.06	Disp Motorferdsselsloven, bevegelseshemmet.		Vedtatt
22/19	04.06	Disp Motorferdsselsloven, bevegelseshemmet.		Vedtatt
23/19	04.06	Varsel om opphevelse av vedtak, skredkurs		Vedtatt
24/19	04.06	Detaljregulering, råstoffutvinning i Badderer		Planarbeidet er startet opp i henhold til vedtak
25/19	04.06	Konsesjon for erverv 8/3, Slettnes		Vedtatt
28/19	04.06	Høring, nasjonal ramme vindkraft		Vedtatt
29/19	04.06	Referatsaker		Vedtatt, ingen merknader

Saker fra forrige tertial som ikke var markert med grønt.				
14/19	04.04	Oppstart av arbeidet med revisjon av scooterløypene		Behandlet strategi oppstarts dokument/ prosjektbeskrivelse i Teknisk utvalg. Videre må det kostnadsberegnes og innarbeides i budsjett.
17/19	04.04	Oppstart, kartlegging av friluftsområder		Arbeid pågår, prosjektmedarbeiders engasjement er opphørt, og ikke forlenget.

F. Oppfølging av vedtak i administrasjonsutvalget

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
4/19	05.06	Overføring av rektorressurs fra VO til Kvbu	Ok, gjennomført

Saker fra forrige tertial som ikke var markert med grønt/endrede merknader.

2/19	11.04	Plan for kompetanseutvikling i helse og omsorg	Vedtatt. Følges opp.
------	-------	--	----------------------

G. Oppfølging av vedtak i arbeidsmiljøutvalget

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
5/19	11.06	Sykefravær 1. kvartal 2019.	Ingen merknader.
7/19	11.06	Referatsaker	Ingen merknader.

H. Oppfølging av vedtak i fondsstyret

Saker som har gått videre til kommunestyret tas ikke med i denne oversikten.

Sak	Dato	Saken gjelder	Årsak til avvik/kommentarer
3/19	05.06	Næringslån, kjøp av fiskebåt, Pavel Vavrina	Lånet er utbetalt.
5/19	08.07	Lån fra lånefondet, Solheim Villsau	Lånet er utbetalt.
6/19	30.08	Lån fra lånefondet, Isbresenteret	Lånet er utbetalt.

2. Fravær

	Mindre enn 5 % fravær, ingen tiltak nødvendig, med kommentarer
	Mellom 5 og 10 %, med kommentarer
	Mer enn 10 %, tiltak må settes i verk, med kommentarer

Enhet	Avvik/kommentarer
Sentraladministrasjonen (SA)	Utenom ett særlig forhold er det svært lite fravær i SA.
Etat for oppvekst og kultur	Noe langtidsfravær i sektoren ennå, mens korttidsfraværet er bedret. Det jobbes i enhetene med fraværet.
Etat for helse og omsorg	Sykefraværet i HO i 2. kvartal var på 7,9%. Se kommentarer under.
Etat for næring/utvikling/teknisk	Sykefraværet har vært relativt høyt 2 kvartal. 2-3 langtidssykemeldinger

Generelt om fravær for 2. kvartal 2019. Fraværet var 9,05 %.

- Fravær 2. kvartal 2017 var 8,18 %.
- Fravær 2. kvartal 2018 var 7,39 %.

Tilbakemeldinger fra etatene:

- Sentraladministrasjonen: Utenom ett særlig forhold med tidligere administrasjonssjef er det svært lite fravær i Sentraladministrasjonen.
- Etat for oppvekst og kultur: Det jobbes i de store enhetene med fravær, høyt langtidsfravær, mens korttidsfraværet er gått litt ned.
- Etat for helse og omsorg: Tre enheter hadde over 6% sykefravær i 2. kvartal, kun én enhet hadde over 10% sykefravær. Resterende seks enheter hadde under 6%. Det er ikke oppgitt

jobbrelaterte årsaker til fraværet. Langtidsfravær knyttet til bl.a. svangerskap og kjente kroniske lidelser. Tiltak gjennomføres i henhold til kommunens sykefravær rutiner, herunder tilrettelegging så langt det er mulig.

- Etat for næring/utvikling/teknisk: Det har vært lite korttidsfravær. Det har vært en økning i langtidssykemeldte. 1 er tilbake i arbeid. Tilbakekomst er også avhengig av tidspunkt for medisinsk behandling. etc. På generelt grunnlag så har vi investert i renholdsmaskiner, for å lette arbeidshverdagen for blant annet renholderne
- Administrasjonssjefens konklusjon: Fraværet ligger nå ganske stabilt på et lavere nivå enn det gjorde for noen år siden, men det er fortsatt for høyt. Vi burde ha potensiale til å få det ned et par prosent til.

3. Økonomisk status

	Under kontroll, med kommentarer
	Under kontroll, men tiltak er nødvendig, med kommentarer
	Tiltak må settes i verk og kommentarer er nødvendig

Enhet	Avvik/kommentarer
Sentraladministrasjonen	It-avdelinga er fremdeles underbudsjettet. Det å drifte en moderne kommune gjør at det ikke lar seg kutte på IT-relaterte kostnader slik kommunestyret har lagt opp til. Det er behov for økte rammer for både utstyr, driftsavtaler og lisenskostnader. Det fremmes pr 2. tertial forslag om en regulering av midler til datalisenkostnader til IT-drift.
Oppvekst og kultur	For oppvekst og kultur ser det ut som at kommunestyrets vedtatte innsparinger for budsjettåret lar seg gjennomføre. Sektoren har på grunn av redusert behov for tjenester kunnet trekke ned faste stillinger ved både voksenopplæring og introduksjonstjenesten. Det er imidlertid fremdeles et stort behov for en kulturkonsulent/kontorhjelp ved oppvekstkantoret. Her er det mange ubehandlede oppgaver som ikke blir behandlet så lenge kommunestyret vedtok at denne stillingen skulle stilles vakant i budsjettåret. Det er også for høye forventninger i budsjetter for refusjoner fra kommuner for elever i grunnskolen. Fra høsten 2019 er det blant annet ingen barn fra Langfjordbotn på Kvæningen barne- og ungdomsskole.
Helse og omsorg	Helse og omsorg har samlet sett for sektoren i grove trekk gjennomført de innsparinger som kommunestyret vedtok for budsjettåret, selv om innsparingen som ble vedtatt på TU spesielt ikke har latt seg gjennomføre slik opprinnelig budsjettet. TU er derfor en avdeling som er underbudsjettet. Det jobbes imidlertid ved avdelingen for i så stor grad som mulig å gjøre de nødvendige grep for å tilpasse tjenesten til vedtatt budsjettamme.
NUT næring/utvikling/teknisk	Sektoren holder seg samlet sett innenfor vedtatte rammer. Det er imidlertid noen ledige midler på veivedlikehold da våren var «snill» og det ble lite ødeleggelser å reparere. Ledige midler foreslås regulert til et tilskudd til å utbedre innkomsten på ski løype trasséen på sentralidrettsanlegget.
Bygg og anlegg	Sektoren holder seg samlet sett innenfor vedtatte rammer. Her må imidlertid bemerkes at Kjækan skolebygg er vedtatt solgt, og det er derfor ikke budsjettet med drift av dette bygget. Men

		salget er avvendet og kostnadene påløper til bygget er avhendet. Dette merforbruket kan få konsekvenser for andre tjenester for bygg og anlegg i løpet av budsjettåret. Båten Sydvind er i tillegg en potensiell stor kostnad dersom det ikke lar seg gjøre å få tidligere eiere til å sørge for avhending av fartøyet.
Fellesområde finans og ramme		Rammeoverføringer og skatteinntekter vil så langt vi kjenner til holdes innenfor de budsjetterte rammer. Revidert nasjonalbudsjett 2019 anslår en oppjustering av frie inntekter som vil kompensere årets kostnadsvekst. Den siste prognosen på inntekter fra salg av konsesjonskraft er imidlertid noen hundre tusen lavere enn det vedtatte budsjett. Det er allikevel å anta at dette kan snu i løpet av høsten og tidlig vinter slik at inntektene faktisk kommer opp i den størrelse som det er budsjettert med.

a) Lønn korrigert for refusjon sykkelønn

Generelt om lønn

I utgangspunktet kan det sies slik at dersom budsjett-tallene er riktig, og periodisert budsjett balanserer mot regnskapet, da vil det si at man har god kontroll på lønn i kommunen, og da har man også i stor grad generelt god kontroll på utgiftene. Fast lønn er periodisert i budsjettet, og ut fra dette skal avdelingene rapportere forbruk i perioden. Inntekter som refusjon fra NAV angående sykkelønn og svangerskapslønn reduserer eventuelt merforbruk dersom dette ikke allerede er budsjettert som en inntekt.

Generelt pr 2. tertial

Det rapporterte forbruket på lønn korrigert for sykkelønsrefusjoner er totalt sett under kontroll med balanse pr 31. august 2019.

Avvik på lønn

Det er isolert sett noe mindreforbruk på fast lønn på Gargo sykehjem. Dette skyldes imidlertid vanskeligheter med å rekruttere fast tilsatte og det er derfor et tilsvarende merforbruk på posten for øvrige kostnader når det kommer til kjøp av tjenester fra vikarbyrå.

Det er videre isolert sett et merforbruk på TU, da vedtatt innsparing på denne avdelingen ikke har latt seg gjennomføre slik forutsatt i budsjettvedtaket.

b) Andre kostnader

På sentraladministrasjonen er det et merforbruk på grunn av at utgifter til lisenskostnader og driftsavtaler for IT-systemer er langt høyere enn budsjettert. Det er også et merforbruk på innkjøp av datautstyr og rekvisita. Det fremmes forslag om en regulering av midler til lisenskostnader med 230 000,-.

c) Inntekter

Kvæningen kommune sine skatteinntekter og rammeinntekter er stort sett i samsvar med budsjettert. Det er i RNB anslått en oppjustering av frie inntekter som vil kompensere årets kostnadsvekst.

Egenandeler og andre salgsinntekter er stort sett i tråd med budsjett med unntak av Gargo sykehjem som har svikt i både vederlag og salg av langtidsopphold til pasienter fra andre kommuner.

Den siste prognosen fra Ishavskraft for inntekter fra salg av konsesjonskraft viser en svikt i forhold til budsjettert inntekt. Men dette kan fort snu igjen i løpet av høsten og tidlig vinter.

d) Renter og avdrag

Det er i budsjettet for 2019 lagt inn et vedtak om at vi skal spare renter og avdrag ved å utsette årets låneopptak til 1. desember. På grunn av manglende likviditet må vi dessverre for deler av låneopptaket fremskynde denne datoen til 1. oktober. Dette, sammen med kommunestyrets vedtak tidligere i år om en tilleggsbevilgning på grunn av kostnadsoverskridelser på nytt skolebygg, så vil dette få konsekvenser på rente- og avdragskostnadene for budsjettåret.

e) Investeringer

Investeringsregnskapet viser at nytt skolebygg og flerbrukshall er i god fremdrift og dette blir ferdigstilt i god tid før årsskiftet. Det er så langt ikke rapportert om ytterligere kostnadsoverskridelser.

Av øvrige investeringsprosjekter så rapporteres det at anbud på vedtatte asfalteringsprosjekter er dyrere enn bevilget. Dette foreslås imidlertid finansiert ved bruk av ledige midler til boligfelt/nyanlegg da dette rapporteres om at her enda ikke er antatt noe anbud. Dette prosjektet vil derfor uansett ikke bli ferdig i løpet av budsjettåret og deler av disse midlene kan da heller benyttes til asfalteringsprosjekter.

f) Finansiering – bruk og avsetning til fond

Bruk av fond og avsetning til fond blir gjerne utført i forbindelse med årsoppgjøret. Ved en gjennomgang av postene er det så langt uansett ikke avdekket noen avvik pr 2. tertial.

g) Balanse – vurdering av utestående fordringer, fondsmidler, mv.

Arbeidet med utestående fordringer skjer kontinuerlig og målet er å få inn alle utestående beløp. De beløp som ikke innbetales frivillig oversendes vår samarbeidspartner Kredinor AS for tvangsinnkreving. De beløp som til slutt til tross for alle mulige tiltak blir vurdert som uinnndrivelige og hvor det åpenbart blir vanskelig å få krevd inn, vil til slutt bli avskrevet som tap på fordringer. Våre tap holdes på et minimum og må betegnes som et akseptabelt beløp i den store sammenhengen.

Administrasjonssjefens konklusjon:

Basert på det som her er rapportert i kapittel 3 fremmes det en egen sak med forslag til budsjettreguleringer pr 31. august. Dersom disse forslagene vedtas vil kommunen samlet sett komme mye nærmere en balanse mellom regnskap og budsjett i inneværende budsjettår.

4. Tjenesteyting – målsetting, avvik og tiltak

	Etaten har ingen avvik, med kommentarer
	Etaten har avvik, ikke behov for tiltak, med kommentarer
	Etaten har avvik, behov for tiltak, med kommentarer

Enhet	Avvik/kommentarer
Sentraladministrasjonen	Oppgaver er stort sett levert, men vi sliter med en vakanse.
Etat for oppvekst og kultur	I enhetene blir oppgavene levert, på administrativt nivå er det oppgaver som ikke blir gjort p.g.a. manglende ressurser. Kultur lider mest.
Etat for helse og omsorg	Brukerne får forsvarlig pleie og omsorg, men dette er truet av en vanskelig personalsituasjon. Se kommentarer under. Tiltak er relatert til personalforhold (punkt 5).
Etat for næring/utvikling/teknisk	Uløste oppgaver, sviktende omdømme

Tilbakemeldinger fra etatene:

- Sentraladministrasjonen: Sentraladministrasjonen har en bemanning som er på minimum av hva en kommune på vår størrelse skal ha - da merkes det godt at det en stilling vakant. Vi sliter med å holde hode over vannet på de mest akutte sakene – mens saker av mer

langsiktig karakter blir lagt på is. Ved så stort press som det er nå så er det en viss risiko for at man ikke klarer å følge opp de viktigste sakene tilstrekkelig.

- Etat for oppvekst og kultur: Kultur er et etterspurt område fra befolkningen, der mangler vi ressurser. De små enhetene jobber godt, selv om mange opplever å ha lite ressurser til å utføre oppgaven de har. Skolen er godt i gang med ny rektor og endringsprosesser der det er nødvendig. De har også hatt besøk av veilederkorpsset. Barnehagen er på tur inn i et stort prosjekt i regi av UDIR og FM. Inkluderende barnehage og skolemiljø. Oppstart januar 2020. Det jobbes for tiden med en kommuneplan som skal beskrive prosjektet.
- Etat for helse og omsorg:
 - Fagsystemet Profil: ustabilitet, manglende tilgang, nedetid, osv. Medfører at ansatte ikke får dokumentert når de skal eller at de ikke får tilgang til journal ved behov. Dette innebærer en trussel mot pasientsikkerheten. Visma (som er leverandør av fagsystemet Profil) planlegger overgang til en skybasert versjon, noe som vil eliminere mange av problemene. En versjon av skybasert Profil vil være klar til bruk ved siden av dagens program fra 2020, men en fullverdig løsning blir kanskje ikke klar før om noen år.
 - Rekrutteringsproblemer, vakante stillinger, sykefravær og vanskeligheter med å skaffe vikar, har medført en ekstra belastning på ansatte. Det er til tider svært mange ufaglærte på jobb i noen enheter. Dette kan gå ut over kvaliteten på tjenestene. Ustabil bemanning kan medføre økt uro hos noen av brukerne, noe som er uheldig da det kan medføre økt bruk av tvang (pbrl. kap. 4A og hol. kap. 9). Vakant avdelingssykepleier-stilling skjermet avdeling medfører utfordringer knyttet til oppfølging av vedtak kap. 4A. Rekrutteringsproblemer når det gjelder sykepleiere, har medført at vi har måttet benytte vikarbyrå over flere måneder (to sykepleiere). Dette er uheldig med henblikk på kontinuitet, kvalitet, økonomi, mv.
 - Når det gjelder psykisk helse, er ambulerende team fra DPS Storslett midlertidig nedlagt. Enhet for psykisk helse og rus hos oss kan ikke lenger ha faste møter med dem, slik de tidligere har hatt.
- Etat for næring/utvikling/teknisk: Generelt så har vi fortsatt mange uløste oppgaver og innkomne søknader som ligger langt over akseptabel saksbehandlingstid. Dette er innenfor mange av saksområdene på NUT. Dette er uheldig for brukerne som vi skal betjene, og vi har ikke overskudd i organisasjonen til å fornye systemene, og driften i tråd med omstillingene rundt oss i samfunnet. Videre så går det utover flyten i arbeidet som følge av behandlinger av purringer. Samhandling med eksterne aktører svekkes når vi ikke klarer å være i forkant, og levere i tide. Lang saksbehandlingstid medfører også reduksjon av gebyret vi kan kreve inn for enkelte av tjenestene, og i verste fall bortfall av muligheten for å kreve gebyr. Utviklingen fremover heller i retning av flere og tidskrevende oppgaver med behov for store ressurser og stabile rammer.

Administrasjonssjefens konklusjon: Vi sliter på en del hold bemanningsmessig – noen steder pga vakante stillinger vi ikke klarer å besette og noen steder pga at det er for mange oppgaver i forhold til bemanningen. Vi må få lagt om og tilpasset bemanningen til oppgavene. Rekruttering i helse må vi jobbe mer med. For øvrige må vi hele tiden følge opp og prøve å løse øvrige problemer, f.eks med IT-systemene.

5. Personalforhold og HMS

	Etaten har ingen avvik, med kommentarer
	Etaten har avvik, ikke behov for tiltak, med kommentarer
	Etaten har avvik, behov for tiltak, med kommentarer

Enhet	Avvik/kommentarer
Sentraladministrasjonen	Det er ingen lange fravær og ingen HMS-avvik.
Etat for oppvekst og kultur	Avvikene som kommer blir ivaretatt. Jobbes med retningslinjer som mangler, blant annet skolesektoren og hos skoleeier.

Etat for helse og omsorg	Store rekrutteringsutfordringer når det gjelder sykepleiere og andre faglærte, og mangel på vikarer. Detaljer og forslag til tiltak under.
Etat for næring/utvikling/teknisk	Mange uløste oppgaver

Tilbakemeldinger fra etatene:

- Sentraladministrasjonen: Det er ingen lange fravær og ingen HMS-avvik. Selv om arbeidspresset er stort for noen slår det ikke ut i fravær eller avvik.
- Etat for oppvekst og kultur: Det jobbes i samarbeid med veilederkorpset å få på plass retningslinjer for skoleeiernivået, og et år hjul som kvalitet sikrer oppgaven på dette nivået. Avvik blir fortløpende behandlet og tiltak iverksatt. Skolen jobber med retningslinjer i etterkant av ROS analyse som er foretatt.
- Etat for helse og omsorg:
 - Rekrutteringsproblemer, vakante stillinger, sykefravær og vanskeligheter med å skaffe vikar, har medført en ekstra belastning på fast ansatte. Mangelen på vikarer fører til at fast ansatte går en del overtid/doble vakter, og dermed jobber for mange timer i hht. arbeidsmiljøloven.
 - Diverse Gargo: Det har vært en del misnøye og uro blant ansatte/vikarer på kjøkkenet. Ny kjøkkensjef ansatt fra 1/9. Frasigelse av brannvernansvarlig på Gargo før sommeren medførte at det ikke ble gått brannrunder med nytilsatte sommeren 2019.
 - Manglende sentral personalfunksjon har flere uheldige konsekvenser: For stor lederressurs knyttet opp til å ivareta sentral-administrative personaloppgaver rammer tid til ledelse, plan- og utviklingsarbeid. Ved enkelte utlysninger har det gått vel lang tid fra utlysingsfristens utløp til tilsetningsprosess (relatert til for mange andre oppgaver som skal ivaretas samtidig). Dette er uheldig da man risikerer å miste søkere. Ingen som jobber sentralt med rekrutteringstiltak. Å kun lyse ut stilling på karriere.no/nav.no er ikke tilstrekkelig for å nå potensielle arbeidssøkere.
 - Tiltak: vi har satt ned en arbeidsgruppe i HO som skal jobbe med tiltak for å bedre rekrutteringen og beholde de vi har.
- Etat for næring/utvikling/teknisk: Vi har fortsatt et stort arbeidspress, dette har vært over lang tid. Dette medfører en for stor belastning på den enkelte arbeidstaker. Dette går utover den daglige motivasjonen. På sikt kan dette også være en medvirkende årsak, til at det blir vanskeligere å rekruttere kvalifisert personell i stillinger.
- Administrasjonssjefens konklusjon.: Viser til min konklusjon i punkt 4 om tilpasning av bemanning og oppgaver. Rekruttering til helse er viktig. Grepet med å overføre en større del av personalsakene til etatslederne har gått ut over utviklingsarbeidet til kommunen, det merkes best i helseetaten.

6. Spesielle hendelser

Det er ingen spesielle hendelser i 2. tertial 2019 utenom det som er beskrevet ellers.

Vedlegg A

Regnskap på hovedpostnivå fordelt på hovedkapitler.

Vedlegg A

Regnskap mot budsjett pr 31.09.2019

Sentraladministrasjonen	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	4 816 023	3 820 335	-995 688	126
Øvrige utgifter	8 448 150	6 561 217	-1 886 933	129
Inntekter	-1 397 228	-1 782 333	-385 105	78
	11 866 945	8 599 219	-3 267 726	138

Oppvekst og kultur	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	22 160 162	21 727 887	-432 275	102
Øvrige utgifter	4 276 044	5 966 651	1 690 607	72
Inntekter	-5 757 417	-6 304 152	-546 735	91
	20 678 788	21 390 385	711 597	97

Helse og omsorg	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	37 711 177	38 831 531	1 120 354	97
Øvrige utgifter	8 139 578	7 675 144	-464 434	106
Inntekter	-9 808 388	-10 595 386	-786 999	93
	36 042 367	35 911 289	-131 079	100

Næring og tilskudd	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	8 146 578	13 824 000	5 677 422	59
Inntekter	-3 669 070	-12 027 333	-8 358 263	31
	4 477 507	1 796 667	-2 680 841	249

Teknisk sektor	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	4 207 246	3 792 166	-415 081	111
Øvrige utgifter	6 028 246	7 317 407	1 289 161	82
Inntekter	-4 221 699	-4 473 686	-251 988	94
	6 013 793	6 635 886	622 093	91

Bygg og anlegg	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	3 808 413	3 678 309	-130 104	104
Øvrige utgifter	11 695 133	11 954 570	259 437	98
Inntekter	-5 472 834	-5 684 912	-212 079	96
	10 030 712	9 947 966	-82 746	101

Skatt og rammetilskudd	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	44 697	688 667	643 970	6
Inntekter	-82 875 087	-99 819 028	-16 943 941	83
	-82 830 390	-99 130 361	-16 299 971	84

Renter og avdrag	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	8 854 102	10 848 521	1 994 420	82
Inntekter	-5 072 803	-3 625 426	1 447 377	140
	3 781 298	7 223 095	3 441 797	52

Kvænanngen kommune	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	75 746 010	74 986 920	-759 090	101
Øvrige utgifter	56 294 126	65 661 007	9 366 881	86
Inntekter	-118 355 853	-144 777 793	-26 421 940	82
	13 684 283	-4 129 866	-17 814 149	-331

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
69/19	Kvæningen formannskap	26.09.2019
68/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Budsjettreguleringer pr 31. august 2019

Henvisning til lovverk: Delegasjonsreglement for Kvæningen kommune og Økonomireglement for Kvæningen kommune.

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 26.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Det vedtas følgende budsjettreguleringer for å komme nærmere budsjettbalanse:

Beskrivelse	Konto	Debet (utgift)	Kredit (inntekt)
Økt bevilling datalisenser IT-avdelinga	11981	230 000	
Ubenyttet bevilling datalisenser skolen	11981		100 000
Ubenyttet bevilling datalisenser barnehagen	11981		130 000
Lærlingelønn IT-avdelinga	10501	90 000	
Lærlingelønn barnehage	10501		90 000
Velferdsmidler	11200	20 000	
Fast lønn rådmannskontoret vakant stilling	10100		20 000
Redusert bruk av disposisjonsfond organisasjonsgjennomg.	19400	295 000	
Kjøp av tjenester til organisasjonsgjennomgang	12720		295 000
Kjøp av tjenester fra vikarbyrå	12721	900 000	
Ubenyttede midler fast lønn Gargo	10100		900 000
Helsestasjonen midler til helsesykepleierstudie	11500	100 000	

Vakant stilling som fysioterapeut i vår	10100		100 000
Svikt i salg av sykehjemsopphold til nabokommuner	17500	300 000	
Redusert inntekt vederlag fra beboere på Gargo	16003	300 000	
Ubenyttede pensjonsmidler Gargo	10900		600 000
Ikke klart å gjennomføre kutt på TU	10100	300 000	
Økt inntekt fra staten refusjon for ressurskrevende tjenester	17070		300 000
Ny bil interkommunal feietjeneste	02101	275 000	
Låneopptak (som betales til selvkost gjennom feiegebyr)	09100		275 000
Ny befalsbil lokalt brannvesen	02101	361 000	
Div refusjoner (forsikringsoppgjør fra KLP)	07701		361 000
Tilskudd til utbedring av løype trasse sentralidrettsanlegg	14710	150 000	
Veivedlikehold ordinært driftsbudsjett	12300		150 000
Asfaltering av kommunale veier	02360	345 000	
Boligfelt/nyanlegg	02350		345 000
Innleid vedlikehold trafikkikkerhetstiltak	12300	200 000	
Kjøp av tjenester trafikkikkerhetsplan	12720		200 000
Kjøp av tjenester til friluftskartleggingen (skuterløyper)	12720	200 000	
Kjøp av tjenester til geotekniske undersøkelser	12720		200 000
Moms på årets budsjetterte investeringer	04290	22 500 000	
Momskompensasjon budsjetterte investeringer	07290		22 500 000

Administrasjonssjefens innstilling

Det vedtas følgende budsjettreguleringer for å komme nærmere budsjettbalanse:

Beskrivelse	Konto	Debet (utgift)	Kredit (inntekt)
Økt bevilling datalisenser IT-avdelinga	11981	230 000	
Ubenyttet bevilling datalisenser skolen	11981		100 000
Ubenyttet bevilling datalisenser barnehagen	11981		130 000
Lærlingelønn IT-avdelinga	10501	90 000	
Lærlingelønn barnehage	10501		90 000
Velferdsmidler	11200	20 000	
Fast lønn rådmannskontoret vakant stilling	10100		20 000
Redusert bruk av disposisjonsfond organisasjonsgjennomg.	19400	295 000	
Kjøp av tjenester til organisasjonsgjennomgang	12720		295 000

Kjøp av tjenester fra vikarbyrå	12721	900 000	
Ubenyttede midler fast lønn Gargo	10100		900 000
Helsestasjonen midler til helsesykepleierstudie	11500	100 000	
Vakant stilling som fysioterapeut i vår	10100		100 000
Svikt i salg av sykehjemsopphold til nabokommuner	17500	300 000	
Redusert inntekt vederlag fra beboere på Gargo	16003	300 000	
Ubenyttede pensjonsmidler Gargo	10900		600 000
Ikke klart å gjennomføre kutt på TU	10100	300 000	
Økt inntekt fra staten refusjon for ressurskrevende tjenester	17070		300 000
Ny bil interkommunal feietjeneste	02101	275 000	
Låneopptak (som betales til selvkost gjennom feiegebyr)	09100		275 000
Ny befalsbil lokalt brannvesen	02101	361 000	
Div refusjoner (forsikringsoppgjør fra KLP)	07701		361 000
Tilskudd til utbedring av løype trasse sentralidrettsanlegg	14710	150 000	
Veivedlikehold ordinært driftsbudsjett	12300		150 000
Asfaltering av kommunale veier	02360	345 000	
Boligfelt/nyanlegg	02350		345 000
Innleid vedlikehold trafikkikkerhetstiltak	12300	200 000	
Kjøp av tjenester trafikkikkerhetsplan	12720		200 000
Kjøp av tjenester til friluftskartleggingen (skuterløyper)	12720	200 000	
Kjøp av tjenester til geotekniske undersøkelser	12720		200 000
Moms på årets budsjetterte investeringer	04290	22 500 000	
Momskompensasjon budsjetterte investeringer	07290		22 500 000

Saksopplysninger

Jfr delegasjonsreglementet pkt 22.7.1 skal det avlegges økonomirapport for drifta til kommunestyret to ganger i året.

Økonomireglementet pkt 6.1 sier det skal avlegges en ny tertialrapport pr 31. august. I tertialrapporten skal det fremgå om virksomheten holdes innenfor de vedtatte budsjetttrammer. Dersom dette ikke er tilfelle må det settes i verk tiltak for å gjenvinne budsjettbalanse.

Dette forslaget til budsjettreguleringer kommer i tillegg til egen sak hvor selve tertialrapporten presenteres i den mal og innpakning slik kommunestyret har bestemt. Det som her presenteres er

en del avvik som administrasjonen foreslår reguleres mest hensiktsmessig slik at den totale budsjettbalansen kan gjenvinnnes i størst mulig grad.

Sentraladministrasjonen har pr 2. tertial klart å spare inn kommunestyrets vedtatte innsparing for budsjettåret. Det er imidlertid fremdeles underbudsjettert på IT-avdelinga. For å få en så god oversikt som mulig over de totale IT-kostnadene er det IT-avdelinga som belastes alle lisensavtaler. I denne forbindelse foreslås det å regulere en økning på posten datalisenser til IT-avdelinga med 230 000,- fra ubenyttede budsjettmidler for samme sak på henholdsvis skole og barnehage.

I tillegg har IT-avdelinga tilsatt lærling hvor lærlingelønn er underbudsjettert. Kr 90 000 tas derfor fra Polarstjerna bhg og flyttes til IT. Midlene brukes til å dekke opp for utgiftene til verdiskapingsdelen til lærlingen. I barnehage, skole og pleie dekkes denne delen greit opp med at lærlingen i verdiskapingsdelen går inn i ordinære vikariater. På IT er ikke dette mulig å midlene må derfor flyttes dit.

Kr 20 000 tas fra lønn adm-sjefskontor og flyttes til velferdsmidler. I dag er det kun kr 10 000 satt av til velferdsmidler. For noen år tilbake hadde vi kr 40 000. Det er motiverende for de ansatte med en gave/oppmerksomhet fra arbeidsgiver, eller f.eks en julelunsj. Med en pott på kr 30 000 blir mulighetene flere.

Organisasjonsgjennomgangen blir betraktelig billigere enn budsjettert, men dette innebærer kun at vi reduserer bruken av disp-fondet. Kr 500 000 er satt av i budsjettet, men anbudet koster kun kr 205 000. Det foreslås at vi reduserer bruken av disposisjonsfondet med 295 000,-.

For oppvekst og kultur ser det ut som at kommunestyrets vedtatte innsparinger for budsjettåret lar seg gjennomføre. Sektoren har på grunn av redusert behov for tjenester kunnet trekke ned faste stillinger ved både voksenopplæring og introduksjonstjenesten. Ressursene på skolen vil i tillegg bli nøye vurdert når drift i nytt skolebygg starter fra årsskiftet.

Det er imidlertid fremdeles et stort behov for en kulturkonsulent/kontorhjelp ved oppvekstkontoret. Her er det mange ubehandlede oppgaver som ikke blir behandlet så lenge kommunestyret vedtok at denne stillingen skulle stilles vakant i budsjettåret.

Det er også for høye forventninger i budsjettet for refusjoner fra kommuner for elever i grunnskolen. Fra høsten 2019 er det blant annet ingen barn fra Langfjordbotn på Kvænangen barne- og ungdomsskole. Dette må i alle fall justeres ned ved neste års budsjett.

Helse og omsorg har samlet sett for sektoren i grove trekk gjennomført de innsparinger som kommunestyret vedtok for budsjettåret, selv om innsparingen som ble vedtatt på TU spesielt ikke har latt seg gjennomføre slik opprinnelig budsjettert. TU er derfor en avdeling som er underbudsjettert. Det jobbes imidlertid intenst ved avdelingen for i så stor grad som mulig å gjøre de nødvendige grep for å tilpasse tjenesten til vedtatt budsjetttramme. Det foreslås å regulere en økt inntekt for refusjon ressurskrevende brukere for 2018 mot økte lønnsutgifter på avdelingen med 300 000,-. Inntekter ressurskrevende brukere i 2018 ble utbetalt først i 2019 og da med et større beløp enn budsjettert.

Gargo sykestue og sykehjem har store rekrutteringsproblemer, særlig når det gjelder sykepleiere. Enheten har derfor måttet benytte seg av vikarbyrå for å få turnus til å gå opp. På grunn av dette er det nå ledige midler på fast lønn, men et stort merforbruk på kjøp av tjenester fra vikarbyrå. Mellom disse postene foreslås å regulere 900 000,-.

Videre er det på Gargo sykehjem for høyt budsjettet med refusjoner fra kommuner for salg av sykehjemsopphold til nabokommuner, og i tillegg er det svikt i vederlagsinntektene da det er færre langtidsbeboere og derfor lavere inntekt fra vederlag. Dette foreslås regulert mot ubenyttede pensjonsmidler ved Gargo sykehjem med 600 000,- og henholdsvis 300 000,- på begge disse to postene som her er nevnt.

Helsestasjonen har påmeldt en deltaker på helsesykepleier-studiet som kjøres ekstra for studenter fra NT/Finmark. Dette vil det søkes eksterne tilskuddsmidler til, men det må uansett betales en egenandel. Det foreslås derfor å regulere 100 000,- som egenandel til dette. Midler til dette foreslås dekket opp ved at det var en vakant fysioterapistilling i hele vår fram til medio august. Det ble allerede ved 1. tertial regulert en god del av disse ledige midlene, men da vakansen varte såpass lenge er det ledige midler her som foreslås regulert mot helsestasjonens behov for midler.

Sosialhjelpsbudsjettet har pr 2. tertial et forbruk på 88 prosent av totalt budsjett for 2019. Dette til tross for en regulering som ble gjort pr 1. tertial med kr 130 000,-. Isolert sett kunne det vært behov for en ny regulering også etter 2. tertial, men vi har ingen tilgjengelige poster å hente midler fra. Ved årets slutt blir det klart om vi har ubrukte midler igjen på poster avsatt til andre tiltak (som vi ikke kan omdisponere nå). Merforbruket er særlig på postene bidrag til livsopphold og bolig. Man kan forvente en økning på disse postene grunnet at brukere med oppfølgingsbehov mister arbeidsavklaringspenger som utbetales av staten ved NAV trygd. Det vil bli sett på muligheten av å fremme et eventuelt forslag om regulering senere i høst dersom det ved andre avdelinger kan forekomme mindreforbruk.

Kvæningen kommune er vertskommune for interkommunal brannordning. Etter at Lyngen kommune i år kom med i samarbeidet, er det behov for et nytt kjøretøy angående feietjenesten. Dette må kommunestyret bevilge nødvendige midler til ved at Kvæningen kommune foretar et låneopptak på 275 000,-. Kostnadene på dette kjøretøyet inngår imidlertid i selvkostgrunnlaget som belastes alle abonnentene gjennom feiegebyr i samarbeidskommunene og belastes derfor ikke Kvæningen kommune spesielt.

Lokalt brannvesen hadde i vår et biluhell med vår egen befalsbil. Denne bilen ble da kondemnert. Forsikringsoppkjøret dekker imidlertid en ny bil og denne er allerede kjøpt inn i tråd med forsikringsoppkjøret. Dette må imidlertid reguleres inn i budsjettet for å få det formelle på plass. Forsikringsoppkjøret var på 361 000,-.

Burfjord idrettslag skigruppa kan ikke lenger arrangere skirenn uten en utbedring av ny innkost på skiløype/lysløype inne på sentralidrettsanlegget etter at Skoleveien 42-46 og kunstgressbaneanlegget ble bygd. Det vises også til egen politisk sak angående dette. I denne forbindelse er det behov for å yte et tilskudd inntil 150 000,- til skigruppa slik at de i god tid før vintersesongen kan få leid inn entreprenør for å utbedre innkosten. Denne posten foreslås regulert mot ubenyttede midler til veivedlikehold på ordinært driftsbudsjett.

I forbindelse med avsatte midler til infrastruktur, så har vi blant annet hatt ute et anbud vedrørende asfaltering. Etter at anbud er gjennomgått, viser det seg at vi har en underdekning på kr 345 000,- for å få fullført asfaltering i samsvar med de politisk prioriterte strekningene. Da dette er vedtatt finansiert med bruk av disposisjonsfond, foreslår administrasjonen at merkostnad til asfaltering finansieres ved å regulere fra ubenyttede midler til boligfelt/nyanlegg. Dette prosjektet må uansett ut på anbud før det kan iverksettes, og det vil ikke bli behov for hele det avsatte beløpet til boligfelt/nyanlegg i inneværende budsjettår.

Det ble også i forbindelse med avsatte midler til infrastruktur avsatt en post til kjøp av tjenester til trafikksikkerhetsplan. Nå viser det seg at dette tiltaket stort sett dreier seg om fysiske tiltak ved å benytte innleid vedlikehold til trafikksikkerhetstiltak. Dette gjør at det er behov for å regulere bevilgningen på 200 000,- til en korrekt regnskapspost i tråd med den faktiske bruken av midlene.

Det er ønske om omfordeling av tildelte midler pålydende 500 000,- som ble avsatt til geotekniske undersøkelser i 2019. Det har vist seg at dette blir det lite av i år. NUT ønsker derfor at 200 000,- av dette omfordeles til arbeidet med revideringen av scoterløyper. Dette som en start og få slutført friluftskartleggingen

Det er ubenyttede lånemidler fra låneopptak i 2017 til nytt skolebygg som må reguleres inn i årets budsjett. Dette er kun en regnskapsteknisk regulering som har å gjøre med at prosjektet i 2017 ble forsinket. Økt finansieringsbehov i 2019 når denne forsinkelsen nå er hentet inn gjør at det foreslås regulert 15 000 000 ,- i bruk av lån til nytt skolebygg/flerbrukshall.

Investeringer skal posteres med brutto beløp. Ved en feil har budsjettet blitt lagt med kun netto investeringer. Det er derfor behov for å regulere moms inn i budsjettet for årets investeringer. Det foreslås derfor å regulere 22 500 000,- til moms på årets investeringer. Denne merkostnaden finansieres imidlertid gjennom momskompensasjon fra staten og vil ikke gjøre prosjektet dyrere.

Vurdering

Strengt tatt kunne utvalgene innenfor sine sektorer vedtatt mesteparten av de fremlagte forslag til reguleringer. Men det velges å kjøre dette i en større sammenheng til kommunestyret for å få en helhetlig vurdering av saken. Vi må etter hvert justere delegasjonsreglement og økonomireglement slik at dette blir avklart. Det er helt klart en fordel at vi 2-3 ganger i året har en bred budsjettregulering i kommunestyret slik at man får sett på budsjettet i sin helhet når ting må justeres. Da står man også friere til å endre forslagene slik at de går på tvers av rammene. Det må videre presiseres hvilke saker utvalgene selv skal ta.

Uansett er det kun kommunestyret som kan gjøre endringer i budsjettet angående investeringer, så alle slike saker som omhandler investeringer, små som store må avgjøres av kommunestyret.

Dersom foreslåtte reguleringer vedtas vil dette gjøre det enklere å gjenvinne budsjettbalanse.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
69/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019
	Kvæningen formannskap	

Salg av Kjækan skole

Henvisning til lovverk:

1. EØS –avtalens regler om offentlig støtte:
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/vedlegg/konkurransopolitikk/offentlig-stotte/offentlig_stotte_veildere_2011.pdf
2. Plan og bygningsloven
3. Kommuneloven

Vedlegg

- 1 00098H
- 2 00086H
- 3 Notat fra Ole Ronni Henriksen
- 4 Låne- og verditakst Kjækan skole
- 5 Vurdering fra Andreas Hegg
- 6 Forslag - salgsprospekt
- 7 00082H
- 8 00113H

Administrasjonssjefens innstilling

1. Kvæningen kommune overdrar Kjækan skole til en eller flere foreninger, som overtar eiendoms- og driftsansvaret for bygningene alene eller i felleskap. Klausul om avtale om gjenkjøp tinglyses ved overdragelsen; «*Avtale om gjenkjøp: Kvæningen kommune betinger seg rett til gjenkjøp for samme pris som den ble solgt for i 2019, justert for konsumprisindeksen dersom kjøper vil selge eiendommen eller dersom kjøper ikke har ivaretatt bygningsmassen eller sørget for påkostninger som har medført en verdiøkning på 10 % per år. Klausul om gjenkjøp er gyldig i 15 år fra tinglysningsdatoen*»
Bygningen skilles ut som egen tomt og resten av eiendommen holdes utenom overdragelsen.
2. Administrasjonssjefen setter frist i samråd med forening(ene) om overdragelsen.
3. Dersom overdragelse til forening(ene) ikke er utført innen frist satt i pkt 2 vil Kvæningen kommune annonsere at salg av eiendom gnr/bnr 31/20 gjennom åpen

budrunde til høystbydende pris. Følgende klausul om avtale gjenkjøp som opplyses i salgsoppgaven og tinglyses ved salg; «Avtale om gjenkjøp: Kvæningen kommune betinger seg rett til gjenkjøp for samme pris som den ble solgt for i 2019, justert for konsumprisindeksen dersom kjøper vil selge eiendommen eller dersom kjøper ikke har ivaretatt bygningsmassen eller sørget for påkostninger som har medført en verdiøkning på 10 % per år. Klausul om gjenkjøp er gyldig i 15 år fra tinglysningsdatoen»
Bud behandles politisk. Det engasjeres en megler til prosessen.

Saksopplysninger

Kommunestyret har gjort vedtak om salg av Kjækan skole. Det første vedtaket ble i gjort i sak 25/17 om skolestruktur 2017/2018, den 26.04.2017:

1. *Kjækan skole legges ned fra høsten 2017.*
2. *Administrasjonen bes utrede muligheten for et oppvekstsenter i Badderens barnehage. Rapport legges fram for kommunestyret i juni.*
3. *Administrasjonen legger fram en sak om salg av Kjækan skole til kommunestyremøtet i juni.*

Utredning om salg av Kjækan skole ble behandlet i kommunestyret i sak 38/17 den 28.06.2017, og kommunestyret gjorde følgende vedtak:

- 1) *Kommunen innhenter uttalelse fra grendeutvalgene angående deres syn på framtidig bruk av Kjækan skole. Frist for uttalelsene settes til 20. august.*
- 2) *Administrasjonen lager et prospekt for salg av Kjækan skole til fortrinnsvis reiselivsformål og innhenter tilbud fra aktuelle interessenter. Frist settes til 20. august. Det klargjøres at bygget vil ha en klausul om gjensalg dersom bygget ikke brukes i henhold til formålet.*
- 3) *Saken legges fram for kommunestyret i september.*

I denne høringsrunden ba grendeutvalgene om at det gis minst ett års tid til å gjøre en utredning om framtidig bruk av skolens lokaler og eiendom, og at kommunen stiller lokalene til rådighet til lag og foreninger for fritidsaktiviteter til den nye skolen og hallen står ferdig. Kjækan og Kvæningsbotn Grendeutvalg har sendt melding om at grendeutvalget har satt i gang en prosess for utvikle et prosjekt på eiendommen. Ole Ronni Henriksen har pr. mail datert 2. mai 2017, meldt om interesse for kjøp av eiendommen. Han ønsker å kjøpe eiendommen for å utvikle den til reiselivsvirksomhet. Han eier naboeiendommen gnr/bnr 31/2 og 31/22 som er regulert til fritidsbebyggelse, hotell, rorbu og skianlegg. Han har pr. 20.09.2019 bekreftet at han fortsatt er interessert å kjøpe eiendommen. Det er igangsatt en egen prosess for salg av tilleggseiendom til naboeiendommene.

I forhold til pkt. 2 i vedtaket, har administrasjonssjefen innhentet juridisk vurdering i forhold gjennomføring av salget med vilkår og klausul om gjenkjøp fra advokatfirmaet Hegg & Co. Advokatfirmaet anbefaler at salget foretas som et ordinært salg, slik at eiendommen selges gjennom åpen budrunde til høystbydende pris. Overtakelsestidspunkt kan avtales nærmere. Advokatfirmaet gjør oppmerksom på at kommunen ikke er pliktig til å akseptere bud som mottas, og anbefaler at det i salgsoppgaven og ved annonsering opplyses at kommunen vurderer å selge eiendommen. Kommunen kan gjerne oppfordre reiselivsaktører å komme med tilbud.

Til kommunestyrets forslag til klausul om gjenkjøp, bemerker advokatfirmaet følgende; *Løsningsrett deles i ulike kategorier, hvor hovedkategoriene er forkjøpsrett eller avtale om gjenkjøp. Advokatfirmaet foreslår at følgende klausul tinglyses ved salg:*

«Avtale om gjenkjøp: Kvæningen kommune betinger seg rett til gjenkjøp for samme pris som den ble solgt for i 2018, justert for konsumprisindeksen dersom kjøper vil selge eiendommen eller dersom kjøper ikke har ivaretatt bygningsmassen eller sørget for påkostninger som har medført en verdiøkning på 10 % per år. Klausul om gjenkjøp er gyldig i 15 år fra tinglysningsdatoen»

Det bør opplyses om klausulen i salgsoppgaven. Advokatfirmaet gjør oppmerksom på at klausulen vil kunne virke prisdempende.

Kommunestyret behandlet saken igjen i sak 13/18, den 06.03.2018, med følgende vedtak

Kommunestyret viser til innspillene som er kommet fra grendeutvalget i Kjækan/Kvæningsbotn og ønsker at framtidig bruk av Kjækan skole sees i sammenheng med omstillingsprosjektet. Omstillingsstyret gis mulighet til å se på hvilke muligheter for arbeidsplasser og framtidig næringsutvikling som ligger i området og bygningsmassen tilhørende Kjækan skole.

Styret i omstillingsprosjektet har behandlet og avslått en søknad fra Kvæningen Språksenter som ønsket å utrede muligheten for nytt kultursenter.

Styret i Kvæningen næringsfabrikk avslår Kvæningen språksenter sin søknad om tilskudd til forstudie for å utrede mulighet for et kultursenter på Kjækan skole fordi søker er offentlig eid og finansiert. Et eventuelt prosjekt bør gå via kommunen.

Etter forespørsel fra lag og foreninger har administrasjonssjefen stilt skolen til disposisjon for lag og foreninger til fritidsaktiviteter, vinteren 2017/2018 og 2018/2019. Bruk av skolen har vært avtalt med etatsleder for Næring, utvikling og teknisk. Regnskapstall fra kommuneregnskapet viser at driftskostnader på Kjækan skole var på kr. 272 474 inkl. avskrivning på kr. 96839,- i 2018, og hittil i 2019 er driftskostnadene på kr. 208 537,- inkl. avskrivninger. Prognoser viser at kostandene vil bli det samme i 2019 som i 2018.

Lag og foreninger i indre Kvæningen har i brev av 06.05.2019 fremmet to forslag,

- 1) Utrede muligheten for å etablere et kultur- og aktivitetssenter på Kjækan skole. Vurdere å flytte Kvæningen språksenter til Kjækan skole.
- 2) Selge Kjækan skole for en symbolsk til lokale lag og foreninger, med samme praksis som ved tidligere anledninger som for eksempel Reinfjord.

I tillegg til dette, foreligger det et konkret forslag om å etablere startpunkt for Scooterløype nr. 3 Kjækan fra Kjækan skole. I dag er startpunktet for skuterløypa på Moa, og det har kommet innspill fra Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg om at dagens startpunkt er lite hensiktsmessig på grunn av trafikale og parkeringsforhold. Dette skal avgjøres i forbindelse med rullering av plan for scooterløyper.

Vurdering

Eiendom gnr/bnr 31/20 er på 26 mål, det er bygningsmasse på 1039 m². I utgangspunktet har Kvæningen kommune har lagt ned den primære virksomheten på eiendommen, og ser ikke for

seg at bygget eller eiendommen kan brukes i annen kommunal virksomhet. Det foreligger ingen konkrete planer om å bruke skolebygninger til undervisningsformål eller andre kommunale formål i nærmeste fremtid. Kommunestyret har antydnet at etablering av varige arbeidsplasser og næringsvirksomhet er det viktigste målet for verdiskapning på eiendommen. Kommunestyret mener at privat næringsvirksomhet, fortrinnsvis reiselivsvirksomhet, har størst potensiale på eiendommen. Grendeutvalg i Kjækan/Kvænangsbotn, Badderen og Sørstraumen er imot salg av eiendommen, mener at salg ikke bør skje uten en vurdering og utredning om fremtidig bruk av eiendommen. Grendeutvalgene har ønsket at kommunen skal ha en sentral rolle i utredning og planlegging av fremtidig bruk av eiendommen. Administrasjonssjefen har ikke funnet rom for å prioritere slik utviklingsarbeid i kommunens ordinære driftsbudsjett, og har derfor ikke igangsatt utredning.

I denne prosessen er det kommet fram flere forhold som kan ha innvirkning på et eventuelt salg. Innbyggere, lag og foreninger har i flere sammenheng understreket at skolen har stor verdi som samlingsplass og har stor betydning for trivsel for innbyggere. De ser et stort potensiale for utvikling av aktivitetssenter på eiendommen. I tillegg er det kommet inn et forslag om å bruke idrettsplassen på eiendommen som startpunkt og parkeringsplass for scooterløype 3 i Kjækan.

Det foreligger 3 forslag til hvordan skolen skal avhendes.

1) Salg av eiendommen

Kommunestyret har gjort et vedtak om at Kjækan skole skal selges, fortrinnsvis til reiselivsvirksomhet. Advokatfirmaet anbefaler at salget skjer med åpen budrunde og at det tinglyses en avtale om gjenkjøp.

Administrasjonssjefen har i sak 13/18 anbefalt at eiendommen legges ut på salg gjennom åpen budrunde til høystbydende pris, med *klausul om avtale gjenkjøp som opplyses i salgsoppgaven og tinglyses ved salg.*

Administrasjonssjefen mener at bygget skal selges uten løst brukerstyr og inventar både i og utenfor byggene. Grendehuset i Kvænangsbotn har ønsket å kjøpe noe av utstyret, og grendeutvalgene har særlig påpekt gjenbruk av utstyret. Inventar og brukerstyr avhendes i denne rekkefølgen:

1. Arkivverdig materiale føres til arkivet på kommunehuset (dersom det ikke alt er gjort).
2. Kvænangen barne- og ungdomsskole og Burfjord og Badderen barnehage plukker ut de tingene de trenger, innen en fastsatt frist.
3. Andre kommunale enheter tar vare på det de har bruk for, innen en fastsatt frist.
4. For avhending av resten kan grendeutvalget, evt. grendehus gjennomføre auksjon og beholde inntektene.

I henhold til regulering av fremtidig bruk av eiendommen gjelder bestemmelsene i plan- og bygningsloven. I gjeldende arealplan er eiendommen planmessig satt av til offentlig og privat tjenesteyting». Den dekker et bredt spekter av formål som skole, helse, kino, treningssenter, almenntilgittige formål mm. Bygningene er godkjent for skole og undervisningsformål. Tiltak og utbygging på eiendommen krever regulering. Dersom byggene skal brukes til andre formål, må kjøper søke om bruksendring i forhold til reglene i plan- og bygningsloven.

Administrasjonssjefen oppfatter ikke salgsprisen som det viktigste argumentet for salg. Det viktigste for kommunen vil være at det skapes aktivitet på eiendommen som generer

arbeidsplasser. Startpunkt for scooterløype 3 i Kjækan er et nytt moment som man bør ta hensyn til i denne sammenhengen.

Dersom man går for dette alternativet, må man ta standpunkt til om man skal leie inn en megler til salgsprosessen, eller om kommunen selv skal foreta salget. Eventuelle kostnader til megler vil kunne dekkes inn av salgssummen.

Budsjettmessige konsekvenser fra 2019 vil være innsparing på kr. 280 000,- i driftsbudsjettets ansvarsområde 711. Salg av eiendommen vil kunne gjennomføres forholdsvis raskt, og kommunens styringsmulighet vil da i all hovedsak begrenses til en mulig klausul om avtale om gjenkjøp, og vedtaksmyndighet i henhold etter plan- og bygningsloven. Dersom man selger hele eiendommen til en privat aktør, vil ikke for eksempel idrettsplassen kunne disponeres til skuterparkering uten en særskilt avtale eller at eiendommen skilles ut.

2) Utredning om kultur- og aktivitetssenter

Lokale interesser ber om at prosessen om salg av Kjækan skole stoppes og at det gjennomføres en utredning og evt. planlegges ny og/eller alternativ virksomhet på eiendommen.

Lokale lag og foreninger understreker at Kjækan skole har en verdi som samlingsplass i indre Kvæningen, og foreslår en utredning av Kjækan skole som et fremtidig kultur og aktivitetssenter. De argumenterer for at et slikt senter vil være viktig for folkehelse, bolyst og for felleskap i området. De foreslår at senteret kan benyttes til språk- og kulturaktiviteter, utstillinger og fysisk aktivitet. De foreslår også at Kvæningen språksenter flyttes dit. Fagstyret for språksenteret har diskutert dette, og søkt om midler fra omstillingsstyret til en utredning om et språk og kultursenter. Omstillingsstyret avsto denne søknaden. Kvæningen kommune som eier av Kvæningen språksenter har ikke vurdert flytting av språksenteret til Kjækan skole og har heller ikke tatt standpunkt til det. Kvæningen språksenter er finansiert med eksterne midler.

I forhold til uteområdet foreligger det et forslag om at skuterløypa i Kjækan skal starte fra skolen. Det er ikke tilfredsstillende parkeringsforhold i forhold til eksisterende startpunktet for skuterløype. Parkeringsplass ved skolen og fotballbanen vil være et alternativ til parkeringsplass, men dette er ikke utredet og vurdert.

I forbindelse med nedleggelse av Sørstraumen skole, ble det gjennomført et forprosjekt for etablering av næringshage. Forprosjektet ble gjennomført fra januar til mai i 2012, og det ble finansiert med eksterne midler. I vedtaket ble det forutsatt at driftskostnader for bygget ble finansiert av forprosjektet i forprosjektperioden, driftskostnadene i forprosjektperioden var en del av kommunens egenandel i prosjektet.

Ideen til lokale lag og foreninger er å etablere et kultur- og aktivitetssenter i Kjækan. Men for å ha grunnlag for etablering, foreslår de at det gjennomføres en utredning og mulighetsstudie. Administrasjonssjefen vurderer at det bør gjennomføres som et forprosjekt, med fastsatt tids- og økonomisk ramme, samt at det engasjeres en prosjektleder, og settes sammen en styringsgruppe for prosjektet. I lignende prosjekt (Sørstraumen skole) brukte man ca 3-4 månedersverk på arbeidet. Det kan være behov for å leie inn eksterne fagpersoner for å vurdere bygningsmessig tilstand, og renoveringsbehov i forhold til foreslått bruk. Oppgavene i forprosjektet vil være å vurdere mulighetene for aktiviteter i bygget og foreslå hva og hvordan bygningene og eiendommens skal brukes, vurdere behovet for ombygging/renovering og

definere investeringsbehov og foreslå finansiering for det, samt foreslå fremtidig organiserings- og driftsform. Man bør kalkulere med minst 250 000,- i prosjektkostnader i tillegg til ordinære driftskostnader i prosjektperioden. Kvæningen kommune vil ha eiendoms- og driftsansvaret vil ha eiendoms- og driftsansvaret inntil noe annet vedtas.

Budsjettmessige konsekvenser med dette alternativet er prosjektkostnader på minimum kr. 250 000,- samt at driftsutgifter på bygget vil fortsatt være på kommunal budsjett inntil avklaring av fremtidig bruk og organisering er gjort. Videre må det påregnes kostnader til nødvendig oppgradering av bygget slik at det holder dagens standard for den virksomheten som skal inn. Til sammenligning så ble Sørstraumen skole oppgradert for kr 3,3 mill da det ble tatt i bruk som næringshage. I dette tilfellet må vi nok inn med et større beløp da bygget er eldre.

Dersom man velger dette alternativet vil man kunne få en avklaring om Kvæningen språksenter vil ha behov for nye lokaler, og Kjækan skole kan brukes til det formålet. Man vil også kunne avklare om uteområdet kan brukes til skuterparkering.

3) Overdragelse av Kjækan skole til lokal forening eller lag

Grendeutvalget i Kjækan, og Kvæningsbotn, Qven og sjøsamisk forening og Navuona Samisearvi foreslår at skolen skal overdras til lag / foreninger for en symbolsk sum, enten at en eksisterende forening overtar eller at det etableres en egen organisasjon/forening for eierskap og drift av skolen. Dette må avklares før en overdragelse kan fullføres.

Både eierskap og driftsansvaret overføres til det laget eller den foreningen som overtar bygget. Eieren får ansvaret for driftskostnadene. Regnskapstall fra 2018 og regnskapet hittil i 2019, viser at utgifter til vann, lys og varme (på et minimum) påløper seg til kr. 170 000- 200 000,-. Vedlikeholdskostnader vil sannsynligvis øke i takt med at bygningenes blir eldre. Det laget/den foreningen som overtar eiendommen må sørge for inndekning av disse kostnadene. Sannsynligvis må det dekkes med inntekter av dugnadsarbeid eller leieinntekter. Det må påregnes oppgradering og reovering, dersom bygget skal kunne brukes og leies ut.

Budsjettmessig konsekvens for Kvæningen kommune er innsparing av driftskostnader i ansvarsområde 711 fra den datoen overføringen gjøres.

Dersom det i fremtiden vil være aktuelt å bruke idrettsplassen som parkering i forbindelse med skuterløype, bør det vurderes om bygningene skal skilles ut og at kommunen beholder plassen og resten av eiendommen. Administrasjonssjefen anbefaler også at det i en slik overføring lages en avtale om gjenkjøp, på samme linje som ved et åpent salg.

Administrasjonssjefen støtter lag/foreningenes argumenter for skolens betydning for aktiviteter og allmenne formål, men administrasjonssjefen finner ikke budsjettmessig dekning for å gjennomføre utredning og mulighetsstudie. Administrasjonssjefen foreslår derfor at bygningene overføres til et lokalt lag/forening uten en utredning. Foreningen overtar driftsansvaret for bygningen på overdragelsestidspunktet. Dersom det ikke finnes en god løsning for dette, bør eiendommen selges i det åpne markedet.

Grendeutvalget for Badderer
ved Ingvild Johnsen,
Kvænangsveien,
9162 SØRSTRAUMEN
ing.vi@live.no

Grendeutvalget for Kjækan og Kvænangsbotn,
ved Ragnhild Enoksen,
Løkviknesset 20,
9162 SØRSTRAUMEN
ragnhild.enoksen@nordlys.no

21. august 2017

Kvæningen kommune,
Gargu,
9161 BURFJORD

FRAMTIDA FRA SKOLEEIENDOMMEN I KJÆKAN

Den 15. august arrangerte Kjækan og Kvænangsbotn grendeutvalg åpent møte på skolen i Kjækan om framtida for bygningene som blir stående ledig nå når Kjækan skole er lagt ned. Møtet var kommet i stand for å få synspunkter og innspill til en uttalelse angående salg av skolebygningene, som omfatter:

En hovedbygning med seks undervisningsrom, kontorer, lærerværelse og tilbygg for barnehage.

Et frittstående bygg med liten gymsal.

Utearealer på vel 20 mål.

Kommunens plan om å selge bygninger og eiendom går fram av det kommunestyret vedtok den 22. juni. Her er vedtaket:

- 1. Kommunen innhenter uttalelse fra grendeutvalgene angående deres syn på framtidig bruk av Kjækan skole. Frist for uttalelse settes til 20. august.*
- 2. Administrasjonen lager et prospekt for salg av Kjækan skole fortrinnsvis til reiselivsformål og innhenter tilbud fra aktuelle interessenter. Frist settes til 20. august. Det klargjøres at bygget vil ha en klausul om gjensalg dersom bygget ikke brukes i henhold til formålet.*
- 3. Saken legges fram for kommunestyret i september.*

På møtet i Kjækan den 15. august, pekte deltakerne på hva bygningene og eiendommen brukes til utenom skoletida, samt bygdas og området behov for lokalene. Dette ble satt opp mot kommunestyrets vedtak om å selge skoleeiendommen til reiselivsformål. Ved salg til private mister området befolkning samme tilgang som nå til lokaler i nærmiljøet. Nedleggingen av skolen er et stort tap for lokalsamfunnet fordi dette gir ungene lang skolevei og det gir dårligere grunnlag for at folk bosetter seg i området. Vi anser skoleeiendommen som en viktig samfunnsbyggende struktur og en viktig møteplass for både fastboende og andre i Indre Kvæningen.

Fra skolen i Burfjord rives og til det er bygd en ny, fins det ikke kommunale lokaler i Kvænangen for innendørs trening, større arrangementer, kurs og lignende. I denne perioden vil flere enn de som bor i tidligere Kjækan skolekrets ha behov for skolebygningen. De som tok ordet på møtet, var derfor sterkt uenig i at skolen skal selges nå.

Det ble også pekt på de siste årenes utbygging av hyttefelt i Kjækan og Kvænangsbotn, og at det er nødvendig å lage en samlet plan for fritidsbebyggelse og reiseliv før nye felt og utbygginger blir satt i gang. Arealet må i det minste avklares gjennom kommunens planverk før det blir solgt til andre formål, slik at det bygger på en demokratisk prosess.

Et par av de som hadde ordet, kom inn på at Kjækan skole er en trebygning som ikke kan gjøres om til overnatting uten store tekniske og svært dyre tiltak, og det ble uttrykt tvil om vannverket i Kjækan har kapasitet til å betjene et stort reiselivsanlegg i skolens lokaler og på skolens eiendom. Det ble også sagt at vannverket ikke har kapasitet til et sprinkelanlegg som vil være nødvendig om hovedbygningen skal brukes til overnatting.

Kommunestyret har med sitt vedtak heller ikke gitt aktuelle kjøpere og eventuelle interessenter tid til å planlegge og utarbeide gode prosjektplaner før salg.

På møtet ble det satt fram mange ideer og forslag om hva eiendommen kan brukes til. Grendeutvalget har fått inn flere forslag og innspill etter møtet var over. Her er noen av ideene:

Samisk og kvensk folkehøyskole

Lærings og treningssenter for unge mennesker som har falt ut av skole og arbeidsliv

Lærings- og aktivitetssenter for pensjonister

Samisk og kvensk kurs- og kompetansesenter

Arktisk utmarksliv for voksne

Leirskole

Skole- og barnehage om behovet oppstår

Konklusjon:

Indre Kvænangen har ikke blitt tildelt mye av de verdiene kommunen opp gjennom årene har fått inn fra Kvænangen kraftverk, selv om kraftverket ligger i Kvænangsbotn. For at grendene i Indre Kvænangen skal ha evne til å overleve er det viktig at skolebygningene og kommunens arealer i Kjækan ikke blir solgt uten en gjennomtenkt plan. Derfor ber Kjækan og Kvænangsbotn grendeutvalg om følgende:

1. Kommunestyrets vedtak om å selge Kjækan skole oppheves, og tas opp til ny vurdering når ny skole i Burfjord er ferdig og etter grundig vurdering av bruksmulighetene.
2. Grendeutvalget gis i samarbeid med kommunen foreløpig 12 måneder til å utrede framtidig bruk av skolens lokaler og eiendom. Dette er et svært viktig arbeid, og kommunen må stille ressurser og kompetanse til rådighet slik at det kan utarbeides en plan for framtidig bruk av bygninger og øvrig eiendom.
3. I tida som kommer stilles skolen til bruk for lag, foreninger og andre som benytter lokalene til kurs, møter og fritidsaktiviteter som normalt finner sted i kommunale skolebygg. Dette er særlig viktig mens ny skole i Burfjord bygges og kommunen mangler et egnet skolebygg til slike aktiviteter.
4. Det er særlig viktig å stille skolen til disposisjon for trening og fritidsaktiviteter for barn.
5. Inventar og utstyr kan ikke uten videre fjernes fra skolen. Kommunen og grendeutvalget lager en oversikt over det skolens bygninger og uteområde skal brukes til i nærmeste framtid, og sørger for at nødvendig inventar og utstyr beholdes i skolebygningen og på eiendommen.

6. I løpet av byggetida i Burfjord dekker kommunen nødvendige utgifter til drift og forsvarlig vedlikehold av bygningsmassen i Kjækan.
7. Grendeutvalget er innstilt på å være behjelpelig med å forvalte bruken av skoleeiendommen, slik at kommunen kan spare ressurser og utgifter.
8. Grendeutvalget ønsker å legge til rette for trivsel og bolyst i Indre Kvænangen, og vil gjerne være med å utvikle dette sammen med kommunen. Skolen må derfor ikke selges uten at dette er avklart gjennom kommunen sitt planverk som bygger på en demokratisk prosess.

Med vennlig hilsen
Kjækan og Kvænangsbotn grendeutvalg

Ragnhild Enoksen
Styreleder

Badderens grendeutvalg

Ingvild Johnsen
Styreleder

Kjækan og Kvænanbgsbotn grendeutvalg,
ved Ragnhild Enoksen,
Løkviknesset 20,
9162 Sørstraumen
Tlf. 90680501

 Kvænanngen kommune Postmottak	
20 NOV 2017	
Til behandling:	
Saksbehandler:	<i>Jan Inge</i>
Til orientering	17. november 2017
Gradering	

Kvænanngen kommune,
Gárgu,
9161 Burfjord

FRAMTIDIG BRUK AV SKOLEEIENDOMMEN I KJÆKAN

Grendeutvalget viser til vår høringsuttalelse datert den 21. august 2017 der vi skriver: For at grendene i Indre Kvænanngen skal ha evne til å overleve er det viktig at skolebygningene og kommunens arealer i Kjækan ikke blir solgt uten en gjennomtenkt plan.

I pkt. 2 i høringsuttalelsen ber vi om at grendeutvalget i samarbeid med kommunen foreløpig gis 12 måneder til å utrede framtidig bruk av skolens lokaler og eiendom. Dette er et svært viktig arbeid, og kommunen må stille ressurser og kompetanse til rådighet slik at det kan utarbeides en plan for framtidig bruk av bygninger og øvrig eiendom.

Grendeutvalget har ikke hørt noe fra kommunen angående dette punktet i uttalelsen vår, og styret bestemte den 23.10.2017 at styreleder skal følge opp saken.

Som oppfølging melder vi herved fra om at vi i samarbeid med næringsaktører vil levere en kort prosjektskisse for utvikling av skoleeiendommen i Kjækan. Prosjektskissen kommer til å inneholde en vurdering av eierskap, kostnad og finansering av videre prosjektplanlegging med ønske om at kommunen imøtekommer det som står i høringsuttalelsen fra den 21. august.

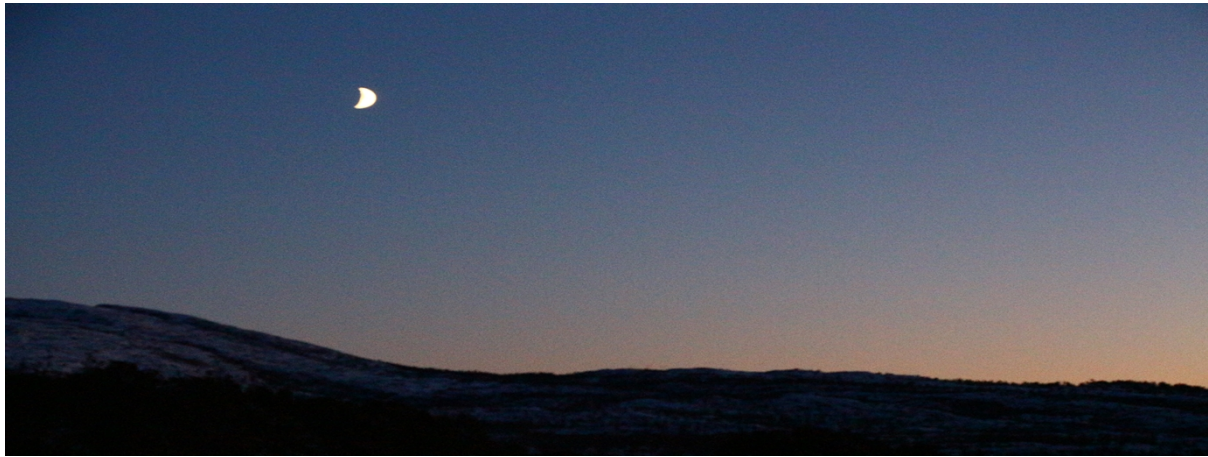
Vi kommer til å ta kontakt med ledelsen i kommunen for å få råd og veiledning i arbeidet med prosjektskissen.

Grendeutvalget ønsket også at kommunen og grendeutvalget sammen lager en oversikt over det skolens bygninger og uteområde skal brukes til i nærmeste framtid, særlig med tanke tilgang til nødvendig utstyr og inventar, jfr. pkt. 5 i høringsuttalelsen.

For øvrig vil vi takke for at pkt. 3 og 4 i høringsuttalelsen er imøtekommet slik at skolelokalene nå blir brukt til fritidsaktiviteter som blir drevet av frivillige.

Hilsen
Kjækan og Kvænanbgsbotn grendeutvalg

Ragnhild Enoksen
Leder

Hej

Tack för trevligt samtal den 2 mai 2017

Sänder här en sammanfattning och lägesrapport över var vi nu står i processen och vad som vi måste få till i en snar framtid.

Det har nu kommit till vår kännedom att beslut tagits i kommunestyret att Kjækan Skole står inför en nedläggning inom en inte alltför avlägsen framtid.

Skolen ligger ju i direkt anslutning till G.nr: 31 b.nr: 2 og 22 som är reglerad för Hytteutbygning och Näringsverksamhet med koncept inom Turisme-, Hotell-, Rorbue- och Skidbacke.

<http://www.kvanangen.kommune.no/melding-om-reguleringsvedtak.4915616-293215.html>

Vi önskar köpa skolan när den kommer till salgs för att inkludera den i turistnäringen men även för utbildning, kurs och konferens. Vi ser här också fina möjligheter att utveckla ett Äventyrs- och Aktivitetscenter. Kjækan Skole hade ägnat sig optimalt för detta ändamål.

Vi utgår ifrån att det föreligger en hel del renoverings- och underhållsbehov t e x utbyte av uppvärmingskälla, service på tak och fasader, för att tillrättalägga för vidare drift med en ansvarlig och bärkraftig ekonomi.

Det är en glädje att i framtiden få lov att arbeta i så flotta omgivningar med det som vi brinner mest för. Vi har fått tillknutit oss flera viktiga personer med gedigen kunskap inom som turist- evenemangs- och näringsutveckling. Vi kommer att engagera **Vegard Uglebakken** Nord Konsulent i Alta som har hög kompetens inom detta område samt en duktig bedriftsekonom i **KPMG**.

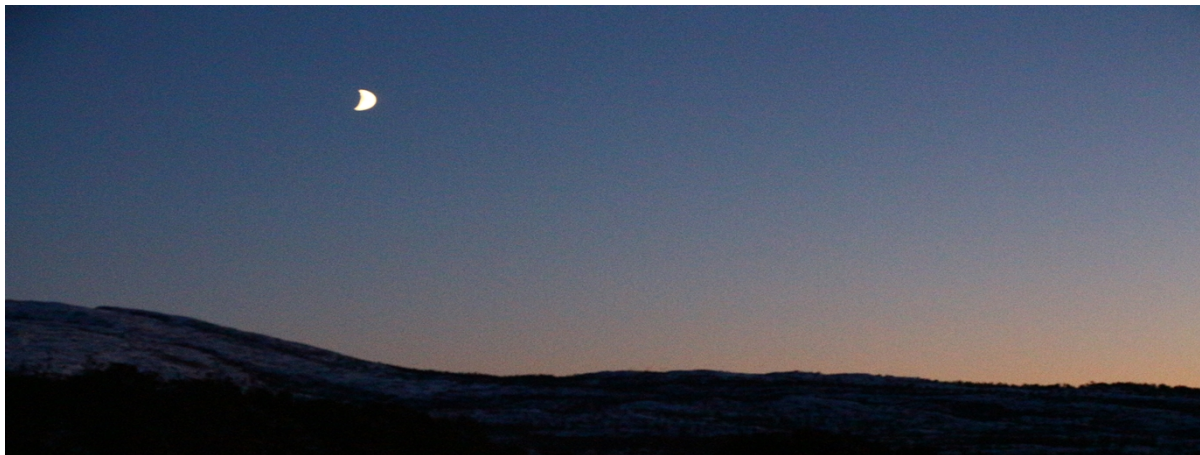
Bedriftskompetanse i Tromsø har varit med från starten med genomförande av Markedsundersökelse och Foretningsplan.

Rambøll har gjort klart forprosjekt för infrastrukturen.

Arkitekt Ketil Uppman har gjort alla ritningar. Vi står även i kontakt med statssekretär **Himanshu Gulati** som arbetar en del med utveckling i Nord, för att nämna några.

Det är väldigt viktigt att knyta till oss rätt kompetens för att använda de resurser vi har på bästa möjliga sätt.

Vi är tacksamma för allt stöd och all uppmuntran som vi fått från Kvæningen kommune sedan starten på tankeprocessen i 2008. Det har varit en dyr och krävande process som till största delen har finansierats med privat sparat kapital. Stödet från kommunens företrädare och tjänstemän har därför varit helt avgörande för projektets fortskridande. Det har varit lite lägre tempo de senaste 4 åren då vi jobbat hårt för att få ihop eget kapital till olika delar av projektet.

Vi har också en önskan om att knyta till oss så mycket lokal samverkan som bara är möjligt för att skapa mervärde i bygden, arbetsplatser och utveckling. Det kommer att vara av största vikt att engagera de lokala aktörer om finns i kommunen och i närområdet.

Självfallet önskar vi också att Kvæningen Kommune kan ta fortsatt aktiv del i utvecklingen av området i Kjækan.

Vi kommer att söka efter lokala investorer / samarbetspartners i möjligaste mån. Stora som små då vi vill ha lokal förankring i hela verksamheten.

Det finns mycket kunskap om historien och traditionerna i bygden som skall tas till vara för att sätta en genuin och äkta stämpel på det goda värdskapet i Kjækan.

Detta har visat sig vara en allt viktigare del i det som kallas destinationsutveckling. En avgörande anledning till att folk väljer att komma.

Detta har vi med som en av de viktigaste målsättningarna för Kjækan. Många fina ställen finns för fjäll och fjordaktiviteter, därför måste man profilera sig, vara genuin och ha många anekdoter på sin agenda.

Det goda värdskapet, god lokal mat och förankring i historien är ett framgångskoncept.

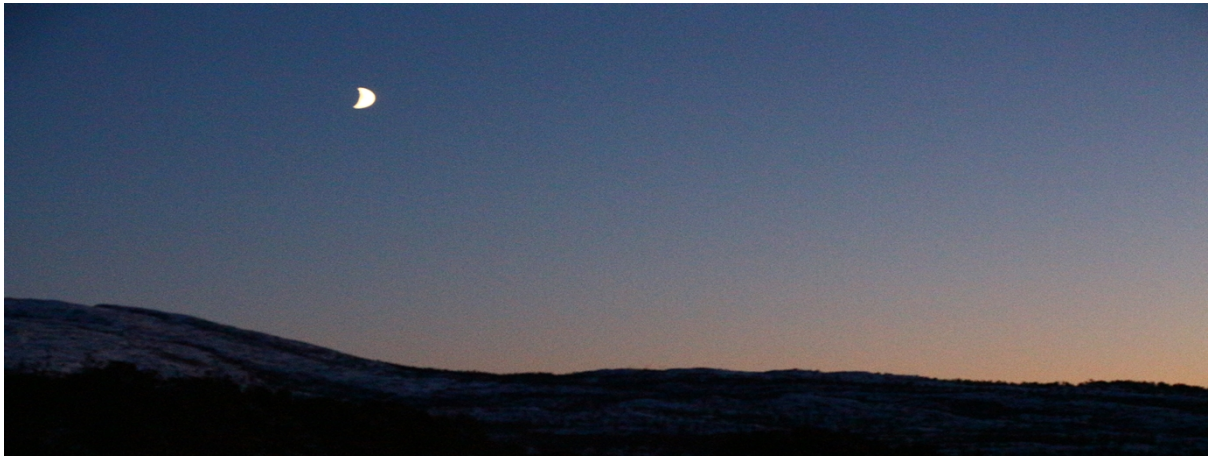
Det har kommit ett bud från en stor Kinesisk aktör som vill köpa upp hela projektet och starta med bygget på strandkanten. De är villiga att betala 15-20 miljoner för tomt och projektteckningar. Men de vill ha 100% äganade – inget samarbete!

De har köpt upp ett helt område utanför Hamar men med lite annan inriktning.

Även en annan utländsk uppköpare försöker få till ett avtal.

Vi har ställt oss skeptiska till detta då det inte kommer att leda till någon större utveckling av området utan endast vara till för den utländska uppköparen som önskar använda anläggningen som uppehållssted för eget/ firmans bruk.

En sådan tanke går stick i stäv med hela planen som vi har för området som ferie- och rekreationsdestination, så dessa inviter känns inte adekvata.

Planen är att vi skall knyta ihop service och fritidsaktiviteter för hytteområdet med turistversamheten i Hotell- och Rorbueanläggningen. Här skall finnas tillgång till Fjord och Fjellaktiviteter året runt och i tillägg Skidbacke vintertid.

Kjækan skole som aktivitetscenter och samlingslokal för både projekt och invånare i bygden med möjlighet till utbildning och kursverksamhet, Aktivitetscenter, etc hade varit det mest optimala för hela projektet då skollokalerna kommer att vara hjärtat i verksamheten. Byggnaden ligger ju i princip inne på området och är en naturlig del av sammanhanget, som kommunen själva påpekat i ett tidigt skede. Även ett muntligt löfte om köp vid eventuell framtida försäljning fanns med i ett tidigt skede.

Det praktiska arbetet är nu i startgroparna och vi hoppas väldigt på ett positivt utslag i Dispensationssøknaden från Rekkefølgebestemmelsena. Vi har flera seriösa hyttekjøpare som nu står beredda för byggstart så snabbt som möjligt så nu måste infrastrukturen komma på plats. Kostnaden för investering i anläggande av cykel-och gångväg i skolekryssærendet blir ju lite onödig om det ändå inte skall gå några elever här i framtiden. Medel som skulle behövas för att få väg och vatten etc på plats i första byggetrinn. Enligt tidigare kontakt med kommun så skulle det föreligga möjlighet att koppla in ett fåtal hytteenheter på skolens kommunala vattennät.

Intäkter från hyttetomtsalg är dessutom en förutsättning för byggstart av Hotell och Rorbuer samt allt annat som ska på plats.

Mvh

Ole-Ronni Henriksen
Rebecka Karin Henriksen
Margitha Gildhof

VERDI- OG LÅNETAKST FOR NÆRINGSEIENDOM (SKOLE)

Kvæningen kommune
9161 Burfjord

Kjækan skole, Kjækanveien 18, 9162 Sørstraumen

Gnr 31 bnr 20 i Kvæningen kommune

Verdi- og lånetakst for Næringseiendom

Takstingeniør			
Roald Sebergesen			
1. EIENDOMSBETEGNELSE, HJEMMELSHAVER M.M.			
Adresse	g.nr	b.nr	f/s nr
Kjækanveien 18	31	20	
Kommune	Bydel/område		
1943 Kvæningen	Landlig, Kjækan i Sørstraumen		
Postnr Poststed	Rekvirent	Besiktigelsesdato	
9162 Sørstraumen	Kvæningen kommun	02.06.17	
Hjemmelshavere/Eiere	Tilstede/Eiendomsopplysninger gitt av		
Kvæningen kommune	Dag Eivind Farstad		

2. BYGNINGSTYPE, BYGGEÅR, TOMTEAREAL M.M.			
Type bygg	Byggeår	Kjøpsår	Kjøpesum/kostpris
Skolebygg	1956/92		
Ombygget/Modernisert (år)	Eiendomstomt		Årlig festeavgift
1993			
Festetidens utløpsår	Tomtear. (m ²)	Fullverdiforsikret hos (forsikringsselskap og politenr)	
	21745		

3. OMRÅDEBESKRIVELSE
<p>Bygningene ligger på Kjækan i Sørstraumen. Området er utbygd med frittliggende boliger, landbruk og fritidsboliger. De senere år er boliger fraflyttet og brukes som fritidsboliger i tillegg til at det oppført mange nye fritidsboliger/hytter. Som fritidsområde må området betegnes som attraktivt.</p> <p>Bygningene ligger tilbaketrukket fra fylkeveien på en forhøyning godt skjermet. Det er ca. 8 km fra skolen og til E6.</p> <p>Eiendommen omfatter bygningene som vist på oversiktskart.</p>

4. TOMTENS BESKAFFENHET (OGSÅ VEI, VANN OG AVLØP) M.M.
<p>Flat og skrånende tomt. Bygningene er tilknyttet Kjæken vannverk og eget avløpsanlegg med 18 m³ slamavskiller felles med to boliger. Det er opparbeidet vei fra fylkesveien og fram til bygningene. Deler av tomten er opparbeidet til lekeformål, mens resten er bruksplen og noe naturtomt.</p> <p>Gode parkeringforhold med uttak for varmekabler.</p> <p>Et lite hjørne av bygningen som er oppført i 1992 ligger utenfor tomtegrensen.</p>

5. MILJØ
<p>Området er attraktivt og miljøvennlig.</p>

6. VERDIFAKTOR FOR TOMT
0

7. KORT BYGNINGSMESSIG BESKRIVELSE

Grunnforhold

Grunnen består av sand/morene (antatt).

Fundamenteringsmåte

Bankett og ringmur av plasstøpt betong (antatt)

Bærende konstruksjoner

Betong, tre og mur.

Etasjeskillere

Betong og tre (antatt).

Takkonstruksjon m/tekking

Skiferstein, papp,shingel og stålplater.

Yttervegger

Bindingsverk i tre, mur og betong.Over kjeller er bygningene kledd med trepanel.

Innervegger

Lett bindingsverk som er kledd med bygningsplater og trepanel, noe mur og betong.

Er det tegn til
setningsskader?

Nei

Kan sopp / råtedannelse
sees?

Nei

Tegn til lekkasje /
fuktskader?

Ja

Anbef. en ytterligere teknisk gjennomg.
av bygget? Ja Nei

Beskrivelse hvis det er krysset for "JA" over

På grunn av alder og jfr. tilstandsrapport. Lekkasje rundt takluke, saltutslag i kjeller etc.

8. GENERELLE KOMMENTARER (VEDLIKEHOLD, FUNKSJONALITET, FLEKSIBILITET, TIDSMESSIGHET M.M)

Bygningene er alminnelig vedlikeholdt. Det må presiseres at de ikke er tidsmessig etter dagens krav. Gulv har furuoverflate, vinylbelegg, gulv på grunn i betong. På vegger er det puss, bygningsplater, trepanel, malt glassfiberstrie, malt puss, vinyltapet, baderomspanel, lamintbelegg. Himlinger er malte bygningsplater, malt trukket himling, malt trepanel, malt betong. Vindu er termopan og koplete.

Besiktigelsen er visuell. Eiendommen er ikke kontrollert for skjulte feil og mangler

9. TEKNISK VURDERING

	Verdireduksjon i % av nytt	Korreksjons- faktor (fast)	Veiet verdi- reduksjon %
Grunnmur - drens - kjellergulv, innredning u. -etg.	50	0,121	6,050
Bæresystem / fasader / dekker	40	0,176	7,040
Tak m/tekking	60	0,103	6,180
Dører / porter / vinduer / innervegger	50	0,127	6,350
Varme og lydisolasjon	50	0,048	2,400
Sanitær- og rørleggeranlegg	50	0,077	3,850
Elektrisk anlegg	55	0,136	7,480
Varmeanlegg	50	0,057	2,850
Ventilasjon u/kjøling	50	0,086	4,300
Murverk	45	0,026	1,170
Maling, tapet og gulvbelegg	35	0,043	1,505
SAMLET VERDIREDUKSJON OVER GRUNNMUR		1,000	49,180

Eventuelle kommentarer. (Gjenstående arbeider.)

Ingen gjenstående arbeider.

Bygningen er oppført etter gjeldende byggeskikk og byggeregler fra oppføringstidspunktet. Dette innebærer at hverken isolasjon eller laster vil oppfylle dagens krav. Overflater i rømningsveier er ikke godkjent.

10. BYGNINGENS AREALDISPONERING - ETASJEVIS			
Etasjeplan	BTA (m ²)	NTO-leie	Arealbruk
Kjeller		292	SKOLEN: Sløydsal, bibliotek, keramikk, fyrrom, wc, lager
1.etg.		173	SKOLEN: Korridor, kontor/arbeids-lærerrom, bibliotek,
2.etg.		143	SKOLEN: Korridor, klasserom, barnehage
3.etg.		160	SKOLEN: Korridor, klasserom.
Loft		69	SKOLEN: Lager
Kjeller		30	GYMBYGGET: WC, lager, garderober, trapperom
1.etg.		172	GYMBYGGET: Gymsal, garderober, trapperom, bk, kjøkken, pauserom vf.

11. SPESIELLE FORHOLD - AREAL OG BRUK						
Etasjeplan	Utleiet (m ²)	Leieinntekt/egenleie	Ledig/Eget bruk (m ²)	BTA (m ²)	Normal markedsleie kr/m ²	Sum (kr)
Kjeller				292	kr50	kr14 600
1.etg.				173	kr400	kr69 200
2.etg.				143	kr400	kr57 200
3.etg.				160	kr300	kr48 000
Loft				69	kr50	kr3 450
						kr0
Kjeller				30	kr50	kr1 500
1.etg.				172	kr400	kr68 800
						kr0
						kr0
						kr0
	0		0	1 039		
(A) Sum leieinntekter		<i>Disse to summene, A og B, overføres til rubrikk 14</i>			(B) Sum normal markedsleie	kr262 750

12. SPESIELLE FORHOLD / KOMMENTAR TIL LEIEKONTRAKTENE	
Konsesjonsplikt	Nei Reguleringsmessige forhold (beskriv)
Forkjøpsrett	Nei Ingen reguleringsmessige forhold som innvirker på takstverdiene i følge opplysninger. Det er ingen kjente markedsleie i området å sammenlegne med men vurdert av eiendommens inntekspotensiale.
Eget bruk (m ²)	
Ledig (m ²)	0
Kommentar til leiekontraktene: Hele bygningsmassen brukes idag av hjemmelshaver.	

13 KOMMENTAR TIL GRUNNBOKSBLADET
Skjøte og målebrev ble ikke fremlagt. Opplysninger om eiendommen er gitt av hjemmelshaver, hvor det opplyses ingen tinglyste heftelser eller servitutter som innvirker på takstverdien. Panteattest utskrevet 06.06.17 vedlegges.

14. TEKNISK VERDIBEREGNING			
Normale byggekostnader			35 329 072
- Verdireduksjon i %	49,180		17 374 838
+ Tomteverdi justert for verdifaktor			747 000
Sum teknisk verdi			18 701 234
	Ⓐ Faktisk lei	Ⓑ Markedslei	262 750
Off. avgift	10 000	10 000	
Eiendomsskatt	0	0	
Forsikring	60 000	60 000	
Vedlikehold/adm.	50 000	50 000	
Tap ved ledighet	Tap A 0	Tap B 0	
Inntektsfradrag	120 000	120 000	120 000
Netto leie	= (120 000)	=	142 750
Kapit. verdi etter	% 10 = (1 200 000)	% 10 =	1 427 500

15. MARKEDSANALYSE

Kapitaliseringsfaktoren er vurdert skjønnsmessig ut fra mulig inntekspotensiale til utleie. Det må påregnes betydelige kostnader ved omdisponering av bygningene til andre formål. Det er ikke solgt tilsvarende bygg i kommunen som det kan sammenlignes med. Nedlagte skolebygninger i andre kommuner har vært vanskelig å oppnå gode priser på. Verditaksten skal uttrykke eiendommens verdi eller det beløp den kan forventes omsatt for. Taksten er basert på en overfladisk visuell befaring.

16. VERDIKONKLUSJON

Ut fra gitte opplysninger settes:

Dagens normale salgsverdi	Takst A	00000	Takst B	2500000
Anbefalt låneverdi	Takst A	000	Takst B	2250000

17. UNDERSKRIFTER

Sted og dato

9180 Skjervøy 14.06.17 revidert 23.11.17

Stempel og underskrift

Stempel og underskrift

18. VEDLEGG TIL TAKST/FREMLAGT VED BESIKTIGELSE.

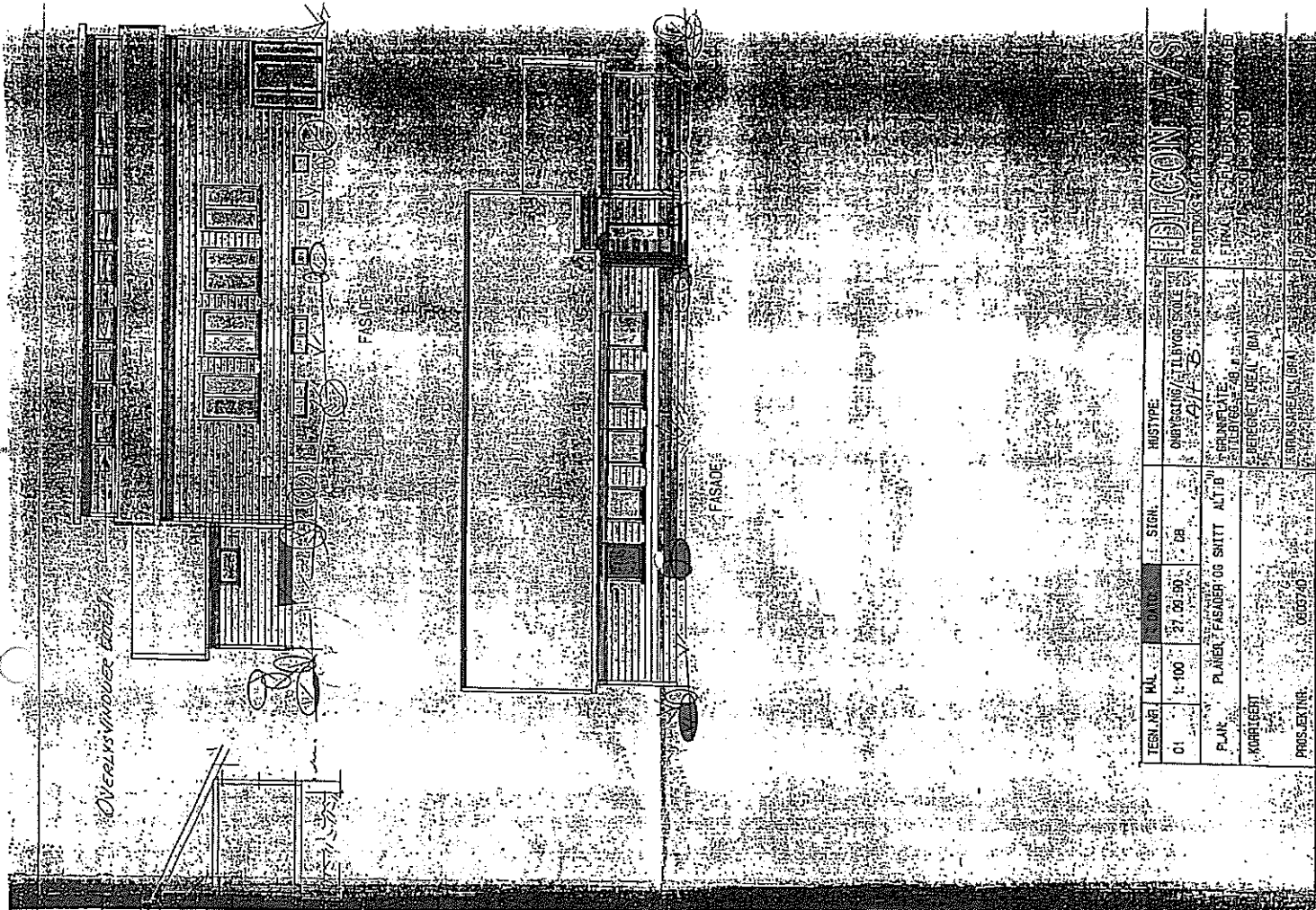
Kopi av panteattest	☒	Festekontrakt	☐	Tegninger	☐
Leiekontrakt	☐	Målebrev/situasjonskart	☐	Ferdigattest/brukstillat.	☒
Skjøte	☐	Fotos	☒	Annet	☐

Innsatsplan for KJÆKAN SKOLE

TEGNEFORKLARING

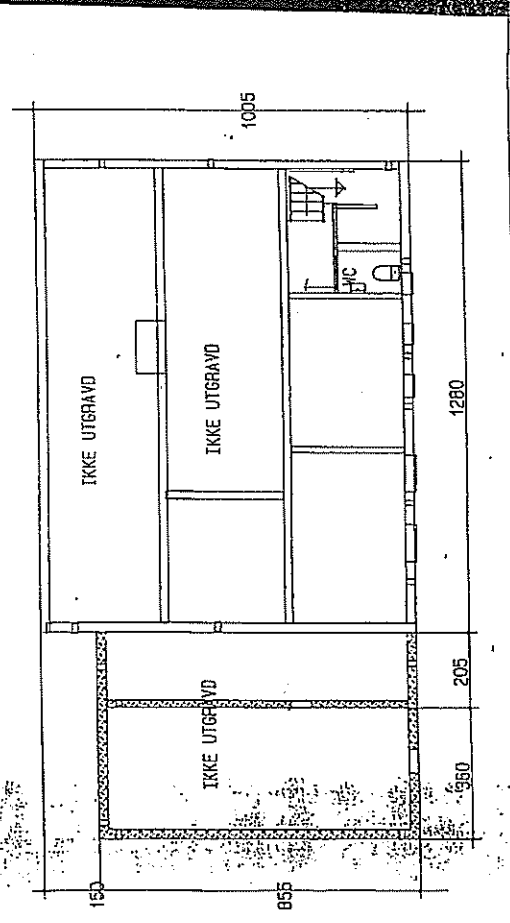
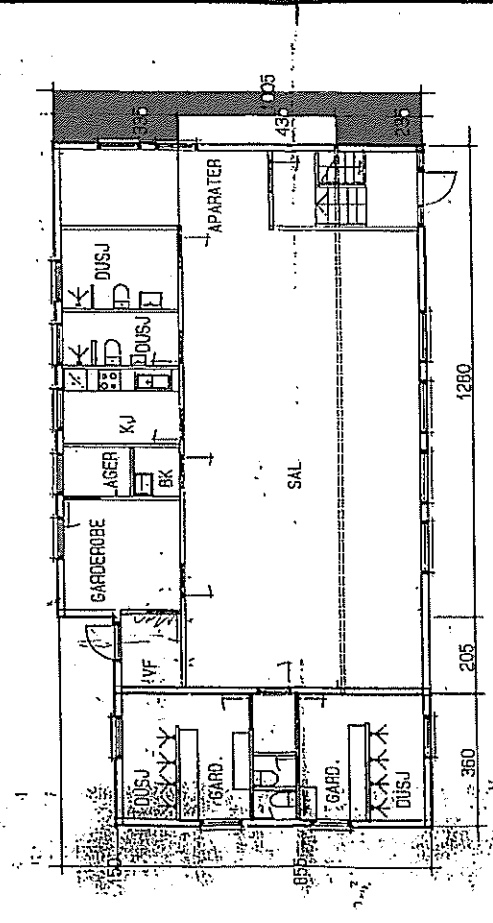
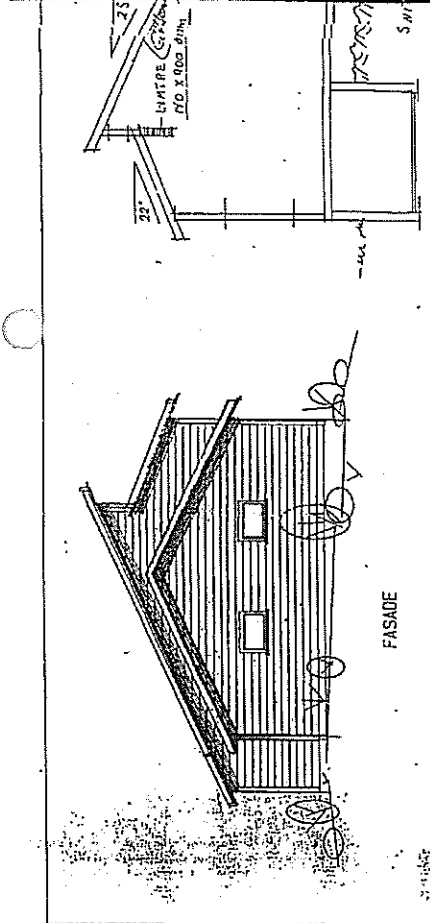
	Høy risiko		Sprinkler ventil		Gass under trykk	
	Lav risiko		Husbrannslange		Pulverapparat	
	Sprinklet		Brannkomme.		Tavlerom	
	Rømningsvei		Brannalarm sentral		Nøkkelsafe	
	Adkomstvei		Autom. slukkestyring		Møte-/Evakueringsplass	
	Altan- trapp – rampe.		Ventilasjonsstyring		Seksjoneringsvegg	

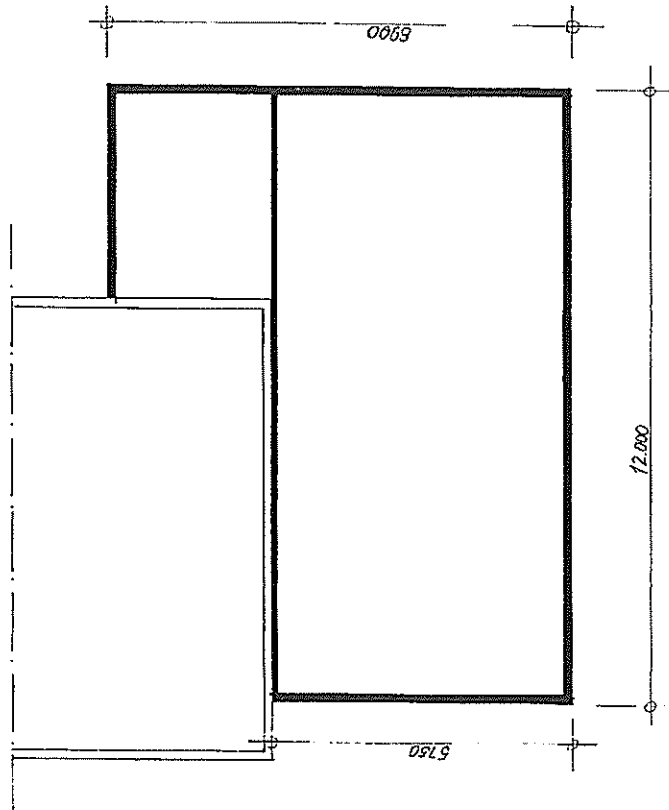

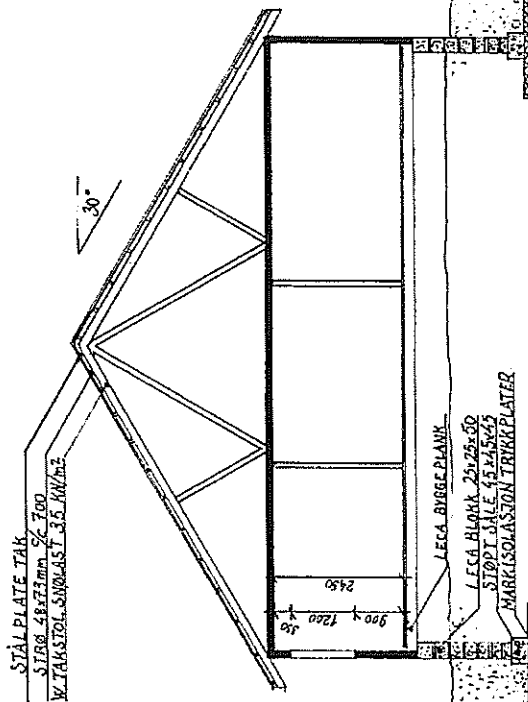
TEST. NR.	01	MÅL	1:100	STOR.	DR	MUSTYPE	OMBYGGING/UTLEVERINGSKALE
PLUK	PLANER, FASADER OG SKITT			ALT B		PROSJEKT	ALB
KOPPLIGG						PROSJEKT	ALB
PROSJEKTNR.	0605740					PROSJEKT	ALB

IDILCON AS	
POSTBOKS 101, 7010 TRONDHØM	
FINN R. ENVER, SIVILINGENIØR	
KONTO: 1503 01 0000	

GRUNNMUR

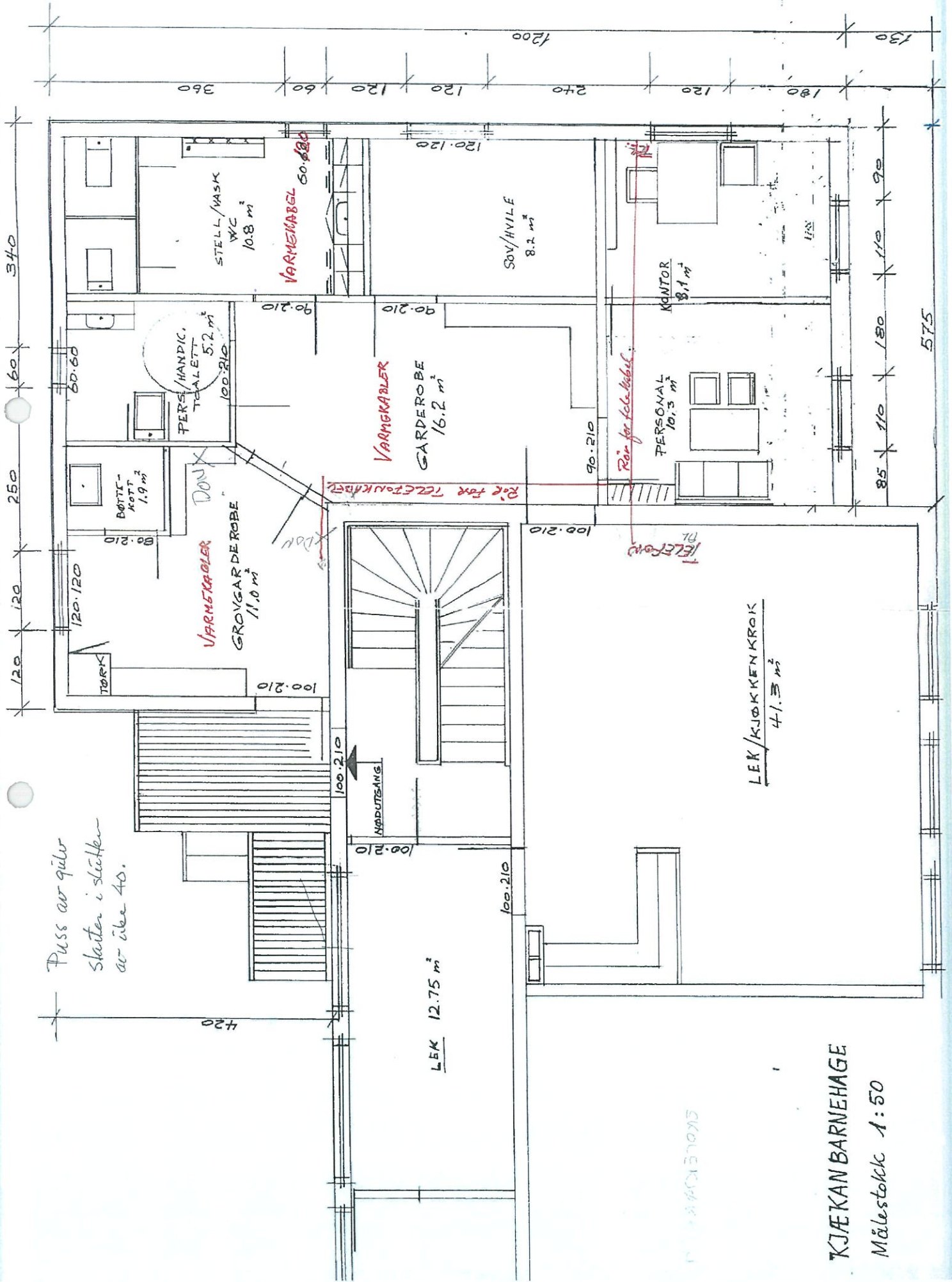

STÅLPLÅTE TAK
 STÖB 48x48mm 2x 700
 W. TAKSTOL 50x50x51 315 KVM/2

LECA BYRGE PLANK
 LECA HLOK 25x25x50
 STÖTJÄLE 45x45x45
 MARKISOLATION TRIVKPLÅT

SNITT A-A

PROJEKTOR T.100	REV.	TEGNET: R. Mathiasen Dato: 9.6.98.
KVÄNÅNGEN KOMMUNE KJÅKKAN BARNEHAGE		MATERIALHANDELEN 9090 BURFJORD
SNITT - GRUNNMUR		

Puss av gulv
Skuter i slutt
av åke 40.

KJØKKAN BARNEHAGE
Målestokk 1:50

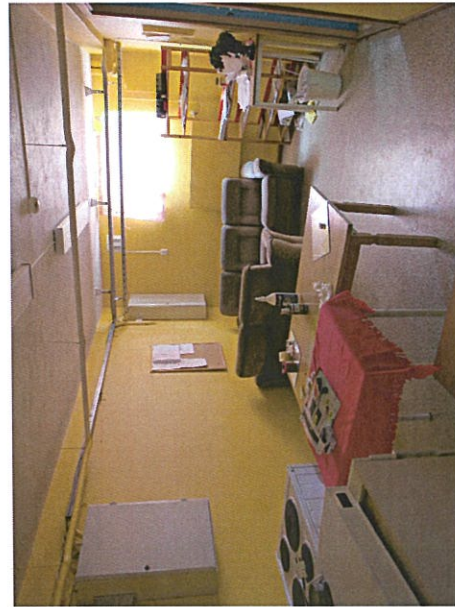
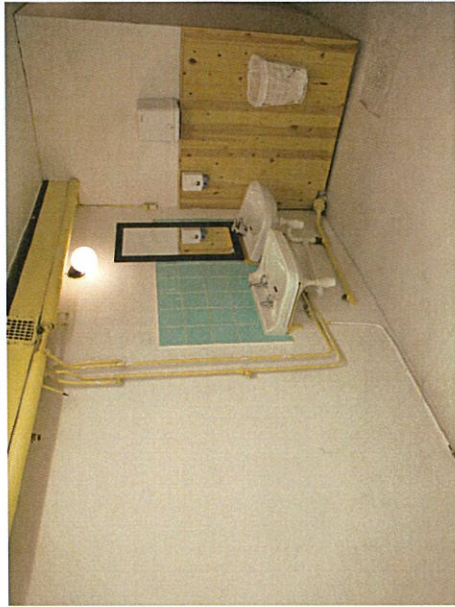
100.210

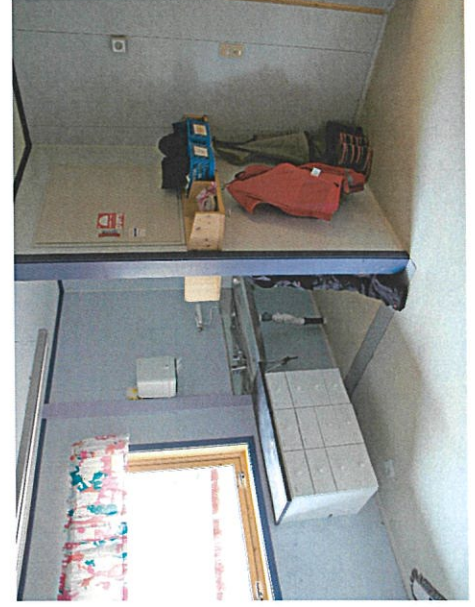
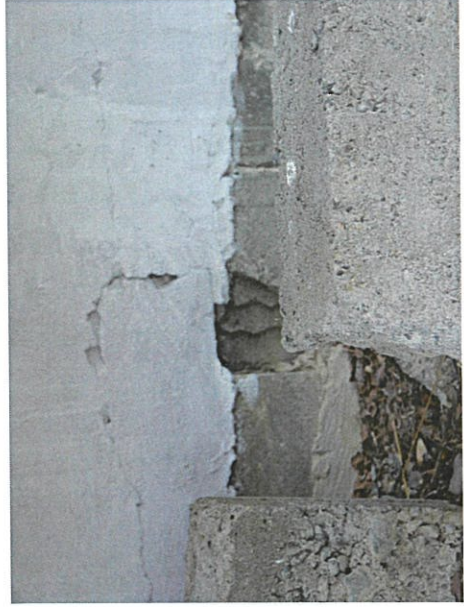

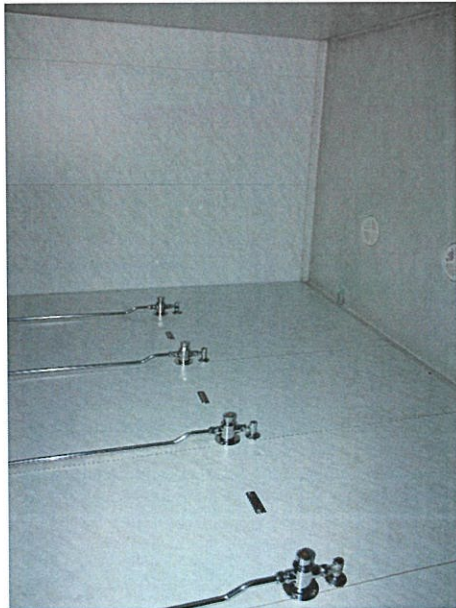
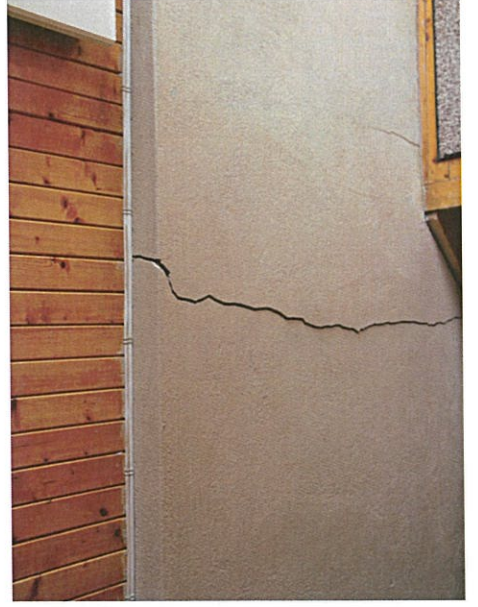
<p>0 10 20 30m</p> <p>Målestokk 1 : 1500 ved A4 utskrift</p> <p>Utskriftsdato: 02.06.2017</p>	<p>Markslag (AR5) 13 klasser</p> <p>TEGNFORKLARING</p> <table border="0"> <tr><td></td><td>Fulldyrka jord</td></tr> <tr><td></td><td>Overflatedyrka jord</td></tr> <tr><td></td><td>Innmarksbeite</td></tr> <tr><td></td><td>Skog av særst høg bonitet</td></tr> <tr><td></td><td>Skog av høg bonitet</td></tr> <tr><td></td><td>Skog av middels bonitet</td></tr> <tr><td></td><td>Skog av lav bonitet</td></tr> <tr><td></td><td>Uproduktiv skog</td></tr> <tr><td></td><td>Myr</td></tr> <tr><td></td><td>Åpen jorddekt fastmark</td></tr> <tr><td></td><td>Åpen grunnlendt fastmark</td></tr> <tr><td></td><td>Bebyggd, samf, vann, bre</td></tr> <tr><td></td><td>Ikke klassifisert</td></tr> <tr><td>Sum:</td><td></td></tr> </table>		Fulldyrka jord		Overflatedyrka jord		Innmarksbeite		Skog av særst høg bonitet		Skog av høg bonitet		Skog av middels bonitet		Skog av lav bonitet		Uproduktiv skog		Myr		Åpen jorddekt fastmark		Åpen grunnlendt fastmark		Bebyggd, samf, vann, bre		Ikke klassifisert	Sum:		<table border="0"> <tr><td></td><td>AREALTALL (DEKAR)</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>5.7</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>5.9</td><td>11.6</td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>8.1</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td>8.1</td></tr> <tr><td></td><td>2.1</td><td></td></tr> <tr><td></td><td>0.0</td><td>2.1</td></tr> <tr><td></td><td>21.8</td><td>21.8</td></tr> </table> <p>Kartet viser en presentasjon av valgt type gårdskart for valgt eiendom. I tillegg vises bakgrunnskart for gjenkjennelse. Arealstatistikken viser arealer i dekar for alle teiger på eiendommen. Det kan forekomme avrundingsforskjeller i areallene.</p> <p>Ajourføringsbehov meldes til kommunen.</p> <p> Arealressursgrenser</p> <p> Eiendomsgrenser</p>		AREALTALL (DEKAR)			0.0			0.0			0.0	0.0		0.0			0.0			0.0			5.7			5.9	11.6		0.0			8.1			0.0	8.1		2.1			0.0	2.1		21.8	21.8
	Fulldyrka jord																																																																										
	Overflatedyrka jord																																																																										
	Innmarksbeite																																																																										
	Skog av særst høg bonitet																																																																										
	Skog av høg bonitet																																																																										
	Skog av middels bonitet																																																																										
	Skog av lav bonitet																																																																										
	Uproduktiv skog																																																																										
	Myr																																																																										
	Åpen jorddekt fastmark																																																																										
	Åpen grunnlendt fastmark																																																																										
	Bebyggd, samf, vann, bre																																																																										
	Ikke klassifisert																																																																										
Sum:																																																																											
	AREALTALL (DEKAR)																																																																										
	0.0																																																																										
	0.0																																																																										
	0.0	0.0																																																																									
	0.0																																																																										
	0.0																																																																										
	0.0																																																																										
	5.7																																																																										
	5.9	11.6																																																																									
	0.0																																																																										
	8.1																																																																										
	0.0	8.1																																																																									
	2.1																																																																										
	0.0	2.1																																																																									
	21.8	21.8																																																																									
<p>GRUNNEIENDOM 1943-31/20</p>																																																																											
 <p>NIBIO NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI</p>																																																																											

<p>0 5 10 15m</p> <p>Målestokk 1 : 750 ved A4 utskrift</p> <p>Utskriftsdato: 23.11.2017</p>	<p>Markslag (AR5) 13 klasser</p> <p>TEGNFORKLARING</p> <ul style="list-style-type: none"> Fulldyrka jord Overflatedyrka jord Innmarksbeite Skog av særs høg bonitet Skog av høg bonitet Skog av middels bonitet Skog av lav bonitet Uproduktiv skog Myr Åpen jorddekt fastmark Åpen grunnlendt fastmark Bebygg, samf, vann, bre Ikke klassifisert Sum: 	<p>AREALTALL (DEKAR)</p> <table border="1"> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>5.7</td><td>5.7</td></tr> <tr><td>5.9</td><td>11.6</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>0.0</td></tr> <tr><td>8.1</td><td>8.1</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>8.1</td></tr> <tr><td>2.1</td><td>2.1</td></tr> <tr><td>0.0</td><td>2.1</td></tr> <tr><td>21.8</td><td>21.8</td></tr> </table>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	5.7	5.7	5.9	11.6	0.0	0.0	8.1	8.1	0.0	8.1	2.1	2.1	0.0	2.1	21.8	21.8
0.0	0.0																													
0.0	0.0																													
0.0	0.0																													
0.0	0.0																													
0.0	0.0																													
0.0	0.0																													
5.7	5.7																													
5.9	11.6																													
0.0	0.0																													
8.1	8.1																													
0.0	8.1																													
2.1	2.1																													
0.0	2.1																													
21.8	21.8																													
<p>GRUNNEIENDOM 1943-31/20</p>	<p>Kartet viser en presentasjon av valgt type gårdskart for valgt eiendom. I tillegg vises bakgrunnskart for gjenkjenning. Arealstatistikken viser arealer i dekar for alle teiger på eiendommen. Det kan forekomme avrundingsforskjeller i arealtallene.</p>	<p>Ajourføringsbehov meldes til kommunen.</p>																												
 <p>NIBIO NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI</p>	<p>— Arealressursgrenser</p> <p>□ Eiendomsgrenser</p>																													

HEGG & CO

— ADVOKATFIRMA —

Kvænanngen kommune
Rådhuset, Gárgu 8

9161 BURFJORD

Per epost til Anne Berit Bæhr

Anne.bahr@kvanangen.kommune.no

Advokater MNA:

Andreas Hegg

Benny Solheim

Anne Beldo

Anne Marit Pedersen

Lene Sandberg

Hans Arne Nysæter

Alta, den 11. desember 2017

NOTAT - KJÆKAN SKOLE – SALGSPROSESS - TILBUD

1. Innledning

Undertegnede viser til mail av 6. desember 2017 hvor det er bedt om tilbakemelding om det er mulig og i så fall under hvilke vilkår kommunen kan selge eiendommen og evt. hvordan kommunen burde gjennomføre en slik salgsprosess.

Opplevelsesnæring er voksende i kommunen, og det er et ønske om at kommunen tilrettelegger for næringen i samsvar med gjeldende lover og regler.

2. Litt om skolen

Kommunestyret vedtok den 26. april 2017 at Kjækan skole skulle legges ned. Ved kommunestyrets behandling den 28. juni 2017 ble det besluttet at administrasjonen skulle lage et prospekt for salg til reiselivsformål. Ved salg skulle det avtales en klausul om gjenkjøp dersom bygget ikke ble brukt til formålet.

Ved innhenting av uttalelse fra grendeutvalgene ble det anmodet fra Grendeutvalget for Badderen, om at vedtak om salg av skolen ble opphevet, og at salg av skolen ble utført etter en nøye revurdert plan som skulle komme befolkningen i kommunen til gode.

I saksfremlegg av 5. desember 2017 foreslås det at salg skal skje på basis av hvilket tilbud som er det mest økonomiske fordelaktige ut fra følgende vurderinger: Pris 30 % og realistiske planer 70%.

3. Vurdering av salgsmetode

3.1 Innledning

Intensjonen med salg til en reiselivsaktør i er i utgangspunktet god.

Men siden kommunen er hjemmelshaver vil et salg til en spesifikk aktør medføre at kommunen kan komme i konflikt med EØS-avtalens regler om statsstøtte.

Ønsket klausul om gjenkjøp kan tinglyses ved salg, men det er usikkerhet knyttet til under hvilke vilkår klausulen kan gjøres gjeldende, og vil i alle tilfeller medføre at kommunen vil kunne miste potensielle aktører og vil være prisdempende ved salg.

Erfaringsvis vil det være best å selge eiendommen ved åpen budrunde, og la markedet fastsette dets framtidige bruk.

3.2 Nærmere om EØS- avtalens regler om offentlig støtte

EFTA Surveillance Authority (ESA) er EFTA (Det europeiske frihandelsforbund) sitt overvåkningsorgan. ESA kontrollerer at EFTA-landene gjennomfører og følger reglene i EØS-avtalen. ESA har fastsatt retningslinjer for offentlige myndigheters salg av fast eiendom¹, ved at dette skal skje enten ved bruk av åpen budrunde eller etter en uavhengig vurdering av markedsverdien.

I det tilfellet at kommunen selger til en viss næringsaktør ut fra gjeldende kriterier, vil dette sannsynligvis kunne anses som ulovlig statsstøtte. Eksempel; En som ikke driver med reiseliv byr kr 1 000 000. En som driver med reiseliv byr kr 10 000. Kommunen selger for kr 10 000. Salget vil med all sannsynlighet medføre et brudd på retningslinjene. Det er videre utfordrende og se at kommunen skal selge til det økonomisk mest fordelaktig tilbudet når pris kun vektet 30%.

Dersom prosedyrene ikke følges bør salget notifiseres til ESA som vil godkjenne salget. I så tilfelle må gjennomføring av salg avvendes inntil godkjenning foreligger. Mer info:

Vedlegg 1: Utdrag fra veileder om EØS- avtalens regler om offentlig støtte

3.3 Anbefaling

Vår klare anbefaling er at salget foretas som et ordinært salg slik at eiendommen selges gjennom åpen budrunde til høystbydende. Overtakelsestidspunkt kan nærmere avtales.

Det nevnes at kommunen ikke er pliktig til å akseptere bud som mottas. I salgsopgaven og ved annonsering kan det opplyses at kommunen vurderer å selge. Vi ser heller ingen betenkeligheter ved å oppfordre reiselivsaktører å komme med tilbud.

¹ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fad/vedlegg/konkurransopolitikk/offentlig-stotte/offentlig_stotte_veildere_2011.pdf

3.4 Forslag ordlyd om gjenkjøp ved ordinært salg

I det tilfellet det er ønskelig med tinglysning av løsningsrett, bemerkes følgende:

Løsningsrett deles i ulike kategorier, hvor hovedkategoriene er forkjøpsrett eller avtale om gjenkjøp. Forslag til klausul om gjenkjøp:

«Avtale om gjenkjøp: Kvæningen kommune betinger seg rett til gjenkjøp for samme pris som den ble solgt for i 2018, justert for konsumprisindeksen dersom kjøper vil selge eiendommen eller dersom kjøper ikke har ivaretatt bygningsmassen eller sørget for påkostninger som har medført en verdiøkning på 10 % per år. Klausul om gjenkjøp er gyldig i 15 år fra tinglysningsdato.»

Den foreslåtte ordlyd kan endres, og det gjøres oppmerksom på at klausulen vil kunne virke prisdempende.

4. Tilbud om oppdragsavtale om eiendomsmegling

I det tilfellet kommunen ønsker å selge skolen på det åpne marked, kan advokat Andreas Hegg som innehar meglerbevilling håndtere salgsprosessen. Hegg kan også ta oppgjøret (kontrakt, skjøte, oppgjør, tinglysning) om kommunen ønsker å selge selv.

Oppgjørsoppdraget vil kunne løses for fast pris kr 20 000 inkludert mva.

Fullt megleroppdrag:

Oppdraget

Oppdraget vil bestå i å innhente, kontrollerer og videreformidler opplysninger om eiendommen. Det er en omfattende plikt til å sørge for at både selger og kjøper får opplysninger som er av betydning for handelen og gjennomføringen av denne.

Annonsering

Eiendommen vil bli markedsført på www.finn.no, facebook og eventuelt i avis (ekstra).

Budrunde

Budrunder vil bli avviklet av undertegnede. Det er her verd å merke seg at kjøper er bundet av sitt bud, og at bindende avtale inngås ved at selger aksepterer bud.

Ved handel gjennom megler skal kopi av budjournal gis til kjøper og selger uten ugrunnet opphold etter at handel er kommet i stand. Budgivere som ikke blir kjøpere av eiendommen, kan kreve kopi av anonymisert budjournal. Hensynet bak regelverket er at kjøper, selger og budgivere skal ha sikkerhet for at eiendomsmegler har avviklet budrunden på en forsvarlig måte, og at prisen ikke drives opp av fiktive bud.

Oppgjørsfasen

Når bud er akseptert utarbeides kjøpekontrakt, skjøte og eventuell egenerklæring om konsesjonsfrihet for kjøper. Videre vil megler foreta tinglysning straks kjøpesum er mottatt til konto. Oppgjør til selger foretas når skjøtet er tinglyst hos Statens Kartverk.

Pristilbud som omfatter:

Tilrettelegging, fotografering, oppgjørshonorar, budrunder, 3 stk visninger, budjournal, utarbeidelse av salgsprospekt, oppfølging alle mulige kjøpere, utarbeidelse av annonse og kostnad på www.finn.no, kontrakt, skjøte, innfrielse av evt heftelser, tinglyse kjøpers banks obligasjon, tinglyse skjøtet, utarbeidelse av annonse, ansvarsforsikring, utlegg for bestilling av meglerpakke fra kartverket, utlegg grunnboksutskrifter, kontroll reguleringsplan, (alt som skal til for å få solgt eiendommen)

Sum fast pris inkludert utlegg og mva: kr 80 000,-

Arbeid knyttet til arbeid med utforming av ordlyd for gjenkjøpsklausul og tinglysning av denne kommer i tillegg.

Tilbudet er gyldig frem til 30. februar 2018.

Med vennlig hilsen

Anne Beldo

Andreas Hegg

Vedlegg:

- Utdrag regelverk

3.2 Spesielt om salg av offentlig eiendom

Salg av offentlig eiendom og bygninger er normalt basert på en gjensidig avtale mellom selger og kjøper. Dersom salg av offentlig eiendom skjer til underpris, vil kjøperen få en økonomisk fordel som kan innebære offentlig støtte. Vurderingstemaet er derfor om kjøpesum og eiendomsverdi tilsvarer hverandre, dvs. om salget har skjedd til markedspris.

3.2.1 ESAs retningslinjer om salg av offentlig eiendom

ESAs retningslinjer angir to alternative prosedyrer som begge sikrer at eiendommen blir solgt til markedspris.⁷⁴ Den ene prosedyren er bruk av åpen budrunde, den andre er en uavhengig vurdering av markedsverdien. Når det offentlige følger en av disse to prosedyrene er det ikke nødvendig å notifisere salget til ESA på forhånd ettersom salget skjer på markedsmessige vilkår.⁷⁵

Dette kapitlet redegjør for de to prosedyrene som utelukker støtte når eiendommer selges, og hvilke krav som stilles til salgsprosessen. Selger bør likevel lese retningslinjene i tillegg til denne fremstillingen når de vurderer å selge offentlig eiendom.⁷⁶

Avhendingsinstruksen fastsetter saksbehandlingsregler for salg av statlig fast eiendom.⁷⁷ Avhendingsinstruksen gjelder ikke for kommuner og fylkeskommuner. For salg til foretak vil reglene om offentlig støtte (som beskrives her) medføre ytterligere krav til salgsprosessen, i tillegg til de kravene avhendingsinstruksen angir. Avhendingsinstruksen har imidlertid et bredere anvendelsesområde enn støttereglene, blant annet ved at instruksen også gjelder når privatpersoner er kjøper.

1. Åpen budrunde

Den ene fremgangsmåten som vil utelukke støtte, er å selge eiendommen/bygningen gjennom en budrunde. En budrunde som er åpen og uforbeholden, sammenlignbar med en auksjon og tilstrekkelig utlyst og kunngjort, anses per definisjon å sikre at salget skjer til markedspris.

⁷⁴ ESAs retningslinjer Part V, kapitlet «State aid elements in sales of land and buildings by public authorities».

⁷⁵ Dersom prosedyrene ikke følges bør salget notifiseres til ESA, og ESA må da vurdere om salget innebærer støtte. Dersom det viser seg at salget faktisk inneholder støtteelementer, må støttegiver dokumentere at vilkårene for lovlig støtte er oppfylt, for at ESA så skal kunne godkjenne salget. Lovlig støtte kan for eksempel være investeringsstøtte til små og mellomstore bedrifter (SMB) iht. det alminnelige gruppeunntaket.

⁷⁶ Salg av offentlig eiendom til underpris til privatpersoner faller utenfor forbudet fordi det er et vilkår at det er foretak som mottar en økonomisk fordel, les mer om foretaksvilkåret i kapittel 2.

⁷⁷ Fastsatt ved kongelig resolusjon 19. desember 1997. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet er ansvarlig departement.

Budrunden må være sammenlignbar med en auksjon, der det beste eller eneste budet aksepteres. I en sak om salg av området Tjuvholmen i Oslo ble det holdt en budrunde.⁷⁸ ESA mente denne ikke var sammenlignbar med en auksjon fordi det ikke var klart for potensielle kjøpere hvilke indikatorer, annet enn pris, som ville være avgjørende for selger. Salgsobjektet var derfor ikke tilstrekkelig definert da budrunden startet. Til tross for dette ble salget godkjent etter en konkret vurdering. ESA la vekt på at det var holdt budrunde og at salgsprisen kunne reflektere markedspris.

Budrunden må være uforbeholden. Det betyr at selger ikke kan stille krav til hvem som kan kjøpe eiendommen. Budrunden må være åpen for alle potensielle kjøpere uavhengig av virksomhet. Reguleringsmessige restriksjoner mv. på eiendommen som begrenser kretsen av potensielle kjøpere, er imidlertid ikke til hinder for at budrunden anses som uforbeholden. Mer spesielle vilkår knyttet til bruken av eiendommen kan også aksepteres, såfremt alle potensielle kjøpere er i stand til å oppfylle vilkårene. I saken om salg av området Tjuvholmen i Oslo måtte kjøper for eksempel respektere flere konkrete vilkår vedrørende utbygging av eiendommen. Dette var blant annet at sjøkanten skulle gjøres tilgjengelig for offentligheten, det skulle bygges boligenheter på deler av området, det skulle være høy estetisk standard på utformingen mv. Budrunden ble akseptert som uforbeholden fordi vilkårene var kjent for alle kjøpere, og alle kjøpere ville ha mulighet til å oppfylle vilkårene.

Budrunden må også være tilstrekkelig utlyst og kunngjort på forhånd. Hensynet bak dette kravet er at alle potensielle kjøpere skal gjøres oppmerksom på salget. Avhengig av salgsobjektet og hvor de potensielle kjøpere befinner seg, er det noen ganger tilstrekkelig å kunngjøre salget i en lokalavis, mens andre ganger må det informeres i en nasjonal eller internasjonal avis.⁷⁹ Utlysningen må være publisert en viss tid i forkant, en tommelfingerregel er utlysning med svarfrist på to måneder.

En budrunde som oppfyller de skisserte vilkårene sikrer salg til markedspris. Det har da ingen betydning om det foreligger en takst som er høyere enn salgsprisen. Les mer om disse kravene i retningslinjene punkt 2.1.

2. Uavhengig vurdering av markedsverdien

Den andre fremgangsmåten som kan benyttes for å utelukke støtte til kjøperen, er å innhente en ekstern vurdering av markedsverdien til eiendommen/bygningen fra en kvalifisert, uavhengig ekspert.

Retningslinjene krever at en slik markedsverditakst innhentes før salgsforhandlingene med potensiell(e) kjøper(e) begynner.⁸⁰

⁷⁸ ESAs vedtak 16/04/COL.

⁷⁹ Både salget av eiendommene på Fornebu for å bygge ut et IT- og kunnskapssenter (ESAs vedtak 379/00/COL), og salget av eiendommen Tjuvholmen i Oslo ble utlyst i internasjonale aviser.

⁸⁰ Se ESAs vedtak 55/05/COL om salg av sykehusboliger i Oslo punkt 3.1 der den ene taksten ikke ble lagt til grunn fordi den bl.a. var levert inn etter at salgskontrakten var signert.

Taksten må være basert på allment aksepterte markedsindikatorer og verdissetingsstandarder, og vil angi minstepris eiendommen kan selges for.⁸¹ Hvis selger er usikker på om taksten baseres på godkjente verdissetingsstandarder, kan én mulighet være å henvende seg til Norges Takseringsforbund (NTF) for å bruke deres takseringsstandarder.⁸²

Hvis det innhentes to eller flere takster, og disse spriker, må selger vurdere hvilke(n) av takstene som antas å gi best uttrykk for markedsverdien. Det er ikke gitt at markedsverdien er et gjennomsnitt av de innhentede takstene.⁸³

Hvis det er klart at selger ikke får solgt eiendommen til takst, kan prisen nedjusteres med inntil 5 % uten å komme i konflikt med reglene. Salgsprisen vil fremdeles anses som markedspris, se retningslinjene punkt 2.2 b.

Eksperten må være en kvalifisert takstmann, uavhengig av partene, med relevant godkjennelse fra utdanningsinstitusjon e.l. og med egnet erfaring og kompetanse. For å dokumentere at salgsprosessen har vært ryddig bør selger innhente en uavhengighetserklæring fra takstmannen. I tillegg er det praktisk å innhente CV og takstportefølje som viser at takstmannen har taksert lignende bygning av samme størrelsesorden i området, og for å kunne dokumentere at takstfastsettelsen er kvalifisert. Hvis det oppstår spørsmål om salgsprosessen i etterkant, kan det være tidsbesparende og nyttig å ha innhentet disse dokumentene tidlig.⁸⁴

Hvis det stilles vilkår fra det offentlige vedrørende bruk av eiendommen mv. må taksten reflektere dette. I forbindelse med opprettelsen av et IT-senter på Fornebu fikk for eksempel takstmennene i oppdrag å vurdere markedsverdien av eiendommen med tanke på at eiendommen bare kunne brukes til opprettelse av et IT-senter. Byrdefulle vilkår kan medføre økonomiske utgifter for kjøper og vil kunne senke taksten, mens fordeler for kjøper kan heve taksten. Fordeler som følge av den pålagte bruken av eiendommen kan for eksempel være reklame for kjøper eller rekreasjonsmuligheter for kjøpers ansatte. Foruten eventuelle vilkår for bruken av eiendommen og/eller bygningen, kan det bare settes vilkår som gjelder alle bygningseiere, for eksempel plikt til å vedlikeholde eiendommen, betale skatter mv. Eventuelle ulemper knyttet til slike vilkår skal ikke reflekteres i taksten. Det kan ikke stilles vilkår til kjøper eller kjøpers virksomhet.

⁸¹ Kostnadene for det offentlige ved kjøp av eiendommen kan brukes som en indikator på markedsverdien. Hvis det er mindre enn 3 år siden det offentlige kjøpte eiendommen, kan i utgangspunktet ikke salgsprisen settes lavere enn kjøpskostnadene, se nevnte retningslinjer punkt 2.2 d.

⁸² Se ESAs vedtak 170/05/COL om salget av Nasjonalbiblioteket i Oslo, side 15 der NTFs standarder og anbefalinger ble ansett som allment aksepterte metoder.

⁸³ I ESAs vedtak 170/05/COL, side 16 flg. vurderte ESA salgsprisen opp mot hver enkelt takst for å avgjøre om salgsprisen var markedspris.

⁸⁴ CV og uavhengighetserklæring ble sendt ESA i saken om etableringen av IT-senter på Fornebu, se ESAs vedtak 379/00/COL side 8 og 9. I saken om salget av Nasjonalbiblioteket i Oslo (ESAs vedtak 170/05/COL) ble takstmennene ansett å være velrenomerte. ESA la da vekt på at takseringsselskapene var medlemmer av Norges Takseringsforbund, at de hadde betydelig erfaring fra lignende takseringsoppdrag og at ingenting i oppdraget indikerte at takstmennene ikke var uavhengig.

3.2.2 Salg som ikke følger noen av de to prosedyrene

Salg av eiendom som følger en av de foreskrevne prosedyrene utelukker automatisk at kjøper mottar offentlig støtte gjennom salget. For salg som derimot ikke følger noen av prosedyrene ovenfor fullt ut, kan man ikke uten videre utelukke at kjøper mottar støtte.

Retningslinjene sier derfor at ethvert salg av offentlig eiendom/ bygning som ikke gjennomføres i tråd med en av disse to prosedyrene bør notiseres til ESA.⁸⁵ Dette innebærer at ESA vil foreta en konkret vurdering av om det aktuelle salget gjennomføres til antatt markedspris, selv om ingen av prosedyrene følges. Dersom en selger følger en av prosedyrene nesten fullt ut, men ikke helt, vil ESA sjekke om den skisserte fremgangsmåten for salget likevel sikrer at kjøper betaler markedspris.

Oslo kommunes salg av sykehusboliger i 2001 er et eksempel på en salgsprosedyre som ble godkjent av ESA etter en konkret og grundig vurdering.⁸⁶ Kommunen gjennomførte i utgangspunktet en budrunde, men oppfylte ikke kravene for noen av de to alternative prosedyrene i retningslinjene. Salget var blant annet ikke tilstrekkelig utlyst iht. reglene om åpen budrunde. Kravet om uavhengig ekspertvurdering var heller ikke fulgt, blant annet fordi takstene ikke var basert på aksepterte markedsindikatorer og verdisettingsstandarder, og takstene var ikke fastsatt i tilstrekkelig tid forut for forhandlingene. Offentlig støtte kunne derfor ikke utelukkes, og ESA måtte vurdere konkret om salget innebar støtte. ESA vektla blant annet at det faktisk var gjennomført en budrunde som antydte hva markedet ville betale, og at det var flere usikkerhetsmomenter ved salget som medførte at en helt presis takst var vanskelig å gi. ESA la vekt på at salgsprisen var innenfor et akseptabelt prisspenn, og kom dermed til at offentlig støtte ikke var gitt til kjøper. Vedtakene illustrerer derfor vurderingen som tas når salget notiseres, spesielt med tanke på hvilke krav som stilles til takstmenns vurdering av eiendommen.

Salg som ikke følger en av prosedyrene i retningslinjene til punkt og prikke, innebærer derfor ikke nødvendigvis at kjøper har mottatt støtte i strid med EØS-avtalen artikkel 61 (1). Selv om retningslinjene anbefaler å notisere salget når det ikke er i tråd med en av prosedyrene, er ikke salget notifikasjonspliktig dersom selger kan dokumentere at kjøper har betalt markedspris. Det kan i mange tilfeller likevel være hensiktsmessig å notisere salget til ESA for godkjenning, slik at salget

⁸⁵ Reglene om bagatellmessig støtte kan gi selger mulighet til å gi offentlig støtte til kjøper. De gjelder uavhengig av hvilken fremgangsmåte for salg som velges. Kravet om at bagatellmessig støtte må være transparent for den gis, innebærer likevel at selger må ha en markedspris å sammenligne salgsprisen med for konkret å beregne hvor mye som gis i støtte. Andre hjemler for å gi støtte til kjøper følger av det alminnelige gruppeunntaket og EØS-avtalen artikkel 61 (3). Les mer om disse unntakene senere i denne veilederen.

⁸⁶ ESAs vedtak 55/05/COL.

Naturskjønn eiendom i Kjækan vurderes solgt

Kvæningen kommune

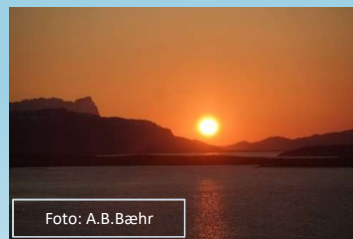

Foto: T. Jensen

Kjækan

Eiendommen ligger i Kjækan, 8 km fra E6 innover mot Kvænangsbotn. Indre Kvænangen er et naturskjønt område med både fjord og fjell, og umiddelbar nærhet til vidda. Været er stabilt både om sommeren og vinteren. Kjækan er et flott utgangspunkt for både jakt- og fisketurer i fjellet, turer i marka, samt fiske og båtliv i fjorden. Kvænangselva som beskrives som ei perle av ei lakseelv, er i umiddelbar nærhet og er lett tilgjengelig. Det er også godt tilrettelagte turløyper og flotte turområder i landskapsvernområdene i Kvænangsdalen og Navitdalen. Om vinteren fryser fjorden i Kvænangsbotn til is, og da er fiske på isen en mulighet. Området har også et omfattende løypenett for snøscooter med adkomst blant annet fra Kjækan. Med andre ord er området et eldorado for rekreasjon og fritidsaktiviteter.

I gamle dager var Kjækan et av de største og viktigste handelstedene i kommunen, nå er Kjækan kjent som et populært hytteområde og en viktig samlingsplass for fastboende, ferierende og tilreisende. Det bor rundt 30 innbyggere i området rundt Kjækan, i helgene og feriene mangedobles innbyggertallet, da det er rundt 70 hytter og fritidseiendommer i dette området.

Eiendommen

Eiendommen gnr/bnr 31-20 Leikvoll er ca 21 mål. Eiendommen er skylddelt og grensene i matrikelkartet har en liten usikkerhet. Eiendommen ligger i en sørvendt skråning, lunt og med gode solforhold. Det er skilt ut 2 boligtomter fra denne eiendommen. Det foreligger ikke reguleringsplan for eiendommen, større tiltak og utbygging på eiendommen må reguleres i henhold til bestemmelsene i gjeldende arealplan og plan- og bygningsloven.

Uteområdet rundt bygningsmassen er delvis opparbeidet, med fotballbane, parkeringsplass og lekeområde. Eiendommen er knyttet til det kommunale vannverket -Kjækan vannverk. Det er ført vei fra FV 365 til eiendommen.

Bygningsmasse

Bygningsmassen består av 2 separate bygninger. Bygningsmassen er fra 1954 og der er en god del bygningsmessige mangler, som må utbedres og rettes opp. Tilstandsrapport fra 2014, anslår en renoveringskostnad på vel 18 millioner kroner, for å tilfredsstille dagens tekniske krav til undervisningsformål.

Hovedbygningen har 3 etasjer med undervisningsrom, grupperom, sløydsal og kontorrom. Kjelleren er utstyrt med fyrrom. Bygget har et tilbygg fra 1992, som i utgangspunktet ble bygd som en barnehage. Det totale arealet på bygget er på 837 m².

Det andre bygget inneholder en gymsal med garderobefasiliteter. Bygget er påbygget i 1992. Arealet er på 202 m².

Lokalene har vært i bruk som skole tom våren 2017, og er godkjent til undervisnings- og idrettsformål. Annen bruk av lokalene forutsetter bruksendring.

Vedlagt følger en verditakst fra juni 2017.

Salg av eiendom gnr./bnr. 31-20

Kommunestyret har i sak 25/17 vedtatt at Kjækan skole legges ned , og at eiendommen skal selges. I sak 38/17 ble det vedtatt at eiendommen skal fortrinnsvis selges til reiselivsformål. Kommunestyret ønsker at det skal det etableres en virksomhet på eiendommen som skaper varige arbeidsplasser og bidrar til næringsaktivitet i området. Eiendommen vil ha en klausul om gjenkjøp dersom eiendommen, som er gyldig i 15 år fra tinglysningsdato.

Eiendommen selges gjennom åpen budrunde til høystbydende pris.

Tilbud sendes til Kvæningen kommune innen 30.08.2018.

Kontakt informasjon

Visning og befaring på eiendommen kan avtales med eiendomsmegler , eller Jan Inge Karlsen, etatsleder for Næring, utvikling og teknisk, Kvæningen kommune, tlf. 40405620

E-mail: jan.inge.karlsen@kvanangen.kommune.no

Pristilbud sendes innen 30.08.2018 til eiendomsmegler eller Kvæningen kommune, Gargu 8, 9162 Sørstraumen

Eller e-post : post@kvanangen.kommune.no

Post Kvæningen

Fra: Karen Reiersen <karenroraas@icloud.com>
Sendt: 6. desember 2017 13:23
Til: Post Kvæningen
Emne: Søknad om overtakelse av div. utstyr fra Kjækan skolen
Vedlegg: Søknad ang overtakelse av utstyr fra Kjækan skole.pdf

Sender denne på nytt da den ikke er besvart

Med vennlig hilsen:
Karen Reiersen
Leder, Kvænangsbotn grendehus Barnegruppe
Tlf: 45 23 25 02

 Kvæningen kommune Postmottak
07 DES 2017
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Jan Inge K</i>
Til orientering
Gradering

19.6.2017

Angående utstyr/leker etc som tilhører Kjækan skole

I forbindelse med nedleggelse av Kjækan skole, ønsker barnegruppa (som tilhører Kvænangsbøtn Grendehus) å overta inne/ute leker samt annet utstyr som som er relevant for oss.

Vi i barnegruppa har fokus på barn mellom 0-16 år som har tilhørighet til indre Kvænangen. Dette gjelder da fastboende, hyttefolk og samiske familier som oppholder seg her om sommeren. I fjor arrangerte vi juleverksted (to dager) på grendehuset med stor suksess. Barna fikk komme sammen med familiene sine å lage diverse julepynt. Vi serverte også mat begge dagene. Alt var gratis, og vi fikk midler fra Kvænangen kommune.

Vi planlegger nå et trestammers-treff (samisk-kvensk-norsk) i August. Vi ønsker at fastboende barn og de samiske barna som er her om sommeren, skal få bedre kjennskap til hverandre og danne vennskap. Også de barna som kommer hit på hytteferie skal få en følelse av tilhørighet ved å inkluderes sammen med de andre.

Vi har mange ideer til hva vi kan arrangere for barna. Eksempel på det er: Årlig juleverksted, skattejakt i forbindelse med påske, skidager, lesestunder, halloween-verksted, grilling etc etc

Vi har derfor behov for en del utstyr som gjør det enkelt å gjennomføre ideene våre, og derfor håper vi at deler av lekene o.l. Som har tilhørt Kjækan skole kan forbli i bygda vår slik at ungene her kan få glede av det.

Ta gjerne kontakt på **45 23 25 02** (Karen Reiersen)

Med vennlig hilsen

Karen Reiersen
Leder, barnegruppa

Oddvar Seppola
Leder, Kvænangsbøtn Grendehus

Kvæningen Postmottak

Fra: Kai Petter Johansen <tangnesland@gmail.com>
Sendt: tirsdag 7. mai 2019 11:40
Til: Kvæningen Postmottak; Bjørn Ellefsæter; Jan Inge Karlsen
Kopi: Anne-Gerd Jonassen; Harald kristians; Jan-Arne Jakobsen; Gunn-Anita Jacobsen; Ragnhild Enoksen; Eirik Losnegaard Mevik; Jan Helge Jensen; Ronald Jenssen; Tryggve Enoksen; Oddvar Seppola
Emne: Henvendelse fra foreninger og brukere av Kjækan skole vedr. salg/videre bruk av Kjækan skole.
Vedlegg: Kjækan skole - fremtidig bruk.docx

Vi hadde igår (06.05.2019) møte på Kjækan skole hvor vi ble enige om å sende kommunen innspill til den pågående prosessen rundt salg av Kjækan skole. Vi mener prosessen med salg ikke tar hensyn til innspillene fra grendeutvalget jf. kommunestyrets vedtak av 06.03.2018, og håper dere vil legge vekt på våre innspill i videre prosess.
(se vedlegg)

Deltakerne på møtet og politiske partier i kommunestyret er lagt til på kopi

--

Med hilsen

Foreninger og brukere av skolen i indre Kvæningen v/Kai Petter Johansen

 Kvæningen kommune Postmottak
7 MAI 2019
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Jan Inge</i>
Til orientering
Gradering

Kjækan skole

Vi er gjort kjent med at Kvæningen kommune nå arbeider med å selge Kjækan skole. Dette uten at en utredning om hvilke muligheter for arbeidsplasser og framtidig næringsutvikling er gjort, jf. kommunestyrevedtak sak 13/18 den 06.03.2018:

«Kommunestyret viser til innspillene som er kommet fra grendeutvalget i Kjækan/Kvæningsbotn og ønsker at framtidig bruk av Kjækan skole sees i sammenheng med omstillingsprosjektet. Omstillingsstyret gis mulighet til å se på hvilke muligheter for arbeidsplasser og framtidig næringsutvikling som ligger i området og bygningsmassen tilhørende Kjækan skole.»

Vi merker oss at omstillingsprosjektet ikke har benyttet seg av anledningen til å komme med innspill til muligheter, og videre at grendeutvalgets øvrige forslag og innspill til framtidig bruk av Kjækan skole ikke er tatt hensyn til av kommunen.

Som brukere av skolebygningen de siste ti årene, ønsker vi å bli involvert i en videre prosess om Kjækan skole. På de fire første månedene av 2019 har det vært registrert 84 ulike aktiviteter på Kjækan skole, utført av 7 ulike aktører. Håndarbeid, trim, møter og kurs er bare noen av disse aktivitetene. Skolebygningen er det eneste kommunale bygget sør for Baddereidet som egner seg for de aktiviteter bygget nå brukes til, og vi mener det er et stort potensiale for å utvide og organisere denne bruken bedre for lag og foreninger. Det er derfor viktig at eiendommen er tilgjengelig for befolkningen for å skape trivsel og bolyst i Indre Kvæningen.

Uteområdene er jevnlig brukt av barn og unge og det vil være svært negativt for fastboende og hyttefolk om skoleeiendommen blir solgt til privat næringsliv eller en aktør som hindrer allmennheten tilgang.

Vi ber Kvæningen kommune om å stoppe salget av Kjækan skole og heller utreder muligheten for et kultur- og aktivitetssenter. Et slikt senter vil være viktig for folkehelse, bolyst og fellesskap i området, og slik også være viktig for næringsutvikling og arbeidsplasser i Kvæningen kommune. Vi ser for oss at senteret kan benyttes til språk- og kulturaktiviteter, utstillinger og fysisk aktivitet. I tillegg bør det vurderes om Kvæningen språksenter kan flyttes til eiendommen. Uttalelse fra språksenteret:

«Kvæningen språksenter bruker i dag lokaler på Kjækan skole til språk- og kulturaktiviteter. Lokalene og uteområdet er svært gode til dette formålet. Vi stiller oss positive til å samlokalisere oss med lokale lag og foreninger på Kjækan skole.»

Som brukere av Kjækan skole ber vi derfor om å bli involvert i prosessen om Kjækan skole og at prosessen rundt salget stoppes frem til hensynet til dagens brukere er avklart.

Vi minner kommunen om at det er lang tradisjon i Kvæningen for å selge nedlagte bygdeskoler til en symbolsk sum til lokale lag og foreninger, slik at de kan benytte bygget til samfunnsnyttige formål. Vi forutsetter likebehandling med øvrige bygder i Kvæningen og legger til grunn at hvis et salg tvinges igjennom tross våre innspill, så gis lokale lag og foreninger i Indre Kvæningen anledning til å organisere seg for å evt. kjøpe eiendommen.

Med vennlig hilsen

Kvæningen qven og sjøsamisk forening

Navuona saamid searvi

Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg

Trimgrupper

Lankarulla aktivitetsgruppe

Kjækan den 06.05.2019

Kjækan skole

Vi er gjort kjent med at Kvæningen kommune nå arbeider med å selge Kjækan skole. Dette uten at en utredning om hvilke muligheter for arbeidsplasser og framtidig næringsutvikling er gjort, jf. kommunestyrevedtak sak 13/18 den 06.03.2018:

«Kommunestyret viser til innspillene som er kommet fra grendeutvalget i Kjækan/Kvæningsbotn og ønsker at framtidig bruk av Kjækan skole sees i sammenheng med omstillingsprosjektet. Omstillingsstyret gis mulighet til å se på hvilke muligheter for arbeidsplasser og framtidig næringsutvikling som ligger i området og bygningsmassen tilhørende Kjækan skole.»

Vi merker oss at omstillingsprosjektet ikke har benyttet seg av anledningen til å komme med innspill til muligheter, og videre at grendeutvalgets øvrige forslag og innspill til framtidig bruk av Kjækan skole ikke er tatt hensyn til av kommunen.

Som brukere av skolebygningen de siste ti årene, ønsker vi å bli involvert i en videre prosess om Kjækan skole. På de fire første månedene av 2019 har det vært registrert 84 ulike aktiviteter på Kjækan skole, utført av 7 ulike aktører. Håndarbeid, trim, møter og kurs er bare noen av disse aktivitetene. Skolebygningen er det eneste kommunale bygget sør for Baddereidet som egner seg for de aktiviteter bygget nå brukes til, og vi mener det er et stort potensiale for å utvide og organisere denne bruken bedre for lag og foreninger. Det er derfor viktig at eiendommen er tilgjengelig for befolkningen for å skape trivsel og bolyst i Indre Kvæningen.

Uteområdene er jevnlig brukt av barn og unge og det vil være svært negativt for fastboende og hyttefolk om skoleeiendommen blir solgt til privat næringsliv eller en aktør som hindrer allmennheten tilgang.

Vi ber Kvæningen kommune om å stoppe salget av Kjækan skole og heller utreder muligheten for et kultur- og aktivitetssenter. Et slikt senter vil være viktig for folkehelse, bolyst og fellesskap i området, og slik også være viktig for næringsutvikling og arbeidsplasser i Kvæningen kommune. Vi ser for oss at senteret kan benyttes til språk- og kulturaktiviteter, utstillinger og fysisk aktivitet. I tillegg bør det vurderes om Kvæningen språksenter kan flyttes til eiendommen. Uttalelse fra språksenteret:

«Kvæningen språksenter bruker i dag lokaler på Kjækan skole til språk- og kulturaktiviteter. Lokalene og uteområdet er svært gode til dette formålet. Vi stiller oss positive til å samlokalisere oss med lokale lag og foreninger på Kjækan skole.»

Som brukere av Kjækan skole ber vi derfor om å bli involvert i prosessen om Kjækan skole og at prosessen rundt salget stoppes frem til hensynet til dagens brukere er avklart.

Vi minner kommunen om at det er lang tradisjon i Kvæningen for å selge nedlagte bygdeskoler til en symbolsk sum til lokale lag og foreninger, slik at de kan benytte bygget til samfunnsnyttige formål. Vi forutsetter likebehandling med øvrige bygder i Kvæningen og legger til grunn at hvis et salg tvinges igjennom tross våre innspill, så gis lokale lag og foreninger i Indre Kvæningen anledning til å organisere seg for å evt. kjøpe eiendommen.

Med vennlig hilsen

Kvæningen qven og sjøsamisk forening

Navuona saamid searvi

Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg

Trimgrupper

Lankarulla aktivitetsgruppe

Kjækan den 06.05.2019

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
6/19	Administrasjonsutvalg	26.09.2019
70/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Personalreglementet, justering av tilsettingsreglene

Saksprotokoll i Administrasjonsutvalg - 26.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Personalreglementet punkt 1.2.4 Prosedyre ved tilsetting endres og blir lydende slik:

Før en har foretatt en tilsetting skal en ha gjennomgått følgende prosedyre:

1. Gjennomført en stillingsanalyse, se punkt 1.2.3.
2. Spesifisere krav til stillingen, samt personlige og faglige kvalifikasjoner en ønsker å finne hos søkere. Lønnplassering skal være fastsatt før utlysning av stilling.
3. Blant de aktuelle søkerne som oppfyller utlysningstekstens krav til utdanning og praksis, hentes det inn referanser, og det innkalles til intervju. Det føres et skriftlig referat fra intervjuene før det lages en skriftlig kvalifikasjonsvurdering med bakgrunn i utlysningstekst og intervju.
4. Bekreftelse av mottatt søknad sendes alle søkere. Søkere som ber om det får utvidet søkerliste.
5. Tilsetting foretas slik: Tilsetting av rådmann gjøres av kommunestyret. Tilsetting av etatsledere, seniorrådgiver og økonomileder gjøres av administrasjonssjef + en arbeidsgiverrepresentant og fagforening. Tilsetting av enhetsledere gjøres av etatsleder, seniorrådgiver og fagforening. Tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening.
6. Alle søkere får svar når tilsetting er foretatt.

Punkt 22.6.3 i Delegasjonsreglementet tilpasses dette vedtaket.

Henvising til lovverk: Ny kommunelov § 13-1.

Administrasjonssjefens innstilling

Personalreglementet punkt 1.2.4 Prosedyre ved tilsetting endres og blir lydende slik:

Før en har foretatt en tilsetting skal en ha gjennomgått følgende prosedyre:

7. Gjennomført en stillingsanalyse, se punkt 1.2.3.

8. Spesifisere krav til stillingen, samt personlige og faglige kvalifikasjoner en ønsker å finne hos søkere. Lønnplassering skal være fastsatt før utlysning av stilling.
9. Blant de aktuelle søkerne som oppfyller utlysningstekstens krav til utdanning og praksis, hentes det inn referanser, og det innkalles til intervju. Det føres et skriftlig referat fra intervjuene før det lages en skriftlig kvalifikasjonsvurdering med bakgrunn i utlysningstekst og intervju.
10. Bekreftelse av mottatt søknad sendes alle søkere. Søkere som ber om det får utvidet søkerliste.
11. Tilsetting foretas slik: Tilsetting av rådmann gjøres av kommunestyret. Tilsetting av etatsledere, seniorrådgiver og økonomileder gjøres av administrasjonssjef + en arbeidsgiverrepresentant og fagforening. Tilsetting av enhetsledere gjøres av etatsleder, seniorrådgiver og fagforening. Tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening.
12. Alle søkere får svar når tilsetting er foretatt.

Punkt 22.6.3 i Delegasjonsreglementet tilpasses dette vedtaket.

Saksopplysninger

I ny kommunelov som trer i kraft fra konstituering av nytt kommunestyre høsten 2019 er det i § 13-1, 7.ledd bestemt at «*Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.*» I den nye loven gjøres det et klarere skille mellom politisk og administrativt nivå. Etter ny lov er det kun kommunedirektør/rådmann som skal tilsettes av politisk organ, alle andre tilsetninger skal gjøres administrativt.

I dagens regler hos oss foretas administrative tilsetninger av etatsleder, enhetsleder og fagforening. Vi legger opp til å videreføre prinsippet om at tilsetting gjøres i tilsettingsmøter med 2 fra arbeidsgiver og 1 fra arbeidstaker for alle typer tilsetninger, men representasjonen på arbeidsgiversiden vil variere ut fra type tilsetting. Saken ble drøftet med fagforeningene den 29.08.19 og de var enige med vår skisse.

Vi foreslår videre at klageordningen faller bort. Når alle tilsetninger skal gjøre administrativt er det i praksis ingen å klage til. Etatslederne er med på så å si alle tilsetninger og etatslederne og administrasjonssjef jobber så tett sammen i ledergruppa at det ikke har noen hensikt med administrativ klageordning. Om adgangen til å løfte klage i slike enkeltsaker til politisk nivå så uttaler fylkesmannen at dette synes å være i strid med ny kommunelov (se vedlagte mailer).

Personalreglementet punkt 1.2.4 Prosedyre ved tilsetting endres slik (overstrekete tekst tas ut og tekst med i *kursiv* tas inn som nytt):

Før en har foretatt en tilsetting skal en ha gjennomgått følgende prosedyre:

1. Gjennomført en stillingsanalyse, se punkt 1.2.3.
2. Spesifisere krav til stillingen, samt personlige og faglige kvalifikasjoner en ønsker å finne hos søkere. Lønnplassering skal være fastsatt før utlysning av stilling.
3. Blant de aktuelle søkerne som oppfyller utlysningstekstens krav til utdanning og praksis, hentes det inn referanser, og det innkalles til intervju. Det føres et skriftlig referat fra intervjuene før det lages en skriftlig kvalifikasjonsvurdering med bakgrunn i utlysningstekst og intervju. ~~Skriftlighet vektlegges særlig ved stillinger der politisk nivå er tilsettingsorgan.~~
4. Bekreftelse av mottatt søknad sendes alle søkere. Søkere som ber om det får utvidet søkerliste.
5. Tilsetting foretas slik: ~~I ikke administrative stillinger gjøres dette av enhetslederen for stillingen, etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Tilsetting i alle administrative (enhetsledere) stillinger skjer i administrasjonsutvalget etter innstilling fra etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Ved tilsetting av etatsledere og administrasjonssjef er~~

~~kommunestyret tilsettingsorgan.~~

Erstattes av: Tilsetting av rådmann gjøres av kommunestyret. Tilsetting av etatsledere, seniorrådgiver og økonomileder gjøres av administrasjonssjef + en arbeidsgiverrepresentant og fagforening. Tilsetting av enhetsledere gjøres av etatsleder, seniorrådgiver og fagforening. Tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening.

6. Alle søkere får svar når tilsetting er foretatt.

7. ~~Både søkere, arbeidstakerorganisasjoner og enhetsledere gis ankerrett i tilsettingssaker.~~

~~Ankeinstans vil være nærmeste overordnet nivå. Ordningen evalueres etter ett år.~~

~~Klagefristen settes til 1 uke etter mottatt svar.~~

Vurdering

De foreslåtte endringene må gjøres for å tilpasse oss den nye kommuneloven. Dagens administrative system med 2+1 fungerer veldig greit og det er enighet med fagforeningene om å bruke denne modellen i alle tilsettingssakene.

Fylkesmannen mener prinsipielt at delegasjon kun bør gjøres ned til administrasjonssjef i reglementsform. I og med at vi er enige med fagforeningene om en ordning som fungerer bra, er det like greit at dette står direkte i reglementet. Da blir det tydelig for alle hva som gjelder.

At klageordningen bortfaller vil være en stor fordel for oss. Denne gir merarbeid i prosessen samt at det er uheldig for den som blir tilsatt å måtte vente en drøy uke på å få arbeidsavtalen i hånda. Vi har fått reaksjoner på dette. I dagens verden med hard kamp om arbeidskraften må vi ha tilsettingsrutiner som er raske og smidige – vi må framstå som en effektiv og god arbeidsgiver.

Det er ikke foretatt full evaluering av tilsettingsdelen av reglementet. Det er kun de delene det er nødvendig å endre som følge av lovendringen som vi nå endrer.

Vedlagt følger

- Drøftingsreferat fra 29.08.19.
- Mail fra fylkesmannen datert 15.08.19.
- Mail fra fylkesmannen datert 13.12.16.

Referat fra drøftingsmøte den 29.08.19 ifm endring av tilsettingsrutinene.

Følgende møte: Tore Li, Jorunn Farstad og Bjørn Ellefsæter fra arbeidsgiver, Kathrine L Pedersen (UDF), Marianne Sollund (FO), Solvi Martinsen (NFF) og Tove Følstad (FFO).

Hjemmel: Drøftingene ble gjennomført med hjemmel i Hovedavtalen del B § 1-4-1.

Endring av tilsettingsrutinene. Etter konstitueringen 9/10 vil ny Kommune lov gjelde og da skal alle tilsetninger unntatt rådmannen skal tas administrativt. Vi foreslår at tilsetninger av etatsledere, seniorrådgiver, økonomileder og enhetsledere gjøres på samme måte som for øvrige ansatte, dvs tilsettingsmøte med 2 fra arbeidsgiver og 1 fra fagforening. Det vil være situasjonsavhengig hvem som skal delta sammen med administrasjonssjef for tilsettingene i ledergruppa. For tilsetting av enhetsledere er det naturlig at seniorrådgiver og etatsleder deltar på tilsettingsmøtet. Ankemuligheten tas bort (men spørsmål inne hos fylkesmannen om dette).

Personalreglementet punkt 1.2.4 Prosedyre ved tilsetting endres slik (overstrekete tekst tas ut og tekst med i kursiv tas inn som nytt):

Før en har foretatt en tilsetting skal en ha gjennomgått følgende prosedyre:

1. Gjennomført en stillingsanalyse, se punkt 1.2.3.
2. Spesifisere krav til stillingen, samt personlige og faglige kvalifikasjoner en ønsker å finne hos søkere. Lønnplassering skal være fastsatt før utlysning av stilling.
3. Blant de aktuelle søkerne som oppfyller utlysningstekstens krav til utdanning og praksis, hentes det inn referanser, og det innkalles til intervju. Det føres et skriftlig referat fra intervjuene før det lages en skriftlig kvalifikasjonsvurdering med bakgrunn i utlysningstekst og intervju. ~~Skriftlighet vektlegges særlig ved stillinger der politisk nivå er tilsettingsorgan.~~
4. Bekreftelse av mottatt søknad sendes alle søkere. Søkere som ber om det får utvidet søkerliste.
5. Tilsetting foretas slik: ~~I ikke administrative stillinger gjøres dette av enhetslederen for stillingen, etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Tilsetting i alle administrative (enhetsledere) stillinger skjer i administrasjonsutvalget etter innstilling fra etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Ved tilsetting av etatsledere og administrasjonssjef er kommunestyret tilsettingsorgan.~~
Erstattes av: Tilsetting av rådmann gjøres av kommunestyret. Tilsetting av etatsledere, seniorrådgiver og økonomileder gjøres av administrasjonssjef + en arbeidsgiverrepresentant og fagforening. Tilsetting av enhetsledere gjøres av etatsleder, seniorrådgiver og fagforening. Tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening.
6. Alle søkere får svar når tilsetting er foretatt.
7. ~~Både søkere, arbeidstakerorganisasjoner og enhetsledere gis ankerrett i tilsettingssaker. Ankeinstans vil være nærmeste overordnet nivå. Ordningen evalueres etter ett år. Klagefristen settes til 1 uke etter mottatt svar.~~

Momenter som framkom i møtet:

- Det er viktig at alle søkere får svar, det har dessverre vært en del tilfeller der dette ikke har skjedd.
- Det er også viktig at vi bekrefter søknad mottatt for de som ikke søker elektronisk. Det må besvares og informeres ved alle tilfeller.
- Ellers ingen kommentarer til forslaget.

Konklusjon: Det framlagte forslaget anbefales.

Burfjord, den 29.08.19.

Bjørn Ellefsæter
Konstituert administrasjonssjef

Riktig referat bevitnes.

Tove Følstad
Hovedtillitsvalgt Fagforbundet

Fra: Ingebrigtsen, Trond Presthus <fmtrtpi@fylkesmannen.no>
Sendt: torsdag 29. august 2019 13:47
Til: Bjørn Ellefsæter
Kopi: Hovde, Marianne
Emne: Svar på henvendelse
Vedlegg: Vdr. spm. om klagerett i ansettelsessaker

Viser til din e-post nedenfor, vedr. forslag til endring av kommunens personalreglement.

Vi forstår det slik at dere ønsker tilbakemelding både på om forslaget er i tråd med den nye loven, og om dere kan videreføre regelen som gir søkere til stillinger i kommunen klagerett på tilsetningsvedtak.

Fylkesmannen vil innledningsvis vise til at vi må være tilbakeholdne med å ta stilling i enkeltsaker som kan tenkes brakt inn for oss til lovlighetskontroll/klagebehandling. Vi kan imidlertid gi generell orientering om relevant regelverk.

Om kommunedirektørens personalansvar og innholdet i personalreglementet

Ny kommunelov fastslår i § 13-1 syvende ledd at kommunedirektøren har personalansvaret for den enkelte ansatte. Personalansvaret omfatter ifølge bestemmelsen ansettelse, oppsigelse, avskjed og tjenstlig reaksjon hvis ikke annet er fastsatt i lov.

Ettersom det uttrykkelig følger av § 13-1 syvende ledd at kommunedirektøren har det løpende personalansvaret, kan ikke kommunestyret ta kompetansen tilbake eller innskrenke denne på annen måte. Bestemmelsen innebærer altså en innskrenkning av kommunestyrets kompetanse, sml. dagens kommunelov § 24, hvor det står at kommunestyret kan delegerer myndighet til å opprette og nedlegge stillinger og til å treffe avgjørelser i personalsaker til formannskap, kommuneråd, utvalg, styre for institusjon eller administrasjonssjefen.

I NOU 2016:4 ga kommunelovutvalget, i punkt 8.5.2.3 *Personalsaker*, følgende begrunnelse for å lovfeste at kommunedirektøren har det løpende personalansvaret:

Utvalget vil peke på at en bestemmelse som gir kommunedirektøren ansvaret for løpende personalsaker vil styrke det grunnleggende skillet mellom de folkevalgte og administrasjonen. Kommunedirektøren har ansvaret for administrasjonen både faglig og administrativt, og da er det nærliggende også å ha ansvaret for de som er ansatt i administrasjonen, og for at de rette personer med den rette kompetansen blir ansatt. De folkevalgte ansetter og forholder seg til kommunedirektøren som skal utrede og iverksette på bakgrunn av avgjørelser i kommunestyret. Hvem andre som jobber i administrasjonen for å gjennomføre de oppgaver som pålegges kommunedirektøren, bør etter utvalgets vurdering være av underordnet betydning for de folkevalgte. Skillet mellom folkevalgt og administrasjon blir tydeligere og mer konsekvent dersom kommunedirektøren i loven har det fulle ansvar for administrasjonen også på dette feltet. Etter utvalgets oppfatning vil det styrke både de folkevalgte og administrasjonen.

Utvalget vil også peke på at det er sentralt at alle kommuner har en så velfungerende administrasjon som mulig. God og riktig kompetanse er helt avgjørende i denne sammenheng. Kommunedirektøren vil være den som har best oversikt over de ansatte, den ulike kompetansen i administrasjonen og hvilke behov som foreligger for endret kompetanse. Kommunedirektøren vil derfor være den som har best forutsetning for å vurdere ansettelse og løpende personalsaker. Det er den som leder administrasjonen, som har best forutsetning for å sikre og videreutvikle en velfungerende og god administrasjon. Videre er det han eller hun som er formelt ansvarlig for alt administrasjonen gjør, og som i ytterste konsekvens kan risikere å måtte gå om ikke administrasjonen gjør en god nok jobb. Med et slikt ansvar er det også nærliggende og en logisk konsekvens at kommunedirektøren får råderett til selv å administrere stillinger, herunder ansettelse og oppsigelser.

Fylkesmannen registrerer at gjeldende personalreglement for Kvænanen kommune ble vedtatt av kommunestyret 22.2.2017. Dersom det reviderte personalreglementet også skal vedtas av kommunestyret, må kommunen være oppmerksom på at dette ikke kan innskrenke kommunedirektørens lovbestemte kompetanse, jf. ovenfor. Det utkastet vi har fått oversendt synes nettopp å innebære en slik innskrenkning, for eksempel ved at det foreslås vedtatt at «tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening». Dersom det er ønskelig å delegere kommunedirektørens personalansvar videre i administrasjonen, må dette gjøres av kommunedirektøren selv. For øvrig vil kommunestyret fortsatt ha det overordnede ansvaret for arbeidsgiverpolitiske spørsmål. Når det gjelder innholdet i dette viser vi til ovennevnte utredning s. 93.

Klagerett i tilsettingssaker

Når det gjelder spørsmålet om klagerett i tilsettingssaker, vil vi i utgangspunktet vise til vedlagte e-post til dere av 13.12.2016, hvor vi redegjorde for dette. Som kjent er ansettelsesvedtak iht. fvl. § 3 andre ledd i alle tilfeller unntatt fra reglene om begrunnelse i §§ 24-25, reglene om klage i §§ 28-34 og reglene om omgjøring i § 35 tredje ledd, med mindre vedkommende forvaltningsorgan bestemmer noe annet.

Som vi har vist til ovenfor er et av formålene med å lovfeste at kommunedirektøren har det løpende personalansvaret, å styrke det grunnleggende skillet mellom de folkevalgte og administrasjonen. En av konsekvensene av dette er at kommunestyret ikke vil kunne involvere seg, eller på annen måte gripe inn, i saker om for eksempel ansettelse og oppsigelse som ligger til kommunedirektøren, se ovennevnte utredning s. 93.

Vi kan ikke se at det i forarbeidene til den nye loven er uttalt noe om forholdet mellom bestemmelsen i § 13-1 syvende ledd og klageadgangen som forvaltningsloven åpner for. Et personalreglement med et innhold som innebærer klagerett til kommunestyret synes imidlertid å være i strid med ny kommunelov.

Med vennlig hilsen

Trond Presthus Ingebrigtsen
rådgiver juridisk

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Telefon: 77 64 20 41

E-post: fmtrtpi@fylkesmannen.no

Web: www.fylkesmannen.no/tf

Fra: Bjørn Ellefsæter <bjorn.ellefsaeter@kvanangen.kommune.no>

Sendt: onsdag 21. august 2019 07:40

Til: Hovde, Marianne <fmtrmho@fylkesmannen.no>

Emne: Spørsmål om videreføring av klagerett i tilsettingssaker

Hei, viser til samtale om dette tidligere i dag.

I dag har vi følgende 2 punkter i personalreglementet vårt:

- «Tilsetting foretas slik: I ikke administrative stillinger gjøres dette av enhetslederen for stillingen, etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Tilsetting i alle administrative (enhetsledere) stillinger skjer i administrasjonsutvalget etter innstilling fra etatsleder og arbeidstakerorganisasjoner. Ved tilsetting av etatsledere og administrasjonssjef er kommunestyret tilsettingsorgan.»

- «Både søkere, arbeidstakerorganisasjoner og enhetsledere gis ankerrett i tilsettingssaker. Ankeinstans vil være nærmeste overordnet nivå. Ordningen evalueres etter ett år. Klagefristen settes til 1 uke etter mottatt svar.»

Ifm at ny kommunelov sier at alle tilsetninger unntatt rådmann skal tas administrativt vil det første av de 2 ovennevnte punktene endres til:

«Tilsetting av rådmann gjøres av kommunestyret. Tilsetting av etatsledere, seniorrådgiver og økonomileder gjøres av administrasjonssjef + en arbeidsgiverrepresentant og fagforening. Tilsetting av enhetsledere gjøres av etatsleder, seniorrådgiver og fagforening. Tilsetting av øvrige ansatte gjøres av etatsleder, enhetsleder og fagforening.»

I og med at alle tilsetninger nå skal tas administrativt vil det i praksis ikke være noen å anke til. Det kan ikke ankes til administrasjonssjef. Administrasjonssjef jobber tett sammen med etatslederne i ledergruppa og etatslederne er involvert i nesten alle tilsetninger. Slik jeg har forstått den nye kommuneloven skal ikke grensen mellom administrativt og politisk nivå krysses i slike tilfeller.

Med vennlig hilsen

Bjørn Ellefsæter

Konstituert administrasjonssjef

☎ 77 77 88 12 / 971 44 188

✉ be@kvanangen.kommune.no

✉ Kommunehuset, Gårdu 8, 9161 Burfjord

Ta miljøhensyn – vurder om du virkelig må skrive ut denne e-posten!

Fra: Jacobsen, Camilla <fmtrcja@fylkesmannen.no>
Sendt: tirsdag 13. desember 2016 14:48
Til: Bjørn Ellefsæter
Kopi: Hovde, Marianne; Andreassen, Jan-Peder
Emne: Vdr. spm. om klagerett i ansettelsessaker

Hei,

Viser til telefonsamtale vedrørende Kvænen kommunens forslag til ansettelsesreglement. Du opplyser om at kommunen har foreslått å innføre en regel som gir blant annet søkere til stillinger i kommunen klagerett på tilsetningsvedtaket, og du spør om kommunen kan gi en slik bestemmelse. Videre spør du om det er noen praktiske vanskeligheter med å vedta en slik regel.

Det framgår av forvaltningsloven § 2 andre ledd at avgjørelser som gjelder ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed eller forflytting av offentlig tjenestemann, regnes som enkeltvedtak. Videre følger det av forvaltningsloven § 3 første ledd at forvaltningslovens saksbehandlingsregler, krav til vedtakets form, innhold ol. samt reglene om omgjøring, gjelder for alle enkeltvedtak. Forvaltningsloven § 3 andre ledd oppstiller et unntak fra denne hovedregelen. Bestemmelsen lyder:

Når det gjelder enkeltvedtak som nevnt i § 2 annet ledd, kan Kongen fastsette at kapitlene IV-VI helt eller delvis ikke skal gjelde i nærmere angitte saker eller for visse tjenestemenn. Vedtak i ansettelsessaker er i alle tilfelle unntatt fra reglene om begrunnelse §§ 24-25, reglene om klage i §§ 28-34 og reglene om omgjøring i § 35 tredje ledd, *om ikke vedkommende forvaltningsorgan bestemmer noe annet* [vår kursivering].

Det framgår av forarbeidene til forvaltningsloven, Ot.prp. nr. 27 (1968-1969) på s. 9 flg., at unntaket fra begrunnelsesplikt ble vedtatt fordi det ble ansett uheldig at en søker skulle kunne kreve en begrunnelse for hvorfor vedkommende ikke ble tilsatt. Departementet pekte at det vil være praktisk vanskelig å gi en konkret begrunnelse for hvorfor en søker ble foretrukket framfor en annen, og at dette særlig gjelder i tilfeller hvor avgjørelsen bygger på en skjønnsmessig og sammensatt vurdering.

Når det gjelder bakgrunnen for at vedtak om ansettelse er unntatt klagerett, var departementet av den oppfatning av at det vil være «meget upraktisk med klageadgang» i slike saker, idet ansettelser i så fall måtte gjøres betinget av at ikke en annen søker får medhold i en eventuell klagesak. Bestemmelsens andre ledd er således gitt for å eliminere usikkerhet og styrke forutberegneligheten i ansettelsessaker – både av hensyn til forvaltningsorganet selv og for den som blir ansatt. Dette er også bakgrunnen for at omgjøringsadgangen etter forvaltningsloven § 35 tredje ledd er avskåret i ansettelsessaker. Forvaltningsorganet kan med andre ord ikke omgjøre et ansettelsesvedtak til skade for den som vedtaket «retter seg mot eller direkte tilgodeser» (dvs. den som blir ansatt), jf. fvl. § 3 andre ledd, jf. fvl. § 35 tredje ledd.

Av samme grunner er ikke departementet forpliktet til å foreta lovlighetskontroll av ansettelsessaker etter kommuneloven § 59 nr. 1. I forarbeidene er det framholdt at det ikke er ønskelig at departementet gjennomfører lovlighetskontroll «i en type saker hvor en opphevelse kan føre til en svært uklar rettsstilling for de involverte», jf. Ot.prp. nr. 58 (1995-1996).

Forvaltningslovens øvrige saksbehandlingsregler gjelder imidlertid fullt ut i ansettelsessaker. Det vil si at blant annet reglene om utrednings- og opplysningsplikt i § 17, underretning om fattet vedtak § 27, habilitetsreglene i § 6 og krav til forhåndsvarsling i § 16, også vil gjelde i ansettelsessaker.

Forvaltningsloven § 3 andre ledd andre punktum gjelder bare i den utstrekning vedkommende forvaltningsorgan ikke bestemmer noe annet: «det vil si at et organ for eksempel kan fastsette i utlysningen av en stilling at reglene om klage, omgjøring til ugunst mv. likevel skal gjelde for ansettelsen. Det er antakelig lite praktisk», jf. Grimstad og Halvorsen, Forvaltningsloven i kommunene- veiledning og kommentarer, 2011, s. 137. Det er således forutsatt at kommunen kan fravike forvaltningsloven § 3 andre ledd. Vi kan ikke se at det gjelder bestemte formkrav for en slik beslutning.

Det framgår av det ovenstående at en regel som innfører klagerett på vedtak om ansettelse, vil medføre praktiske vanskeligheter, og dette er som nevnt bakgrunnen for lovgiver har unntatt ansettelsessaker fra forvaltningslovens klageregler. Vi peker særlig på at hensynet til forutberegnelighet i ansettelsessaker tilsier at det ikke bør være klagerett på slike vedtak. Klagerett vil medføre betydelig usikkerhet både for kommunen og for den som blir tilsatt, samtidig som ansettelsesprosessen vil kunne dra ut i tid som følge av en eventuell klagebehandling. Dertil kommer at ressurs hensyn taler imot at forvaltningsorgan innfører klagerett på vedtak om ansettelse, både fordi klagerett fordrer at ansettelsesvedtak grunngis og fordi selve klagebehandlingen vil kunne bli ressurskrevende.

Med vennlig hilsen

Camilla Jacobsen
Rådgiver
Fylkesmannen i Troms/Romssa Fylkkamánni
Justis- og kommunalavdelingen

Besøksadresse: Fylkeshuset, Strandvegen 13, Tromsø
Postadresse: Postboks 6105, 9291 Tromsø

Telefon: +4777642163
Telefaks: +4777642139
Mobil:
E-post: fmtrcja@fylkesmannen.no
Web: www.fylkesmannen.no/troms

Tenk på miljøet før du skriver ut denne eposten

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
41/19	Teknisk utvalg	19.09.2019
71/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Endelig vedtak om plassering av bom på anleggsvegen

Henvising til lovverk:

Vedlegg
1 00111H

Saksprotokoll i Teknisk utvalg - 19.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vedtaket i klagesaksbehandlingen tas til orientering.

Administrasjonssjefens innstilling

Vedtaket i klagesaksbehandlingen tas til orientering.

Saksopplysninger

Olje og energidepartementet (OED) har i brev 26.06.2019 behandlet klagen på vedtak om allmenn ferdsel på anleggsvegen i Kvænangsbotn. Konklusjonen er at Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) sitt vedtak stadfestes, men at åpningsdatoen framskyndes til 1. august. Fra snøsmelting og frem til 1. august skal vegen være stengt i tunellen. Etter 1. august er hele vegen inn til Suoikatjavri åpen for allmenn motorisert ferdsel. Eventuelle dispensasjoner skal behandles av NVE.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages. Vedtaksbrevet er vedlagt saksfremstillingen.

Historikk:

Tillatelse til utbygging av Kvænangen kraftverk ble gitt ved kgl.res. 15.05.64. Her var det bestemt at vegen skulle være til fri benyttelse for almenheten så lenge departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget. Anleggsveien fra Kvænangsbotn til kraftverket ved Suoikajavri var åpen for allmenn ferdsel fra anlegget stod ferdig, men ble etter noen år stengt. Gjennom årene er det fattet ulike vedtak om ferdsel på anleggsveien. Store deler av tiden har den vært stengt ved tunnelen nord for Småvannan, mens det på dispensasjonsbasis ble gitt tillatelse til å kjøre på veien etter 10. september i forbindelse med jakt og fiske.

Etter en lengre prosess ble det i 2014 besluttet at det skulle gjennomføres en treårig forsøksordning med å holde vegen åpen opp til Lassojavri fra 1. juli. Reindriftsutøverne i Abborassa reinbeitedistrikt har hele perioden vært svært kritisk til åpning av veien i beitesesongen.

NVE evaluerte forsøksordningen, og på bakgrunn av dette ble det i brev 16. mai 2018 fattet vedtak om åpning av vegen helt inn til Suoikatjavri fra 15. august. Frem til åpningsdatoen skulle veien være stengt i tunellen. Vedtaket ble påklaget av Kvænangen kommune og lokale foreninger. NVE har som førsteinstans vurdert klagen, og de holdt fast på eget vedtak og sendte saken over til OED.

Vurdering

Vedtaket fra OED fremmes som sak til politiske organ da det er svært stor politisk interesse i saken, og det er fremmet ønske om at administrasjonen legger frem en sak med orientering om vedtaket og mulig handlingsrom.

Vedtaket som nå foreligger imøtekommer ikke kommunens primære ønsker fullt ut, men det ivaretar hensynet til almenheten i større grad enn ordningen som vi hadde på tidspunktet når kommunen fremmet søknaden først på 2000-tallet.

Kommunen har hele veien jobbet for å øke almenhetens mulighet til å bruke vegen i hele den farbare perioden. Da veien første gang ble besluttet stengt på 70-tallet, så gjennomførte kommunen en juridisk gjennomgang av saken gjennom advokat i Landssammenslutningen for vassdragskommuner (LVK). Vedtaket hadde flere juridiske svakheter, og var strengt tatt i strid med konsesjonsvedtaket fra 64 da stengingen var begrunnet med hensyn som ikke inngår i konsesjonsvilkåret. Advokaten opplyser imidlertid at det er et sammensatt bilde og det er likevel ikke urimelig at konsesjonsmyndigheten tar hensyn til reindriftsnæringa når bruksregler for slike veganlegg fastsettes. Dersom dommen skulle underkjenne departementets vedtak om stenging av vegen, så kunne staten gjennomføre en formelt riktig endring av konsesjonsvilkårene, og da ville utfallet fortsatt bli stengt veg. Advokaten mente derfor at en rettslig forfølgelse trolig ikke ville føre fram til en varig løsning. Det vil også være konfliktskapende. Forøvrig pågår en

revisjonsprosess av konsesjonsvilkårene der nye standardvilkår åpner for større skjønnsrom for konsesjonsmyndighetene i forhold til anleggsveier. Rapporten fra 1978 er også drøftet med nåværende advokat i LVK, og vurderingene er fortsatt gyldige. Rettslig forfølgelse av brudd på vilkår i 1964-konsesjonen er derfor ikke en hensiktsmessig framgangsmåte.

Det er ikke klagerett på vedtaket som nå foreligger, og kommunen kan ikke gjøre mer opp mot konsesjonsmyndighetene i denne sammenhengen. Etter en lang og bred prosess har departementet nå gjort vedtak om et kompromiss mellom ulike interesser. Saken må derfor anses som avgjort og kommunen bør derfor ta vedtaket til orientering.

Abborassa reinbeitedistrikt har signalisert at de kan godta en begrenset bruk fra lokalbefolkningen i sommerhalvåret, men de ønsker ikke at vegen skal stå åpen for allmennheten slik at det potensielt kan bli meget stor trafikk. For å imøtegå lokale interesser i større grad så kan eventuelle dispensasjonsordninger i samråd med reindrifta være en mulighet. Vedtaket åpner for dispensasjoner, men praksisen fra NVE har vært restriktiv i forhold til fritidsbruk. Praksisen er begrunnet med hensynet til reindrifta. Muligheter for økt lokal tilgang til bruk av vegen kan i så fall oppnås gjennom enighet med reinbeitedistriktet og dialog NVE.

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/839-

26. juni 2019

Kvæningen kraftverk - endelig plassering av bom og bestemmelser om motorisert ferdsel på anleggsvei Kvæningsbotn - Lássajávri - Šuoikkátjávri i Kvæningen kommune

Innledning

På bakgrunn av Olje- og energidepartementets vedtak av 10. juli 2014 om 3-års prøveordning med plassering av bom ved Lássajávri på Kvæningen kraftverks anleggsvei mellom Kvæningsbotn – Šuoikkátjávri, fattet NVE den 16. mai 2018 endelig vedtak om ferdsel på anleggsveien. Vedtaket ble påklaget av Kvæningen kommune og Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg, Kvæningen Qven- og Sjøsameforening og Foreningen Indre Kvæningen allmenning i felles klage.

NVE kan ikke se at noen av klagen gir grunnlag for å endre vedtaket og har i brev av 26.4.2019 oversendt saken til Olje- og energidepartementet for klagebehandling.

Bakgrunn og historikk

Under konsesjonsbehandlingen av Kvæningen kraftverk uttalte reinbeitedistriktet at de ønsket anleggsveien stengt for å begrense forstyrrelsene i viktig kalvings- og beiteområde. Anleggsveien fra Kvæningsbotn – Šuoikkátjávri var imidlertid åpen for fri ferdsel de første årene. På bakgrunn av erfaringene med åpen vei, ble anleggsveien første gang i juni 1975 stengt for fri ferdsel etter vedtak av NVEs hovedstyre. Vedtaket ble påklaget av kommunen og departementet fattet et nytt vedtak i mai 1977 om at veien skulle være åpen for fri ferdsel opp til Lássajávri. Av hensyn til reindrifta ble åpningsdatoen satt til etter 15. juni. Ny bom ved Lássajávri skulle holde veien frem til Šuoikkátjávri permanent stengt. Ordningen fungerte noen år, men etter hærverk på bommen og fordi folk kjørte rundt denne, vedtok Olje- og energidepartementet i juli 1987 at bommen skulle flyttes ned til tunnelen nord for Småvatnan. Kommunen hadde delegert myndighet til å gi dispensasjon til motorisert ferdsel til de med

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Anne Haug
22 24 69 23

jakt- eller fiskekort etter en årlig åpningsdato fastsatt av NVE, som regel i slutten av august. Etter 1997 og frem til vedtatt prøveordning i 2014 har åpningen av bommen vært i starten av småviltjakta, dvs ultimo september. Reinbeitedistriktene har i alle år motsatt seg åpen vei og plassering av bommen ved Lássajávri. Reinbeitedistriktene mener at bommen må være plassert på starten av anleggsveien og være stengt i de perioder hvor motorisert ferdsel er i størst konflikt med reindrift.

Etter ny anmodning fra Kvæningen kommune traff NVE vedtak i oktober 2004 om at anleggsveien skulle holdes åpen for allmennheten på strekningen opp til Lássajávri fra 15. juni til snøen legger seg, og at det igjen skulle etableres bom ved Lássajávri. Vedtaket ble påklaget av reinbeitedistrikt 34 Ábborášša. Klagen ble ikke behandlet, men NVE sendte saken ut på ny høring i 2010 og fattet på den bakgrunn nytt vedtak i 2011. Vedtaket ble igjen påklaget og 10. juli 2014 traff departementet vedtak om en treårs forsøksperiode. I henhold til sistnevnte vedtak skal anleggsveien på strekningen tunnel nord for Smávatnan – Lássajávri holdes åpen for allmenn ferdsel i tidsrommet fra 1. juli, forutsatt at veien er kjørbær, og til snøen legger seg. Basert på erfaringene fra denne treårs-perioden, fattet NVE 16. mai 2018 et vedtak om en endelig ordning.

NVEs vedtak 16. mai 2018

NVE ba berørte parter om synspunkter og erfaringer fra den vedtatte prøveperioden. Kvæningen Kraftverk AS har kun positive erfaringer av ordningen og ønsker denne permanent. Kvæningen kommune er opptatt av å ha en ordning som kan fungere over tid uten for mye konflikter mellom lokalbefolkningen og reindriftsutøverne. Kommunen forstår at menneskelig ferdsel kan være forstyrrende for beitende rein i juli og august, men ønsker likevel veien helt åpen frem til Šuoikkátjávri etter 1. juli. Kvæningen Qven- og Sjøsameforening har samme oppfatning som kommunen. Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg vil at hele veien skal være åpen for fri ferdsel hele året. Reinbeitedistrikt 34 Ábborášša har imidlertid dårlige erfaringer med flytting av bommen. Det blir ikke tilfredsstillende ro for simler med kalv, og det går ifølge distriktet ikke an å kombinere motorisert ferdsel med beiteområde for rein. Distriktet krever at bommen settes opp i starten av veien, men har uttalt at veien kan være åpen noe tidligere enn småviltjakta starter og at det ikke er nødvendig med bom opp til Šuoikkátjávri dersom bom etablert ved innløpet til tunnelen nord for Smávatnan holdes stengt for allmenn motorferdsel fra veien er farbar etter vårløsning til en nærmere bestemt dato i august. Kalvingstida i mai og juni er mest sårbar, men reinen skal også samles og drives sørover mot høst-/vintebeite i august måned. NVE mener at hensynet til utøvende næring veier tyngre enn hensynet til lokalbefolkningens behov for å benytte motorisert ferdsel for å komme til fjells, og har vedtatt at åpning av veien skal skje 15. august.

Klagene på NVEs vedtak

Det er kommet inn to klager på vedtaket. En felles klage fra Kjækan og Kvæningsbotn grendelag, Kvæningen Qven- og sjøsameforening og Foreningen Indre Kvæningen allmenning og klage fra Kvæningen kommune. I klagene vises det til hovedregelen i

vassdragsreguleringsloven om fri ferdsel på anleggsveier, at vedtak om stenging mangler hjemmel i konsesjonsvilkårene og at det er i strid med alminnelig praksis. I midten av august er folk stort sett ferdig med ferie og kan ikke benytte området på samme måte som midt på sommeren. Det hevdes at allmennhetens interesser for fiske og friluftsliv om sommeren er viktigere enn hensyn til andre interesser som taler for redusert ferdselsmulighet. I fellesklagen anføres også at vedtaket er i strid med folkeretten.

Departementets vurdering

Anleggsveier som bygges i forbindelse med vannkraftutbygging skal som hovedregel være åpne for fri motorisert ferdsel for allmennheten, jf. vassdragsreguleringsloven § 18 annet punktum. Veiene eies av kraftselskapene. Det er ikke noe krav om standard på veiene, men de holdes i den stand eier mener er tilstrekkelig for eget bruk. Det påhviler imidlertid eier et ansvar for sikkerheten overfor tredjeperson dersom veien er åpen for allmennheten. Kommunen anfører at andre veianlegg i reinbeiteområder har tidligere åpningsdato. De øvrige klagerne stiller spørsmål om hvorfor anleggsveien i Kvænangsbotn ikke skal ha et åpningsregime som er «i henhold til loven og som er praksis andre steder i landet».

Anleggsveier som bygges i forbindelse med kraftutbygginger vil i mange tilfelle regnes som en positiv konsekvens av utbyggingen fordi lokalbefolkningen og allmennheten med disse gis tilgang til nye områder for utøving av jakt, fiske og friluftsliv som ellers ville være vanskelig tilgjengelige. Av den grunn er hovedregelen at veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal være åpne for allmennheten. Hovedregelen om at anleggsveier skal være åpne gjelder imidlertid kun dersom departementet (delegert myndighet til NVE) ikke vedtar noe annet. Bestemmelsen stiller ingen nærmere kriterier for å vedta begrensninger av den allmenne ferdsel.

Klagerne mener at stenging av anleggsveien i Kvænangen er i strid med konsesjonsvilkåret. Vilkåret, jf. konsesjon gitt ved kgl.res. 15. mai 1964, post 9 lyder:

«Veger bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget».

I konsesjonsvilkåret er kun hensyn til kraftverksanlegget nevnt. Dette var en vanlig utforming av vilkåret for sin tid, men kan ikke tolkes som noen innskrenking av lovbestemmelsens ordlyd. Departementet bemerker at det er mer vanlig at anleggsveier vedtas stengt av andre årsaker enn av hensyn til eventuelle ulemper for kraftanlegget eller kraftselskapets drift. Det kan være nødvendig at allmenhetens ferdsel på anleggsveiene innskrenkes av hensyn til natur- og miljøverdier eller næringsinteresser, som oftest reindrift. Om en anleggsvei skal være helt stengt eller åpen i begrensede perioder vil avhenge av situasjonen og de lokale forholdene i hver enkelt sak, og man kan sjelden sammenligne ferdselsregimer på andre steder eller andre veier selv om disse anleggsveiene ligger i nærliggende områder. I enkelte tilfeller blir det allerede på konsesjonstidspunktet tatt beslutning om at en anleggsvei skal holdes stengt. I andre tilfeller vil erfaring med åpen ferdsel etter en tid kunne resultere i ønske eller behov om restriksjoner, og NVE vil da med hjemmel i vassdragsreguleringsloven

eller fastsatt konsesjonsvilkår kunne fatte vedtak om stenging. I disse sakene vil det være vanskelig å treffe avgjørelser som alle parter vil være helt fornøyd med nettopp fordi interessene er så motstridende og dermed vanskelige å forene.

Det er to motstridende interesser ved vurdering av om og eventuelt når anleggsveien til Šuoikkátjávri skal være stengt med bom. På den ene siden står hensynet til lokalbefolkningen og allmennheten generelt med forventninger om lettere tilgang til nye jakt-, fiske- og friluftslivsområder i fjellet. På den andre siden er hensynet til reindriftsnæringen som har anleggsveien gjennom kalvings- og beiteområder. Ulike reguleringer av anleggsveien er vedtatt siden utbyggingen av Kvænangsvassdraget startet på 60- og 70-tallet. Det er forsøkt åpen ferdsel uten restriksjoner når veien har vært farbar, veien har vært stengt med bommer på ulike steder og motorisert ferdsel har vært regulert i flere ulike perioder gjennom sommerhalvåret. OEDs siste vedtak i 2014 åpnet for allmenn ferdsel på anleggsveien på strekningen tunnel nord for Småvatnan - Lássajávri i tidsrommet fra 1. juli – forutsatt kjørbær vei, og til snøen legger seg. Lokalbefolkningen og øvrige friluftslivbrukere av området har vært fornøyd med denne ordningen. Reinbeite-distriktet har imidlertid dårlige erfaringer med flytting av bommen. De har fått redusert sommerbeite og det blir ikke tilfredsstillende ro for simler med kalv som benytter nordlige del av området, nærmere Småvatnan og tunnelen. Anleggsveien skjærer gjennom de mest verdifulle beiteområdene, men kalvingsområdet og sommerbeitet gir topografisk liten mulighet for reinbeitedistriktet til å flytte rein til områder som er mindre forstyrret av trafikk. Ut fra de synspunkter som er kommet frem etter denne prøveperioden, antas 1. juli å være for tidlig å åpne veien for fri ferdsel. Selv om kalvingen er over, er det viktig at simler og kalver får ro den første tiden. NVE har vedtatt at åpning av veien skal skje 15. august. Det er ikke den beste løsningen for lokalbefolkningen som ønsker å bruke fjellområdet i sommerferien. Det er heller ikke optimalt for reindrifta, som starter høsttrekket om lag medio august.

Departementet har forståelse for begge parters interesser. Kraftutbyggingen har medført negative konsekvenser for natur og de allmenne friluftslivinteressene. En anleggsvei som gjorde fjellområdene mer tilgjengelige for jakt, fiske og friluftsliv, har vært ansett som et godt avbøtende tiltak for innbyggerne i Kvænangen. Departementet er likevel enig med NVE i hensynet til reindriftsnæringen og dennes behov for å beskytte næringsgrunnlaget, er viktigere enn at allmennheten kommer opp i fjellområdene med bil om sommeren. Slik departementet oppfatter det er kalvingsperioden og den første tiden etter denne, den viktigste tiden for å begrense menneskelig aktivitet og holde mest mulig ro i dette området. Høsttrekket er også viktig for næringen, men sensommeren er på den annen side en fin og ønsket tid for lokalbefolkningen og andre brukere å kunne komme til fjells. Selv om det av erfaring forventes mest trafikk fra småviltjakta starter 10. september, bør det være mulighet for allmenheten å ta i bruk øvre deler av disse fjellområdene for fiske og friluftsliv mens det ennå er ferietid. Departementet finner derfor at datoen for åpning skal være 1. august. Fra denne datoen skal hele veien til Šuoikkátjávri være åpen. NVE skal være myndighet for å behandle søknader om dispensasjon i særskilte tilfelle.

Departementet påpeker at stengt vei frem til åpningsdatoen er av hensyn til næringsinteressene. Departementet forutsetter derfor at reinbeitedistriktet begrenser egen ferdsel i området til det som er nødvendig for oppsyn og drift i denne perioden.

Konklusjon

Departementet har vurdert klagen og kan ikke se at det foreligger nye opplysninger i saken som ikke allerede er kjent og vurdert i NVEs vedtak. NVEs vedtak av 16.5.2018 stadfestes, dog slik at åpningsdatoen fastsettes til 1. august.

Vedtak:

1. Kvænangen kraftverk AS skal reetablere bom ved innløpet til tunnel nord for Småvatnan. Denne bommen skal vært stengt for allmenn ferdsel med motorkjøretøy fra veien er farbar etter vårløsning og frem til 1. august. Etter denne datoen og frem til veien stenger av snøfall, skal den være åpen for fri motorisert ferdsel.
2. NVE er myndighet til å behandle søknader om dispensasjon i særskilte tilfelle.

Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Haug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Landbruks- og matdepartementet
Troms fylkeskommune Romssa fylkkasouhkan

Adresseliste

Vest-Finnmark Åbborasså reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 34	Mikkel M. Hætta		
Foreningen indre Kvæningen allmenning	Kai Petter Johansen	9162	SØRSTRAUMEN
Kjækan og Kvæningsbotn grendeutvalg Kvæningen Kraftverk AS Kvæningen Qven- og Sjøsameforening	Ragnhild Enoksen		
Kvæningsbotn Grendehus Vest-Finnmark Spalcca reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 33 Statskog SF - Troms	Oddvar Seppola	9162	SØRSTRAUMEN

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
44/19	Teknisk utvalg	19.09.2019
72/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Sluttrapport fra mulighetsstudie for landbruket i Kvæningen

Henvisning til lovverk:

Vedlegg
1 Rapport

Saksprotokoll i Teknisk utvalg - 19.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rapporten «Landbruket som ressurs i Kvæningen» tas til etterretning. Kvæningen kommune vil benytte studien som grunnlag for strategisk planarbeid, praktisering av landbruksjuridiske virkemidler, tilskuddsforvaltning og aktiv tilrettelegging ut mot næringa.

Administrasjonssjefens innstilling

Rapporten «Landbruket som ressurs i Kvæningen» tas til etterretning. Kvæningen kommune vil benytte studien som grunnlag for strategisk planarbeid, praktisering av landbruksjuridiske virkemidler, tilskuddsforvaltning og aktiv tilrettelegging ut mot næringa.

Saksopplysninger

Kvænanen kommune har gjennomført en studie av landbruket i kommunen.

Prosjektet ble støttet av Fylkesmannen i Troms og omstillingsprosjektet i Kvænanen. Vi har derfor hatt anledning til å ha en egen prosjektmedarbeider i halv stilling i perioden november 2018 –juni 2019.

Det er utarbeidet en rapport som presenterer funnene i studien. Rapporten er vedlagt saksframlegget. Vedleggene kan lastes ned fra kommunens hjemmeside.

<https://www.kvanangen.kommune.no/sluttrapport-mulighetsstudie-landbruk.6244580-457821.html>

Vurdering

Rapporten gir en oversikt over det materielle og menneskelige samtidig som den viser til en rekke utfordringer og begrensninger som gjør seg gjeldende for oss. Det er mye ledige ressurser og Kvænanen har et stort potensiale på utvikling av landbruket på ulike nivå og innenfor ulike felt. Studien vil kunne være et hjelpemiddel for videre satsinger og arbeid for å bygge opp landbruket i Kvænanen. Kommunen vil være en viktig medspiller både gjennom strategisk planarbeid, praktisering av landbruksjuridiske virkemidler, tilskudsforvaltning og aktiv tilrettelegging ut mot næringa.

Landbruket som ressurs i Kvæningen

1 Forord

Kvænangen kommune har over flere år hatt en stor nedgang i gårdsbruk i drift. I 2000 var det 30 gårdsbruk som drev med sau eller melk, i 2019 er det 8 bruk igjen. Kvænangen har blant annet med sine naturgitte forhold som utmarksbeite og ubrukt dyrka areal, et stort potensiale for bruk av sine jordbruksressurser.

I et forsøk på å kartlegge årsaker til den store nedgangen, samt se på hvilke ressurser man faktisk har i denne kommunen, ble det besluttet å opprette et prosjekt som kunne være en bidragsyter til å snu denne trenden. Prosjektet er sett på som et forstudie, som skulle se på mulighetene i landbruket. Det er aldri tidligere blitt gjort et slikt studie i kommunen, så veien har blitt litt til underveis. Sammen med et begrenset tidsrom for studiet kan det ha vært områder, ressurser og temaer man ikke har sett på i denne rapporten. Det er prøvd å favne vidt for å få øynene opp for de mange mulighetene som finnes i kommunen, noe som også gjør at man ikke har hatt tiden til å gå så dypt inn i alle temaer og fokusområder. Det er et mål at dette studiet skal utløse et engasjement og fokus på landbruket.

Det å få denne rapporten til å bli et hjelpemiddel til videre satsing på landbruket og være en informasjonsbase har vært viktig i arbeidet. Rapporten inneholder også en tiltaksliste som kan være med å bidra til en tiltaksstrategi både for forvaltninga, politikere og andre som jobber med og har interesse for landbruket. En landbruksplan inn i næringsplanen som rulleres jevnlig vil være et nyttig verktøy i den videre satsingen på landbruket i kommunen. Det vil også gi en større forutsigbarhet inn i framtiden.

Politisk forankring er et nøkkelord for kommunale prosjekt og bruken av rapporter. Jeg håper forankringa lokalpolitisk er god, og viser til Regionalt bygdeutviklingsprogram for Troms og Finnmark 2019-2022 og Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025, som i sine strategidokumenter peker på viktigheten av de samme satsingsområdene, strategier og resultatmål som man gjør i denne rapporten. Her er det bare å satse!

Takk til referansegruppa som besto av Eirin Berge Samuelsen, Svein Olav Thomassen, Kurt Arne Solheim og Mathias Kaasen, som har bidratt med innspill og kommentarer i prosessen.

Burfjord 6.juni 2019

Ida Karlstrøm

Prosjektleder

2 Innholdsfortegnelse

Innhold

1	Forord	2
2	Innholdsfortegnelse.....	3
3	Sammendrag	6
4	Innledning.....	7
4.1	Organisering:	8
4.2	Målet for prosjektet:	8
4.3	Aktiviteter i prosjektet:	9
4.3.1	Spørreundersøkelse:.....	9
4.3.2	Referansegruppe:	9
4.3.3	Landbrukskveld:.....	10
5	Landbruket i Nord-Norge, struktur gjennom 1900-tallet:.....	11
5.1	Jordbruket på 1900-tallet:.....	11
5.2	Utviklingen i eiendomsstrukturen:.....	12
5.3	Utfordringer ved investeringer:.....	12
5.4	Landbruksforvaltninga i dag: Konsulent for skog, jordbruk og utmarksnæring.....	13
6	Areal:	14
6.1	Det viktige jordbruksarealet:.....	15
6.2	Landbrukseiendommer i kommunen:	15
6.3	Dyrka jord:	17
6.4	Jordbruksareal og arealtilskudd:	17
6.5	Driveplikten:	19
6.6	Kommunens arealplan med kjerneområder for landbruk:	20
6.7	Nydyrking:	22
7	Skog:	23
8	Bosetting og driftsbygninger	25
8.1	Bosetting på landbrukseiendommer:.....	25
8.2	Driftsformer:.....	26
8.3	Driftsbygninger:	26
9	Utviklingen i landbruket i Kvæningen:	28
9.1	produksjonstilskudd:	29
9.2	Utviklinga i søknad om produksjonstilskudd i Kvæningen:	30
9.3	Årsaker til nedleggelse i Kvæningen:.....	31

10	Rovdyr:	31
11	Spørreundersøkelsene:	34
11.1	Gruppe A: de som driver i dag:.....	34
11.1.1	Årsaker til drift:.....	34
11.1.2	Leiejord:.....	35
11.1.3	Kjørevei:.....	36
11.1.4	Rovdyr:.....	36
11.1.5	Målet med drifta:	37
11.1.6	Landbruksforvaltninga:.....	37
11.1.7	Lokalpolitikk:.....	37
11.1.8	Investeringsplaner:	38
11.1.9	Skogsdrift:.....	39
11.1.10	Landbruksnæringas oppfatning av hvordan de blir sett på:	40
11.1.11	Generasjonsskifte:	42
11.1.12	Begrensninger for nysatsing i Kvæningen kommune:	42
11.2	Spørreundersøkelse gruppe B, C og D.....	45
11.2.1	Gruppe B, Neste Generasjon:.....	45
11.2.2	Gruppe C; de som har drevet gård men nå lagt ned	48
11.2.3	Gruppe D: De som har overtatt en landbrukseiendom men ikke drevet eiendommen selv	49
12	Muligheter:.....	51
12.1	Hva trengs for å starte opp?.....	51
12.2	Arktisk landbruk:	52
12.3	Lokalmat og lokale produkter:	52
12.4	Bær, potet og grønnsaker:	52
12.5	Utmarksbeite:.....	54
12.6	Ombygging av eldre driftsbygninger:	55
12.7	Gamle hus og anlegg utenom tradisjonelt landbruk:.....	56
12.8	Hest i landbruket og Inn på tunet:	57
12.9	Reiseliv og turisme:	57
12.10	Generasjonsskifte:.....	58
13	tilskuddsordninger:.....	59
13.1	Ulike tilskuddsordninger:	59
14	Samfunnet rundt, distriktet i en distriktskommune:.....	61
15	Reindriffta:	62
16	Tiltak:	63

17	Konklusjon/videre arbeid:.....	68
18	Vedlegg:.....	69
19	Litteraturliste:.....	70

Bilde 1 Skotsk høylandsfe på Tangnesland i Kvæningen

3 Sammendrag

Landbruket i Kvænanen har lange tradisjoner for landbruk og skogbruk. Sjøsamene hadde husdyrhold og fiske som sitt kjennetegn. Med innvandringen av kvenene fra Nord-Sverige og Nord-Finland kom tradisjonene for jorddrydding og dyrking på 1700-tallet. Hos kvenene sto jordbruk og skogbruk sterkt, og de var flinke jord- og skogbrukere (Bjørklund).

Landbruket har i lang tid stått sterkt i kommunen. Men fra midten av 1900-tallet har antall bruk i drift gått stadig nedover.

Kommunen er stor i areal: 2109 km² fastland og øyer, og av dette er 8500 daa jordbruksareal som utgjør 0,4% av det totale arealet i kommunen. Utmarksområdene er store, og har høy verdi som beite når man ser det i sammenheng med jordbruk. Det er også verdi i skogen som mange plasser er hogstklar. Mange plasser burde det vært investert mer i skogpleie for å få ut det optimale av skogens ressurser.

Nedleggelse av gårdsbruk gjelder hele landet. Men i en liten distriktskommune vil nok ringvirkningene av dette være svært merkbare og man har fort store arealressurser og mange eiendommer og bygninger som ikke er i bruk. I tillegg flytter folk fra gårdene som nedlegges for å finne arbeid andre plasser. Det er også en del bygninger som er fra blant annet 1970- og 80-tallet som da ble bygd for melkeproduksjon, som er solide bygninger man kan ta utgangspunkt i for ulike næringer.

Det er mange grunner til at nedleggelsen av gårdsbruk har vært så stor. Mye av årsakene er blant annet at den nasjonale landbrukspolitikken som har hatt en vridning mot større og større bruk. Dette er vanskelig å få til i en kommune med svært mange små landbrukseiendommer og en krevende topografi. Mange små jordlapper er vanskelig å slå sammen til rasjonelle større bruk. I tillegg har det i perioder vært svært vanskelig å bruke utmarksbeitene i forhold til rovdyrproblematikken.

Kravet om økt inntekt og bedre ordninger for ferie og fritid er utfordrende å få til i landbruket sammenlignet med mange andre yrker. Det er også ofte slik at hvis først noen begynner å legge ned så kan det føre til at flere gjør det samme. På samme måte som at hvis noen starter opp så følger gjerne flere etter den veien.

Bilde 2 Steinplukking i Kvænanen Foto: Svein Olav Thommassen

4 Innledning

Landbruket i Kvæningen har i alle år hatt en viktig posisjon i lokalsamfunnet. For å få en forståelse av utviklingen i landbruket har det historiske perspektivet vært viktig å formidle.

Kvenenes innvandring på 1700-tallet brakte med seg tradisjoner for jorddydding, dyrking, skogbruk og ny håndverk. Kvenen hadde både kunnskapen, erfaringen, og redskapene som trengtes, og dette kom godt med i furuskogene i Kvæningen (www.nordligefolk.no).

Jordbruket var i første halvdel av 1900-tallet mer et husholdningssupplement hvor hvert småbruk hadde 2-3 kyr og noen sau. Etter 2.verdenskrig var landbruk og fiske viktige ressurser i et område som var svært sårbart etter nedbrenning og krig. En stor bruksoppdeling til småskala landbruk har gitt en utfordring til en ønsket nasjonal bruksrasjonalisering fra 1970-tallet og fram til i dag. Den nasjonale føringa har i lang tid vært rettet mot store landbrukseiendommer. Store landbrukseiendommer krever mye areal for å få høy produksjon.

Det er i dag et noe større fokus på å ta vare på de mindre og mellomstore brukene i jordbruksavtalen, da man i de senere år har sett at det er svært vanskelig å få til store bruk i store deler av landet. I tillegg er det mye ressurser som blir stående ubrukt når de mindre gårdsbrukene blir nedlagt.

Utmarksbeite er i dag en ressurs i kommunen som ikke blir fullt utnyttet lenger. Spesielt nå når så mange sauebruk er nedlagt. I dag er det reindrifta som er flinke på å ta ut fôrverdier av utmarksbeite i kommunen. At det også er plass til flere andre husdyr på utmarksbeite er det ikke tvil om. Utmarksbeitene i Troms er noe av det beste i hele landet og en enorm ressurs som bør brukes. Rovdyrproblematikken er en utfordring, og for sauedrifta er dette en svært vanskelig situasjon.

Regional plan for landbruket i Troms peker på en viktig faktor for landbruk i fylket:

*Landbruket består av svært kompetanseintensive produksjoner der hver gårdbruker er en selvstendig næringsdrivende som bør beherske ulike disipliner som økonomi og driftsledelse, føring og stell av dyr, jord- og plantekultur, mekanikk, skogbruk, miljø, energi, kvalitetskrav, helse, miljø og sikkerhet, bygdenæringer mm. **God rekruttering, et høyt kunnskapsnivå og videreutvikling av kunnskapssystemene er av avgjørende betydning for at landbruks- og matsektoren skal nå de landbrukspolitiske målene.***

Det å tenke andre måter å bruke både en landbrukseiendom på og landbruksbygninger på er avgjørende for å få tatt i bruk flere eiendommer. Her er det viktig å legge til grunn at dyrka og

dyrkbare jord likevel må ha et strengt vern da matjorda ikke er fornybar, og i svært få tilfeller kan flyttes. For å bevare mulighetene for et levende jordbruk er det viktig å sette jordvernet høyt på dagsordenen. Likevel bør det være rom for andre muligheter enn kun tradisjonelt landbruk. Man må også se på ressursene som finnes til muligheter som lokalmat og lokale produkter, turisme, inn på tunet, mm.

De menneskelige ressursene vil alltid være avgjørende for hva som blir gjort og tatt tak i. Men jordvernet bør alltid stå sterkt i en kommune som har knapt 0,4 % jordbruksareal.

4.1 Organisering:

Det ble søkt etter prosjektleder sommer 2018, og 1.nov begynte en prosjektleder som jobbet med dette prosjektet i 50 % fram til 6.juni 2019.

Prosjektet ble støttet av Fylkesmannen i Troms og omstillingsprosjektet i Kvæningen.

Styringsgruppa til prosjektet har bestått av Åsmund Austarheim (Konsulent for skog, jordbruk og utmark), Jan Inge Karlsen (leder teknisk etat) og Merete Jørstad (daglig leder i Omstillingsprosjektet).

Det ble også dannet en referansegruppe med 5 personer.

I begrepet landbruk er både jord og skog innbefattet. Det er likevel jordbruket som har hatt størst fokus i dette studiet. I tillegg er reindrifta en stor næring i kommunen og er tatt med inn i deler av rapporten.

4.2 Målet for prosjektet:

Kartlegging av ressurser i landbruket i Kvæningen. Det var ønske om en rapport med ressursoversikt, samt oversikt over årsaker som hindrer rekruttering og videreføring av landbruket. Ut ifra funnene i studiet var det ønske om å lage en tiltaksliste som kunne være til hjelp for et videre arbeid med landbruket i kommunen. Prosjektbeskrivelsen var i utgangspunktet ganske vid, men ble snevret inn av prosjektleder for at tiden skulle strekke til, og det ble satt både kortsiktige mål og langsiktige mål av studiet. Prosjektet foregikk i perioden november til juni, noe som vanskeliggjorde befaringer i felt.

Formålet med forstudie:

1. Kartlegge ressursgrunnlaget

2. Skrive prosjektrapport som dokumenterer mulighetene i ressursgrunlaget som kartlegges
3. Finne årsaker som begrenser nysatsing i landbruket
4. Foreslå løsninger og tiltak på de årsakene man finner, og muligens hvem som har ansvaret for ulike løsninger og tiltak.
5. Rapporten vil benyttes som et beslutningsgrunnlag for:
 - Tiltaksplaner etter strategisk næringsplan
 - Omstillingsprosjektet
 - Tilskuddsforvaltningen
 - Arealplanlegging
 - Målrettet praktisering av konsesjon- og jordlovens bestemmelser
 - Grunnlag for et mulig hovedprosjekt
 - Hvordan man skal satse på landbruket i kommunen

Langsiktige effekter av forstudie:

1. Øke produksjonen og styrke fagmiljøet
2. Komme i gang med prosesser som munner ut i generasjonsskifter og oppstart med landbruksvirksomhet på nedlagte bruk.
3. Ta i bruk jordbruksarealer som er ute av drift.

4.3 Aktiviteter i prosjektet:

4.3.1 Spørreundersøkelse:

Det ble laget en spørreundersøkelse i til 4 ulike grupper. Dette er beskrevet i et eget kapittel i rapporten.

4.3.2 Referansegruppe:

Det ble dannet en referansegruppe på 5 personer. En måtte dessverre trekke seg tidlig i prosessen. Denne gruppa hadde to møter med prosjektleder. Ett møte hvor det ble informert om prosjektet og hvor man fikk diskusjon og tilbakemelding på ulike forhold i landbruket. Det ble også holdt et møte hvor man så på tiltak og grafer til bruk i rapporten. Dette for å få en tilbakemelding på om grafene var forståelige og brukende, samt få innspill til tiltakene som var satt opp. Gruppa var satt sammen av folk med ulike erfaringer fra landbruket: 2 aktive gårdbrukere, 1 som har drevet tidligere (som dessverre måtte trekke seg etter kort tid), 1 med odel til bruk i drift og 1 oppvokst på gård. Det ble tatt hensyn til både alder og kjønn ved sammensetning av gruppa.

4.3.3 Landbrukskveld:

Det var ønsket om en landbrukskveld, både fra referansegruppa og fra prosjektbeskrivelsen. Dette møtet ble holdt mandag 1.april 2019 på Kvænangen Næringshage i Sørstraumen fra kl.19-21.30. Fra referansegruppa var det ønsket om et møte som kunne opplyse om ansvar og plikter i forbindelse med driveplikten. I tillegg så man muligheten for å informere om virkemidlene til Innovasjon Norge, samt se på ulike framtidscaser i landbruket hvor de frammøtte kunne komme med sitt syn på dette. I tillegg var både ordførere fra

Kvænangen og leder for Troms Bondelag tilstede og sa noen ord, og det ble informert om prosjektet. Dessverre kunne ikke landbruksavdelinga hos Fylkesmannen stille likevel pga dårlig vær og stengte veier, så informasjonen om driveplikt utgikk. Innovasjon Norge kom og fortalte om sine muligheter til å støtte prosjekter. 21 personer møtte, noe som var veldig bra. Her var både folk fra næringa, politikere, neste generasjon og andre med interesse fra landbruket. Vedlegg viser de ulike framtidscasene som ble lagt fram, samt svar på disse. Det ble delt opp i grupper på 4 og 5 personer, og man gikk igjennom svarene i plenum etterpå. Tre ting pekte seg ut:

1. *Synliggjøring*, av næringa og mulighetene som ligger der.
2. *Framsnakking*, se verdien og viktigheten av det å drive med og ha landbruksdrift i kommunen. Backe opp de som vil. Snakke opp landbruket i alle fora, situasjoner og settinger. Tørre å si at landbruk vil vi ha.
3. *Politisk styring*, viktig med gode og trygge rammer, politisk vilje mot et samla mål. (Er tiden inne for en jordgruppe/landbruksgruppe?)

5 Landbruket i Nord-Norge, struktur gjennom 1900-tallet:

Det å se landbruket i et historisk perspektiv kan bidra til en større forståelse for endringene i landbruket gjennom århundret. Jordbruket er avhengig av produksjonstilskudd for at jordressursene i hele landet skal kunne brukes. Nasjonal politikk har derfor vært styrende for mange av endringene opp gjennom årene. Men man har også lokalpolitiske virkemidler og holdninger som kan være styrende, samt naturgitte forhold. Vi skal se litt på de ulike strukturene opp gjennom århundret.

5.1 Jordbruket på 1900-tallet:

Fram til 1950 opplevde de fleste jordbruksbygder i Nord-Norge en stor økning i antall bruk, både i form av nyrydding og bruksoppdeling. Det var vanlig at bygde man et bolighus, satte man også opp en liten låve med fjøs som kunne huse ei ku eller tre samt noen sauer. I tillegg dyrket man opp noen dekar. Dette ble også en tilleggsnæring til fisket som mange drev med langs kysten i Nord-Norge (Puschmann og Stokstad,2010).

Kombinasjonsjordbruket var viktig. Etter 1950 ble jordbruket mer og mer spesialisert, og på 1970-tallet kom opptrappingsvedtaket hvor det ble bygd flere nye og større driftsbygninger. Men i årene framover så går antall gårdsbruk i drift jevnt og trutt nedover. Spesielt i nord. Noen kjerneområder har klart å både styrke og å utvide og øke sitt jordbruk. Men antall enheter i drift er gått ned. *Den variasjonen som er mellom intensiv og ekstensiv drift, eller fullstendig opphør og fraflytting, er altså stor* (Puschmann og Stokstad, 2010). Det viser seg at de regionene som har hatt størst reduksjon i antall driftsenheter hadde i 1969 også relativt sett flest av de minste gårdsbrukene, dvs bruk under 50 daa. Dette gjelder for hele Norge, men for Nord-Norge sin del kom reduksjonen tidligere enn i resten av landet. Ser man på graf 1(s.15) i denne rapporten så ser man at de fleste jordbrukseiendommene ligger på et jordbuksareal på mellom 5-35 daa.

I 1969 var andelen gårdsbruk i Troms med en størrelse under 50 daa på 74%, og størst var nedleggelsen blant fiskebondebruk langs fjordene i Nordland og Troms og langs ytterkysten av Troms og Finnmark. For hele Nord-Norge var antallet bruk i 2006 bare 17 prosent av antallet bruk i 1969 (Puschmann og Stokstad, 2010)

I samme rapport til Puschmann og Stokstad (2010) vises det til at i de kommunen det i ettertid har vært mulig å nydyrke eller slå sammen driftsenheter har det vært vesentlig mindre nedgang i nedleggelse av driftsenheter enn i kommuner hvor dette ikke har vært mulig.

Realiteten for mange kyst og fjordkommuner er at det ikke er alle plasser det ligger til rette for å slå sammen eller nydyrke. Naturgrunnlaget legger i noen tilfeller en begrensning på utviklingen, slik vi kjenner det i dag, av det tradisjonelle jordbruket i Nord-Norge.

5.2 Utviklingen i eiendomsstrukturen:

Eiendomsforholdene i Kvæningen er en viktig faktor for nedleggelse av mange driftsenheter, og beskrivelsen fra rapporten til Puschmann og Stokstad i 2010 gir en god beskrivelse for eiendomsstrukturen i Troms, som også er svært gjenkjennbar for Kvæningen:

Siden jordbruket for de fleste familier fram til 70-tallet var mest å betrakte som et husholdnings supplement til andre næringer, var det oppstått en situasjon med særdeles stor bruksoppdeling som ga mange småeiendommer. Under og etter den storstilte nedleggelsen av små husholdningsbruk har det mange steder vært vanskelig å slå sammen de små eiendommene til rasjonelle enheter. Folk, både utflyttere og fastboende, ønsker ikke å selge sin jordeiendom, og selv om den totale jordressursen mange steder er mer enn god nok, blir eventuelle leieordninger for omfattende og kompliserte. I tillegg er mange jordbrukseiendommer i Nord-Norge uskiftede bo, og dermed er det ofte ikke juridisk avklart hvem som sitter med de faktiske rettigheter til å leie ut eiendommen. I sum bidrar alt dette til at jordbruket i Nord-Norge har blitt atskillig mer utsatt for nedlegging og marginalisering enn det landsdelens samlede jordressurs skulle tilsi.

Det ble også i Kvæningen bygd en del nye driftsbygninger på 70- og 80-tallet, mye mulig som en direkte påvirkning av opptrappingsvedtaket. Disse bygningene er nå over 30 år gammel, og mange av disse krever renovering før de når opp til dagens standard for driftsbygning. Det er også krevende å overta en driftsbygning som har stor etterslep på investering.

5.3 utfordringer ved investeringer:

I en rapport utført av Agri Analyse «Troms: Mulighetenes landbruk» peker man på to forhold som fører til lave investeringer i Troms i dag:

- Det første forholdet er lavt pantegrunnlag på brukene. Det er lave eiendomspriser, også i Kvæningen. Dette henger både sammen med at mye av jorda som utgjør driftsgrunnlaget er leid eller må leies, samt at mange av brukene ligger perifert og man vet ikke om man får solgt om man er nødt til å innfri lånet ved salg.
- Det andre forholdet er at det ofte er problematisk å øke produksjonen rett og slett pga de små gårdseiendommene uten mulighet for å utvide. Avstander til ledig dyrka jord

blir fort økonomisk (og tidsmessig) for langt unna. Altså at det koster mer i kjøring enn det smaker. I tillegg koster det mer å bygge til færre dyr, kostnaden pr dyreenhet vil bli større.

Da rapporten til Agri Analyse ble skrevet i 2017 var taket på støtte fra Innovasjon Norge 2 millioner. Disse rammene er i 2018 endret, og det er pdd ikke tak for tilskudd i Troms. Men for 2019 er det særskilte føringer som sier at

- *Frukt- og grøntnæringen, veksthusnæringen og kornproduksjon prioriteres. Innen melkeproduksjon prioriteres bruk med 15 – 30 årskyr.*
- *Det gis ikke støtte til investeringer for sau. Unntaket er økologiske produsenter som må foreta større investeringer som følge av implementeringen av EUs økologiregelverk.*

Slike føringer endrer seg, og er noe man må forholde seg til. Stort sett er det stabile føringer. I noen tilfeller for noen produksjoner kan settes begrensninger for ulike satsingsområder for å hindre eksempelvis overproduksjon, bruk av midler på prosjekt med usikker inntjening mm. For 2019 er det spesielt at investering for sau er tatt bort. Det henger sammen med overproduksjon i markedet og problemer med å få tømt lagrene. Det er usikkert for hvor lenge en slik føring vil vare, da sau er en viktig drift for å utnytte utmarkspotensialet.

5.4 Landbruksforvaltninga i dag: Konsulent for skog, jordbruk og utmarksnæring

Landbruksforvaltninga i kommunen har en viktig rolle for landbruket. Kvænanngen Kommunen har en egen konsulent for skog, jordbruk og utmarksnæring. Skogen blir ivaretatt av skogbrukssjefen for Finnmark som også er skogbrukssjef for Kvænanngen.

Kvænanngen kommune beskriver sin rolle som landbruksforvalter på denne måten (hentet fra kommunens hjemmeside): *Kommunen har et stort ansvar for å ivareta og utvikle landbruksnæringen og naturressursene knyttet til jord og skog. Gjennom de juridiske virkemidlene i blant annet jordlov, skogbrukslov, konsesjonslov, plan og bygningslov skal kommunen forvalte landbruksinteressene i henhold til gjeldende politikk. Dette innebærer at kommunen skal sikre en arealbruk og eiendomspolitikk som tilgodeser produksjonsgrunnlaget og sikrer fremtidige generasjoners behov.*

Kommunen har en aktiv rolle, og skal være en pådriver i forhold til næringsutvikling innen tradisjonelt landbruk med tilleggsnæring, samt øvrige næringer med tilknytning til landbruket. Kommunen forvalter en rekke tilskuddsordninger som produksjonstilskudd i jordbruket, regionalt miljøprogram (RMP), spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), nærings-

og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), klimabetinget avlingssvikt, avløsertilskudd og tilskudd til drenering av jordbruksarealer. Videre så er kommunen det lokale bindeledd mellom brukerne og bevilgende myndighet i en rekke statlige ordninger som bygdeutviklingsmidler og konfliktforebyggende midler mellom reindrift og jordbruk. Kommunen er også ansvarlig for vedlikehold og oppdatering av landbruksregister og gårdskart.

Landbruksforvaltninga er dermed et naturlig begynnepunkt når man har spørsmål i forbindelse med muligheter, rettigheter og lover i forbindelse med landbruk. Det er en utsatt stilling, og man forvalter et lovverk som er fastsatt av høyere organ, men som likevel på noen områder åpner for bruk av skjønn. Skjønnen er en utfordring ved behandling av lovverket, og man har som forvalter et ansvar for å tenke helhetlig og langsiktig. Det er viktig å merke seg at man ved behandling av lovverket behandler sak og ikke person, og at det er likhet for loven. Signaler som blir sendt i denne stillinga er viktig å være bevisst på. Rom og tid i denne stillingen til å jobbe proaktivt mot landbruket er et viktig signal og er med på å synliggjøre næringa. Det å ta kontakt med og se koblinger i flere ledd kan være en viktig rolle av landbruksforvaltninga i en situasjon hvor landbruket er «nede».

Bilde 3 Nyfødte lam i Kvænangen. Foto: Kurt Arne Solheim

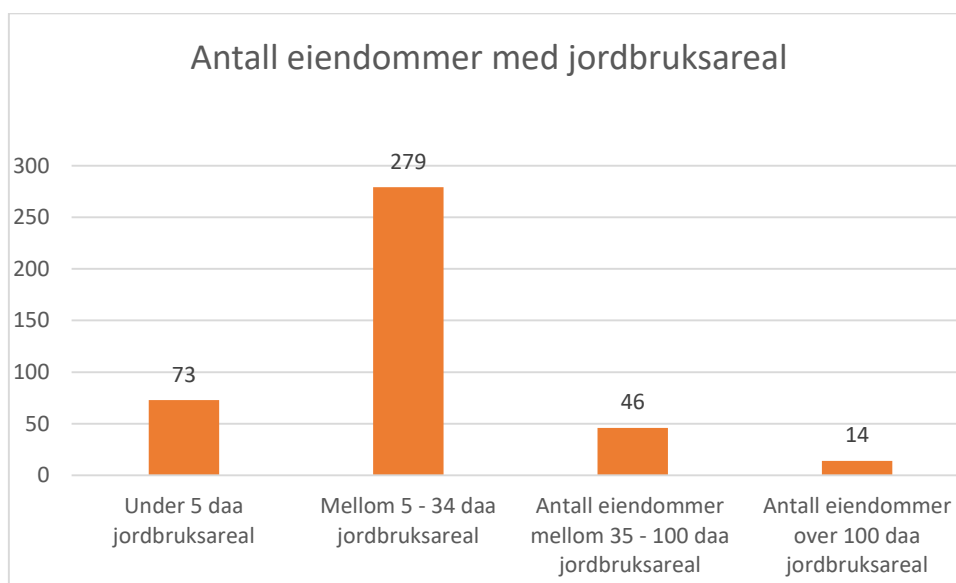
6 Areal:

Kvænangen kommunes arealer er på totalt 2682 km², derav 2109 km² fastland og øyer og 573 km² havflate. Kommunen grenser mot Loppa i nord, Alta i øst, Kautokeino i sør, Nordreisa i sørvest og Skjervøy i vest. 15 % av landområdene er vernet som natur- og landskapsvernområder.

6.1 Det viktige jordbruksarealet:

Det fantastiske med jordbruket er jorda. Av jorda kommer gresset som blir til fôr til dyr som produserer blant annet noe av det sunneste og tryggeste produktene man kan spise i verden; norsk kjøtt og melk. Jorda er vekstmedium for bær, grønnsaker og potet. Jord er ikke fornybar, og det å bygge opp et par centimeter med jord tar ca 1000 år. Jorda i Kvæningen er med på å gi smaken til det produktet som blir laget og produsert her, den såkalte «terroireffekten».

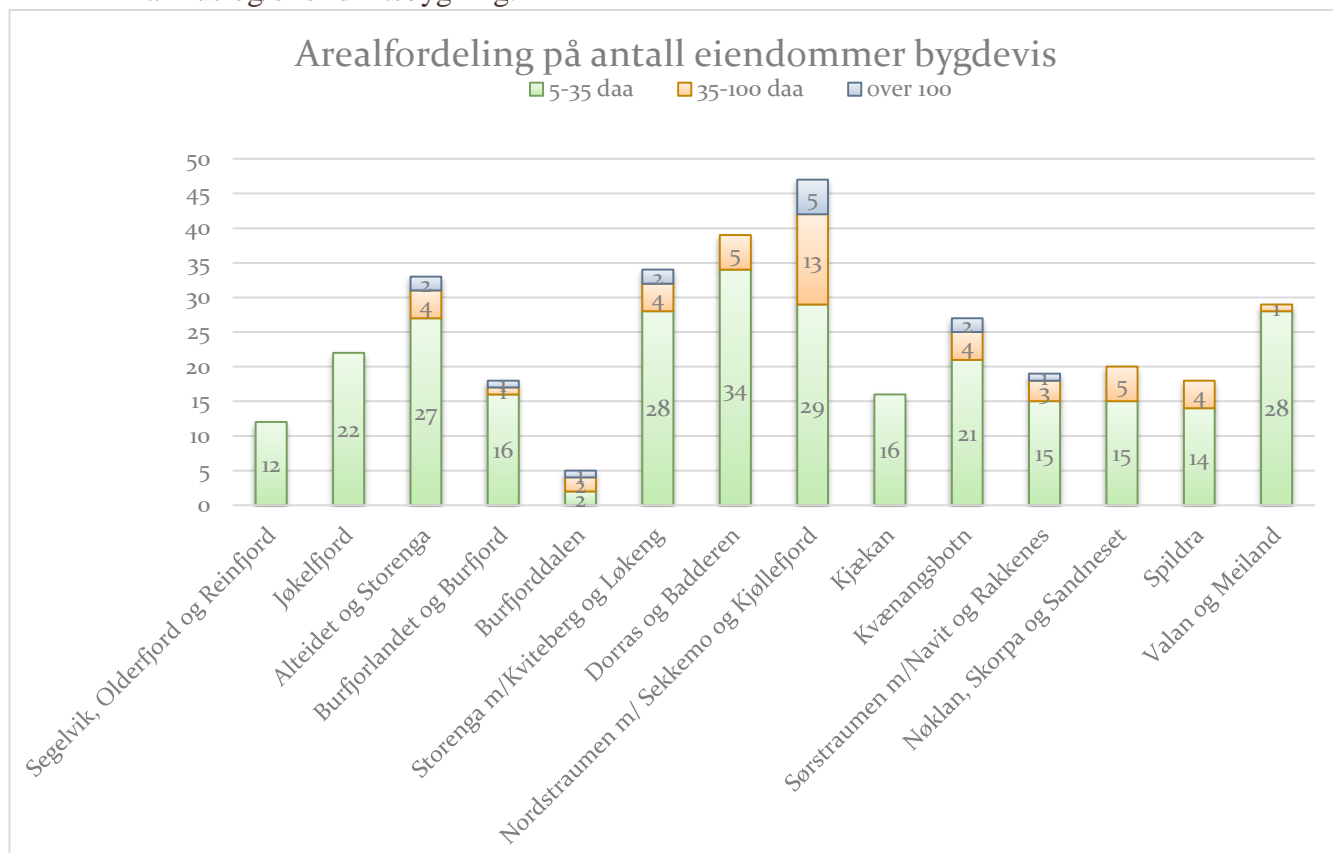
6.2 Landbrukseiendommer i kommunen:

Graf 1 Grafen viser det totale antallet eiendommer med jordbruksareal fra 0,1- over 100 daa. Jordbruksareal er her definert som fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite. Tallene er hentet fra «jordregisteret» rapport 1 og 4.

For å få en oversikt over hvilken størrelse det er på eiendommene i kommunen og hvor i kommunen de ligger er det gjort en kartlegging ut ifra jordbruksareal per eiendom etter gårdsnummer. Her ser man at de fleste eiendommer har et jordbruksareal på mellom 5-35 daa. Kun 14 eiendommer har over 100 daa jordbruksjord (Statskog er en av de). Det sier noe om hvilke ressurser de fleste eiendommene har tilgjengelig og at svært mange er avhengig av å

leie jord ved oppstart av arealkrevende produksjon. Det er ikke sett på om disse eiendommen har hus og/eller driftsbygning.

Graf 2 Denne grafen viser antall eiendommer i kommunen delt opp etter areal. Man ser at de fleste eiendommer i kommunen ligger mellom 5-35 daa. Eiendommene er sortert etter gårdsnummer og deretter definert innenfor et område. Areal tall er hentet fra "jordregisteret" rapport 1 og 4 som er bestilt hos NIBIO. Jordregisteret er en arealstatistikk som viser fordeling av klasser fra arealressurskarter AR5 for hver landbrukseiendom i kommunen. AR5 skal vise arealtilstand, ikke bruk. Kommunen har ansvar for oppdateringer av endringer i AR5. Feil kan forekomme.

6.3 Dyrka jord:

Ifølge arealressursstatistikken til NIBIO hvor alt landareal er kartlagt i AR50 og AR5 er det 4351 daa (0,2%) fulldyrka jord, 2504 daa (0,1 %) overflatedyrka jord og 1989 daa (0,1 %) innmarksbeite i Kvæningen. Dette er all landareal, hvor også de veiløse områdene er medregnet. Til sammen utgjør dette 8844 daa jordbruksareal.

Det er i dag flest eiendommer med lav andel (5-35 daa) jordbruksareal i kommunen (se graf 2), og da gjerne delt opp i flere små jordlapper. Å drive mange små jorder istedenfor få store er svært arbeidskrevende og tar mye tid. Noen av disse ligger også

vanskelig til og er opparbeidet i en tid hvor man hadde mindre størrelse på utstyret enn man har i dag, og færre dyr. Det krever også ulikt utstyr å drive små jorder enn store jorder, og spesielt om det er krevende terreng som er bratt og med vanskelig vendeteig.

Dyrka jord innbefatter; Fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.

Fulldyrka jord: Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløedybde, og kan benyttes til åkervekster eller til eng, og som kan fornyes ved pløying.

Overflatedyrka jord: Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata, slik at maskinell høsting er mulig.

Innmarksbeite: Jordbruksareal som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av kulturgras eller beitetålende urter.

(Kilde: AR5 klassifikasjonssystem, NIBIO bok 5 2019)

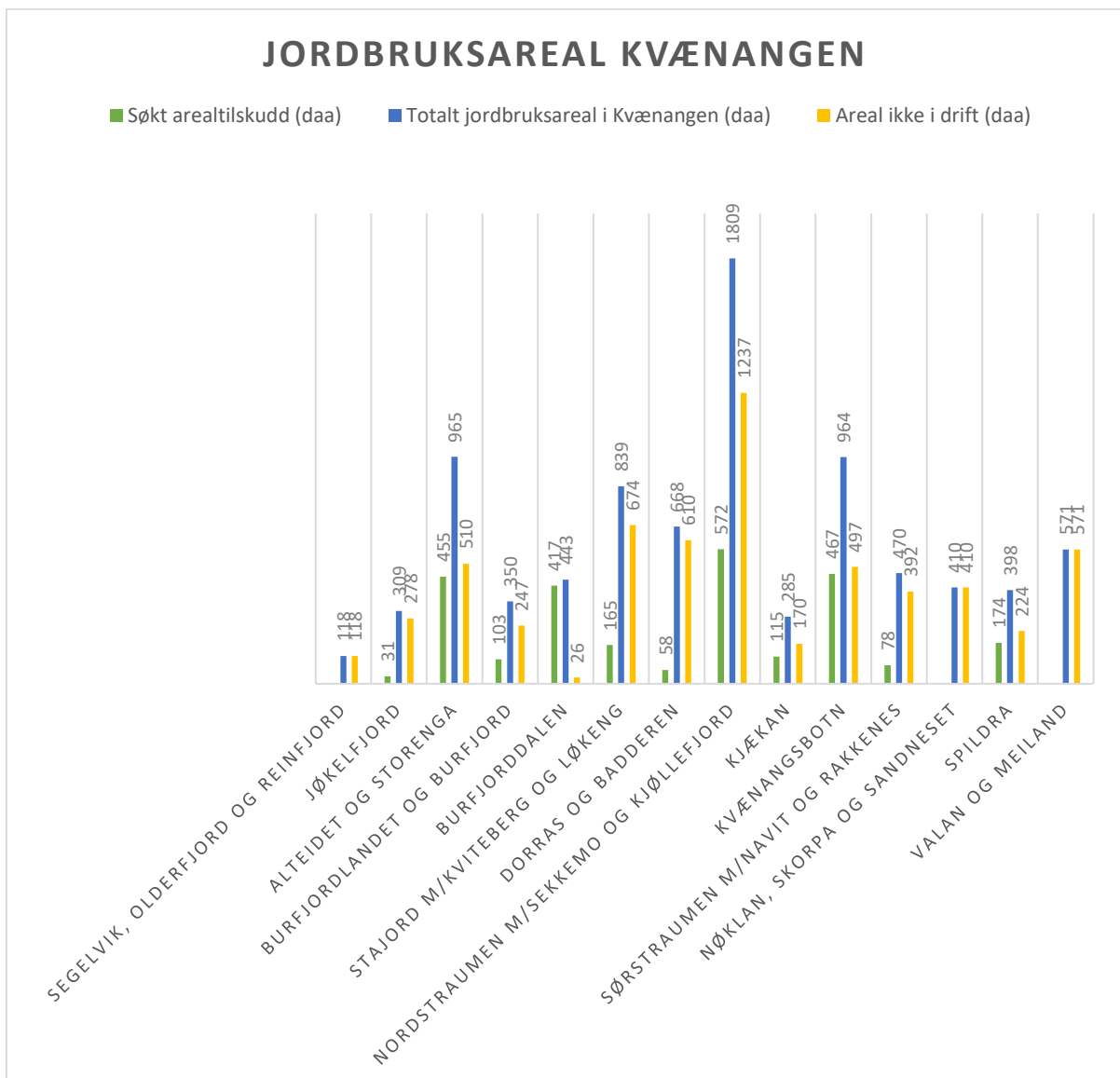
6.4 Jordbruksareal og arealtilskudd:

Det ble i 2018 søkt arealtilskudd for 71 eiendommer i Kvæningen i forbindelse med produksjonstilskudd. Dette utgjorde et areal på 2636 daa jordbruksareal (fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite). Av disse arealene ble 2180 daa disponert av gårdbrukere i kommunen. Av dette er eierandelen på 677 daa og leieandelen på 1503 daa. Det vil si at gårdbrukere i kommunen leier 69 % av jorda til drifta si. Av de 2636 daa som er i bruk i Kvæningen disponeres og høstes ca 400 daa av dette av gårdbrukere i Finnmark, hovedsakelig fra Langfjordbotn. Disse arealene befinner seg hovedsakelig på Alteidet og Storenga.

Landsgjennomsnittet på leid jord er ifølge SSB på 42% (2010). For Troms var tallet på 58% (kun slått av Aust-Agder med 59%). I Kvæningen er tallet i 2018 69% leid jord! Et lite

tankekors er at ved vurdering av å gi lån krever både Innovasjon Norge og banker leiekontrakt på 80 prosent av det leide arealet.

Den høye leieandelen vil også si at hver gårdbruker i kommunen driver i gjennomsnitt 7,1 landbrukseiendommer. Gjennomsnittet for Norge er 3 landbrukseiendommer, mens i Troms er gjennomsnittet 6 eiendommer (Eldby 2016). Grafen under viser en oversikt over hvor i kommunen jordbruksareal er i bruk, og hvor mye som ikke er i bruk. Tallene er hentet fra jordregisteret rapport 1 og 4 den 11.04.2019. Disse rapportene kan bestilles hos NIBIO:

Graf 1 Grafen viser andel jord i bruk i kommunen, og hvor mye jord som ikke er i drift. Jordbruksareal er her fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite. Tall på søkt arealtilskudd er hentet fra «Rapport om produksjonstilskudd» for 2018. Tall på totalt jordbruksareal er hentet fra «jordregisteret» rapport 1 og 4. AR5 viser arealtilstand, ikke bruk. Feil kan forekomme.

6.5 Driveplikten:

Driveplikten er jordeierers ansvar. Kommunen har ansvar for å følge opp jordeiers plikt.

Driveplikten går ut på at all jordbruksareal skal drives. Enten ved at eieren driver jorda selv eller at jordeier leier ut jorda.

§ 8 i jordloven sier dette i kap. 4 Vern av dyrka og dyrkbar jord n.v:

Jordbruksareal skal drivast. Driveplikta gjeld for heile eigartida. Ny eigar må innan eitt år ta stilling til om han eller ho vil drive eigedommen sjølv eller leige bort jordbruksarealet etter føresegnene i andre ledd.

Driveplikta kan oppfyllest ved at arealet vert leigd bort. Det er ein føresetnad for at driveplikta er oppfylt ved bortleige at leigeavtala er på minst 10 år om gongen utan høve for eigaren til å seie ho opp. Avtala må føre til driftsmessig gode løysingar og vere skriftleg. Avtaler som fører til driftsmessig uheldige løysingar, kan følgjast opp som brot på driveplikta. Eigaren må sende kopi av avtala til kommunen. Ei leigeavtale som er i strid med andre eller tredje punktum, kan ikkje gjerast gjeldande mellom partane eller i høve til offentlege styresmakter.

Kommunen skal godkjenne den skriftlige avtalen mellom partene. Avtalen skal også føre til driftsmessige gode løsninger. Utleier kan dermed ikke nekte vekstskifte, pløying eller gjødsling. Men en dialog på når dette arbeidet skal gjøres kan være lurt for å unngå konflikter. Driveplikten er heller ikke oppfylt dersom eier tilbyr å leie bort jorda til en pris ingen vil ha. Jordeier har plikt på seg til å drifte jorda, og må i så tilfelle betale noen for å holde jorda i drift hvis man ikke kan gjøre dette selv. Naboskap blir ofte nevnt som en utfordring ved leie. Det å følge opp at driveplikten blir holdt er kommunens ansvar og skal ikke skape unødige nabokonflikter. Kommunen har virkemidler i loven både ved pålegg av bortleie og tvangsgebyr. Det er mulighet for å søke fritak fra driveplikten. Men jordeier har ansvar for å følge opp sin plikt når det gjelder å drive jorda (Eldby 2017).

I spørreundersøkelsen kan man se tendenser til at flere vegrer seg for å skrive langtidsavtale på bortleie av jord. Det er synd om dette er avgjørende for om jorda blir brukt eller ikke. De som driver i dag eller skal starte opp har ofte behov for langsiktige avtaler, både ved søknad om investeringer og for å vite hvor mye avling man har til vinteren. Det er tungvint å leie et jorde fra år til år. Det skaper usikkerhet i drifta, og gjør at man ikke legger så mye ressurser i jordarbeidinga som om man vet at man får slå dette jordet flere år framover. Driveplikten er gjeldende også i Kvæningen. Fylkesmannen i Troms har nå et prosjekt på gang som skal se på arealbruk og leiekontrakter i kommunene Lyngen, Målselv og Balsfjord. Konklusjonen fra

dette arbeidet kan være til hjelp for å se på hvordan man best mulig skal ivareta driveplikten og håndtere skriftlige kontrakter på leid jord.

Bilde 4 Jordbruksområde i Nordstraumen i Kvæningen. Foto: Svein Olav Thomassen

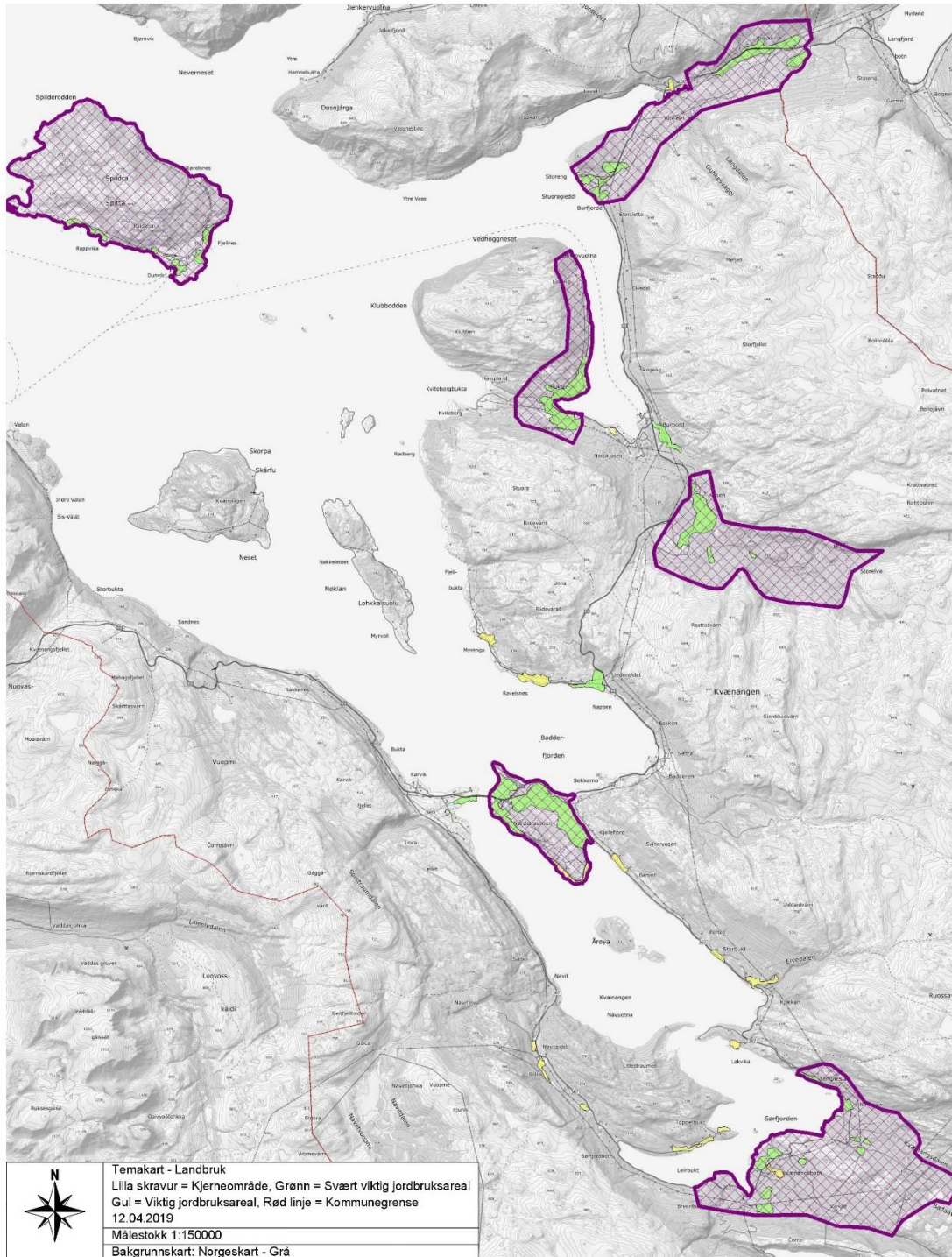
6.6 Kommunens arealplan med kjerneområder for landbruk:

Viktigheten av å ha en plan å jobbe etter vises i den daglige forvaltningen av rammer og lovverk. Kvæningen kommunen vedtok i 2019 en arealplan gjeldende fra 2017 – 2029. Her ble det bestemt kjerneområder for landbruket.

Det ble også satt tre strategipunkter i kommuneplanens arealdel:

1. Begrense utbygging på landbruksarealer. I de definerte kjerneområdene bør det legges særlig stor vekt på å ivareta jord, skog og beiteressurser i et langsiktig perspektiv.
2. Øke rekruttering til landbruk. Det tilrettelegges for tilleggsnæringer i landbruket.

3. Utvikle skogbruksnæringen og ivareta og videreutvikle produksjonsarealene og infrastrukturen.

Bilde 5 Kart over kjerneområder for landbruket i Arealplanen 2017-2029.

6.7 Nydyrking:

Det er muligheter for nydyrking i kommunen. Ved en etablering eller videre satsing, vil det å nydyrke gi et bedre arealgrunnlag.. Det er ikke satt opp en oversikt over hvor denne nydyrkinga egner seg, da det tross alt er mye ledig areal, og all nydyrking må søkes om og vurderes i hvert enkelt tilfelle. I NIBIO`s gårdskart er det registrert hvor i kommunen de egnede områdene (dyrkbare jord) for nydyrking befinner seg. Det kan også være svært kostbart å nydyrke. Kostnadene kan variere helt fra 5-30000 kr pr daa i direkte utgifter alt ettersom hvilket areal som skal dyrkes og hva som må gjøres og hvem som kan gjøre det. Om man skal gjøre alt selv og har maskin og utstyr tilgjengelig eller må leie inn noen til å gjøre dette er også avgjørende for prisen pr daa (bondevennen.no/fagartiklar).

Til gjengjeld kan nydyrking være gunstig skattemessig, hvor kjøp av tilleggsjord må aktiveres, mens nydyrking kan utgiftsføres. Arealtilskudd må også med i regnestykket på plussiden. Det er klart at dette er et regnestykke som må settes opp mot det å bl.a kunne eie jorda selv som øker pantegrunnlaget på gården, samt det å bruke mindre penger på dekk og diesel fordi du får arealet nærmere gården. Det å sette opp et regnestykke og en driftsplan før man setter i gang vil være lurt. Det er også helt avgjørende at man har område som egner seg til nydyrking i nærheten av gården. Det er altså et regnestykke hver enkelt må sette opp for seg og sin drift for å se om dette kan være en god løsning.

Det finnes egen forskrift for nydyrking som forvaltes av kommunen. Her legges det føringer for hva som kan nydyrkes og hva som kreves av dokumentasjon for nydyrking. Det skal alltid søkes FØR man starter nydyrking. Nå er det også et nasjonalt forslag om forbud på nydyrking av myr, med svært liten mulighet for dispensasjon.

Dyrkbare jord: Dyrkbare jord er arealer som ved oppdyrking kan settes i stand slik at de vil holde kravene til fulldyrka jord og som holder kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

Dyrkbare jord har samme lovmessige vern som dyrka jord i Jordloven.

(kilde: nibio.no/tema/jord)

7 Skog:

Kvænangen er en av tre barskogkommuner i Nord-Troms.

Totalt utgjør det produktive skogarealet ca. 140 000 dekar.

Hovedtyngden av hogst er for tiden hogst av ved til husbehov.

Det hogges også noe tømmer som foredles på lokale sagbruk.

Skogen er en voksende ressurs, og det stående volumet er sterkt økende. Som følge av kraftig uttak av furuskogene i forbindelse med 2. verdenskrig, har det vokst opp igjen mye furuskog av høy kvalitet. Det er også planta om lag 8000 dekar med gran og furu i løpet av de siste 70 årene og denne vil bli hogstmoden om noen tiår.

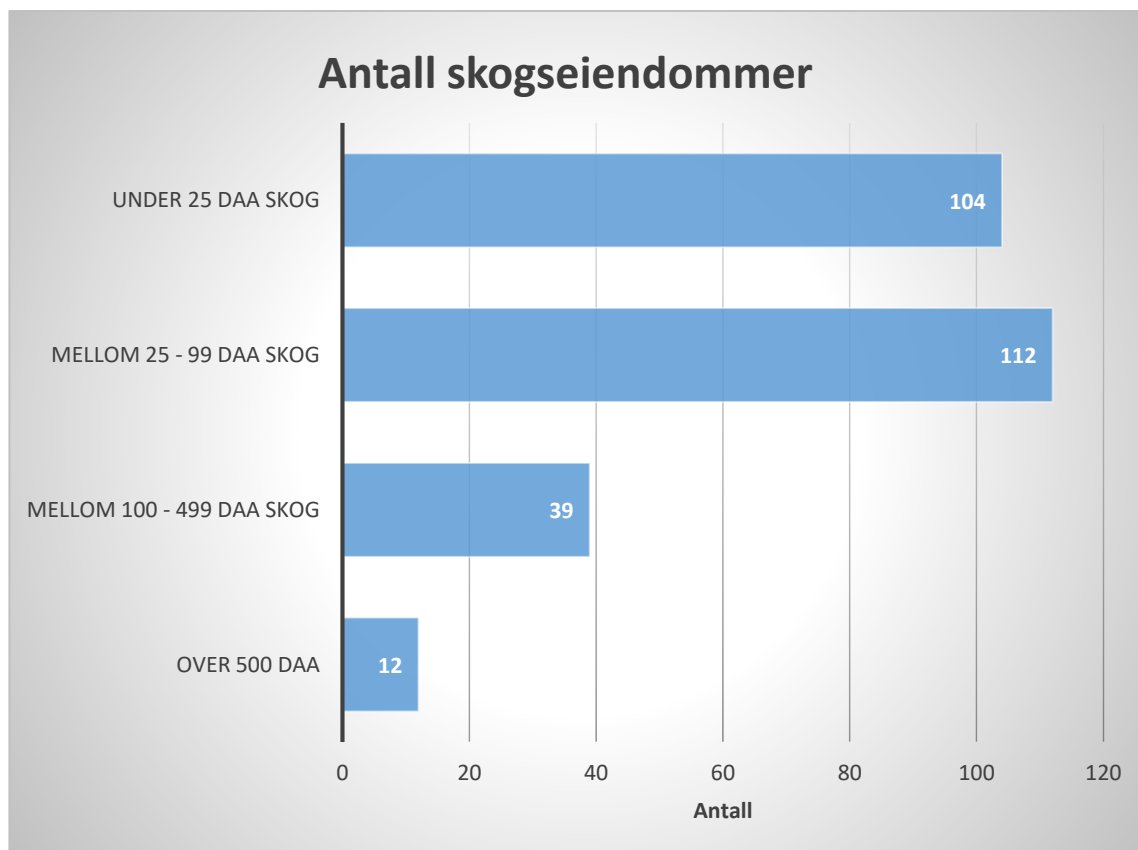
Skog og bruk av skogen har ikke vært hovedfokuset i denne rapporten. Innenfor begrepet Landbruk, så ligger skog og jordbruk sammen, så skogen er likevel en naturlig del av landbruket. Det er laget oppsett på antall skogseiendommer, samt stilt spørsmål om bruk av skog i spørreundersøkelsene.

Definisjon på skog: Areal med minst 6 trær per dekar som er eller kan bli 5 meter høye, og som er jevnt fordelt på arealet.

Skog skal klassifiseres etter skogbonitet, treslag og grunnforhold. Hogstflater regnes som skog. Areal som er tilplantet med skogstrær skal klassifiseres som skog, uten hensyn til alder på treplantene.

Opp mot fjellet, mot nord og mot kysten finnes arealer med kortvokste trær som på grunn av naturgitte vekstforhold ikke er eller kan bli 5 meter høye. Slike areal kan likevel klassifiseres som skog dersom tettheten er tilfredsstillende

(AR5 klassifikasjonssystem, NIBIO bok 5 2019)

I spørreundersøkelsen ble det stilt følgende spørsmål i alle de 4 gruppene. Her er gruppe B, C og D sett i sammenheng (26 svar): **Hvilke tanker har du om skogen på eiendommen:**

- *Ønsker bare å bruke skogen til uttak av brensel til eget bruk, jakt og rekreasjon:*
Rundt halvparten av de spurte ønsker i hovedsak å bruke skogen til brensel, jakt og rekreasjon.
- *Ønsker å drifte skogen med uttak av ved og tømmer for salg/ønsker å produsere ved og/eller ferdig materiale for salg:*
Rundt halvparten av de spurte ønsker muligens å bruke skogen til kommersielt salg av ved og/eller tømmer.
- *Ønsker å investere i skjøtsel av skogen for å øke framtidig verdiskaping*
Rundt halvparten ønsker å investere i skogen for å øke framtidig verdiskaping.
- *Ønsker å få bort mest mulig skog, "Det gror igjen overalt":*
2/3 er veldig enig eller delvis enig i at de ønsker å få bort mest mulig skog.

Dersom du vil investere i skogen, hvilke tiltak ser du for deg?:

- *Bygge eller ruste opp skogsvei*
Rundt halvparten av de spurte synes det var viktig eller veldig viktig å ruste opp skogsvei.
- *Plante barskog:*
1/3 synes det å plante barskog var viktig eller veldig viktig investering i skogen.
- *Lauvrydding i plantefelt:*
Nærmere halvparten mener lauvrydding i plantefelt er viktig eller veldig viktig investering i skogen.
- *Avstandsregulering og tynning av lauvskog:*
2/3 av de svarte mener investering i form av avstandsregulering og tynning av lauvskog er viktig eller veldig viktig. Her var spesielt gruppe B (neste generasjon) tydelige; hele 5 av 6 mente dette var veldig viktig investering.
- *Avstandsregulering og tynning av barskog:*
Rundt halvparten av de svarte mener investering i form av avstandsregulering og tynning av barskog er viktig eller veldig viktig. Her er også gruppe B tydelige; igjen er 5 av 6 enige i at det er en veldig viktig investering i sin skog.
- *Investering i utstyr for næringsmessig skogsdrift i egen skog og/eller hos andre skogeiere:*

1/3 av de svarte mente dette kunne være en viktig eller veldig viktig tiltak ved en investering i skogen. Her igjen er det spesielt gruppe B som utmerker seg med investeringslyst. Gruppe C og D har lavt antall som mener dette er viktig investering.

8 Bosetting og driftsbygninger

8.1 Bosetting på landbrukseiendommer:

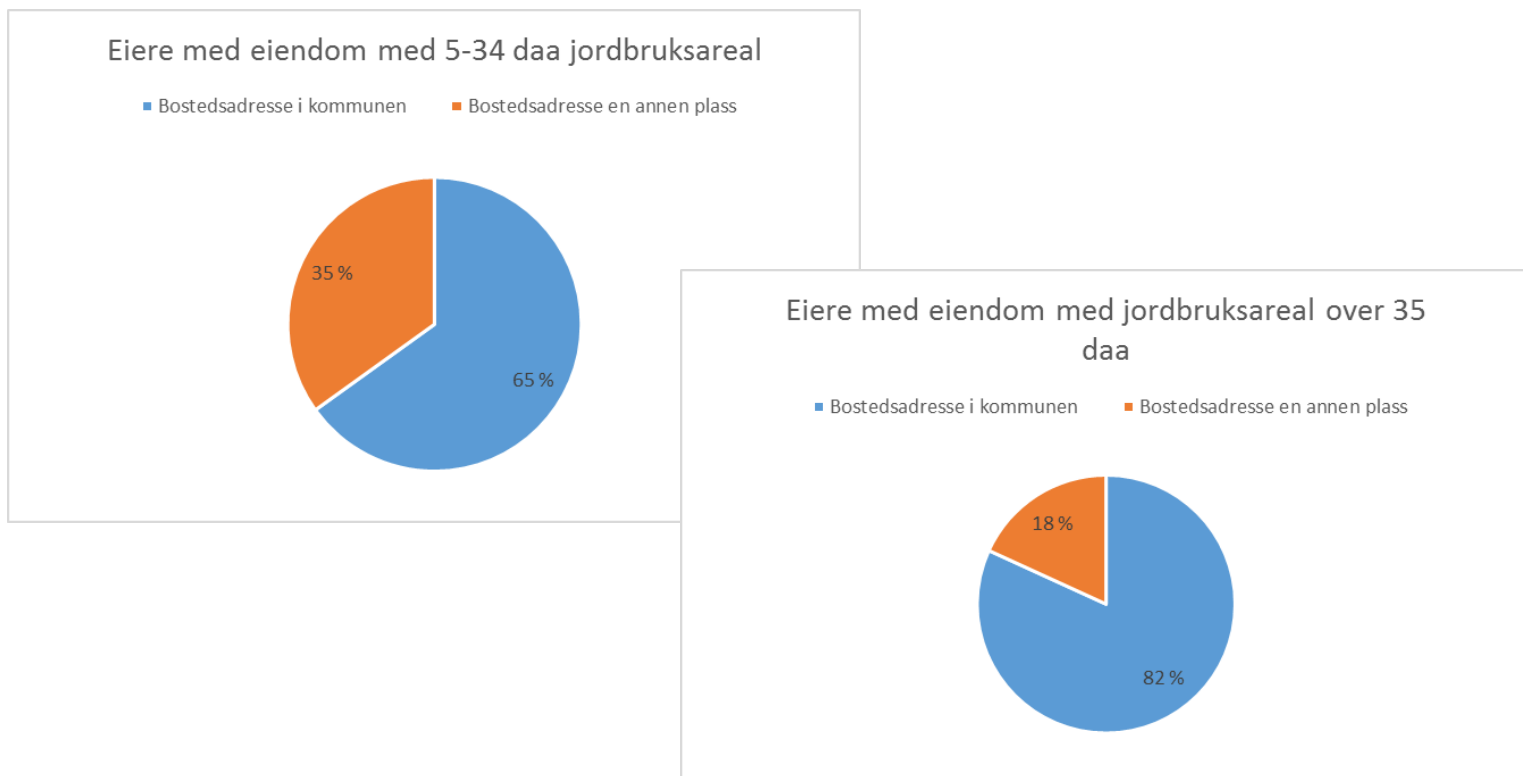
I 2017 var det ifølge SSB 241 landbrukseiendommer med boligbygging i kommunen. Av disse var 123 landbrukseiendommer (eiendommer med mer enn 5 daa eid jordbruksjord og/eller minst 25 daa produktiv skog) med bosetting (SSB, tabell 06520). Samme år var det 49 % av landbrukseiendommer med boligbygging som var uten bosetting(SSB). Altså 118 landbrukseiendommer med boligbygg som var uten bosetting.

	2006	2009	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1943 Kvæningen									
Landbrukseiendommer i alt	292	292	292	342	342	341	338	338	338
Bebygde landbrukseiendommer	276	275	274	303	302	302	301	301	301
Bebygde landbrukseiendommer (prosent)	94,5	94,2	93,8	88,6	88,3	88,6	89,1	89,1	89,1
Landbrukseiendommer med boligbygning	252	249	247	244	243	243	244	244	241
Landbrukseiendommer med boligbygning og bosetting	133	127	117	129	130	124	127	131	123
Landbrukseiendommer med boligbygning uten bosetting (prosent)	47,2	49,0	52,6	47,1	46,5	49,0	48,0	46,3	49,0
Personer i alt bosatt på landbrukseiendommer med boligbygg	329	316	287	296	295	282	261	254	249
Bosatte på landbrukseiendommer av alle bosatte i kommunen (prosent)	23,7	23,8	21,8	22,5	23,7	22,9	21,3	20,6	20,2

Fotnoter

Omfatter eiendommer som har minst 5 dekar eid jordbruksareal og/eller minst 25 dekar produktivt skogareal. Statistikken bygger på data fra ulike registre, og eiendommer i Landbruksregisteret er utgangspunktet. De siste årene har det pågått en kvalitetssikring og oppdatering av arealer og enheter i Landbruksregisteret. Dette har ført til at endringer fra ett år til neste ikke nødvendigvis viser den reelle endringen i perioden. Overgang fra matrikeladresse til vegadresse har også gitt store endringer fra ett år til det neste i noen kommuner.

Sorterer man eiendommer etter jordbruksareal (fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite) og ser på hvem som har fast bostedsadresse på de ulike eiendommene ser man at det er større andel som bor på de større eiendommene (over 35 daa) enn på de under 35 daa. Det skal bemerkes at det er flere eiendommer i kommunen som er under 35 daa i kommunen enn over 35 daa.

Figur 1 Tallene er hentet fra rapport LREG 630- Eierliste per kommune, fra Landbruksdirektoratets informasjonsbase. Merk at det er flere eiendommer med jordbruksareal mellom 5-34 daa enn over 35 daa.

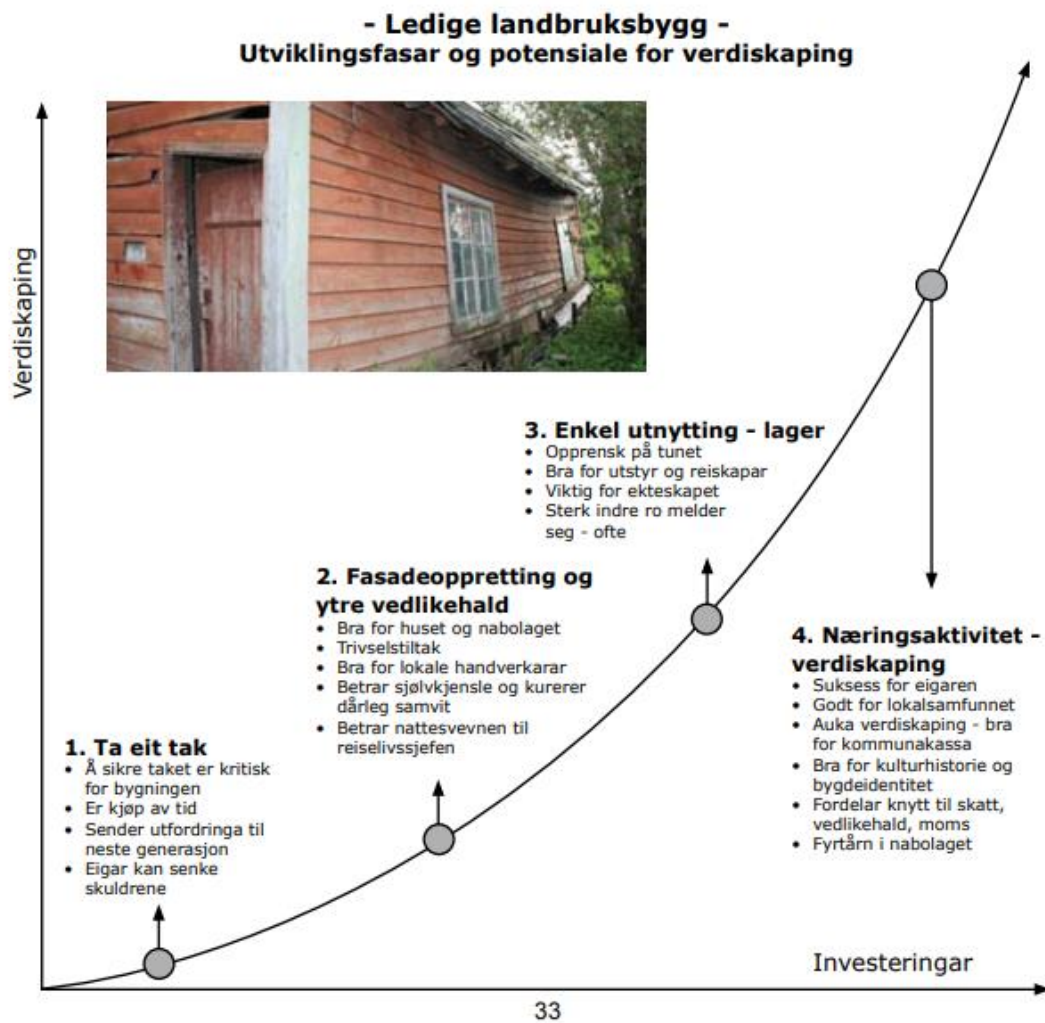
8.2 Driftsformer:

Melkekyr og sau har tradisjonelt sett vært de to vanligste driftsformene i Kvænangen. Det har også vært to grise fjøs i kommunen, men tilgangen til smågris av god kvalitet som ikke må hentes langt unna har vist seg å være vanskelig. Grasproduksjon er en fin måte å holde jorda i hevd på og noen driver med dette selv om annen drift er nedlagt. Potet har også vært prøvd, men i dag er det kun potet satt til eget bruk. Bær har også vært populært å ha til eget bruk. I dag er det et bruk som driver kommersielt med bær salg og produksjon.

8.3 Driftsbygninger:

De aller fleste landbrukseiendommen som ikke er i bruk idag i Kvænangen, uavhengig av størrelse, har en eller annen form for driftsbygning. Her er det alt fra bygninger fra 40-og 50-tallet med plass til 2 kyr og 4 sau og med låve, til bygg som ble bygd om eller bygd nytt til mer moderne melkedrift på 70-og 80-tallet. For en del av disse bygningene vil det være muligheter for ombygging (se kap. «Muligheter»), men mange trenger helt nye bygg for å kunne starte opp drift. Det stilles strenge krav til ny driftsbygning, både i forhold til bl.a dyrevelferd, byggetekniske løsninger og ved behandling av eventuelle råvarer. Ved

eksempelvis en ombygging av en driftsbygning kreves det som regel søknad. Også en bruksendring av et bygg, selv om du ikke endrer på noe i bygningen, er som regel søknadspliktig. Det å gjøre en god jobb på forhånd med tanke på hva som er lov og ikke lov kan vise seg å være lønnsomt. Kommunen kan hjelpe deg med hva som kreves av søknader osv. Kulturminneavdelinga hos fylkeskommunen har også god kunnskap om slikt. Gamle landbruksbygg har et stort potensiale for verdiskaping.

Bilde 6 hentet fra håndboka "Ny bruk av ledige landbruksbygg".

9 Utviklingen i landbruket i Kvæningen:

Årsakene til hvorfor noen velger å legge ned drifta av en gård kan være både mange og sammensatte. Det kan spenne seg fra et resultat av nasjonal politikk til personlige utfordringer samt mange andre ulike årsaker.

For Kvæningen sin del som er en kommune med små landbrukseiendommer, med forholdsvis lavt arealtall på dyrka mark pr eiendom så er bruksrasjonaliseringa av landbruket en stor utfordring. Den nasjonale politikken har stilt krav om økt effektivisering. Tilskudd har vært tildelt det formål om å øke størrelsen på gårdsbrukene, både med tanke på areal og antall dyr. Lav inntjening på mindre bruk, som igjen har gjort det vanskelig og usikkert å fornye driftsbygninger og utstyr, gjør sitt til at det kan være et stort og langt steg å drive videre eller starte opp. Dette slår nok spesielt tydelig ut på gårdsbruk der det har vært lavt vedlikehold og lite nyinvesteringer.

I tillegg har måten å drive jordbruk på endret seg enormt de siste tiårene. I dag er ikke et gårdsbruk et familiebruk som skal holde liv i en familie, det er ikke en plass hvor det er naturlig at «alle» skal hjelpe til på ugunstige tidspunkt og hvor det er greit med lange arbeidsperioder uten ferie og fritid. Nå er også oftere en partner utenom driften, og man er i større grad avhengig av innleid hjelp, noe som kan være vanskelig å få tak i. Når flere legger ned så forsvinner fagmiljøet og kolleger, det blir vanskeligere å få tak i hjelp om man skulle trenge det. Det kan se ut som at andelen gårdsbruk som legger ned øker med økende antall kilometer til nærmeste bruk i drift fordi det aktive miljøet tynnes ut (Puschmann og Stokstad 2010) På fastlandet i Kvæningen er gjennomsnittsavstanden mellom bruk i drift i dag på nesten 10 km (målt i kjørbar vei). Risikoen ved dette er en mer omfattende nedlegging i områder hvor det er lange avstander mellom brukene. Etter hvert er det ingen igjen til å drive jordbruksarealet.

I 2003 ble det innført krav til momspliktig omsetning på minimum 30 000 kr for å motta produksjonstilskudd. For små sauebruk, med lavt arealtall og få dyr kan dette ha vært kroken på døra for noen. Dette kravet ble redusert til 20 000 kr i 2007, men da kan det ha vært for sent for mange. Det kan være en årsak til den store nedleggelsen av sauebruk mellom 2000 og 2006. I dag er det ikke krav til en spesifikk sum på omsetning, men fra det beregnede produksjonstilskuddet trekkes et bunnfradrag på 6 000 kroner per søker.

Det er også vanskelig å holde et innovativt og aktivt fagmiljø når det blir en stor nedleggelse på forholdsvis kort tid. Det kan dermed bli til at de som er igjen søker ut for å finne fagmiljø, og det blir vanskelig å holde «trykket» oppe på de få som er igjen. Det sender heller ikke så mange positive signaler når det på kort tid er mange som velger å avslutte sin drift. Det er viktig å huske på de sosiale funksjonene når ei næring sliter. Da er det viktig å se på om man kan sette inn tiltak tidlig nok slik at man muligens kan snu en slik trend.

9.1 produksjonstilskudd:

Når man tenker på aktive gårdsbruk i landbruket tar man gjerne utgangspunkt i hvem som søker produksjonstilskudd. De er definert innenfor å drive med et minimum med dyr og/eller areal, samt et minimum på inntekt på drifta. Da har man en definert gruppe å ta utgangspunkt i, samtidig som at like søknadsskjema gjør at man får en god oversikt over konkrete tall innenfor de ulike produksjonene. Det er landbruksforvaltninga i kommunen som har ansvar for godkjenning og kontroll av produksjonstilskudd.

Satsene i produksjonstilskuddet fremforhandles i jordbruksavtalen hvert år. §1 i Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd sier dette om formålet til produksjonstilskuddet: «å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp.». Forskriftene setter også disse grunnvilkårene for å søke produksjonstilskudd i §2: *Tilskudd etter forskriften kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i medhold av jordbruksavtalen.*

Produksjonstilskuddet er delt opp i ulike tilskuddssatser alt ettersom hvilken sone man driver i. Det blir gitt tilskudd på arealbruk og dyreantall, samt avløsertilskudd. Kvænangen ligger i sone 5 for kjøtt og i sone I for melk.

Det stilles krav for å kunne søke produksjonstilskudd:

Foretaket må:

- være registrert i Enhetsregisteret i Brønnøysund innen søknadsfristen (dvs. ha organisasjonsnummer)

- drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer (Foretak som kun driver med birøkt er unntatt fra kravet om at produksjonen må drives på én eller flere landbrukseiendommer)
- disponere de dyra og de arealene det søker tilskudd for
- drive arealet det søker tilskudd for aktivt på det tidspunkt eller i den perioden som fremgår av jordbruksavtalen for å være berettiget tilskudd.

(www.landbruksdirektoratet.no)

9.2 Utviklinga i søknad om produksjonstilskudd i Kvæningen:

I 2000 var det 19 gårdsbruk med sau som søkte produksjonstilskudd, og antallet vinterfora sau var 713, altså rundt 37,5 sau pr bruk. 6 år senere var det 11 søkere med sau, og antall vinterfora var gått ned til 473 sau, og gjennomsnittet var økt til 43 sau pr bruk. På 6 år var det altså en nedgang på nesten 50 %, både på antall søkere og antall vinterfora sau. Dette er brutalt, spesielt for en kommune med så store utmarksressurser som Kvæningen. For 2018 var det fire søker som drev med saueproduksjon og antall vinterfora sau var da gått ned til 154 sau (Landbruksdirektoratet, søknader om PT 2018). For 2019 vil tallet bli ytterligere redusert.

På melkebruk er tallenes tale enda mer brutale; på 6 år, fra 2000 til 2006 gikk antall melkebruk fra 11 til 4 bruk. Deretter har det stabilt holdt seg på to melkebruk i kommunen, ett i Burfjorddalen og ett på Nordstraumen. I dag er det 3 eiendommer med melkekvote, to av disse er i drift og den 3. leier ut sin kvote. Kvotegrunlaget er på 697 148 liter i hele kommunen.

Tabell 1 Tall hentet fra rapport PT 120 i Landbrukets informasjonsbase (LIB)

Årstall	Antall søkere med Sau	Antall vinterfora sau	Antall søkere med melkekyr	Antall melkekyr
2000	19	713	11	177
2006	11	473	4	78
2012	7	322	2	61
2018	4	177	2	70

9.3 Årsaker til nedleggelse i Kvænangen:

Det ble laget en spørreundersøkelse for de som har drevet gård, men lagt ned. Dessverre nådde man ikke ut til denne gruppa på en god måte, da undersøkelsen kun ble lagt ut på nett. Hadde man gjort dette igjen, skulle man nok kjørt dette som et direkte intervju og kanskje da fått mer konkrete svar på hva som gjorde at de la ned drift. Det kom inn 6 svar i denne gruppa og tendensen man ser i svarene er at det var lav inntjening og økonomisk utfordrende, samt behov for investering som var avgjørende for videre drift.

10 Rovdyr:

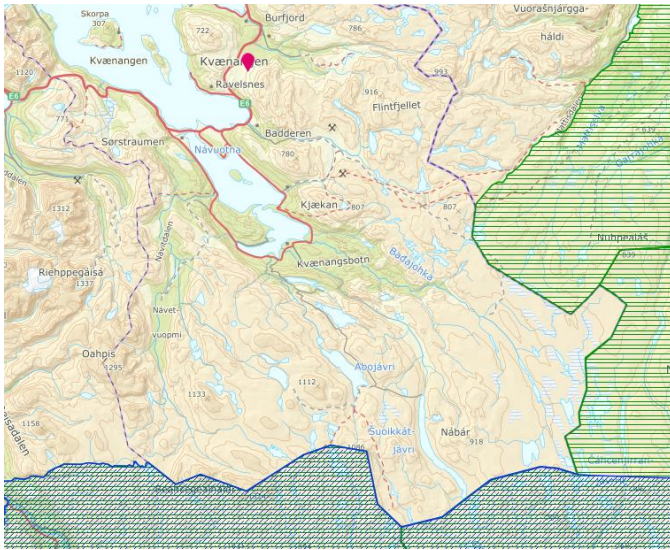
Rovdyr og beitedyr er et særdeles vanskelig tema. De bruker i stor grad de samme arealene, og rovviltbestanden avhenger til dels av produksjonsdyr på beite (Forvaltningsplan for rovvilt region 8 2013). I region 8 (Troms og Finnmark) er det sau og rein som er de mest tallrike produksjonsdyrene i utmarka, og det er også disse som har de høye tallene for tap til rovvilt. Både i produksjon av sau og rein ligger bortimot hele fortjenesten i at dyra henter næring fra utmarksbeite. Som tradisjon er også disse driftsformen viktig.

*Den offentlige forvaltningen har både som oppgave å sikre en bærekraftig bestand av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, og å **sikre at dyrevelferdsregelverket overholdes for produksjonsdyr på utmarksbeite**. Videre skal hensynet til næringsutøvelsen ivaretas. I denne flerdelte målsettingens natur er det åpenbart rom for konflikter. Forskrift om forvaltning av rovvilt angir retningslinjer innen denne todelte målsettingen, forskriften har følgende formål: Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme **skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser**. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*(Forvaltningsplan for rovvilt region 8)

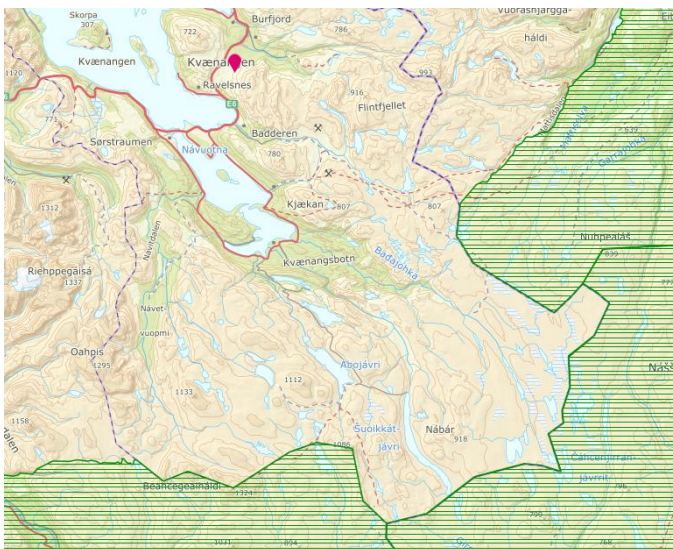
I forbindelse med rovdyrproblemer er det viktig å merke seg at det finnes ulike støtteordninger. I Forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 vises det til muligheter for å søke støtte til ulike tiltak mot rovdyr både innenfor SMIL, organisert beitebruk (eks.radiobjeller mm), BU-midler og RUP-midler.

I lavrisikoområder er det vanlig å regne med et normaltap på omkring fire prosent for lam og to prosent for sau på utmarksbeite i snitt over flere år. Troms er et av de fylkene i landet med

høyest kvalitet på utmarksbeitene, og rovvilt er en betydelig årsak til at langt fra hele beitepotensialet blir utnyttet (Forvaltningsplan for rovvilt region 8).

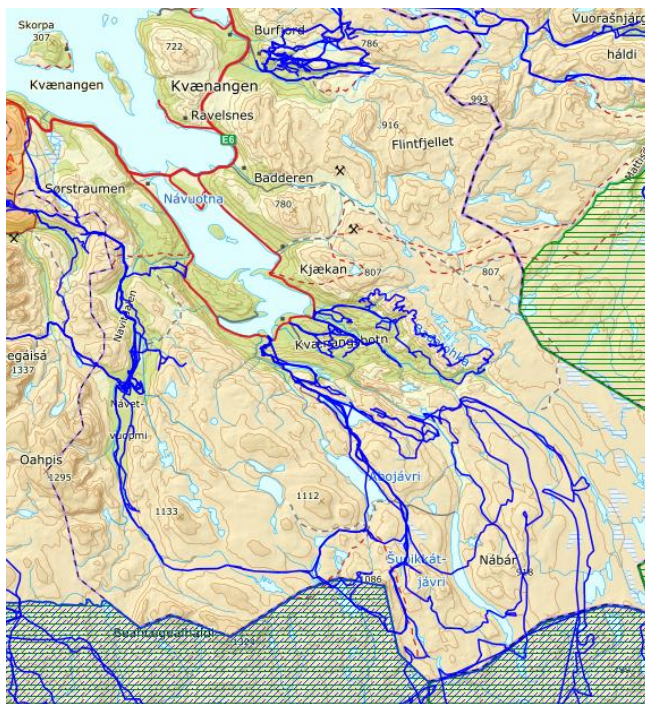
Figur 2 Blått skravert område viser grensa for forvaltningssone A for jerv mot/i Kvænangen kommune. Grønt skravert område viser forvaltningssone A for gaupe (se også figur 2) (www.rovbase.no)

Figur 3 Grønt skravert område viser grensa for forvaltningssone A for gaupe mot/i Kvænangen kommune (www.rovbase.no)

Forvaltninga av rovvilt skal være arealdifferensiert. I praksis betyr det at man deler opp områder i soner som er enten A eller B-prioritert. A-prioritert vil si at området er prioritert for rovvilt, B-prioritert vil si at området er prioritert for beitedyr. Ved å sette en slik grense ønsker man å imøtekomme begge særinteressene, og er et kompromiss mellom nødvendig areal til leveområder for rovvilt og beiteområder for sau og rein.

Det er verdt å merke seg at gjennom Scandlynx sitt arbeid i Troms og Finnmark er det dokumentert at gaupas matseddel består hovedsakelig av tamme beitedyr, i motsetning til lengre sør hvor rådyr er viktigste byttedyr. I forvaltningsplanen fra 2013 ville rovviltnemnda jobbe for å omfordele måltallet for gaupe sørover, og dermed ut av reindriftingsområde. Ser man på andre artikler fra scandlynx-prosjektet viser det seg at jerven er den største skadevolderne på sau, mens gaupa trolig er et større problem når det gjelder tap av rein (Mattison. J. 2011). En annen artikkel så på hvordan jerv og gaupe påvirker hverandre (Mattison J. 2011) men man kunne ikke se tydelig tegn på konkurranse. Artene hadde fullstendig overlappet leveområde, og prefererte samme type terreng; bratt og ulendt terreng i fjellbjørkeskog. Studiet viste at jerven hadde fordel med å dele leveområde med gaupa, da jerven utnyttet tilgangen til åtsel.

Figur 4 Sporlogg fra 2012, jerv og gaupe. Viser tydelig aktivitet i området som er prioritert for beitedyr. (www.rovbase.no)

11 Spørreundersøkelsene:

Det ble opprettet 4 ulike grupper for en spørreundersøkelse.

Gruppe A: de som driver i dag

Gruppe B: Neste generasjon

Gruppe C: de som har drevet men nå lagt ned

Gruppe D: de som eier en landbrukseiendom men ikke har drevet den i sitt eie

Alle 4 spørreundersøkelsen ble laget i Easyquest. Gruppe A fikk tilsendt sin spørreundersøkelse på mail. Spørreundersøkelsen for gruppene B, C og D ble publisert på kommunens hjemmeside og facebookside.

I gruppe A svarte 9 av 10 mulige! Noe som var veldig positivt. Dessverre ble det ikke så mange svar som håpet i gruppene B, C og D. Kun 11 svar ble levert inn innen 1.mars. Fristen ble utsatt til 10.mai og man fikk da økt antall svar til 26 stk. Selv om svarene som ble levert ikke var så mange som håpet så var svarene som ble levert både gode, ærlige og konstruktive. Dessverre er svarprosenten såpass lav at man ikke kan hente ut sikker statistikk, men noen tendenser kan man se.

Spørsmålene ligger som vedlegg i rapporten.

11.1 Gruppe A: de som driver i dag:

En av oppgavene til prosjektet var å finne ut hva de som driver i dag mener om situasjonen i landbruket. Det ble bestemt å lage en spørreundersøkelse for å se på om det var tendenser som kunne brukes for å forstå landbruket i dag. Alle som søkte produksjonstilskudd 15.oktober 2018 ble tilsendt en mail med en spørreundersøkelse. 9 av 10 søkere svarte på denne undersøkelsen, noe som er veldig bra! Med bakgrunn i at det er svært få som kan svare på undersøkelsen siden miljøet er såpass lite, så må man ta høyde for store utslag på få svar. Det er likevel interessante tendenser og ganske klare svar på en del av spørsmålene. Det å få svar fra næringa var viktig for prosjektet. Svarene fra næringa er sett på som tendenser hvor flere av disse tendensene er tatt med som tiltak i rapporten.

11.1.1 Årsaker til drift:

Det er i hvert fall veldig tydelig at interesse for jordbruket er veldig viktig for at gårdbruker driver med dette yrket. 6 av 9 sier at en veldig viktig årsak til at de driver med jordbruk er interessen for jordbruket, 2 av 9 sier det er viktig og en er nøytral. Det er i

hvert fall et tydelig signal på at det er interessen som gjør at man driver jorda og ikke pliktfølelsen, som kanskje var mer påtvunget tidligere. Nå har man heller ikke det behovet for å ha en gård for å fø seg og familien, og man trenger kun velge dette yrket ut ifra interesse. Mange bønder ser nok også viktigheten av det samfunnsmessige ansvaret med å ta vare på jorda og at de bidrar til noe som alle trenger; nemlig sunn og trygg mat.

Plikt og tradisjon for å drive et gårdsbruk står ikke lenger like sterkt. Her er 5 av 9 nøytrale til denne årsaken, mens for 3 av 9 er dette en viktig årsak for å drive med jordbruk. For 1 er dette veldig viktig årsak.

Tilknyttinga til plassen står sterkt. 3 av 9 sier dette er en veldig viktig årsak, og 4 av 9 sier dette er en viktig årsak. 2 er nøytrale.

På spørsmål om årsaken til å drive med jordbruk er å hindre at gården går ut av familien svarer 5 av 9 at dette er en viktig årsak. 2 er nøytrale, 1 sier dette er veldig uviktig, og 1 sier dette er uviktig.

Også lysten til å bestemme over eget arbeid er en viktig faktor for at man driver med jordbruk. 4 av 9 sier dette er veldig viktig, og 4 av 9 sier at dette er viktig.

11.1.2 Leiejord:

På spørsmål om det er jordeier eller jordleier som tar seg av vedlikehold av jorda er det er uten tvil den som leier jorda som har tar seg av vedlikehold av jorda. Det er et overraskende lavt ønske om å ha mulighet til å kjøpe jorda som gårdbruker nå leier, kun 2 av 7 som har svart på spørsmålet ønsker å kjøpe jorda om de fikk mulighet til det. 3 sier de er usikker mens to svarer klart nei.

Også på nydyrking er interessen ganske lav for å dyrke nytt. De som ønsker å kjøpe jord er de samme som vil dyrke nytt. Resten er enten usikker eller ikke interessert. Det som er interessant er at de som ønsker å kjøpe og nydyrke ikke er de med lengst vei til den dyrka marka de har tilgjengelig, og heller ikke har lang kjørevei som et problem.

Det er ingen spesifikk sammenheng med planer om framtidig investering i forhold til ønsket om å kjøpe jord eller nydyrke. Av de to som ønsket å kjøpe jord har den ene planer om å investere i tradisjonell drift, mens den andre ikke skal investere og er fornøyd med dagens drift.

11.1.3 Kjørevei:

Lang kjørevei er et stadig tilbakevendende tema og er påpekt som en årsak til problemer med investering og utvikling i landbruket i ulike rapporter. På direkte spørsmål om lang kjørevei er en utfordring sier 5 av 9 at dette ikke er et problem. Det er stikk i strid med hva man ville forvente. Ser man litt nærmere på dette er det klart at beliggenhet har mye å si. På Spildra er ikke lang kjørevei et problem, og de som drifter der klarer seg stort sett med de arealene de har til sitt bruk. Det er også her de er mest fornøyd med egen drift og ikke har planer om investering. Det skal påpekes at gjennomsnittsalderen her er høy, og at de tidligere har gjort en del viktige investeringer i sin drift. 3 av 9 svarer ja på spørsmål om lang kjørevei er en utfordring.

3 av brukene på fastland har en kjørevei til dyrka mark på over 10 km. 1 av disse har en kjørevei på mer enn 15 km og gjennomsnittlig kjørevei på mellom 10 og 15 km til dyrka mark. Dette er veldig lange avstander, og vil fort gå utover hvor mye tid man kan bruke og hvor hensiktsmessig det er økonomisk å bruke og å vedlikeholde denne dyrka marka. Det er likevel ikke de med lengst kjørevei som har et ønske om å nydyrke. Kun 1 av 3 sier klart ja til nydyrking. Temaet er drøftet i kapittelet om «nydyrking»

Det er positivt å se at 7 av 9 bruk i drift faktisk ikke har mer enn 5 km i gjennomsnittlig kjørevei. Det er 2 bruk som har mer enn 10 km gjennomsnittlig kjørevei til dyrka mark. Det er svært lang avstand når man skal gjødsle og høste inn grovfor med traktor. Det koster både tid og penger med så lang kjørevei.

11.1.4 Rovdyr:

For de som har problemer med rovdyr vil dette være svært krevende situasjon å være i. I Kvæningen svarer 2 av 9 gårdbrukere at de har problemer med rovdyr, og da jerv og gaupe. Det er klart at det er de med dyr på utmarksbeite som er utsatt for rovdyr. På Spildra er det ikke rovdyr, noe som vil si at det er svært få som er aktiv i dag som kan være plaget med rovdyr. Desto mer alvorlig er det at de få som driver med dette på fastland er så plaget. En av disse sier at problemet er såpass stort at det er avgjørende for videre drift. Det er jerv og gaupe som er oppgitt som et dokumentert problem. Det ble i 2018 tatt 36 sau og lam av gaupe i Kvæningen(rovbase.no/erstatning). Det er satt opp to forvaltningssoner for fredet rovvilt: A og B soner. Dette gjelder hver av artene jerv, gaupe og bjørn. I sone A er det satte et bestandsmål for antall ynglinger for den

enkelte art. Sone B hensyntar beitedyr (se kap. Rovdyr). Kvæningen er B-sone og det skal i utgangspunktet ikke være rovdyr i kommunen.

11.1.5 Målet med drifta:

På spørsmål om hva som er målet med drifta svarer stort sett alle at det å få til gode driftsresultat som også gir god og sunn økonomi som igjen gjør at man kan betale gjeld. Det å kunne utvikle gården er viktig eller veldig viktig. I tillegg er det å ha en sikker jobb og trives med hverdagen sentrale mål med drifta til de fleste. Det å drive gård er krevende. Man skal kunne litt (og aller helst mye!) om utrolig mye forskjellig. Det er ikke alltid inntjeninga står i stil med alt arbeidet man gjør, og det å kjøpe seg hjelp er fort kostbart.

11.1.6 Landbruksforvaltninga:

På spørsmål om hva forvaltninga kan gjøre for at gårdbrukeren skal oppnå målet sitt er viktigheten av å følge opp regelverket i form av jord og konsesjonsloven viktig for mange av de som driver i dag. Det kommenteres også at regelverket er viktig for å sikre bosetting i utkanten av kommunen. En tettere oppfølging og det å være mer interessert i arbeidet som skjer ute på gårdene er viktig for flesteparten av de som drifter idag. Det er kommentert både i referansegruppa og i undersøkelsen at det savnes et større og sterkere faglig nettverk, men det ser ikke ut til at man forventer at landbruksforvaltninga skal ta seg av denne delen. Hvem tar ansvaret? Vil dette komme av seg selv om det blir flere drivere?

11.1.7 Lokalpolitikk:

Politisk ser det ut til å være et større krav fra gårdbrukerne. Politikk ser ut til å engasjere stort. Det ble stilt spørsmål om hva politikerne kan gjøre for at gårdbrukeren skal oppnå målet sitt. Det ble lagt fram 5 forslag som skulle bemerkes på en skala fra veldig uviktig til veldig viktig. Det ble også gitt mulighet til fritt å kommentere til dette spørsmålet. De 5 forslagene som ble lagt fram var:

1. Framsnakke landbruket mer,
2. Ha større kunnskap om landbruket
3. Vedta en landbruksplan
4. Være tro mot en eventuell landbruksplan
5. Sette sammen en tverrpolitisk «jordgruppe» som samarbeider for landbruket i kommunen

På alle forslagene mente flertallet at dette var veldig viktig eller viktig for bondens hverdag. Spesielt punkt 2 «Å ha større kunnskap om landbruket» mente 6 av 9 var veldig viktig.

Det kan se ut som at forutsigbarhet politisk og et uttalt ønske fra politikere om å satse mer på landbruket står sterkt hos de som driver i dag. Et annet viktig moment er at ord blir fulgt opp med handling fra politikernes side. Det at man politisk har en plan som støtter opp om sitt arbeid i hverdagen, og som kan legge føringer for landbruket virker å være veldig viktig for flertallet av de som driver i dag. En tverrpolitisk gruppe som jobber for jordbruket har vært prøvd i bla. Kvæfjord med veldig godt resultat. Her jobber forvaltning, politikere og bønder i samme retning og Kvæfjord er blitt en særdeles aktiv jordbrukskommune.

På muligheten for å kommentere til dette punktet i undersøkelsen blir blant annet dette påpekt: *«Kommunen har hatt som politikk å gjøre om landbruksområder og øvrige produksjonsbygder til fritidsområder ved å ikke bruke konsesjonsloven og jordloven aktivt til å sikre en spredt bosetning. Fjerning/sentralisering av grunnleggende tilbud som skole og barnehage er en trussel mot landbruket og øvrig privat næringsliv og bosetning i distriktene. Det haster med å få på plass tilbud dersom kommunen mener noe annet med dette prosjektet enn å finansiere prosjektstillinger som skal utrede forhold og problemstillinger som allerede er åpenbare.»*

Viktigheten av å bli sett og hørt påpekes også: *«Man må bli enige om hva som er realistisk i Kvænangen, og hva vi har forutsetning for å drive i Kvænangen. Det er viktig å ha dialog med de som driver og høre med dem hvilke muligheter de ser, før man tar avgjørelser i de ulike sakene. Rekruttering til landbruket er noe som må prioriteres hvis vi skal ha vekst i denne sektoren.»*

11.1.8 Investeringsplaner:

På spørsmål om de som driver i dag har investeringsplaner svarer 3 av 9 at de «har lyst, men tørr ikke satse med dagens økonomi». 3 av 9 er «fornøyd med dagens drift og har ikke behov for å investere», mens 3 av 9 «skal investere» enten i tradisjonell drift eller i en tilleggsnæring. Å investere koster selv om det finnes mange ordninger for støtte til dette, spesielt gjennom Innovasjon Norge.

Det viktigste når man skal investere er å ha en realistisk driftsplan som tar hensyn både til de menneskelige ressursene (hva kan bonden gjøre selv, hva er lurt/ikke lurt at bonden gjør selv, hva har bonden av kunnskap, er det marked for å satse osv) og forhold rundt som

arealgrunnlag, bygningsmasse, utstyr osv. Her er det mange instanser som kan hjelpe med trygge og fornuftige driftsplaner, og denne førfasen er det viktig å bruke tid på slik at man får en investering man kan håndtere og er fornøyd med. Det er ikke alltid at jo større jo bedre, noen ganger kan det være lurt å skynde seg langsomt (uten at man skal stoppe helt opp!).

Det er muligheter for de som vil og kan satse. Som en av gårdbrukerne sier i en kommentar: *Landbruket har relativt gode naturgitte forutsetninger for å kunne være en kontinuitetsbærer for bosetning og næringsliv i Kvæningen. Problemet ligger hovedsakelig i forvaltning av eierstruktur og politikken i kommunen. Gårdene må gjøres tilgjengelig for folk som vil drive landbruk, og boliger må bli tilgjengelige som boliger. Det må sørges for gode og forutsigbare tilbud spesielt innenfor skole og barnehage for å gjøre det attraktivt og mulig å bo i distriktene igjen. Kvæningen har et stort potensiale innenfor nisjeproduksjon av jordbruksvarer og bedre utnyttelse av skogen og utmarksressursene til beite, vedproduksjon og nisjeprodukter. Å kombinere landbruk med tilleggsnæringer som snørydding, salg av ved, håndverktjenester, fiske m.m. gjør det mulig å drive små gårder i Kvæningen. Dette er driftsformen som har befolket Kvæningen oppigjennom tiden, og er faktisk enda ganske vanlig.*

Muligheten for kombinasjonsjordbruk og tilleggsnæring er kommentert av flere: *Det kan se ut til at det er vanskelig å satse på store bruk i Kvæningen, pga små bruk og behovet for investeringer er enorme. Vår erfaring er at det er gode muligheter for bær- og grønnsaksproduksjon. Slik produksjon krever ikke så store områder. Lokal- og ren mat er en nisje som er i vinden nå, og det er ikke vanskelig å få solgt produktene. Kanskje man i Kvæningen burde satse mer på dyrking av mat, og samtidig satse distribusjonsleddet, f.eks. at produsentene etablerer felles mottaksstasjon som selger produktene videre. En moderne Fiskarbonde - modernisering av kombinasjonsdrift basert på de tilgjengelige ressurser- vil kanskje være en måte å snu den negative trenden med nedlegging av landbruk i vår kommune.*

11.1.9 Skogsdrift:

Skog er en ressurs i kommunen. Men det er svært få som bruker skogen kommersielt lengere. Samtidig så er stående volum og tilveksten sterk økende. Ressursene øker derfor, og det vil gi grunnlag for større utnyttelse i framtida. På spørsmål om hvilke tanker gårdbrukerne har om skogen på eiendommen ønsker 6 av 9 å kun bruke skogen til uttak av brensel til eget bruk, jakt og rekreasjon. 2 av 9 ønsker i tillegg å produsere ved, materiale og/eller tømmer for salg.

Det er lite interesse for investeringer i skogen. Kun en av gårdbrukerne ser for seg flere tiltak for investering i skog, og da i form av plante barskog, lauvrydding i plantefelt, avstandsregulering og tynning av barskog og lauvskog, samt opprusting og/eller bygging av skogsvei. Som investering i skog er også hyttetomter nevnt, samt investering i utstyr for næringsmessig skogsdrift.

11.1.10 Landbruksnæringas oppfatning av hvordan de blir sett på:

Det ble i undersøkelsen spurt om gårdbrukernes syn på hvordan folk generelt i kommunen ser på landbruket. Det er de i næringa som lever med folks oppfatning av landbruket, og det er også de som kanskje tar dette med seg videre. Enten i form av å bli backa opp, eller bli nedslått av. Hvordan de som er aktive gårdbrukere i dag vil oppleve folk rundt næringa vil variere svært, både fordi folk er forskjellige og tolker ting forskjellig. Det er uansett interessant å se om det er mye lik oppfatning. Det ble i denne spørreundersøkelsen satt opp 7 ulike påstander som bøndene skulle rangere i fem ulike kategorier fra veldig uenig til veldig enig i.

- **Påstand 1:** *De fleste bryr seg ikke om landbruket.* Her var det ganske lik oppfatning hvor 6 av 9 var delvis enig, 2 veldig enig eller nøytral, mens kun 1 var veldig uenig i påstanden. Det å bli sett er svært viktig for alle. Når det man driver med oppleves som noe som folk flest ikke bryr seg om, eller ser viktigheten av, kan dette fort gå utover både motivasjon og ønske om videre drift. Maten man kjøper på butikken er den maten bøndene står opp hver dag for å produsere. I et lite samfunn som Kvæningen, hvor man tross alt er ganske tett på både naturen og produksjonsarealene er det synd at det er en oppfatning av at de fleste ikke bryr seg om landbruket.
- **Påstand 2:** *De fleste snakker ned jordbruket og mener vi (bøndene, red.anm) snylter på samfunnet.* Her var det litt mer sprik i oppfatningen til gårdbrukerne. Her var det jevn fordeling i alle kategoriene. 2 av 9 var nøytrale til påstanden, 2 var veldig enig, 2 var delvis uenig og 2 var delvis enig, 1 av 9 var veldig uenig. Uansett er det synd at det er flere aktive gårdbrukere som går med følelsen av at oppfatningen av deres arbeid ikke er viktig og at det er et arbeid som snylter på samfunnet. Det er kun en som er veldig uenig i denne påstanden.
- **Påstand 3:** *Folk flest i kommunen ser ikke meningen i å drive med jordbruk, og mener maten kan importeres fra utlandet.* Her er 4 av 9 Delvis uenig, 2 av 9 delvis enig, mens de 3 siste er spredt på de resterende kategoriene Nøytral, Veldig enig og veldig uenig.

- **Påstand 4:** *Dyrka mark har vi ikke bruk for, og den kan bygges ned.* Her 4 av 9 delvis eller veldig uenig, 3 er nøytrale og kun 2 er delvis enig. Det virker som at de fleste aktive gårdbrukerne dermed har et forholdsvis positivt inntrykk av at dyrka marka blir brukt og at det fortsatt er verdi i at dyrka mark blir brukt til grasproduksjon og ikke omdisponert.
- **Påstand 5:** *De fleste i kommunen ønsker et solid landbruk i hele kommunen.* På denne påstanden er de fleste (6 av 9) på øvre del av skalaen, fra Nøytral til delvis enig og veldig enig. 3 av 9 er delvis uenig. At det generelt er en oppfatning i næringa av at mange ønsker et solid landbruk i hele kommunen er positivt. Det har nok også mye å si for både videre satsing og neste generasjon at de som driver i dag tross alt har en følelse av at det de driver med er noe som er ønsket av befolkningen rundt.
- **Påstand 6:** *De fleste i kommunen ser verdien i å drive med landbruk, og ser det som en sikkerhet i forhold til selvforsyningsgraden.* Til denne påstanden stiller 5 av 9 seg nøytral. 1 av 9 er veldig enig eller delvis uenig og 2 er delvis enig. Her er det ingen som direkte er uenig i påstanden. Det har vært mye snakk i medier om selvforsyningsgraden i Norge, og selv om Kvæningen ikke er av de stor landbrukskommunene i Norge, så er likevel drifta her like viktig som andre plasser. Det har i en tørkesommer som sommeren 2018 vist seg at det nordlige landbruket i Nord-Troms og Finnmark er viktige, da det kan se ut som at varmere klima slår ut mer positivt i landbruket i nordområdene enn lenger sør.
- **Påstand 7:** *Folk i kommunen setter pris på at dyrka mark blir holdt i god hevd og at det fortsatt er gårdsbruk i drift i kommunen.* Til denne påstanden er 5 av 9 delvis enig, 1 av 9 veldig enig, 2 av 9 er nøytral, 1 av 9 delvis uenig. Det er veldig bra at flertallet av dagens gårdbrukere svarer at de er veldig eller delvis enig i denne påstanden. Til tross for at flere gårdbrukere opplever at folk flest ikke bryr seg oppleves det likevel som om folk setter pris på at det er noen som slår jorda og driver gård i kommunen.

Selvforsyningsgraden beskriver hvor stor andel av matvareforbruket som kommer fra **norsk produksjon** av jordbruksprodukter og fisk. De siste årene har selvforsyningsgraden ligget i underkant av 50 prosent. (Store deler av fiskeproduksjonen i Norge eksporteres, og inngår dermed ikke i selvforsyningsgraden)

Dersom man bare inkluderer maten som er **produsert på norsk fôr**, synker selvforsyningsgraden til omtrent 40 prosent.

(www.landbruk.no)

11.1.11 Generasjonsskifte:

For at landbruket skal driftes videre må det være noen som er interessert i å drive eiendommene videre og fortsatt ha et ønske om drift. Neste generasjon er avgjørende for et fortsatt aktivt landbruksmiljø i kommunen.

Blant de som driver aktivt i dag svarer 2 av 9 ja til at de har noen som er interessert i å drive gården videre ved et generasjonsskifte. 5 av 9 usikker på om det er noen som er interessert i å drive gården videre ved et generasjonsskifte, og 2 av 9 svarer nei.

Dette er et springende punkt for videre landbruksdrift i kommunen. Kunnskap og interesse for landbruket er avgjørende for å få folk til å ville satse. Følelser for plassen er viktige årsaker til at det blir drevet gårdsdrift i dag. Viktigheten av å skape gode følelser for plassen, arbeidet, mulighetene, friheten det tross alt gir å drive gård er verdier som er nevnt som viktige for dagens drivere og som må forvaltes videre både til de som er barn og slektninger til de som driver i dag, men også barn og voksne som bor i kommunen. Her har også næringa selv et stort ansvar for å formidle landbruket på en god måte, både ved å invitere inn, framsnakke næringa og tørre å være stolt av sitt eget arbeid. Som en av gårdbrukerne kommenterer i undersøkelsen: «*Framsnekking allerede i barneskole om kombinering som en mulighetens arbeidsplass for å kunne bo i kommunen.*» Allerede i barnehagen burde man begynne med å bli kjent med landbruksnæringa og framsnakke landbruket.

Hvor godt kjenner barn og unge i Kvæningen til landbruket og mulighetene som ligger der? Janteloven kan noen ganger stå sterkt, og da er det særdeles viktig med en samla næring som kan stå imot og samtidig også ta imot de som vil drive med landbruk. Det er viktig å backe opp om næringa, framsnakke og være stolt over at landbruket finnes i kommunen. Inviter, snakk og lytt!

11.1.12 Begrensninger for nysatsing i Kvæningen kommune:

En av hovedoppgavene til rapporten er å se på årsaker som er begrensende for nysatsing i kommunen. Næringa selv fikk gi sine synspunkter på dette.

11 påstander for begrensninger ble listet opp, og gårdbrukerne skulle si om de var veldig uenig, delvis uenig, nøytral, delvis enig eller veldig enig.

- **Påstand 1:** *Den lokale politikken er begrensende for nysatsing i landbruket.* Her viser det seg igjen at den lokale politikken er viktig for dagens gårdbrukere. 5 av 9 veldig enig i at den lokale politikken er begrensende for nysatsing i landbruket. 3 av 9 er

delvis enig i dette og 1 er nøytral. Hvis man ser på hva som er besvart under tema politikk så gjenspeiler dette seg under denne påstanden. Lokal politikk ER viktig for dagens gårdbrukere. Det er her ikke gått videre inn på hva i lokalpolitikken som er begrensningen, men at dette er et tydelig signal til politikere om at den lokale politikken er viktig.

- **Påstand 2:** *Den nasjonale politikken er begrensende for nysatsing i landbruket.* Også her er det ganske stor enighet om at den nasjonale politikken er begrensende for nysatsing. 4 av 9 er veldig enig i denne påstanden, 4 av 9 er delvis enig, mens 1 er nøytral. Den nasjonale politikken er det ikke så veldig enkelt å få gjort så mye med i en håndvending, men her må man også se på hva man har av ressurser for å få påvirket dette. Gjennom lokalpolitikken har man muligheter for å påvirke oppover i systemet. Man kan ta kontakt med «sine» representanter på stortinget. I Kvænangen har man også pdd leder for Troms Bondelag, det er også medlemmer av Bonde- og småbrukerlaget i kommunen, og ved en samkjøring av disse og kanskje nabokommuner som har like utfordringer er det helt klart mulighet for å nå opp. Det krever jobb, men muligheten er der.
- **Påstand 3:** *Liten kjennskap til tilskuddsordninger, rådgiverapparat mm er begrensende for nysatsing i landbruket.* 4 av 9 stiller seg nøytral, 2 er veldig uenig, 1 er delvis uenig og 2 er delvis enig. Dette sier nok noe om at de som driver dag har kjennskap til de ordningene som finnes. Det er et håp at de er med på å videreformidler dette til de som skal inn i yrket eller tenker på det. Det kan da også se ut som om de har fått den hjelpen de trenger for å finne fram til ulike ordninger som finnes.
- **Påstand 4:** *Vanskelig eiendomsstruktur er begrensende for nysatsing i landbruket.* 5 av 9 stiller seg nøytral til dette, 3 er delvis enig og 1 er delvis uenig. Det kan både bety at de som driver i dag har fått tak i den jorda de trenger for å drive sitt bruk, eller at dette er et mindre problem enn man skulle tro fordi tilgangen til jord er såpass stor når det er mye tilgang til jord.
- **Påstand 5:** *Begrensede ressurser innfor forvaltningen er begrensende for nysatsing i landbruket.* Her svarer hele 7 av 9 at de stiller seg nøytral til denne påstanden. 2 sier seg delvis enig. Det kan virke som at næringa får den hjelpa de har behov for. Hvor mye man bruker landbruksforvaltninga variere nok fra gårdbruker til gårdbruker. I hovedsak er det forvaltning av tilskuddsordninger som produksjonstilskudd, RMP og

SMIL, og ved en eventuell søknad til IN som gjør at man er i kontakt med forvaltninga. Eventuelt ved en delingssak, eller nydyrking. I Kvæningen er det 1 person i landbruksforvaltninga som jobber i 100 % stilling. I tillegg så har kommunen et interkommunalt samarbeid på skog der Kvæningen bidrar med 5% av stillinga som Skogbrukssjef i Finnmark og Kvæningen. Landbrukskonsulenten har også svært mange andre arbeidsoppgaver utenom landbruket som krever mye.

- **Påstand 6:** *Janteloven, og det at få ønsker at man skal lykkes er begrensende for nysatsing i landbruket.* 5 av 9 stiller seg nøytral til denne påstanden, 2 er veldig enig og 2 delvis uenig. Janteloven er en seig lov å avskaffe. I de tilfeller den er sterkt tilstede kan den fort bli en stor begrensning for videre og ny satsing i landbruket. Her er det viktig at alle er sitt ansvar bevist i å la denne «loven» ligge ubrukt.
- **Påstand 7:** *Svak kultur i kommunen på gründervirksomhet er begrensende for nysatsing i landbruket.* 4 av 9 er veldig enig i denne påstanden og 2 av 9 er delvis enig. Å tørre, å ville, å ønske, og å ha folk rundt en som heier deg fram er viktig for at man skal komme i gang. Å starte opp er tøft. Det er mye å finne ut av, det koster tid og penger, og har man tid har man gjerne ikke penger, har man penger har man gjerne ikke tid. Her er det viktig at når noen vil prøve, at man får den hjelpen man trenger når man trenger den. I tillegg til at man må innse at ting tar tid. Gründerkultur blir skapt helt fra barnehage av, og det er nå mer satsing på dette blant annet i skolen. Ofte er bønder gode grundere, fordi de MÅ. Inntjeningen kan innimellom være lav, og for å finne fram til nye og effektive løsninger må de tenke nytt. I tillegg er man en tusenkunstner i bondeyrket; man skal kunne litt om veldig mye forskjellig, noe som fort gjør at man ser overføringsverdier. Selv om det i noen tilfeller kan arbeidsmengden føre til det motsatte; at man ikke har tid til nye løsninger men gjør det slik man alltid har gjort det fordi da vet man hva man har og får.
- **Påstand 8:** *Manglende landbruksfaglig miljø er begrensende for nysatsing i landbruket.* Manglende landbruksfaglig miljø er blant annet nevnt i referansegruppa som et savn. Når det blir færre gårdbrukere som driver aktivt blir også miljøet mindre, og det blir vanskelig å ha et stabilt miljø. Det blir også få personer å fordele ansvaret på. 4 av 9 mener dette er en veldig viktig begrensning for nysatsing, 2 er delvis enig. Er det ikke noe miljø, er det heller ikke et miljø for nye å komme inn i, og man må dermed finne ut av alt selv og blir fort stående alene. 3 av 9 stiller seg nøytral til påstanden.

- **Påstand 9:** *Vanskeligheter i forhold til logistikk og tjenester. Lange avstander til veterinær, felleskjøp, slakteri, avløser o.l er begrensende for nysatsing i landbruket.* Dette var også noe som ble nevnt i referansegruppa. I spørreundersøkelsen er 3 av 9 veldig enig og 2 av 9 delvis enig i at dette er begrensende for nysatsing. 3 stiller seg nøytral og 1 er delvis uenig. Det å måtte bruke en hel arbeidsdag på å få tak i noe vitalt man trenger på eksempelvis Felleskjøpet er frustrerende spesielt i de travle årstidene som våronn og slått hvor alt skjer på en gang, spesielt her i nord hvor sesongene er korte og mye skal rekkes på kort tid. Her er det kanskje muligheter for noen å skape seg en arbeidsplass, med et landbrukslager? Veterinærkontor?
- **Påstand 10:** *Nedlegging av tjenester (skole, barnehage, kollektivtrafikk, butikker mm) fører til at folk mister troen på å bo og på å satse på en framtid i Kvæningen, og dermed også en begrensende årsak for nysatsing i landbruket.* I spørreundersøkelsen er det forholdsvis klar tale når 6 av 9 er veldig enig i denne påstanden. 1 er delvis enig, 1 stiller seg nøytral og 1 er delvis uenig. Her er man inne på lokal politikk, som påvirker et helt samfunn på godt og vondt. Denne påstanden er drøftet videre under kapitlet «Samfunnet rundt, distriktet i en distriktskommune».
- **Påstand 11:** *Vanskeligheter med å få hjelp til å starte opp er en begrensende årsak til nysatsing i landbruket.* Nå er det i påstanden ikke spesifisert hvor/hvem den hjelpen skulle komme fra, så et noe unøyaktig spørsmål. Men det er 2 av 9 som er veldig enig og 3 av 9 som har svart seg delvis enig. 2 er delvis uenig og 2 er nøytrale til påstanden. Det å vite hvor man kan få hjelp til å satse, hvem man kan kontakte og eventuelt få hjelp til det man behøver hjelp til i den fasen man er i er viktig for å klare å holde framdrift i prosjekter.

11.2 Spørreundersøkelse gruppe B, C og D

Det ble også opprettet spørreundersøkelse for tre grupper til:

B. Neste generasjon (6 svar)

C. De som har drevet gård, men nå lagt ned (6 svar)

D. De som har overtatt en landbrukseiendom men ikke drevet eiendommen selv (14 svar)

11.2.1 Gruppe B, Neste Generasjon:

Av de som har svart har 4 av 6 ser ut til å ønske å overta. 2 av 4 er usikker. Av de svarte er det 2 som kan overta bruk i drift, mens 4 har ingen spesifikk drift på gården. 5 av 6 svarte er over

konsesjonsgrensa på 35 daa dyrka mark, og har dermed også boplikt på gården ved en overdragelse.

Flertallet av disse vil ikke selge eiendommen de kan overta og har et ønske om å bruke eiendommen til ulike former for drift. Det er nevnt blant annet turisme, grønnsaker, skogbruk, lokalmatutsalg. For å øke sjansen for at disse overtar og vil drive er det viktig å vise at det er engasjement for landbruket i kommunen, vise at det er muligheter og at man satser på landbruket. Får man disse 6 til å overta og starte/fortsette drift på disse landbrukseiendommene så har man allerede der gjort en god jobb. Bare det at de har svart på undersøkelsen viser at de følger med og vil bidra.

- **Annen næring på eiendommen:** På spørsmål om de ønsker å starte opp med «annen næring» på gården svarer 5 av 6 ja på minst et av alternativene. Det er bra å se at det er planer og drømmer om å få til noe hos de som ønsker å overta.
- **Landbruksforvaltninga:** I forhold til forvaltninga kan det se ut som at det er veldig viktig for de som skal overta at landbruksforvaltninga følger opp lovverket på en helhetlig og lik måte. Som kommentar er det fremhevet en forventning av at landbruksforvaltninga aktivt søker ny kunnskap og at de er kreative og hjelpsomme, og at man blir tatt på alvor ved en henvendelse.
- **Lokalpolitikk:** Igjen ser det ut til politikk engasjerer. På spørsmål om forventninger til lokalpolitikere i kommunen er tendensen på svarene helt klare på at det er viktig og veldig viktig at de arbeider for et godt og sterkt landbruksmiljø, god kjennskap til landbruket og dets virkemidler og at de er tydelige og langsiktige i sine vedtak og avgjørelser for landbruket. Som kommentar er det nevnt et ønske om at landbruket blir tatt seriøst, og at man trenger politikerne mer på banen for landbruket i kommunen. Vern av landbruksarealer er nevnt, samt det å stramme inn på fritidsbebyggelse.
- **Årsak til oppstart:** Årsaker til at neste generasjon ønsker å starte opp er muligheten til å jobbe nært naturen. Det sier noe om et stort engasjement for naturene og ressursene som ligger der. Det å bygge opp under dette ønsket kan være en vei å gå. Hva med bålseminar for de som ønsker å overta?
- **Tiltak som er viktig for å skulle overta gård:** På spørsmål om hvilke tiltak som er viktig i forhold til å skulle overta gården er stabilitet i forhold til at man har barnehage og barneskole i nærmiljøet veldig viktig. Her er tendensen klar; satser man på utkantene så satser man også på landbruket og de mulighetene som ligger der! Et

annet viktig tiltak er mulighet for lønnet arbeid utenfor gården. Det var veldig viktig eller viktig for 5 av 6, og faktisk gjennomgående viktigere enn om partner har mulighet for lønnet arbeid.

Det kan gi en pekepinne om usikkerheten i forhold til hvilken inntjening man kan få til på det bruket man skal drifte, og at om man skal ta sjansen på å overta må man vite at man har noe å falle tilbake på. Det å ha økonomisk mulighet for nybygg, modernisering eller utvidelse av bruket er veldig viktig og viktig for alle de som svarte, også på tiltak som å ha mulighet for å skaffe finansiering til kjøp av eiendommen er veldig viktig. Igjen er økonomien et springende punkt. Her trengs det informasjon ut for å vise hvilke muligheter man har for å få økonomisk hjelp i en oppstartsfasen!

Det er likevel kun 1 av 6 som har tiltaket veiledning i forhold til eierskifte som veldig viktig. Resten ser ikke behov for dette, men ser på muligheten for jevnlig kompetanseheving i nærheten av gården som viktig. 5 av 6 var også veldig enig eller delvis enig i at en av de største utfordringene var å få til lønnsom drift. For flere var det å få tak i nok areal innen rimelig avstand til utvidelse av drifta veldig viktig, likevel var det ingen som så på det å ha et begrenset arealgrunnlag som en utfordring ved å drive gård.

Det viser seg i flere driftsgarnskinger at det å få til lønnsom drift også er personavhengig og bestemmes av hvilke valg man tar for sin drift. Det er stor forskjell på de 25 % beste og de 25% dårligste brukene i landet.

- **Påstand: «Nedlegging av tjenester som skole, barnehage, kollektivtrafikk, butikker fører til at folk mister troen på å bo og satse på en fremtid i Kvænangen»** har alle svart *veldig enig*. Dette er signal verdt å ta med seg. Spesielt nærhet til skole og barnehage kan være avgjørende for mange småbarnsfamilier når man ønsker å bosette seg. I Kvænangen er de fleste landbrukseiendommer utenfor sentrumskjernen, og skoler og barnehager i utkanten er blitt lagt ned de siste årene. Sammenhengen her med påstanden om at «Det er enklere og tryggere å få seg jobb andre plasser» hvor 5 av 6 er *veldig enig* gir nok utslag i en usikkerhet på hva man kan stole på av opprettholdelse av offentlige tjenester, arbeidsmuligheter m.m. Dette er drøftet noe mer i kapitlet «Samfunnet rundt, distriktet i en distriktskommune»

11.2.2 Gruppe C; de som har drevet gård men nå lagt ned

I denne gruppa var det også kun 6 som svarte. Heller ikke her har man sikker statistikk for noe, men man kan se tendenser. Alle de svarte er over 55 år. Med eiendommer på 100-1000daa og over 1000daa er det store eiendommer som ikke er i drift. Av dette er mye skog, og kun 2 av 6 leier ut dyrka mark. Produksjonene var hovedsakelig melk og sau, og nedleggelsene skjedde spredt fra 1990-2010.

- **Hvorfor drive gård:** Årsaker til at de ville drive gårdsbruk er ganske lik neste generasjon i dag. Interesse for arbeidet og tilknytting til plassen var viktige årsaker til å drive gård. Plikt og tradisjon sto nok noe sterkere i denne gruppa, samt det at ikke gården gikk ut av familien, i tillegg var ønske om å bestemme over eget arbeid viktig for flere.
- **Årsaker til nedleggelse:** Årsaker til nedleggelse gir en noe uklar tendens. Økonomi er viktig årsak for de fleste. Økonomisk utfordrende virket ikke til å være et stort problem, men lav inntjening var desto viktigere årsak til nedleggelse. Hverken problemer med ferie og fritid, behov for investeringer eller interesse for å overta fra neste generasjon var tydelige årsaker til nedleggelse, men spenner fra veldig viktig til veldig uviktig som årsak. Helseproblemer var noe av det som ble nevnt i kommentarer som årsak til nedleggelse.

Vanskeligheter med tjenester som veterinær, maskinservice, avløsermuligheter, slakteri mm ser ikke ut til å være årsaker til nedleggelse. Her er det viktig å huske at da disse drev var det et mye større miljø rundt landbruket, og mye mulig lettere å få tak i folk som både kunne og ville stille opp, samt at man kunne samkjøre service mm. Det at nabobruket ikke var så langt unna fordi man var flere som drev i samme område var nok i mange tilfeller også til god hjelp.

Det som er interessant er at ved spørsmål om årsak til nedleggelse var det at ingen kunne eller ville overta ikke var det avgjørende for nedleggelse. Ser man dette i lys av landbruksbarometeret for 2019 utført av Agri Analyse hvor 83% av bøndene sier de trives med jobben, men kun 41% vil anbefale unge å velge bondeyrket, så kan noe av forklaringa ligge her.

- **Landbruksforvaltninga:** i forhold til landbruksforvaltninga ser det ut til at det er lite de kunne gjort for fortsatt drift. De fleste tiltakene blir møtt med nøytral holdning. Tiltak som tettere oppfølging og mer faglige arrangement er det 2 av 6 som er delvis enig i kunne hjulpet.

- **Lokalpolitikk:** igjen er politikk noe som engasjerer. Det virker som et savn fra næringa at det politisk burde hatt en større enighet om å satse på landbruket i kommunen. Et planverk som la trygge og gode føringer for satsingen på landbruket i kommunen er satt som *veldig viktig* av de som har svart på undersøkelsen. For landbruket er sommersesongen avgjørende for drifta. Man er avhengig av gode værforhold for å ha et godt forgrunnlag for vinteren. Mye av det man gjør styres av været. I en slik usikkerhet kan det nok ofte føles viktig at andre rammer rundt drifta er trygge og forutsigbare.
- **Oppstart:** det er kun en av de spurte som ønsker å starte opp igjen, men da under forutsetning av at man ikke trenger å ha lønnet arbeid utenom gården. Høy alder på de svarte har nok også sitt å si for at det ikke er så mange som har ønsker om å starte opp igjen. Flere vil beholde eiendommen slik den er og håper barn/barnebarn vil overta etter hvert.
- **Salg/forpakting:** En ønsker å selge, og en kunne tenke seg å leie ut både fjøs, hus og jord ved anledning. Her kan det være viktig å få formidla ut denne informasjonen, slik at de som ønsker å kjøpe eller forpakte kan få mulighet til det. Det kan også se ut til at langtidsleie (i denne undersøkelsen over 5 år), skremmer flere fra å leie ut med kontrakt. Det er synd om dette er avgjørende for om jorda blir brukt eller ikke.
- **Samfunnet rundt:** også i denne gruppa er de forholdsvis enige om at nedleggelse av offentlige tjenester som skole, bhg samt butikk og kollektivtrafikk fører til at folk mister troen på å satse på en fremtid i Kvænangen. 4 av 6 er delvis eller veldig enig i denne påstanden.
Om påstanden «Det er enklere og trygger å ta jobb andre plasser» er det delte meninger. Her har alle svart ulike svar.

11.2.3 Gruppe D: De som har overtatt en landbrukseiendom men ikke drevet eiendommen selv

I denne gruppa kom det inn over dobbelt så mange svar enn i de to forgående gruppene. 14 svar kom inn. Aldersspennet ligger fra 34 til 84 år. 7 av de svarte bor på eiendommen, og 7 av de svarte har ikke bostedsadresse på eiendommen. Av de svarte er det kun 4 eiendommer som har mer enn 35 daa dyrka mark (arealgrensa som utløser en eventuell boplikt).

- **Bruk av eiendommen;** av 14 svarte er det kun 2 som leier ut dyrka mark, og de to som leier ut har kun muntlig avtale. Om det er et ønske fra utleier eller leier vites ikke. Noen begrunner det at det ikke leies ut med at det ikke er interesse for å leie. Lange avstander, små jorder som er vanskelig å drive eller jorder som er kostnadskrevende å sette i stand kan gjøre at det er lite interesse for å leie jorda. Driveplikt har jordeier likevel.
- **Antall eiere:** 9 av eiendommene har kun en eier. De resterende er et sameie og har fra 2 -10 eiere. Det som kan være interessant her er at flere eiere har forholdsvis høy alder, og at ved et eierskifte kan det fort bli mange eiendommer med flere eiere. Her kan det være viktig at man snakker om dette og lager avtaler med sine barn om hvordan det blir ved et eierskifte. Her kan kommunen ved landbruksforvaltninga og byggesaksbehandler ha informasjonsmøter om hvordan man kan håndtere slike situasjoner.
- **Planer for eiendommen:** Flertallet av de spurte har planer for eiendommen. Mange ønsker å utvikle eiendommen, både i form av turisme, grønnsaker, bær, ulike dyrehold, bruk av skogen og restaurering av driftsbygning. Hva som skal til for at disse skal realisere planene sine er usikkert. Men informasjon om mulighetene og hjelpemidler som finnes ved en oppstart kan være en god start.
- **Salg:** to av de som svarte sier de kunne solgt eiendommen til noen som var interessert i å drive gården. En er usikker. Disse tre eiendommene er i dag i bruk som feriehus/plass. De resterende ønsker ikke å selge sin eiendom. 6 av 14 håper at barna en dag vil bo og drive eiendommen, og angir dette som grunn for at de ikke ønsker å selge. Følelser for plassen er også satt opp som argument for at det ikke er ønske om å selge.
- **Kjennskap til lovverket:** 11 av 14 sier de kjenner til driveplikten i jordloven. En er usikker, og en sier nei til kjennskap. 12 av 14 sier de kjenner til bestemmelsene i konsesjonsloven. En sier nei til kjennskap til konsesjonslovens bestemmelser. Ut ifra svarene så ser det ut til at mange har kjennskap til forvaltningslovverket. Hvor godt de kjenner innholdet i lovverket vites ikke.

12 Muligheter:

Kvænangen har et stort potensiale på utvikling av landbruket på ulike nivå og innenfor ulike felt. Her er det listet opp de mest nærliggende satsingsområdene basert på hva som er kommet fram av planer og interesser i spørreundersøkelsen, samt sett i en sammenheng med hvilke ressurser og behov som finnes i kommunen.

12.1 Hva trengs for å starte opp?

Det krever en del både det å skulle starte opp og det å overta. Men selv om det er krevende er det også veldig spennende å skulle skape seg noe nytt og eget. Det å skulle sette opp en kostnadsramme i dette prosjektet som en «fasit» for å starte opp er veldig vanskelig. Både de ressursene man har i form av kompetanse, bygninger, jord, dyr, samarbeidspartnere osv er så ulik fra person til person at det vil være umulig å sette et tall på.

Det anbefales å få satt opp en individuell driftsplan for sin gård og helst i samarbeid med noen som kan dette. Det er alltid vil være nyttig å diskutere ulike løsninger med andre som har god kompetanse på det området man ønsker å satse på, og også diskutere med de som har den kompetansen man selv ikke har.

Det å besøke og snakke med andre som har gjort noe lignende er svært nyttig. I tillegg må man sette seg inn i det gjeldende regelverket for det man ønsker å starte med, eller overta. Det er krevende å skulle starte opp og å gjøre noe man ikke har gjort før, men det er også veldig spennende. Man lærer mye, og får kanskje til å oppfylle en drøm. Eller at drømmen viser seg å være noe helt annet enn det man først hadde trodd.

Det er flere plasser man kan få god hjelp til sitt prosjekt. Kommunen skal ha kompetanse på ulike virkemidler og gjeldende lover og regler. De er også førstelinjetjenesten til Innovasjon Norge, som har flere tilskudds og lånemuligheter, samt flere ulike kurs, seminarer mm. De har også god kjennskap til prosjekter fra tidligere og pågående prosjekt.

Norsk Landbruksrådgiving har særlig god kompetanse på jordbruket, og kan både lage driftsplaner, taksere eiendommer, utarbeide byggetegninger, ta jordprøver, gi veivalgsråd samt mye mer som kan være nyttig i en oppstartsfase og i et videre arbeid.

De ulike samvirkeorganisasjonene som Felleskjøpet, Nortura og Tine har også dyktige rådgivere innenfor sine fagfelt, og disse kan man kontakte for råd, driftsplaner, byggetegninger mm.

Alle de nevnte organisasjonene, samt andre private rådgiverapparat tar betalt for sine tjenester. Det er mulig å søke Innovasjon Norge om midler til denne veiledning.

12.2 Arktisk landbruk:

Det er potensiale for økt verdiskaping fra det arktiske landbruket. Sterke trender skaper betalingsvilje for produkter som skiller seg ut på smak, sunnhet, produksjonsmetode eller historie. Etter en generasjon med pris- og effektivitetspress har markedet endret reglene. Satsing under paraplyen «arktisk kvalitet» kan gi en større samla verdiskaping i landbruket, den vil understøtte reiselivsnæringen og kunne bidra til et mer offensivt og attraktivt bilde av næringen (Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025)

Det å få til å utnytte potensialet for hvor man ligger og kan hente ut merverdi på stedege egenskaper er viktig for å hente ut en god pris på det man selger. Både i form av opplevelser, lokalmat, lokale produkter mm. Det viser seg også at de som klarer å samarbeide har større sjanse for å lykkes enn de som ikke gjør det.

12.3 Lokalmat og lokale produkter:

Den store ressursen som blant annet utmarksbeite gir Kvænangen kommune gir også gode muligheter for å spesialmerke lokale produkter.

Et studie gjort av Bioforsk viser at både melkekyr og lam som har beita på fjellbeite får egenskaper i melk og kjøtt som ikke er hos dyr som er blitt fora på silo og kraftfor. Blant annet omega-3 økte både i melk fra ku og kjøtt fra lam.

Matprodukter produsert på fjellbeiter resulterte i produkter med et høyere innhold av gunstige fettsyrer og antioksidanter.

Kontrollgruppen med produkter fra Tine, og lam som ble sluttfora med silo og kraftfor, viste et lavere innhold av disse stoffene. Disse viktige terroir-egenskapene utgjør et stort

potensiale for bønder som ønsker å utvikle spesialmerka lokale matprodukter.

(Kompetansenettverk lokalmat 2.jan 2019, www.landbruksnytt.no)

Terroir-egenskaper: fransk begrep som handler om hvordan jordsmonn, klima og produksjon påvirker kvalitet og smak. Brukes for å karakterisere råvarer og matprodukter som kan knyttes til et bestemt sted eller region(www.nibio.no)

12.4 Bær, potet og grønnsaker:

Det er stor satsing på grøntsektoren nasjonalt for tiden. Regjeringa har som mål om 20 % vekst i forbruket av bær, frukt og grønnsaker innen utgangen av 2021. Det er også et krav fra

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukerlag i årets jordbruksoppgjør på 150 millioner til et nytt innovasjon-og vekstprogram for økt produksjon og forbruk av norsk frukt, bær, grønnsaker og poteter (bondelaget.no 29.04.19).

Fra søknadsåret 2018 (med utbetaling i 2019) vil det ikke lenger være et vilkår at man leverer produktene til en aktør som Landbruksdirektoratet har godkjent som omsetningsledd. Dette åpner for eksempel for at man kan få tilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker (inkl. salat dyrket på friland) samt matpotet i Nord-Norge som er omsatt gjennom direktesalg (NIBIO, Sitat fra Landbruksdirektoratet sin side).

Ser man på potensialet for økt vekst på disse områdene viser tabellen under at det er et stort underskudd på nord-norske råvarer:

Produksjon og potensiale i Nord-Norge

	Produksjon	Forbruk pr innbygger pr år
Potet	2 500 tonn	19 kg
Grønnsaker	Usikre tall	50 kg
Jordbær	100 tonn	4,3 kg
	«Import» til nord	
Potet	2 300 tonn	
Grønnsaker	4 500 tonn	
Bær	200 tonn	

Bilde 7 Kilde: Bama og opplysningskontoret for frukt og grønt 2017/2018

Prosjektet Grønt i Nord er et 3-årig prosjekt som eies av Norsk Landbruksrådgiving, og har som overordnet mål og skape økt produksjon av potet, grønnsaker og bær i Nord-Norge.

Tilskuddet for potet, grønnsaker og bær 2019: (Kvæningen ligger i sone 7)

Hva	Sats 2019, kr pr kg/stk	Kvantumsgrense	Arealtilskudd, sats kr/daa
Matpotet, Nord-Norge	1,40 kr/kg		930 kr
Bær, sone 6-7	6,27 kr/kg	Ingen avgrensing	1750 kr
Slangeagurk, sone 4-7	1,74	151 800 kg	1750 kr
Tomat, sone 4-7	2,96	103 400 kg	1750 kr
Salat, sone 4-7	1,09	220 000 stk	1750 kr

Kilde: Endelige satser for beregning av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Søknadsomgangen 2018.

12.5 Utmarksbeite:

Kvæningen kommune har en stor ressurs i utmarksbeite. Arealregnskap for utmark utført av Skog og landskap viser at andelen av klassen svært godt beite på utmarksbeite i Troms er høyere enn gjennomsnittet i resten av landet. Forholda for beiting i utmark kan likevel ha store variasjoner både lokalt og regionalt. Kunnskap om ressursgrunlaget er viktig for å kunne utnytte utmarksbeitet optimalt med hensyn på produksjonsresultat og for å drive bærekraftig beitebruk på lang sikt. Bruk av vegetasjonstyper ved beitekartlegging har lange tradisjoner her til lands, og det er det eneste systematiske redskapet vi har for å beskrive beitekvalitet. Å få utført en beitekartlegging i Kvæningen kunne sagt mye om forholdene for utnyttelse av utmarksbeite.

Norsk institutt for skog og landskap har sett på hvor mange dyr man kan regne pr. km² nyttbart beite på ulike beitekvaliteter. Nyttbart beite finner man ved å summere klassen svært godt og godt beite. Ved godt og svært godt beite vil det være for nok til 75 saueenhet per km² (Rekdal 2001).

Best arealutnytting får man ved flere dyreslag i utmarka. Storfe vil ha størst nyttbart areal i lavlandet blant annet pga mer myr og sumpareal, men i fjellet vil sauen kunne dominere pga lavere planteproduksjon og vanskeligere tilgjengelighet. I Kvæningen må også dette utmarksbeite deles med andre dyr som beiter i utmark, og først og fremst tamrein.

Det er viktig å merke seg beitekapasiteten er det dyretall som gir optimal produksjon av kjøtt, samtidig som beitegrunnet ikke forringes på lang sikt, spesielt på øyene hvor beitetrykket er konstant og dyrene ikke har mulighet til å flytte seg fra området. Andre målsettinger med forvaltning av utmarksareal kan gi andre resultat.

En viktig konklusjon i ressursrapporten fra Skog og landskap er at Troms har rikelig med utmarksressurser av høy kvalitet for sommerbeite, både for husdyr og rein. Beitet er samlet sett av det beste en finner i Norge. Dersom vi sammenstiller bonitetskart og kunnskap om geologiske forhold med erfaringer fra kartlegginger i Lyngen, så viser det at også Kvænangen har mye utmarksbeite av beste kvalitet. Med tanke på rovdyrproblematikken på fastlandet, så vil det å bruke øyene i større grad kunne være en løsning for å bruke utmarka. Det å taksere øyene i kommunen kan dermed være lurt for å finne det optimale beitetrykket og å bruke disse områdene mer aktivt.

12.6 Ombygging av eldre driftsbygninger:

I Kvænangen er det flere fjøs bygd på 70- og 80-tallet. Disse byggene fins spredt i hele kommunen og kan være en ressurs i forhold til oppstart av både kjøttfe, sau og annet husdyrhold. I 2013 så Norsk Landbruksrådgiving (NLR) i Agder på ombygging av eldre melkefjøs til ammeku og kjøttfjøs. Det ble da sett på om disse bygningene kan være en økonomisk rimelig løsning om bygget er i rimelig god stand. De konkluderte med at ulike løsninger av ombygging og enkle påbygg er godt innenfor det å økonomisk skulle starte opp med kjøttfeproduksjon.

Ved ombygging vil eksempelvis løsninger som å bygge utendørs forbrett i tilknytting til bygget, bygge takuttrekk eller spaltebinger og dermed bruke det opprinnelige forbrettet være gode løsninger som kan forsvares økonomisk. Ved all ombygging, utbygging og nybygging er det viktig å sette seg inn i dagens lover og regler for hold av husdyr. Det å benytte en profesjonell aktør både i planleggingen og gjennomføringen vil ofte lønne seg. Økonomien i hold av kjøttedyr har små marginer, men dette er likevel driftsformer som utnytter beiteressursene og arealressurser godt, og som ikke krever kvoter eller konsesjon for oppstart. For Kvænangen er dette driftsformer som har gode forutsetninger for oppstart.

Bilde 8 Fjøs i Kvænangsbotn. Den gamle delen av fjøset er fra 50-tallet. Den nye delen fra slutten av 90-tallet. Traktor fra 1962. Foto: Åsmund Austarheim

12.7 Gamle hus og anlegg utenom tradisjonelt landbruk:

Det finns også flere muligheter for å søke midler til å sette i stand gamle hus og anlegg utenom tradisjonelt landbruk:

- Troms fylkeskommune har blant annet ordningen «Redningsplanken» (søknadsfrist 15.januar i 2019).
- Kulturminnefondet (fortløpende behandling) kan gi støtte til private eiere etter søknad. www.kulturminnefondet.no
- Norsk kulturarv har prosjektet «Uthus i Nord» for istandsetting av gamle fjøs og landbruksbygg i Nord-Norge. www.kulturarv.no
- Fortidsminneforeningen har også tilgjengelige tilskuddsmidler (www.fortidsminneforeningen.no). Søknadsfrist 1.mars.
- Sametinget har midler til fredet , samisk bygning.
- Stiftelsen UNI har mulighet til å søke støtte til bygningsvern og fartøyvern- og da spesielt med fokus på sikkerhet (brann m.v). www.stiftelsen-uni.no .
- Sparebankstiftelsen kan i visse tilfeller gi støtte til bygningsvern.

Både fylkeskommunen og fylkesmannen har egne rådgiver på feltet innenfor bygningsvern og kulturminner. Ta kontakt med de for nærmere informasjon. Husk at all endring av bygg er søknadspliktig. Ta kontakt med kommunen for veiledning.

12.8 Hest i landbruket og Inn på tunet:

I 2018 ferdigstilte Landbruks- og matdepartementet en ny nasjonal veileder for hest i næring: «Hesten som ressurs». Her pekes det på bl.a hestens nyttige egenskaper som kulturlandskapspleier. Hesten beiter gresset langt ned og er effektiv til å beite ned sølvbunke som andre beitedyr lar stå. I sambeiting med sau, så beiter igjen sauene noen av de plantene hesten setter igjen. Også innenfor reiseliv er hest trukket fram som et stort potensiale. I veilederen ser man spesielt på at man bruker de nasjonale hesterasene, og på den måten er med å styrke den regionale merkevaren. Lyngshesten er en nasjonal hesterase med sterke røtter i Troms, den er også på FAO sin liste over utrydningstrua husdyrarter. Prosjektet «Lyngshesten i Nord-Troms og Tromsøregionen – identitetsbærer og berikelse" jobber for økt bruk av denne rasen, også innenfor næringsutvikling i form av opplevelsesnæring, inkludert reiseliv og kulturnæringer som viktige satsingsområder. Det å knytte hest til reiseliv er en naturlig kobling. Spesielt med tanke på de naturområdene som ligger her i kommunen med utallige muligheter for rideturer. I Landbruks- og matdepartementets reiselivsstrategi «Opplevingar for ein kvar smak» fra 2017, er hest trukket fram som en ressurs for reiselivet.

Flere forskningsrapporter bekrefter også hestens positive effekter både i terapiformer og ved bruk gjennom ulike aktiviteter. Det å omgås hest kan også benyttes forbyggende, spesielt innen barne- og ungdomsarbeid. I Kvænangen er det pdd ingen som har et type «Inn på tunet» tilbud, men behovet for et slikt tilbud finnes både innad i kommunen og i kommunene rundt. Fra og med 2020 er det også lovpålagt for kommunen å ha dagsenter for demente.

12.9 Reiseliv og turisme:

Reiseliv, turisme og landbruket har i lang tid vært et naturlig koblingspunkt. Landbruket bidrar enormt til å gi turismen et positivt løft med å bidra til velstelt kulturlandskap, lys i husan, og levende og attraktive bygder å besøke. I tillegg er det mange gårdbrukere som også driver med turisme. Det er en næring som lar seg kombinere med gårdsdrift fordi man selv i stor grad kan styre turiststrømmen, og med et arbeid som er sesongbasert slik som landbruket kan dette være en måte å utnytte gårdens ressurser. Landbruket er en viktig kulturbærer og

historieforteller. Landbruket holder kulturlandskapet i hevd, og dyr på beite gir et godt omdømme.

Landbruks- og matdepartementet sin strategi for reiseliv basert på landbruket og reindriften sine ressurser «Opplevingar for ein kvar smak» er det satt opp mål og delmål. Hovedmålet er å øke verdiskapinga for mat- og reiselivsaktører i landbruket og reindriften. Delmål 1 sier at *Norge skal være en internasjonal anerkjent matnasjon med tydelig lokal og regional identitet*. Delmål 2 sier at *opplevelser og aktiviteter fra landbruket og reindriften skal bidra til å utvikle Norge til et attraktivt reisemål*.

Kvæningen har E6 som hovedfartsåre gjennom store deler av kommunen. I tillegg til kjente skifjell, enorme utmarksområder, elver, fjorder, øyer, fiske, vidde, midnattssol, nordlys, stabile vintre og lyse somre, gir dette et stort potensiale til å drive med turisme.

Omstillingsprogrammet er en naturlig samarbeidspartner.

Bilde 9 Moderne løsdriftsfjøs i Nordstraumen. Foto: Svein Olav Thomassen

12.10 Generasjonsskifte:

Et generasjonsskifte kan være vanskelig, men veldig viktig for fortsatt drift av en eiendom. Både det å finne de beste løsningene både økonomisk og følelsesmessig samt forstå et intrikat lovverk kan være utfordrende ved et generasjonsskifte. Her er det lurt å finne en 3.part som kjenner godt til de ulike utfordringene og har kunnskap om lovverket. Det å sette opp gode og gjennomtenkte avtaler gjør ting mye lettere i framtiden. Også intensjonsavtaler kan være en

god måte å starte prosessen på. Både regnskapsfører og advokat med god kunnskap om lovverket i landbruket kan brukes. Det er viktig å merke seg at landbrukseiendommer, og da spesielt store eiendommer med store verdier i form av skog, jord, dyr og/eller bygninger, har et utfordrende lovverk, og mange ulike lover å forholde seg til. Samtidig er det også økonomisk lurt å finne den beste løsningen for sin eiendom. Det er også mulighet for å gjøre en overdragelse gradvis. Forpakning kan være en fin overgangsordning. Kanskje kan man kjøpe dyr og utstyr, og leie gården. Her er det flere løsninger for å få en god overgang. Det viktigste er at alle parter tar initiativ og ser på de ulike mulighetene. I 2012 var gjennomsnittsalder i landet ved en overtagelse i underkant av 52 år. Det burde det være mulig å gjøre noe med i Kvæningen.

13 tilskuddsordninger:

I dag finnes det flere tilskuddsordninger i landbruket hvor det viktigste virkemidlet er produksjonstilskuddet. Denne ordningen er beskrevet tidligere i rapporten.

Produksjonstilskuddet gjør at det er økonomisk mulig å drive landbruk i *hele* landet og ikke bare i Trøndelag og flatbygdene på Jæren. Og det er jo det man ønsker; å bruke de ressursene som finnes i hele landet. Dette er også viktig distriktspolitikk, og er med på å skape levende bygder. Der det er gårdsbruk i aktiv drift er det også aktive og levende lokalsamfunn.

13.1 Ulike tilskuddsordninger:

Det finns også andre ordninger som gir muligheter for ekstraordinære tiltak innenfor sektoren:

- Spesielle Miljøtiltak I Landbruket (SMIL) er tilgjengelig for de som søker produksjonstilskudd, samt eiere av landbrukseiendom som ikke driver arealet selv men leier det bort til noen som driver tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommen. I denne ordningen kan man søke tilskudd til bla. planleggings- og tilretteleggingsprosjekter, kulturlandskapstiltak og forurensingstiltak. I 2018 ble det for Kvæningen vedtatt en tiltaksstrategi for 2018-2021. Her står det forklart prioriterte områder, hva som kreves ved søknad mm. Dette er en lite brukt ordning i kommunen. Kommunen får ca 100 000 kr tildelt hvert år øremerket SMIL-tiltak (120 000kr for 2018). Antall søknader til disse midlene er i underkant av en (1) søknad i året.
- Regionalt MiljøProgram (RMP). Her de fleste tiltakene i Troms rettet mot å stimulere til en større miljøinnsats for å holde kulturlandskapet åpent samt å ta vare på og synliggjøre enkeltelementer i kulturlandskapet. Dette tilskuddet kan kun søkes om du

er berettiget produsjonstilskudd samt oppfyller vilkår i forskrift og veileder for RMP. Kommunen godkjenner disse søknadene.

- Tilskudd til drift av organisert beitelag er et tilskudd som gis til beitelag som samarbeider om dyr på utmarksbeite. Både i form av slipp, sank og tilsyn. Det kreves rapport for sesong og det gis tilskudd for hvert hjemsanket småfe/storfe (melkekyr og melkegeiter unntatt ordningen). I forhold til rovviltproblematikken mener Roviltnemnda for Troms og Finnmark at organisert beitebruk trolig er det beste forbyggende og konfliktdempende tiltaket rettet mot sau på utmarksbeite i forbindelse med rovdyrproblematikk.
- Tilskudd til drenering av jordbruksareal. Dette tilskuddet kan ved søknad gis til foretak som eier eller leier tidligere grøftet jordbruksjord. Unntaket fra vilkåret er planerte areal, de trenger ikke tidligere å være grøftet. For 2019 har kommunen fått tildelt 150 000kr.
- Nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Skogeiere med mer enn 10 daa produktiv skog kan søke om en rekke tilskudd som skal stimulere til økt verdiskapning i skogen, samtidig som biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner blir ivarettatt og videreutviklet. Tilskudd til utdrift av skogsvirke til energiproduksjon (bioenergi) og til andre aktivitetsfremmende tiltak (se teksten over) kan også gis til skogeiere som har mindre enn 10 daa produktiv skog eller eiere av landbrukseiendommer uten produktiv skog.

Mer informasjon om disse ordningene finnes både på kommunens hjemmeside og på www.landbruksdirektoratet.no

Innovasjon Norge er en av de viktigste instansene for gårdbrukere og andre med ønske om å søke tilskudd og lån ved utvidelse, generasjonsskifte, ombygging, nybygging, tilleggsnæring, osv. Innovasjon Norge deler ut midler etter søknad. Ved søknader som omhandler landbruket er kommunen veileder og første instans for søknaden, før søknaden sendes videre til Innovasjon Norge for endelig godkjenning.

Bilde 10 Presisjonslandbruk. Foto: Svein Olav Thomassen

14 Samfunnet rundt, distriktet i en distriktskommune:

I Kvænangen ligger alle gårdene i drift utenfor sentrum Burfjord. Det er en del sentrumsnære areal som blir brukt, men stor sett foregår primærproduksjon i utkantene av sentrumskjernen. Det er også i Burfjord kommunens eneste skole ligger. De mindre skolene i utkanten som Kjækan, Alteidet, Sørstraumen er alle lagt ned i løpet av de siste 15 årene. Det samme gjelder barnehage, hvor det nå kun er barnehage i Badderen og Burfjord. Butikk finnes nå kun i Burfjord og på Sørstraumen. Det er klart at for unge folk som ønsker å etablere seg vil det være naturlig å se på avstander i forhold til skole, barnehage mm. Det er ikke lett å bosette seg på et lite sted om man ikke vet om man får beholde barnehage eller skole i nærheten. Det er tross alt forskjell på 5 og 35 km med barnehage/skolevei. På Spildra vil det pdd ikke være mulig å bosette seg for en barnefamilie med det rutebåttilbudet som finnes nå. Tørr man da å satse på en fremtid i utkanten i en utkantkommune?

På Spildra, som har et aktivt og godt sauemiljø hvor det også brukes store summer på bevaring av kulturlandskapet, er det i dag umulig å bo med barn i skolealder da det ikke går båt hver dag til Burfjord. Det å skulle satse på å starte opp noe, uansett om det er innenfor landbruk eller annen næring, krever såpass mye at man vil gjerne ha forutsigbare rammer rundt seg med tanke på skole, barnehage mm. Hvis man vet at det vil ta en time å levere barnet i barnehagen er det klart det kan være vanskelig å bosette seg og satse. Usikkerhet i forhold til hva man kan stole på av opprettholdelse av offentlige tjenester, arbeidsmuligheter

m.m kan fort gi utslag på om man tørr å satse eller ikke. Dette er tanker man bør ha i minnet når man lager politiske planer for framtiden.

15 Reindrifta:

Reindrifta har en naturlig tilhørighet i kommunen. Flere siidaer har sommerbeite sitt her, og mange har dermed også sommerboplassen sin i kommunen.

Reindrifta har økt noe i omfang om man ser på reintallet for de ulike distriktene (reinbase.no).

Reindrifta bruker i dag lavlandsområdene mer aktivt enn det ble gjort tidligere. Derfor vil reinen i større grad komme inn på jordbruksarealer og inn i bebyggelsen. Dette oppleves av mange som en provokasjon og at man mister råderetten over egen eiendom. Ulik tolking av regelverk og uenigheter om bruksretter bidrar til negativ stemning.

De som driver i dag har imidlertid grei kommunikasjon med reindrifta, og omfanget av beiting på innmark er ikke så stort at det gir dramatiske utfordringer. I utsatte områder vil man også få tilskudd til å sette opp gjerde for å verne innmarksarealer for reinbeite, såkalt konfliktforebyggende tiltak. Tilskuddssatsen er på 80 % og kan dermed bidra til at noe av selve arbeidsinnsatsen dekkes av tilskudd. Vedlikehold av gjerdet avtales mellom partene.

Det er også mange likhetstrekk mellom landbruk og reindrift, og næringene sliter med mange av de samme utfordringene og kan hjelpe hverandre med eksempelvis tilsyn av beitedyr, hold av sperregjerder ol. Generelt sett så oppleves det at reindrifta er positiv til at vi skal ha landbruk i Kvæningen.

16 Tiltak:

Tiltakslista er et forslag til hvordan man kan starte arbeidet med å få i gang bruk av ressursene som finnes i kommunen innenfor landbruket. Tiltakene er basert på hvilke opplysninger og ressurser som er kommet fram underveis i prosjektet.

Tiltak	Hvorfor	Ansvar	Hvor ofte
Faggruppe, tverrpolitisk landbruksgruppe	Danne en tverrpolitisk faggruppe som arbeider med tiltak og tar ansvar for at ting skjer.	Politikere i samarbeid med landbruksforvaltning a. Gruppen bør bestå av 5-7 medlemmer hvor det både er representanter fra kommunestyret, næringa, administrasjonen, andre?	Pågår hele året, må settes en møteplan slik at man får kontinuitet i arbeidet.
Fellesmøte med næringa, politikere, administrasjon, eiere av landbrukseiendom, neste generasjon m.fl	For å få en felles forståelse og enighet for hvor man står. Det gjør også at man treffes og snakker sammen!	Faggruppa i samarbeid med næringa	1 gang i året. Januar/februar. Midler satt av til et slikt møte i budsjett. Omstillingsprosjektet kan også søkes midler.
Informasjonsmøter	Informere om ulike strategier som kommer ut både kommunalt, fra fylket og nasjonalt.	Landbruksforvaltninga i kommunen i samarbeid med faglag (bondelag, bonde-og småbrukerlag)	1-2 ganger i året.

<p>Økonomisk støtte til landbruksutdannelse ; landbruksskole, voksenagronomi, landbrukskurs, høyere landbruksfaglig utdannelse</p>	<p>Bidra til å øke kunnskap og interesse for landbruket. Anbefaler at det kreves fullgått studie, kursbevis for å få utbetalt støtte. Støtte kan bestå i å dekke reiseutgifter, utstyr som trengs i undervisning, overnatting.</p>	<p>Politikere må sette av midler i budsjett. Faggruppa lager retningslinjer.</p>	<p>Behandles administrativt ved søknad. Søknadsfrist?</p>
<p>Landbrukets dag/uke i skole og barnehage.</p>	<p>Skape engasjement for landbruket i tidlig alder. Forskning viser også at aktiviteter på gård gir positive opplevelser for barn og unge.</p>	<p>Settes av midler i budsjett. Faggruppa i samarbeid med skole/barnehage tar ansvar for å få dette til. Viktig at bonden ikke blir en dugnadsarbeider, men også får betalt for å bruke eventuell tid på dette. Det viser også at man setter pris på den jobben bonden gjør.</p>	<p>1 gang i året minimum. Man kan starte med 1 dag for å se potensialet, deretter 1 uke. Gode muligheter for å jobbe tverrfaglig i skolen.</p>
<p>Mentorordning for de som vil inn i næringa på ulike vis.</p>	<p>Det kan være mye å sette seg inn i når man skal starte opp</p>	<p>Faggruppa i samarbeid med landbruksforvaltning</p>	<p>Kontinuerlig arbeid. Norsk landbruksrådgiving</p>

	<p>eller utvikle noe.</p> <p>Da kan det være fint å ha en person som har vært gjennom dette og har erfaring og kan være til hjelp og støtte og som man kan kontakte ved behov. Det finnes allerede mange flinke folk i kommunen som kan være en stor ressurs. Her kan man også se på samarbeid med personer i nærliggende kommuner.</p>	<p>a og omstillingsprosjektet tar ansvar for å ha et informasjonsmøte og se på hvordan man kan få dette opp og gå. Bør også sees i sammenheng med omstillingsprosjektet og annen grunder- og næringsvirksomhet.</p>	<p>har prosjekt på dette området pågående nå. Her kan det hentes inn erfaringer fra dette prosjektet.</p>
Inspirasjonsseminar	<p>Skape engasjement og se muligheter.</p>	<p>Landbruksforvaltninga i samarbeid med næringa, faglag og omstillingsprosjektet .</p>	<p>1 gang i året</p>
Næringsplan m/Landbruksplan	<p>Sette mål, visjon, strategier og handlingsplan inn i en plan. Tas inn i en næringsplan for kommunen.</p>	<p>Politikere tar initiativ. Bondelagene bør med inn i arbeidet.</p>	<p>Rullering hver 4.år.</p>

<p>Rom for proaktiv jobbing fra landbruksforvaltninga.</p>	<p>Gi rom til landbruksforvaltninga til å bruke tid på proaktivt arbeid. En landbruksrådgiver kan ikke bli en stilling som får stadig nye oppgaver som ikke har med landbruket å gjøre. Ønsker man å satse på landbruket må man også gi rom til forvaltninga til å kunne gjøre det.</p>	<p>Politikere, administrasjon og landbruksforvaltning .</p>	<p>Landbruksforvaltninga må bli hørt i forbindelse med å få bruke sin stilling til å jobbe proaktivt.</p>
<p>Ulike Oppfølgingsprosjekt</p>	<p>Ser politikere, faggruppe og/eller forvaltninga at det er områder det bør opprettes egne prosjekt på bør det tas initiativ til dette.</p>	<p>Alle, om også næringa og andre ser områder det bør satses ekstra på i en periode, så kan dette tas videre i et prosjekt.</p>	<p>Ved behov</p>
<p>Grønt-satsing</p>	<p>Det satses stort på produksjon av grønnsaker, bær og potet, i hele landet. I Nord-Norge er det flere prosjekter på gang. Bl.a Grønt i Nord og Jordbærloftet.</p>	<p>Alle med interesse for dette. Det er mulig å bli med i prosjektet til Norsk Landbruksrådgiving.</p>	<p>NÅ! Det er nå det satses nasjonalt. Hiv deg rundt!</p>

	<p>Det er et mål at forbruket av grønnsaker og bær skal øke med 20% innen 2021.</p>		
<p>Beitekartlegging av øyene</p>	<p>Troms har landets beste utmarksbeiter. Hvor bra er det i selve Kvænangen? Hvor høyt beitetrykk tåler øyene?</p>	<p>Prosjektplan utarbeides av landbruksforvaltning a. Vedtak av kommunestyret.</p>	<p>I løpet av de neste 3 år.</p>
<p>Inn på tunet-satsing</p>	<p>Har tidligere vært utredet i kommunen. Bør være et satsingsområde både i eldreomsorg, TU, skole og barnehage.</p>	<p>Forvaltninga både på landbruk, helse og skole/bhg bør ha kjennskap til ordningen, og se på samarbeidsprosjekt mellom sektorene. Men her trenger man folk utenifra som vil etablere slike tilbud. Kommunen kan ikke drive dette men legge til rett for å hjelpe til med oppstart og gi langsiktige avtaler.</p>	<p>Lovpålagt dagsenter for hjemmeboende demente fra 2020.</p>

17 Konklusjon/videre arbeid:

For at denne rapporten skal bli et produkt som blir brukt i et videre arbeid er det satt opp tiltaksliste hvor det også er prøvd å fordele ansvar. Det vil være viktig framover å få på plass en visjon og et konkret mål for hva man vil oppnå med landbruket i kommunen, slik at man vet hvor man vil. En del av ressursene som finnes i kommunen er her beskrevet og trukket fram i denne rapporten. Nå starter arbeidet med å ta dette i bruk.

Det er viktig å tenke langsiktig, og å tørre å satse. Bare på den tiden det har tatt å fullføre rapporten har det blitt nedlagt to gårdsbruk i kommunen. Blir ingenting gjort nå, vil det fort være for sent.

Det viser seg gjennom både spørreundersøkelse og landbrukskveld at det er interesse for landbruket, både jordbruk og skogbruk. Det er investeringslyst hos neste generasjon, og mange som ikke driver i dag har et ønske om å starte opp med en drift av noe slag. Her er det viktig å legge til rette for at de som vil også tørr å satse. Det handler mye om å framsnakke og synliggjøre mulighetene i landbruket, samt en solid, langsiktig og tydelig lokalpolitikk som fremmer landbruket i kommunen. I tillegg er det viktig å øke kunnskapen både blant barn, unge og voksne om landbruket. Kunnskap øker interesse, og landbruket har mange arenaer der det er mulig å føle mestring og glede.

Ser man på årsaker til den massive nedleggelsen de siste årene kan det se ut som at lav lønnsomhet og behov for store investeringer har vært avgjørende for videre drift.

Samtidig er tryggheten i tilbud som skole, barnehage og transport viktig for å få folk til å bli og til å flytte tilbake.

Verdien i dyrka mark er viktig å fremheve. Her er det en kollektiv innsats for å sørge for å ta vare på areal som kan brukes til å trygge produksjon av norske råvarer. Jordeier har et stort ansvar for å ta vare på denne matjorda.

Muligheter er det mange av i Kvæningen. Her handler det mye om å bli bevisst alle de ressursene som finnes i kommunen, og finne de som er villig til å bruke og å utvikle disse ressursene.

Begrepsavklaring:

Visjon: «drømmen», en ønsket tilstand.

Mål: hva skal vi oppnå?

Strategi: hvordan skal vi nå det målet?

Handlingsplan: konkrete tiltak for å nå mål, kortsiktige og langsiktige.

18 Vedlegg:

Spørreundersøkelse Gruppe A, B, C og D

Resultater og caser fra Landbrukskveld

Kart over jordbruksareal i drift

19 Litteraturliste:

Puschmann, Oskar og Stokstad, Grete (2010). Status og utvikling i jordbrukets kulturlandskap i Nordland, Troms og Finnmark. Rapport fra Skog og landskap 06/2010.

Eldby, Hanne (2017). Troms: Mulighetenes landbruk. Små grep kan gi økt matproduksjon. Rapport 8-2017, Agri Analyse

Eldby, Hanne (2016). Utviklingen i jordbruket i Troms. Rapport 4-2016, Agri Analyse

Kommuneplanens arealdel 2017 -2019. Vedtatt

Bele, Bolette og Hanne Seckel(2015). Terroir på norsk – husdyrprodukter med lokal identitet / Bioforsk Fokus 10(6) 2015 (nå:Nibio)

Hesten som ressurs, lokal næringsutvikling. Landbruks-og matdepartementet 2018, Nasjonal veileder

Arealregnskap for utmark, arealstatistikk Troms, Ressursoversikt 05/2012 skog og landskap

Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025. Arktisk landbruk- ei næring med mange muligheter

<https://landbruksbygg.nlr.no/fagartikler/20847/> 1.februar 2019

Lovdata.no. Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Ikrafttredelse 01.01.2015

Opplevingar for ein kvar smak 2017. Strategi for reiseliv basert på landbruket og reindriften sine ressursar. Landbruks- og matdepartementet.

Forvaltningsplan for rovvilt region 8. Vedtatt 10.10.2013

Mattisson, J., et al. (2011) Factors affecting Eurasian lynx kill rates on semi-domestic reindeer in northern Scandinavia: Can ecological research contribute to the development of a fair compensation system? Biol. Conserv.

Mattisson, J. (2011) Interactions between Eurasian Lynx and Wolverines in the Reindeer Husbandry Area. Doctorial Thesis, Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala)

Bjørklund, Ivar. Skogstuene i Kvæningen.

www.rovbase.no 21.02.2019 Forvaltningsområde for jerv og gaupe

01.03.2019 Sporlogg

[www.nibio.no /https://www.nibio.no/nyheter/terroir-p-norsk--finnes-det](https://www.nibio.no/nyheter/terroir-p-norsk--finnes-det) (21.3.19)

<https://www.bondevennen.no/fagartiklar/okonomien-i-nydyrking/> Andreas Lundegård

Grønt i Nord, prosjektinformasjon NIBIO

www.reinbase.no reintall mellom 2000-2014. 05.06.19

Kvænanen kommune

GÁRGU 8, 9161 BURFJORD

Telefon 77 77 88 00

www.kvanangen.kommune.no

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
43/19	Teknisk utvalg	19.09.2019
73/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Høring på nasjonal ramme for vindkraft

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Høringsbrev
- 2 Særutskrift Høring på nasjonal ramme for vindkraft

Saksprotokoll i Teknisk utvalg - 19.09.2019

Behandling:

Endringsforslag fra Joar Wassnes: Siste avsnitt i innstillingen tas ut.

Tilleggsforslag fra teknisk utvalg:

- Det må foreligge folkeavstemming før det kan etableres vindkraftverk.
- Vindmølleparker må plasseres i tilknytning til eksisterende infrastruktur.

Votering:

Endringsforslaget fra Joar Wassnes ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Tilleggsforslaget fra teknisk utvalg ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kvæningen kommune gir følgende uttale til nasjonal ramme for vindkraft:

Kvæningen kommune mener det bra at det lages strategiske planer for vindkraftutbygging i Norge, da dette kan bidra til at de best egna områdene bygges ut samt at mange avgjørelser kan gjøres på et prinsipielt nivå før enkeltaktører benytter ressurser på enkeltprosjekter. Vi mener en slik ramme også bør se på flere strategiske valg for vindkraften i Norge i tillegg til å finne de geografisk best egna områdene.

Vi er imidlertid noe undrende til framstillingen av resultatene. Kartavgrensningene som er lagt fram i nasjonal ramme er altfor grovmaska. I visse tilfeller er det uklart hvordan NVE har konkludert da valgte avgrensninger strider i mot sentrale punkt i metodikken. For Kvæningen sitt vedkommende så er store verneområder, og store arealer med lite gunstige vindforhold tatt med i den endelige avgrensningen av område nr 38. Dersom rammen for utbygging skal ha troverdighet så må kartdataene som presenteres i dokumentet kvalitetssikres. Videre så bør et slikt strategidokument ha en mer tydelig tekstdel med føringer som gir prinsipielle avklaringer om hensyn, lokalisering og omfang innenfor de enkelte områdene. Kvæningen kommune mener det skal være et absolutt krav at vindkraftutbygginger lokaliseres i god avstand fra områder med bosetting. For å unngå misforståelser og fare for å spre unødig frykt blant folk så bør kartfigurene trekkes bort fra bebygde områder.

En slik ramme bør også gi føringer for vektlegging av lokaldemokratiske prioriteringer. Konesjonsvedtak etter energilova er likestilt med reguleringsplan og da er kommunene bare en høringsinstans i den enkelte utbyggingssak. Kvæningen kommune mener det må settes krav om at politiske organ lokalt skal ha større myndighet i forbindelse med vindkraftutbygging. Slike bestemmelser bør tas med i strategiene for den nasjonale rammen for å sikre ivaretagelse av lokalbefolkningens interesser. Kommunene må i framtida ha full råderett til eventuelt å godkjenne eller avslå etablering av vindkraftanlegg og tilhørende overføringsanlegg.

Den økonomiske kompensasjonen fra vindkraftanlegg avgrenser seg i hovedsak til eiendomsskatt for kommunene. Dette er en type skatt som er under press fra mange hold, og som dermed gjerne forsvinner i framtida. Vi har derfor en begrensa trygghet for at omfattende utbygging vil gi noe tilbake til lokalsamfunnet, samtidig som nedbygging av naturen gir en åpenbar negativ virkning lokalt. Det bør derfor innføres tilsvarende ordninger som for vannkraft for å ivareta hensynet til lokalsamfunnene sine ulemper, ref [Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. \(vannfallrettighetsloven\)](#). Rammen for vindkraft er et viktig strategisk dokument som skal bidra til en god samfunnsutvikling for hele landet, og ikke bare maksimere kraftproduksjonen til fordel for eierne av anleggene. Det er derfor viktig at den legger til grunn prinsippet om at forurenser betaler, og at inntektene fordeles rettferdig og på en måte som bidrar til positiv samfunnsutvikling i områdene som benyttes til kraftproduksjon.

-Det må foreligge folkeavstemming før det kan etableres vindkraftverk.

-Vindmølleparker må plasseres i tilknytning til eksisterende infrastruktur.

Administrasjonssjefens innstilling

Kvæningen kommune gir følgende uttale til nasjonal ramme for vindkraft:

Kvæningen kommune mener det bra at det lages strategiske planer for vindkraftutbygging i Norge, da dette kan bidra til at de best egna områdene bygges ut samt at mange avgjørelser kan gjøres på et prinsipielt nivå før enkeltaktører benytter ressurser på enkeltprosjekter. Vi mener en slik ramme også bør se på flere strategiske valg for vindkraften i Norge i tillegg til å finne de geografisk best egna områdene.

Vi er imidlertid noe undrende til framstillingen av resultatene. Kartavgrensningene som er lagt fram i nasjonal ramme er altfor grovmaska. I visse tilfeller er det uklart hvordan NVE har konkludert da valgte avgrensninger strider i mot sentrale punkt i metodikken. For Kvæningen sitt vedkommende så er store verneområder, og store arealer med lite gunstige vindforhold tatt med i den endelige avgrensningen av område nr 38. Dersom rammen for utbygging skal ha troverdighet så må kartdataene som presenteres i dokumentet kvalitetssikres. Videre så bør et slikt strategidokument ha en mer tydelig tekstdel med føringer som gir prinsipielle avklaringer om hensyn, lokalisering og omfang innenfor de enkelte områdene. Kvæningen kommune mener det skal være et absolutt krav at vindkraftutbygginger lokaliseres i god avstand fra områder med bosetting. For å unngå misforståelser og fare for å spre unødig frykt blant folk så bør kartfigurene trekkes bort fra bebygde områder.

En slik ramme bør også gi føringer for vektlegging av lokaldemokratiske prioriteringer. Konesjonsvedtak etter energilova er likestilt med reguleringsplan og da er kommunene bare en høringsinstans i den enkelte utbyggingssak. Kvæningen kommune mener det må settes krav om at politiske organ lokalt skal ha større myndighet i forbindelse med vindkraftutbygging. Slike bestemmelser bør tas med i strategiene for den nasjonale rammen for å sikre ivaretagelse av lokalbefolkningens interesser. Kommunene må i framtida ha full råderett til eventuelt å godkjenne eller avslå etablering av vindkraftanlegg og tilhørende overføringsanlegg.

Den økonomiske kompensasjonen fra vindkraftanlegg avgrenser seg i hovedsak til eiendomsskatt for kommunene. Dette er en type skatt som er under press fra mange hold, og som dermed gjerne forsvinner i framtida. Vi har derfor en begrensa trygghet for at omfattende utbygging vil gi noe tilbake til lokalsamfunnet, samtidig som nedbygging av naturen gir en åpenbar negativ virkning lokalt. Det bør derfor innføres tilsvarende ordninger som for vannkraft for å ivareta hensynet til lokalsamfunnene sine ulemper, ref [Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. \(vannfallrettighetsloven\)](#). Rammen for vindkraft er et viktig strategisk dokument som skal bidra til en god samfunnsutvikling for hele landet, og ikke bare maksimere kraftproduksjonen til fordel for eierne av anleggene. Det er derfor viktig at den legger til grunn prinsippet om at forurenser betaler, og at inntektene fordeles rettferdig og på en måte som bidrar til positiv samfunnsutvikling i områdene som benyttes til kraftproduksjon.

Kvæningen kommune ønsker at det ikke legges til rette for vindkraftutbygging i våre områder. Dette av hensyn til sårbar natur og manglende ordninger for lokal kompensasjon for tapet lokalsamfunn opplever som følge av vindkraftutbygginger. Nord-Troms har særlig store naturkvaliteter av nasjonal verdi. Friluftsliv og naturbruk er en meget viktig del av kulturen for folket som lever her. Regionen benyttes også mye av tilreisende fra hele landet og vi ser en sterkt økende turisme. Utbygging i Nord-Troms vil også berøre viktige reindriftsområder. Videre så vil gjerne den teknologiske utviklingen medføre mer smidige utbyggingsmetoder i framtida som gir mindre inngrep for å samle energien i vinden. Vi vil derfor være best tjent med å ikke forhaste oss med utbygging av vindkraften.

Saksopplysninger

Det vises til saksframlegg til møtet i teknisk utvalg 04.06.2019. Utvalget ønsker en mer fyldig utredning før saken behandles. Blant annet ønskes mer informasjon om følgende tema:

- Økonomi – fordeler/ulempes for kommunen. Hvor mye vil dette kunne generere av inntekter lokalt.
- Reindrift.
- Stråling.
- Fugleliv.
- Inngrep i naturen.
- Infrastruktur – hva vil det si? Forslaget fra teknisk utvalg ble enstemmig vedtatt.

[Lenke til OED sin nettside om høringen](#)

Olje- og energidepartementet (OED) ga i 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å utarbeide et forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Forslaget skulle inneholde et oppdatert kunnskapsgrunnlag for landbasert vindkraft og kart med forslag til de mest egnede områdene for lokalisering av vindkraft.

Bakgrunnen for OED sitt ønske er at kostnadsutviklingen på strøm og vindturbiner gjør det økonomisk lønnsomt å etablere vindkraftanlegg, og interessen blant potensielle utbyggere øker.

Forslaget er sendt på høring med høringsfrist 01.10.2019. I høringsbrevet spør OED både om innspill til NVEs forslag og om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge.

For å oppdatere kunnskapsgrunnlaget er det utarbeidet 21 temarapporter om virkninger av vindkraftverk. Rapportene finnes på [NVE sine nettsider](#) og omfatter følgende temaer:

- Fugl
- Flaggermus
- Villrein
- Annet dyreliv
- Naturtyper
- Landskap (sammen med Riksantikvaren)
- Friluftsliv
- Sammenhengende naturområder
- Kulturminner og -miljøer
- Reindrift
- Reiseliv
- Iskast
- Næbovirkninger
- Drikkevann
- Næringsutvikling
- Forsvare
- Værradar
- Sivil luftfart
- Elektronisk kommunikasjon
- Andre tema
- Klimaavtrykk og livssyklusanalyser

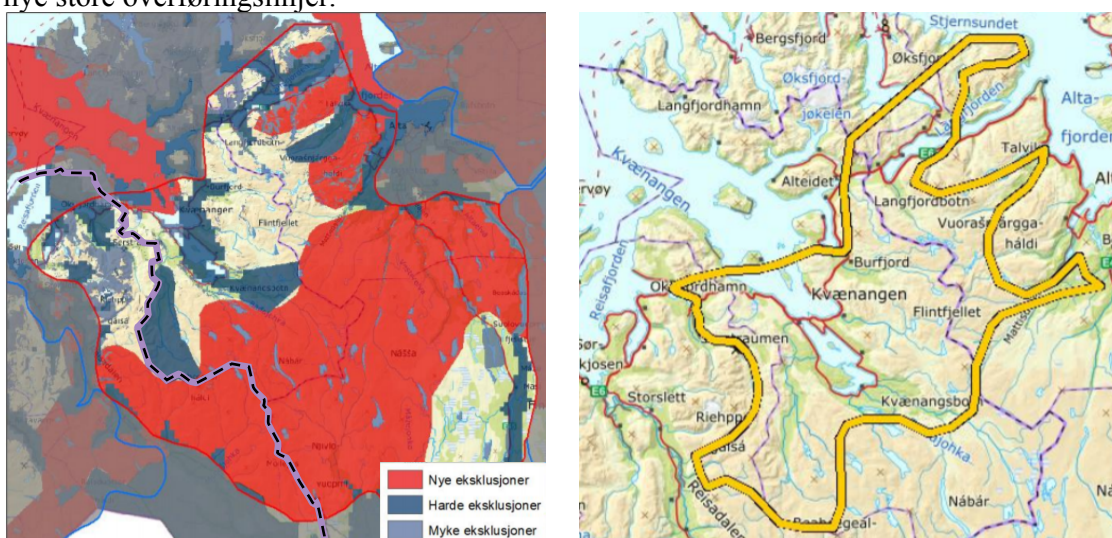
NVEs kartforslag er utarbeidet ved først å *ekskcludere* de områdene som ikke har gode forutsetninger for lønnsom produksjon ut fra vindforhold, nett-tilknytning og andre tekniske forhold. NVE har brukt ordet «*ekskklusjon*» som et metodisk begrep for å luke ut arealer fra datamaterialet.

Ekskluderingen ble delt i to steg; *harde*- og *myke eksklusjoner*. NVE har definert *harde eksklusjoner* slik: «*Hard eksklusjon er eksklusjon av arealer som er uaktuelle for vindkraftutbygging på grunn av teknisk-økonomisk forhold, eller på grunn av at arealene er formelt vernet eller tilsvarende.*». Et viktig premiss for valget av harde eksklusjonskriterier var at de skulle være udiskutable, mens *myk eksklusjon* defineres slik: «*Myk eksklusjon er eksklusjon av arealer der virkninger for én enkeltinteresse i mange tilfeller tilsier at det ikke bør bygges vindkraftverk.*».

Deretter er øvrige relevante sektormyndigheter, i hovedsak Riksantikvaren, Miljødirektoratet og Fylkesmannens reindriftsadministrasjon involvert for å ivareta naturmiljø og vernehensyn.

Av 43 områder, hvorav 1 av disse omfatter areal innenfor Kvænangen kommune, ble 13 utpekt som de *mest egnede* områdene. Ingen av de 13 utpekte områdene omfatter Kvænangen kommunes arealer. I arbeidet med å peke ut de mest egnede områdene lette NVE etter et tydelig skille mellom de mest egnede og de mindre egnede. NVE medgår at grensen mellom *mest egnet* og *mindre egnet* i prinsippet settes mange steder langs akse av egnethet blant områdene som er analysert. Antall områder som havner over og under grensen for å være *mest egnet*, avhenger av vektleggingen på ulike miljø- og samfunnsinteresser, nettkapasitet og produksjonspotensial. Den nasjonale rammen kan dermed omfatte flere eller færre områder enn det NVE har foreslått. NVE har derfor i tillegg til de 13 mest egnede områdene også pekt ut 8 områder som nesten kom med i forslaget. Disse anbefaler NVE å inkludere dersom det er ønskelig å øke omfanget av områder eller eventuelt å bytte ut enkelte områder. *Område 38* er ett av disse *reserveområdene* og berører Nordreisa, Kvænangen, Alta og Kautokeino.

Område 38 er vurdert som reserveområde da produksjonsforholdene er vurdert svært gode (i kategorien «Best»), men kapasiteten i transmisjonsnett er dårlig. Det påpekes også at NVE har vært restriktive med utpeking i samiske områder pga. reindrift, samt at de fleste områdene har lite ledig nettkapasitet. Eventuell kraftutbygging i Nord-Troms og Finnmark vil medføre økt behov for nye store overføringslinjer.

Figur 1. Kartet til venstre er hentet fra Analyteskjema for område 38. Nye eksklusjoner viser til de bemerkninger fra øvrige sektormyndigheter som er blitt hensyntatt. Kartet til høyre er hentet fra Forslag til Nasjonal ramme for vindkraft.

Vurdering

OED understreker at rapporten ikke er tenkt behandlet i Stortinget eller planlagt gitt noen annen formell status enn at det skal være et faglig råd fra NVE, som signaliserer hvor det er mest sannsynlig at det kan gis konsesjon til utbygging. Ethvert prosjekt som foreslås må derfor konsesjonsbehandles, med konsekvensutredninger på vanlig måte. Den nasjonale rammen skal ikke ekskludere søknader i andre områder, men faren for å få avslag etter en omfattende og kostbar konsekvensutredning er større utenfor området. OED understreker at gode prosjekter utenfor områdene vil kunne få konsesjon, samtidig som dårlige prosjekter innenfor vil kunne få avslag.

Det er laga en rekke [temarapporter som viser kunnskapsgrunlaget](#) som ligger til grunn for arbeidet med prioriteringen av områdene.

Økonomi

Vindkraftanlegg omfattes ikke av vannfallsrettighetsloven og berøres derfor ikke av ordningene med konsesjonskraft, konsesjonsavgift, hjemfallsrett og krav til offentlig eierskap.

Vindmølleutbygginger er store prosjekter som kan ha konserner og store investorer på eiersiden. Mye av inntektene fra driften vil derfor gå ut av lokalsamfunnet. Kommunen kan kreve inn eiendomsskatt. Eiendomsskatten vil trolig være den viktigste inntekten vi har til lokalsamfunnet på sikt. De totale investeringskostnadene ligger i sjiktet 10 millioner NOK per MW installert kapasitet. For en stor vindpark kan de totale investeringskostnadene summere seg til langt over en milliard kroner. En slik investering på en milliard vil generere 7 millioner kroner årlig i eiendomsskatt med dagens satser som er på 7 promille. Eiendomsskatten er imidlertid under stort politisk press, og fra 2020 skal makssatsen reduseres fra 7 til 5 promille. For å sikre seg tilgang så ønsker bransjen å opprettholde eiendomsskatt på vindkraftanlegg, og det er også vanlig at vindkraftselskap avtaler egne kompensasjonsordninger med vertskommunen, særlig med tanke på bortfall av eiendomsskatt.

Vindkraftanlegg vil kreve drift og vedlikehold. Det vil derfor generere noen varige arbeidsplasser i regionen, men antallet er forholdsvis lavt i forhold til dimensjonene på anlegget. Et eksempel her er Fosen Vind som eier seks store vindparker i Trøndelagsområdet, og det legges opp til en driftsorganisasjon med 40 ansatte for å betjene disse anleggene. Fakken vindpark i Karlsøy har et fast team på 3 som har vaktordning og står for den daglige drifta. Periodisk vedlikehold og større operasjoner medfører at personell fra leverandøren av turbinene er til stede i perioder.

Grunneier og andre berørte vil bli kompensert enten gjennom salg av eiendom eller leieavtale med utbygger.

Milliardinvesteringer vil selvsagt generere mye arbeid for leverandørindustri, konsulenter og entreprenørbransjen. Anleggsperioden vil også generere mye aktivitet lokalt. Selve hovedentreprisen blir gjerne utført av store aktører som oftest kommer utenfra, men det vil generere oppdrag også for lokale entreprenører som underleverandører. Det vil også gi økt omsetning til butikker, overnattingssteder, kafeer og økt utleie av bygg i lokalmiljøet. Trolig vil omfanget og virkningen for lokalsamfunnet av en større vindmølleutbygging ligne mye på prosessen rundt 420 kv linja som er under utbygging nå.

Klimaendringer kan ha meget store økonomiske konsekvenser både globalt og lokalt. Størst mulig utnyttelse av fornybare energikilder med lite klimaavtrykk vil dermed være økonomisk gunstig på lang sikt. Dette vil være av vesentlig betydning både globalt, men også lokalt dersom man får til en tilstrekkelig reduksjon av klimaendringene. Utbygging av fornybar energi vil kunne bidra til å begrense klimaendringene.

Utbygginger vil også ha samfunnsmessige kostnader i form av redusert verdi på boliger, hytter og andre eiendommer som berøres av vindmøllene. Man vil også se økonomiske konsekvenser i primærnæringene gjennom tap av arealressurser og driftsmessige ulemper. Vindparkene og kraftlinjene opptar meget store arealer som da ikke kan benyttes til andre utbyggingsformål, skogproduksjon eller verneområder. Videre så er verdien av natur med lite inngrep vanskelig å verdsette økonomisk. I forhold til reiselivssatsingene som pågår vil en storstilt nedbygging av naturmiljøet ha en direkte negativ konsekvens. Videre så ligger det i den lokale kulturen i regionen at friluftsliv og naturbruk er meget viktig for folk flest. Gode miljøkvaliteter er derfor viktig for befolkningens trivsel. Regionen benyttes også mye av tilreisende fra hele landet og vi ser en sterkt økende turisme.

Reindrift

Utbygging i Nord-Troms vil berøre viktige reindriftsområder.

Reinen er var for fremmedelementer og forstyrrelser. Større utbygginger vil derfor kunne påvirke reinen sin områdebruk. Av temarapport om reindrift og annen samisk utmarksbruk viser NVE til at det er gjort flere studier på hvordan vindkraftverk og kraftledninger påvirker reinsdyrs arealbruk. Disse studiene har ikke kommet frem til noen entydige resultater, og NVE mener derfor det er nødvendig å øke forskningsinnsatsen for å få mer kunnskap om vindkraftverks påvirkning av reindrift. Likevel vurderes det generelt at utbygging av vindkraft i Norge medfører begrenset virkning for utmarkas ressursgrunnlag, men at lokale forhold kan gjøre at samisk utmarksbruk likevel blir et viktig vurderingstema i enkeltsaker. En eventuell utbygging av beiteområdet kan ikke kompenseres i form av nye beiteområder da stort sett alt tilgjengelig utmarksareal er i dag i bruk som reinbeite. Reineierne må således tilpasse drifta mot et redusert areal, trolig ved å kutte noe ned i antall dyr. Den gjenværende beiteressursen blir mindre, og dermed mindre drivverdig. Ellers vises det til temarapporten på NVE sin nettside:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2731444>

Reindriften vil få økonomisk erstatning for arealtapet. Det kan likevel være vanskelig å kvantifisere de langsiktige verdiene av dette tapet.

Andre primærnæringer:

Det er særlig skogbruket som berøres negativt av større utbygginger i utmark. Fokuset på jordvern ivaretar jordbruksarealene i større grad enn skog. Man kan også dyrke marka eller ha dyr på beite under kraftlinjer og rundt vindmøller. Kraftlinjer legger beslag på store skogarealer som ikke lenger kan drives til skogproduksjon. I tillegg til det direkte tapet av areal så medfører det ofte ugunstig oppstyking av skogressursene. Samling av inngrep medfører også i mange tilfeller at kraftlinjer plasseres ned i landskapet og dermed berører drivverdig skogareal. Dette fordi inngrepsstatusen ofte er større i lavlandet enn høyere i terrenget.

Landbruket vil få vil få økonomisk erstatning for arealtapet. Det kan likevel være vanskelig å kvantifisere de langsiktige verdiene av dette tapet.

Stråling

Alle elektriske installasjoner genererer magnetfelt, også vindmøller og tilhørende linjenett. Strømstyrke og spenning vil være avgjørende for omfanget. Konsekvensene av slik stråling for mennesker henger mest sammen med avstanden til installasjonene. Det er gjerne i tilknytning til linjenettet og elektriske artikler innomhus at folk utsettes for mest kontakt med disse magnetfeltene. Vindmøller vil trolig ikke medføre vesentlig økt eksponering.

Faktisk.no har gjort noen undersøkelser om vindmøller. I forhold til påvirkning av mennesker skriver de følgende: *Det finnes flere studier som har forsøkt å kvantifisere hvordan vindmøller påvirker mennesker som bor nær dem. En [litteraturgjennomgang](#) publisert i det åpne vitenskapelige tidsskriftet PLOS One, viser at lyden fra vindmøller kan være plagsom for mennesker, dersom de plasseres for nær bebyggelse. Blant de negative effektene er søvnforstyrrelser og irritasjon. Forskerne fant imidlertid ikke grunnlag for å konkludere med at lyden skapte helseplager for befolkningen.*

I en metaanalyse publisert i [Environment International](#) undersøkte forskerne åtte studier om vindmøllers effekter på mennesker. Fire av studiene konkluderte med at lyd fra vindmøller hadde en negativ påvirkning på oppgitt livskvalitet. Det å se vindmøller var også assosiert med en høyere grad av rapporterte negative helseeffekter.

I enkelte avgrensede tilfeller kan personer som oppholder seg nær møllene oppleve såkalte skyggekast. Dette skjer når møllen står foran solen på en slik måte at det dannes flakkende skygger for hver gang et rotorblad dekker for solen.

NVE utarbeidet i 2014 en [veileder for skyggekast](#) fra vindkraftverk. NVEs anbefaling er at bygninger med skyggekastfølsomt bruk, for eksempel boliger, ikke skal utsettes for faktisk skyggekast i mer enn 8 timer per år. Det er anleggseiers ansvar å påse at grenseverdiene ikke overstiges. Dersom dette skulle skje, kan NVE kreve at anleggseier foretar tiltak for å bedre situasjonen.

Ifølge [en studie](#) publisert i *Spatial Economics Research*, påvirker også synlige vindturbiner boligprisene negativt. Forskerne konkluderer med at de implisitte «visuelle kostnadene» ved vindmøller er betydelige.

Virkninger for det digitale bakkenettet for TV-signaler har blitt et tema i mange vindkraftsaker, men det foreligger lite empirisk kunnskap. NVE mener derfor at det kan være behov for målinger av hvordan vindkraftverk påvirker det digitale bakkenettet. Det kan også være nyttig å se nærmere på mulighetene for å bruke modelleringsverktøy knyttet til elektroniske kommunikasjons signaler.

Vindmøller lager lyd, først og fremst ved at vingene skjærer gjennom luften. Opplevelsen vil naturligvis avhenge av avstand til vindmøllen, hastighet på turbinen, vindretning osv. Avstand til eksisterende bebyggelse er noe av det som vektlegges i konsesjonsbehandlingen. Miljødirektoratet har anbefalt en støygrense fra vindkraftverk på 40 desibel i boligområder. Det tilsvarer lyden fra et vanlig kjøleskap. Opplevelsen av dette vil være vesentlig mer sjenerende på en stille plass som Kvænangen kontra et mer tettbygd område med større grad av bakgrunnstøy fra trafikk og annen aktivitet. I alle nyere konsesjonssaker er det stilt krav om at det skal utarbeides støysonekart for vindparken.

Fugleliv

Kunstige lufthindringer vil alltid representere en potensiell risiko for fugl. Miljødirektoratet skriver i sin rapport at etablering av vindkraftverk kan påvirke fugler gjennom kollisjoner og tap av habitat som følge av habitatsendringer eller fortrengning på grunn av forstyrrelser. Vindkraftverk kan også fungere som en barriere for fugletrekk eller for trekk mellom funksjonsområder. Miljødirektoratet understreker at både trekkende og stasjonære arter kan bli påvirket av vindkraftutbygging.

Basert på en litteraturgjennomgang av omfattende internasjonale effektstudier og erfaringer fra konsesjonsbehandling av norske vindkraftverk, vurderer Miljødirektoratet konfliktbildet for fugl som generelt høyt ved utbygging av vindkraftverk. Miljødirektoratet mener at de begrensede norske effektstudiene ikke gir grunnlag for å anta at situasjonen i Norge skiller seg fra det internasjonalt dokumenterte hovedmønsteret. Anleggenes plassering har vist seg å ha en avgjørende betydning for hvor mange fugler som blir drept av vindkraftverk. De aller høyeste kollisjonstallene er funnet i tilknytning til kystnære områder, våtmark og andre vanntilknyttede miljøer. Topografi, vindforhold og soloppvarming har stor betydning for kollisjonsfare i ulike områder. Miljødirektoratet skriver at flere studier generelt viser at vindturbiner vil kunne utgjøre potensielt stor kollisjonsfare hvis de legges til skrenter med oppdriftsvinder, naturlige trekkruiter, hekkeplasser og rike habitater med god næringstilgang.

Det vises også til egen temarapport om fugl:

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2729542>

Annet dyreliv

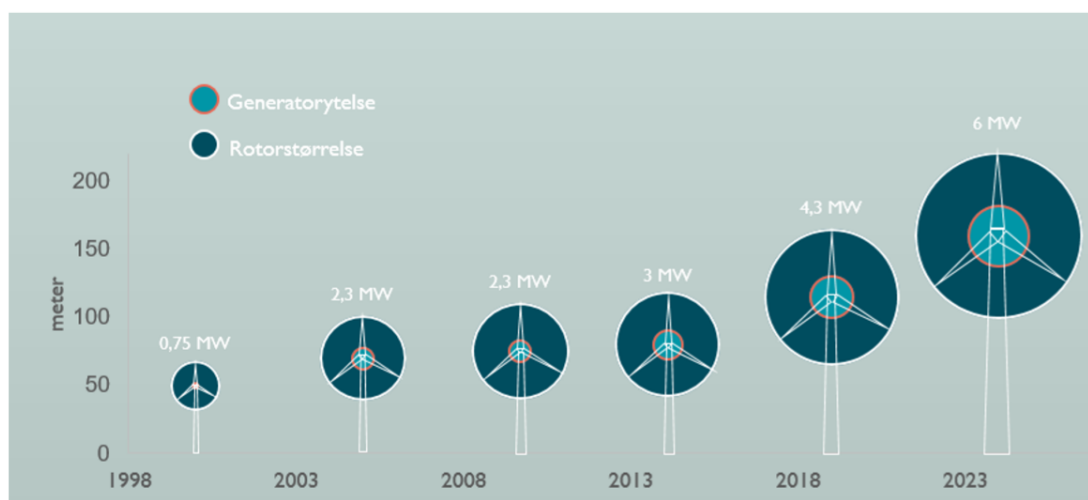
Vindkraftverk kan påvirke terrestriske pattedyrarter gjennom tap av habitat som følge av direkte arealbeslag, fragmentering eller fortrengning på grunn av forstyrrelser. I Norge har det til nå vært lite fokus på vindkraft og pattedyr, med unntak av reinsdyr. Det foreligger derfor lite erfaringer knyttet til om og eventuelt hvordan forskjellige dyrearter kan påvirkes av vindkraftutbygging. Ifølge Miljødirektoratets rapport vil menneskelig aktivitet trolig utgjøre større påvirkning enn selve terrenngrepet og infrastrukturen. Miljødirektoratets gjennomgang av utenlandske studier av virkninger av vindkraft for pattedyr viser at klovdyr og store rovdyr i noen tilfeller kan unngå områder med vindkraftverk. I flere tilfeller gjenopptar imidlertid individene tidligere ferdsel og tilpasser seg forstyrrelsene i driftsfasen. Evnen til tilpasning varierer mye mellom arter, individer, kjønn og type forstyrrelse.

Den seinere tid er det også satt fokus på konsekvens for insekter. Her trengs mer forskning for å kunne si om det har praktisk betydning for insektsbestander eller økosystem.

Inngrep i naturen

Dagens vindmøller er store, og det kreves derfor solid fundamentering og en solid infrastruktur for å bygge møllene, samt nye kraftlinjer. Store arealer vil derfor bli påvirket både gjennom nedbygging og visuelle effekter.

Vindturbinteknologien har utviklet seg raskt de siste årene. Både installert effekt, totalhøyde og lengde på rotorblader har økt. Ved å øke lengden på rotorbladene, kan vindturbinen fange mer vind og produsere mer kraft i perioder hvor det ikke er høy nok vindhastighet til at turbinen kan produsere på maksimal effekt. Vi må derfor forvente at framtidige vindmølleutbygginger vil skje med grove møller, gjerne flere hundre meter høye.

Figur 8: Utviklingen av turbinstørrelse for vindturbiner på land. Høyden på turbinene viser utviklingen i totalhøyde, mens størrelsen på sirkene illustrerer den relative utviklingen for generatorens ytelse og rotorens størrelse. Vindturbinen fra 2023 er basert på en prognose. Illustrasjon: NVE.

Eventuelt anleggsarbeid i disse fjellområdene vil være svært omfattende i områder som i dag har svært lite tunge tekniske inngrep. Det vises i denne sammenheng til at FN's naturpanel har lagt fram en rapport som dokumenterer at tap av leveområder er den viktigste årsaken til at opp mot en million arter er truet av utrydding. En femtedel av alle kartlagte norske arter, bl.a. en tredel av fugleartene, er truet. Veier og energianlegg er den største trusselen mot urørt natur, ifølge Miljødirektoratet.

NVE har bevisst utelukket å inkludere viktige momenter i sin eksklusjonsprosess; rødlistede og fredete arter og fredete kulturminner. Dette er gjort da disse registreringene er svært lokale og er ofte svært begrensede i størrelse. Det presiseres derimot at disse punktene, m.m., vil kunne være avgjørende i en evt. detaljplan i forbindelse med anleggelse av vindpark.

Infrastruktur

For å frakte møllene inn må det bygges veier med stor bæreevne og god kurvatur inn i områdene som bygges ut. Når turbinblader på 70 meter skal fraktes inn i terrenget, trengs det brede, rette veier. I kupert terreng vil veiene derfor kreve store terrenginngrep med store skjæringer og fyllinger.

Når vindmøller bygges i en park så vil de medføre et stort nettverk med veier i det aktuelle området.

Områdeavgrensning, med særlig fokus på område nr 38.

Mye av det definerte området som berører Kvænangen er bebygget, verna etter naturmangfoldloven, har dårlige vindforhold eller på andre måter ikke aktuelle for utbygging av vindkraftverk. Fra kartet over harde eksklusjoner ser vi at de store landskapsvernområdene i Navitdalen og Kvænangsbotn er markert med mørkeblått. Det samme gjelder også lavlandsområdene med dårlige vindforhold. De er likevel ikke tatt ut av endelig områdeavgrensning. Det framstår som om det bare er nye eksklusjoner (rødt) som er tatt hensyn til. Det er også mange bebygde områder som er tatt med innenfor kartfiguren. For å unngå misforståelser og fare for å spre unødig frykt blant folk så bør kartfigurene kvalitetssikres i forhold til kjente eksklusjoner og eksisterende aktivitet og bebyggelse.

Andre forhold:

Det er mange ulike meninger og mye synsing rundt nytte/kostnader av vindkraftutbygging. Ofte har fagfolk sterkt motstridende synspunkt og argumentasjonsrekker. Det er derfor vanskelig å sortere på hva som er riktig og hva som er galt i de ulike debattene. Det er likevel sannsynlig at vindkraft er en energikilde som vil være viktig i framtida, og vi må påregne at omfanget av vindkraft vil øke i Norge. Etterspørselen etter fornybar energi er stor, og vi bygger stadig bedre overføringsnett for å kunne transportere strømmen til brukerne mest mulig effektivt. Gjennom energimarkedspakkene til EU forplikter vi oss stadig til å dele de norske ressursene med fellesskapet. Strømmen vil derfor produseres for bruk i et felles europeisk kraftmarked. Behovet for energi vil være størst i de mer tettbefolkte områdene i verden. Dermed vil både strømmen og de varige inntektene i stor grad transporteres ut av regionen, mens vi lokalt vil sitte igjen med ulempene.

Konsesjoner etter energilova er likestilt med reguleringsplan og da er kommunene bare en høringsinstans i den enkelte utbyggingssak. Det er mange lokale forhold som kan være

avgjørende for om det er riktig å bygge ut et område eller ikke. En slik ramme bør derfor gi føringer for vektlegging av lokaldemokratiske prioriteringer i konsesjonsprosessene. Slike bestemmelser bør tas med i strategiene for den nasjonale rammen for å sikre ivaretagelse av lokalbefolkningens interesser. Kommunene må i framtida ha full råderett til eventuelt å godkjenne eller avslå etablering av vindkraftanlegg og tilhørende overføringsanlegg.

Høringsfristen er 1. oktober, men Kvæningen kommune har fått godkjenning fra OED til å ettersende protokollen fra kommunestyrebehandlingen.

Oppsummering/Konklusjon:

Det er positivt at lages strategiske planer for vindkraftutbygging i Norge, da dette kan bidra til at de best eigna områdene bygges ut samt at mange avgjørelser kan gjøres på et prinsipielt nivå før enkeltaktører benytter ressurser på enkeltprosjekter.

Avgrensningene av områdene er grove, og det er noe uklart hvordan det er konkludert. I hvert fall for område 38 så er store verneområder og areal med dårlige vindforhold tatt med. Det bør derfor gjøres en kvalitetssikring og gjerne en mer nøyaktig avgrensning av områdene.

Videre så bør et slikt strategidokument ha en mer tydelig tekstdel med føringer som gir prinsipielle avklaringer om hensyn, lokalisering og omfang innenfor de enkelte områdene. For eksempel så bør det være et absolutt krav at vindkraftutbygginger lokaliseres i god avstand fra områder med fast bosetting.

Vindkraftutbygginger er store anlegg som krever betydelige naturinngrep. Det gir store ringvirkninger for lokalt næringsliv i anleggsperioden. I driftsfasen gir det et forholdsvis begrenset antall arbeidsplasser.

De økonomiske kompensasjonsordningene for lokalsamfunn avgrenses til eiendomsskatt. Dette gir en begrenset kompensasjon som ikke nødvendigvis står i forhold til de ulempene slike utbygginger medfører lokalt. Dersom det ikke foreligger gode og varige ordninger for å kompensere lokalsamfunn for ulempene slike utbygginger medfører så er vi bedre tjent med å nekte utbygging. Det bør gjerne jobbes for å innføres tilsvarende ordninger som for vannkraft for å ivareta hensynet til lokalsamfunnene sine ulemper, ref *Lov om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (vannfallrettighetsloven)*. Videre så vil gjerne den teknologiske utviklingen medføre mer smidige og miljøvennlige utbyggingsmetoder i framtida som gir mindre inngrep for å samle energien i vinden. Vi vil derfor være best tjent med å ikke forhaste oss med utbygging av vindkraften.

Kvæningen kommune bør derfor ha et primært standpunkt om at det ikke legges til rette for vindkraftutbygging i våre områder. Dette av hensyn til sårbar natur og manglende ordninger for lokal kompensasjon for tapet lokalsamfunn opplever som følge av vindkraftutbygginger. Nord-Troms har store naturkvaliteter, og friluftsliv og naturbruk er meget viktig for folket som lever her.

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

I følge liste

	Kvænnangen kommune Postmottak
15 APR 2019	
Til behandling:	
Saksbehandler:	Dus AF
Til orientering	Dato
Gradering	12. april 2019

Deres ref

Vår ref

19/511-

Høring - Nasjonal ramme for vindkraft. Høringsfrist

Olje- og energidepartementet viser til høringsbrev av 1. april 2019. Det er flere høringsinstanser som har bedt om en lengre høringsfrist.

Olje- og energidepartementet er opptatt av en god høringsprosess, og at det skal være tilstrekkelig med tid for å kunne gi innspill.

Høringsfristen utsettes derfor til **1. oktober 2019**.

Med hilsen

Anja Skiple Ibrekk (e.f.)
underdirektør

Nina Helene von Hirsch
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Nina Helene von
Hirsch
22 24 63 52

Adresseliste:

Alle departementer

Alle kommuner

Alle fylkesmenn

Alle fylkeskommuner

Sametinget

DNT-lag

Ålesund-Sunnmøre Turistforening

Bergen og Hordaland Turlag

Bodø og Omegns Turistforening

DNT Finnskogen og omegn

DNT Telemark

DNT Valdres

DNT Vansjø

Kristiansund og Nordmøre Turistforening

Kvinnherad turlag

Notodden Turlag

Osterøy Turlag

Stavanger Turistforening

Stord-Fitjar Turlag

Naturvernforbundet i..

Finnmark

Hordaland

Nes

Nordhordland

Nordland

Orklaregionen

Østfold

Troms

Trøndelag

Vest-Agder

Forum for natur og friluftsliv

FNF Agder

FNF Buskerud

FNF Hedmark og Akershus

FNF Hordaland

FNF Nordland

FNF Oppland

FNF Østfold

FNF Rogaland

FNF Sogn og Fjordane

FNF Telemark

FNF Trøndelag

FNF Vestfold

Agder Energi Nett AS

Avinor AS

Bellona

Bergen og omland Friluftsråd

Bevaring av Vaksdalvassdraget

Bkk Nett AS

Defo

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Direktoratet for samfunnsikkerhet- og beredskap

EB Nett AS

Eidsiva Nett AS

Energi Norge

Energi- og miljøkomiteen

FeFo Finnmarkseiendommen

Folgefonna nasjonalparkstyre

Folkehelseinstituttet

Forsvarsbygg

Fosen Naturvernforening

Framtiden i våre hender

Friluftslivets fellesorganisasjon

Fylkesmannen i Innlandet

Griff Aviation

Greenpeace Norge

Gålålia hytteeierforening

Hafslund Nett AS

Hallingskarvet nasjonalparkstyre

Haugaland Kraft Nett AS

Helgalandskraft AS

Hålogalandskraft AS

Industri Energi

Innovasjon Norge

ISTA Nett AS

Kartverket

Kontaktutvalet for tamreinlaga i Sør-Norge

KS

KS Bedrift

KS Bedrift

Kvamskogen Vel

La Naturen Leve

Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet

Landsorganisasjonen i Norge

Landssammenslutninga av norske vindkraftkommuner

Leavvajoga ja Rastigaissa Samesiida
Levande Finnskog Uten Vindkraft
Luftfartstilsynet
Luftfartstilsynet
Lyse Elnett AS
Mattilsynet
Meteorologisk institutt
Miljødirektoratet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
Natur & Ungdom
NHO
NHO Reiseliv
NOF Hedmark
Nordlandsnett AS
Norges Bondelag
Norges Fjellstyresamband
Norges Jeger- og fiskerforbund
Norges Miljøvernforbund
Norges Televisjon AS
Norges vassdrags- og energidirektorat
Norkring AS
Norsk bonde- og småbruker forening
Norsk Friluftsliv
Norsk Industri
Norsk institutt for by- og regionforskning
Norsk Kystkulturakademi
Norsk ornologisk forening
Norske Reindrifsamers Landsforbund
Norske samers riksforbund
Norwea
NTE Nett AS
Nordic Unmanned
Raudt Sogn og Fjordane
Regionrådet for Kongsvingerregionen
Reinbeitedistrikter
Rendal Renselskap
Riksantikvaren
Sabima
Kraftfylka
Sandefjord Jeger- og Fiskerforening
SFE Nett AS
Skagerak Nett AS
Statkraft

Statnett
Statskog
Stølsheimen verneområdestyre
Sølen verneområdestyre
Telenor Broadcast Holding
Toppagrenda hytteeierforening – Gålå
Troms Kraft Nett AS
Trønderenergi Nett AS
UAS Norway
Varanger Kraft Nett AS
Vestfjellas Venner
Villreinnemnda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Visit Geilo
Visit Lillehammer
Visit Valdres
VON - Vern om Nordhordlandsfjella
Voss Naturvernlag
Voss Utferdslag
WWF
Zero
Øst-Finnmark Regionråd

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
28/19	Teknisk utvalg	04.06.2019

Høring på nasjonal ramme for vindkraft

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

1 00142H

2 00130H

Saksprotokoll i Teknisk utvalg - 04.06.2019

Behandling:

Forslag fra teknisk utvalg:

Utvalget ønsker en større utredning til neste møte.

Her under følgende temaer:

- Økonomi – fordeler/ulemper for kommunen. Hvor mye vil dette kunne generere av inntekter lokalt.
- Reindrift.
- Stråling.
- Fugleliv.
- Inngrep i naturen.
- Infrastruktur – hva vil det si? Forslaget fra teknisk utvalg ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalget ønsker en større utredning til neste møte.

Her under følgende temaer:

- Økonomi – fordeler/ulemper for kommunen. Hvor mye vil dette kunne generere av inntekter lokalt.
- Reindrift.
- Stråling.
- Fugleliv.
- Inngrep i naturen.

- Infrastruktur – hva vil det si?

Administrasjonssjefens innstilling

Saka legges fram til drøfting.

Saksopplysninger

Olje- og energidepartementet ga i brev av 9. februar 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å lede et arbeid med å lage forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. NVEs faglige forslag foreligger nå i form av en rapport datert 1. april 2019: http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_12.pdf. Forslaget inneholder et samlet kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft på land og et kart: <https://temakart.nve.no/link/?link=nasjonalramme> med forslag til det NVE mener er de mest egnede områdene for lokalisering av ny vindkraft. Forslaget er ligger nå ute til offentlig høring med frist for tilbakemelding 1. oktober 2019.

NVEs forslag er det pekt ut 13 områder som direktoratet mener er de mest egnede for vindkraft på land i Norge. Også innenfor de utpekte områdene vil det være områder som ikke egner seg for vindkraft på grunn av konflikt med viktige interesser, eller som følge av mindre gode vindressurser. NVE har lagt vekt på unngå konflikter med viktige naturområder, og tatt betydelige hensyn til aktuelle tema, for eksempel friluftsliv, støy, fugle- og dyreliv, kulturminner og reindrift.

Videre så fremgår det av høringsforslaget at det er klassifisert 8 områder som nesten ble med i kategorien for de mest egnede områdene. Et slikt «reserveområde» omfatter store deler av

Kvænangen. Området er vist i kartet.

FAKTA OM OMRÅDET	
Fylke:	Finnmark og Troms
Kommuner:	Loppa, Alta, Kvænangen og Nordreisa
Totalt areal:	1837 km ²
Totalt ikke-ekskludert areal:	1038 km ²

NVE skriver i rapporten at *grensene mellom mest egnet og mindre egnet kan imidlertid i prinsippet settes mange steder langs aksene av egnethet blant områdene som er analysert. Antall områder som havner over og under grensene for å være mest egnet, avhenger av hvor mye vekt som legges på forskjellige miljø- og samfunnsinteresser, nettkapasitet og produksjonspotensial. Den nasjonale rammen kan dermed omfatte flere eller færre områder enn det NVE har foreslått. Det er heller ikke slik at alle de områdene vi har vurdert som mindre egnet, er like lite egnet. Noen av områdene er nær grensene for mest egnet. Ved en annen vektlegging av de ulike forholdene, kunne noen av disse områdene blitt pekt ut.*

Lenke til hørings siden hos OED:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--nves-forslag-til-en-nasjonal-ramme-for-vindkraft-pa-land/id2639213/>

Lenke til ressurs side hos NVE:

<https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/?ref=mainmenu>

Mer informasjon om utpeking av de ulike områdene:

<https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/utpeking-av-omrader/>

Analyseskjema for utvelging av området som omfatter Kvænangen

<http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201903419/2733186>

FAQ: <https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/ofte-stilte-sporsmal/?ref=mainmenu>

Vurdering

Arbeidet som nå pågår vil legge føringer for utbyggingen av vindkraft i Norge. Det er gjerne delte meninger om vindkraft, og det er derfor viktig at vi får i gang en bred politisk debatt, og at vi gir tilbakemeldinger til fagmyndighetene.

Mye av det definerte området som berører Kvænangen er bebygd, verna etter naturmangfoldloven, har dårlige vindforhold eller på andre måter ikke aktuelle for utbygging av vindkraftverk. Den ulogiske avgrensningen skyldes en grov skala på metodikken. Et naturlig innspill vil gjerne være at de må kvalitetsheve kartavgrensningene, samt at vi kan komme med supplerende kunnskap om lokal bruk og verdi. Eksempelvis så bør gjerne viktige rekreasjonsområder fases ut som ikke egnede områder for utbygging. Her vil det pågående arbeidet med friluftskartlegginger være viktig kunnskapsgrunnlag. Videre så er det viktig å gi tilbakemelding om andre areal og landskapsressurser som berøres.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
7/19	Administrasjonsutvalg	26.09.2019
74/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Etisk reglement, revisjon av retningslinjene

Saksprotokoll i Administrasjonsutvalg - 26.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Foreliggende utkast til Etisk reglement vedtas.

Henvising til lovverk:

Administrasjonssjefens innstilling

Foreliggende utkast til Etisk reglement vedtas.

Saksopplysninger

Retningslinjene revideres etter ønske fra politikerne. Vedlagt følger utkast til nytt reglement. Utkastet bygger på reglementet til Oslo kommune. Det finnes ikke noen klar mal eller veileder for dette, men vi ble henvist til å finne gode eksempler på reglementer hos KS (det ligger flere eksempler der og Oslo er et av dem). Vi så på etiske regler hos mange kommuner og de var ganske like. Oslo er det reglementet vi kom over som inneholder flest punkter og er dermed mest dekkende for de områdene dette reglementet skal omfatte.

I dag har vi sammen med våre etiske retningslinjer et registreringsskjema for verv, bijobber, eierinteresser mm som gir en oversikt for vurdering av habilitet. Dette foreslår vi å kutte ut. Det er ingen andre kommuner vi kom over som har dette. Hos oss har dette registeret i praksis ikke vært i bruk (ikke etterspurt). Det har i tillegg vært vanskelig å få det komplett (det er en del som aldri leverer inn skjemaet selv etter mange purringer). Videre er det slik at vi ifm med egen sak om eierstyring og eierskapsmeldinger vil oppfordre alle politikere og ansatte i ledende stillinger til å registrere seg i styrevervregisteret til KS.

Habilitet er aldri problematisk hos oss fordi både ansatte og politikere er veldig påpasselig med å si fra i saker der de ser at habiliteten deres må vurderes.

Saken har vært drøftet med fagforeningene og det ble der gjort noen justeringer av reglementet.

Vurdering

Selve revideringen er en grei sak. Det viktigste er at det jobbes mer med at dette følges godt nok opp på alle hold. Det blir av den langsiktige jobben med holdninger, kultur og opptreden.

Vedlagt følger:

- Utkast til Etisk reglement.
- Referat fra drøftingsmøte den 29.08.19.

ETISKE REGLER – HJELP TIL Å HANDLE RIKTIG

Etikk i Kvæningen kommune handler om at vi skal kunne stå for de valgene vi gjør i jobbsituasjonen.

Vil de tåle offentlighetens lys?

Vi tar både hodet, magefølelsen og ryggmargsrefleksen i bruk når vi handler, og som regel ender vi opp med de gode valgene. Men noen situasjoner er vanskeligere enn andre og derfor har Kvæningen kommune vedtatt etiske regler både ansatte og folkevalgte i Kvæningen kommune.

De sørger for at valgene ikke går på bekostning av fellesskapets beste og setter standard for hvordan vi skal utføre oppgavene våre på en måte som gjør at innbyggerne kan ha tillit til oss.

1. FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

Formålet med Kvæningen kommunes etiske regler er å sikre en god etisk praksis og definere felles standarder for alle ansatte og folkevalgte i Kvæningen kommune.

2. GENERELT

Ansatte og folkevalgte i Kvæningen kommune skal arbeide for fellesskapets beste i tråd med lover, regler, kommunens verdier og politiske vedtak. Kommunens ansatte og folkevalgte skal utføre sine oppgaver og opptre på en måte som ikke skader kommunens omdømme og tillit i befolkningen.

3. MØTE MED KOMMUNENS BRUKERE

Ansatte og folkevalgte i Kvæningen kommune skal møte innbyggere og brukere med respekt. For ansatte skal faglige kunnskaper og faglig skjønn skal ligge til grunn i rådgivning, myndighetsutøvelse og tjenesteyting.

Sammenblanding av ansattes og brukernes private interesser og økonomiske midler skal ikke forekomme.

4. FORVALTNING AV SAMFUNNETS FELLESMIDLER

Ansatte og folkevalgte i Kvæningen kommune skal være seg bevisst at de forvalter samfunnets fellesmidler på vegne av alle innbyggerne i kommunen. Kommunens ansatte plikter å ta vare på kommunens ressurser på den mest økonomiske og rasjonelle måte, og skal ikke misbruke eller sløse med kommunens midler.

Kommunens ansatte skal ikke tilegne seg personlige fordeler av kommunens ressurser, verken økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler.

5. HABILITET

Alle som treffer beslutninger og tilrettelegger for beslutninger i Kvæningen kommune er bundet av Forvaltningslovens habilitetsregler. For folkevalgte gjelder også bestemmelsene om dette i Kommuneloven.

Ansatte og folkevalgte har en selvstendig plikt til å varsle overordnede om inhabilitet slik at man kan fritas fra videre befatning med saken. Ved tvil om inhabilitet skal den ansatte forelegge spørsmålet for sin nærmeste leder. Folkevalgte forelegger det for organet de er en del av.

6. FORBUD MOT GAVER OG ANDRE FORDELER I TJENESTEN

Ansatte i Kvæningen kommune må for seg selv eller andre ikke motta gaver, provisjoner, tjenester eller andre ytelser i forbindelse med anskaffelser og kontraktsinngåelser, eller når ytelsen er egnet til eller av giveren er ment å påvirke vedkommendes tjenstlige handlinger. Dette omfatter også gunstige betingelser knyttet til reiser og opphold. Med mindre gaven er av

ubetydelig verdi (f.eks konfekt, vin, blomster), plikter også ansatte i Kvæningen kommune å gi avkall på gaver og testamentariske gaver fra brukere av kommunens omsorgstjenester, selv om gaven ikke kan påvirke tjenesteytelsen.

7. FORRETNINGSETISKE REGLER

Kommunens forretningsmessige virksomhet må drives slik at innbyggere, brukere og leverandører har tillit til kommunen som forvalter av innbyggernes fellesmidler og som forretningspart. All forretningsvirksomhet, skal bidra til å nå de mål kommunen har for sin virksomhet.

Ansatte som deltar i kommunens forretningsmessige virksomhet plikter å sette seg grundig inn i og etterleve lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunens eget regelverk på området. Alle anskaffelser må baseres på forutsigbarhet, gjennomsiktighet, etterprøvbarhet, likebehandling og god forretningskikk.

Kommunens ansatte kan ikke levere varer og tjenester til den virksomhet i kommunen hvor de selv er ansatt. Kommunens ansatte skal ikke gjøre privat bruk av kommunens samkjøpsavtaler eller rabattordninger.

Det skal ikke foretas privat bestilling fra leverandører de ansatte har kontakt med som representant for kommunen, når dette kan skape tvil om sammenblanding av offentlige og private midler.

8. ALKOHOLBRUK

Ansatte som er på tjenestereise eller annet oppdrag for Kvæningen kommunes regning, skal ikke nyte alkohol på en måte som er egnet til å bringe kommunen i miskreditt. Dette gjelder også i fritiden under slike oppdrag.

9. ÅPENHET

Kvæningen kommune skal gi offentligheten innsyn i den kommunale forvaltning. Kommunen har en generell aktiv informasjonsplikt. Kommunens ansatte skal alltid gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger til innbyggere, organisasjoner, selskaper og andre myndigheter.

10. ANSATTES YTRINGSFRIHET OG RETT TIL Å VARSLE

Ordfører og administrasjonssjef er ansvarlig for informasjon til media. Saksbehandlere, etatsledere, enhetsledere og ledere for kommunale forretningsbedrifter kan på kommunens vegne gi opplysninger til media når det dreier seg om kurante ting og faktaopplysninger om egen virksomhet. Andre arbeidstakere må på forhånd innhente fullmakt.

Som alle andre borgere kan kommunens medarbeidere delta i samfunnsdebatten og uttale seg på egne vegne..

Varsling skal skje iht kommunens rutiner for varsling.

11. LEDERANSVAR

Ledere i Kvæningen kommune skal bygge en organisasjonskultur basert på åpenhet, og som ivaretar kommunens verdier og etiske regler. Ledere på alle nivåer skal sørge for at de etiske reglene er kjent for sine medarbeidere.

12. PERSONLIG ANSVAR

Ansatte i Kvæningen kommune har et personlig og selvstendig ansvar for å følge kommunens etiske regler. Ansatte må ta opp tvilstilfeller i forhold til de etiske reglene med sin nærmeste leder.

Brudd på retningslinjene tas opp med den enkelte ansatte og kan medføre personalsak.

Kommunens ansatte har rett til å nekte å følge pålegg som er ulovlige eller medfører brudd på de etiske regler.

Referat fra drøftingsmøte den 29.08.19 ifm nytt etisk reglement.

Følgende møtte: Tore Li, Jorunn Farstad og Bjørn Ellefsæter fra arbeidsgiver, Kathrine L Pedersen (UDF), Marianne Sollund (FO), Solvi Martinsen (NFF) og Tove Følstad (FFO).

Hjemmel: Drøftingene ble gjennomført med hjemmel i Hovedavtalen del B § 1-4-1.

Etisk reglement. Vi reviderer dette etter ønske fra politikerne. Vedlagt har jeg laget forslag til nytt reglement. Forslaget bygger på reglementet til Oslo kommune. Det finnes ikke noen klar mal eller veileder for dette, men jeg ble henvist til å finne gode eksempler på reglementer hos KS (det ligger flere eksempler der og Oslo er et av dem). Jeg så på etiske regler hos mange kommuner og de var ganske like. Oslo er det reglementet jeg kom over som inneholder flest punkter og er dermed mest dekkende for de områdene dette reglementet skal omfatte.

I dag har vi sammen med våre etiske retningslinjer et registreringsskjema for verv, bijobber, eierinteresser mm som gir en oversikt for vurdering av habilitet. Dette foreslår jeg at vi kutter ut. Det er ingen andre kommuner som jeg kom over som har dette. Hos oss har dette registeret i praksis ikke vært i bruk. Det har vært vanskelig å få det komplett (det er en del som aldri leverer inn skjemaet selv etter mange purringer). Habilitet er aldri problematisk hos oss fordi både ansatte og politikere er veldig påpasselig med å si fra i saker der de ser at habiliteten deres må vurderes.

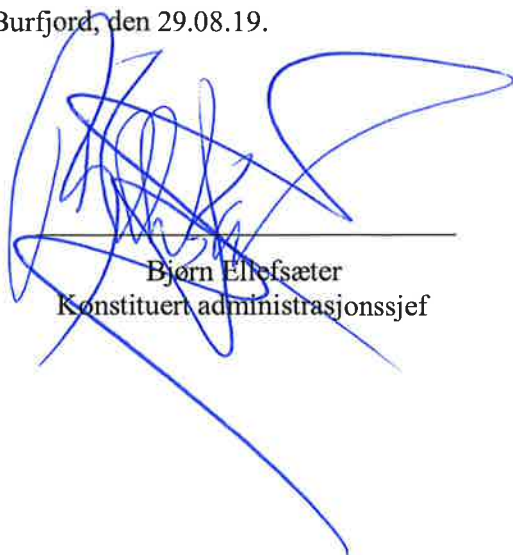
Som prosess med dette ser jeg ikke behov for annet enn å legge det fram på medbestemmelsesmøtet til drøfting før det går til politisk behandling i administrasjonsutvalg og kommunestyre. Ledergruppa har gått gjennom forslaget. Jeg synes selve revideringen er en grei sak – det må nok jobbes mere med at det følges godt nok opp på alle hold. Det blir av den langsiktige jobben med holdninger, kultur og opptreden.

Momenter som framkom i møtet:

- Ta inn punkt om alkoholbruk (bruke omtrent samme tekst som punktet om kjøp av seksuelle tjenester).
- Punktet om kjøp av seksuelle tjenester tas ut. Dette er klart forbudt etter loven og ansees unødvendig å ta med her.
- Ta inn punkt om konsekvenser ved brudd: Brudd på retningslinjene tas opp med den enkelte ansatte og vil medføre personalsak.
- Mindre brudd f.eks på innkjøpsavtaler er problematisk. Det dukker opp mange tilbud som er billigere og det er gunstig å slå til på.

Konklusjon: Det framlagte forslaget med de framkomne justeringer anbefales.

Burfjord, den 29.08.19.

Bjørn Ellefsæter
Konstituert administrasjonssjef

Riktig referat bevitnes.

Tove Følstad
Hovedtillitsvalgt Fagforbundet

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
20/19	Utvalg for oppvekst og omsorg	12.06.2019
4/19	Eldrerådet	11.06.2019
7/19	Eldrerådet	23.09.2019
2/19	Råd for funksjonshemmede	23.09.2019
75/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester

Henvising til lovverk:

- Forvaltningsloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Pasient- og brukerrettighetsloven
- Husleieloven

Saksprotokoll i Eldrerådet - 23.09.2019

Behandling:

Tilleggsforslag fra eldreråd og råd for funksjonshemmede: Følgende føyes til i tjenestebeskrivelsen del II punkt 9 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, det første kulepunktet under avsnittet om skolehelsetjenesten: «Helsesykepleier er særlig oppmerksom på manglende inkludering/mobbing og nettvett.»

Behandling: Innstillingen med tillegg av tilleggsforslaget ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Kvæningen kommunestyre vedtar tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester.

Følgende føyes til i tjenestebeskrivelsen del II punkt 9 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, det første kulepunktet under avsnittet om skolehelsetjenesten: «Helsesykepleier er særlig oppmerksom på manglende inkludering/mobbing og nettvett.»

•

Saksprotokoll i Eldrerådet - 11.06.2019

Behandling:

Forslag fra begge utvalgene: Utvalgene trenger mer tid til å sette seg inn i dokumentet. Saken utsettes derfor. Det innkalles til nytt felles møte i slutten av august.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utvalgene trenger mer tid til å sette seg inn i dokumentet. Saken utsettes derfor. Det innkalles til nytt felles møte i slutten av august.

•

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 12.06.2019**Behandling:**

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kvæningen kommunestyre vedtar tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester.

•

- Forskrifter i medhold av disse lovene

Saksop Administrasjonssjefens innstilling

Kvæningen kommunestyre vedtar tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester.

plysninger

Arbeidet med kriterier for tildeling av tjenester i helse og omsorg ble påbegynt for flere år siden. I fjor høst tok vi det opp igjen, og enhetsledere, saksbehandler og etatsleder har i felleskap gått gjennom forslag til tjenestebeskrivelser og kriterier. Helt til slutt har dokumentet vært gjennomgått av *Omsorgsjuss* for kvalitetssikring av henvisninger til lovgrunnlag.

Formålet med å få på plass tjenestekriterier er for det første å informere, skape forutsigbarhet og gjensidig forventningsavklaring (klargjøre hva bruker/pasient kan forvente av tjenesteyter og hva vi forventer av bruker/pasient). For det andre, å gjøre det mulig for innbyggerne gjennom politiske utvalg å påvirke kriterier og innholdet i tjenestene (brukermedvirkning på systemnivå). Dette er dog begrenset av det rettslige grunnlaget.

Tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier i helse og omsorg vil være et levende dokument, som kan revideres etter hvert som nye tjenester kommer til og eksisterende blir endret/utbygd. For eksempel er det ventelig at de nedre trinnene i omsorgstrappa vil bli utbygd i forbindelse med dreiningen mot mer hjemmebaserte tjenester, blant annet med velferdsteknologiske

hjelpemidler, hverdagsrehabilitering, omsorgsboliger særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorg og bemanning på natt i hjemmetjenesten.

Vurdering

Tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier i helse og omsorg er utarbeidet for både tjenesteyter og mottakere av hjelp. Gjennom grundig arbeid med kriteriene, har virksomhetsledere og saksbehandler fått eierskap til tjenestebeskrivelsene, og gjennom høring i råd, politisk behandling og publisering på hjemmesiden, vil også Kvænangens innbyggere få kjennskap til dokumentet.

Administrasjonssjefen vurderer tjenestebeskrivelsene som et viktig dokument for kommunens innbyggere og håper at det også vil anspore til videre utvikling av tjenestene og utbygging av omsorgstrappa.

Vedlegg

- 1 Tjenestebeskrivelsene

Tjenestebeskrivelser og tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester

Eldrerådet	11.06.19
Råd for personer med nedsatt funksjonsevne	
Utvalg for oppvekst og omsorg	12.06.19
Kvæningen kommunestyre	20.06.19

Kvæningen kommune

Innhold

Del I Om saksbehandling, tjenestenivå, forventningsavklaring mm.	3
Rettslig grunnlag.....	3
Oversikt over relevante lover og forskrifter med lenke til Lovdata:	3
Saksbehandling.....	4
Nærmere om utredning av hjelpebehovet	4
Målsetting for saksbehandlingen i helse og omsorg.....	4
Søknad og saksbehandling	4
IPLOS.....	5
Pasient- og brukermedvirkning	5
Saksbehandlingstid og foreløpig svar	5
Klage	5
LEON-prinsippet og tjenestenivå (omsorgstrappa).....	6
Rettigheter og plikter – Forventningsavklaring.....	7
DEL II Tjenestebeskrivelser og kriterier for tildeling	8
1. Tilrettelagt Transport (TT-kort)	8
2. Ledsagerbevis	9
3. Parkeringstillatelse for forflytningshemmede.....	10
4. Trygghetsalarm og annen trygghetsskapende velferdsteknologi	11
5. Matombringing.....	12
6. Hjelpemiddelkoordinering.....	13
Varig utlån av tekniske hjelpemidler:.....	13
Midlertidig utlån av kommunale hjelpemidler.....	13
7. Pårørendestøtte – særlig om omsorgsstønad.....	14
8. Støttekontakt/aktivitetskontakt.....	16
9. Helsestasjon og skolehelsetjeneste.....	17
10. Ergoterapi	19
11. Fysioterapi	20
12. Tjenester innen rus og psykisk helse	22
13. Hjemmehjelp	23
14. Hjemmesykepleie	26
15. Brukerstyrt personlig assistent (BPA).....	29
16. Miljøarbeid	31
17. Omsorgsbolig/bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester	32
Døgnbemannet omsorgsbolig til personer med utviklingshemming (TU)	33
18. Korttidsopphold i institusjon	34

Lovgrunnlag	36
19. Langtidsopphold i institusjon	37
20. Individuell plan og koordinator	39
VEDLEGG - Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem i Kvæningen kommune.....	41

Del I Om saksbehandling, tjenestenivå, forventningsavklaring mm.

Vi ser her nærmere på rettslig grunnlag for kommunens ansvar for helse og omsorgstjenester, saksbehandling, LEON-prinsippet og tjenestenivå (omsorgstrappa), samt hvilke forventninger vi har til deg som mottaker av helse- og omsorgstjenester (plikter) og hvilke forventninger du som mottaker kan ha til kommunen som tjenesteyter (rettigheter).

Rettslig grunnlag

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette ansvaret omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1).

For å oppfylle ansvaret etter § 3-1 skal kommunen blant annet tilby følgende (§ 3-2):

1. Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:
 - a. helsetjeneste i skoler og
 - b. helsestasjonstjeneste
2. Svangerskaps- og barselomsorgstjenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:
 - a. legevakt,
 - b. heldøgns medisinsk akuttberedskap,
 - c. medisinsk nødmeldetjeneste, og
 - d. psykososial beredskap og oppfølging.
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:
 - a. helsetjenester i hjemmet,
 - b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og
 - c. plass i institusjon, herunder sykehjem.

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a andre ledd fastsetter at pasient/bruker har rettskrav på nødvendig hjelp med en forsvarlig standard, basert på en individuell helse- og sosialfaglig behovsvurdering. I dette ligger at tjenesten skal holde tilfredsstillende kvalitet, samt ytes i tide og i tilstrekkelig omfang. Det er i utgangspunktet kommunen som avgjør på hvilken måte den organiserer sine tilbud innenfor helse- og omsorgstjenesten.

Oversikt over relevante lover og forskrifter med lenke til Lovdata:

- [Helse- og omsorgstjenesteloven](#)
- [Pasient- og brukerrettighetsloven](#)
- [Forvaltningsloven](#)
- [Helsepersonelloven](#)
- [Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene](#)
- [Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator](#)
- [Forskrift om en verdig eldreomsorg](#)
- [Forskrift om pasientjournal](#)
- [Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie](#)
- [Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester](#)
- [Forskrift om pseudonymt register for individbasert helse- og omsorgstatistikk \(IPLOS\)](#)
- [Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten](#)
- [Veileder for saksbehandling](#)

Saksbehandling

God saksbehandling er viktig for å kvalitetssikre tildelingen av tjenester. Grunnleggende i både saksbehandling og tjenesteyting i helse- og omsorgstjenestene er forsvarlighetskravet.

Forvaltningsloven har en rekke bestemmelser som bidrar til å sikre at tjenestene som tildeles oppfyller kravene til forsvarlighet.

Målsetting for saksbehandlingen i helse og omsorg

Sikre at alle som oppholder seg i kommunen får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester på rett nivå etter effektiv og forsvarlig saksbehandling.

Søknad og saksbehandling

Søknad om tjenester skal skje ved skriftlig søknad eller ved henvendelse til kommunens saksbehandler eller leder ved den aktuelle virksomheten. Helse- og omsorgstjenesten kan gi hjelp til utfylling av søknad ved behov. Søknaden skal signeres av den søknaden gjelder eller verge, alternativt må skriftlig fullmakt foreligge. Der det er behov for innhenting av opplysninger, må det foreligge skriftlig samtykke til fritak fra taushetsplikt. Søknaden sendes Helse- og omsorgstjenesten i Kvæningen kommune.

Saksbehandler innhenter, sammen med den aktuelle virksomheten, nødvendige opplysninger for å kunne behandle søknaden. Det er som regel fagpersonell på aktuell enhet som foretar kartlegging av funksjonsnivå og hjelpebehov, og som foretar IPLOS-registrering.

Søknader om støttekontakt (aktivitetskontakt), vertsfamilie og omsorgsstønad, er det som regel saksbehandler selv som innhenter nødvendige opplysninger til, dette i samarbeid med aktuell enhet.

Søknader som det er viktig å ha en helhetlig vurdering av, blir vurdert i tverrfaglig vurderingsteam. Dette for å gi en riktigere vurdering av tjenestebehovet og best mulig tilrettelagte tjenester. Kommunens vurderingsteam består av ulike fagpersoner, noe avhengig av hvilke saker som behandles. Følgende er med i teamet: saksbehandler, lege, leder i hjemmetjenesten, leder på Gargo sykestue og sykehjem, leder i fysioterapien og ergoterapeut, de to sistnevnte da det ofte vil være behov for å vurdere rehabiliteringspotensiale og behov for tilrettelegging i hjemmet eller hjelpemidler. Leder TU, leder rus/psykisk helse og etatsleder deltar ved behov. Søknader behandles enten anonymt eller åpent etter samtykke. Vurderingsteamet har taushetsplikt og behandler alle søknader og personlige opplysninger konfidensielt.

Vedtak skal beskrive hva slags hjelp og hvor mye som tildeles. Vedtak skal inneholde begrunnelse og tidsperiode for tjenesten, samt evalueringstidspunkt. Egenandel skal stå i vedtaket.

For vedtak om tjenester som nevnt i hol. § 3-2 første ledd punkt nr. 6 bokstavene a til c (se side 3), samt vedtak om pårørendestøtte (§ 3-6) og brukerstyrt personlig assistent (§ 3-8), som forventes å vare lenger enn to uker, gjelder reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V (jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7).

Nærmere om utredning av hjelpebehovet

Det følger av forvaltningsloven § 17 at kommunen har plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før enkeltvedtak treffes. Saksbehandler skal utrede saken, og sørge for at alle relevante forhold er belyst. Det må sikres at det foreligger tilstrekkelige opplysninger til at saken kan vurderes og avgjøres på en faglig forsvarlig måte.

Avhengig av hva saken dreier seg om, kan det være aktuelt å innhente ulike opplysninger om helsetilstand/ diagnose, funksjonsnivå, familieforhold, sosiale forhold, boforhold, nåværende tjenester, egne ressurser mv. Det vil for eksempel kunne være aktuelt å innhente opplysninger fra pasienten/brukeren selv, fastlege, spesialisthelsetjenesten, kommunens øvrige helse- og omsorgstjenester og andre instanser som NAV mv.

Hvis det skal innhentes informasjon om personlige forhold fra andre enn pasienten/brukeren selv, må pasienten/brukeren samtykke til at instansen fritas fra taushetsplikten.

(kilde: *Veileder for saksbehandling*)

IPLOS

IPLOS-data (Individbasert Pleie og OmsorgsStatistikk) er et lovbestemt helseregister som danner grunnlag for nasjonal statistikk for helse- og omsorgssektoren. Registrering av opplysninger i IPLOS er obligatorisk for landets kommuner. Opplysningene som er registrert i IPLOS er en del av pasientens/brukerens journal, og er en viktig del av den relevante og nødvendige dokumentasjonen som må innhentes når et tjenestebehov utredes.

Nærmere informasjon om IPLOS-registeret finner du på Helsedirektoratets sider [her](#).

Pasient- og brukermedvirkning

Pasienter og brukere har rett til å medvirke ved utforming og gjennomføring av helse- og omsorgstjenester, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1, og tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med pasienten/brukeren.

Pasientens/brukerens medvirkningsrett innebærer også rett til å la andre representere seg og å be om at andre, for eksempel pårørende, får være til stede i f.eks. møter eller samtaler med kommunen.

Saksbehandlingstid og foreløpig svar

Kommunen skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold, jf. forvaltningsloven § 11 a. Enkle saker kan avgjøres raskt; kompliserte saker vil ha lenger saksbehandlingstid. Saksbehandlingen og prioriteringen må ivareta kravet om faglig forsvarlighet, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Ser kommunen at saksbehandlingstiden vil strekke seg ut over en måned, skal kommunen snarest mulig sende et foreløpig svar med opplysning om årsaken til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og når en avgjørelse i saken kan forventes å foreligge (jf. forvaltningsloven § 11 a).

Når helse- og omsorgstjenesten blir oppmerksom på et mulig hjelpebehov, for eksempel ved mottak av en søknad, gjøres det en vurdering av hvor raskt pasienten/brukeren har behov for hjelp. Dersom det vurderes at det foreligger et hjelpebehov som må dekkes umiddelbart, vil kommunen begynne å gi tjenester først, og foreta utredning og utforming av vedtak i etterkant.

Klage

Dersom en vil klage på vedtaket, kan klage sendes til Helse- og omsorgstjenesten i kommunen innen en frist på 4 uker etter pasient- og brukerrettighetsloven § 7-5. I klagen må det fremkomme hva en er misfornøyd med og hvorfor en mener vedtaket bør endres. Saksbehandler i kommunen er behjelpelig med å fremsette klage. Opprettholder kommunen sitt vedtak, eller gis klager bare delvis medhold, sendes klagen til Fylkesmannen, som avgjør om klagen skal tas til følge.

Pasient- og brukerombudet i Troms kan også gi råd og veiledning om rettigheter du har som pasient eller bruker, og informere om fremgangsmåte ved søknad og klage.

LEON-prinsippet og tjenestenivå (omsorgstrappa)

LEON står for Lavest Effektive Omsorgsnivå og er et prinsipp om at tjenester tildeles ut fra det hjelpebehov den enkelte har, og på så lavt nivå som mulig, med fokus på å styrke brukerens egne ressurser og derved bidra til størst mulig grad av egenmestring og livskvalitet.

Omsorgstrappa illustrerer at tjenestetilbudet strekker seg fra forebyggende og støttende tiltak til brukere med små hjelpebehov (lavterskeltilbud) og til mer omfattende tjenester til de med større hjelpebehov. Ingen tjenester kan i prinsippet utelukkes på noe nivå. Det kan for eksempel tildeles matombringning og støttekontakt i heldøgns bemannet bolig.

Det er viktig at kommunen har tilstrekkelig mange trinn og tiltak i omsorgstrappa, slik at brukerne får tjenester på rett nivå, for eksempel er det dyrt og unødvendig å tildele sykehjemsplass, dersom behovet egentlig er heldøgns omsorgsbolig med hjemmetjenester eller et annet individuelt tilpasset opplegg.

				Trinn 5	Trinn 6
				Trinn 4	Langtidsopphold på sykehjem
				Tidsavgrenset opphold ved sykehjemmet:	
				Trinn 3	Furutoppen omsorgsboliger for personer med utviklingshemming, og tjenester til disse
				Hjemmetjenester:	
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Trinn 4	Trinn 5	Trinn 6
Tekniske hjelpemidler Trygghetsalarm og annen velferdsteknologi Matombringning Tilrettelegging i bolig Omsorgsbolig m begrenset tilrettelegging	<u>Pårørendestøtte:</u> – Opplæring og veiledning – Avlastningstiltak – Omsorgsstønad Støttekontakt Fysioterapi Ergoterapi Hverdagsrehab. under innføring	<u>Hjemmetjenester:</u> – Hjemmesykepleie – Hjemmehjelp – Praktisk bistand BPA Miljøarbeid, og andre tjenester fra enhet rus og psykisk helse og TU Mangler: Dagaktivitetstilbud Dagsenter	- Avlastning - Ø-hjelp-plass - Korttidsopphold med ulike formål (rehabilitering, behandling/utredning)	Mangler: Omsorgsbolig tilrettelagt for heldøgns omsorg	
Trinn 0: TT-kort, ledsagerbevis og parkeringstillatelse for forflytningshemmede GRUNNMUR: Informasjon og veiledning; legetjenester; helsestasjon og skolehelsetjeneste, tilrettelegging for et helsefremmende samfunn; universell utforming og et demensvennlig samfunn; fagteam innen bl.a. demensomsorg (mangler demenskoordinator pr. 2019)					

Tabell 1: Omsorgstrappa - ulike nivå i tiltakskjeden. Tildelingsprinsipp: LEON - Lavest mulige Effektive Omsorgsnivå.

Rettigheter og plikter – Forventningsavklaring

HVA DU KAN FORVENTE AV OSS

Dette er felles for alle tjenestene. Mer utfyllende om forventninger finnes under hvert enkelt tjenestetilbud.

- Du får relevant informasjon om tjenestene og saksbehandlingen
- Saksbehandlingen er forankret i forvaltningslovens bestemmelser. Søker skal bli informert hvis saksbehandlingen tar lenger tid enn forventet.
- Taushetsplikten blir overholdt.
- Du blir møtt med respekt og vennlighet.
- Helhetlig behov for hjelp blir kartlagt sammen med søker og eventuelt pårørende.
- Enheten behandler søknaden og tildeler tjenester etter en helhetlig og tverrfaglig vurdering.
- Du vil få skriftlig vedtak med tjenestebeskrivelse. All tildeling av tjenester blir gjort på bakgrunn av kartlegging av funksjonsnivået, og etter en individuell, helhetlig og tverrfaglig vurdering.
- Tjenester blir utført i tråd med vedtak.
- De tjenestene som ytes, skal være faglig forsvarlige og tilstrekkelige til å dekke grunnleggende behov.
- Hvis du ønsker å klage vil kommunen hjelpe deg med dette.
- Tjenestetilbudet blir revurdert ved endring av behov/funksjonsnivå.

HVA VI FORVENTER AV DEG

Dette er felles for alle tjenestene. Mer utfyllende om forventninger finnes under hvert enkelt tjenestetilbud.

- Kvæningen kommune ønsker å gi gode og forsvarlig helse- og omsorgstjenester, og forventer at det blir lagt til rette slik at helsepersonell ikke utsettes for unødvendig belastning.
- Du fremskaffer nødvendige opplysninger og / eller fullmakt til innhenting av opplysninger som er relevante for tildeling og utførelsen av tjenester.
- Du gjør deg kjent med innholdet i vedtaket.
- Du opptrer høflig og har respekt for tjenesteutøver som person.
- Du melder fra til saksbehandler i helse og omsorg eller virksomhetsleder ved endring av behov eller dersom du er misfornøyd med noe, har behov for informasjon, råd, rettleiding, evt. ønsker hjelp til å klage.
- Hus eller ringeklokke må være merket med nummer og/eller navn, og det bør være lys utendørs slik at det er lett å finne frem. Vei fram til ytterdør må være framkommelig, sommer som vinter. Om vinteren må vei være brøytet og ved behov strødd slik at tjenesteutøver kan komme fram. Det forventes at hjemmet er i en slik stand at tjenesteutøver kan utføre arbeidet.
- Møbler og utstyr (gulvtepper, løse matter, pyntegjenstander) i hjemmet tilpasses ny livssituasjon. Gjenstander man er redd for, må oppbevares på en plass der de ikke kan bli ødelagt/ knust.
- God hygiene er viktig både for tjenestemottaker og tjenesteutøver. Bruker plikter å la hjemmetjenesten få ha flytende såpe/håndsprit og tørkepapir tilgjengelig (og ikke fjerne dette).
- Når du mottar tjenester i hjemmet blir hjemmet tjenesteyters arbeidsplass. Det forutsettes at det ikke røykes mens tjenesteutøver er på besøk, og at det eventuelt luftes ut før de kommer.
- Praktisk bistand utøves ikke i situasjoner der tjenestemottaker eller andre i husholdningen viser truende eller voldelig adferd (med mindre tjenestebehovet er hjemlet i lov om pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A). Virksomhetsleder vil melde fra om truende eller voldelig adferd til annen instans (eks. lege, spesialisthelsetjenesten eller politiet) dersom det vurderes som nødvendig.
- Tjenestemottakere som har husdyr må sørge for at disse ikke er til sjenanse for tjenesteutøver. Dyr skal ikke gå løs inne i eller utenfor huset når tjenesteutøver er til stede.

DEL II Tjenestebeskrivelser og kriterier for tildeling

Denne delen inneholder beskrivelser av tjenester innen helse og omsorg og nærmere målgruppe mv. Vi har også tatt med beskrivelse av tjenester ved helsestasjonen, selv om det ikke søkes om og treffes enkeltvedtak for disse.

Formålet med beskrivelsene er å gi kunnskap og forutsigbarhet for den som henvender seg, søker, får avslag eller mottar tjenester fra Kvæningen kommune.

Tjenestebeskrivelsene skal oppdateres ved behov. Kvæningen kommune ønsker å forbedre tjenestene i dialog og samspill med innbyggerne. Større endringer og eventuelle nye tjenestebeskrivelser som har økonomiske konsekvenser skal behandles av Kvæningen kommunestyre.

Noe avhengig av type tjeneste, omfatter tjenestebeskrivelsene informasjon om følgende:

- Målsetting med tjenesten
- Lovgrunnlag for tjenesten
- Hvem kan få tjenesten?
- Beskrivelse av tjenestens innhold
- Hva du kan forvente av oss
- Hva vi forventer av deg
- Praktiske opplysninger

1. Tilrettelagt Transport (TT-kort)

Fylkeskommunen har ansvaret for transporttjenesten for funksjonshemmede (TT-ordningen). Formålet med transporttjenesten er å gi et transporttilbud til mennesker som pga. en varig funksjonshemming, er helt eller delvis avskåret fra å bruke ordinære kollektive transportmidler. Transporttilbudet gis i form av dør-til-dør-transport, slik at de har muligheter til å delta i aktiviteter i nærmiljøet på lik linje med den øvrige befolkning. Tildelt beløp skal finansiere fritidsreiser. Det skal ikke benyttes til jobb, studier, lege/ fysioterapi og eller andre tjenester som dekkes av folketrygden.

Kriterier

Det er utarbeidet kriterier for godkjenning som bruker av transporttjenesten. Kommunene godkjenner brukere av ordningen, med bakgrunn i legeerklæring, søknadsskjema og vedtatte prioriteringskriterier.

Følgende grunnkriterier for brukergodkjenning må være oppfylte for å omfattes av TT-ordningen:

- Søker må være registrert som bosatt i Troms fylke.
- Søkeren må, på grunn av varig funksjonshemming, psykisk eller fysisk årsak, ha vesentlige vanskeligheter med å bruke offentlige transportmidler. Sosiale eller trafikale forhold skal ikke innvirke på brukergodkjenningen.
- Søkeren må kunne dokumentere varig funksjonshemming gjennom legeerklæring i søknad.

Søknad om godkjenning som TT-bruker

Søknad om TT-kort sendes til bostedskommune og vil bli behandlet fortløpende. Svar på søknad vil bli gitt innen ca. 4 uker og TT-kort vil bli sendt til bruker så snart søknad er behandlet og godkjent.

Har du spørsmål om brukergodkjenning/søknad, tar du kontakt med kommunen.

For søknadsskjema og ytterligere informasjon, se lenke til Troms Fylkeskommune:

<https://www.tromsfylke.no/tjenester/samferdsel/tilrettelagt-transport/>

Har du spørsmål om regelverk eller kriterier, tar du kontakt med Troms fylkeskommune på telefon 77 78 80 50.

2. Ledsagerbevis

Et ledsagerbevis gjør det mulig å ta med seg en ledsager uten ekstra kostnader på kultur- og fritidsarrangement og på transportmidler der ordningen aksepteres.

Beskrivelse

Har du nedsatt funksjonsevne, kan du søke om å få utstedt et ledsagerbevis. Ledsagerbeviset gir den personen som ledsager deg fri eller rabattert adgang til en del kultur- og fritidsarrangement og til visse transportmidler. Beviset utstedes til deg.

Kriterier/vilkår

Det foretas ingen økonomisk behovsprøving i forbindelse med søknaden. Ordningen er ikke avhengig av om du mottar trygdeytelser. Nedre aldersgrense for søkere er normalt åtte år.

Pris for tjenesten

Ledsagerbevis er gratis.

Brosjyrer, dokumenter, kart og lignende

Statens råd for funksjonshemmede har informasjon om ordningen.

[Ledsagerbevis - brosjyre](#)

[Hjelpetilbud i kommunen](#)

[Ledsagerbevis - søke](#)

Lover og retningslinjer

Dette er ikke en lovpålagt tjeneste.

[Forvaltningsloven](#)

[Ledsagerbevis for funksjonshemmede, retningslinjer](#)

Søknadsskjema

[Ledsagerbevis for funksjonshemmede](#)

Saksbehandling

Vi innhenter eventuelt uttalelse om ditt behov for ledsager fra lege, helseinstitusjon eller kommunens helse- og sosialetat. Deretter fattes det et vedtak. Vanligvis får du en begrunnelse samtidig med vedtaket.

Kontakt

NAV Kvæningen (sosiale tjenester), kommunehuset, Burfjord
Telefon: 0000059

3. Parkeringstillatelse for forflytningshemmede

Formål

Å gi forflytningshemmede med et reelt behov for parkeringslette et tilgjengelig parkeringstilbud.

Innhold

Parkeringstillatelse for forflytningshemmede gis til bilfører eller passasjer som har særlig behov for å finne parkeringsplass i tilknytning til bosted, arbeid og annen aktivitet. Tillatelsen gir deg rett til å parkere på offentlig skiltet og reservert parkeringsplass uten at du betaler avgift, og uten at du behøver å følge den lengste fastsatte parkeringstiden (så sant det ikke er gitt melding om noe annet). Du får vanligvis tillatelse for to til fem år.

Målgruppe:

Personer som ikke kan gå eller som har store vansker med å bevege seg over noen lengde.

Lov og forskrift

Forvaltningsloven

[Forskrift om parkering for forflytningshemmede](#)

Saksbehandlingstid:

Kommunen skal behandle saken så snart som mulig. Hvis saken ikke kan avgjøres innen en måned, skal du ha skriftlig beskjed om grunnen til dette. Du skal samtidig få opplyst når det antas at vedtaket blir fattet.

Klagemulighet:

Er du misfornøyd med vedtaket, kan du klage til kommunen innen en frist på tre uker fra du mottok det. Forklar hva du er misfornøyd med og hvorfor du mener vedtaket bør endres. Hvis du trenger veiledning, kan du henvende deg til kommunen. Opprettholder kommunen sin avgjørelse, blir saken sendt videre til kommunens egen klagenemnd, som avgjør om klagen skal tas til følge.

Søknadsskjema: Søknadsskjema for parkeringstillatelse for forflytningshemmede får du ved å henvende deg til helse- og omsorgstjenesten v/hjemmetjenesten.

Du må legge ved legeerklæring og passfoto.

4. Trygghetsalarm

Generelt om tjenesten

En trygghetsalarm er en alarm for hjemmeboende, for å tilkalle hjelp i akutte situasjoner når som helst på døgnet. I Kvæningen kommune er trygghetsalarmen koblet til en vaktentral (HT-safe) som formidler kontakt videre til kontaktpersoner, evt. hjemmetjenesten/Gargo for de som bor i omsorgsbolig. Alle som bor i distriktet må ha minst 2 egne kontaktpersoner som vaktentralen kan kontakte dersom alarm utløses. Vaktentralen er bemannet hele døgnet. Kontaktpersoner som blir kontaktet av vaktentralen er ansvarlig for å følge opp videre ut fra hva som er behovet til den/de som utløser alarmen.

Formål:

Å gi økt trygghet for hjemmeboende eldre og funksjonshemmede.

I tillegg til trygghetsalarmer, kan kommunen anskaffe forskjellig tilleggsutstyr som vil utvide og forsterke tilbudet, for eksempel fallsensor, dørsensor, trekksnor, og røykvarslere. Helse- og omsorgstjenesten jobber nå med å utvikle ulike trygghetspakker som kan dekke brukernes ulike behov.

Kriterier

- Sykdom eller skade som er til hinder for å kunne bruke vanlig telefon i en akuttsituasjon
- Falltendenser uten muligheter for å komme seg opp selv
- Utrygghet eller angst
- Avhengig av teknisk utstyr som kan svikte, og som man trenger hjelp til å finne ut av
- Situasjoner som kan oppstå utenfor rekkevidde av vanlig telefon

Lovgrunnlag

Trygghetsalarm er i seg selv ikke en lovpålagt tjeneste, men kan hjemles i helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a annet ledd.

- Forvaltningsloven
- Forskrift for egenandel for helse- og omsorgstjenester

Kontakt

Du kan kontakte helse- og omsorgstjenesten v/hjemmetjenesten.
Søknad sendes til Helse- og omsorgstjenesten v/hjemmetjenesten.

Saksbehandling

Hjemmetjenesten/saksbehandler skal innhente de opplysningene som er nødvendig for å avgjøre saken. Deretter fattes et vedtak med begrunnelse.

Saksbehandlingstid

Kommunen skal behandle saken så snart som mulig. Hvis saken ikke kan avgjøres innen en måned skal det gis skriftlig beskjed om grunnen til dette. Det skal samtidig opplyses om når det antas at vedtaket blir fattet.

Kontaktinformasjon

Hjemmetjenesten, telefon 77779028 eller 77779060.

5. Matombringing

Formål

Sikre tilfredsstillende ernæring til hjemmeboende.

Hvem får tjenesten

- Hjemmeboende eldre, funksjonshemmede eller andre som ikke klarer å lage middag selv eller å ivareta sitt ernæringsbehov.
- Tjenesten innvilges etter behovsvurdering og ytes av hjemmetjenesten.

Innhold i tjenesten

- Det kan leveres et valgfritt antall porsjoner middag.
- Maten er nedkjølt
- Maten tilberedes slik at den er tilpasset de fleste kosttyper
- Porsjonene er merket med navn, innhold, pakkedato og "bør brukes innen" dato
- Middagen leveres til hjemmet 2 ganger pr. uke

Brukers rettigheter og plikter

- Bruker har rett til å få informasjon om tjenesten. Ved oppstart av tjenesten vil et informasjonsskriv om meny og praktiske opplysninger følge med første middagslevering.

Bruker må:

- Ha kjøleskap som holder en temperatur mellom 0 til + 4 grader Celsius og bør ha mikrobølgeovn til varming av maten.
- Gi beskjed om bestilling/avbestilling til Gargo kjøkkenet fredag uka før utlevering.

Lovgrunnlag

Matombringing er ikke en lovpålagt tjeneste.

Egenbetaling

Satser for egenandel indeksreguleres årlig.

Det sendes regning en gang pr. måned.

6. Hjelpemiddelkoordinering

Varig utlån av tekniske hjelpemidler:

Lovgrunnlag:

Lov om Folketrygd, kapittel 10 §§10-1 - 10-8 gir (med visse begrensninger) medlemmer av folketrygden rett til å søke om stønad for å kompensere for utgifter til bedring av arbeidsevnen og funksjonsevnen i dagliglivet. Varige hjelpemidler er *kompenserende tiltak* som kan brukes ved varig funksjonsnedsettelse. Det er Hjelpemiddelsentralene i de forskjellige fylker som, med hjemmel i *Forskrift om Hjelpemiddelsentralene* forvalter utlån av varige hjelpemidler, og dermed vurderer hva som er «nødvendig» og «hensiktsmessig». Det er Hjelpemiddelsentralen i Tromsø som behandler og fatter vedtak om søknader fra søkere i Kvæningen Kommune.

Typer av tilbud:

Tekniske hjelpemidler innom funksjonsområdene:

- Bevegelse: Fysiske funksjonstap
- Kognisjon: mentale funksjonstap
- Kommunikasjon: Syns- og hørselstap

Begrensninger i tjenesten:

Folketrygdlovens § 10-7 beskriver stønadsformer som folketrygdsmedlemmer har rett til å søke, men det er ikke alle som koordineres av kommunens hjelpemiddelkoordinator. Eksempelvis må fastlegen henvise til spesialisthelsetjenesten når det gjelder *ortopediske* hjelpemidler som *ortoser*, *proteser* og lignende. Det er også spesialisthelsetjenesten som forvalter området «*behandlingshjelpemidler*» og *medisinsk utstyr på «blå resept»*.

Brukers plikter:

- Søker/bruker må samtykke til kartlegging, for eksempel i form av hjemmebesøk
- Søker/bruker vil bli bedt om å samtykke til informasjonsutveksling med andre dersom dette er nødvendig
- Returnere utlånte hjelpemidler ved opphør av behov.
- Medvirke ved gjennomføring av tjenesten

Klagemuligheter:

Vedtaket kan påklages innen 4 uker etter lov om pasient- og brukerrettigheter, kapittel 7, jf. forvaltningsloven, kapittel 6 §28.

Midlertidig utlån av kommunale hjelpemidler

Målgruppe:

Fast eller midlertidig bosatte i Kvæningen kommune med faglig begrunnet behov for midlertidig hjelpemiddel.

Tjenestens innhold:

Kvæningen kommune har et begrenset utvalg av:

- Mobilitetshjelpemidler, for eksempel toalett-forhøyer og dusjstol
- Forflytningshjelpemidler, for eksempel rullator, prekestol og krykker

Begrensninger

- Ortopediske hjelpemidler som bandasjer, ortoser og proteser: Betingelser fastlegetjenesten til spesialisthelsetjenesten.

- Spesieltilpassede tekniske hjelpemidler:
Betingelser søknad om varig utlån fra NAV hjelpemiddelsentral i Tromsø.
- Kognisjons- og kommunikasjonshjelpemidler:
Betingelser søknad om varig utlån fra NAV hjelpemiddelsentral i Tromsø.
- Adkomst- og tilgjengelighetsutstyr som må monteres/installes i enebolig:
Betingelser søknad om varig utlån fra NAV hjelpemiddelsentral i Tromsø.

Brukers plikter:

- Melde inn endrede hjelpemiddelbehov ved endret funksjonsevne i hverdagslivet. Hvis et midlertidig hjelpemiddelbehov blir varig (over 3 mnd.), skal dette meldes til tjenesten.
- Når behovet opphører skal det midlertidig utlånte hjelpemidlet leveres tilbake rengjort og i samme stand som når det ble lånt ut.

7. Pårørendestøtte – særlig om omsorgsstønning

Til personer med særlig tyngende omsorgsarbeid skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte, blant annet i form av

1. Opplæring og veiledning
2. Avlastningstiltak
3. Omsorgsstønning

Pårørendes samlede oppgaver, ressurser og belastninger kartlegges i forbindelse med søknad om kommunale omsorgstjenester, og hvilken form for pårørendestøtte man kan ha krav på må sees i sammenheng med dette.

Generelt om tjenesten

Opplæring og veiledning

Familiemedlemmer og andre med særlig tyngende omsorgsarbeid kan kontakte kommunen å be om opplæring og veiledning i omsorgsoppgaver. Det kan være opplæring og veiledning knyttet til sykdom eller funksjonsmestring, eksempelvis hva en diagnose medfører. Videre kan det være opplæring i bestemte arbeidsoppgaver, stressmestring og eller hvordan utføre tunge løft.

Avlastning

Personer som har et særlig tyngende omsorgsarbeid og som utfører oppgaver som ellers måtte vært utført av kommunen, kan også søke om avlastning og/eller omsorgsstønning.

Avlastning skal gi den som utfører tyngende omsorgsoppgaver muligheter til nødvendig fritid og ferie, hindre overbelastning hos omsorgsyter og gi omsorgsyter muligheter til å delta i vanlige samfunnsaktiviteter.

Omsorgsstønning (tidligere omsorgslønn)

Omsorgsstønning skal gjøre det mulig for private omsorgspersoner å opprettholde omsorgsarbeidet for sine nærmeste.

Omsorgsstønningen er knyttet til den som utfører omsorgsarbeidet. Omsorgsstønning er ikke en tjeneste man automatisk har krav på, og tar ikke sikte på å gi lønn for hver utført time. Vedtaket baserer seg

på en skjønnsmessig vurdering, og er en påskjønnelse/anerkjennelse kommunen gir den som har tyngende omsorgsarbeid.

Formål

Hovedformålet med omsorgsstøtnadsordningen er å bidra til best mulig omsorg for de som trenger hjelp i dagliglivet, og å gjøre det mulig for privatpersoner å utføre omsorgsarbeidet på sikt, uten at belastningen på omsorgsyster blir for stor.

Hvem kan få omsorgsstønad

- Foreldre til mindreårige barn som har varig funksjonsnedsettelse med betydelig behov for ekstra tilsyn og pleie.
- Frivillige omsorgsyttere til mennesker over 18 år som har varig nedsatt funksjonsevne og hvor omsorgsarbeidet er særlig tyngende.

Kriterier for omsorgsstønad som gjelder barn under 18 år

- Det foreligger særlig tyngende og nødvendig omsorgsarbeid som overstiger det som er rimelig å forvente at foreldrene er i stand til å ivareta.
- Foresatte til barn som har utfordrende atferd og mottar hjelpestønad sats 3 kan innvilges omsorgsstønad dersom barnet trenger kontinuerlig tilsyn og oppfølging.
- Dersom foreldre har framsatt krav om hjelpestønad kan omsorgsstønad innvilges i påvente av behandling av hjelpestønad. Ny vurdering av omsorgsstønad foretas når svar fra NAV foreligger.

Kriterier for omsorgsstønad som gjelder personer over 18 år

- Dersom bruker har framsatt krav om hjelpestønad kan omsorgsstønad innvilges i påvente av behandling av hjelpestønad. Ny vurdering av omsorgsstønad foretas når svar fra NAV foreligger.
- Omsorgsarbeidet som ytes skal være særlig tyngende. Det gjøres en konkret vurdering i hver enkelt sak.

Eksempler på hvilke omsorgsoppgaver det kan gis omsorgsstønad for

- Hjelp til å spise
- Hjelp til å ivareta personlig hygiene, toalettbesøk, dusj m.m.
- Hjelp til å stå opp og legge seg
- Tilrettelegging og hjelp i forhold til daglige aktiviteter
- Tilsyn

Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a annet ledd

Søknadsskjema

Søknad om pleie- og omsorgstjenester

Saksbehandling

Saksbehandler skal innhente de opplysninger som er nødvendig for å kunne avgjøre saken. Deretter fattes det vedtak med begrunnelse. Kommunen skal behandle saken så fort som mulig. Hvis saken

ikke kan avgjøres innen en måned skal det gis skriftlig beskjed om grunnen til dette. Det skal samtidig opplyses om nå det antas at vedtaket blir fattet.

Nærmere informasjon

Nærmere informasjon kan fås ved henvendelse

Saksbehandler i helse og omsorg: 40 40 56 19

Hjemmetjenesten: 77 77 90 28, TU Furutoppen: 77 77 90 50

8. Støttekontakt/aktivitetskontakt

Formål

Støttekontakt skal bidra til at barn og voksne skal få en meningsfull fritid, ut fra egne behov, forutsetninger og ønsker, i fellesskap med andre og forebygge isolasjon og ensomhet samt fremme sosial deltakelse.

Hvem kan få denne tjenesten

Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper som oppholder seg i kommunen, herunder personer med somatisk og/eller psykisk sykdom, rusmiddelproblem, sosiale problemer, eller nedsatt funksjonsevne. Det gjelder personer som har problemer med å komme seg ut på egen hånd, og har behov for hjelp til å mestre ulike arenaer og/eller fritidsaktiviteter.

Kriterier

- Behov for bistand til sosial kontakt på grunnlag av redusert fysisk/psykisk/kognitiv funksjon, sosiale problemer eller rusmisbruk.
- Behov for sosial trening.
- Ivareta interesser og ferdigheter som grunnlag for økt fysisk og psykisk livskvalitet.
- Fysisk og psykisk funksjonshemming/sansetap som gjør det vanskelig å delta på ulike aktiviteter uten bistand.
- Det gis ikke støttekontakt for kun å utføre praktisk bistand (for eksempel snømåking samt å gå på butikken for bruker).

Hvem kan bli støttekontakt

- En støttekontakt må være fylt 18 år. Det kan være en person med eller uten faglig bakgrunn, med ulik kompetanse og interesser. Det viktigste er at man har tid/overskudd, kan vise empati og omtanke, er ansvarsbevisst og kan samarbeide med andre.
- Det inngås avtale med hver enkelt støttekontakt. Støttekontakter er underlagt taushetsplikt, og må fremlegge politiattest

Saksgang

Søknad om å få støttekontakt sendes helse- og omsorgstjenesten på eget skjema. Det vil alltid være aktuelt med en samtale på forhånd for å klargjøre situasjonen, ønsker og behov, samt innhente nødvendig dokumentasjon for å kunne saksbehandle søknaden.

Klagemulighet

Dersom man vil klage på vedtaket vil saksbehandler være behjelpelig. Klagefrist er 4 uker etter mottatt vedtak. Dersom vedtaket opprettholdes av kommunen, sendes klagen til Fylkesmannen.

Lovgrunnlag

Hol. § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b og pbrl. § 2-1 a annet ledd.

9. Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Formål

Å fremme psykisk og fysisk helse. Fremme gode sosiale og miljømessige forhold, samt forebygge sykdommer og skader.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et tilbud for barn og ungdom 0 – 20 år, samt deres foresatte. Tjenesten jobber med helsefremmende og forebyggende arbeid som helseopplysning, veiledning, helseundersøkelser og vaksinasjon. I tillegg kommer oppfølging av barn med spesielle behov og oppfølging av foreldre/foresatte med behov for utvidet støtte.

Hva omfatter tjenesten:

Faste barnekontroller ved helsestasjonen. 14 kontroller fra hjemmebesøk etter fødsel til 4 års kontroll. Når du har født vil helsesykepleier ta kontakt med deg og avtale tid for hjemmebesøk eller oppfølging på helsestasjonen. Du vil få innkalling til vaksinasjoner og regelmessige kontroller til barnet dit.

Råd og veiledning om:

- Barnets motoriske og psykososiale utvikling
- Amming og morsmelk
- Vaksinasjon
- Ernæring
- Språkutvikling
- Tannhelse
- Samliv
- Samspill
- Forelderrollen
- Vold, overgrep og omsorgssvikt

Helsestasjonen arrangerer barseltreff for alle som er hjemme med små barn.

Skolehelsetjeneste:

- Helsesykepleier har ukentlig «åpen dør» tid og oppfølgingsamtaler
- Skolestartundersøkelse med lege.
- 2. klasse vaksine
- 3.klasse helseundersøkelse: høyde og vekt. Helsesamtale.
- 6 klasse pubertetsundervisning og MMR vaksine
- 7.klasse helseundersøkelse: HPV vaksine x2
- 8.klasse: høyde og vekt. Obligatorisk helsesamtale
- 10.klasse samliv og seksualitetsundervisning. Vaksine
- Bistår lærere ved behov. Kan være med på foreldremøter og delta på undervisningopplegg.
- Helsesykepleier er med på samarbeidsmøter og team, blant annet skolehelseteam, barnehagehelseteam og faste møter med barnevernet og BUP.
- Deltar i og koordinerer ansvarsgrupper/individuell plan.

Andre oppgaver:

- Reisevaksinering og rådgivning
- Influensavaksinering hver høst
- Helsestasjon for ungdom

Pris for tjenesten:

Helsestasjon og skolehelsetjenesten er gratis. Ved vaksinerer betaler man for vaksinen, men konsultasjonen er gratis.

Samarbeidspartnere:

Jordmor, helsestasjonslege, fysioterapeut, ergoterapeut, PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste), BUP (barne- og ungdomspsykiatrien), ansatte i barnehagene og skolene, ungdomsleder og barnevernstjenesten.

Lovgrunnlag:

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 første ledd jf. § 3-2 første ledd punkt 1
Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Klagemulighet:

Hvis du ikke får den tjenesten du mener du har behov for/krav på, eller ønsker å klage på behandlingen kan du ta kontakt med ledende helsesøster. Eventuelt kan du kontakte fylkets pasientombud eller gi skriftlig klage til fylkesmannen i Troms – helseavdelingen. (Jfr. Pasientrettighetsloven)

Kontaktinformasjon

Kvæningen helsestasjon

Telefon: 77779010/ 47901781

E-post: benedicte.lillaas@kvanangen.kommune.no

Postadresse: Helsestasjonen, Gárgu 8, 9161 Burfjord

Besøksadresse: Helsestasjonen, ved legekantoret i Burfjord

10. Ergoterapi

Formål

Ergoterapi har som formål å fremme helse og livskvalitet gjennom meningsfull aktivitet, mestring og deltakelse.

Målgruppe

Målgruppen er mennesker som har, eller står i fare for å få vansker med utførelse av aktiviteter i sitt hverdagsliv. Dette inkluderer lek, arbeid og deltakelse i fritids- og interesseområder. Ergoterapeuter jobber både på system- og brukernivå innen flere områder: helsefremmende, forebyggende, rehabiliterende og habiliterende arbeid, samt behandling.

Innhold i tjenesten

Tjenesten inngår som en del av kommunens tverrfaglige habiliterings- og rehabiliteringstilbud, både i institusjon og i private hjem. Dette kan innebære:

- Kartlegging av funksjonsnivå
- Trene på å utføre daglige gjøremål
- Tilrettelegging av omgivelsene i bolig, på arbeidsplassen, skolen og fritidsarena.
- Bistand til å søke på, samt opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler.
- Utprøving og tilpassing av hjelpemidler som kan gjøre hverdagen enklere og tryggere
- Midlertidig utlån av hjelpemidler

Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 5 og nr. 6 bokstav a
Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator.

Egenbetaling

Ergoterapi er en gratis tjeneste.

Klage

Så lenge tjenesten ligger innenfor området som krever enkeltvedtak går klagen etter de vanlige reglene om klage til Fylkesmannen etter pbrl. § 7-2 første ledd.

Kontaktinformasjon

Ergoterapitjenesten i Kvæningen

Telefon: 92657004

Postadresse: Helsestasjonen Gárgu 8, 9161 Burfjord

Besøksadresse: Helsestasjonen, ved legekantoret i Burfjord

11. Fysioterapi

Formål

Å sikre personer som oppholder seg i kommunen nødvendige fysioterapitjenester av god kvalitet.

Beskrivelse

Fysioterapi kan gis både for å forebygge og for å behandle sykdom eller skade. Du kan få behandling enkeltvis eller i gruppe. Tjenesten er en del av kommunens tverrfaglige habilitering- og rehabiliteringstilbud, og tilbys også i helsestasjon, barnehage, skole, institusjon, institutt og i hjemmet.

Hva omfatter tjenesten:

Tjenesten omfatter forbyggende og behandlende virksomhet, og skal bidra med blant annet:

- Undersøkelser
- Funksjonsvurderinger/motorisk vurdering
- Utforming og oppfølging av tiltak
- Behandling
- Habilitering/rehabilitering
- Gruppetrening
- Veiledning
- Informasjon og undervisning med fokus på forebyggende tiltak

Målgruppe:

Grupper av befolkningen med behov for helsefremmende og forebyggende tiltak. Kronisk syke og personer med nedsatt funksjon med behov for habilitering/rehabilitering. Personer med behov for behandling, veiledning og gjenopptrening etter akutt skade, sykdom eller operasjon.

Pris for tjenesten:

Fra 1.januar 2018 trenger du ikke lenger henvisning til fysioterapeut fra lege for å få dekket utgifter til fysioterapi.

Alle som mottar fysioterapi må betale egenandel. Dette med unntak av barn under 16 år, personer med godkjent yrkesskade, soldater i førstegangstjeneste eller dersom personen har midlertidig eller varig opphold på kommunal institusjon.

Egenandelstaket finner du [her](#).

For 2019 er egenandelstaket for frikort 2, 2085 kr.

Kriterier/vilkår:

Du kan motta tjenesten uavhengig av om du bor hjemme eller på institusjon. Bor du hjemme og ikke er i stand til å oppsøke kommunens fysikalske institutt, kan du få tilbud om at behandlingen skal foregå i hjemmet.

Kommunens fysioterapitjeneste eller legen din vil foreta en undersøkelse og en faglig vurdering av behovet. Intensiteten og varigheten av den fysikalske behandlingen, vil i hvert tilfelle vurderes av behandlende terapeut.

Personer med kroniske sykdommer/tilstander i stabil fase, må måtte påberegne opphold mellom behandlingsperioder.

Personer med behov for intensiv og tverrfaglig rehabilitering, henvises til å søke om tjenesten.

Du kan ta direkte kontakt med den enkelte terapeut eller med leder for tjenesten for mer informasjon.

Hva kan bruker forvente av oss:

- At tjenesten ytes i samsvar med lover og forskrifter
- At det gis nødvendig informasjon om tjenesten til alle som tar kontakt

- Ventetid skal ikke overstige den frist som er satt jf. Tjenestens prioriteringsnøkkel
- Det tas direkte kontakt med bruker/brukers kontaktperson for avtale
- Det gis beskjed dersom avtale må avlyses

Hva forventer vi av bruker:

- At du tar kontakt ved behov for noen av våre tjenester
- At du møter til avtalt tid eller er tilstede hjemme hvis avtalen er hjemmebesøk
- Dersom avtalen ikke kan overholdes, må du gi beskjed om dette og du er selv ansvarlig for å avtale ny tid.
- At du er motivert for behandling og følger opp de tiltak som blir avtalt. Dersom overnevnte punkter ikke overholdes, kan tjenesten bli avsluttet
- Du gir tilbakemelding/informasjon dersom du opplever kritikkverdige forhold.

Samarbeidspartnere:

Leger, ergoterapeut, helsesøster, hjemmetjenesten, psykisk helse, sykehjem/sykestue, Tjenester for utviklingshemmede, barnehager, skole, NAV, Frisklivssentralen.

Klagemulighet:

Hvis du ikke får den tjenesten du mener du har behov for/krav på, eller ønsker å klage på behandling, kan du ta kontakt med leder av fysioterapitjenesten. Eventuelt kan du kontakte fylkesmannen i Troms- helseavdelingen. (jfr. Pasientrettighetsloven)

Lovgrunnlag:

Hol. § 3-2 første ledd nr. 5, evt. også jf. nr. 6.

Pasient- og brukerrettighetsloven §1-3 og § 2-1 a annet ledd

[Folketrygdloven § 5-8 \(fysioterapi\)](#)

Forskrift for sykehjem §2-1.

Forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale

Forskrift om habilitering og rehabilitering §7 og 8.

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m

Kontaktinformasjon:

Åpningstiden til den private fysioterapeuten kan variere, men som hovedregel skal instituttet være åpent mandag – fredag mellom 09.00 – 15.00.

Den kommunale tjenesten er en utadrettet virksomhet, som innebærer at vi ikke alltid er å treffe på kontoret eller på telefonen. Legg igjen beskjed til oss enten via telefon eller e-post.

Kontaktinformasjon

Leder kommunal fysioterapitjeneste: Solvi Martinsen

Telefon: 77779020 eller 40 40 56 17

e-post: solvi.martinsen@kvanangen.kommune.no

Besøksadresse: Fysioterapiavdelingen, ved legekantoret i Burfjord

Postadresse: Kommunefysioterapien i Kvæningen, Gárgu 8, 9161 Burfjord

12. Tjenester innen rus og psykisk helse

Formål

Lokalt rus- og psykisk helsearbeid skal bidra til flere friske leveår for befolkningen og redusere negative konsekvenser av rusmiddelbruk og psykiske helseproblemer for den enkelte, for tredjepart og for samfunnet. Arbeidet skal bidra til å bedre levekårene for personer som har et rusmiddel- eller psykisk helseproblem, forebygge og redusere problemutviklingen og fremme mestring av eget liv. Pårørende til mennesker med rusrelaterte eller psykiske helseproblemer skal sikres nødvendig pårørendestøtte, f.eks. opplæring/veiledning, avlastning og omsorgstønad.

Hvem kan få tjenesten

Våre tjenester ytes i hovedsak til voksne over 18 år, som bor eller midlertidig oppholder seg i Kvæangen kommune og har en psykisk lidelse og- eller ruslidelse/avhengighetsproblematikk, eller er i en alvorlig livskrise.

Hvis det i perioder vil bli behov for å prioritere, vil mennesker som er i akutte kriser, har alvorlige traumer eller av andre årsaker er veldig sårbar prioriteres.

Personer i akutt behov av rus- eller psykiatrisk behandling skal henvises til spesialisthelsetjenesten av lege.

Tjenestens innhold

- Individuelle samtaler og veiledning
- Miljøterapeutisk arbeid i hjemmet
- Hjelp til å mestre og strukturere hverdagen
- Hjelp til å koordinere nødvendige tiltak og tjenester, samt bistand til utarbeidelse av individuell plan og eventuell kriseplan.
- Bidra og oppfordre til tverrfaglig samarbeid, med regelmessige samarbeidsmøter der det er nødvendig.
- Forebyggende arbeid som info eller "undervisning" til andre etater som f.eks skole e.l.
- Lavterskeltilbud "Møteplassen". Åpent mandager kl. 11-14.00, torsdager kl. 15-19.00.
- Oppfølging og informasjon til pårørende.
- Hjelp til administrasjon av medisiner hvis behov.
- Samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Hva du kan forvente av oss

Du får beskjed dersom avtaler må endres.

Personalet vårt overholder taushetsplikten.

I samarbeid med deg, koordinerer vi tjenestene du får.

Vi lytter til deg og hva du uttrykker som dine behov og ønsker.

Vi vil gi deg relevant informasjon, råd og veiledning.

Tjenesten skal bygge på respekt, trygghet og kontinuitet. Målet med tjenesten er at pasientene skal kunne mestre sitt eget liv og beholde/ øke sin livskvalitet, med eller uten helseplager.

Hva vi forventer av deg

Du søker om eller gir uttrykk for at du ønsker tjenesten

Så langt det er mulig, møte opp til avtalt tid eller gi beskjed hvis avtalen må endres.

Det er ønskelig at du sier fra hvis det er noe du ikke er fornøyd med.

Hvordan få tjenesten?

Vi ser gjerne at du kommer etter en henvisning fra din fastlege. Ta kontakt med fastlegen din/annen lege, så henviser de videre til oss. Hvis det er noen spørsmål, kan vi kontaktes på tlf på dag tid. Skriftlig søknad kan også sendes til den oppgitte adressen nedenfor.

Lovgrunnlag

- Helse og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og/eller b, evt. nr. 5
- Pasient og brukerrettighetsloven § 2-1 a annet ledd

Praktiske opplysninger

Tjenesten er gratis.

Tjenestene ytes i våre lokaler på Gargo sykehjem, i hjemmet til den enkelte eller andre steder ved behov.

Vi gir tilbud primært på dagtid, man-fre 08.00-15:30, med unntak av torsdager når Møteplassen er åpen kl. 15.00-19.00. Møteplassen er på Lukas, leilighet D (inntil videre).

Kontaktinformasjon

Enhet for rus og psykisk helse, Gargu 47, Burfjord

Leder Oddrun M Johansen

Tlf: 77779038/40405608

E-post: oddrun.johansen@kvanangen.komune.no.

Ruskonsulent Elin Josefsen

Tlf: 92688486

E-post: elin.josefsen@kvanangen.kommune.no

13. Hjemmehjelp

Formål

- Yte nødvendig praktisk bistand i hjemmet slik at den enkelte kan bo lengst mulig i egen bolig.
- Opprettholde den enkeltes egenomsorg så lenge som mulig og ikke overta gjøremål som den enkelte, eller andre i husstanden, kan utføre selv.

Hvem får tjenesten

Personer (uansett alder) som er avhengig av praktisk hjelp for å greie dagliglivets gjøremål på grunn av sykdom, funksjonshemming, alderdomssvekkelse eller andre årsaker.

Tjenesten tildeles ut i fra en faglig vurdering, og behovet vurderes fortløpende. Det tas utgangspunkt i:

- Brukerens situasjon
- Hva brukeren med rimelighet selv klarer
- Øvrige husstandsmedlemmers situasjon

Samarbeidet mellom brukeren og hjemmehjelperen er basert på gjensidig tillit. Der hvor en husstand består av flere voksne legges det til grunn at disse tar sin del av ansvaret for det praktiske arbeidet i husholdningen.

Innhold i tjenesten

- Rengjøring:
 - Rengjøring i de rom brukeren benytter daglig. Støvsuge, vaske gulv, tørke støv, vask av bad.
 - Oppvask etter bruker, inntil 3 ganger per uke
 - Vanne innendørs blomster

- Skift av sengetøy
- Vask av tøy i maskin
- Tømming av søppel ved behov
- Vindusvask, inntil 2 ganger pr. år

Renholdet skal opprettholde tilfredsstillende hygienisk standard.

- Innkjøp av dagligvarer:
 - Hjelp til å ringe inn bestilling på dagligvarer i lokal butikk.
 - Hjelp til å hente varene, inntil 2 ganger pr. uke, dersom butikken ikke kjører ut varene.

Begrensninger

Hjemmehjelpstjenesten omfatter vanligvis ikke:

- Følge til lege/tannlege
- Vasking oppe på høye skap og lignende

Hjemmehjelpstjenesten omfatter ikke

- Risting av tunge tepper
- Passe og luften dyr
- Hagearbeid
- Rundvask
- Hjelp til flytting

Hjelp til rengjøring opphører hvis voksne pårørende eller andre er på besøk i hjemmet i lengre perioder.

Hjemmehjelp ytes på hverdager mellom klokken 0730 og 1500. Hvis hjelpen faller på en bevegelig helligdag, kan bruker ikke alltid regne med at de timene blir erstattet.

Brukers rettigheter

- Tjenesten ytes i henhold til vedtak som skal opplyse om hva bruker skal få hjelp til og antall timer det maksimalt er innvilget pr. uke
- Bruker kan forvente, så langt det er mulig, faste hjemmehjelpere og hjelp på fast ukedag (unntak ved sykdom, ferieavvikling etc).
- Det kan variere om det kommer en eller to hjemmehjelpere ved rengjøring. Dersom det kommer to hjemmehjelpere vil tiden bli halvert.
- Bruker kan forvente at det blir gitt beskjed hvis det skulle oppstå store forsinkelser eller forandringer.

Brukers plikter:

Som bruker må du:

- Respektere at vi ikke hjelper deg på områder du kan klare selv.
- Sørge for at det blir gitt beskjed til hjemmetjenesten dersom du ikke er hjemme til avtalt tid, eller får langvarig besøk av voksne pårørende. Avlysning må skje senest klokken 15 dagen før, ellers vil du bli fakturert for avsatte timer.
- Sørge for at veien til din bolig er fremkommelig sommer som vinter.

- Stille til rådighet (evt. dekke kostnadene til) nødvendig utstyr og vaskemidler til hjemmehjelpsjobben:
 - ✓ støvsuger med riktig høyde (langt nok rør)
 - ✓ moppestav med tilhørende moppekluter (minst 3 moppekluter)
 - ✓ bøtte
 - ✓ støvklut, gulvklut
 - ✓ rengjøringsmidler
- Av hensyn til våre arbeidstakere henstiller vi deg om ikke å røyke under utførelsen av oppdraget.
- Hvis du ikke klarer å låse opp døra på egen hånd må du enten utlevere en ekstra nøkkel til hjemmetjenesten eller gi opplysninger om hvor nøkkel oppbevares. Alternativt kan du for egen regning få montert nøkkelsylinder/elektronisk dørlås til boligen.

Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstjenesteloven §3-1 første ledd, jfr. § 3-2 første ledd nr 6b
 Lov om pasient- og brukerrettigheter § 2-1a andre ledd
 Forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester

Egenbetaling

Egenandel beregnes ut ifra husstandens samlede inntekt i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester og kommunale satser fastsatt av kommunestyret. Regning sendes en gang pr. mnd.

Klagemuligheter

Dersom du ønsker å klage på vedtaket om tildelte tjenester er klagefristen 4 uker fra vedtaket er mottatt. Klagen sendes til hjemmetjenesten i Kvæningen. Klageinstans er Fylkesmannen.

Kontaktinformasjon:

Leder for hjemmetjenesten:

Hege Mari Karlsen, Kontor på Gargo sykehjem/sykestue

Tlf: 77 77 90 28 eller 47 46 95 07

Kontorpersonell kan nås fra klokka 0730 til 15 fra mandag til og med fredag.

Vakttelefon hjemmetjenesten:

Tlf: 47 46 95 07.

Hjemmesykepleien kan nås fra klokka 0730 til 2200 på alle ukedager.

Søknad:

Benytt kommunens søknadsskjema for helse- og omsorgstjenester. Skriftlig søknad om hjemmetjeneste kan sendes til:

Hjemmetjenesten i Kvæningen, Gargu 47, 9161 Burfjord

14. Hjemmesykepleie

Formål

Gi nødvendig helsehjelp slik at man kan bo lengst mulig hjemme.

Tjenesten skal ikke overta funksjoner som tjenestemottaker selv kan utføre, men ta utgangspunkt i den enkeltes ressurser og bidra til at brukeren opprettholder eller gjenvinner størst mulig grad av egenmestring.

Hvem får tjenesten

- Hjemmesykepleie er et tilbud til personer som på grunn av sykdom og/eller funksjonsnedsettelse ikke selv kan oppsøke helsehjelp, og som er avhengig av at denne hjelpen gis i eget hjem for å få dekket grunnleggende pleie og omsorgsbehov. Hjelpebehovet må være av helsemessig art og bygge på en helsefaglig vurdering.
- En må bo eller oppholde seg i Kvæningen kommune.
- Tjenesten tildeles etter individuell vurdering og vurderes fortløpende.

Innhold i tjenesten

Hjemmesykepleie er en tjeneste som ytes fra klokka 0730 til 2200 på alle ukedager. Vi har pr. i dag ikke nattjeneste.

Tjenesten kan omfatte:

- Hjelp til å få ivaretatt sin personlige hygiene (morgen- og kveldsstell, dusj/bad, munnhygiene, negl klipp)
- Hjelp til å stå opp og legge seg.
- Nødvendig hjelp ved naturlige funksjoner som toalettbesøk, bleieskift, stell av stomi, kateterisering og stell av kateter
- Nødvendig hjelp ved måltider. Dette inkluderer sondeernæring.
- Kartlegging av ernæringsstatus.
- Tilsyn i form av besøk eller telefonoppfølging:
 - Tilsynet skal ha en klar konkret hensikt og være faglig begrunnet, som for eksempel utrygghet hos bruker og behov for observasjon.
- Kartlegging og tilrettelegging av hjelpetiltak i hjemmet i samråd med ergoterapeut og fysioterapeut.
- Råd og veiledning/oppfølging i forbindelse med sykdom og forebyggelse av den.
- Hjelp til alvorlig syke og døende i hjemmet, i samarbeid med pårørende og lege.
- Hjelp til å administrere medisiner foreskrevet av lege:
 - Når hjemmesykepleien tar over ansvaret for å administrere medisiner skal det alltid være skriftlig avtale mellom bruker, behandlende lege og hjemmesykepleien.
 - Skriftlig oversikt over medisiner fra fastlege skal foreligge.
 - Bruker holder dosett/dosedispenser selv og bekoster ny når dette er nødvendig.
 - Bruker betaler for egne medisiner.
 - Medisinene oppbevares hos hjemmetjenesten og bringes hjem til bruker etter egen avtale.
- Sårskift og prøvetaking:
 - Hjemmetjenesten utfører sårskift og prøvetaking av brukere som ikke er i stand til eller har store problemer med å oppsøke legekontor.
 - Sår som henvises til hjemmesykepleien skal som hovedregel være vurdert av fastlege/sykehus.

Det vil bli opprettet en primærkontakt fra hjemmetjenesten

Den offentlige tannhelsetjenesten tilbyr gratis tannbehandling til eldre, funksjonshemmede og andre som mottar hjemmesykepleie og/eller personlig assistanse ukentlig i minst 3 måneder

Begrensninger

- Hjemmesykepleien kan sjelden inngå avtale om et bestemt klokkeslett for besøket, men kan avtale omtrentlig tidspunkt.
- Følge til frisør, offentlige kontorer, butikk og fotpleier utføres ikke.
- Følge til lege og tannlege utføres vanligvis ikke.
- Begrenset tilbud på kveld og helger, da kun helt nødvendig hjelp.
- Hjemmetjenesten er ikke bemannet på natt.

Søker/brukers rettigheter:

- Søker har rett til å få informasjon om tjenesten og saksbehandlingen
- Søker skal bli informert hvis saksbehandlingen tar lenger tid enn forventet
- Bruker kan forvente at tjenesten ytes i henhold til vedtak

Søker/brukers plikter:

- Gi beskjed dersom du av forskjellige årsaker ikke er tilstede ved avtalt tid.
- Gi beskjed hvis forutsetningene for søknaden endres
- Sørg for at veien til din bolig er fremkommelig sommer som vinter.
- Være villig til å installere hjelpemidler i hjemmet ditt til hjelp for deg selv, men også for å hindre arbeidsskader hos oss som hjelper deg.
- Av sikkerhetsmessige årsaker, være villig til å ommøblere.
- At du hjelper oss med god håndhygiene ved å ha flytende såpe og tørkerull tilgjengelig for personalet.
- Respekterer at vi ikke hjelper deg med det du kan klare selv.
- Av hensyn til våre arbeidstakere henstiller vi deg om ikke å røyke under utførelsen av oppdraget.
- Dersom du ikke klarer å låse opp døra på egen hånd må du enten utlevere en ekstra nøkkel til hjemmetjenesten eller gi opplysninger om hvor nøkkel oppbevares. Alternativt kan du for egen regning få montert nøkkelsylinder/elektronisk dørlås til boligen.

Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 første ledd, jfr. § 3-2 nr. 6 a og b
Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a annet ledd

Egenbetaling

Helsehjelp og personrettet personlig assistanse i hjemmet er gratis.

Klagemuligheter

Dersom du ønsker å klage på vedtaket om tildelte tjenester er klagefristen 4 uker fra vedtaket er mottatt. Klagen sendes til hjemmetjenesten i Kvæningen. Klageinstans er Fylkesmannen.

Kontaktinformasjon:Leder for hjemmetjenesten:

Hege Mari Karlsen, Kontor på Gargo sykehjem/sykestue

Tlf: 77 77 90 28 eller 47 46 95 07

Kontorpersonell kan nås fra klokka 0730 til 15 fra mandag til og med fredag.

Vakttelefon hjemmetjenesten:

Tlf: 47 46 95 07.

Hjemmesykepleien kan nås fra klokka 0730 til 2200 på alle ukedager.

Skriftlig søknad om hjemmetjeneste kan sendes til:

Hjemmetjenesten i Kvæningen, Gargu 47, 9161 Burfjord

15. Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ organisering av praktisk og personlig assistanse til mennesker som på grunn av nedsatt funksjonsevne er helt avhengig av praktisk og/eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål, både i og utenfor hjemmet.

Formål

BPA skal sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til og ha en meningsfylt tilværelse i felleskap med andre. BPA vurderes der bistandsbehovet er så omfattende eller av en slik karakter at det er mer hensiktsmessig å gi praktisk bistand i form av BPA enn gjennom øvrige tjenester.

Hvem får tjenesten - Kriterier for tildeling

Det er en forutsetning at søkers grad av funksjonssvikt og bistandsbehov er av en sånn karakter at det er mer hensiktsmessig å organisere tjenesten som BPA mer enn tradisjonelle tjenester. Bruker har rollen som arbeidsleder, og påtar seg større ansvar for organisering og innhold i forhold til sine behov. Det må derfor vurderes hvorvidt søkers funksjonshemming er til hinder for å utøve nødvendig brukerstyring. Bruker skal ha egeninnsikt og ha ressurser til et aktiv liv i og utenfor boligen.

Den som helt, eller i det vesentlige er ute av stand til å ivareta arbeidslederrollen, kan søke om å få dekket sitt behov for praktisk bistand på en annen måte.

Innhold i tjenesten

All tildeling av tjenester blir gjort på bakgrunn av kartlegging av funksjonsnivå og hjelpebehov, og i IPLOS.

- BPA innvilges for praktisk bistand og eventuelt opplæring i husholdningsoppgaver og personlig bistand, i og utenfor hjemmet.
- Det skal være reel brukerstyring, og brukers ønsker og behov tillegges vekt.
- Bruker leder arbeidet og tar selv ansvar for hvilke oppgaver som skal utføres, hvor og når de skal utføres, innenfor tildelt timeramme.
- BPA kan kombineres med andre tjenester, f. eks. sykepleiefaglig bistand. Det avgjørende er hva som er den mest hensiktsmessige hjelpen sett opp mot brukers behov.
- Dersom bruker ikke er i stand til å ivareta arbeidslederrollen, kan det likevel tildeles BPA, men da med en annen nærstående person ha rollen som arbeidsleder.
- Oppgaven med å være med-arbeidsleder utløser ikke lønnskompensasjon.
- Hvis assisterende arbeidsleder ikke kan fungere i daglig arbeidsledelse over en periode, pga. ferie eller annet, kan det bli nødvendig at bruker får tildelt tjenester på annen måte enn BPA, for eksempel bistand fra hjemmebaserte tjenester.
- Retten til BPA er knyttet opp til et konkret timebehov. Kommunen skal fastlegge hvor mange timer personlig assistanse, eventuelt avlastning, det er behov for i det enkelte tilfelle. Minst 32 timer pr. uke.
- Rett til BPA omfatter ikke tjenester som krever flere enn en tjenesteyter til stede eller nattjeneste, med mindre brukeren kontinuerlig har behov for slike tjenester.
- Det er arbeidsgiver som ansetter og eventuelt sier opp eller avskjediger assistenter, og som har ansvaret for at gjeldende lovverk følges for slike prosesser.

- I tilfeller der arbeidsledelsen helt eller delvis skal ivaretas av andre enn brukeren selv eller nære pårørende, må det sørges for at arbeidsledelsen ivaretas av en person som har slik nærhet til den daglige tjenesteytelsen at reell brukerstyring sikres.

Brukers rettigheter

- Søkerens behov kartlegges ved hjemmebesøk.
- Vedtak om tjenester vil bli evaluert minst en gang per år, eller oftere hvis det skjer endringer i brukersens helsetilstand/funksjonsnivå.
- Målet med tjenesten blir avklart sammen med bruker og skal fremkomme i vedtaket.
- Tjenesten vurderes sammen med andre tjenestetilbud.
- Bistand til å skaffe personlige assistenter (BPA).

Brukers plikter

Det vil alltid bli vurdert slik at det brukeren kan utføre selv, skal brukeren gjøre selv så langt det er mulig.

- Bruker gjør seg kjent med innholdet i vedtaket.
- Når bruker mottar tjenester i hjemmet blir hjemmet automatisk tjenesteyters arbeidsplass. Det forventes at bruker bidrar til å skape en god arbeidsplass for tjenesteyter jf. bestemmelsene i arbeidsmiljøloven.
- Bruker må sørge for at veien er fremkommelig og trygg uansett årstid.
- Bruker innehar nødvendig utstyrt som kan forventes som standard i norske hjem.
- Gir beskjed snarest mulig dersom det oppstår akutte situasjoner som gjør at bruker ikke kan ta imot hjelpen.
- Fungerer som arbeidsleder i hht. Arbeidsmiljølovens bestemmelser om et godt arbeidsmiljø.

Lovgrunnlag

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8, jfr. § 3-1 og § 3-2 første punkt 6, bokstav b.

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 a annet ledd og § 2-1

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Egenbetaling

Egenandel beregnes ut ifra husstandens samlede inntekt i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester og kommunale satser fastsatt av kommunestyret. Regning sendes en gang pr. mnd.

Kontaktinformasjon:

Leder for hjemmetjenesten, Hege Mari Karlsen, Kontor på Gargo sykehjem/sykestue

Tlf: 77 77 90 28 eller 47 46 95 07 (0730 til 15 mandag – fredag)

Saksbehandler i helse og omsorg, Marit Bogstrand, kontor på Gargo sykehjem

Tlf. 40 40 56 19

16. Miljøarbeid

Formål: Yte nødvendig praktisk bistand og opplæring i dagliglivets gjøremål for å gjøre den enkelte bruker mest mulig selvstendig og selvhjulpen.

Hvem kan få tjenesten: tjenesten kan gis til de som ikke kan dra omsorg for seg selv, som er helt avhengig av praktisk og personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål eller som er helt avhengig av hjelp til deler av dagliglivets gjøremål.

Hvem gir tjenesten: TU; tjenester til utviklingshemmede eller Rus og psykisk helse.

Innhold i tjenesten: Miljøarbeid er hjelp og støtte til daglige oppgaver, og kan bestå av opplæring og veiledning i de fleste av dagliglivets gjøremål. Det kan gis veiledning, bistand og opplæring innen områder som for eksempel hygiene, døgnrytme, ernæring, husarbeid, dagsplanlegging, kommunikasjon, sosial fungering, økonomi, bruk av offentlige tjenester med mere.

Tjenesten gis i brukerens egen bolig, og omfanget kan variere fra noen få timers per uke til bistand døgnet rundt.

Lovgrunnlag: Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 første ledd punkt 6 b
Pasient- og Brukerrettighetsloven § 2-1a annet ledd
Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Saksgang: søknad om miljøarbeid sendes kommunen på søknadsskjema for helse- og omsorgstjenester. Før tildeling vil det gjennomføres samtaler for å kartlegge behovet til søkeren. Det kan å være nødvendig å innhente dokumentasjon for å kunne saksbehandle søknaden. Søknader behandles snarest og i henhold til frister i forvaltningsloven.

Klagemulighet: dersom du vil klage på vedtaket tar du kontakt med saksbehandler fra kommunen, som vil være behjelpelig. Klagefrist er 4 uker etter mottatt vedtak. Dersom vedtaket opprettholdes av kommunen, oversendes klagen til Fylkesmannen for videre behandling.

Egenbetaling: avhengig av innholdet i tjenesten: Noe kan være gratis, men det kan kreves egenandel for både direkte bistand med husholdningsoppgaver og opplæring i husholdningsoppgaver.

Kontaktinformasjon:

- **TU**, Melen 9, 9161 Burfjord. Enhetsleder Marianne Sollund. Tlf: 77 77 90 50/ 97 51 82 51
- **Rus og psykisk helse**, Gargo sykestue og sykehjem, 9161 Burfjord. Enhetsleder Oddrun Mari Johansen. Tlf: 77 77 90 38/ 40 40 56 08

17. Omsorgsbolig/bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Omsorgsboliger er en fellesbetegnelse på boliger som er tilrettelagt for mennesker med særskilt hjelpe- og/eller tjenestebehov. De best tilrettelagte, er særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorgstjenester (for eksempel utstyrt med takheis) og med hjemmetjeneste i nærheten. Kvæningen kommune har ingen slike, med unntak av Furutoppen bofelleskap for personer med utviklingshemming.

Kommunene er ikke forpliktet til å tilby omsorgsboliger til mennesker med behov for helse- og omsorgstjenester, og dermed har ingen lovkrav på denne type bolig, men kommunen er pålagt å medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemming eller av andre årsaker (helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7).

Nærmere om begrepet: Det finnes ingen legaldefinisjon av omsorgsbolig. En omsorgsbolig er typisk en tilrettelagt bolig som kommunen leier ut til mottakere av helse- og omsorgstjenester, og som det betales husleie for. Leieforholdet reguleres av husleieloven. En omsorgsbolig blir brukers hjem, og det treffes egne vedtak om helse- og omsorgstjenester beboeren skal motta på samme måte som ved ordinære hjemmetjenester.

Kvæningen kommune har en rekke kommunale boliger som lokalt betegnes som omsorgsboliger, men hvorav mange ikke er tilstrekkelig tilrettelagt/universelt utformet til å kunne kalles omsorgsbolig. Dette er stort sett boliger av eldre dato som er bygget for annet formål. Noen få er gjennom årene blitt individuelt tilrettelagt. Bygningsmassen i helse og omsorg skal gjennomgå i løpet av 2019 med tanke på egnethet for framtidig bruk (jf. budsjettvedtak des. 2018). Boliger som tildeles som omsorgsbolig:

- Hybelbygget
- Lukas omsorgsboliger
- Eldreboliger (6 leiligheter i rekkehus, Gargoflata)

Det må søkes om omsorgsbolig til Hjemmetjenesten eller saksbehandler helse og omsorg. Søknaden behandles i Vurderingsteamet etter innstilling fra saksbehandler/Hjemmetjenesten. Tildeling forutsetter ledig bolig og en tverrfaglig og helhetlig vurdering.

Kriterier for tildeling av omsorgsbolig

- Søker har behov for tilrettelagt bolig på grunn av helsesvikt og/eller på grunnlag av fysisk eller psykisk funksjonshemming, og dagens bolig er lite funksjonell.
- Søkens eksisterende bolig gir lite rom/mulighet for utnytte egne ressurser og/eller tekniske hjelpemidler, og at vedkommende ved å flytte til omsorgsbolig, blir mer selvhjulpent slik at
- Søkens eksisterende bolig
 - gir vanskelige arbeidsforhold for hjelpepersonell
 - eierforhold, beliggenhet og utforming gjør det uaktuelt å iverksette tiltak med hensyn til forbedring/ rehabilitering eller krav / behov for kort responstid.

Søker må oppfylle minst ett av vilkårene for tilrettelagt bolig. Omsorgsboliger er ulike med hensyn til utforming og tilgang på tjenester og hjelpetiltak. Dette innebærer at det ved tildeling, foretas en vurdering av søkerens behov opp mot den enkelte boligs utforming og tilgang til tjenester og hjelpetiltak.

Praktiske opplysninger:

- Boforholdet reguleres gjennom Husleieloven, og det skrives husleiekontrakt.

- Husleie etter gjeldende regulativ, vedtatt av kommunestyret.

Våre forventninger til søker

- Søknad og medisinske opplysninger sendes helse- og omsorgstjenesten.
- Vi forventer at vi får nødvendige opplysninger, eventuelt fullmakt til innhenting av andre relevante opplysninger før tildeling.
- Søker gjør seg kjent med innholdet i vedtaket.

Klage:

Avslag kan påklages jf. Forvaltningslovens § 28

Døgnbemannet omsorgsbolig til personer med utviklingshemming (TU)

Lovgrunnlag: Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-7.

Formål: gi personer med utviklingshemming som har et særlig hjelpe- og omsorgsbehov et langvarig og trygt botilbud.

Hvem kan få tjenesten: personer med utviklingshemming som har et særlig hjelpe- og omsorgsbehov.

Innholdet i tjenesten: personer med utviklingshemming kan få leie bolig på Furutoppen, som er et døgnbemannet bofellesskap for utviklingshemmede eid av Kvæningen kommune.

Begrensninger: Leilighetene er umøblerte og det finnes kun et bestemt antall leiligheter på Furutoppen.

Søknad: søknad om å få døgnbemannet omsorgsbolig på Furutoppen sendes kommunen på søknadsskjema for helse- og omsorgstjenester.

Klagemulighet: dersom du vil klage på vedtaket tar du kontakt med saksbehandler fra kommunen, som vil være behjelpelig. Klagefristen er 3 uker etter mottatt vedtak.

Husleie: de som flytter inn på Furutoppen leier leilighet der, betaler husleie etter satser fastsatt av kommunen. Husleien inkluderer kommunale avgifter, strøm samt vedlikehold. Tilgang til fiber for tv og internett betales av beboerne selv. For de beboerne som ønsker full kost, så betales dette etter satser fastsatt av kommunen.

Kontakt

Virksomhetsleder ved Furutoppen bofellesskap (TU) eller saksbehandler i helse og omsorg

18. Korttidsopphold i institusjon

Formål

Forebyggende tiltak for å kunne bo hjemme lengst mulig.

Korttidsopphold er et tidsbegrenset opphold som tilbys når det i en kortere periode er behov for heldøgns omsorg i institusjon. Korttidsopphold kan tildeles ut ifra forskjellige kriterier og målsettinger.

Typer korttidsopphold

- Rehabilitering
- Avlastning
- Korttidsopphold annet (eks. observasjon, utredning/behandling)
- Avrusning, psykiatri

Beskrivelse

Tjenesten tildeles ut fra en faglig vurdering og prioritering til brukere, uavhengig av alder, som for eksempel:

- har behov for å få kartlagt og vurdert helsetilstand, evne til egenomsorg, og behov for tjenester, for eksempel etter utskrivelse fra sykehus
- trenger opptrening/vedlikeholdstrening
- har pårørende som trenger avlastning
- har akutt behov for institusjonsplass

Forhold som kan gi rett til korttidsopphold/rehabilitering:

- Medisinsk behandling, pleie og tilsyn som ikke krever sykehusinnleggelse, men hvor det er behov for helsetjenester i institusjon i en periode
- Utredning og observasjon
- Vurdering av tilstand og funksjonsnivå fysisk og mentalt med tanke på behandling, tiltak og fremtidige omsorgsbehov
- Medisinsk behandling og korttidspleie for kronisk syke og personer med komplekse og sammensatte behov
- Hjemmeboende med kroniske sykdommer som i perioder har behov for ekstra tilsyn og behandling døgnet rundt og pårørende med behov for avlastning
- Etterbehandling og videreføring av behandling og pleie etter sykehusopphold. Dette kan innebære medisinsk behandling med samtidig kontinuerlig sykepleiefaglig observasjon
- Pleie og omsorg ved livets slutt

Forhold som ikke gir rett til korttidsopphold:

- Omsorgstjenesten vurderer om nødvendig helsehjelp kan gis i hjemmet. Der hvor denne hjelpen kan gis på forsvarlig vis i eget hjem har søkeren ikke krav på korttidsopphold med unntak der pårørende har behov for avlastning.
- Der helsetilstanden etter faglige vurderinger tilsier at søker har behov for tjenester på et høyere nivå (sykehus).
- Der behovet for oppholdet er begrunnet med ensomhet og mangel på sosial stimulering. Da skal det først vurderes behov for andre typer tjenester på et lavere nivå.

Hvem får tjenesten

Tildeling skjer ved at det foreligger en søknad fra pasienten selv, evt i tillegg en forespørsel fra sykehus etc. På bakgrunn av dette blir hver enkelt søknad behandlet individuelt av vurderingsteamet.

Søker må ønske korttidsopphold i institusjon, og det må være behov for heldøgns omsorg og behandling. Andre aktuelle hjelpetiltak skal være utprøvd og vurdert.

Innhold i tjenesten

- Mulighet til å ivareta egenomsorg
- Hjelp til personlig hygiene -og toalettbesøk etter behov
- Hjelp til av -og påkledning etter behov
- Ernæringsrike måltider
- Hjelp ved måltider etter behov
- Legetjenester etter behov. Legevisitt hver uke.
- Medisiner og medisinsk forbruksmateriell etter behov, ved avlastning må pasient medbringe medisiner og forbruksmaterialer
- Sykepleiefaglig oppfølging. Avdelingene har pasientkontakter / primærkontakter med ansvar for bestemte pasienter slik at kontinuiteten ivaretas rundt pasienten
- Fysio- og ergoterapi ut fra faglig vurdering
- Tilbud om kjøp av fotpleie og frisørtjenester, ca 1 gang hver mnd.
- Mulighet for samvær, sosial kontakt og fellesskap
- For å kunne opprettholde optimal egenomsorg, skal tjenesteyteren i minst mulig grad ta over funksjoner brukeren selv kan delta i

Begrensninger

- Det finnes et visst antall plasser
- Noen pasientrom har kun vask og toalett
- I unntakstilfeller kan det være nødvendig med dobbeltrom
- I sjeldne tilfeller vil flytting internt (fra avdeling til avdeling eller fra rom til rom) være nødvendig. Ved flytting til annen avdeling, gjøres nytt vedtak.
- Kun vask av privat tøy som tåler vaskemaskin/tørketrommel og som er merket med navn
- Gargo sykehjem er ikke ansvarlig for pasientens / beboerens verdigjenstander (som for eksempel: kontanter, dokumenter, smykker, mobiltelefoner, høreapparater, briller osv.)

Søker/brukers rettigheter og plikter

- Søker har rett til å få informasjon om tjenesten og saksbehandlingen
- Søker skal bli informert hvis saksbehandlingen tar lenger tid enn forventet
- Søker har plikt til å gi beskjed til Gargo sykehjem hvis forutsetningen for søknaden endres
- Søker må sørge for at alt tøy er merket
- Legeopplysninger må foreligge før innleggelse
- Pasienter som søker institusjonsopphold fra sykehus eller annen institusjon vil ofte få korttidsvedtak. Helse- og omsorgstjenesten i Kvæningen vurderer selv pasientens omsorgsnivå.

Egenbetaling

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester
Avlastning gratis, medikamenter og forbruksmaterialer må medbringes

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, § 3-2, §3-2a,
Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7

Klagemuligheter

Vedtak kan påklages til Fylkesmannen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. En klage skal være skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-3. En eventuell klage sendes saksbehandler, Helse og omsorg, Kvæningen kommune, som tar saken til vurdering i første instans. Dersom det ikke gis medhold skal saksbehandler sende klagen til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjørelse. Klagefristen er 4 uker, og skal fremgå av vedtaket jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-5. For nærmere opplysninger, eller ved behov for hjelp til å fremsette en eventuell klage, ta kontakt med saksbehandler.

19. Langtidsopphold i institusjon

Formål

Gi langtids tilbud for syke og pleietrengende mennesker med omfattende funksjonssvikt og som har behov for døgnkontinuerlig pleie og tilsyn.

Beskrivelse

Langtids plass ved Gargo sykehjem er for deg som trenger pleie og stell gjennom hele døgnet. Du må søke kommunen om plass på sykehjem. Før saken kan avgjøres, vil vi kartlegge dine ønsker og behov. Hvis du oppfyller kriteriene for langtidsopphold, har du rett til å få et skriftlig vedtak om dette, selv om det for øyeblikket ikke er ledig plass. I så fall vil du bli satt på venteliste, jf. lokal forskrift (vedlegg). Får du tildelt sykehjemsplass, skal hjelpebehovet ditt fremgå av vedtaket.

Langtidsopphold har ingen tidsbegrensning, men kan evalueres etter behov og er fortrinnsvis i enerom med eget bad/toalett. Grunnlaget for å få tildelt langtidsopphold er medisinske forhold og/eller varig svikt i egenomsorgen, av fysisk eller psykisk art (jf. lokal forskrift om kriterier for tildeling av langtidsopphold i Kvæningen).

Du kan velge tidspunkt for hjelp til å stå opp og legge deg. Du skal få hjelp til å få i deg nok og næringsrik kost. Du kan velge om du vil ha gjester/ha ro. Rommet er privat sfære som personalet vil respektere, de vaskes regelmessig av renholdspersonalet.

Hva omfatter tjenesten

Det tilbys fortrinnsvis enerom med eget bad/toalett, rom uten bad forekommer. Oppholdet inkluderer pleie og omsorg, mat, sykehjemslege, medisiner, tannlege, renhold og vask av privat tøy (merket med navn). Det er anledning til å delta på de aktiviteter som arrangeres. TV i fellesområde.

Hvem får tjenesten

Tildeling skjer ved at det foreligger en søknad fra pasienten selv, evt i tillegg en forespørsel fra sykehus etc. På bakgrunn av dette blir hver enkelt søknad behandlet individuelt av vurderingsteamet.

Søker må ønske opphold i institusjon, og det må være behov for heldøgns omsorg og behandling. Andre aktuelle hjelpetiltak skal være utprøvd og vurdert. Vedtak om langtids plass kan revurderes etter behov og/eller når behovsnivået forandres og alternative tjenester kan tilbys.

Innhold i tjenesten

- Mulighet til å ivareta egenomsorg
- Hjelp til personlig hygiene -og toalettbesøk etter behov
- Hjelp til av -og påkledning etter behov
- Ernæringsrike måltider
- Hjelp ved måltider etter behov
- Legetjenester etter behov, legevisitt hver uke
- Medisiner og medisinsk forbruksmateriell etter behov
- Sykepleiefaglig oppfølging. Avdelingene har pasientkontakter / primærkontakter med ansvar for bestemte pasienter slik at kontinuiteten ivaretas rundt pasienten
- Fysio- og ergoterapi ut fra faglig vurdering
- Tilbud om kjøp av fotpleie og frisørtjenester, ca 1 gang hver mnd.
- Tilbud om gratis tannpleie og behandling ved tannlegetjenesten Troms fylkeskommune
- Mulighet for samvær, sosial kontakt og fellesskap
- For å kunne opprettholde god egenomsorg, skal tjenesteyteren i minst mulig grad ta over funksjoner brukeren selv kan delta i

Begrensninger

- Det finnes et begrenset antall plasser
- Noen få pasientrom har kun vask og toalett
- I unntakstilfeller kan det være nødvendig med dobbeltrom
- I sjeldne tilfeller vil flytting internt (fra avdeling til avdeling eller fra rom til rom) være nødvendig. Ved flytting til annen avdeling, gjøres nytt vedtak
- Kun vask av privat tøy som tåler vaskemaskin/tørketrommel og som er merket med navn
- Gargo sykehjem er ikke ansvarlig for pasientens / beboerens verdigjenstander (som for eksempel: kontanter, dokumenter, smykker, mobiltelefoner, høreapparater, briller osv.)

Søker/brukers rettigheter og plikter

- Søker har rett til å få informasjon om tjenesten og saksbehandlingen
- Søker skal bli informert hvis saksbehandlingen tar lenger tid enn forventet
- Søker har plikt til å gi beskjed til Gargo sykehjem hvis forutsetningen for søknaden endres
- Søker må sørge for at alt tøy er merket
- Legeopplysninger må foreligge før innleggelse

Egenbetaling

Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 8 400 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Se nærmere informasjon i egenandelsforskriften.

Den første måneden er gratis dersom søker ikke har hatt 60 dager på korttidsopphold inneværende kalenderår. Beboer som, uten selv å ønske det, legges på dobbeltrom skal ved vederlagsberegningen tilstås et fribeløp.

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 og § 3-2a
 Pasient og brukerrettighetsloven kapittel 7
 Kommunal forskrift om kriterier for langtidsopphold i sykehjem i Kvæningen kommune
 Forskrift om egenandel i kommunale helse- og omsorgstjenester

Klagemuligheter

Pasienter og brukere har rett til å klage over vedtak om avslag på langtidsopphold i sykehjem og plass på venteliste for langtidsopphold, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd og § 7-2. Vedtak kan påklages til Fylkesmannen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. En klage skal være skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-3. En eventuell klage sendes saksbehandler, Helse og omsorg, Kvæningen kommune, som tar saken til vurdering i første instans. Dersom det ikke gis medhold skal saksbehandler sende klagen til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjørelse. Klagefristen er 4 uker, og skal fremgå av vedtaket jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-5. For nærmere opplysninger, eller ved behov for hjelp til å fremsette en eventuell klage, ta kontakt med saksbehandler.

20. Individuell plan og koordinator

Formål:

- Forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
- Fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.
- Sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. Individuell plan og koordinator er et verktøy som skal bidra til koordinerte tjenester.

Hvem kan få tjenesten:

Personer som har behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester

Tjenestetilbud: Pasient og bruker har rett til et verdig og forsvarlig tjenestetilbud i samsvar med helse- og omsorgstjenesteloven og forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten.

- Koordinatoren skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte pasient eller bruker, samt sikre samordning av tjenestetilbudet og fremdrift i arbeidet med individuell plan.
- Koordinator fungerer som kontaktperson ut mot andre deler av hjelpeapparatet og innkaller til samarbeidsmøter med aktuelle instanser etter behov.
- IP er en brukerstyrt individuell plan. En skriftlig samarbeidsavtale som beskriver hvem som har ansvar for hva, og når det skal gjøres.

Hva du kan forvente av oss:

- Vi overholder vår taushetsplikt og du møtes med respekt
- Koordinator er tilgjengelig og videreformidler dine spørsmål og behov til rette instans.
- IP oppdateres ved behov og etter avtale med deg.

Hva vi forventer av deg:

- At du underskriver samtykke til fritak for taushetsplikt, slik at koordinator kan utveksle nødvendig informasjon til samarbeidende instanser.
- At du selv bidrar til din individuelle plan.
- At du tar kontakt når du har behov for bistand.

Saksbehandling:

- Har du behov for IP eller koordinator kan du ta kontakt med en av dine tjenesteytere, som vil sørge for at du får en koordinator og at arbeidet med individuell plan blir igangsatt. Du kan også gjøre en muntlig eller skriftlig henvendelse til saksbehandler i helse og omsorg som tar saken til Koordinerende team/Vurderingsteamet.
- Søknadsskjema fylles ut.
- Avgjørelse om du innvilges individuell plan og/eller koordinator skjer innen 4 uker etter mottatt henvendelse. Tar vurderingen lengre tid får du melding om dette.
- Vedtak fattes etter en individuell, helhetlig behovsvurdering og i hht enhver tid gjeldende lover, forskrifter og kommunale retningslinjer
- Det legges stor vekt på hva pasient og brukeren mener ved utforming av tjenestetilbud

Klage

Det er klageadgang på vedtaket. Klagefristen er 4 uker. Nærmere orientering om klagebehandling framkommer av vedtaket. Du kan også klage på manglende deltakelse i utarbeidelsen av individuell plan eller at planen ikke følges opp.

Kontakt

Virksomhetsleder for tjenester som du mottar eller saksbehandler i helse og omsorg.

VEDLEGG - Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem i Kvæningen kommune

Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem i Kvæningen kommune

Hjemmel: Vedtatt av Kvæningen kommunestyre 26.04.2017 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. § 3-2 a, annet ledd, jf. lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 e. § 1.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å tydeliggjøre retten til sykehjems plass, og bidra til å gi pasienter, brukere og pårørende større grad av trygghet for at behovet for langtidsopphold i sykehjem er sett og vil bli ivaretatt av kommunen.

Forskriften skal fastsette hvilke kriterier Kvæningen kommune legger til grunn for tildeling av langtidsopphold i sykehjem, og klargjøre hvordan kommunen skal følge opp personer som står på venteliste til langtidsopphold i sykehjem.

§ 2. Lovgrunnlag for tildeling av langtidsopphold

Hjemmel for tildeling av langtidsopphold i sykehjem er lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 a annet ledd og § 2-1 e første ledd, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd, § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c og § 3-2 a første ledd.

§ 3. Definisjoner

a. Med langtidsopphold i sykehjem menes opphold på ubestemt tid (uten sluttdato) der pasientens eller brukerens helsetilstand og behov for helse- og omsorgstjenester gjør at det ikke er sannsynlig at vedkommende vil flytte hjem eller få tilbud om lavere grad av helse- og omsorgstjenester.

b. Med venteliste langtidsopphold sykehjem menes kommunens oversikt over de pasienter og brukere som etter søknad har fått vedtak om at de er kvalifisert til langtidsopphold i sykehjem, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Ventelisten er ikke et køsystem, og plass på ventelisten gir ikke fortrinnsrett til ledig plass på sykehjem.

§ 4. Virkeområde

Forskriften gjelder for pasienter og brukere som oppholder seg i Kvæningen kommune, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 § 3-1 første ledd. Ved midlertidige opphold må omfanget av kommunens plikt ses i sammenheng med oppholdets varighet.

Langtidsopphold i sykehjem gis ved Gargo sykestue og sykehjem i Burfjord.

§ 5. Ansvar og myndighet

Enkeltvedtak i henhold til denne forskriften fattes av Kvæningen kommune ved Vurderingsteamet, Helse og omsorg.

§ 6. Generelt om tildeling av langtidsopphold sykehjem

Langtidsopphold i sykehjem skal fortrinnsvis være et tilbud til personer over 67 år.

Følgende forhold må være utredet før en søknad om langtidsopphold kan vurderes:

- Hjelpebehov og funksjonsnivå
- Søkers eget ønske om langtidsopphold
- Svikt i egenomsorg på grunn av demens
- Sosialt nettverk
- Pasient- og brukerinformasjon fra kommunens helse- og omsorgstjeneste
- Helseopplysninger fra fastlege og spesialisthelsetjeneste
- Om andre relevante tiltak har vært prøvd, herunder blant annet tilrettelegging i hjemmet; trygghetsskapende tiltak og velferdsteknologi; økt omfang hjemmetjenester; omsorgsbolig; tidsbegrenset opphold i institusjon.

§ 7. Kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem

Pasient eller bruker har rett til langtidsopphold i sykehjem dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Tildeling av langtidsopphold i sykehjem, beror på en helhetsvurdering av i hvilken grad pasient eller bruker oppfyller følgende kriterier:

- a. Pasient eller bruker må være varig ute av stand til å ta vare på seg selv og ikke lenger mestre dagliglivets gjøremål på grunn av mentalt eller fysisk funksjonstap.
- b. Pasient eller bruker må ha et omfattende behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, og ikke få dekket sitt daglige behov for helsetjenester, pleie og omsorg på et forsvarlig nivå i eget hjem.

Under kriteriet omfattende behov, inngår en helhetsvurdering av pasientens eller brukerens funksjonsnivå herunder kognitiv funksjon, evne til egenomsorg, behov for medisinsk faglig oppfølging, nettverk og dets omsorgsevne, samt boforhold og geografiske forhold.

§ 8. Rett til vedtak

Pasient eller bruker som søker om langtidsopphold i sykehjem, har rett til enkeltvedtak. Kommunen kan fatte vedtak om avslag på søknad om langtidsopphold når det er forsvarlig at pasient eller bruker med omfattende behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester bor hjemme i påvente av langtidsopphold i sykehjem.

Vedtaket skal opplyse om vedkommende oppfyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og kommer på kommunens venteliste for langtidsopphold, jf. §7.

§ 9. Venteliste

Pasienter og brukere som oppfyller kriteriene for langtidsopphold, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av plass på sykehjem skal settes på kommunens venteliste for langtidsopphold.

Ved ledig plass og ny tildeling av langtidsopphold, skal kommunen vurdere det individuelle behovet til nye søkere og alle som står på kommunens venteliste for langtidsopphold.

Kommunens venteliste for langtidsopphold gir ingen fortrinnsrett til plass på sykehjem, og senere plasserte pasienter og brukere vil kunne få plass først dersom deres behov vurderes som større.

§ 10. Tiltak i påvente av langtidsopphold i sykehjem

Personer med vedtak og som venter på langtidsopphold i sykehjem skal få et annet tilbud om nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Pårørende som gir omfattende hjelp og omsorg til bruker eller pasient som står på venteliste for langtidsopphold, skal få tilbud om avlastningstiltak.

Kommunens Vurderingsteam har ansvar for å holde oversikt over brukere og pasienter som står på kommunens venteliste for langtidsopphold, og å vurdere situasjonen jevnlig.

§ 11. Egenandel

Kommunen kan kreve egenandel for opphold i institusjon når kommunen helt eller delvis dekker utgiftene til opphold i slik institusjon, eller har stillet garanti for oppholdet, jf. forskrift av 16.12.2011 nr. 1349 om egenandel for helse- og omsorgstjenester.

§ 12. Klageadgang

Pasienter og brukere har rett til å klage over vedtak om avslag på langtidsopphold i sykehjem og plass på venteliste for langtidsopphold, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-7 andre ledd og § 7-2.

Vedtak kan påklages til Fylkesmannen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. En klage skal være skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-3. En eventuell klage fremsettes for Vurderingsteamet, Helse og omsorg, Kvæningen kommune, som tar saken til vurdering i første instans. Dersom det ikke gis medhold skal Vurderingsteamet sende klagen til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjørelse.

Klagefristen er 4 uker, og skal fremgå av vedtaket jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-5. For nærmere opplysninger, eller ved behov for hjelp til å fremsette en eventuell klage, ta kontakt med Vurderingsteamet.

§ 13. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2017.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
23/19	Utvalg for oppvekst og omsorg	27.09.2019
76/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Underveisrapport pr. juni 2019

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 27.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rapporten tas til orientering.

Administrasjonssjefens innstilling

Rapporten tas til orientering.

Saksopplysninger

Kvæningen kommune har i perioden 16.01.2018 frem til 31.12.2020 hatt avtale med veiledningskorpset for skoleeier og skoler. Veiledningskorpset er etablert av Utdanningsdirektoratet på bakgrunn av oppdragsbrev 04/17 fra Kunnskapsdepartementet. Avtalen gjelder tilbud om veiledning i kvalitetsutvikling i kommunen. Våren 2019 ble det skrevet en underveisrapport som legges fram for utvalg for oppvekst og kultur. Det ble samtidig søkt om forlenget veiledningsperiode fram til våren 2020. Denne søknaden ble innvilget av utdanningsdirektoratet frem til 30.06.2020

Vurdering

Underveisrapporten viser tydelig at det var nødvendig med en forlengelse av veiledningen. Både skoleeier og skoleleder jobber nå tett sammen med veilederkorpset for å sikre kvalitet i alle ledd, gjennom riktig lovforståelse og gode strukturer. Kvæningen kommune har i samarbeid med veilederkorpset lagt plan for videre veiledning. I planen er også fagfornyelsen høyt prioritert.

Vedlegg 1

Kvæningen Postmottak

Fra: John Askeland <john.askeland@gmail.com>
Sendt: tirsdag 7. mai 2019 16:46
Til: Ole.Jorgen.Holck@udir.no; Jørn Authen
Kopi: Eva H. Haugseth; Eva Søfteland; Kvæningen Postmottak; Jorunn Farstad; Bjørn Ellefsæter
Emne: Underveisrapport Nordreisa kommune
Vedlegg: Underveisrapport Kvæningen 0519.pdf

Vedlagt følger Underveisrapport for Kvæningen kommune. Rapporten er også lagt inn i UESP-rommet.

Rapporten er delt i tre:

- 1: Skoleeiers vurderinger
2. Skolens vurderinger
3. Veilederteamets vurderinger.

mvh

John Askeland
teamkontakt VK 18

UNDERVEISVURDERING I OPPFØLGINGSORDNINGEN, VEILEDERKORPSETS VK18

Underveisvurderingen gjøres i fellesskap av veiledere og skoleeier. I underveisvurderingen for den enkelte skole skal rektor være med. Vurderingen sendes politisk skoleeier og Utdanningsdirektoratet til orientering.

Underveisvurderingen skal gjøre rede for status så langt i veiledningsprosessen sett opp mot veiledningsavtalen og målsettinger og tiltak beskrevet i oppsatt plan.

- Hvilke aktiviteter/tiltak er iverksatt i forbedringsarbeidet?
- Hvordan har veiledningen påvirket utviklingsprosessen?
- Hvilke justeringer/tiltak er nødvendig for å nå våre målsettinger?
- Hva skal vi gjøre mer av, og hva skal vi eventuelt gjør mindre av?
- Hvordan skal arbeidet sikres bærekraft og videreføres etter at veiledningsperioden er over?

DEL 1: SKOLEEIERS VURDERINGER

Skoleeier:	Kvæningen kommune
Kontaktperson hos skoleeier (navn og tittel):	Jorunn Farstad, konst. etatsleder
Navn på deltakende skoler	Kvæningen barn og ungdomsskole
Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet på skoleiernivå (som veiledningen er knyttet opp mot)	
Ingen tiltak fra skoleeier. Kommunen har vært mellom skolen og veilederkorpset.	

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet på skoleiernivå

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger og sikre bærekraft?	Veiledernes bidrag
Kommunen har vært orientert om arbeidet som pågår.			
Jobbe med overordnede planer og kvalitetssystemer.	Ingen framdrift.	Jobbe med planverket til skolen Få til gode arbeidstidsavtaler på skolen	Hjelpe til med disponering av oppgavene, hva er viktigst, og hvordan kan vi beste gjøre det.
		Få ordensreglementet i tråd med dagens regelverk. Avklare rollene til skoleeier politisk og administrativt og skolens rolle. Skoleeier må legge til rette for og veilede leder på skolen i lederrollen med kurs/ kompetanseheving Skoleeier må jobbe for å digitalisere, modernisere og effektivisere skolen Hjelpe skolen i gang med fagfornyelser, og holde trykke oppe. Skoleeier må hjelpe til så rektor får komme inn i rektornettverk i Nord Troms	

DEL 2: SKOLENS VURDERINGER

Skole	Kvæningen b/u skole
Rektor	Valter Olsen
Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet på skolenivå (som veiledningen er knyttet opp mot)	
<p>U – TRINN / Mellomtrinn / Småtrinn: generelle kommentarer til Veiledningskorps ang evt justeringer i forhold til skolenivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se våre merknader «Veiledernes bidrag» - Annet/endring: flere konkrete tiltak / tid til å «fundere» (finne ut av ting), skoleleders rolle må bli tydeligere i veileder/støtterollen, mer «trykk» fra Veilederkorps/skoleeier mht empirisk viten/bruk av konkrete tester - gjøre tiltak forpliktende (med veiledning) – gjerne Udirs beskrivelse «Ekstern vurdering»: Tas opp med Veilederkorps neste møte. Oppfølging Ståstedsanalysen. 	

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet på skolenivå

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger	Veiledernes bidrag
<p>U-trinn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tydelige læringsmål/forståelig for elever (foresatte) 2) Måloppnåelse, vurderingskriterier 	<p>Fått mål i nesten alle fag på ukeplanen Mer fokus på mål i timene NP / andre prøver: forarbeid, gjennomføring og rutiner utprøvd</p>	<p>Mer arbeid med mål og vurderingskriterier Rutiner for NP bør være slik at det er fokus på dette store deler av skoleåret og ses i sammenheng med skolens mål i fagene: utarbeidelse av Årshjul – forslag foreligger</p>	<p>Bakgrunn og forståelse av problemfeltene Synliggjort behov ved gjennomgang NP og Elevundersøkelsen Motivert med tips og veiledning</p>

3) Vurdering av muntligaktivitet (den stille eleven)		Muntlig aktivitet: får større «oppmerksomhet» etterhvert	
Mellomtrinn: 1) Mål og vurdering 2) spes retta mot muntlig aktivitet	Godt i gang med tiltak og styrking Ad 2) Ikke igang	Bruke tid /faste samlinger til utviklingsarbeid NB pr dato bruker vi mye av fellestid til nyskolen (ute- /inneplanlegging)	Se forrige samt Tips til arbeidsmåter Andre skolars arbeidsmåter
Småtrinn: 1) Mål og tiltak NP	God framdrift og måloppnåelse. Jobber med konkrete tiltak: kombinere lesing i alle fag /fokus på begreper samt matte i alle fag. Pr dato: fokus på begrep i matte inkludere regning i minst ett annet fag.	Stadig evaluering /nye mål på trinnmøter. Utfordring: alle på trinnet har ikke møtetid når vi har trinnmøter UiU. Bruke årshjul for ulikeprøver (NP/kartlegging/Spekter mm)	Bakgrunn og forståelse av problemfelt. Synliggjort behov for gjennomgang NP Godt å få et «kick» bak for å holde fokus (motivere, veilede...)
2) Egenvurdering av elever	God framgang og måloppnåelse. Mål på ukeplan, fokus på start og avsl timen/uka. Evalueringsbok – klasseledelse som en del av dette	Tid til oppfølging /oppsummering og evaluering. Fortsetter med fokus på mål	Veilederkorps har bidratt med faglige tips og veiledning. Lydhør for våre utfordringer. Klassemiljø viktig for å realisere mål

DEL 3: VEILEDERTEAMETS VURDERINGER

Skoleeier:	Kvæningen kommune
Veilederteam	Eva H. Haugseth, Eva Sjøfteland, John Askeland
Navn på deltakende skoler	

Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet på skoleeiernivå (som veiledningen er knyttet opp mot)

Veiledningen i Kvæningen kommune har vært preget av at kommunen har store utfordringer med å ivareta skoleeierfunksjonen på en forsvarlig måte. Kommunen mangler rådmann. Adm.sjefen er p.t. konstituert. Daværende nytilsatt etatsleder (jan 2018) ble sykmeldt tidlig i høst. Det ble tilsatt pedagogisk konsulent i 40% stilling i august 2018, men denne sluttet under prøvetiden i september. Kommunens administrasjon la ingen plan for hvordan fraværet skulle kompenseres før i mars 2019 da det ble konstituert etatsleder for en kort periode. Forutsetningene for strukturert og forutsigbar veiledning på skoleeiernivå har følgelig ikke vært til stede. Kommunen har på skoleeiernivået følgelig ikke vært i stand til å oppfylle sin del av avtalen som er gjort med Udir. På denne bakgrunn har veiledernes arbeid vært knyttet til prosesser på skolenivå i dialog med rektor og skolens utviklingsgruppe. Rektor har sagt opp sin stilling og slutter etter dette skoleåret. Stillingen er lyst ut. Foreløpig er ingen ny rektor tilsatt.

Arbeidssituasjonen på skolen er fortsatt preget av drift i midlertidige lokaler. Ny skole er under oppføring, men er etter det vi forstår forsinket slik at det sannsynligvis ikke blir innflytting i ny skole før ved årsskiftet 2019/2020. I tillegg er de ansatte blitt tillagt oppgaver knyttet til planlegging og utforming av skolen som de ikke var tiltenkt,- grunnet manglende kapasitet på kommunenivå.

Den videre veiledningen i kommunen må bygge på en erkjennelse hos alle involverte parter i kommunen at en er i samme båt og at økt kvalitet i skolen krever endringsvilje på alle nivåer,- helt fra den enkelte lærer og lærerteam via skoles ledelse og til skoleeier. Den videre skoleutviklingen må skje ved at den enkelte medarbeider ser sitt ansvar for helheten i skolens arbeid og med evne og vilje til å se framover og de muligheter som finnes, uten å la seg stoppe av de mangler og systemsvikt som er avdekket.

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger og sikre bærekraft?
<p>Plan for veiledningstema på skoleeiernivå.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifisere planer for skoler / rutinebeskrivelser / prosedyrer for handlinger og kvalitet • Utarbeide struktur og forutsigbarhet på møtevirksomhet mellom skoleeier, skolens utviklingsgruppe og skoleledelse • Utvikling av forsvarlig system for skoleutvikling jf. § 13.10 • Legge en framdriftsplan for utarbeidelse av planer / rutiner som mangler • Fremdriftsplan og prosessbeskrivelse for utarbeidelse av Tilstandsrapport /kvalitetsmelding • Utarbeidelse av kvalitetsplan for skolen i tråd med foreslåtte tiltak i tilstandsrapporten • Utarbeide en oversikt for arbeidsfordeling på skolesektoren 	<p>Se innledning</p> <p>Etatsleder har utarbeidet tilstandsrapport. Lite/ingen involvering av skolenivået.</p>	<p>Veilederteamet har hatt møte med konst. Adm. Sjef / rådmann og ordfører under hvert besøk og drøftet kommunens utfordringer og vårt veiledningsoppdrag i lys av dette.</p> <p>Veilederne har nå jevnlig kontakt og dialog med konstituert etatsleder og vil iverksette planer for veiledning når rammene for dette er til stede. Behovet for veiledning er stort.</p>
<p>Veiledningstema på skolenivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydelige læringsmål • Vurdering av muntlig aktivitet • Oppfølging av nasjonale prøver (NP) • Elevundersøkelsen • Oppl. Lov § 9 A – rutiner, praksis, forbedringspunkter. • Utviklingsarbeid – hva og hvordan? Ta ansvar for skolens resultater 	<p>Skolens ansatte har utarbeidet plan for hvordan resultatene på NP skal følges opp overfor elevene med relevante tiltak, vurderinger og tydeliggjøring av læringsmål. Elevundersøkelsen er gjennomgått med særlig tanke på hvordan lærerne kan analysere elevenes tilbakemeldinger og hvordan de kan involveres i det videre arbeidet.</p>	<p>Vår vurdering er at lærerne er glad for å bli fulgt opp, men at det i svært liten grad settes av tid til systematisk utviklingsarbeid mellom veiledningene. Skolen bærer preg av at den er overlatt til seg selv i utviklingsarbeidet. Videre veiledning vil legge vekt på å utvikle konsistens og helhet i tenkningen og at alle ansatte forplikter seg på de planer som legges. Kriterier / kjennetegn på god praksis må utarbeides. Skolen bør jobbe videre med kjennetegn på god praksis - hva ser vi etter i klasserommet for å identifisere endring. Andre sentrale temaer i det videre veiledningsarbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fagfornyelsen - Skoleledelse – ledelse som teamarbeid - Administrativt og politiske skoleeierskap <p>Skolen vil generelt sett ha nytte av veiledning i utviklingsarbeid. Viktig å få på plass tid til utviklingsarbeid – følge opp ny rektor.</p>

UNDERVEISVURDERING I OPPFØLGINGSORDNINGEN, VEILEDERKORPSETS VK18

Underveisvurderingen gjøres i fellesskap av veiledere og skoleeier. I underveisvurderingen for den enkelte skole skal rektor være med. Vurderingen sendes politisk skoleeier og Utdanningsdirektoratet til orientering.

Underveisvurderingen skal gjøre rede for status så langt i veiledningsprosessen sett opp mot veiledningsavtalen og målsettinger og tiltak beskrevet i oppsatt plan.

- Hvilke aktiviteter/tiltak er iverksatt i forbedringsarbeidet?
- Hvordan har veiledningen påvirket utviklingsprosessen?
- Hvilke justeringer/tiltak er nødvendig for å nå våre målsettinger?
- Hva skal vi gjøre mer av, og hva skal vi eventuelt gjør mindre av?
- Hvordan skal arbeidet sikres bærekraft og videreføres etter at veiledningsperioden er over?

DEL 1: SKOLEEIERS VURDERINGER

Skoleeier:	Kvæningen kommune
Kontaktperson hos skoleeier (navn og tittel):	Jorunn Farstad, konst. etatsleder
Navn på deltagende skoler	Kvæningen barn og ungdomsskole
Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet på skoleiernivå (som veiledningen er knyttet opp mot)	
Ingen tiltak fra skoleeier. Kommunen har vært mellom skolen og veilederkorpset.	

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet på skoleiernivå

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger og sikre bærekraft?	Veiledernes bidrag
Kommunen har vært orientert om arbeidet som pågår.			
Jobbe med overordnede planer og kvalitetssystemer.	Ingen framdrift.	Jobbe med planverket til skolen Få til gode arbeidstidsavtaler på skolen	Hjelpe til med disponering av oppgavene, hva er viktigst, og hvordan kan vi beste gjøre det.
		Få ordensreglementet i tråd med dagens regelverk. Avklare rollene til skoleeier politisk og administrativt og skolens rolle. Skoleeier må legge til rette for og veilede leder på skolen i lederrollen med kurs/ kompetanseheving Skoleeier må jobbe for å digitalisere, modernisere og effektivisere skolen Hjelpe skolen i gang med fagfornyelser, og holde trykke oppe. Skoleeier må hjelpe til så rektor får komme inn i rektornettverk i Nord Troms	

DEL 2: SKOLENS VURDERINGER

Skole	Kvæningen b/u skole
Rektor	Valter Olsen
Kort beskrivelse av utviklingsarbeidet på skolenivå (som veiledningen er knyttet opp mot)	
<p>U – TRINN / Mellomtrinn / Småtrinn: generelle kommentarer til Veiledningskorps ang evt justeringer i forhold til skolenivå:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se våre merknader «Veiledernes bidrag» - Annet/endring: flere konkrete tiltak / tid til å «fundere» (finne ut av ting), skoleleders rolle må bli tydeligere i veileder/støtterollen, mer «trykk» fra Veilederkorps/skoleeier mht empirisk viten/bruk av konkrete tester - gjøre tiltak forpliktende (med veiledning) – gjerne Udirs beskrivelse «Ekstern vurdering»: Tas opp med Veilederkorps neste møte. Oppfølging Ståstedsanalysen. 	

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet på skolenivå

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger	Veiledernes bidrag
<p>U-trinn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tydelige læringsmål/forståelig for elever (foresatte) 2) Måloppnåelse, vurderingskriterier 	<p>Fått mål i nesten alle fag på ukeplanen Mer fokus på mål i timene NP / andre prøver: forarbeid, gjennomføring og rutiner utprøvd</p>	<p>Mer arbeid med mål og vurderingskriterier Rutiner for NP bør være slik at det er fokus på dette store deler av skoleåret og ses i sammenheng med skolens mål i fagene: utarbeidelse av Årshjul – forslag foreligger</p>	<p>Bakgrunn og forståelse av problemfeltene Synliggjort behov ved gjennomgang NP og Elevundersøkelsen Motivert med tips og veiledning</p>

Vurdering av måloppnåelse og fremdrift i utviklingsarbeidet

Hvilke utviklingsområder har veiledningen vært rettet mot?	Hvordan har framdriften og måloppnåelsen vært til nå?	Hvordan skal arbeid videreføres for at vi skal oppnå våre målsettinger og sikre bærekraft?
<p>Plan for veiledningstema på skoleeiernivå.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifisere planer for skoler / rutinebeskrivelser / prosedyrer for handlinger og kvalitet • Utarbeide struktur og forutsigbarhet på møtevirksomhet mellom skoleeier, skolens utviklingsgruppe og skoleledelse • Utvikling av forsvarlig system for skoleutvikling jf. § 13.10 • Legge en framdriftsplan for utarbeidelse av planer / rutiner som mangler • Fremdriftsplan og prosessbeskrivelse for utarbeidelse av Tilstandsrapport /kvalitetsmelding • Utarbeidelse av kvalitetsplan for skolen i tråd med foreslåtte tiltak i tilstandsrapporten • Utarbeide en oversikt for arbeidsfordeling på skolesektoren 	<p>Se innledning</p> <p>Etatsleder har utarbeidet tilstandsrapport. Lite/ingen involvering av skolenivået.</p>	<p>Veilederteamet har hatt møte med konst. Adm. Sjef / rådmann og ordfører under hvert besøk og drøftet kommunens utfordringer og vårt veiledningsoppdrag i lys av dette.</p> <p>Veilederne har nå jevnlig kontakt og dialog med konstituert etatsleder og vil iverksette planer for veiledning når rammene for dette er til stede. Behovet for veiledning er stort.</p>
<p>Veiledningstema på skolenivå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydelige læringsmål • Vurdering av muntlig aktivitet • Oppfølging av nasjonale prøver (NP) • Elevundersøkelsen • Oppl. Lov § 9 A – rutiner, praksis, forbedringspunkter. • Utviklingsarbeid – hva og hvordan? Ta ansvar for skolens resultater 	<p>Skolens ansatte har utarbeidet plan for hvordan resultatene på NP skal følges opp overfor elevene med relevante tiltak, vurderinger og tydeliggjøring av læringsmål. Elevundersøkelsen er gjennomgått med særlig tanke på hvordan lærerne kan analysere elevenes tilbakemeldinger og hvordan de kan involveres i det videre arbeidet.</p>	<p>Vår vurdering er at lærerne er glad for å bli fulgt opp, men at det i svært liten grad settes av tid til systematisk utviklingsarbeid mellom veiledningene. Skolen bærer preg av at den er overlatt til seg selv i utviklingsarbeidet. Videre veiledning vil legge vekt på å utvikle konsistens og helhet i tenkningen og at alle ansatte forplikter seg på de planer som legges. Kriterier / kjennetegn på god praksis må utarbeides. Skolen bør jobbe videre med kjennetegn på god praksis - hva ser vi etter i klasserommet for å identifisere endring.</p> <p>Andre sentrale temaer i det videre veiledningsarbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fagfornyelsen - Skoleledelse – ledelse som teamarbeid - Administrativt og politiske skoleeierskap <p>Skolen vil generelt sett ha nytte av veiledning i utviklingsarbeid.</p> <p>Viktig å få på plass tid til utviklingsarbeid – følge opp ny rektor.</p>

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
77/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Oppdatering av ansettelsesutvalg

Ordførers innstilling

Formannskapet med tillegg av representant fra parti uten deltakelse formannskapet, samt en representant fra arbeidstakerorganisasjonene, utgjør ansettelsesutvalget. Det avsettes nødvendige midler for å gjennomføre prosessen.

Saksopplysninger

Kommunestyret har tidligere vedtatt (sak 87/18):

1. *Kvæningen kommune begynner prosessen med å rekruttere ny rådmann.*
2. *Tittelen på stillingen blir rådmann.*
3. *Formannskapet gis fullmakt til å anta tilbud om ekstern bistand innenfor en ramme av kr 200 000.*
4. *Et utvidet formannskap med 7 medlemmer danner ansettelsesutvalg, der alle partier er representert. Dette forbereder prosessen og legger saken fram for kommunestyret.*
5. *En representant fra arbeidstakerorganisasjonene blir fast medlem i utvalget.*
6. *Stillingen lyses ut som fast stilling.*

Formannskapet har muntlig drøftet at det var klokt å avvente tilsetting av rådmann til etter valget.

Det er innhentet tilbud på bistand. Valg av bistand, samt kravspesifikasjon, vil bli vedtatt i første møtet. Det vil så gå hurtig fram mot utlysning, intervju og ansettelse.

Vurdering

På grunn av valg og ny sammensetning av kommunestyre/formannskap er det nødvendig å oppdatere utvalget. Saken anses også som en statusrapport for nytt kommunestyre på hvor prosessen står.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
78/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen kommune

Henvisning til lovverk: Ny kommunelov kap 8.

Administrasjonssjefens innstilling

Foreliggende forslag til Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen kommune vedtas med disse endringene:

- Møtegodtgjørelse for møter i Ungdomsrådet settes til kr 300 pr møte.
- Møtegodtgjørelse for medlemmer i Ungdomsrådet som har oppmøte i Kommunestyret settes til kr 500 pr møte.

Saksopplysninger

Viser til saksframlegget til formannskapet den 30.08.19. Innstillingen ble enstemmig vedtatt. Saken ble lagt ut til høring med frist 01.10.19. Innen fristens utløp hadde vi mottatt kun en henvendelse, fra Ungdomsrådet.

Vurdering

Forslaget fra Ungdomsrådet er greit, de satsene de foreslår harmonerer greit med godtgjøringene til øvrige utvalg. Vi foreslår dermed at de tas inn i forskriften.

Vedlagt følger

- 1 Saksframlegg i formannskapet 30.08.19.
- 2 Utkast til selve forskriften.
- 3 Høringsuttalelse fra Ungdomsrådet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
	Kvæningen formannskap	

Forskrift om godtgjøring til folkevalgte

Henvisning til lovverk: Ny kommunelov kap 8.

Administrasjonssjefens innstilling

Forslag til Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen kommune legges ut på høring med høringsfrist 01.10.19.

Saksopplysninger

Den nye kommuneloven viderefører i stor grad gjeldende rett knyttet til godtgjøring til folkevalgte og lovfester en utbredt praksis i kommunene. Som det fremgår nedenfor, anviser loven selv i flere tilfeller på at kommunen skal fastsette nærmere regler i forskrifts form.

Vedtatte forslag legges ut på høring og vedtas av kommunestyret i det konstituerende møtet.

Forskriftshjemlene i ny lovs kapittel 8 som omhandler godtgjøring er:

§ 8-3 – I bestemmelsens første ledd fremgår at kommunestyret selv fastsetter nærmere regler for deknings av skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring. I forarbeidene (Prop. 64 L s. 366) står det at: *«Dette kan for eksempel være å fastsette en minste reiselengde, for å unngå et stort antall små regninger. Retten til å kunne ivareta vervet skal imidlertid være reell, slik at det ikke kan fastsettes noen øvre grense for hvor store skyssutgifter som vil dekkes, så lenge de må anses som nødvendige. I de tilfellene hvor skyssgodtgjøringen blir ansett som skattepliktig inntekt, bør kommunene og fylkeskommunene sørge for regler slik at de folkevalgte reelt sett får dekket sine faktiske utgifter til skyss. Dette kan særlig være aktuelt ved høye skyssutgifter og liten øvrig godtgjøring.»*

I bestemmelsens andre ledd fremgår det at kommunestyret selv fastsetter nærmere regler for retten til dekning av utgifter som en folkevalgt er påført som følge av vervet. I forarbeidene (Prop. 64 L s. 366) står det at: *«Andre ledd regulerer retten til å få dekket utgifter som er påført som en følge av vervet. I dette ligger at det kun dekkes nødvendige utgifter. Typiske utgifter som er aktuelle å dekke etter denne bestemmelsen, er utgifter til barnepass, stedfortreder, stell av syke og eldre og liknende. Kommunestyret eller fylkestinget skal selv fastsette nærmere regler om rett til dekning av slike utgifter. Det kan for eksempel være å fastsette at det skal gjelde ulike satser for dokumenterte og ikke-dokumenterte utgifter.»*

I bestemmelsens tredje ledd fremgår at kommunestyret selv fastsetter nærmere regler for retten til å få erstattet tapt inntekt som følge av vervet. Det skal fastsettes ulike satser for dokumenterte og ikke-dokumenterte tap. I forarbeidene (Prop. 64 L s. 366) står det at: *«Etter tredje ledd har den som har hatt tap av inntekt som følge av et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, krav på å få dekket inntektstapet. Dette gjelder likevel kun inntil et visst beløp per dag. Det er kommunestyret eller fylkestinget selv som skal fastsette dette beløpet. Som tidligere skal det*

fastsettes ulike beløp avhengig av om inntektstapet kan dokumenteres, eller om det ikke kan dokumenteres, men er tilstrekkelig sannsynliggjort. Inntekt i denne bestemmelsen omfatter ikke kun ordinær inntekt.»

§ 8-4 – Av bestemmelsen fremgår at kommunen selv fastsetter nærmere regler for arbeidsgodtgjøring.

§ 8-5 - Av bestemmelsen fremgår at kommunen kan bestemme at folkevalgte som frikjøpes skal motta én fast godtgjøring i stedet for dekning av tapt inntekt etter § 8-3 tredje ledd og arbeidsgodtgjøring etter § 8-4.

§ 8-6 – Av bestemmelsen fremgår at kommunestyret kan gi forskrift om lengden på ettergodtgjøring når folkevalgte som har hatt vervet som sin hovedbeskjeftigelse fratrer vervet, men ikke «utover alminnelig oppsigelsestid».

§ 8-7 – Av bestemmelsen følger at kommunen kan bestemme å vedta å opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte.

§ 8-8 – Av bestemmelsen følger at kommunen skal sørge for at folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse har samme rett til sykepenger som ansatte i kommunen. I forarbeidene (Prop. 64 L s. 367) står det at: «Det vil være naturlig at kommunen og fylkeskommunen beskriver i reglement hvordan den vil oppfylle disse folkevalgtes rettigheter.»

§ 8-9 - Av bestemmelsen følger at kommunen skal sørge for at folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse har samme rett til ytelser ved yrkesskade som ansatte i kommunen. I forarbeidene (Prop. 64 L s. 367) står det at: «Det er kommunene og fylkeskommunene selv som må sørge for rettighetene gjennom å tegne, eventuelt betale for, frivillig yrkesskadetrygd og eventuelle andre tilleggsforsikringer for disse folkevalgte. De folkevalgtes rettigheter til ytelser ved yrkesskade skal tilsvare rettighetene til de ansatte i kommunen og fylkeskommunen.»

§ 8-10: Av bestemmelsen følger at kommunestyret selv skal gi forskrift om permisjon for folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse. Denne skal gi i samsvar med angitte bestemmelser i arbeidsmiljøloven. Andre ledd regulerer videre retten til godtgjøring, som skal gjelde etter de samme regler som gjelder for ansatte i kommunen.

Vurdering

Vi legger stort sett opp til i hovedsak å videreføre det vi har i dag og det er kun gjort slike endringer:

- Det er gjort mindre redaksjonelle endringer.
- Noen av godtgjøringene er øket litt i og med at det er mange år siden de sist ble justert.
- Godtgjøring til ordfører foreslås øket til 80 % av stortingsrepresentants lønn. Da kommer den på linje med de fleste av de øvrige ordførerne i Nord-Troms, men den ligger fortsatt godt under landsgjennomsnittet.
- Nytt punkt om digitalt utstyr er tatt inn.

Vi har tatt med flere punkter enn det som minimum skal være med i forskriften fordi vi ser det som en fordel å ha alle godtgjøringer til folkevalgte samlet på ett sted.

Forslag vedtatt av formannskapet den 28.08.2019.

Forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen kommune

Hjemmel

Forskriften er fastsatt den 09.10.2019 av Kvæningen kommunestyre med hjemmel i lov 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 8-3, 8-4, 8-6 og 8-10.

§ 1 Formål

Forskriften har som formål å sikre den som har et kommunalt tillitsverv godtgjøring for sin arbeidsinnsats, erstatning for tap av arbeidsinntekt, samt kompensasjon for utgifter forbundet med tillitsvervet, i samsvar med kommuneloven §§ 8-3 og 8-4.

Forskriften skal også regulere rett til ettergodtgjøring for folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse i samsvar med kommuneloven § 8-6, og rett til permisjon i samsvar med § 8-10.

Forskriften erstatter dagens Reglement for folkevalgte i Kvæningen kommune del 2, Folkevalgtes arbeidsvilkår.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for folkevalgte medlemmer av kommunestyret og andre personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ eller et annet kommunalt organ etter kommuneloven § 5-2.

§ 3 Nemndstruktur

Kvæningen kommune har i tillegg til det lovbestemte formannskapet samt øvrige lovbestemte utvalg: De utvalg som kommunestyret til enhver tid har bestemt.

Administrasjonsutvalget består av formannskapets medlemmer samt to representanter fra arbeidstakerne.

§ 4 Folkevalgtes arbeidsdag

Møter i politiske organer avholdes som hovedregel på dagtid.

§ 5 Opplæring

I begynnelsen av hver valgperiode skal det gjennomføres opplæring om de grunnleggende prinsipper for kommunal virksomhet. KS sitt kursopplegg bør legges til grunn for opplæringen.

Ordfører og rådmann tar initiativ til at opplæringen blir satt i gang og gjennomført.

Kommunen abonnerer på tidsskriftet Kommunal Rapport for de av kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer som ønsker det. Den enkelte representant må selv melde at de ønsker å motta tidsskriftet.

§ 6 Informasjon

Ansvar for informasjon til de folkevalgte påhviler rådmannen.

Alle praktiske og økonomiske ordninger som blir vedtatt for å bedre de folkevalgtes arbeidsvilkår, skal samles i et eget reglement, Reglement for Folkevalgte i Kvæningen kommune, og legges på kommunens hjemmeside.

Informasjon om eventuelle endringer av regulativet og nye tiltak skal sendes de folkevalgte umiddelbart.

Møteprotokoller gjøres tilgjengelig for de folkevalgte så snart disse er ferdig utarbeidet. De 2 første varamedlemmer i hver gruppe til formannskapet får tilsendt full innkalling. Sakliste til politiske utvalg sendes samtlige kommunestyrerepresentanter. Full innkalling til kommunestyret sendes alle partiledere.

§ 7 Vederlag for tapt arbeidsfortjeneste

Folkevalgte som taper arbeidsinntekt på grunn av kommunale verv får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver.

Ulegitimert tap i arbeidsinntekt dekkes med inntil kr 750 pr arbeidsdag. Legitimert tap dekkes med inntil kr 2500 pr arbeidsdag. Bekreftelse på arbeidsinntekt (f.eks. ligningsattest) leveres hvert år.

For å få dekket tapt arbeidsfortjeneste i samband med reisefravær eller møtevirksomhet er det et vilkår at den folkevalgte har hatt et økonomisk tap som skal erstattes.

Der arbeidsgiver ikke trekker de folkevalgte i lønn kan refusjon utbetales arbeidsgiver direkte.

Krav om vederlag for tapt arbeidsfortjeneste sendes kommunen omgående. Dersom den folkevalgte ber om det skal refusjonen utbetales straks. Refusjoner blir ellers utbetalt ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

§ 8 Vederlag for utgifter til omsorgsarbeid

Folkevalgte som har omsorgsansvar for barn, får dekket utgifter til nødvendig barnepass, begrenset til kr 400 pr møte.

Kommunen utbetaler refusjon for slike utgifter direkte til den person som har hatt omsorgsansvaret mens representanten var fraværende.

§ 9 Pensjon

Som pensjonsordning for folkevalgte velges innlemmelse i den ordinære pensjonsordningen som gjelder for ansatte.

Pensjonsordningen for ordføreren tar til å gjelde fra det tidspunkt ordføreren tiltrer vervet.

Ordføreren gis etterlønn i seks uker dersom vedkommende går direkte over i ordinært arbeid etter valgperioden og tre måneder dersom vedkommende ikke går direkte over i nytt arbeid.

§ 10 Godtgjørelser

Godtgjørelse for verv

Ordførers godtgjørelse settes til 80 % av stortingsrepresentantenes godtgjørelse.

Varaordførers godtgjørelse settes til 10 % av ordførers godtgjørelse.

Godtgjørelsen til varaordfører dekker vanlige oppdrag som er knyttet til et slikt verv inkludert kortere vikaroppdrag for ordføreren. Når varaordføreren fungerer som ordfører i ferier eller over et lengre tidsrom, skal varaordføreren ha samme godtgjørelse som ordføreren. I slike tilfeller dekkes ikke tapt arbeidsfortjeneste.

Varaordførergodtgjørelsen kommer i tillegg til godtgjørelse for andre verv.

Formannskapets medlemmer får en årlig godtgjørelse tilsvarende 5 % av ordførergodtgjørelsen. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %. Formannskapsmedlemmer kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil 2 dager pr måned for nødvendig arbeid utenom de ordinære møter. Leder av utvalg nevnt i § 3 kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil 2 dager pr måned for nødvendig politisk arbeid utenom de ordinære møtene.

Ledergodtgjørelser

Leder av utvalg for oppvekst og omsorg, teknisk utvalg og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 5 % av ordførergodtgjørelsen. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Leder i eldrerådet og funksjonshemmedes råd får en årlig godtgjørelse på kr 5000. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Møtegodtgjørelser

Møtende varamedlemmer til formannskapet får en godtgjørelse på kr 500 pr møte. Medlemmer av kommunestyret, kontrollutvalget og møtende varamedlemmer til utvalg for oppvekst og omsorg og utvalg for teknisk drift godtgjøres med kr 500 pr møte. For andre kommunale nemnder er satsen kr 500 pr møte. De tilsattes representanter i administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg får møtegodtgjørelse på samme vilkår som de folkevalgte.

Medlemmer av utvalg for oppvekst og omsorg, utvalg for teknisk drift og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 1,5 % av ordførergodtgjørelsen. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Medlemmer i stemmestyrene mottar kr 150 pr time i møtegodtgjørelse uavhengig av om de mottar andre ytelser som lønn/trygd. Ledere i stemmestyrene får godtgjort for 1 time lengre enn de andre medlemmene.

Godtgjørelser i forliksrådet: Sekretær mottar kr 400 pr sak, leder mottar kr 40 pr sak og medlemmer mottar kr 25 pr sak.

Møtegodtgjørelse utbetales 2 ganger pr år; i juni og desember måned.

Skyss- og kostgodtgjørelse

Folkevalgte som bruker bil i forbindelse med møter og annen kommunal reisevirksomhet, får godtgjort dette i samsvar med kommunens reiseregulativ. Det forutsettes at bruk av egen bil, utfra en totalvurdering av tid og kostnader, er formålstjenlig. Reisene må være mest mulig samordnet. Folkevalgte får kostgodtgjørelse i samsvar med kommunalt regulativ. Det blir ikke utbetalt kostgodtgjørelse dersom det på møtene blir servert mat.

Beverting finner bare sted på møter som har en varighet utover 6 timer. Det serveres kaffe og te under politiske møter.

Refusjon av godkjente utgifter som folkevalgte har i samband med reise- og møtevirksomhet for kommunen, skal utbetales straks dersom den folkevalgte ber om det. Ellers utbetales refusjonen ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

Formannskapet har endelig avgjørelsesmyndighet i spørsmål om tolkning av reglene for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjørelse.

§ 11 Politiske partier

Bruk av kommunale lokaler

Alle kommunalt eide lokaler blir vederlagsfritt stilt til rådighet for politiske partier.

Dette gjelder lokaler som kommunestyresal, møterom i kommunehuset, skoler og andre kommunale bygg som blir leid ut til møtevirksomhet.

En forutsetning for gratis leie er at lokalene blir bestilt på forhånd og at de ikke er utleid til

andre. Videre er det en forutsetning at lokalene blir benyttet til møtevirksomhet og annet politisk arbeid som ikke er inntektsgivende.

Kommunen sender ut saksdokumenter og utskrifter av møteprotokoller fra kommunestyret, formannskap, administrasjonsutvalg og faste utvalg til de politiske parti som er representert i kommunestyret. Dette gjelder likevel ikke saker som er unntatt fra offentliggjøring i medhold av Lov om Offentlighet i Forvaltningen.

Økonomisk støtte

Kommunestyret bevilger tilskudd til de lister som er representert i kommunestyret eller har fått mer enn 4 % av stemmene. Tilskuddet fordeles med 10 % som grunnstøtte til alle partier/grupper og 90 % fordeles forholdsmessig ut fra antall stemmer oppnådd ved siste kommunestyrevalg. Bygdelister som er representert i kommunestyret gis tilskudd etter samme fordelingsnøkkel som til de politiske partiene.

§ 12 Digitalt utstyr

Alle faste medlemmer av kommunestyret og hovedutvalgene får vederlagsfritt ipad/nettbrett eller tilsvarende for å kunne motta politiske dokumenter digitalt. Kommunen har ansvar for vedlikehold av utstyret så lenge vedkommende innehar vervet. Representanter som trer ut av verv i løpet av første kommunestyreperiode skal levere utstyret tilbake. Utstyret gis den enkelte representant til odel og eie når vedkommende går ut av politiske verv etter minimum en kommunestyreperiode.

§ 13 Ikrafttredelse

Denne forskriften gjelder fra og med kommunestyremøtet den 09.10.2019.

19/63

Til Kvæningen kommune

**HØRINGSUTTAELSE - TIL
FORSKRIFT OM
GODTGJØRING FOLKEVALGTE I KVÆNINGEN KOMMUNE**

Uttalelsen gjelder godtgjøring til Ungdomsråd.

Ungdomsrådet i Kvæningen får i dag en godtgjørelse på kroner 150,- pr. møte. Denne godtgjørelsen har ikke vært justert på lik linje med andre justeringer de senere år, den har vært den samme all det tid det har vært ungdomsråd i kommunen.

Andre råd i regionen får opptil til 500,- pr møte.

Det er jo ikke slik at det skal være møtegodtgjørelsen som skal være motivasjon for å delta i rådet, men det skal likevel være slik at innsatsen og ønsket om å delta belønnes.

Ungdomsrådet ber om at møtegodtgjørelse for rådets medlemmer økes fra kroner 150,- pr møte til kroner 300,- pr møte.

Og at dette fastsettes i Forskrift om godtgjøring for folkevalgte.

Det er i tillegg ønskelig at det fastsettes at ungdomsrådets medlemmer får en møtegodtgjørelse på kroner 500,- ved oppmøte på kommunestyremøter.

Dette er møter som i stor grad gjelder hele dager, der de egentlig skulle ha vært på skolen.

Og at dette fastsettes i Forskrift om godtgjøring for folkevalgte.

Med hilsen for

Kvæningen ungdomsråd

Sekretær – Marit Boberg

18.09.19

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
79/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Budsjettramme 2020 - Kontroll og tilsyn i Kvæningen kommune

Kontrollutvalgets innstilling

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2019 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 656 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte saksframlegg og vedtak fra behandlingen i kontrollutvalget.

Vedlagt følger

- 1 Vedtak i kontrollutvalget.
- 2 Saksframlegg i kontrollutvalget.

Kvæningen kommune
KONTROLLUTVALGET

Sak 30/19

BUDSJETTRAMME 2020 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNINGEN KOMMUNE

Vedtak:

- 1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2019 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 656 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.*
- 2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.*
- 3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgskonferansens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.*

Utskrift fra saksprotokoll sendt 1. oktober 2019 til:

- Kvæningen kommune v/ administrasjonssjefen og ordfører*

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvæningen kommune	Saksnummer: 30/2019	Møtedato: 12.9.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

BUDSJETTRAMME 2020 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNANGEN KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

- 1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2019 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 656 000,- for lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.*
- 2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.*
- 3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.*

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2020 – Kvæningen kommune.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, side 25:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettfremlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Ledergodtgjørelse	kr 30 000,00	kr 30 000,00
Møtegodtgjørelse	kr 35 000,00	kr 35 000,00
Tapt arbeidsfortjeneste	kr 5 000,00	kr 5 000,00
Kontorutgifter	kr 4 000,00	kr 4 000,00
Hotell/overnatting	kr 10 000,00	kr 10 000,00
Kurs, konferanser, opplæring mv.	kr 10 000,00	kr 10 000,00
Reiseutgifter	kr 15 000,00	kr 15 000,00
Møteutgifter	kr 4 000,00	kr 6 000,00
Kjøp av ekstern bistand	kr 30 000,00	kr 30 000,00
Kjøp av tjenester til revisjon	kr 407 000,00	kr 391 000,00
Kjøp av sekretariatstjenester	kr 106 000,00	kr 102 000,00
Sum utgifter	kr 656 000,00	kr 638 000,00

Kommentarer:

Godtgjørelser er satt opp i henhold til kommunens eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 4 møter pr. år.

Tapt arbeidsfortjeneste er stipulert.

Opplæring/ kurs/ konferanser omfatter utgifter til å holde medlemmene oppdatert på områder knyttet til kontrollutvalgets arbeid.

Reisekostnader er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter.

KomRev NORD brukt deflator på 3 %. Årsaken er at noen kontrollutvalg må behandle tallene før anslag for kommunal deflator publiseres i St prp. nr. 1 (statsbudsjettet). For KomRev NORD har ikke dette annet enn likviditetsmessige konsekvens ettersom de regulerer etter faktisk deflator for 2018 (2,9 % iht. TBU-rapporten fra juni2019) når de fakturerer pr. 1. okt. 2019. Fakturering pr. 1. april 2019 skjedde etter budsjettet deflator for 2018 som var 2,6 %.

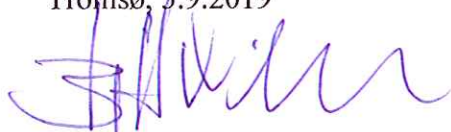
April faktureringen blir dermed som en a-konto fakturering som etter beregnes etter reell deflator i månedsskiftet august/september (med forfall 1. oktober).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2019 som er 3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2020, - side 18).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø, 5.9.2019

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
80/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Forvaltningsrevisjonsrapport - Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms

Henvisning til lovverk: Kommuneloven § 60 (gammel lov).

Kontrollutvalgets innstilling

1. Kommunestyret viser oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms».
 - a. Kommunestyret slutter seg til revisors konklusjon i rapportens kap. 4 og tilrådning om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - b. Kommunestyret viser seg til konklusjon i rapportens kap. 5 og ber administrasjonssjefen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunens plikter etter samarbeidsavtalen.
 - c. Kommunestyret ber rådmannen fremlegge en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber rådmann gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. mai 2020.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte dokumenter i saken.

Denne saken var opprinnelig på vei fra kontrollutvalget til kommunestyret i mai 2019, men den ble lagt på vent fordi det parallelt med oss under behandling i Nordreisa kommune ble oppdaget feil som kunne påvirke rapporten. I ettertid har KomrevNord gått gjennom dette og laget et notat om saken. Det ble ikke funnet så mange momenter at det påvirker konklusjonene i rapporten og saken er dermed klar for behandling i kommunestyret.

I og med at innkjøpstjenesten er interkommunal og at det vil bli fattet omtrent likelydende vedtak i alle samarbeidskommunene, kommer vi til å samarbeide om en felles løsning på dette.

Vedlagt følger

- 1 Saksframlegg mai 2019.
- 2 Vedtak mai 2019.
- 3 Saksframlegg september 2019.
- 4 Vedtak september 2019.
- 5 Notat fra KomrevNORD
- 6 Forvaltningsrevisjonsrapporten

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvænangen kommune	Saksnummer: 16/2019	Møtedato: 9.5.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	------------------------------	---

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT *INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS*

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rå *kommunestyret* å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret viser oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «*Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*».
 - a. Kommunestyret slutter seg til revisors konklusjon i rapportens kap. 4 og tilrådning om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - b. Kommunestyret viser seg til konklusjon i rapportens kap. 5 og ber administrasjonssjefen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunens plikter etter samarbeidsavtalen.
 - c. Kommunestyret ber administrasjonssjefen fremlegge en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber administrasjonssjefen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 30. august 2019, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. desember 2019.

Saken gjelder:

Behandling av forvaltningsrevisjonsrapport «*Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*».

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

Forvaltningsrevisjonsrapport «*Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*», datert 18.3.2019»

B: Utrykte vedlegg:

Kontrollutvalgssak 35/17

I. Saksutredning:

Kontrollutvalget traff i møte den 28. november 2017, under behandling av sak 35/17, vedtak om å bestille et forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms i samarbeid med de øvrige deltakerkommunene i innkjøpssamarbeidet.¹ Prosjektskisse ble godkjent i kontrollutvalgets møte 9.3.2018 i sak 5/18.

Problemstillingene i prosjektet er som følger:

1. *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
3. *Hva gjør den enkelte kommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser.*

KomRev Nord fremla avla rapporten 18.3.2019.

Rapportens hovedfunn:**Rapportens kap. 4 «Etterlevelse av regelverk»****4.5 Oppsummering og samlet konklusjon**

Ovenstående funn og vurderinger viser at innkjøpstjenesten i to av de tre undersøkte tilfellene kan dokumentere oppfyllelse av enkelte, men ikke alle de her aktuelle, kravene i anskaffelsesregelverket. For én av de tre anskaffelsene kan innkjøpssamarbeidet ikke dokumentere oppfyllelse av noen av regelverkets krav. Dokumentasjon er etterspurt både fra innkjøpssjef og fra deltakerkommunen der tidligere innkjøpssjef hadde kontorsted. Revisor har heller ikke fått anvisning på hvem andre vi eventuelt kan henvende oss til for å få oversendt slik dokumentasjon.

Et grunnleggende prinsipp om etterprøvbarehet skal gjelde for alle anskaffelser som omfattes av lov om offentlige anskaffelser⁴⁰. Etter forskrift om offentlige anskaffelser § 7-

¹ Kommunene Kvænangen, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

1 har oppdragsgiver plikt til å oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS-terskelverdiene, skal dokumentasjonen oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten. I tillegg skal vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen nedtegnes eller samles i en protokoll. Kravet til etterprøvbarhet skal ivareta leverandørens rettssikkerhet og gjøre det mulig for leverandører og eventuelle tredjeparter å undersøke om oppdragsgiver har fulgt reglene som gjelder for konkurransen. Oppdragsgiver må fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjonen som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, klar, og utfyllende nok til at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger⁴¹. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har innkjøpstjenesten ikke fremlagt slik dokumentasjon som kan gi en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger i alle faser av anskaffelsesprosessen. Det er dermed ikke mulig å gjøre en fullstendig vurdering av om reglene om offentlige anskaffelser er etterlevd i de konkrete tilfellene, og dermed heller ikke hvorvidt om oppdragsgiver har opptrådt på en måte som sikrer effektiv forvaltning av fellesskapets ressurser. Det er etter revisors syn et brudd på det grunnleggende prinsippet om etterprøvbarhet at det ikke kan fremlegges slik dokumentasjon. Revisor har fått informasjon som tilsier at fremskaffingen av slik dokumentasjon er utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem. Det er etter revisors syn en svært uheldig situasjon dersom den dokumentasjonen som kan belyse anskaffelseprosesser som er gjennomført fra 2010 og frem til medio 2018, ikke er eller kan gjøres fullstendig tilgjengelig for innkjøpstjenesten eller for en tredjeperson på nåværende tidspunkt.

Ovenstående funn og vurderinger gir grunnlag for å konkludere med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene – har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøpene og rammeavtaler. Revisor vil særlig fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om *etterprøvbarhet* ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.

Rapportens kap. 5 «Oppfyllelse av samarbeidsavtalen»

5.6 Oppsummering og samlet konklusjon

Ved etableringen av innkjøpstjenesten i Nord-Troms var målsetningen at deltakerkommunene skulle tilknyttes rammeavtaler basert på strategiske vurderinger av hvilke vare- og tjenesteavtaler de hadde behov for, og at bruk av slike rammeavtaler skulle virke tids- og ressursbesparende for den enkelte deltakerkommune. Det ble forutsatt i samarbeidsavtalen at informasjon om slike avtaler skulle gjøres tilgjengelig på intranett og forenkle innkjøp som gjøres i enheter og virksomheter i den enkelte deltakerkommune. Det var også en målsetning at det skulle skje en kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser i kommunene ved at innkjøpskontoret skulle tilby kurs og opplæring. Gjennom forvaltningsrevisjonen har revisor innhentet informasjon og vurdert denne opp mot utledede revisjonskriterier, for å besvare hvorvidt innkjøpssamarbeidet fungerer som beskrevet i samarbeidsavtalen.

På bakgrunnen av funnene i rapporten har revisor gjort følgende oppsummerte vurderinger:

- ✓ Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i de her undersøkte tilfellene **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal fremforhandles rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommuner*. Vurderingen bygger på at de undersøkte anskaffelsene ikke er gjennomført i tråd med anskaffelsesregelverket.
- ✓ Styringsgruppa har **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlige møter*
- ✓ Rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å *sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa*
- ✓ Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i **liten grad** oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*
- ✓ Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun i **noen grad** oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av felles anskaffelser*
- ✓ Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun i **noen grad** oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune*

Ovenstående kriterier er utledet direkte fra samarbeidsavtalen som ble utarbeidet ved etablering av innkjøpssamarbeidet. Da fem av seks kriterier vurderes som ikke oppfylt, i liten grad oppfylt eller kun til dels oppfylt, er dette klare indikasjoner på at innkjøpssamarbeidet til nå ikke har fungert som beskrevet i samarbeidsavtalen. De funnene som er gjort i forvaltningsrevisjonen viser at disse manglene ved samarbeidet har relativt store negative virkninger for oppfyllelse av målene i samarbeidsavtalen. Manglende styringsgruppemøter svekker kommunenes overordnede kontroll med innkjøpstjenestens virksomhet, og manglende kontakt og informasjonsflyt mellom innkjøpstjenesten og kommunene medvirker til at de som foretar innkjøp i kommunene, ikke har oversikt over hvilke avtaler de er tilknyttet og skal forholde seg til. Varierende bruk av brukergrupper i kommunene i forkant av anskaffelser kan medføre risiko for lite treffende og tilpassede rammeavtaler. Disse forholdene er klart egnet til å vanskeliggjøre oppnåelse av målsetningene i samarbeidsavtalen.

Det er imidlertid også grunn til å påpeke at de fleste representantene fra deltakerkommunene som revisor har vært i kontakt med, uttrykker at de opplever det som nyttig for sin kommune å være tilknyttet innkjøpstjenesten, på tross av de utfordringene som de har gitt uttrykk for overfor revisor. Dette blant annet fordi kommunene ved deltakelsen er tilknyttet rammeavtaler på mange flere områder enn de ellers ville ha vært, og fordi de har tilgang på rådgivning i forbindelse med enkeltanskaffelser. Kommunene opplever også at deltakelse i samarbeidet sikrer tilgang på en kompetanse som ikke finnes ute i kommunene. Det fremstår imidlertid som klart at selv om samarbeidet oppleves som nyttig av deltakerkommunene, bør det treffes tiltak på flere områder før samarbeidet kan sies å fungere som beskrevet i samarbeidsavtalen.

Revisor finner i denne sammenheng også grunn til å vise til våre funn, vurderinger og konklusjon i kapittel 4 i rapporten. Både KOFAs avgjørelser i saker der innkjøpstjenesten har foretatt eller medvirket til anskaffelse, og revisors gjennomgang av utvalgte rammeavtaler, viser at disse i flere tilfeller er gjennomført på en måte som innebærer brudd på regelverket. Ett av hovedhensynene ved etableringen av samarbeidet var å

sikre bedre kompetanse om offentlige anskaffelser og redusere risikoen for å komme i situasjoner der kommunen blir erstatningsansvarlig. Når innkjøpstjenesten gjennomfører eller medvirker til anskaffelser på vegne av kommunene som innebærer brudd på regelverket, er dette ikke i tråd med forutsetningene i samarbeidsavtalen.

På bakgrunn av ovenstående funn og vurderinger er revisors konklusjon på problemstilling 2 at innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms kun **til dels** fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalen.

Rapportens kap. 6 «Deltakerkommunens egen kompetanse»

Kvænanngen

Det er avdelingslederne i kommunene som foretar innkjøp. Revisor har fått opplyst at ingen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. På spørsmål om hvorvidt det er gitt intern og ekstern opplæring til de som arbeider med offentlige anskaffelser, svarer kommunens representant at dette er gjort. Representanten viser videre til at de ikke har opplevd at anskaffelser som er foretatt av kommunalt ansatte, har blitt innklaget til KOFA. Revisor har søkt i KOFAs database og ikke funnet saker som gjelder Kvænanngen kommune alene. Videre oppgis det at kommunen, bortsett fra innkjøpssamarbeidet, ikke samarbeider med andre kommuner om kompetansedeling- og heving på området for offentlige anskaffelser.

Rapportens kap. 8 «Revisjonens anbefalinger»

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner har revisor funnet grunn til å gi følgende anbefalinger:

- Innkjøpstjenesten anbefales å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
- Styringsgruppa anbefales å sikre at det blir avholdt jevnlig møter i tråd med forutsetning i samarbeidsavtalen.
- Innkjøpstjenesten anbefales å ta initiativ til å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring på området for offentlige anskaffelser.
- Deltakerkommunene anbefales å ta initiativ til kommunale brukergrupper for å samle inn bakgrunnsinformasjon fra sin kommune i forbindelse med inngåelse av alle nye rammeavtaler.
- Styringsgruppa, innkjøpstjenesten og rådmannsutvalget anbefales å medvirke til at relevant informasjon fra innkjøpstjenesten, herunder særlig informasjon om inngåtte rammeavtaler, videreformidles til deltakerkommunene.

II. Sekretariatets vurderinger:

Sekretariatet har gjennomgått rapporten og kan i store trekk slutte seg til de vurderinger som er gjort i rapporten. Sekretariatet vil på bakgrunn av funn i rapporten fremheve følgende forhold.

2.1 Kort om offentlige anskaffelser

Årlig foretas det «offentlige anskaffelser» i stat, fylker og kommuner for over 500 milliarder kroner. Det er med andre ord tale om et regelverk som skal forvalte store samfunnsmessige verdier.

Regelverket om offentlige anskaffelser kom for fullt inn i norsk rett etter tiltredelsen av EØS avtalen. Både avtalen og lov om offentlige anskaffelser ble inngått i 1992, og trådte i kraft 1.1.1994. Fra 1.1.1995 var hele EU/EØS regelverket på plass i norsk rett. Det nye med regelverket var at det ga rettskrav ovenfor forvaltningen og disse kunne håndheves for domstolene. Reglene innebar en grunnleggende endring og medførte risiko for økonomisk ansvar ved brudd. Lov om offentlige anskaffelser ble gjenstand for en større revisjon ved lov av 16.juli 1999, ikraft 1.1.2001. Loven ble utvidet til å omfatte kommuner og fylkeskommuner. Det ble en ny omfattende revisjon i 2006 på grunnlag av nye EU regler i 2004. I 2003 ble klagenemnda for offentlige anskaffelser – KOFA – opprettet. Nok en revisjon ble igangsatt i EU i 2011, og formålet var å få enklere regler. I det nye regelverket ble det anledning til å ta hensyn til andre samfunnshensyn såsom miljø, sosiale hensyn og arbeidsvilkår. Dette ble ytterligere forsterket ved lovendring i 2016 i kraft fra 1.1.2017

Konklusjon er i alle fall at rettområdet offentlige anskaffelser er et relativt ungt regelverk som er i rask utvikling og som krever oppdatert fagkompetanse.

2.2 Etterlevelse av regelverket - Ansvar og risiko

Forvaltningsrevisjonsrapporten viser at *etterlevelsen* av regelverket ikke er tilfredsstillende. Det er grunn til å minne om at rettsområdet offentlige anskaffelser er et område hvor kommunen som anskaffer disponerer seg for betydlige økonomisk ansvar. En forbigått anbyder kan vinne frem med erstatningskrav, og det finnes mange eksempler fra rettspraksis hvor erstatningsansvaret ble betydelig.

Brudd på lov og forskrift om offentlige anskaffelser er ikke i seg selv straffbare. Et av lovens formål er imidlertid å forebygge korrupsjon og økonomisk utroskap. Lovens § 1 (formålsbestemmelsen) sier i 2. setning: «Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.». I Ot.prp 51L (2015-2016) sies følgende (s. 35): «Denne delen av formålsbestemmelsen ble tilføyd ved en lovendring i 2006 og gir uttrykk for et krav om etisk atferd hos offentlige tjenestemenn, jf. Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) side 19. Det er et formål med regelverket å sikre det offentliges tillit utad og forhindre korrupsjon og kameraderi.».

Dersom forvaltningslovens habilitetsregler følges, og anskaffelsesreglene etterleves, vil korrupsjon og økonomisk utroskap ved offentlige anskaffelser som regel være utelukket. Anskaffelsesreglene inneholder krav til saklige vurderinger, og fremfor alt utførlig dokumentasjon på alle kritiske punkter i en anskaffelsesprosess. Når disse bestemmelsene tilsidesettes legges veien i stor grad åpen for straffbare forhold, ved at etterprøvbareheten for de forskjellige ledd i prosessen forsvinner.

Etterlevelse av regelverket har således flere formål enn å unngå et mulig økonomisk ansvar.

2.3 Etterlevelse av samarbeidsavtalen

Sekretariatet mener kommunene bør vurdere å forta en revisjon av samarbeidsavtalen. Revisjonen har i rapporten pekt på flere områder hvor etterlevelsen ikke har vært tilfredsstillende. En av årsakene til dette kan være at avtalen som sådant er noe «utdatert», og at det ikke er gjort tilpasninger og revisjoner i tråd med de mange lovendringer som er omtalt ovenfor.

Med tanke på de mange lovendringer som er gjennomført er det klarligvis ikke tilfredstillende at kurs – og opplæring har vært mangelfull.

2.4 Status i egen kommune

Sekretariatet vil fraråde kommunen å legge vekt på om kommunen er felt i KOFA eller ikke som indikasjon på etterlevelse av regelverket. Det er mange leverandører som ikke innklager saker helt dit, og det ville være mer dekkende å få innhentet oversikt over hvor mange klagesaker som kommunen har mottatt siste år. Ved kontrollutvalgets behandling av rapporten kan det derfor være på sin plass å be om en særskilt redegjørelse fra administrasjonssjef / rådmann om dette.

Kontrollutvalget har i årsrapporten meddelt at de vil følge opp kommunestyrets vedtak i 2019.

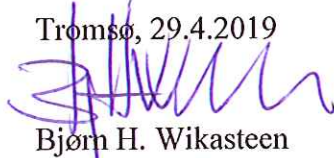
2.5 Oppsummering

Det foreslås at saken sendes kommunestyret for videre oppfølging. Sekretariatet har utformet forslag til vedtak basert på revisjonens funn og anbefalinger. Rapportens funn er ikke tilfredsstillende lesning for kommunen, og den krever også oppfølging fra kontrollutvalgets side.

I tillegg til å rapportere tilbake på revisjonens merknader mener sekretariatet at kommunestyret bør be administrasjonssjefen / rådmann å utarbeide en handlingsplan for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på rettsområdet generelt.

Forvaltningsrevisor stiller i møtet, og vil fremlegge rapporten. Det vil bli anledning til oppfølgende spørsmål.

Tromsø, 29.4.2019

Bjørn H. Wikasteen
seniorrådgiver

Kvæningen kommune
KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget har i møte 9. mai 2019 protokollert følgende:

Sak 16/19

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT *INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS*

Vedtak:

Kontrollutvalget rår *kommunestyret* å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret viser oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «*Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*».
 - a. Kommunestyret slutter seg til revisors konklusjon i rapportens kap. 4 og tilrådning om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - b. Kommunestyret viser seg til konklusjon i rapportens kap. 5 og ber administrasjonssjefen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunens plikter etter samarbeidsavtalen.
 - c. Kommunestyret ber administrasjonssjefen fremlegge en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber administrasjonssjefen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 30. august 2019, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. desember 2019.

Utskrift fra saksprotokoll sendt 16. mai 2019 til:

- *Kvæningen kommune v/ administrasjonssjefen og ordfører*

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvænanen kommune	Saksnummer: 27/2019	Møtedato: 12.9.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
--	-------------------------------	-------------------------------	---

**OPPFØLGNING SAK 16/19 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT
INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS – NOTAT FRA KOMREV NORD**

Innstilling til v e d t a k:

1. *Kontrollutvalget oversender KomRev NORDs notat av 28.8.2019 til kommunestyret, og ber om at det vedlegges forvaltningsrevisjonsrapporten under behandlingen av saken.*
2. Fristene i kontrollutvalgets vedtak i sak 16/19 pkt 2 endres slik:

Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. mai 2020.

Saken gjelder:

Etterfølgende notat fra KomRev NORD vedr. forvaltningsrevisjonsrapport «*Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms*».

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:
Notat fra KomRev NORD av 28.8.2019

B: Utrykte vedlegg:
Sak 16/19

Saksutredning:

Kontrollutvalget i Kvænanen traff i møte 9.5.2109 i sak 16/19 slikt vedtak:

Kontrollutvalget rår *kommunestyret* å treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret viser oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «*Evaluering av innkjøpsamarbeidet i Nord-Troms*».
 - a. Kommunestyret slutter seg til revisors konklusjon i rapportens kap. 4 og tilråddning om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
 - b. Kommunestyret viser seg til konklusjon i rapportens kap. 5 og ber administrasjonssjefen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunens plikter etter samarbeidsavtalen.
 - c. Kommunestyret ber administrasjonssjefen fremlegge en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber administrasjonssjefen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.
2. Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen 30. august 2019, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen 1. desember 2019.

Særutskrift av vedtak ble sendt administrasjonssjefen og ordfører 16. mai. Rapporten er ikke behandlet av kommunestyret i Kvænangen og årsaken til dette fremkommer i vedlagte notat fra KomRev NORD.

I etterkant av behandlingen av rapporten i kommunestyret i Nordreisa i mai 2019 ble KomRev NORD kontaktet av assisterende rådmann hvor det ble fremmet påstander om at det fantes relevant tilgjengelig dokumentasjon som ikke var overlevert til revisor, og som kunne være egnet til å endre konklusjoner i rapporten. KomRev NORD har på grunn av dette bedt øvrige kommuner om å avvente behandling i kommunestyret til påstandene ved ettergått.

Konklusjon til KomRev NORD er at det **ikke** er fremkommet nye opplysninger eller dokumenter i saken som er egnet til å endre noen av de funn og konklusjoner som fremgår av rapporten.

Sekretariatets vurdering

De funn som rapporten avdekker peker på at utfordringene knyttet til offentlige anskaffelser hovedsakelig ligger på tilgjengelig kompetanse i kommunene. Dernest er det tale om at kommunene må få på plass kvalitative innkjøpsrutiner. Innkjøpsamarbeidet har ikke fungert etter avtale og intensjoner, og administrasjonen må ikke glemme at hovedansvaret for å gjøre anskaffelser i tråd med regelverket ligger hos rådmannen/ administrasjonssjefen. Innkjøpsamarbeidet med de ressurser det rår over – en ansatt – vil ikke kunne håndtere alle anskaffelser i deltakerkommunene. Formålet med opprettelsen av innkjøpsamarbeidet var blant annet å ha noen til å administrere fellesinnkjøp, og ikke sentralisere og overta det samlede ansvar for innkjøp.

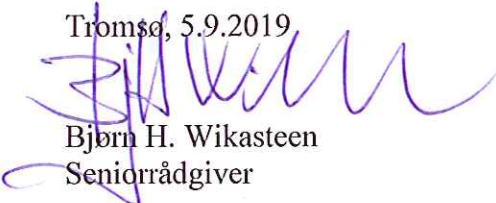
Sekretariatet minner også om hovedbestemmelsen i anskaffelseslovens § 4 som sier at «Oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, **etterprøvbarhet** og forholdsmessighet». Vilkåret om etterprøvbarhet innebærer at dokumentasjon rundt anskaffelser skal være lett tilgjengelig og kunne fremskaffes uten opphold i en anbudsprosess. I dette tilfellet trodde man altså at det fantes ytterligere dokumentasjon, men det visste seg ikke å stemme. I så måte har de etterfølgende reaksjonene på revisors funn kun ytterligere underbygget behovet for gode innkjøpsrutiner som ivaretar kravet om tilgjengelig dokumentasjon og etterprøvbarhet.

Med tanke på at anskaffelser og anbud er et område hvor kommunen disponerer seg for betydelig økonomisk risiko, bør fokus rettes mot å gjennomføre tiltak som er egnet til å imøtekomme anbefalingene i rapporten.

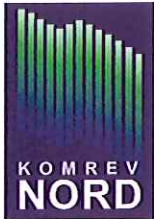
Dette er også bakgrunn for at kommunestyret ved sin behandling treffer vedtak som gir administrasjonssjefen frister for tilbakerapportering til kontrollutvalget om planlagte – og gjennomførte tiltak.

Ettersom **kommunestyret** ennå ikke har behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten foreslås det nye frister for tilbakerapportering. Disse fremgår av pkt. 2 i forslag til vedtak.

Tromsø, 5.9.2019,

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

NOTAT

Til: Kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner
Fra: KomRev NORD
Dato: 28.8.2019.

EVALUERING AV INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS: NYE FUNN

Vi viser til forvaltningsrevisjonsrapport datert 18. mars i år angående innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Rapporten er pr. dags dato behandlet i de seks ovennevnte kontrollutvalgene samt kommunestyret i Nordreisa.

Nye funn

I etterkant av Nordreisa kommunestyres behandling av rapporten i mai i år, ble oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor kontaktet av assisterende rådmann i Nordreisa kommune. Hun fortalte at det på et felles intranett for kommunene i innkjøpssamarbeidet foreligger dokumentasjon tilknyttet de tre konkrete anskaffelsene som vurderes i forvaltningsrevisjonsrapporten. Dokumentasjonen ligger i en *SharePoint-løsning*.

De tre aktuelle anskaffelsene som er belyst og vurdert i vår forvaltningsrevisjon gjelder:

- *Medisinske forbruksvarer*
- *PC og tynne klienter*
- *Salgs- og skjenkekontroller*

Revisors funn og revisjonsdialogen forut for ferdigstillelse av rapport

Det er naturligvis beklagelig når en forvaltningsrevisjonsrapport baseres på et faktum som i ettertid viser seg å være ufullstendig. I forvaltningsrevisjon generelt, og vurderinger av offentlige anskaffelser spesielt, er vi som revisor avhengige av de som utnevnes som kommunenes representanter (kontaktpersoner) overfor oss, fremskaffer all dokumentasjon vi etterspør og som kommunen(e) besitter. I dette konkrete tilfellet har våre etterlysninger av dokumentasjon blitt besvart på en måte som har båret preg av store forsinkelser og mangelfulle leveranser fra kontaktpersonenes side. Vi rapporterte om dette i vårt notat av 4. februar i år. Notatet ble tilsendt samtlige seks kontrollutvalg og inneholdt blant annet følgende informasjon:

«Etter dialog med Storfjord kommune ble revisor gjort oppmerksom på at noe dokumentasjon finnes i Storfjord kommune sine saksbehandlingssystemer fordi tidligere innkjøpssjef Ole Rodum, som har gjennomført de utvalgte anskaffelsene, hadde kontorsted i Storfjord. Vi har derfor i hovedsak henvendt oss til Storfjord kommune i forbindelse med dokumentinnsamlingen. I ettertid har det imidlertid vist seg at en del av den nødvendige dokumentasjonen også ligger i andre systemer og at det på grunn av begrensede tilganger har vært utfordrende for både Storfjord kommune og nåværende innkjøpssjef å fremskaffe denne.

«Revisor etterspurte dokumentasjon for de utvalgte avtalene første gang 18.10.2018. Etter gjentatte purringer satte vi til slutt en endelig frist til 31. januar til innkjøpstjenesten for oversendelse av den etterspurte dokumentasjonen. Per 4. februar har vi mottatt noe etterspurt dokumentasjon, men denne er ikke tilstrekkelig til å belyse alle de tre anskaffelsene i sin helhet og besvare problemstilling 1 i forvaltningsrevisjonen slik som forutsatt. Kontrollutvalgene vil samsynligvis motta en rapport fra oss der problemstilling 2 og 3¹ besvares fullt ut, mens problemstilling nr. 1 besvares gjennom

- *Vurderinger av den dokumentasjonen vi faktisk har mottatt – opp mot revisjonskriterier*
- *Vurderinger av det forhold at innkjøpssamarbeidet ikke synes å kunne fremskaffe all etterspurt dokumentasjon tilknyttet de her undersøkte avtalene»*

Som det vises til i formuleringene ovenfor, henvendte vi oss fra høsten 2018 til nyåret 2019 til både Storfjord kommune nåværende innkjøpssjef oss en rekke ganger – over et tidsrom på totalt tre og en halv måned – uten at noen av disse kunne gi noen fullstendig overlevering av dokumenter tilknyttet de tre anskaffelsene.

I tråd med normal praksis hos oss ble rapportens faktagrunnlag oversendt til følgende adressater for bekreftelse, eventuelt supplerings eller korrigerings, av de faktaopplysningene (herunder også den påpekte mangelen på dokumentasjon tilknyttet de tre anskaffelsene) som vi la til grunn pr. 6. februar i år:

- Innkjøpssjef Jonny Bless
- Økonomileder i Kvæningen kommune; Tore Li
- Økonomileder i Kåfjord kommune, Håkon Jørgensen
- Økonomisjef i Lyngen kommune, Hilde Grønaas
- Økonomisjef i Nordreisa kommune, Rita Toresen
- Økonomisjef i Skjervøy kommune, Espen Li
- Økonomisjef i Storfjord kommune, Gunnar F. Grundetjern
- Rådmann i Skjervøy kommune, Cissel Samuelson

Ingen av de ovennevnte adressatene bestred i sine svar til oss at dokumentasjon for de tre anskaffelsene ikke forelå.

Vår rapport ble etter at vi hadde utarbeidet vurderinger, tilsendt innkjøpssjef samt rådmennene i de seks kommunene for høringsuttalelse den 4. mars i år. Verken innkjøpssjefen eller rådmennene² bestred i sine høringsuttalelser at dokumentasjon for de tre anskaffelsene ikke forelå. Rapporten ble ferdigstilt den 18. mars.

Som følge av opplysningene som fremkom i mai i år om at innkjøpssamarbeidet/kommunene likevel hadde (mer) dokumentasjon for de tre anskaffelsene som vurderes i vår rapport av 18. mars, sendte vi e-post til ordførerne og rådmennene i Skjervøy, Kvæningen, Kåfjord, Storfjord og Lyngen om at kommunestyrene burde avvente behandling av rapporten.³ Vi ønsket å avklare hvilken dokumentasjon som faktisk forelå for de nevnte anskaffelsene, og vurdere hvorvidt nye funn ville få betydning for rapportens vurderinger og konklusjon.

¹ 2. Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen? 3. Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?

² Rådmennene avga felles høringsuttalelse den 15. mars i år.

³ Ordfører og rådmann i Nordreisa mottok også e-post der vi antydte at foreliggende notat ville bli oversendt kontrollutvalget som må vurdere om det skal forelegges kommunestyret.

Vurderinger og konklusjon i forvaltningsrevisjonsrapport av 18. mars 2019

De ovennevnte forhold kunne i utgangspunktet antas å ha fått betydning for vår konklusjon på problemstilling 1 i forvaltningsrevisjonsrapporten, jf. kapittel 4:

«Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?»

Konklusjonen på denne problemstillingen lyder i rapporten:

«Ovenstående funn og vurderinger gir grunnlag for å konkludere med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene – har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøpene og rammeavtaler. Revisor vil særlig fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om etterprøvbarehet ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.»

Under delkapittel 4.5 «Oppsummering og samlet konklusjon» i vår rapport av 18. mars i år skriver vi følgende:

«Ovenstående funn og vurderinger viser at innkjøpstjenesten i to av de tre undersøkte tilfellene kan dokumentere oppfyllelse av enkelte, men ikke alle de her aktuelle, kravene i anskaffelsesregelverket. For én av de tre anskaffelsene kan innkjøpssamarbeidet ikke dokumentere oppfyllelse av noen av regelverkets krav. Dokumentasjon er etterspurt både fra innkjøpssjef og fra deltakerkommunen der tidligere innkjøpssjef hadde kontorsted. Revisor har heller ikke fått anvisning på hvem andre vi eventuelt kan henvende oss til for å få oversendt slik dokumentasjon.

(...)

Oppdragsgiver må fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjonen som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, klar, og utfyllende nok til at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har innkjøpstjenesten ikke fremlagt slik dokumentasjon som kan gi en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger i alle faser av anskaffelsesprosessen. Det er dermed ikke mulig å gjøre en fullstendig vurdering av om reglene om offentlige anskaffelser er etterlevd i de konkrete tilfellene, og dermed heller ikke hvorvidt om oppdragsgiver har opptrådt på en måte som sikrer er effektiv forvaltning av fellesskapets ressurser. Det er etter revisors syn et brudd på det grunnleggende prinsippet om etterprøvbarehet at det ikke kan fremlegges slik dokumentasjon. Revisor har fått informasjon som tilsier at fremskaffingen av slik dokumentasjon er utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem. Det er etter revisors syn en svært uheldig situasjon dersom den dokumentasjonen som kan belyse anskaffelseprosesser som er gjennomført fra 2010 og frem til medio 2018, ikke er eller kan gjøres fullstendig tilgjengelig for innkjøpstjenesten eller for en tredjeperson på nåværende tidspunkt.»

I samme avsnitt konkluderer vi altså blant annet med at «(...) regelverkets overordnede prinsipp om etterprøvbarehet ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene».

De ovenfor understrekede formuleringene fra rapportens delkapittel 4.5 tydeliggjør forbeholdene våre vurderinger og konklusjonene ble avgitt med, når det gjelder spørsmålet om etterprøvbarehet. Opplysningene som fremgår av rapporten om at fremskaffingen av slik

dokumentasjon fra kontaktpersonenes side har blitt beskrevet som «utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem», har muntlig blitt formidlet av undertegnede under behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporten i kontrollutvalgene i Nordreisa, Skjervøy, Storfjord og Kvænangen.

Nye funn og betydningen for rapportens vurderinger og konklusjoner

Den 6.6.2019 fikk revisor tilsendt dokumentasjon fra Innkjøpssamarbeidet v/ nåværende innkjøpssjef vedrørende anskaffelsen av *PC og tynnklinter*. Når det gjelder anskaffelsene av *medisinske forbruksvarer* og *Salgs- og skjenkekontroller*, fikk revisor 14.8.2019 mulighet til å logge inn på innkjøpstjenestens intranett (SharePoint-løsning) for gjennomgang av dokumentasjon. På intranett fant vi mapper som inneholdt dokumentasjon vedrørende disse to nevnte anskaffelsene.

Medisinske forbruksvarer

For denne anskaffelsen hadde vi i utgangspunktet fått dokumentasjon som viste at innkjøpssamarbeidet hadde kunngjort konkurranse, slik dette fremgår av kapittel 4.2 i vår rapport. I gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen etterlyste vi imidlertid også bl.a. valgte tilbyders tilbud med vedlegg samt anskaffelsesprotokoll. På innkjøpstjenestens intranett har revisor funnet fullstendig tilbud fra den eneste – og valgte tilbyder. Vi kan imidlertid fremdeles ikke se at det foreligger anskaffelsesprotokoll eller dokumenter som viser innkjøpstjenestens vurderinger underveis i gjennomføringen av denne anskaffelsen. Vi ser derfor ingen grunn til å endre vår vurdering om at innkjøpstjenesten ikke har oppfylt kriteriet om å sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, er skriftlige.

PC og tynne klinter

Som det fremkommer i forvaltningsrevisjonsrapportens kapittel 4.3, hadde vi fått dokumentasjon som belyste blant annet at konkurranse var kunngjort⁴ og at det var oppstilt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier. Vi hadde imidlertid ikke mottatt anskaffelsesprotokoll, tilbud fra valgte leverandør, dokumentasjon fra valgte leverandør eller dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling for alle tilbydere. I dokumentasjonen som revisor nå er forelagt, inngår blant annet evalueringsskjema. Dette viser hvilke tilbydere som leverte tilbud, og innkjøpstjenestens vurderinger opp mot de fastsatte tildelingskriteriene. Videre inngår tilbudsbrief til valgte leverandør i denne dokumentasjonen. Dokumentasjonen viser imidlertid ikke innkjøpstjenestens eventuelle vurderinger av tilbydernes oppfyllelse av kvalifikasjonskrav. Det inngår heller ikke anskaffelsesprotokoll i den «nye» dokumentasjonen. Selv om dokumentasjonen som ligger på intranettet gir noe mer opplysninger om innkjøpstjenestens anskaffelsesprosess i dette konkrete tilfellet, vurderer vi det fremdeles ikke som å være tilfellet at innkjøpstjenesten i tilstrekkelig grad har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlige.

Salgs- og skjenkekontroller

Som det fremkommer av vår rapport (kapittel 4.4) hadde vi da vår rapport ble ferdigstilt, etterlyst - men ikke mottatt - kontrakten for denne anskaffelsen. På intranett foreligger det for denne anskaffelsen *en mal for kontrakt*.⁵ I dokumentet er imidlertid ikke avtaleparter angitt, og avtalen er ikke signert). En forside til kontrakt for den aktuelle anskaffelsen er lagret på intranettet. Videre er det blant dokumentasjonen som er lagret under denne anskaffelsen, lagret et tildelingsbrev, men dette ser ikke ut til å gjelde denne anskaffelsen. Tilbudet fra valgte

⁴ I Doffin – men ikke i TED-databasen (som påkrevd i dette tilfellet).

⁵ Denne lå også vedlagt kunngjøringen i Doffin – slik dette fremgår av vår rapport kapittel 4.4.

leverandør – som vi tidligere har etterspurt – viser seg å være lagret på intranett. Det foreligger imidlertid ikke anskaffelsesprotokoll eller dokumentasjon som viser innkjøpstjenestens vurderinger i gjennomføringen av denne anskaffelsen. Heller ikke for denne anskaffelsens del kan vi derfor se at det samlet er grunnlag for å endre vår vurdering om at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, er skriftlige.

Etter revisors syn er det, hva angår problemstilling 1 om *anskaffelser*, fortsatt grunnlag for å konkludere med innkjøpstjenesten – og dermed de seks eierkommunene - har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med fellesinnkjøp og rammeavtaler. Vi minner også om at det av vår rapport fremgår (i kapittel 4.1) at innkjøpssamarbeidet direkte eller indirekte er felt i KOFA⁶ ved flere anledninger.

Det anses det fra vår side fortsatt å være grunnlag for å anbefale innkjøpstjenesten å *«(...) sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid»*, jf. kapittel 8 «Anbefalinger».

Vi kan derfor ikke se at det er nødvendig å endre vår rapport av 18. mars. Vi antar at kontrollutvalgene vil vurdere hvorvidt dette notatet skal oversendes kommunestyrene.

Hva angår de øvrige vurderinger og konklusjoner i rapporten (jf. problemstilling 2 og 3), anser vi at forholdene omtalt i dette notatet ikke har relevans for disse – utover at de synes å bekrefte inntrykket rapporten gir av utilstrekkelig informasjonsutveksling innad i samarbeidet.

Med vennlig hilsen

Knut Teppan Vik

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor for innkjøpssamarbeidets deltakerkommuner

⁶ Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Kvæningen kommune
KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget har i møte 12.9.2019 protokollert følgende:

Sak 27/19

OPPFØLGNING SAK 16/19 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS – NOTAT FRA KOMREV NORD

Vedtak:

1. *Kontrollutvalget oversender KomRev NORDs notat av 28.8.2019 til kommunestyret, og ber om at det vedlegges forvaltningsrevisjonsrapporten under behandlingen av saken.*
2. Fristene i kontrollutvalgets vedtak i sak 16/19 pkt 2 endres slik:

*Kommunestyret ber administrasjonssjefen om å følge opp anbefalingene i rapporten, og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt. 1 a – 1 b innen **1. februar 2020**, og handlingsplan som nevnt i pkt. 1c innen **1. mai 2020**.*

NOTAT

Til: Kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner
Fra: KomRev NORD
Dato: 28.8.2019.

EVALUERING AV INNKJØPSSAMARBEIDET I NORD-TROMS: NYE FUNN

Vi viser til forvaltningsrevisjonsrapport datert 18. mars i år angående innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Rapporten er pr. dags dato behandlet i de seks ovennevnte kontrollutvalgene samt kommunestyret i Nordreisa.

Nye funn

I etterkant av Nordreisa kommunestyres behandling av rapporten i mai i år, ble oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor kontaktet av assisterende rådmann i Nordreisa kommune. Hun fortalte at det på et felles intranett for kommunene i innkjøpssamarbeidet foreligger dokumentasjon tilknyttet de tre konkrete anskaffelsene som vurderes i forvaltningsrevisjonsrapporten. Dokumentasjonen ligger i en *SharePoint-løsning*.

De tre aktuelle anskaffelsene som er belyst og vurdert i vår forvaltningsrevisjon gjelder:

- *Medisinske forbruksvarer*
- *PC og tynne klienter*
- *Salgs- og skjenkekontroller*

Revisors funn og revisjonsdialogen forut for ferdigstillelse av rapport

Det er naturligvis beklagelig når en forvaltningsrevisjonsrapport baseres på et faktum som i ettertid viser seg å være ufullstendig. I forvaltningsrevisjon generelt, og vurderinger av offentlige anskaffelser spesielt, er vi som revisor avhengige av de som utnevnes som kommunenes representanter (kontaktpersoner) overfor oss, fremskaffer all dokumentasjon vi etterspør og som kommunen(e) besitter. I dette konkrete tilfellet har våre etterlysninger av dokumentasjon blitt besvart på en måte som har båret preg av store forsinkelser og mangelfulle leveranser fra kontaktpersonenes side. Vi rapporterte om dette i vårt notat av 4. februar i år. Notatet ble tilsendt samtlige seks kontrollutvalg og inneholdt blant annet følgende informasjon:

«Etter dialog med Storfjord kommune ble revisor gjort oppmerksom på at noe dokumentasjon finnes i Storfjord kommune sine saksbehandlingssystemer fordi tidligere innkjøpssjef Ole Rødum, som har gjennomført de utvalgte anskaffelsene, hadde kontorsted i Storfjord. Vi har derfor i hovedsak henvendt oss til Storfjord kommune i forbindelse med dokumentinnsamlingen. I ettertid har det imidlertid vist seg at en del av den nødvendige dokumentasjonen også ligger i andre systemer og at det på grunn av begrensede tilganger har vært utfordrende for både Storfjord kommune og nåværende innkjøpssjef å fremskaffe denne.

«Revisor etterspurte dokumentasjon for de utvalgte avtalene første gang 18.10.2018. Etter gjentatte purringer satte vi til slutt en endelig frist til 31. januar til innkjøpstjenesten for oversendelse av den etterspurte dokumentasjonen. Per 4. februar har vi mottatt noe etterspurt dokumentasjon, men denne er ikke tilstrekkelig til å belyse alle de tre anskaffelsene i sin helhet og besvare problemstilling 1 i forvaltningsrevisjonen slik som forutsatt. Kontrollutvalgene vil sannsynligvis motta en rapport fra oss der problemstilling 2 og 3¹ besvares fullt ut, mens problemstilling nr. 1 besvares gjennom

- *Vurderinger av den dokumentasjonen vi faktisk har mottatt – opp mot revisjonskriterier*
- *Vurderinger av det forhold at innkjøpssamarbeidet ikke synes å kunne fremskaffe all etterspurt dokumentasjon tilknyttet de her undersøkte avtalene»*

Som det vises til i formuleringene ovenfor, henvendte vi oss fra høsten 2018 til nyåret 2019 til både Storfjord kommune nåværende innkjøpssjef oss en rekke ganger – over et tidsrom på totalt tre og en halv måned – uten at noen av disse kunne gi noen fullstendig overlevering av dokumenter tilknyttet de tre anskaffelsene.

I tråd med normal praksis hos oss ble rapportens faktagrunnlag oversendt til følgende adressater for bekreftelse, eventuelt supplerings eller korrigerings, av de faktaopplysningene (herunder også den påpekte mangelen på dokumentasjon tilknyttet de tre anskaffelsene) som vi la til grunn pr. 6. februar i år:

- Innkjøpssjef Jonny Bless
- Økonomileder i Kvænangen kommune; Tore Li
- Økonomileder i Kåfjord kommune, Håkon Jørgensen
- Økonomisjef i Lyngen kommune, Hilde Grønaas
- Økonomisjef i Nordreisa kommune, Rita Toresen
- Økonomisjef i Skjervøy kommune, Espen Li
- Økonomisjef i Storfjord kommune, Gunnar F. Grundetjern
- Rådmann i Skjervøy kommune, Cissel Samuelson

Ingen av de ovennevnte adressatene bestred i sine svar til oss at dokumentasjon for de tre anskaffelsene ikke forelå.

Vår rapport ble etter at vi hadde utarbeidet vurderinger, tilsendt innkjøpssjef samt rådmennene i de seks kommunene for høringsuttalelse den 4. mars i år. Verken innkjøpssjefen eller rådmennene² bestred i sine høringsuttalelser at dokumentasjon for de tre anskaffelsene ikke forelå. Rapporten ble ferdigstilt den 18. mars.

Som følge av opplysningene som fremkom i mai i år om at innkjøpssamarbeidet/kommunene likevel hadde (mer) dokumentasjon for de tre anskaffelsene som vurderes i vår rapport av 18. mars, sendte vi e-post til ordførerne og rådmennene i Skjervøy, Kvænangen, Kåfjord, Storfjord og Lyngen om at kommunestyrene burde avvente behandling av rapporten.³ Vi ønsket å avklare hvilken dokumentasjon som faktisk forelå for de nevnte anskaffelsene, og vurdere hvorvidt nye funn ville få betydning for rapportens vurderinger og konklusjon.

¹ 2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen? 3. Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?*

² Rådmennene avga felles høringsuttalelse den 15. mars i år.

³ Ordfører og rådmann i Nordreisa mottok også e-post der vi antydte at foreliggende notat ville bli oversendt kontrollutvalget som må vurdere om det skal forelegges kommunestyret.

Vurderinger og konklusjon i forvaltningsrevisjonsrapport av 18. mars 2019

De ovennevnte forhold kunne i utgangspunktet antas å ha fått betydning for vår konklusjon på problemstilling 1 i forvaltningsrevisjonsrapporten, jf. kapittel 4:

«Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?»

Konklusjonen på denne problemstillingen lyder i rapporten:

«Ovenstående funn og vurderinger gir grunnlag for å konkludere med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene – har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøpene og rammeavtaler. Revisor vil særlig fremheve at regelverkets overordnede prinsipper om etterprøvbarehet ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.»

Under delkapittel 4.5 «Oppsummering og samlet konklusjon» i vår rapport av 18. mars i år skriver vi følgende:

«Ovenstående funn og vurderinger viser at innkjøpstjenesten i to av de tre undersøkte tilfellene kan dokumentere oppfyllelse av enkelte, men ikke alle de her aktuelle, kravene i anskaffelsesregelverket. For én av de tre anskaffelsene kan innkjøpssamarbeidet ikke dokumentere oppfyllelse av noen av regelverkets krav. Dokumentasjon er etterspurt både fra innkjøpssjef og fra deltakerkommunen der tidligere innkjøpssjef hadde kontorsted. Revisor har heller ikke fått anvisning på hvem andre vi eventuelt kan henvende oss til for å få oversendt slik dokumentasjon.

(...)

Oppdragsgiver må fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjonen som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, klar, og utfyllende nok til at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har innkjøpstjenesten ikke fremlagt slik dokumentasjon som kan gi en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger i alle faser av anskaffelsesprosessen. Det er dermed ikke mulig å gjøre en fullstendig vurdering av om reglene om offentlige anskaffelser er etterlevd i de konkrete tilfellene, og dermed heller ikke hvorvidt oppdragsgiver har opptrådt på en måte som sikrer effektiv forvaltning av fellesskapets ressurser. Det er etter revisors syn et brudd på det grunnleggende prinsippet om etterprøvbarehet at det ikke kan fremlegges slik dokumentasjon. Revisor har fått informasjon som tilsier at fremskaffingen av slik dokumentasjon er utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem. Det er etter revisors syn en svært uheldig situasjon dersom den dokumentasjonen som kan belyse anskaffelsesprosesser som er gjennomført fra 2010 og frem til medio 2018, ikke er eller kan gjøres fullstendig tilgjengelig for innkjøpstjenesten eller for en tredjeperson på nåværende tidspunkt.»

I samme avsnitt konkluderer vi altså blant annet med at «(...) regelverkets overordnede prinsipper om etterprøvbarehet ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene».

De ovenfor understrekede formuleringene fra rapportens delkapittel 4.5 tydeliggjør forbeholdene våre vurderinger og konklusjonene ble avgitt med, når det gjelder spørsmålet om etterprøvbarehet. Opplysningene som fremgår av rapporten om at fremskaffingen av slik

dokumentasjon fra kontaktpersonenes side har blitt beskrevet som «utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem», har muntlig blitt formidlet av undertegnede under behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporten i kontrollutvalgene i Nordreisa, Skjervøy, Storfjord og Kvænangen.

Nye funn og betydningen for rapportens vurderinger og konklusjoner

Den 6.6.2019 fikk revisor tilsendt dokumentasjon fra Innkjøpssamarbeidet v/ nåværende innkjøpssjef vedrørende anskaffelsen av *PC og tynnklienter*. Når det gjelder anskaffelsene av *medisinske forbruksvarer* og *Salgs- og skjenkekontroller*, fikk revisor 14.8.2019 mulighet til å logge inn på innkjøpstjenestens intranett (SharePoint-løsning) for gjennomgang av dokumentasjon. På intranett fant vi mapper som inneholdt dokumentasjon vedrørende disse to nevnte anskaffelsene.

Medisinske forbruksvarer

For denne anskaffelsen hadde vi i utgangspunktet fått dokumentasjon som viste at innkjøpssamarbeidet hadde kunngjort konkurranse, slik dette fremgår av kapittel 4.2 i vår rapport. I gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen etterlyste vi imidlertid også bl.a. valgte tilbyders tilbud med vedlegg samt anskaffelsesprotokoll. På innkjøpstjenestens intranett har revisor funnet fullstendig tilbud fra den eneste – og valgte tilbyder. Vi kan imidlertid fremdeles ikke se at det foreligger anskaffelsesprotokoll eller dokumenter som viser innkjøpstjenestens vurderinger underveis i gjennomføringen av denne anskaffelsen. Vi ser derfor ingen grunn til å endre vår vurdering om at innkjøpstjenesten ikke har oppfylt kriteriet om å sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, er skriftlige.

PC og tynne klienter

Som det fremkommer i forvaltningsrevisjonsrapportens kapittel 4.3, hadde vi fått dokumentasjon som belyste blant annet at konkurranse var kunngjort⁴ og at det var oppstilt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier. Vi hadde imidlertid ikke mottatt anskaffelsesprotokoll, tilbud fra valgte leverandør, dokumentasjon fra valgte leverandør eller dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling for alle tilbydere. I dokumentasjonen som revisor nå er forelagt, inngår blant annet evalueringsskjema. Dette viser hvilke tilbydere som leverte tilbud, og innkjøpstjenestens vurderinger opp mot de fastsatte tildelingskriteriene. Videre inngår tilbudsbrev til valgte leverandør i denne dokumentasjonen. Dokumentasjonen viser imidlertid ikke innkjøpstjenestens eventuelle vurderinger av tilbydernes oppfyllelse av kvalifikasjonskrav. Det inngår heller ikke anskaffelsesprotokoll i den «nye» dokumentasjonen. Selv om dokumentasjonen som ligger på intranettet gir noe mer opplysninger om innkjøpstjenestens anskaffelsesprosess i dette konkrete tilfellet, vurderer vi det fremdeles ikke som å være tilfellet at innkjøpstjenesten i tilstrekkelig grad har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlige.

Salgs- og skjenkekontroller

Som det fremkommer av vår rapport (kapittel 4.4) hadde vi da vår rapport ble ferdigstilt, etterlyst - men ikke mottatt - kontrakten for denne anskaffelsen. På intranett foreligger det for denne anskaffelsen *en mal for kontrakt*.⁵ I dokumentet er imidlertid ikke avtaleparter angitt, og avtalen er ikke signert). En forside til kontrakt for den aktuelle anskaffelsen er lagret på intranettet. Videre er det blant dokumentasjonen som er lagret under denne anskaffelsen, lagret et tildelingsbrev, men dette ser ikke ut til å gjelde denne anskaffelsen. Tilbudet fra valgte

⁴ I Doffin – men ikke i TED-databasen (som påkrevd i dette tilfellet).

⁵ Denne lå også vedlagt kunngjøringen i Doffin – slik dette fremgår av vår rapport kapittel 4.4.

leverandør – som vi tidligere har etterspurt – viser seg å være lagret på intranett. Det foreligger imidlertid ikke anskaffelsesprotokoll eller dokumentasjon som viser innkjøpstjenestens vurderinger i gjennomføringen av denne anskaffelsen. Heller ikke for denne anskaffelsens del kan vi derfor se at det samlet er grunnlag for å endre vår vurdering om at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, er skriftlige.

Etter revisors syn er det, hva angår problemstilling 1 om *anskaffelser*, fortsatt grunnlag for å konkludere med innkjøpstjenesten – og dermed de seks eierkommunene - har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med fellesinnkjøp og rammeavtaler. Vi minner også om at det av vår rapport fremgår (i kapittel 4.1) at innkjøpssamarbeidet direkte eller indirekte er felt i KOFA⁶ ved flere anledninger.

Det anses det fra vår side fortsatt å være grunnlag for å anbefale innkjøpstjenesten å *«(...) sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid»*, jf. kapittel 8 «Anbefalinger».

Vi kan derfor ikke se at det er nødvendig å endre vår rapport av 18. mars. Vi antar at kontrollutvalgene vil vurdere hvorvidt dette notatet skal oversendes kommunestyrene.

Hva angår de øvrige vurderinger og konklusjoner i rapporten (jf. problemstilling 2 og 3), anser vi at forholdene omtalt i dette notatet ikke har relevans for disse – utover at de synes å bekrefte inntrykket rapporten gir av utilstrekkelig informasjonsutveksling innad i samarbeidet.

Med vennlig hilsen

Knut Teppan Vik

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor for innkjøpssamarbeidets deltakerkommuner

⁶ Klagenemnda for offentlige anskaffelser

FORVALTNINGSREVISJON

Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms

Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalgene i Kvænanen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av *Felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms*. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor alle de deltakende kommunene, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften kapittel 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Tromsø, 18.03.2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Tone Jæger Karlstad
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven
Ansvarlig for kvalitetssikring

0 SAMMENDRAG

KomRev NORD har etter bestilling fra kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommune gjennomført en forvaltningsrevisjon av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Kontrollutvalgenes formål med forvaltningsrevisjonen har vært å få undersøkt og kartlagt om innkjøpssamarbeidet fungerer etter intensjonen og som beskrevet i samarbeidsavtalen. I dette inngår også et spørsmål om hvorvidt innkjøpskontoret har overholdt sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Et annet formål har vært å få undersøkt hva de enkelte kommunene i samarbeidet gjør for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser.

Forvaltningsrevisjonen tar utgangspunkt i følgende problemstillinger:

1. *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
3. *Hva gjør den enkelte kommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser.*

Under problemstilling 1 har revisor konkludert med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene – har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøp og rammeavtaler. Revisor har særlig funnet grunn til å fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om etterprøvbarehet ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.

Konklusjonene bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger av utvalgte rammeavtaler:

Medisinske forbruksvarer

- Revisor har ikke blitt forelagt anskaffelsesprotokoll, fullstendig tilbud fra valgte leverandør eller annen dokumentasjon fra innkjøpskontoret som viser at valgte leverandør er vurdert opp mot, og oppfylder, oppstilte kvalifikasjonskrav. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen er skriftlig.

PC og tynnklienter

- Revisor kan ikke finne at anskaffelsen er kunngjort i TED-databasen. Revisors vurdering er at innkjøpskontoret verken har kunngjort eller gjennomført konkurranse i henhold til regelverket.
- Revisor har ikke blitt forelagt dokumentasjon fra innkjøpskontoret på innkomne tilbud i konkurransen og på at disse er vurdert opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier, dokumentasjon på meddelelse av beslutning om kontraktstildeling eller anskaffelsesprotokoll. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlig.

Salgs- og skjenkekontroller

- Revisor har ikke blitt forelagt dokumentasjon fra innkjøpskontoret som belyser selve konkurranse-gjennomføringen, herunder innkomne tilbud, vurdering av innkomne tilbud opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier, meddelelse av beslutning om kontraktstildeling eller anskaffelses-protokoll. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har sikret at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen, er skriftlig.

Under problemstilling 2 har revisor konkludert med at innkjøps samarbeidet i Nord-Troms kun til dels fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalen.

Konklusjonene bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger:

- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i de undersøkte tilfellene **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal fremforhandles rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommuner*. Selv om det tilstrekkelig bevist at innkjøpstjenesten har fremforhandlet mange rammeavtaler, er revisors vurdering på bakgrunn av funn fra KOFA samt revisors egen undersøkelse av utvalgte anskaffelser, at flere av disse rammeavtalene ikke er gjennomført/fremforhandlet i tråd med anskaffelsesregelverket. Det må forutsettes at en vesentlig hensikt med samarbeidet har vært å sikre at deltakerkommunenes inngåelse av rammeavtaler skulle skje i overensstemmelse med gjeldende regelverk.
- Styringsgruppa har **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlig møter*. Vurderingen bygger på funn som viser at det ikke har vært avholdt møter i styringsgruppa de siste årene samt at arbeidet i styringsgruppa av deltakerkommunene oppleves som ustrukturert og sporadisk. Det er heller ikke på tidspunktet for revisors undersøkelser en leder for gruppa.
- Rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å *sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant i styringsgruppa*
- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har **i liten grad** oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*. Vurderingen bygger på funn som viser at det har vært gjennomført ett kurs i regi av innkjøpstjenesten. Ut over dette kan kursvirksomhet i regi av innkjøpstjenesten ikke dokumenteres eller konkretiseres av representanter for deltakerkommunene.
- Deltakerkommunene v/ kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser*. Vurderingen bygger på funn som indikerer at slike brukergrupper har vært nedsatt i varierende grad, samt informasjon i evaluering fra tidligere innkjøpssjef om at kommunene i mange tilfeller i for liten grad har gjort forberedende arbeid i forkant av anskaffelser. Arbeidet med kommunale brukergrupper synes også i liten grad å kunne konkretiseres og dokumenteres av flere av kommunene.
- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøps samarbeidets virksomhet innad i sin kommune*. Dette bygger blant annet på funn som indikerer manglende lojalitet til fremforhandlede rammeavtaler – noe som antas å henge sammen med at det ikke finnes en fullstendig og oppdatert oversikt over hvilke avtaler den enkelte kommune faktisk er tilknyttet. Dette fører til at de som foretar innkjøp i kommunene, ikke er fullstendig kjent med hvilke avtaler de kan benytte seg av.

Revisors funn indikerer også at utilstrekkelig informasjonsflyt mellom innkjøpstjenesten og deltakerkommunene skriver seg fra både kontaktpersonene i innkjøpstjenesten, innkjøpssjefen selv og rådmennene/rådmannsutvalget.

Problemstilling 3 i forvaltningsrevisjonen er deskriptivt formulert. For slike problemstillinger er det ikke relevant å utlede revisjonskriterier. Det vil si at revisor har besvart den ved en beskrivelse av fakta, og uten å gjøre vurderinger av datamaterialet opp mot utledede revisjonskriterier. Vi viser til side 39 og 40 i vår rapport.

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner har revisor funnet grunn til å gi følgende anbefalinger:

- Innkjøpstjenesten anbefales å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
- Styringsgruppa anbefales å sikre at det blir avholdt jevnlig møter i tråd med forutsetning i samarbeidsavtalen.
- Innkjøpstjenesten anbefales å ta initiativ til å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring på området for offentlige anskaffelser.
- Deltakerkommunene anbefales å ta initiativ til kommunale brukergrupper for å samle inn bakgrunnsinformasjon fra sin kommune i forbindelse med inngåelse av alle nye rammeavtaler.
- Styringsgruppa, innkjøpstjenesten og rådmannsutvalget anbefales å medvirke til at relevant informasjon fra innkjøpstjenesten, herunder særlig informasjon om inngåtte rammeavtaler, viderefremmes til deltakerkommunene.

Innholdsfortegnelse

0	SAMMENDRAG	1
1	INNLEDNING	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	4
2.1	Problemstillinger	4
2.2	Revisjonskriterier	4
2.2.1	<i>Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1</i>	<i>4</i>
2.2.1.1	<i>Innledende om terskelverdier og forskriftens oppbygging</i>	<i>5</i>
2.2.1.2	<i>Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del I.....</i>	<i>6</i>
2.2.1.3	<i>Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del II og del III.....</i>	<i>8</i>
2.2.2	<i>Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 2</i>	<i>11</i>
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	14
3.1	Metode og datamateriale	14
3.1.1	<i>Gyldighet og pålitelighet</i>	<i>15</i>
3.1.2	<i>Avgrensninger</i>	<i>16</i>
4	ETTERLEVELSE AV REGELVERK.....	17
4.1	Avgjørelser i Klagenemda for offentlige anskaffelser	17
4.2	Medisinske forbruksvarer	18
4.3	PC og tynnklienter	19
4.4	Salgs- og skjenkekontroller	21
4.5	Oppsummering og samlet konklusjon	23
5	OPPFYLLELSE AV SAMARBEIDSAVTALEN	24
5.1	Innkjøpstjenestens kjernevirksomhet og hovedoppgaver.....	24
5.2	Styringsgruppa.....	29
5.3	Kurs og opplæring	31
5.4	Kommunenes rolle i innkjøpsamarbeidet	32
5.5	Kommunenes opplevelse av samarbeidet og dets nytteverdi	35
5.6	Oppsummering og samlet konklusjon	37
6	KOMMUNENES EGEN KOMPETANSE OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	39
7	HØRING	41
8	ANBEFALINGER.....	43
9	REFERANSER.....	45

1 INNLEDNING

Avtale om å etablere et innkjøpssamarbeid i Nord-Troms ble inngått 31.8.2010 mellom representanter fra kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Lyngen, Kåfjord og Storfjord. Av samarbeidsavtalen fremgår det at bakgrunnen for etablering av samarbeidet var at det de siste årene hadde skjedd en betydelig skjerping i regelverket om offentlige anskaffelser, noe som stilte høyere krav til kommunenes egenkompetanse på området. Det ble dermed bestemt å danne et interkommunalt samarbeid som skulle ivareta en felles innkjøpsfunksjon for kommunene. Av beskrivelsen som ble utarbeidet ved etablering av samarbeidet, fremgår følgende håndskrevne påtegning: «*Må lages en konkret avtale som godkjennes i de 6 kommunestyrene/kommunene*». Revisor har ikke informasjon som indikerer at en slik avtale ble utarbeidet og behandlet i kommunestyrene. Revisor påpeker at inngåelse i samarbeidet forplikter deltakerkommunene økonomisk og at tjenesten er en del av den enkelte kommunes tjenesteproduksjon. Inngåelse i samarbeidet skulle dermed sannsynligvis ha vært behandlet også i kommunestyrene. Revisor har henvendt seg til den enkelte deltakerkommune og spurt hvordan dette konkret ble løst i kommunene. Etablering av felles innkjøpstjeneste ble behandlet av kommunestyret i Lyngen i forbindelse med behandling av økonomiplan og budsjett i 2011¹. Rådmannen i Storfjord har opplyst at det er usikkert om selve samarbeidstiltaket har vært behandlet som enkeltsak i kommunestyret, men at kommunen som vertskommune for samarbeidet i perioden 2010-2018 har forskuttert lønn og drift av innkjøpskontoret, og at budsjettering av midler til innkjøpstjenesten på den måten har vært vedtatt i kommunestyret årlig siden oppstart. På den måten mener rådmannen at det er sannsynlig at kommunestyret helt siden starten har vært innforstått med at samarbeidet var iverksatt. Rådmannen i Skjervøy har opplyst om at det ikke er truffet konkrete, politiske vedtak i forbindelse med opprettelsen av innkjøpssamarbeidet, men at det i budsjett- og økonomiplan for 2010-2013 ble bevilget midler til deltakelse i samarbeidet. For Nordreisa, Kåfjord og Kvænangen har revisor ikke informasjon om hvorvidt deltakelse i samarbeidet har vært behandlet i kommunestyrene.

Det ble ved etableringen besluttet å utlyse en 100 % stilling som felles innkjøpssjef for samarbeidet. Det fremgår videre av samarbeidsavtalen at KS-Advokatene på vegne av kommuner i Sør-Troms ved en vurdering hadde kommet fram til at et slikt interkommunalt samarbeid kunne inngås uten å komme i konflikt med anskaffelsesregler, da det ville være å regne som *egenregi*. På bakgrunn av denne vurderingen kom kommunene til at et slikt innkjøpssamarbeid kunne etableres også i Nord-Troms. Innkjøpssjefen fra oppstart og frem til høsten 2018 har vært Ole Rødum som har hatt kontorsted i Storfjord. Fra og med høsten 2018 er innkjøpssjef Jonny Bless som har kontorsted på Skjervøy.

Kontrollutvalget i Skjervøy kommune tok i 2017 initiativ til å få gjennomført en forvaltningsrevisjon der det skulle gjøres en evaluering av innkjøpssamarbeidet. Dette var blant annet på bakgrunn av at innkjøpskontoret² hadde gjennomført anskaffelser som hadde endt med at deltakerkommuner ble felt i KOFA³ for brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Samtlige kontrollutvalg i deltakerkommunene vedtok i møter i siste kvartal 2017 å få gjennomført en forvaltningsrevisjon av innkjøpssamarbeidet. Nedenstående tabell viser møtedato og saksnummer i den enkelte kommune for henholdsvis vedtak om å delta i forvaltningsrevisjonen og godkjenning av overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD.

¹ Sak 59/10

² Med «innkjøpskontoret» menes i rapporten her det utøvende organ i innkjøpssamarbeidet

³ Klagenemda for offentlige anskaffelser

Tabell 1: Møtedato og saksnummer for vedtak om deltakelse i prosjektet og godkjenning av overordnet prosjektskisse fra KomRev NORD

Kommune	Vedtak om deltakelse i felles forvaltningsrevisjonsprosjekt	Godkjenning av overordnet prosjektskisse
Kvæningen	28.11.2017 / Sak 35/17	22.02.2018 / Sak 10/18
Nordreisa	27.11.2017 / Sak 38/17	09.03.2018 / Sak 05/18
Lyngen	04.12.2017 / Sak 34/17	22.03.2018 / Sak 08/18
Skjervøy	23.11.2017 / Sak 29/17	16.03.2018 / Sak 9/18
Kåfjord	06.12.2017 / Sak 31/17	18.02.2018 / Sak 07/18
Storfjord	01.12.2017 / Sak 31/17	16.03.2018 / Sak 08/18

Ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble det avtalt av utgiftene skulle fordeles basert på en standard region-nøkkel med 40 % fast sats og 60 % fordelt etter folketall, noe som skulle gi følgende totale utgiftsfordeling:

Nordreisa:	23,8%
Lyngen:	18,3%
Skjervøy:	17,5%
Kåfjord:	15,0%
Storfjord:	13,7%
Kvæningen:	11,7%

Tabellen under viser utgiftene som den enkelte deltakerkommune har hatt til deltakelse i samarbeidet i perioden 2015-2017.

Tabell 2: Utgifter til deltakelse i innkjøpssamarbeidet for årene 2015-2017 fordelt per kommune

	2015	2016	2017
Nordreisa	262 483	273 475	251 867
Lyngen	185 239	190 005	174 981
Skjervøy	184 175	192 427	176 336
Kåfjord	156 076	160 828	146 982
Storfjord	144 884	149 133	137 874
Kvæningen	118 400	123 115	113 149

Kilde: Deltakerkommunenes årsregnskap for årene 2015-2017

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

På bakgrunn av bestillingen fra kontrollutvalgene har vi formulert følgende problemstillinger for denne forvaltningsrevisjonen:

1. *Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?*
2. *Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?*
3. *Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?*

2.2 Revisjonskriterier

For å besvare problemstillingene utleder vi revisjonskriterier. Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet utledes revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser
- Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser
- Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms, utarbeidet 31.8.2010 av samarbeidskommunene

Problemstilling 3 er deskriptivt formulert. Det vil si at vi ikke gjør vurderinger av innsamlede data opp mot revisjonskriterier.

2.2.1 Utledning av revisjonskriterier for problemstilling 1

Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter anskaffelsesloven) og Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter anskaffelsesforskriften) gjelder ved tildeling av offentlige kontrakter om levering av varer, tjenester eller utførelse av bygge- og anleggsarbeider.⁴ Nevnte regelverk tredde i kraft 1. januar 2017. For anskaffelser iverksatt før dette tidspunkt gjelder Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (heretter LOA) og Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser (heretter FOA).⁵ Før 1. januar 2017 var altså innkjøpstjenesten i Nord-Troms forpliktet til å følge reglene i LOA og FOA, mens anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften gjelder for anskaffelser iverksatt fra og med dette tidspunkt.⁶

⁴ Anskaffelsesloven § 2 første og annet ledd jf. anskaffelsesforskriften §§ 1-1 og 1-2.

⁵ LOA § 3, jf. § 2 og FOA §§ 1-2 og 1-3.

⁶ En anskaffelse er iverksatt når den er kunngjort. En anskaffelse som ikke kunngjøres, er iverksatt når oppdragsgiver har sendt ut forespørsel til en eller flere leverandører om å melde sin interesse eller inngi tilbud i forbindelse med en planlagt anskaffelse, jf. Forskrift om overgangsregler for lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser § 1.

⁶ Forsyningsforskriften § 1-2 (2) jf. § 4-1 bokstav a.

Reglene om offentlige anskaffelser er en kombinasjon av EU/EØS-rett og nasjonal rett. Flertallet av bestemmelsene er begrunnet i våre forpliktelser etter EØS-avtalen, men Norge har i tillegg innført nasjonale regler som går lengre enn det EU/EØS-retten krever. Anskaffelsesregelverket skal bidra til at det offentlige velger sine leverandører på en måte som sikrer mest mulig effektiv ressursbruk samtidig som leverandørene likebehandles. Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. De detaljerte reglene for hvordan kommunen skal gå fram ved kjøp følger av forskriftene om offentlige anskaffelser, og det er derfor primært *forskriftene* brukerne av regelverket må forholde seg til.

I det følgende gis en redegjørelse for konkrete krav og bestemmelser i anskaffelsesreglementet. I fremstillingen tar vi utgangspunkt i gjeldende lov og forskrift; anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften. Avvik mellom gjeldende regelverk og regelverket som gjaldt frem til 1. januar 2017, vil utdypes fortløpende. Der det ikke har skjedd realitetsendringer, vil henvisningene til det eldre regelverket følge av fotnoter.

2.2.1.1 Innledende om terskelverdier og forskriftens oppbygging

Anskaffelsesforskriften er delt inn i ulike deler, og anskaffelsens art og verdi avgjør hvilken del av forskriften som kommer til anvendelse jf. §§ 5-1, 5-2 og 5-3. Forskriftens system innebærer at oppdragsgiver må foreta en beregning av anskaffelsens anslåtte verdi. Reglene om dette finnes i anskaffelsesforskriften § 5-4.⁷ Anskaffelsens verdi beregnes på grunnlag av oppdragsgivers anslag av det samlede beløp oppdragsgiver kan komme til å betale, eks. mva. for de kontrakter som utgjør anskaffelsen.⁸ Beregningen skal være forsvarlig på kunngjøringstidspunktet, eller - for anskaffelser som ikke krever kunngjøring - på det tidspunktet oppdragsgiver innleder anskaffelsesprosessen.⁹ Oppdragsgiver skal ikke dele opp en planlagt anskaffelse i den hensikt å unngå at forskriftens krav blir gjeldende.¹⁰ Uansett gjelder forskriftens del I for alle anskaffelser med anslått verdi på 100 000 kroner ekskl. mva. eller mer.

Ved vedtakelsen av anskaffelsesloven ble den nasjonale terskelverdien endret fra kr 500 000 til kr 1,1 mill. I tabell 1 og tabell 2 nedenfor viser vi den nasjonale terskelverdien og EØS-terskelverdien henholdsvis før og etter 1. januar 2017 samt hvilke deler av regelverket som gjelder for de ulike anskaffelsene. EØS-terskelverdi blir justert annethvert år. Fra 15. juni 2014 var gjeldende EØS-terskelverdi kr 1,55 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 39 mill. for bygge- og anleggskontrakter. Fra 9. februar 2016 ble EØS-terskelverdien justert til kr 1,75 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 44 mill. for bygge- og anleggskontrakter. Någjeldende EØS-terskelverdi ble justert 6. april 2018 - til kr 2 mill. for vare- og tjenestekjøp og kr 51 mill. for bygge- og anleggskontrakter. I våre vurderinger legger vi til grunn de terskelverdiene som var gjeldende på det tidspunkt den enkelte anskaffelse ble iverksatt.

⁷ FOA § 2-3.

⁸ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (1) og FOA § 2-3 (1).

⁹ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (2) og FOA § 2-3 (2).

¹⁰ Anskaffelsesforskriften § 5-4 (4) og FOA § 2-3 (3).

Tabell 1: Oversikt terskelverdier og regelverk for anskaffelser iverksatt til og med 2016

Anskaffelsens verdi eks. mva.	Regelverk	Krav til kunngjøring
Under kr 100 000	Unntatt regelverket fra og med 1.7.2015, jf. FOA § 1-3 (2) bokstav I	
Under nasjonal terskelverdi (kr 500 000)	LOA og FOA del I	Ikke krav om kunngjøring
Kr 500 000 – EØS-terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> ¹¹ (kr 1,75 mill.) Kr 500 000 – EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	LOA og FOA del I og del II	Doffin
Over EØS- terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> (kr 1,75 mill.) Over EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	LOA og FOA del I og del III	Doffin og TED

Tabell 2: Oversikt terskelverdier og regelverk for undersøkte anskaffelser iverksatt fra og med 1. januar 2017

Anskaffelsens verdi eks. mva.	Regelverk	Krav til kunngjøring
Under kr 100 000	Unntatt regelverket, jf. anskaffelsesforskriften § 1-1	
Under nasjonal terskelverdi (kr 1,1 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I	Ikke krav om kunngjøring
Kr 1,1 mill. – EØS-terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> (kr 1,75 mill.) Kr 1,1 mill. – EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I og del II	Doffin
Over EØS- terskelverdi for <i>vare- og tjenestekontrakter</i> (kr 1,75 mill.) Over EØS-terskelverdi for <i>bygge- og anleggskontrakter</i> (kr 44 mill.)	Anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften del I og del III	Doffin og TED

2.2.1.2 Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del I

Del I av forskriften gjelder for alle anskaffelser som er lik eller overstiger kr 100 000 eks. mva. Det er imidlertid bare anskaffelser under kr 1,1 mill. som reguleres av *kun* del I dersom anskaffelsen er

¹¹ Forskriften gjør forskjell på om anskaffelsen er en såkalt prioritert eller uprioritert tjenestekontrakt. Vi behandler ikke dette nærmere.

iverksatt etter 1. januar 2017¹². For anskaffelser iverksatt før dette tidspunkt, er det bare anskaffelser under kr 500 000 som reguleres av *kun* del I.

Det foreligger få eksplisitte krav til hvordan oppdragsgiver skal foreta en anskaffelse dersom kun del I av forskriften gjelder. Det er for eksempel ingen krav til kunngjøring, og oppdragsgiver har betydelig fleksibilitet med hensyn til hvordan konkurransen kan gjennomføres. Oppdragsgiver plikter imidlertid å opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet, jf. anskaffelsesloven § 4.¹³ Innholdet i prinsippene er nærmere presisert i forarbeidene til bestemmelsen, Prop. 51 L (2015-2016) s. 81-82.

Det grunnleggende prinsippet om *konkurranse* skal sikre at alle potensielle leverandører har de samme mulighetene til å oppnå kontrakter med det offentlige og bidra til at det offentlige foretar effektive anskaffelser. Prinsippet innebærer at oppdragsgiver må gjøre anskaffelsen kjent for et rimelig antall leverandører. Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) har uttalt at oppdragsgiver som hovedregel bør kontakte minst tre leverandører, men dette kan ikke gjelde absolutt.¹⁴ Hvor langt denne plikten strekker seg, må vurderes konkret, og *forholdsmessighetsprinsippet*, som vi forklarer nedenfor, vil være avgjørende.

Oppdragsgiver plikter å *likebehandle* leverandører. Dette innebærer at alle potensielle leverandører skal gis samme muligheter og at oppdragsgiver ikke kan diskriminere eller forfordle leverandører på grunnlag av nasjonalitet eller lokal tilhørighet. Prinsippet er til hinder for både direkte forskjellsbehandling (for eksempel at en leverandør blir vurdert foran en annen på bakgrunn av lokal tilhørighet) og indirekte forskjellsbehandling (en tilsynelatende nøytral bestemmelse, for eksempel et kvalifikasjonskrav eller en kravspesifikasjon, får den betydning at den i praksis avskjærer enkelte leverandører fra å levere tilbud på bakgrunn av for eksempel lokal tilhørighet).

Forutberegnelighetsprinsippet innebærer for anskaffelser etter forskriftens del I at oppdragsgivers angivelse av hvordan anskaffelsen skal gjennomføres, er bindende. Oppdragsgiver må gi informasjon til leverandørene om hva som skal anskaffes, hvilke kriterier som ligger til grunn for valget av leverandør og hvordan konkurransen skal gjennomføres.

Kravet om *etterprøvbarhet* henger tett sammen med prinsippet om forutberegnelighet. Oppdragsgiver må sørge for at viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen begrunnes og dokumenteres. For anskaffelser som kun skal følge forskriftens del I, plikter oppdragsgiver å føre anskaffelsesprotokoll. Protokollen skal inneholde opplysninger om vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen, jf. anskaffelsesforskriften § 7-1.¹⁵ Vesentlige forhold kan for eksempel være vurderinger og beslutninger om forhandlinger, utvelgelse av leverandører, tildeling av kontrakt og avlysning av konkurransen.

Forholdsmessighetsprinsippet regulerer gjennomslagskraften til de øvrige prinsippene. Plikter og rettigheter som utledes av andre prinsipper, må tilpasses den enkelte anskaffelsens art og omfang. Jo mindre og enklere en anskaffelse er, jo mindre vidtrekkende prosedyrekrav kan utledes av de øvrige prinsippene. På den annen side innebærer forholdsmessighetsprinsippet at kravene som oppdragsgiver stiller til leverandørene, må stå i forhold til anskaffelsen. Oppdragsgiver skal ikke stille strengere krav enn det som er nødvendig for å realisere formålet med anskaffelsen.

¹² Under 1,3 millioner dersom anskaffelsen er foretatt etter 6.4.2018

¹³ LOA § 5 (2) og FOA § 3-1 (1).

¹⁴ KOFA 2009/6.

¹⁵ FOA § 3-2.

2.2.1.3 Regler som gjelder for anskaffelser som skal følge forskriften del II og del III

Anskaffelsesforskriften gir utførlige regler for anskaffelser som omfattes av forskriften del I og II eller del I og III. Flere av reglene er like, og vi redegjør derfor i det følgende samlet for anskaffelsene som omfattes av de to delene av forskriften. På enkelte punkter er kravene etter forskriften del III «strengere» enn kravene for del II, og vi belyser derfor sentrale forskjeller.

Anskaffelsesprosedyrer

Anskaffelser som omfattes av forskriftens del I og II, skal foretas ved åpen tilbudskonkurranse eller begrenset tilbudskonkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 8-3.¹⁶ For anskaffelser iverksatt før 1. januar 2017 gjelder FOA § 5-1. Etter bestemmelsen kan anskaffelsen gjennomføres som åpen anbudskonkurranse, begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling. Konkurranse med forhandling kan gjennomføres enten ved at alle interesserte leverandører får levere tilbud, eller ved at oppdragsgiver gjør en utvelgelse av leverandører før disse gis mulighet til å levere tilbud.¹⁷

Anskaffelser som omfattes av forskriftens del I og III, skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse, jf. anskaffelsesforskriften § 13-1. På nærmere bestemte vilkår kan det benyttes konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring, konkurransepreget dialog eller konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring, jf. § 13-2 og § 13-3.¹⁸

Kunngjøring

Kravet om kunngjøring har som formål å sikre konkurranse ved anskaffelsen ved å nå ut til leverandørene som kan tenkes å inngi tilbud. Anskaffelser etter forskriften del I og II skal kunngjøres i Doffin, jf. anskaffelsesforskriften § 8-17.¹⁹ Anskaffelser etter del III skal i tillegg kunngjøres i TED-databasen, jf. anskaffelsesforskriften § 21-1.²⁰ Dersom kravet til kunngjøring ikke overholdes, er anskaffelsen å betrakte som en ulovlig direkte anskaffelse.²¹

Konkurransegrunnlag

For anskaffelser etter forskriftens del I og II skal oppdragsgiver utarbeide et konkurransegrunnlag dersom vilkårene for konkurransen ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, jf. anskaffelsesforskriften § 8-4.²² Konkurransegrunnlaget skal inneholde en tilstrekkelig og fullstendig beskrivelse av følgende:

- a. Hva som skal anskaffes,
- b. Hvilke kontraktvilkår som gjelder for oppdraget,
- c. Hvorvidt oppdragsgiveren vil inngå en rammeavtale,
- d. Hvordan oppdragsgiveren skal gjennomføre konkurransen,
- e. Hvilke krav som gjelder for innholdet i og utformingen av en forespørsel om å delta i konkurransen, eller for et tilbud,

¹⁶ Begge prosedyrene tillater at oppdragsgiver har dialog med leverandørene etter tilbudsfristens utløp. Begrepet «dialog» omfatter all kommunikasjon mellom oppdragsgiver og leverandørene, dvs. alt fra avklaringer av uklarheter eller retting av avvik til forhandlinger, jf. veileder til reglene om offentlige anskaffelser s. 104-105.

¹⁷ I visse unntakstilfeller har oppdragsgiver adgang til å gjøre anskaffelsen etter forskriftens del I, selv om den i utgangspunktet omfattes av del II, jf. FOA § 2-1 (2) og (3).

¹⁸ FOA § 14-1 jf. §§ 14-2, 14-3 og 14-4.

¹⁹ FOA § 9-1 (3).

²⁰ FOA § 18-1 (3).

²¹ Prop. 51 L (2015-2016) s. 86. For anskaffelser iverksatt før 1. januar 2017 fremgår det uttrykkelig av FOA § 4-1 (1) bokstav q.

²² FOA § 8-1.

- f. Andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av en forespørsel om å delta i konkurransen, eller for et tilbud.

For anskaffelser etter forskriftens del I og III skal det også utarbeides et konkurransegrunnlag dersom vilkårene for konkurransen ikke kan beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen, jf. anskaffelsesforskriften § 14-1. *I tillegg til kravene som er nevnt ovenfor, skal konkurransegrunnlaget gi en tilstrekkelig og fullstendig beskrivelse av følgende:*

- a. Når det opplyses hva som skal anskaffes, skal eventuelle kravspesifikasjoner og merkekrav inkluderes samt absolutte krav som alle leverandørene må oppfylle,
- b. Hvorvidt oppdragsgiver vil inngå et innovasjonspartnerskap eller etablere en dynamisk innkjøpsordning,
- c. Når det beskrives hvordan oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen, skal det opplyses om hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt, hvilke frister som gjelder, hvilke kvalifikasjonskrav og utvelgelseskriterier leverandørene må oppfylle, hvilke tildelingskriterier som gjelder, krav til kommunikasjon og hvorvidt elektroniske kataloger eller elektroniske auksjoner vil bli brukt.

Reglene om konkurransegrunnlag i anskaffelsesforskriften del III inneholder endringer fra tidligere regelverk. Etter FOA § 17-1 var oppdragsgiver forpliktet til å utarbeide konkurransegrunnlag, uavhengig av om vilkårene for konkurransen kunne beskrives tilstrekkelig utfyllende i kunngjøringen. Bestemmelsen gir en fullstendig liste over samtlige opplysninger konkurransegrunnlaget skulle inneholde. Det skulle blant annet angi den relative vekten av tildelingskriteriene eller tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge.

Kvalifikasjonskrav

Kvalifikasjonskrav er minimumskrav som knytter seg til leverandørens egnethet til å levere den aktuelle anskaffelsen. For anskaffelser etter forskriften del I og II har oppdragsgiver en betydelig skjønnsfrihet knyttet til hvilke kvalifikasjonskrav som ønskes benyttet. Kravene kan blant annet knytte seg til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner, og finansielle og økonomiske stilling, jf. anskaffelsesforskriften § 8-7.²³ For anskaffelser etter forskriften del I og III er det i § 16-1 opplistet hvilke kvalifikasjonskrav som lovlig kan stilles. Kravene kan bare gjelde registrering, autorisasjoner mv., jf. § 16-2, økonomisk og finansiell kapasitet, jf. § 16-13, og tekniske og faglige kvalifikasjoner, jf. § 16-5.²⁴ Kravene skal i begge tilfeller ha tilknytning til og stå i forhold til leveransen. Oppdragsgiver skal angi kvalifikasjonskravene sammen med de tilhørende dokumentasjonskravene i anskaffelsesdokumentene.²⁵

For anskaffelser foretatt før 1. januar 2017, gjelder FOA § 8-5 og § 17-5 om kvalifikasjonsgrunnlag. Etter bestemmelsene skal krav til leverandørens kvalifikasjoner i hovedtrekk angis i kunngjøringen og eventuelt utdypes i et eget kvalifikasjonsgrunnlag. Kunngjøringen må også angi hvordan leverandørene skal dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt.

²³ FOA § 8-4.

²⁴ For anskaffelser foretatt før 1. januar 2017 gjelder FOA § 17-4. I bestemmelsen presiseres det at vurderingen av leverandørens tekniske kvalifikasjoner særlig skal baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet. Videre at kravene ikke skal diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

²⁵ «Anskaffelsesdokumentene» er definert i § 4-2: «fellesbetegnelse for kunngjøringen, konkurransegrunnlaget og det europeiske egenerklæringsskjemaet».

Gjennomføring av konkurranse

Dersom anskaffelsen skal følge forskriften del I og II og oppdragsgiver har valgt *åpen tilbudskonkurranse*, jf. anskaffelsesforskriften § 8-3, plikter oppdragsgiver å vurdere og evaluere alle innkomne tilbud. Dersom oppdragsgiver har valgt *begrenset tilbudskonkurranse* kan alle interesserte leverandører levere forespørsel om å delta i konkurransen. Oppdragsgiver må da først foreta en prekvalifisering, hvor han på bakgrunn av de innkomne forespørselene om deltakelse vurderer om leverandørene oppfyller kvalifikasjonskravene. Bare de leverandørene som oppfyller kvalifikasjonskravene og deretter blir invitert til å delta i konkurransen, kan gi tilbud.²⁶ Etter at tilbudsfristen har utløpt, skal oppdragsgiver beslutte om han skal ha dialog med en eller flere av leverandørene.²⁷ En eventuell utvelgelse skal skje i samsvar med likebehandlingsprinsippet. Dette innebærer at oppdragsgiver ikke kan gi opplysninger som kan gi noen av leverandørene en fordel fremfor andre. Oppdragsgiver skal avvise leverandører som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene, samt tilbud som lider av vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene eller andre formalfeil.²⁸ Valg av tilbud skal skje på grunnlag av objektive tildelingskriterier som skal angis i prioritert rekkefølge i anskaffelsesdokumentene. Tildelingskriteriene skal ha tilknytning til leveransen og kan for eksempel være pris, kvalitet, livssykluskostnader, miljø, sosiale hensyn og innovasjon. Tildelingskriteriene skal ikke være så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren ubegrenset valgfrihet.²⁹ Etter forskriften del I og III skal tildeling av kontrakt skje enten på basis av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige, hvilket tilbud som har den laveste kostnaden eller på grunnlag av det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet.³⁰

Anskaffelser foretatt før 1. januar 2017, og som skulle følge FOA del I og II, kunne foretas ved *åpen eller begrenset anbudskonkurranse* eller *ved konkurranse med forhandling*. Oppdragsgiver måtte i slike tilfeller først vurdere om leverandørene oppfylte kvalifikasjonskravene og om det var fremlagt skatteattest.³¹ Tildeling av kontrakt skulle skje på basis av hvilket tilbud som var det mest økonomisk fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som hadde den laveste prisen.³² Dersom tildeling av kontrakt skjedde på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skulle det benyttes kriterier som hadde tilknytning til kontraktsgjenstanden. Dette kunne eksempelvis være kvalitet, pris, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, miljøegenskaper, driftsomkostninger, rentabilitet, kundeservice, teknisk bistand eller tid for levering eller ferdigstillelse. Tildelingskriteriene måtte oppgis i kunngjøringen eller i konkurransegrunnlaget.³³ Der oppdragsgiver på forhånd hadde bestemt seg for prioriteringen eller vektningen av kriteriene, skulle dette også angis. For anskaffelser som var omfattet av forskriftens del I og III, måtte oppdragsgiver angi den relative vektningen for hvert av kriteriene. Dersom det etter oppdragsgivers skjønn av påviselige grunner ikke var mulig å foreta en vektning, måtte kriteriene angis i prioritert rekkefølge med det viktigste først.³⁴

Meddelelse om valg av leverandør og begrunnelse

Etter forskrift om offentlige anskaffelser §§ 10-1 og 25-1³⁵ skal oppdragsgiveren, når det er truffet en avgjørelse om valg av leverandør, skriftlig og samtidig gi alle de berørte leverandørene en

²⁶ Se «veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)», punkt 12.1.

²⁷ Anskaffelsesforskriften § 9-2 og § 9-3.

²⁸ Anskaffelsesforskriften §§ 9-4 - 9-6 og § 23-1, jf. §§ 24-1 – 24-9. Det samme følger av FOA §§ 11-10 – 11-12 og §§ 20-12 – 20-14 for anskaffelser foretatt før 1. januar 2017.

²⁹ Anskaffelsesforskriften § 8-11.

³⁰ Anskaffelsesforskriften § 18-1.

³¹ FOA § 11-1.

³² FOA § 13-2.

³³ FOA § 13-2 og § 22-2.

³⁴ FOA § 22-2 (3).

³⁵ FOA §§ 13-3 og 22-3

meddelelse om dette før kontrakten inngås. Oppdragsgiveren skal gi en begrunnelse for valget og angi en karenperiode i meddelelsen. Karenperiode er definert som tidsrommet mellom meddelelsen og det tidspunktet oppdragsgiver tidligst kan inngå kontrakt, og kravet om karenperiode har som formål å sikre en effektiv klageadgang³⁶. Begrunnelsen skal inneholde navnet på den valgte leverandøren og en redegjørelse for det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler i samsvar med tildelingskriteriene.

Anskaffelsesprotokoll og dokumentasjon

Oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS-terskelverdiene skal dokumentasjon oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten. Kontrakten skal oppbevares gjennom hele kontraktsperioden, jf. anskaffelsesforskriften § 7-1.

For anskaffelser etter forskriftens del I og II og del I og III inneholder forskriften detaljerte krav til hvilke opplysninger som skal følge av protokollen i den utstrekning de er relevante, jf. anskaffelsesforskriften §§ 10-5 og 25-5. Det skal blant annet fremgå hva som skal anskaffes, anslått verdi på kontrakten, begrunnelse for utvelgelse av leverandører til å delta i konkurransen, begrunnelse for avvisning og begrunnelse for valg av tilbud. Navnene på involverte leverandører skal også dokumenteres i protokollen.³⁷

På bakgrunn av foranstående utleder vi som revisjonskriterier for problemstillingen at Innkjøpstjenesten i Nord-Troms ved anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter skal:

- **Gjennomføre konkurranse**
- **Kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket**
- **Likebehandle leverandører**
- **Benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket**
- **Utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever**
- **Bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket**
- **Benytte tildelingskriterier i henhold til regelverket**
- **Meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket**
- **Føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket**
- **Sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig**

2.2.2 *Utleddning av revisjonskriterier for problemstilling 2*

Dokumentet *Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms* ble vedtatt 31.8.2010 og er undertegnet av daværende rådmenn i alle de seks kommunene. Dokumentet omtales heretter som *samarbeidsavtalen*. Samarbeidsavtalen inneholder informasjon om bakgrunnen for dannelsen av et felles innkjøpsorgan, hvordan innkjøpstjenesten skulle organiseres, krav til de deltakende kommunene, hva tjenesten skal arbeide med, samt kostnadsfordeling. Fordi samarbeidsavtalen gir uttrykk for deltakerkommunenes målsetninger med innkjøps samarbeidet og beskriver innkjøpstjenestens tiltenkte funksjon, er den en relevant kilde for utledning av revisjonskriterier.

³⁶ «Veileder til reglene om offentlige anskaffelser» pkt. 16.3.1

³⁷ Det samme følger av FOA § 3-1 (7) og § 3-2 for anskaffelser foretatt før 1. januar 2017.

Inngåelse av rammeavtaler

En sentral del av innkjøpssjefens arbeidsoppgaver er ifølge samarbeidsavtalen å inngå felles rammeavtaler for alle kommunene. Det oppgis her at slike rammeavtaler, i tillegg til å være økonomisk fordelaktige, ville være arbeidsbesparende for kommunene å forholde seg til. Flest mulig rammeavtaler for både varer og tjenester skulle avlaste brukerne og redusere behovet for enkeltanskaffelser. Av samarbeidsavtalen fremgår det at alle kommunene skal gis mulighet til å komme med innspill under utarbeidelse av kravspesifikasjon gjennom egne brukergrupper.

Utgangspunktet var at alle seks deltakerkommunene skulle være med på fellesanbud. Imidlertid ble det i samarbeidsavtalen tatt høyde for at enkelte kommuner kan velge å ikke delta på felles rammeavtaler når dette er formålstjenlig. I slike tilfeller skal dette meldes skriftlig til innkjøpsfunksjonen ved planlegging av anskaffelsen. Samarbeidskommunen vil da selv være ansvarlig for sine anskaffelser på dette området. Det presiseres i samarbeidsavtalen at slike avvik skal unngås i størst mulig grad.

Distribusjon av informasjon

Det fremgår av samarbeidsavtalen at det er et mål at oppdatert informasjon om rammeavtaler skulle være tilgjengelig for alle kommunene på intranett. I tillegg skulle det tilbys brukerstøtte per telefon. Følgende informasjon skal ifølge samarbeidsavtalen gjøres tilgjengelig for deltakerkommunene:

- Innkjøpsrelatert informasjon, nyheter osv.
- Informasjon om rammeavtaler
- Informasjon om pågående anskaffelsesprosesser
- Lover, forskrifter, retningslinjer og reglementer
- Prosedyrebeskrivelser
- Ulike maler for konkurransegrunnlag, protokoller, brevmalen osv.

I tillegg skulle det legges ut konfidensiell avtaleinformasjon om priser og lignende - med adgangsbegrensning.

Styringsgruppe og kontaktperson i deltakerkommunene

Etter samarbeidsavtalen skal hver deltakerkommune ha en kontaktperson som er tilknyttet innkjøpssamarbeidet. Rådmennene har det overordnede ansvaret for samarbeidet, men innkjøpssjefen skal i det daglige forholde seg til kontaktpersonen i den enkelte kommune. Før innkjøpssamarbeidet utlyser en konkurranse, har kontaktpersonen ansvar for å skaffe personer til brukergrupper for sin kommune og sørge for å skaffe bakgrunnsmateriale - for eksempel oversikt over kommunens forbruk og behov. Kontaktpersonen har også ansvar for all intern kommunikasjon for sin kommune og må holde seg oppdatert på rammeavtalene og hjelpe til med å sørge for at avtalene holdes. Kontaktpersonen inngår også som sin kommunes representant i styringsgruppa. Styringsgruppa skal ha jevnlig møter ut fra kommunenes og/eller innkjøpssjefens behov. Det fremgår ikke av avtalen hva som skal være innholdet i møtene, eller nærmere om hva styringsgruppa skal arbeide med. Styringsgruppa er ansvarlig for prioritering av arbeidsgrupper i ordningen. Rådmennene er ansvarlig for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til gruppa og melder endringer fortløpende til innkjøpssjef.

Rådgivning og kurs

Ifølge samarbeidsavtalen har innkjøpssamarbeidet ansvaret for å tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser, enten intern i den enkelte kommune eller ved

felleskurs. Kursene skal ifølge samarbeidsavtalen ha som hensikt å «*spre forståelsen av viktigheten av riktig bruk av rammeavtaler, grunnleggende anskaffelsesprinsipper og lignende*».

På bakgrunn av foranstående utleder vi følgende revisjonskriterier for problemstilling 2:

Innkjøpstjenesten skal:

- **Fremforhandle rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommunene**
- **Tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser**

Deltakerkommunene v/kontaktperson skal:

- **Sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune**
- **Skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser**

Styringsgruppa skal:

- **Avholde jevnlige møter**

Rådmennene i deltakerkommunene skal:

- **Sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa**

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon³⁸.

Ved oppstart av forvaltningsrevisjonen sendte revisor oppstartsbrev til samtlige av deltakerkommunene i innkjøpssamarbeidet. Revisor avholdt oppstartsmøter per telefon med de som var blitt oppnevnt som kontaktperson i de seks kommunene. Følgende har vært kontaktpersoner i anledning forvaltningsrevisjonen:

- Tore Li, økonomileder Kvæningen kommune
- Håkon Jørgensen, økonomileder Kåfjord kommune
- Hilde Grønaas, økonomisjef Lyngen kommune
- Rita Toresen, økonomisjef Nordreisa kommune
- Cissel Samuelsen, rådmann Skjervøy kommune
- Espen Li, økonomisjef Skjervøy kommune
- Gunnar Folden Grundetjern, økonomisjef Storfjord kommune

Med unntak av Cissel Samuelsen inngår alle de ovennevnte kontaktpersonene i styringsgruppa for innkjøpssamarbeidet. I forbindelse med oppstartsmøtene innhentet revisor noe informasjon om den enkelte kommunes anskaffelsespraksis og deres erfaringer med deltakelse i innkjøpssamarbeidet.

For å besvare problemstilling 1 har revisor gjort et utvalg av anskaffelser til gjenstand for nærmere undersøkelse. Kontaktpersonene i kommunene oppga at innkjøpssjefen i varierende grad hadde bistått kommunene med enkeltanskaffelser. I noen kommuner var dette gjort i stor grad og i andre kommuner i mindre eller ingen grad. Innkjøpstjenestens hovedoppgave er å fremforhandle fellesavtaler for alle deltakerkommunene. Av overordnet prosjektskisse som de seks kontrollutvalgene har vedtatt, fremgår det også at revisor i forvaltningsrevisjonen skulle ha fokus på fellesanskaffelser. På bakgrunn av dette valgte vi å fokusere våre undersøker på felles rammeavtaler. Følgende tre rammeavtaler ble valgt ut for nærmere undersøkelse i denne forvaltningsrevisjonen:

- Medisinske forbruksvarer
- PC og tynnklienter
- Salgs- og skjenkekontroller

En anskaffelsesprosess startes med en behovsvurdering og avsluttes med signering av kontrakt med valgt leverandør. Anskaffelsesprosesser skal, som vi redegjorde for i kapittel 2, være dokumenterte og etterprøvbare. Det innebærer at for alle faser i anskaffelsesprosessen skal oppdragsgiveren kunne legge frem dokumentasjon som gir en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en forståelse av anskaffelsesprosessen i sin helhet. Det er derfor i hovedsak skriftlig dokumentasjon som Innkjøpstjenesten i Nord-Troms har utarbeidet gjennom anskaffelsesprosessene, som er *relevante data* for revisjonens undersøkelse av problemstilling 1. Datamaterialet som vi legger til grunn for våre vurderinger, er innsamlet hovedsakelig ved bruk av dokumentanalyse som metode. For de

³⁸ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorsforbunds styre 1. februar 2011

utvalgte anskaffelsene har vi bedt innkjøpssjefen og/eller representanter fra deltakerkommuner om å sende oss dokumentasjon som belyser hele anskaffelsesprosessen; fra tilbudsinnhenting /kunngjøring til kontraktsinngåelse. Vi har også innhentet noe informasjon fra kunngjøringer i Doffin, og fra vedlegg til slike kunngjøringer. Vår vurdering av anskaffelsene avhenger av den samlede dokumentasjon som er lagt frem for den enkelte anskaffelse.

For å besvare problemstilling 2 og 3 har vi hovedsakelig basert oss på skriftlig og muntlig informasjon fra kommunene. Vi utarbeidet et spørreskjema der vi utledet spørsmål med utgangspunkt i bestemmelser i samarbeidsavtalen. Spørsmålene var knyttet til følgende tema:

- Fellesanbud
- Enkeltanbud
- Kompetanse
- Kontaktperson
- Styringsorganer
- Kommunens opplevelse av innkjøpssamarbeidet

Vi mottok svar på spørreskjemaene fra kontaktpersonene i alle de seks deltakerkommunene. Informasjonen som fremgikk av de utfylte spørreskjemaene, i tillegg til muntlig informasjon som ble gitt til revisor i oppstartsmøter med de enkelte kommunene, er lagt til grunn som faktagrunnlag i rapporten. Der vi har sett behov for utfyllende eller supplerende informasjon, har vi etterspurt dette i den enkelte kommune. Vi har også vært i telefonisk kontakt med innkjøpssjef Jonny Bless som har bistått med informasjon og dokumentasjon som vi har etterspurt.

Kommunestyret i Skjervøy behandlet i møte 25.10.2017 under sak 61/17 spørsmål om hvorvidt kommunen skulle fortsette å inngå i samarbeidet. I forbindelse med denne saken har tidligere innkjøpssjef utarbeidet et dokument der han evaluerer innkjøpssamarbeidet og kommer med noen betraktninger rundt hvordan det har fungert i perioden 2010-2017. Fakta, opplysninger og innkjøpssjefens synspunkter slik de fremgår av evalueringen, inngår i datamaterialet i denne rapporten. Annen skriftlig dokumentasjon som inngår faktagrunnlaget for vår rapport, er samarbeidsavtale utarbeidet ved etablering av samarbeidet og saksfremlegg fra K-sekretariatet IKS til kontrollutvalgene.

3.1.1 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingene. Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige.

En anskaffelsesprosess skal kunne etterprøves gjennom en analyse av oppdragsgivers dokumentasjon. Det er derfor i hovedsak skriftlig dokumentasjon fra innkjøpstjenesten som oppdragsgiver som er relevante data for problemstillingen om etterlevelse av regelverket. Som nevnt tidligere er slike data innhentet ved at revisor har sendt forespørsel om dokumentasjon til representanter for innkjøpstjenesten i Nord-Troms og fra deltakende kommuner. Revisor opplever at vi i varierende grad er blitt tilsendt den dokumentasjonen vi har etterspurt og som vi har ansett som nødvendig for å belyse anskaffelsesprosessen i sin helhet. Fordi de anskaffelsene vi skulle undersøke har vært gjennomført av tidligere innkjøpssjef som hadde kontorsted i Storfjord, skal mye av dokumentasjonen være lagret i Storfjord kommunes saksbehandlingssystem. Herfra har vi fått innhentet noe dokumentasjon. Representanten fra Storfjord kommune og innkjøpssamarbeidet

har imidlertid opplyst at en del av den nødvendige dokumentasjonen også ligger i andre systemer, og at det på grunn av begrensede tilganger og nye saksbehandlingssystemer har vært utfordrende for både Storfjord kommune og nåværende innkjøpssjef å fremskaffe denne.

For to av de undersøkte anskaffelsene har vi fått tilsendt *noe* av den etterspurte dokumentasjonen. For én av de utvalgte anskaffelsene har revisor ikke mottatt noe av den etterspurte dokumentasjonen, men vi har selv innhentet noe relevant dokumentasjon gjennom vedlegg til kunngjøringen i Doffin. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at vi for disse tre anskaffelsene har tilstrekkelige og relevante data til å kunne gjøre vurderinger opp mot *enkelte* av de revisjonskriteriene som vi har utledet i kapittel 2. For de delene av anskaffelsesprosessen der vi ikke har fått tilsendt nødvendig dokumentasjon, er revisors vurdering at vi ikke har data som muliggjør vurderinger opp mot revisjonskriteriene.

For alle tilfellene kan vi imidlertid gjøre vurderinger opp mot revisjonskriteriet om at vurderinger som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen, skal være dokumenterte. Det vil fremgå tydelig under fremstillingen av de enkelte anskaffelsene hvilke revisjonskriterier som det - på grunn av manglende dokumentasjon - ikke gjøres vurderinger av.

Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet som legges til grunn. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi fremlagt datamaterialet for kommunene og innkjøpssjefen. Vi har korrigert faktafeil som disse har påpekt, og gjort tilføyelser i datamaterialet på bakgrunn av utfyllende informasjon som de har gitt i forbindelse med dette. Informasjonen som vi legger til grunn i rapporten, er innhentet fra innkjøpssjefen og fra kommunalt ansatte som i egenskap av å være kontaktpersoner for innkjøpssamarbeidet må forutsettes å ha god kunnskap om de forholdene vi undersøker. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

3.1.2 Avgrensninger

Undersøkelsen retter seg primært mot selve innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms. Det vil si at vi som utgangspunkt ikke gjør undersøkelser og vurderinger av enkeltanskaffelser som er foretatt i den enkelte deltakerkommune. Et unntak fra denne avgrensningen finnes i kapittel 4.1 der vi gir en fremstilling av anskaffelser som innkjøpstjenesten har medvirket til, og som har kommet opp til behandling i KOFA. I kapittel 5.4.1 som omhandler kommunenes egen kompetanse på området for offentlige anskaffelser, viser vi også til konkrete tilfeller der de deltakende kommunene har opplevd at anskaffelser gjennomført at kommunalt ansatte har blitt innklaget til KOFA. I disse tilfellene gjør vi ikke vurderinger av anskaffelsesprosessen opp mot utledede revisjonskriterier.

4 ETTERLEVELSE AV REGELVERK

Har anskaffelser der innkjøpskontoret har medvirket til gjennomførelsen, herunder særlig fellesinnkjøp og rammeavtaler, vært i tråd med sentrale bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser?

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms skal ved anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggskontrakter:

- **Gjennomføre konkurranse**
- **Kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket**
- **Likebehandle leverandører**
- **Benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket**
- **Utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever**
- **Bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket**
- **Benytte tildelingskriterier i henhold til regelverket**
- **Meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket**
- **Føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket**
- **Sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig**

4.1 Avgjørelser i Klagenemda for offentlige anskaffelser

Ifølge evaluering gjort av tidligere innkjøpssjef har det i perioden siden etablering av samarbeidet vært gjennomført 153 kunngjøringer. Det er sannsynligvis gjennomført noen flere kunngjøringer etter at evalueringen ble gjort. Søk i databasen til KOFA viser at Innkjøpstjenesten i Nord-Troms ved to anledninger har blitt innklaget for brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Disse tilfellene gjelder inngåelse av felles rammeavtaler. I begge tilfellene har KOFA konkludert med brudd på regelverket. Sakene gjøres rede for i det følgende.

2011/313

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms kunngjorde 6. mai 2011 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av legemidler og apotekvarer. Apotek-1 klagde inn innkjøpssamarbeidet for brudd på LOA § 5 og FOA § 3-1. KOFA kom til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til forutberegnelighet ved evaluering av tildelingskriteriet «leveringsbetingelser». Dette fordi antall apotek i regionen og deres åpningstider ble vektlagt for tungt under vurderingen av tildelingskriteriet «leveringsbetingelser». KOFA kom også til at Innkjøpstjenesten hadde brutt FOA § 22-3 nr. 5 ved å endre den skjønsmessige evalueringen av tilbudene i tildelingsevalueringen.

2012/43

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms kunngjorde 24. november 2011 en åpen anbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale om medisinske forbruksvarer. Maske Gruppen AS klagde inn Innkjøpssamarbeidet for brudd på kravet til forutberegnelighet i LOA § 5. KOFA kom til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til forutberegnelighet ved å vektlegge egne erfaringer ved evaluering av tildelingskriteriene. KOFA kom også til at Innkjøpstjenesten hadde brutt kravet til

etterprøvnbarhet og gjennomsiktighet ved at det var uklart hvorvidt eksterne referanser var vektlagt ved evalueringen av tildelingskriteriene.

I tillegg til de ovenfor nevnte tilfellene har revisor fått informasjon om at Innkjøpstjenesten har vært involvert i anskaffelse av vintervedlikehold/brøytetjenester i Skjervøy kommune. I forbindelse med denne anskaffelsen ble Skjervøy kommune innklaget til KOFA av to leverandører, der klagenemnda kom frem til at det forelå brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Innkjøpstjenesten var også i 2016 involvert i anskaffelse av brøytetjenester i Nordreisa kommune. Anskaffelsen ble innklaget til KOFA, som i sak 2017/165 kom frem til at det forelå brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Ut over dette har revisor ikke informasjon om andre enkeltanskaffelser gjennomført av den enkelte samarbeidskommune der Innkjøpstjenesten har ytt bistand, og som har blitt innklaget til KOFA. Søk i KOFA sine databaser indikerer ikke at det finnes flere slike tilfeller. Vi tar imidlertid forbehold om at det likevel kan finnes slike tilfeller som revisor ikke er gjort kjent med.

4.2 Medisinske forbruksvarer

Revisors funn

Det ble 15.2.2018 inngått rammeavtale mellom kommunene i Innkjøps samarbeidet og leverandøren Helseservice Engros AS om levering av medisinsk forbruksmateriell. Av beskrivelsen i Doffin fremgår det at rammeavtalen omfattet produkter til sårbehandling, ernæring, hansker og bekledning, inkontinensprodukter, laboratorieprodukter, hygieneprodukter mv. Videre fremgår det at anskaffelsens totale verdi var beregnet til kr. 4 500 000 ekskl. mva, og av annen dokumentasjon som revisor har fått oversendt, fremgår det at anskaffelsen skulle gjennomføres etter forskriftens del I og III. Anskaffelsen er kunngjort nasjonalt (Doffin), og her fremgår det også at kunngjøringen er oversendt til TED-databasen. Av kunngjøringen fremgår det at anskaffelsen skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse.

Det er utarbeidet et konkurransegrunnlag for anskaffelsen som består av kravspesifikasjon, konkurranseregler og kontraktsvilkår. Her fremgår at det skal inngås en rammeavtale, hva som skal anskaffes samt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier. Det fremgår tilbudsfrist, krav til utforming av tilbud og til kommunikasjonen. Ifølge konkurransegrunnlaget skulle tildeling av kontrakt skje på basis av det beste forholdet mellom pris eller kostnad og kvalitet. Pris skulle vektes 60 %, kvalitet skulle vektes 30 % og service skulle vektes 10 %. Det er oppstilt kvalifikasjonskrav til eventuelle leverandører, og det angis hvilken dokumentasjon som skulle oversendes for å dokumentere at leverandørene oppfylte kriteriene. Kvalifikasjonskriteriene var tilknyttet organisatorisk og juridisk stilling (registreringer i foretaksregister, faglig register eller handelsregister, betalte skatter og avgifter), økonomisk og finansiell stilling (årlig omsetning de to siste årene på minimum to ganger den anslåtte verdien av kontrakten, positiv egenkapital, krav til likviditetsgrad) samt tekniske og faglige kvalifikasjoner (erfaring fra tilsvarende leveranser).

Kunngjøringen i Doffin er oppdatert med informasjon om kontraktsinngåelsen. Her fremgår at det kom inn ett tilbud i konkurransen.

Revisor har etterspurt ytterligere dokumentasjon fra innkjøpstjenesten for å kunne belyse denne konkrete anskaffelsesprosessen. Følgende dokumentasjon er etterspurt av revisor, men ikke oversendt til oss innen fastsatt frist:

- Anskaffelsesprotokoll
- Fullstendig tilbud fra valgte leverandør (Helseservice Engros AS) med alle vedlegg/bilag
- Dokumentasjon som viser at innkomne tilbud er vurdert opp mot kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier.

Revisors vurdering

Anskaffelsen er foretatt i 2018, og vurderes derfor etter gjeldende regelverk om offentlige anskaffelser. Vare- og tjenestekontrakter med anslått verdi over 1,75 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsesprosessen gjennomføres etter forskriftens del I og III. Som en følge av at anskaffelsen er kunngjort i Doffin og i TED-databasen, er revisors vurdering at revisjonskriteriet om å *kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket* er **oppfylt**. Fordi anskaffelsen er kunngjort i henhold til regelverket, er revisors vurdering også at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *gjennomføre konkurranse*. Anskaffelsen er gjennomført som en åpen anbudskonkurranse, og revisors vurdering er dermed av kriteriet om å *benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket* er **oppfylt**.

Konkurransegrunnlaget inneholder de opplysningene som det er krav om etter forskriften. Revisors vurdering er derfor at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder de opplysninger som forskriften krever*. Innkjøpstjenesten har oppstilt kvalifikasjonskrav som er lovlige etter forskrift om offentlige anskaffelser. Fordi revisor ikke har fått tilsendt dokumentasjon som viser at valgte tilbyder har dokumentert oppfyllelse av de oppstilte kvalifikasjonskrav, har revisor ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *bruke kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket*. Oppdragsgiver har benyttet tildelingskriterier som er lovlige etter forskriften. Fordi det bare kom inn ett tilbud i konkurransen, er det ikke relevant å vurdere hvorvidt oppdragsgiver i sitt valg av leverandør faktisk har *benyttet lovlige tildelingskriterier*. Av samme grunn er det heller ikke relevant å vurdere om innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *likebehandle leverandører*, eller å *meddele beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket*.

Revisor har etterspurt protokoll for anskaffelsen, men har ikke blitt forelagt denne. Revisor har dermed ikke grunnlag for å vurdere om innkjøpstjenesten har oppfylt kriteriet om å *føre anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket*. Innkjøpstjenesten har heller ikke oversendt fullstendig tilbud fra valgte leverandør, og heller ikke dokumentasjon som viser at valgte leverandør er vurdert opp mot, og oppfyller, oppstilte kvalifikasjonskrav. På bakgrunn av dette, sett i sammenheng med at anskaffelsesprotokoll heller ikke er oversendt, er revisors vurdering at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å *sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig*.

4.3 PC og tynnklienter

Revisors funn

Det ble 8.5.2018 inngått avtale mellom Skjervøy kommune og leverandøren Itello AS om kjøp av datamaskiner, tynne klienter, mobiler og PAD's. Det fremgår av dokumentasjonen til anskaffelsen at oppdragsgiver var alle de seks kommunene i innkjøps samarbeidet. Anskaffelsen er kunngjort i Doffin, men revisor kan ikke finne informasjon om at anskaffelsen er oversendt for kunngjøring i TED-databasen. Ifølge kunngjøringen var anskaffelsens verdi estimert til kr. 3 500 00 ekskl. mva. Det er utarbeidet et konkurransegrunnlag for anskaffelsen. Her fremgår informasjon om hva som skal anskaffes, at kommunen hadde til hensikt å inngå en parallell rammeavtale, og at konkurransen

skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse. Det fremgår krav til kontakt/kommunikasjon med oppdragsgiver. Det inneholder også informasjon om alle aktuelle frister, om hvordan tilbudet skulle utformes, og at tilbud skulle leveres elektronisk i KGVlight.com³⁹. Om tildelingskriterier og vektning av disse fremgikk følgende:

	% vektlegges
Pris levert kunden	55
Vurdering av bestillingsprosess	15
Service og garanti	15
Leveringstid	10
Miljøkrav Energy Star	5

Videre er det stilt kvalifikasjonskrav til eventuelle tilbydere. Kvalifikasjonskravene er knyttet til leverandørenes registrering og autorisasjon, økonomisk og finansiell kapasitet samt tekniske og faglige kvalifikasjoner.

Revisor har etterspurt ytterligere dokumentasjon fra innkjøpstjenesten for å kunne belyse denne konkrete anskaffelsesprosessen. Følgende dokumentasjon er etterspurt av revisor, men ikke oversendt til oss innen satt frist:

- Anskaffelsesprotokoll
- Tilbud fra valgt leverandør
- Dokumentasjon fra valgt leverandør som dokumenterer at leverandøren oppfyller eventuelle kvalifikasjonskrav
- Dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling for alle tilbydere

Revisors vurdering

Anskaffelsen er gjennomført i 2018, og skal derfor vurderes etter det på nåværende tidspunkt gjeldende regelverket. Vare- og tjenestekontrakter med estimert verdi over 2 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsesprosessen foretas etter forskriftens del I og III, noe som også er forutsatt fra oppdragsgivers side i konkurransegrunnlaget. Anskaffelser som reguleres av disse delene av regelverket, skal kunngjøres nasjonalt (Doffin) og i hele EØS-området (TED). Som en følge av at anskaffelsen ikke er kunngjort i TED-databasen, vurderer vi at *revisjonskriteriet om å kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket ikke er oppfylt*. På bakgrunn av at anskaffelsen ikke er kunngjort i TED-databasen er revisors vurdering også at innkjøpstjenesten **ikke fullt ut** har oppfylt kravet til å *gjennomføre konkurranse*. Anskaffelsen er gjennomført som en åpen anbudskonkurranse, og revisors vurdering er dermed at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *benytte tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket*. På bakgrunn av det konkurransegrunnlaget som revisor har fått oversendt, vurderer vi at innkjøpstjenesten har **oppfylt** kriteriet om å *utarbeide konkurransegrunnlag som inneholder opplysninger som forskriften krever*.

Av konkurransegrunnlaget fremgår det at oppdragsgiver har oppstilt både kvalifikasjonskrav og tildelingskriteriet som er lovlige etter forskriften. Fordi vi ikke har mottatt dokumentasjon på innkomne tilbud, og at disse tilbudene er blitt vurdert opp mot tildelingskriterier og kvalifikasjonskrav, har vi imidlertid ikke grunnlag for å vurdere om kvalifikasjonskrav og

³⁹ Konkurransегjennomføringsverktøy som kan benyttes i hele konkurranse gjennomføringen, fra kunngjøring til kontraktsinngåelse

tildelingskriterier faktisk har blitt *benyttet* i henhold til regelverket. På bakgrunn av manglende dokumentasjon har vi heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt oppdragsgiver har *likebehandlet leverandører, meddelt beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket, eller ført anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket*. I alle tilfeller er revisors vurdering, på bakgrunn av at slik dokumentasjon ikke har latt seg fremskaffe, at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføring av anskaffelsen er skriftlig.

4.4 Salgs- og skjenkekontroller

Revisors funn

Av dokumentasjon og informasjon som revisor har fått fra representanter i de ulike samarbeidskommunene, fremgår det at flere av kommunene deltar i en rammeavtale på området for salgs- og skjenkekontroller. Revisor har funnet en kunngjøring i Doffin som er datert 28.10.2016. Her fremgår at innkjøpstjenesten på vegne av kommunene i Nord-Troms hadde til hensikt å inngå avtale om «kontroll av salgs- og skjenkebevilgninger samt røykeforbud og internkontrollmapper». Anskaffelsens verdi var beregnet til kr. 1 550 000. Det fremgår videre at anskaffelsen skulle gjennomføres etter forskriftens del I og II og at det skulle benyttes åpen anbudskonkurranse.

Revisor finner at følgende dokumentasjon er vedlagt kunngjøringen i Doffin:

- Mal for kontrakt
- Mal for leverandørens tilbudsbrev
- Konkurransesgrunnlag
- Mal for leverandørens pristilbud og informasjon om utfylling av prisskjemaet

Konkurransesgrunnlaget inneholder informasjon om hva som skulle anskaffes, valgte anskaffelsesprosedyre, kriterier for tildeling av kontrakt samt hva tilbudene skulle inneholde og hvordan disse skulle utformes og leveres. Videre inneholder konkurransegrunnlaget frister for mottak av tilbud, adgang til å gi alternative tilbud og til å ta forbehold samt bruk av underleverandører. Av konkurransegrunnlaget fremgår også hvilke kvalifikasjonskrav som ble stilt til leverandøren; disse var knyttet til innbetaling av skatt og merverdiavgift, leverandørens organisatoriske og juridiske stilling, økonomisk og finansiell kapasitet samt tekniske og faglige kvalifikasjoner. Tildeling skulle skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet basert på følgende kriterier:

- Pris (50%)
- Kvalitet og service (50%)

Revisor finner at kunngjøringen i Doffin er oppdatert med informasjon om kontraktsinngåelse. Her fremgår at det kom inn fire tilbud i konkurransen, og at leverandøren Nordfjeldske Kontroll AS ble innstilt som valgt leverandør.

For å belyse selve konkurransegjennomføringen har revisor etterspurt følgende dokumentasjon:

- Kontrakt
- Anskaffelsesprotokoll
- Tilbud fra valgt leverandør
- Dokumentasjon som viser at valgt leverandør oppfyller eventuelle kvalifikasjonskrav

- Dokumentasjon som viser at oppdragsgiver har evaluert tilbydere samt begrunnelse for valgt leverandør
- Dokumentasjon som viser meddelelse av beslutning om kontraktstildeling til alle tilbydere

Revisor har ikke blitt tilsendt noe av den etterspurte dokumentasjonen fra innkjøpstjenesten eller representanter fra deltakerkommunene.

Revisors vurdering

Anskaffelsen er gjennomført i 2016, og skal derfor vurderes etter tidligere lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Vare- og tjenestekontrakter med estimert verdi under 1,75 millioner skulle på tidspunktet for anskaffelsen foretas etter forskriftens del I og II, noe som også er forutsatt fra oppdragsgivers side i konkurransegrunnlag og kunngjøring. Anskaffelser som på tidspunktet ble regulert av dette regelverket, skulle kunngjøres nasjonalt i Doffin. Revisor har funnet at dette er gjort i dette tilfellet, og vår vurdering er derfor at *revisjonskriteriet om å kunngjøre konkurranse i henhold til regelverket* er **oppfylt**. Det er forutsatt i konkurransedokumentene at anskaffelsen skulle gjennomføres som en åpen anbudskonkurranse. Revisors vurdering er at dette er tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket. Fordi vi ikke har dokumentasjon som belyser selve konkurransegjennomføringen, har vi imidlertid ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet tillatt anskaffelsesprosedyre etter regelverket*.

Innkjøpstjenesten har *utarbeidet et konkurransegrunnlag som inneholder de opplysninger som forskriften krever*. Revisors vurdering er dermed at dette revisjonskriteriet er **oppfylt**. Videre har innkjøpstjenesten oppstilt kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier som det etter regelverket om offentlige anskaffelser er anledning til å oppstille. Fordi vi ikke har dokumentasjon som viser tilbudene som kom inn i konkurransen og hvordan disse er vurdert opp mot hverandre, har vi ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet tildelingskriterier i henhold til regelverket*. Fordi vi ikke har dokumentasjon som viser hvorvidt valgte leverandør oppfylte de oppstilte kvalifikasjonskravene, har vi heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten faktisk har *benyttet kvalifikasjonskrav i henhold til regelverket*.

På bakgrunn av manglende dokumentasjon har revisor heller ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt innkjøpstjenesten har;

- Gjennomført konkurranse
- Likebehandlet leverandører
- Meddelt beslutning om kontraktstildeling i henhold til regelverket
- Ført anskaffelsesprotokoll i henhold til regelverket

I alle tilfeller er revisors vurdering, på bakgrunn av at den ovenfor nevnte dokumentasjonen ikke har latt seg fremskaffe, at innkjøpstjenesten **ikke har oppfylt** kriteriet om å *sikre at vurderinger og dokumentasjon som har betydning for gjennomføringen av anskaffelsen er skriftlig*.

4.5 Oppsummering og samlet konklusjon

Ovenstående funn og vurderinger viser at innkjøpstjenesten i to av de tre undersøkte tilfellene kan dokumentere oppfyllelse av enkelte, men ikke alle de her aktuelle, kravene i anskaffelsesregelverket. For én av de tre anskaffelsene kan innkjøpssamarbeidet ikke dokumentere oppfyllelse av noen av regelverkets krav. Dokumentasjon er etterspurt både fra innkjøpssjef og fra deltakerkommunen der tidligere innkjøpssjef hadde kontorsted. Revisor har heller ikke fått anvisning på hvem andre vi eventuelt kan henvende oss til for å få oversendt slik dokumentasjon.

Et grunnleggende prinsipp om etterprøvnbarhet skal gjelde for alle anskaffelser som omfattes av lov om offentlige anskaffelser⁴⁰. Etter forskrift om offentlige anskaffelser § 7-1 har oppdragsgiver plikt til å oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS-terskelverdiene, skal dokumentasjonen oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten. I tillegg skal vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen nedtegnes eller samles i en protokoll. Kravet til etterprøvnbarhet skal ivareta leverandørenes rettssikkerhet og gjøre det mulig for leverandører og eventuelle tredjeparter å undersøke om oppdragsgiver har fulgt reglene som gjelder for konkurransen. Oppdragsgiver må fortløpende sikre at de vurderinger og den dokumentasjonen som har betydning for gjennomføring av konkurransen er skriftlig, klar, og utfyllende nok til at en tredjeperson eller et klageorgan i ettertid kan få en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger⁴¹. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har innkjøpstjenesten ikke fremlagt slik dokumentasjon som kan gi en tredjeperson, i dette tilfellet revisor, en god forståelse av oppdragsgivers vurderinger i alle faser av anskaffelsesprosessen. Det er dermed ikke mulig å gjøre en fullstendig vurdering av om reglene om offentlige anskaffelser er etterlevd i de konkrete tilfellene, og dermed heller ikke hvorvidt om oppdragsgiver har opptrådt på en måte som sikrer effektiv forvaltning av fellesskapets ressurser. Det er etter revisors syn et brudd på det grunnleggende prinsippet om etterprøvnbarhet at det ikke kan fremlegges slik dokumentasjon. Revisor har fått informasjon som tilsier at fremskaffingen av slik dokumentasjon er utfordrende grunnet ansettelse av ny innkjøpssjef og skifte av saksbehandlingssystem. Det er etter revisors syn en svært uheldig situasjon dersom den dokumentasjonen som kan belyse anskaffelsesprosesser som er gjennomført fra 2010 og frem til medio 2018, ikke er eller kan gjøres fullstendig tilgjengelig for innkjøpstjenesten eller for en tredjeperson på nåværende tidspunkt.

Ovenstående funn og vurderinger gir grunnlag for å konkludere med at innkjøpstjenesten – og dermed de seks deltakerkommunene - har oppfylt enkelte av kravene i anskaffelsesregelverket, men samtidig brutt med helt sentrale bestemmelser i forbindelse med de undersøkte fellesinnkjøpene og rammeavtaler. Revisor vil særlig fremheve at regelverkets overordnede prinsipp om *etterprøvnbarhet* ikke synes å være etterlevd i noen av de tre undersøkte anskaffelsene.

⁴⁰ Anskaffelser med estimert verdi over kr 100 000

⁴¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/andre-kolonne/grunnleggende-prinsipper/id2518744/> 21.2.2019

5 OPPFYLLELSE AV SAMARBEIDSAVTALEN

Fungerer innkjøpssamarbeidet som beskrevet i samarbeidsavtalen?

Innkjøpstjenesten skal:

- Fremforhandle rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommunene
- Tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser

Kontaktperson i deltakerkommunene skal:

- Sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune
- Skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser

Styringsgruppa skal:

- Avholde jevnlig møter

Rådmennene i deltakerkommunene skal:

- Sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa
- Melde endringer i styringsgruppa fortløpende til innkjøpssjef

5.1 Innkjøpstjenestens kjernevirksomhet og hovedoppgaver

Revisors funn

Innledende om rammeavtaler

Av evalueringen som tidligere innkjøpssjef har utarbeidet, fremgår det en liste over rammeavtaler som innkjøpstjenesten hadde på tidspunktet (2017). Denne gjengis i nedenstående tabell.

	Rammeavtaler	Kvæ	Nor	Skj	Kåf	Lyn	Sto	Leverandør
1	Brannvegger IT	ja	ja	ja	ja	ja	ja	IT-Partner
2	Elektrisk Kraft	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Fjordkraft
3	Telefoni	Ja	ja	Ja	ja	ja	ja	Atea
5	Medikamenter	ja	ja	ja	ja	ja	ja	NMD
6	Medisinske forbruksvarer	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Helseservice
7	Rammeavtale på rengjøringsmidler og rekvisita	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
8	Kontor-,data og skolematriell	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
9	Arbeidsklær, ny konkurranse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	
10	Næringsmidler	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ASKO
11	Frukt og grønt	ja	ja	ja	ja	ja	ja	BAMA
12	Bakervarer	ja	ja	ja	egen	egen	egen	Fristelsen
13	Fersk fisk	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Schølberg
14	Forsikringer skade/person	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Ørstasamarb
15	Hotell og overnatting	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Rica
16	Kjøttvarer	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Mydland
19	Medisinsk og tekn gass	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Yara
20	Fyringsolje, drivstoff (bulk) og service fyringsanlegg	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Statoil, Shell,
21	Pumpeleveranse drivst parallell	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Flere
22	Papir og plast	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Staples
23	Biler					ja	ja	Helgesen
24	Biler	Kjøpt	Ja	Ja	Kjøpt			Autoplan
25	Bygg & konstr prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
26	Plan & arkitektur prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
27	Vann & avløp prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
28	Samferdsel prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
29	Sikkerhet prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
30	Energi prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
31	Miljø prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
32	VVS prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
33	Brann prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
34	Elektro prosjektering	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
36	Oppmåling	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
37	Prosjektledelse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
38	Byggeledelse	ja	ja	ja	ja	ja	ja	Parallell avt
39	Legemiddel- og medikamentgj.gang	ja	ja	ja	ja	ja	ja	NMD/Vitus

Videre fremgår det at de største rammeavtalene er innenfor områdene medisin/medikamenter, medisinske forbruksvarer, tekniske konsulent tjenester og skolebøker. Nåværende innkjøps sjef Jonny Bless har per telefon informert revisor om at han er usikker på hvorvidt det finnes en fullstendig oppdatert oversikt over alle rammeavtalene og hvem som er tilknyttet dem, men at det i alle fall vil utarbeides en oppdatert oversikt innen kort tid. Vi har også fått informasjon om at noen

av avtalene kanskje ikke lenger er gjeldende. Ovenstående tabell ble utarbeidet i 2017. Revisors gjennomgang av inngåtte rammeavtaler i kapittel 4 viser blant annet at det er inngått flere nye rammeavtaler i 2018. Vi oppfatter at vi ikke har fått tilgang til en fullstendig oppdatert oversikt over gjeldende rammeavtaler på tidspunktet for gjennomføring av forvaltningsrevisjonen, og vi tar derfor forbehold om at det kan være feil og mangler i ovenstående oversikt. Jonny Bless har informert revisor om at innkjøpstjenesten i løpet av våren 2019 vil etableres et felles system for alle deltakerkommunene som administrerer inngåtte avtaler, og at dette systemet skal gi en bedre oversikt over hvilke avtaler som finnes i kommunene. Dette skal også bli mulig for kommunene å søke i systemet for å finne ut hvorvidt innkjøpstjenesten har avtale på produkter som etterspørres.

Kommunenes deltakelse i fellesanskaffelser og kjennskap til relevante avtaler

Som nevnt innledningsvis i denne rapporten, var det ved etableringen tenkt at innkjøpstjenestens hovedoppgave skulle være inngåelse av felles rammeavtaler for alle kommunene. For at innkjøpssamarbeidet skal fungere som forutsatt i samarbeidsavtalen, er det derfor avgjørende at den enkelte deltakerkommune har kjennskap til hvilke rammeavtaler dennes kommune er tilknyttet og kan benytte seg av. For å avdekke i hvilken grad kommunene hadde slik kunnskap, stilte vi spørsmål i spørreskjema om *på hvilke områder kommunen var tilknyttet rammeavtaler som er fremforhandlet av innkjøpssamarbeidet*. Svarene vi fikk viste noe variasjon i hvilke rammeavtaler de enkelte kommunene mente å være tilknyttet. Noen kommuner, særlig Kvæningen og Lyngen, oppga at de var tilknyttet relativt mange rammeavtaler. Noen kommuner oppga å være tilknyttet færre avtaler: Kåfjord oppga at de var tilknyttet seks avtaler som var fremforhandlet av innkjøpstjenesten.

Representantene fra Kvæningen kommune og Lyngen kommune oversendte til revisor en oversikt over alle rammeavtaler som var fremforhandlet av innkjøpssamarbeidet, og hvilke av de seks kommunene som var tilknyttet til den enkelte avtalen. Vi fikk imidlertid informasjon om at enkelte av avtalene som fremgikk av oversiktene var «gått ut på dato» og at det for noen avtaler manglet informasjon om opsjon eller om hvorvidt avtalene var gyldige. Vi fant også at det var motstridende informasjon i de to oversiktene og mellom oversiktene og den øvrige informasjonen vi fikk fra kommunene om hvilke avtaler de var tilknyttet. Det var også motstrid mellom oversiktene vi fikk fra Kvæningen og Lyngen og ovenstående tabell som er utarbeidet av tidligere innkjøpssjef. Informasjonen indikerer at det både i kommunene og hos innkjøpstjenesten er usikkerhet rundt hvilke avtaler kommunen er tilknyttet og kan benytte seg av, og hvilke avtaler som for tiden er gjeldende.

Videre spurte vi om *den enkelte kommunen hadde rammeavtaler på noen områder som ikke var fremforhandlet av innkjøpssjefen, og som bare denne kommunen var tilknyttet*. Representantene fra Kvæningen, Kåfjord og Skjervøy svarte avkreftende på spørsmålet. Representanten fra Lyngen svarte at kommunen hadde egne rammeavtaler for leiebiler i hjemmetjenesten, leasing av multifunksjonsskrivere og brøyting/vintervedlikehold. Representanten fra Nordreisa oppga at kommunen hadde egne rammeavtaler for brøyting/vintervedlikehold, forsikring, byggeprosjekter samt noen avtaler på området for helse- og omsorg. Representantene fra Storfjord og Lyngen oppga at kommunene også på noen områder har rammeavtaler som er fremforhandlet av Troms Fylkeskommune. Revisors oppfatning er at *alle* kommunene som inngår i innkjøpssamarbeidet, bortsett fra Nordreisa, også er tilknyttet enkelte avtaler som er fremforhandlet av Troms Fylkeskommune. Revisor bemerker i den anledning at Troms Fylkeskommune i fylkestingssak 49/17 vedtok å avslutte sitt innkjøpssamarbeid med kommunene, men at avtalene som den enkelte kommune deltok i på tidspunktet for nedleggelse av samarbeidet fortsatt er gyldig for kommunene frem til avtalens utløp.

Utgangspunktet ved opprettelsen av innkjøpssamarbeidet var at alle de seks kommunene skulle delta i fellesanbudene. I enkelte tilfeller kunne det likevel åpnes for at enkelte kommuner avsto fra å delta i fellesanbud, men det fremgår av samarbeidsavtalen at slike avvik i størst mulig grad skal unngås. I spørreskjemaet spurte vi derfor *om kommunene i noen tilfeller hadde valgt å ikke delta i rammeavtaler som var blitt fremforhandlet på vegne av innkjøpssamarbeidet*. Kvænangen og Storfjord oppga at de ikke i noen tilfeller mener å ha avstått fra å ha deltatt i fellesanbud. Representanten fra Kåfjord oppgir å ikke huske om dette er gjort i noen tilfeller. Representanten fra Lyngen oppga at de ved ett tilfelle før 2013 valgte å ikke delta i felles anskaffelse av nytt økonomi- og lønssystem. Dette var fordi kommunen allerede hadde et velfungerende økonomisystem og derfor av økonomiske hensyn valgte å ikke delta i anskaffelsen. Representanten fra Nordreisa oppgir at de svært sjeldent har valgt å ikke delta i rammeavtaler, og at dette kun er i tilfeller der kommunen ikke har bruk for varer/tjenester som den aktuelle avtalen gjelder. Representanten fra Nordreisa oppgir også at kommunen har valgt å ikke delta på rammeavtaler for brødvarer og fisk, fordi disse rammeavtaleleverandørene etter deres syn ikke oppfyller kommunens krav til kvalitet. Kommunen har i disse tilfellene heller valgt å benytte seg av lokale leverandører. Representanten fra Skjervøy oppgir at de i noen tilfeller har valgt å ikke delta på fellesanbud, og at dette i hovedsak er på grunn av lokalt næringsliv.

Bistand ved enkeltanskaffelser

Ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble det forutsatt at innkjøpssjefens hovedoppgave skulle være å gjennomføre fellesanskaffelser på vegne av kommunen. Det ble imidlertid også åpnet for at innkjøpssjefen kunne bistå deltakerkommunene ved gjennomføring av enkeltanskaffelser som bare gjaldt for den enkelte kommune. I spørreskjemaet spurte revisor om representantene var kjent med hvorvidt kommunen hadde fått bistand fra innkjøpssamarbeidet ved gjennomføring av enkeltanskaffelser. Resultatene fra spørreskjemaet viste at dette har forekommet i relativt utstrakt grad. Kun Kvænangen kommune oppga å ikke være kjent med at kommunen hadde fått bistand fra innkjøpssjefen ved gjennomføring av enkeltanskaffelser. Representanten fra Kåfjord kommune oppga å ha fått bistand fra innkjøpssjefen ved kjøp av biler.

Lyngen kommune oppga å ha fått bistand fra innkjøpstjenesten ved flere enkeltanskaffelser, herunder:

- Leasing av multifunksjonsskrivere
- Leiebiler til hjemmetjenesten
- Festivalutstyr
- Kjøp av traktor og gravemaskin
- Kjøp av heiser til Lyngstunet
- Kjøp av hage traktor
- Kjøp av konsulent tjenester, geoteknisk vurdering
- Bistand i ulike byggeprosjekter

Nordreisa kommune oppga at de i noen tilfeller har fått bistand fra innkjøpssjefen ved enkeltanskaffelser, blant annet ved flere byggeprosjekter, tjenester i helse- og omsorg samt brøytekontrakter. Skjervøy kommune oppga at de hadde fått bistand ved anskaffelse av brøytekontrakt, bygging av barnehage og OPS⁴². Også Storfjord kommune har oppgitt at de ved flere anledninger har fått bistand ved enkeltanskaffelser. Dette gjelder flere større investeringsprosjekter, rammeavtale for vintervedlikehold samt inventar og møblering av nye bygg.

⁴² Offentlig-privat samarbeid

Videre oppgir alle de seks kommunene at det ikke i noen tilfeller er blitt gjennomført enkeltanskaffelser i kommunene der innkjøpssjefen har forestått hele anskaffelsesprosessen på vegne av kommunen. Revisor oppfatter at i de tilfeller innkjøpssjefen yter bistand ved gjennomføring av enkeltanskaffelser, gjøres dette i samarbeidet med den som gjennomfører innkjøpet i den aktuelle kommunen.

Revisors vurdering

Ifølge samarbeidsavtalen skulle arbeid med felles rammeavtaler være den viktigste arbeidsoppgaven for innkjøpstjenesten. På bakgrunn av den dokumentasjonen og informasjonen som revisor har innhentet fra kommunene, innkjøpssjefen og Doffin, er det ikke tvilsomt at det siden etableringen av samarbeidet har vært gjennomført mange kunngjøringer og inngått mange rammeavtaler. Det var også en forutsetning ved inngåelsen at innkjøpssamarbeidet at rammeavtaler skulle inngås på vegne av *alle* deltakerkommuner, og at unntak fra denne forutsetningen måtte forekomme i minst mulig grad. Revisor har funnet tilfeller der kommuner som inngår i samarbeidet har valgt å ikke delta på fellesanskaffelser. Det fremstår imidlertid som at dette har skjedd rent unntaksvis, og at alle deltakerkommunene som hovedregel har valgt å delta på felles rammeavtaler. Revisor har heller ikke indikasjoner på at deltakerkommuner i noen tilfeller ikke har blitt forespurt om å delta i fellesanskaffelser.

Videre har revisor funnet at innkjøpstjenesten i relativt utstrakt grad har ytt bistand til deltakerkommuner også i enkeltanskaffelser. Dette er også innenfor kjerneområdet av den virksomheten som innkjøpstjenesten ved etableringen var tenkt til å utføre. Revisor har ikke indikasjoner på at arbeidet med bistand i enkeltanskaffelser har gått ut over tjenestens kapasitet til å arbeide med felles rammeavtaler, som etter samarbeidsavtalen skulle være tjenestens hovedoppgave.

Revisors vurdering er at innkjøpskontoret beviselig har fremforhandlet flere rammeavtaler på vegne av innkjøpssamarbeidets deltakerkommuner, noe som isolert sett taler for at revisjonskriteriet om at innkjøpskontoret skal fremforhandle slike avtaler på vegne av deltakerkommunene, er oppfylt. Med henvisning til revisors fremstillinger og konklusjon tilknyttet problemstilling 1, vurderer revisor imidlertid at innkjøpskontorets fremforhandling av disse avtalene i flere tilfeller har vært kjennetegnet av avvik fra anskaffelsesregelverket. Det må forutsettes at en vesentlig hensikt med opprettelsen av innkjøpssamarbeidet (jf. samarbeidsavtalen) har vært å sikre at deltakerkommunenes inngåelse av rammeavtaler skulle skje i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dermed kan ikke revisor se at innkjøpskontorets fremforhandling av rammeavtaler – i hvert fall ikke i de tre undersøkte tilfellene samt «KOFA-behandlede» tilfeller - kan sies å oppfylle deltakerkommunenes hensikt med innkjøpssamarbeidet. I disse totalt fem tilfellene er derfor revisors vurdering at innkjøpstjenesten ikke har oppfylt revisjonskriteriet om å fremforhandle rammeavtaler på vegne av innkjøpstjenestens deltakerkommuner.

5.2 Styringsgruppa

Revisors funn

Styringsgruppa i innkjøpstjenesten består av en representant fra hver kommune. Per 2018 er følgende ansatte den enkelte kommunens representant i styringsgruppa:

Tabell 4: Representanter i styringsgruppa per kommune

Kommune	Representant i styringsgruppa
Kvæningen	Tore Li
Kåfjord	Håkon Jørgensen
Lyngen	Hilde Grønaas
Nordreisa	Rita Toresen
Skjervøy	Espen Li
Storfjord	Gunnar Folden Grundetjern

Revisor oppfatter at det på nåværende tidspunkt ikke er noen leder for styringsgruppa. Gjennom korrespondanse med innkjøpssjef og representanter fra de deltakende kommunene har revisor fått informasjon om at tidligere innkjøpssjef og medlemmene av styringsgruppa har hatt ulik oppfatning av hvem som skulle innkalle til møter. Representanter fra kommunene oppgir at intensjonen var at innkjøpssjefen skulle innkalle til møter, mens innkjøpssjefen hadde den oppfatningen at det var styringsgruppen selv som skulle innkalle til møter. Forhenværende innkjøpssjef Ole Rødum har tidligere gitt en evaluering av innkjøpssamarbeidet til Skjervøy kommune. I evalueringen nevnes blant annet utfordringer tilknyttet styringsgruppa:

«Jeg savner deltakelse fra styringsgruppa for innkjøp. Denne gruppa ble etablert da jeg ble rekruttert til jobben og fungerte til dels så lenge Rune Stifjell var leder, men så forsvant liksom gruppa. Etter at Einar Eriksen (Kåfjord) ble daglig leder i Ungbo har det ikke vært møte, og det har ikke blitt valgt ny leder. Jeg har ikke forstått det slik at det er innkjøpssjefen som skal styre sin egen styringsgruppe. Slik det er nå, kan denne gruppa oppløses og innkjøpssjefen kan forholde seg direkte til RU (rådmannsutvalget), som innkjøp gjør i dag når det skal rapporteres. Når det gjelder kompetanse på anskaffelser i kommunene, så bør den oppgraderes. Fram til nå har vi hatt Fylkeskommunens innkjøpsavdeling til å støtte oss på når det gjelder innkjøp som fylkeskommunen og kommunene har felles behov for. Dette blir det slutt med etter at Fylkeskommunen besluttet at samarbeid med kommunene på innkjøp skal opphøre. Dette betyr at dette behovet må dekkes av innkjøpssjefen, og disse anskaffelsene er alle såkalte del -3- anskaffelser (anskaffelser over NOK 1,75 mill.).»

Møtevirksomhet i styringsgruppa

Ifølge samarbeidsavtalen skal det avholdes jevnlig møter i styringsgruppa, og møter skal holdes etter kommunenes og innkjøpssjefens behov. I spørreskjemaet spurte vi om *hvordan arbeidet i styringsgruppa oppleves av representantene*. Representanten fra Kvæningen svarte at arbeidet i styringsgruppa opplevdes som sporadisk og lite strukturert. Videre at det i starten hadde vært møter to ganger i året, men at det de to siste årene ikke hadde vært så ofte. Representanten fra Lyngen oppgir at arbeidet i styringsgruppen ikke oppleves som godt nok strukturert og at stort fravær fra tidligere innkjøpssjef og få møtepunkter i styringsgruppa har ført til at det ikke har vært gode nok diskusjoner rundt nye rammeavtaler og større fellesanskaffelser. Representanten fra Nordreisa oppgir at det ikke har vært møte i styringsgruppa siden vedkommende ble representant i gruppa i august 2017 og at møter avholdes altfor sjeldent.

Fra representantene i Skjervøy kommune har revisor fått informasjon om at det ikke har vært møter i styringsgruppa de tre siste årene, men at innkjøpssjefen har forholdt seg til rådmannsutvalget⁴³ som styringsgruppe. Videre opplyses det at noen avklaringer gjøres med rådmannsutvalget per e-post - særlig ved forhandlinger om rammeavtaler og med tanke på anskaffelser som er klaget inn til KOFA. Rådmannsutvalget har møter ved behov og minst én gang i året. Ifølge representanten fra Skjervøy har rådmannsutvalget fulgt opp innkjøpssjefens arbeid med rammeavtaler, og det er den enkelte rådmann som i hvert enkelt tilfelle har gitt innkjøpssjefen fullmakt til å underskrive kontrakter på vegne av kommunen. Det oppgis at rådmannsutvalget også har påsett at innkjøpssjefen har oppdatert innkjøpsreglementet som er utarbeidet for kommunene i samarbeidet, og fått disse godkjent av kommunestyrene. Også representanten fra Storfjord har informert om at det har vært en vridning mot at det er Rådmannsutvalget som har fungert som styringsgruppe.

Revisor har spurt nåværende innkjøpssjef om når det sist ble avholdt møte i styringsgruppa og om det finnes referater fra disse møtene. Innkjøpssjefen opplyste at han ikke har tilgang på slike referater da han arbeider i et annet datasystem enn tidligere innkjøpssjef gjorde, men at det uansett ikke har vært møter i styringsgruppa på flere år. Ovenstående fremstilling viser at det er samsvar mellom tidligere innkjøpssjef, nåværende innkjøpssjefs og representantene i styringsgruppas betraktninger rundt hvordan arbeidet i gruppa fungerer. Innkjøpssjef Jonny Bless opplyser at han ønsker å gjeninnføre praksisen med møter i styringsgruppa, og at han vil kalle inn til møte i uke 10. Agenda for dette møtet skal være valg av leder, møtестruktur, kommende avtaler osv.

Ovenstående funn indikerer at innkjøpssjefen de senere årene i større grad har forholdt seg til rådmannsutvalget enn til styringsgruppa. På bakgrunn av denne informasjonen henvendte vi oss til representantene i styringsgruppa og spurte om de, som kommunens kontaktperson i innkjøpssamarbeidet, opplevde at relevant informasjon fra rådmannsutvalget ble videreformidlet til dem slik at de igjen får anledning til å videreformidle denne informasjonen utover i enheter og virksomheter i kommunen. Representanten fra Skjervøy svarte at han opplever at informasjonen «tynnes ut» når den går gjennom flere ledd og at det også foregår mye forskjellig i rådmannsutvalget, slik at relevant informasjon kanskje ikke har kommet godt nok frem til kontaktpersonen eller til andre ute på enhetene i kommunen. Representanten fra Lyngen oppgir at det har vært litt tilfeldig om og når relevant informasjon har kommet. Representanten fra Kvæningen kommune oppgir at rådmannen har videresendt protokoller fra møter i rådmannsutvalget uten at disse har blitt fulgt opp i særlig grad av ledergruppa i kommunen. Videre opplyser han at så lenge han har blitt direkte kontaktet, har han formidlet videre den informasjon og de forespørsler som til enhver tid har kommet til han. Han sier imidlertid at han ikke har hatt et bevisst forhold til at det kanskje finnes langt mer informasjon som burde ha vært formidlet ut i kommunen.

Revisors vurdering

Ovenstående funn viser at styringsgruppa til innkjøpstjenesten ikke fungerer som forutsatt. Funnene viser at det er enighet mellom gruppas medlemmer om at arbeidet i gruppa er ustrukturert og sporadisk. Da det ikke i det hele tatt kan dokumenteres at det er gjennomført møter i styringsgruppa de siste to-tre årene, er revisors vurdering at styringsgruppa **ikke har oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlig møter*. I denne forbindelse viser revisor også til informasjon fra kommunene og fra både nåværende og tidligere⁴⁴ innkjøpssjef om at det har vært usikkerhet rundt hvorvidt det er innkjøpssjefen eller styringsgruppa selv som skal innkalle til møter. Tidligere innkjøpssjef har i skriftlig evaluering fremholdt at han ikke har hatt en forståelse av at det var innkjøpssjefen selv som skulle styre sin egen styringsgruppe. Revisor bemerker i den anledning at deltakerkommunene, all

⁴³ Utvalg sammensatt av rådmennene i de seks deltakende kommunene

⁴⁴ Ved skriftlig evaluering

den tid det er disse som finansierer driften av innkjøpstjenesten og dermed står økonomisk ansvarlig ved eventuelt erstatningsansvar eller andre pålegg, bør ha en overordnet kontroll med innkjøpstjenestens virksomhet. Et slikt overordnet «påse»-ansvar taler etter revisors syn for at det er kommunene selv, ved styringsgruppas representanter, som bør ha ansvar for kontinuerlig arbeid og møtevirksomhet i gruppa og oppfølging av innkjøpstjenesten. Et slikt synspunkt understøttes etter revisors syn av at det ved etableringen av innkjøpssamarbeidet ble utnevnt en leder av styringsgruppa og at det ble fastslått i samarbeidsavtalen at det er styringsgruppa som er ansvarlig for prioritering av arbeidsoppgaver i virksomheten.

Revisor har ikke informasjon om at deltakerkommuner på noen tidspunkt ikke har hatt egen representant i styringsgruppa. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å *sørge for at egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa*. Når det gjelder kriteriet om at rådmennene i deltakerkommunene skal melde endringer i styringsgruppa fortløpende til innkjøpssjef, så har revisor ikke informasjon om slike endringer som har skjedd, og har dermed ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt rådmennene har oppfylt kriteriet om å melde slike endringer til innkjøpssjef. Vi viser imidlertid i den forbindelse til informasjon fra flere av representantene i styringsgruppa om at innkjøpssjefen har opprettholdt dialog med kommunene gjennom rådmannsutvalget.

5.3 Kurs og opplæring

Revisors funn

Av samarbeidsavtalen fremgår det at innkjøpsfunksjonen skulle ha ansvaret for å tilby samarbeidskommunene kurs og opplæring innenfor temaet offentlige anskaffelser. I spørreskjemaet til kommunene spurte vi *om det var gjennomført kurs og opplæring i regi av innkjøpssamarbeidet, og om hvorvidt kommunene opplevde at innkjøpstjenesten hadde bidratt til kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser i kommunen*. Kvæningen kommune oppga at det hadde vært arrangert kurs og opplæring i regi av samarbeidet. Også Kåfjord svarte ja på dette og uttrykte at deres opplevelse var at innkjøpssamarbeidet hadde bidratt til kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser. Lyngen kommune oppga at det har vært kurs i offentlige anskaffelser i regi av Nord-Troms studiesenter, men var usikker på om dette hadde vært arrangert av innkjøpstjenesten. Videre oppga Lyngen at kompetanseheving og overføring fra innkjøpstjenesten hovedsakelig har vært gjennom dialog med innkjøpssjef. Representanten fra Nordreisa oppgir at det har vært gjennomført ett kurs og at de opplever at innkjøpstjenesten har bidratt til kompetanseheving. De etterlyser imidlertid flere opplæringsrunder. Representanten fra Skjervøy kommune oppgir at samarbeidet har bidratt til kompetanseheving, men ikke i form av kurs eller opplæring. Representanten fra Storfjord kommune oppgir at det har vært gjennomført mindre kurs. Videre oppga Storfjord at da innkjøpssjefen frem til nyansettelsen i 2018 hadde kontorsted i Storfjord, så har innkjøpssamarbeidet bidratt til kompetanseheving gjennom bidrag i den daglige driften.

På bakgrunn av den ovenstående informasjonen er det utfordrende å si noe om i hvilken utstrekning det har vært gjennomført kurs og opplæring. Revisor har fått informasjon fra nåværende innkjøpssjef om at han kjente til ett tilfelle, før vedkommende ble ansatt, der innkjøpstjenesten i samarbeid med Nord-Troms studiesenter arrangerte et kurs på området for offentlige anskaffelser. I dette konkrete tilfellet ble det leid inn ekstern foredragsholder. Revisor har fått oversendt invitasjon til kurset fra representanten i Lyngen. Her fremgår at kurset ble holdt i regi av Nord-Troms Studiesenter i samarbeid med WSP Norge AS 19. april 2018. Revisor oppfatter ikke at det finnes dokumentasjon hos kommunene eller hos innkjøpstjenesten på at det har vært gjennomført kurs utover dette.

Nåværende innkjøpssjef Jonny Bless har informert om at han ønsker å gi informasjon og opplæring om offentlige anskaffelser til ansatte i kommunene, samt nye politikere etter kommunevalget høsten 2019. Han har uttrykt dette til rådmannen i Skjervøy, som skal ta det videre opp i rådmannsutvalget. Opplæring av ansatte ønsker han primært å gjennomføre i den enkelte kommune.

Revisors vurdering

Dokumentasjon som revisor har fått oversendt viser at det ved én anledning har vært arrangert kurs i offentlige anskaffelser i regi av innkjøpstjenesten og Nord-Troms studiesenter. Utover dette kurset kan det ikke dokumenteres at det har vært gjennomført kurs og opplæring for kommunene i samarbeidet i perioden etter etableringen av innkjøpssamarbeidet (2010-2019) og slike kurs kan heller ikke konkretiseres av representantene fra deltakerkommunene som revisor har vært i kontakt med. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at innkjøpstjenesten v/innkjøpssjefen **i liten grad** har oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*.

5.4 Kommunenes rolle i innkjøpssamarbeidet

Revisors funn

Rollefordeling og kontaktpersonens arbeidsoppgaver

I tidligere innkjøpssjefs evaluering av innkjøpssamarbeidet, fremgår følgende om rollefordelingen mellom kommunen og innkjøpssjefen i arbeidet med anskaffelsene:

«Rollefordelingen ved hensyn til anskaffelser er fra innkjøpssjefens ståsted at forholdsvis lite av de forberedende aktiviteter som er nødvendige for å iverksette en anskaffelse, foretas av kommunene. Når innkjøpssjefen kobles inn, blir det fokus på behovet som kommunen har og få dette avklart. Inntrykket er at behovet er lite avklart. Dette betyr at en prosess der innkjøpssjefen skal være veileder og sekretær blir til at innkjøpssjefen må eie prosjektet. Dette er ikke optimalt. Når dette er sagt, så er der noen i kommuner som har alt greit på stell når innkjøp kobles inn, og fokuset blir på konkurranседokumenter og kunngjøring/evaluering/tildeling. Men ofte blir det innkjøpssjef som må ta beslutningene.

Bruk av innkjøp varierer også mellom kommunene når det gjelder anskaffelser som kun gjelder én kommune.»

Representantene i styringsgruppa til innkjøpssamarbeidet fungerer også som kontaktperson for samarbeidet i den enkelte kommune. I spørreskjema har revisor spurt om *hva som er kontaktpersonenes arbeidsoppgaver*, og fått følgende svar fra de seks kontaktpersonene:

- Formidle info og forespørsler fra innkjøpssjef til ledergrupper og ulike avdelinger i kommunen
- Oppdatere anskaffelsesreglement del II
- Oppdatere kommunens innkjøpsside på intranett
- Informere internt om nye avtaler
- Veilede andre som skal gjennomføre anskaffelser

Kommunale brukergrupper ved fellesanskaffelser

For at innkjøpssamarbeidet skal fungere som tenkt i samarbeidsavtalen, er det avgjørende at det fremforhandles rammeavtaler som kommunene benytter seg av, og som er basert på deres behov og

erfaringer. Av samarbeidsavtalen fremgår det at kontaktpersonen, før en konkurranse starter, har ansvar for å skaffe personer til brukergrupper for sin kommune og for å fremskaffe bakgrunnsmateriale. Slikt bakgrunnsmateriale er for eksempel oversikt over kommunens forbruk, behov og lignende. Revisor har innhentet informasjon fra representantene om *hvordan deres kommune har arbeidet med brukergrupper, om dette har vært gjort i forkant av alle anskaffelser og om informasjon fra brukergruppene har blitt videreformidlet til innkjøps sjef i forkant av anskaffelser*. På dette spørsmålet fikk vi svar fra fem av seks kommuner.

Representanten fra Skjervøy kommune oppga at det kun unntaksvis har vært satt sammen kommunale brukergrupper. I disse tilfellene har informasjon fra brukergruppene blitt tilsendt direkte til innkjøps sjefen uten noen intern dokumentasjon av dette arbeidet. Videre informeres det om at innkjøps sjefen i mange tilfeller selv har organisert innhenting av bakgrunnsmateriale for alle kommunene, og at dette har vært gjort ved direkte kontakt med de i kommunene som har vært fagansvarlig for området det skal inngås avtale på. På spørsmål om hva som er grunnen til at arbeidet med kommunale brukergrupper ikke har fungert, oppgis det at mange avtaler er reforhandlet med samme innhold som tidligere og at det i slike tilfeller ikke har vært behov for nye brukergrupper. Det oppgis også at de innkjøpsansvarlige i kommunene ikke har vært godt nok knyttet opp mot innkjøps sjefen.

Representanten fra Lyngen oppgir å ikke ha full oversikt over arbeidet med brukergrupper, men at vedkommende har mottatt henvendelser angående dette i tilfeller der innkjøps sjefen ikke har hatt direkte kontakt med kommunalsjef eller andre i kommunen i forbindelse med anskaffelser. Representanten oppgir selv å ha vært med i noen brukergrupper, og at hennes oppfatning er at det i de aller fleste tilfeller har blitt nedsatt brukergrupper i kommunen ved anskaffelser. Representanten kan imidlertid ikke garantere at det er gjort for alle anskaffelser. Arbeidet dokumenteres ved at bakgrunnsmateriale formidles til innkjøpstjenesten ved forespørsel, og utover dette har kommunen ikke egne rutiner for dokumentasjon av arbeidet med brukergrupper. Representanten fra Lyngen oppga også å ha fått noen tilbakemeldinger fra deltakere i brukergrupper på at involvering ikke oppleves å ha vært god nok, at de ikke har blitt hørt, eller at ikke er enige i resultatet av konkurransen. Videre kommenterer representanten sistnevnte forhold; at man ikke er enig i resultatet av konkurransen, *kan* knyttes til manglende kunnskap om anskaffelsesprosessen og til at tildelingskriteriene ikke har vært gode og klare nok.

Representanten fra Kvæningen oppga at han visste at det har vært brukergruppemøter i forkant av rammeavtaler og at vedkommende tidligere har formidlet kontakt mellom innkjøps sjef og kommunens avdeling/sectorleder ved inngåelse av rammeavtaler på områdene for medisin, medisinsk forbruksmateriell, renholdsprodukter og kontorrekvisita. Representanten fra Kvæningen spurte også flere andre ansatte i kommunen om de kjente til hvordan arbeidet med brukergrupper hadde fungert, men ingen av dem han spurte kunne gi et klart svar på hvorvidt det var avholdt møter i brukergrupper i forbindelse med rammeavtaler eller om slike møter var dokumentert. Ifølge representanten fra Kvæningen ser det ut til å være mangel på skriftlighet i tidligere prosesser angående innkjøp og rammeavtaler.

Representanten fra Nordreisa kommune opplyste at det stort sett er virksomhetsledere som, i samråd med sectorleder, har opprettet brukergrupper i forkant av et anbud. Som hovedregel opprettes det brukergrupper på alle innkjøp som gjøres via innkjøps sjefen. Brukergruppemøtene blir i stor grad dokumentert, og den dokumentasjonen/informasjonen som møtene resulterer i, inngår i konkurransegrunnlaget ved et anbud. Ifølge representanten fra Nordreisa kommune har disse brukergruppene som hovedregel fungert godt, men at arbeidet i enkelte tilfeller kunne ha vært gjort bedre. Noen ganger har det vært uenigheter i brukergruppen på bakgrunn av urealistiske

forventninger til innkjøp. Avslutningsvis presiserer representanten at de i Nordreisa kommune konkluderer med at slike grupper er en nødvendighet for gjennomføringen av anskaffelsesprosesser.

Representanten fra Storfjord kommune oppgir at han ikke har blitt forespurt om deltakelse i brukergrupper etter at han ble kontaktperson i styringsgruppa i 2017, men han mener at tidligere innkjøpssjef har hatt slike brukermøter i forkant av nye anskaffelsesprosesser. Han har videreformidlet til revisor tilbakemelding fra en virksomhetsleder i kommunen som oppgir at denne har deltatt i brukergruppemøte i 2012, men at det siden da ikke har vært arrangert slike møter når avtaler har blitt fornyet eller endret. Innkjøpssjefen har henvendt seg på e-post og bedt om tilbakemeldinger og erfaringer tilknyttet de inngåtte avtalene. Vedkommende opplever at dette har fungert godt.

Avtalelojalitet

Videre stilte revisor spørsmål rundt *kommunenes lojalitet til rammeavtalene, og hva som eventuelt er grunnen til at de ikke benytter seg av de rammeavtalene som foreligger*. Representantene fra Kvænangen, Kåfjord og Lyngen svarte at selv om hovedregelen er at de benytter seg av rammeavtaleleverandørene, så er det ikke alltid at dette skjer. Dette oppgis å være av praktiske grunner; dersom de som foretar innkjøpene ikke er kjent med at det foreligger en avtale på området, eller at avtalen ikke er lett tilgjengelig. Manglende avtalelojalitet blant de som gjennomfører innkjøpene oppgis også å være en grunn. Nordreisa kommune opplyser at de *i all hovedsak* benytter seg av de avtalene som foreligger. Skjervøy kommune oppgir at de ikke alltid benytter seg av avtalene som foreligger. Grunner til dette oppgis å være at andre leverandører har lavere pris, eller at en ønsker å benytte seg av lokale leverandører. Storfjord kommune oppgir at de i all hovedsak utviser avtalelojalitet og at i tilfeller der de ikke har benyttet seg av rammeavtalene, er dette på grunn av at den som foretar innkjøpet ikke kjenner til avtalen, eller for å dekke opp hastebehov.

Revisors vurdering

Ovenstående informasjon fra de ulike kommunene indikerer at brukergrupper har vært brukt i varierende grad og at enkelte kommuner har praktisert dette i større utstrekning enn andre. Informasjonen indikerer også at det er innkjøpssjefen selv som i mange tilfeller har hatt ansvar for å innhente bakgrunnsinformasjon og at kontaktpersonene i kommunene ikke har vært ansvarlige for dette i den grad det var forutsatt i samarbeidsavtalen.

Revisor oppfatter at dokumentasjon fra arbeidet i slike brukergrupper i liten grad er tilgjengelig og systematisert hos kommunene eller innkjøpstjenesten. Basert på den informasjonen som er gitt fra representanter i kommunene, er det ikke mulig å si noe konkret om i hvor mange tilfeller det er satt ned kommunale brukergrupper i forkant av felles anskaffelser. Av informasjonen fra kommunene, sett i sammenheng med antall avtaler som er inngått og kunngjøringer som er gjort i perioden 2010-2019, fremstår det i alle tilfeller som klart at kommunale brukergrupper ikke har vært nedsatt i alle kommunene i forkant av *alle* anskaffelser og avtaleinngåelser. Revisor viser også til informasjon gitt i skriftlig evaluering av tidligere innkjøpssjef, hvor han påpeker at flere kommuner i for liten grad gjør forberedende arbeid i forkant av anskaffelser, og at behovet i kommunene ofte er uavklart idet innkjøpskontoret kobles inn. På bakgrunn av ovenstående er revisors vurdering at deltakerkommunene v/kontaktperson kun **i noen grad** har oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av fellesanskaffelser*.

Ved etableringen av samarbeidet ble det bestemt i samarbeidsavtalen at deltakerkommunenes kontaktperson skulle sørge for å kommunisere informasjon om innkjøpssamarbeidet arbeid innad i

sin kommune. Som nevnt tidligere i rapporten, er det en forutsetning for at målet om økonomiske og ressursmessige besparelser skal nås at det fremforhandles avtaler som kommunene faktisk benytter seg av. Tidligere i dette delkapittelet har vi presentert funn som indikerer manglende lojalitet til felles rammeavtaler, og som viser at deltakerkommunene ikke i alle tilfeller benytter seg av avtalene som foreligger. Flere av kommunene oppgir at grunner til dette er at de som foretar innkjøp i kommunen ikke er kjent med hvilke rammeavtaler som foreligger. Vi har også presentert funn som viser at det er relativt stor usikkerhet blant kommunenes kontaktpersoner om hvilke avtaler kommunen er tilknyttet, og om tidligere avtaler er gått ut eller fornyet. Når de ansatte i deltakerkommunene som foretar innkjøp ikke er kjent med hvilke avtaler kommunen er tilknyttet, er dette en indikasjon på at informasjon fra innkjøpskontoret ikke er blitt godt nok kommunisert ut i kommunene. På bakgrunn av ovenstående er revisors vurdering at deltakerkommunene v/kontaktperson kun **i noen grad** har oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune*. Revisor understreker imidlertid at våre funn indikerer at denne situasjonen delvis også skyldes utilstrekkelig informasjonsflyt fra innkjøpskontoret og at rådmennene i kommunene ikke nødvendigvis har viderekommunisert all relevant informasjon i de tilfellene innkjøpssjefen har forholdt seg til rådmannsutvalget i stedet for styringsgruppa. Enkelte av representantene fra deltakerkommunene har påpekt at informasjonsflyten fra innkjøpskontoret til kommunene ikke har vært tilfredsstillende og at det ikke har vært noen enkel måte for kommunalt ansatte, heller ikke kontaktpersonene, å finne ut hvilke avtaler kommunen er tilknyttet.

5.5 Kommunenes opplevelse av samarbeidet og dets nytteverdi

I spørreskjema til kontaktpersonene i kommunene stilte vi spørsmål *om kommunen opplevde at det var utfordringer knyttet til samarbeidet, og om hvor nyttig samarbeidet opplevdes å være av kommunen*.

Representanten fra Kåfjord oppgir at det ikke oppleves å ha vært utfordringer knyttet til samarbeidet, at samarbeidet oppleves som veldig nyttig, og at kommunen ved innkjøpstjenesten har lett tilgang på rådgivning.

Representanten fra Kvænangen kommune oppgir at avstand til innkjøpssjefens kontor den tiden dette var i Storfjord, medførte at kommunen fikk lite oppfølging og besøk. Likevel mener representanten at samarbeidet har opplevdes som svært nyttig og at kommunen ikke ville ha vært tilknyttet like mange innkjøpsavtaler dersom de ikke var med i samarbeidet.

Representanten fra Lyngen oppgir at utfordringer i all hovedsak har vært knyttet til fravær. Kommunen har også opplevd å få råd som har vist seg å ikke være i tråd med regelverket. Likevel mener representanten at samarbeidet oppleves som nyttig og at kommunen er avhengig av å være tilknyttet samarbeidet all den tid de selv ikke har kompetanse eller ressurser til å gjennomføre alle anskaffelser selv.

Representanten fra Nordreisa oppgir at det har vært utfordringer knyttet til at den tidligere innkjøpssjefen har sett ut til å ha personlige preferanser på hvilke leverandører som skal velges. I viser kommunens representant til at det har vært mangelfull oppfølging av avtaler. Representanten mener imidlertid at samarbeidet oppleves som nyttig fordi innkjøpssjefen innehar kompetanse som mangler i kommunene, og fordi han utfører arbeidsoppgaver som ikke kan pålegges en eksisterende stilling i kommunen.

Representanten fra Skjervøy oppgir at det fra politisk hold har vært uttrykt misnøye med hvorvidt samarbeidet faktisk gir økonomiske besparelser. Fra administrativt hold har det vært stilt spørsmål ved kompetansen i samarbeidet. Som en utfordring oppgis at innkjøpssjefen ikke har holdt tilstrekkelig kontakt med det kommunale apparatet - slik at informasjon og opplæring i for liten grad viderefremmes utover i kommunen. Representanten uttrykker også at det har vært vanskelig å forholde seg til rammeavtalene.

Representanten fra Storfjord oppgir at innkjøpstjenesten har for lite ressurser, og at dette har blitt spesielt synlig for Storfjord etter at innkjøpssjefen flyttet kontorsted til Skjervøy. Videre opplyser han at samarbeidet har vært svært nyttig for kommunen og at det er viktig at kommunen har en fagperson å forholde seg til på området for offentlige anskaffelser da de ikke har anledning til å inneha denne kompetansen selv.

Videre spurte vi representantene hvilke eventuelle tiltak som etter deres syn bør iverksettes for at innkjøpstjenesten skal fungere optimalt og som forutsatt i samarbeidsavtalen. Følgende tiltak ble foreslått:

- Innkjøpssjefen tar mer styring på hva som skal gjennomføres av rammeavtaler
- Bedre informasjon til kommunen og til aktuelle enheter om hvilke innkjøpsavtaler som finnes. Det må lages bedre oversikter på kommunenes intranett slik at den enkelte som skal gjøre bestillinger som omfattes av inngåtte rammeavtaler, lett kan finne frem til hvilke avtaler som finnes
- Faste møter med rådmannens ledergruppe der kommende prosjekter diskuteres og strategier legges
- Innkjøpssjef kan delta i budsjettprosess i kommunene slik at han får kunnskap om kommende prosjekter
- Deltakelse i formannskaps- og kommunestyremøter minimum en gang årlig, hvor innkjøpssjefen informerer om hva som er gjort i innkjøpstjenesten
- Felles kurs for utvalgte faggrupper i kommunene, der innholdet er tilpasset deres fagområde
- Felles plattform for avtaler, rutiner og maler
- Flere møtepunkter i styringsgruppa
- Større grad av lokal kursing slik at flere anskaffelser kan gjennomføres lokalt

Espen Li i Skjervøy kommune har informert revisor om at nytilsatt innkjøpssjef Jonny Bless etter tilsettelsen har hatt møte med rådmannsutvalget i Nord-Troms. Følgende er protokollert fra det aktuelle møtet:

«Innkjøpssjefen orienterer om erfaringer så langt og pågående anskaffelsesprosesser:

- *Kompetansen må økes ifht anskaffelser under terskelverdier. Bekymring for å gjøre noe galt og for å bli tatt for noe.*
- *Tilgang til inngåtte avtaler på intranett – de som ligger der nå gikk ut i 2015.*
- *Saksbehandlingssystemet er utdatert, som ansatte ikke kjenner godt og som de kvier seg for å bruke.*
- *Kontroll av anskaffelser under 1,3 mill.*
- *Oppdatere reglement, og si noe om hvor ofte det skal oppdateres.*
- *Bedriftshelsetjeneste – anskaffelsesprosess er i gang, utarbeider kriterier for avtale. Avtale signeres innen 1.1.2019.*

- *Innovative anskaffelser – nye løsninger med vide kriterier i dialog med markedet- Behovet formidles – markedet kommer med løsningen. Samling i regi av NHO.*
- *Elektronisk fakturering – høringssvar*
- *Anskaffelsesreglement – kriteriene, likebehandlingsprinsippet*
- *Bli kjent og hjelpe til i den enkelte kommune for å øke kompetansen på innkjøp*
- *Innkjøp av nytt system for sak- og arkiv – nedsatt arbeidsgruppe. Frank Pedersen kaller inn.*

Drøfting av prioritering av oppgaver i samarbeidet

- *Felles anskaffelser*
- *Enkeltanskaffelser i den enkelte kommune*

Drøfting av organisering og rollefordelinger mellom innkjøpssjef og kommunene

- *Hvem skal delta styringsgruppe og være kontaktpersoner i kommunene?*
 - *Økonomisjef i styringsgruppe for å ha kontroll med avtaler*
 - *Etatsleder som har flest anskaffelser – informasjon om avtaler som finnes i organisasjonen*
 - *Andre fagpersoner – tverrfaglige anskaffelsesteam i kommunene i forbindelse med større saker*
 - *Sy sammen grupper når større rammeavtaler skal inngås*
 - *Studiesenterets kan brukes som verktøy i arbeid med kurs og kompetanseheving»*

5.6 Oppsummering og samlet konklusjon

Ved etableringen av innkjøpstjenesten i Nord-Troms var målsetningen at deltakerkommunene skulle tilknyttes rammeavtaler basert på strategiske vurderinger av hvilke vare- og tjenesteavtaler de hadde behov for, og at bruk av slike rammeavtaler skulle virke tids- og ressursbesparende for den enkelte deltakerkommune. Det ble forutsatt i samarbeidsavtalen at informasjon om slike avtaler skulle gjøres tilgjengelig på intranett og forenkle innkjøp som gjøres i enheter og virksomheter i den enkelte deltakerkommune. Det var også en målsetning at det skulle skje en kompetanseheving på området for offentlige anskaffelser i kommunene ved at innkjøpskontoret skulle tilby kurs og opplæring. Gjennom forvaltningsrevisjonen har revisor innhentet informasjon og vurdert denne opp mot utledede revisjonskriterier, for å besvare hvorvidt innkjøpssamarbeidet fungerer som beskrevet i samarbeidsavtalen.

På bakgrunnen av funnene i rapporten har revisor gjort følgende oppsummerte vurderinger:

- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har i de her undersøkte tilfellene **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal fremforhandles rammeavtaler på vegne av alle deltakerkommuner*. Vurderingen bygger på at de undersøkte anskaffelsene ikke er gjennomført i tråd med anskaffelsesregelverket.
- Styringsgruppa har **ikke oppfylt** kriteriet om at *det skal avholdes jevnlige møter*
- Rådmennene i deltakerkommunene har **oppfylt** kriteriet om å sørge for at *egen kommune til enhver tid har oppnevnt representant til styringsgruppa*
- Innkjøpstjenesten v/innkjøpssjef har **i liten grad** oppfylt kriteriet om at *samarbeidskommunene skal tilbys kurs og opplæring innenfor offentlige anskaffelser*

- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *skaffe bakgrunnsmateriale tilknyttet sin kommunes forbruk og behov ved å etablere kommunale brukergrupper i forkant av felles anskaffelser*
- Deltakerkommunene v/kontaktperson har kun **i noen grad** oppfylt kriteriet om å *sørge for å kommunisere innkjøpssamarbeidets virksomhet innad i sin kommune*

Ovenstående kriterier er utledet direkte fra samarbeidsavtalen som ble utarbeidet ved etablering av innkjøpssamarbeidet. Da fem av seks kriterier vurderes som ikke oppfylt, i liten grad oppfylt eller kun til dels oppfylt, er dette klare indikasjoner på at innkjøpssamarbeidet til nå ikke har fungert som beskrevet i samarbeidsavtalen. De funnene som er gjort i forvaltningsrevisjonen viser at disse manglene ved samarbeidet har relativt store negative virkninger for oppfyllelse av målene i samarbeidsavtalen. Manglende styringsgruppemøter svekker kommunenes overordnede kontroll med innkjøpstjenestens virksomhet, og manglende kontakt og informasjonsflyt mellom innkjøpstjenesten og kommunene medvirker til at de som foretar innkjøp i kommunene, ikke har oversikt over hvilke avtaler de er tilknyttet og skal forholde seg til. Varierende bruk av brukergrupper i kommunene i forkant av anskaffelser kan medføre risiko for lite treffende og tilpassede rammeavtaler. Disse forholdene er klart egnet til å vanskeliggjøre oppnåelse av målsetningene i samarbeidsavtalen.

Det er imidlertid også grunn til å påpeke at de fleste representantene fra deltakerkommunene som revisor har vært i kontakt med, uttrykker at de opplever det som nyttig for sin kommune å være tilknyttet innkjøpstjenesten, på tross av de utfordringene som de har gitt uttrykk for overfor revisor. Dette blant annet fordi kommunene ved deltakelsen er tilknyttet rammeavtaler på mange flere områder enn de ellers ville ha vært, og fordi de har tilgang på rådgivning i forbindelse med enkeltanskaffelser. Kommunene opplever også at deltakelse i samarbeidet sikrer tilgang på en kompetanse som ikke finnes ute i kommunene. Det fremstår imidlertid som klart at selv om samarbeidet oppleves som nyttig av deltakerkommunene, bør det treffes tiltak på flere områder før samarbeidet kan sies å fungere som beskrevet i samarbeidsavtalen.

Revisor finner i denne sammenheng også grunn til å vise til våre funn, vurderinger og konklusjon i kapittel 4 i rapporten. Både KOFAs avgjørelser i saker der innkjøpstjenesten har foretatt eller medvirket til anskaffelse, og revisors gjennomgang av utvalgte rammeavtaler, viser at disse i flere tilfeller er gjennomført på en måte som innebærer brudd på regelverket. Ett av hovedhensynene ved etableringen av samarbeidet var å sikre bedre kompetanse om offentlige anskaffelser og redusere risikoen for å komme i situasjoner der kommunen blir erstatningsansvarlig. Når innkjøpstjenesten gjennomfører eller medvirker til anskaffelser på vegne av kommunene som innebærer brudd på regelverket, er dette ikke i tråd med forutsetningene i samarbeidsavtalen.

På bakgrunn av ovenstående funn og vurderinger er revisors konklusjon på problemstilling 2 at innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms kun **til dels** fungerer som forutsatt i samarbeidsavtalen.

6 KOMMUNENES EGEN KOMPETANSE OM OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Hva gjør den enkelte deltakerkommune for å sikre at kommunen har kompetanse på området for offentlige anskaffelser?

Enkeltanskaffelser i deltakerkommunene skal som hovedregel foretas i den enkelte kommune, eventuelt med bistand fra innkjøpssjef. Både i disse tilfellene og i tilfellene der innkjøpssjef fremforhandler rammeavtaler på vegne av deltakerkommunene, bør kommunen selv ha noe kompetanse på området for offentlige anskaffelser. Det er de ansatte selv som er nærmest å vite hvilket behov den enkelte kommunen har på ulike områder. For at det skal inngås kostnadseffektive avtaler som er tilpasset kommunenes behov, er det avgjørende at kommunene er aktivt deltakende i anskaffelsesprosessene. Deltakerkommunene må også selv være kjent med regelverket om offentlige anskaffelser og gjennomføring av konkurranser all den tid enkeltanskaffelser som hovedregel skal foretas i den enkelte kommune. Revisor har undersøkt *hvordan innkjøpsfunksjonen er organisert i den enkelte deltakerkommune, hvem som gjennomfører anskaffelser, og hvilken kompetanse kommunalt ansatte på området har.*

Kvæningen

Det er avdelingslederne i kommunene som foretar innkjøp. Revisor har fått opplyst at ingen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. På spørsmål om hvorvidt det er gitt intern og ekstern opplæring til de som arbeider med offentlige anskaffelser, svarer kommunens representant at dette er gjort. Representanten viser videre til at de ikke har opplevd at anskaffelser som er foretatt av kommunalt ansatte, har blitt innklaget til KOFA. Revisor har søkt i KOFAs database og ikke funnet saker som gjelder Kvæningen kommune alene. Videre oppgis det at kommunen, bortsett fra innkjøpssamarbeidet, ikke samarbeider med andre kommuner om kompetansedeling- og heving på området for offentlige anskaffelser.

Kåfjord:

Det er avdelingsledere og etatsledere i kommunen som foretar innkjøp på vegne av kommunen. Revisor har fått opplyst at heller ingen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Kommunens representant viser videre til at det er gitt intern opplæring til de ansatte i kommunen som jobber med dette, og at det også er gitt ekstern opplæring, men at slik ekstern opplæring ikke er gitt til *alle* som arbeider med innkjøp. Kommunen oppgir at de har opplevd at anskaffelser som kommunalt ansatte har foretatt, har blitt innklaget til KOFA. Revisor har søkt i KOFAs databaser og funnet at Kåfjord kommune alene har blitt innklaget til KOFA ved tre anledninger. I alle sakene ble det konstatert brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Videre oppgis det at kommunen, bortsett fra innkjøpssamarbeidet, ikke samarbeider med andre kommuner om kompetansedeling- og heving på området for offentlige anskaffelser.

Lyngen:

Det er flere personer i Lyngen kommune som gjennomfører anskaffelser, herunder økonomisjef, rådmann, kommunalsjefer, teknisk sjef, ansatte på teknisk og prosjektledere. Ingen av disse oppgis å ha formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Kommunens representant opplyser at det til en viss grad er gitt veiledning om anskaffelsesprosesser, men at kommunen kunne ha vært mye bedre på dette området. Økonomisjefen har gjennomført sertifiseringskurs for offentlige anskaffelser i regi av KS. Når det gjelder kursdeltakelse, oppgis dette å være sporadisk. Det vises til at dette må prioriteres opp mot andre fagfelt. Kommunen samarbeider ikke med andre kommuner, utover innkjøpssamarbeidet, om kompetansedeling- og heving på området for offentlige

anskaffelser. Revisor har søkt i KOFA's databaser, og funnet at Lyngen kommune ved en anledning i 2005 alene har blitt klaget inn til KOFA. I dette tilfellet ble klagen trukket.

Nordreisa:

Det er de tjenestene (sektor/avdeling) som har behov for innkjøpet, som gjennomfører anskaffelser. Det opplyses ikke at noen av disse har formell utdanning som er relevant for dette arbeidet, men at noen av disse ansatte har kurs på området. Flere ansatte har deltatt på kurs i regi av Nord-Troms studiesenter. Videre opplyser kommunens representant at det er et «uformelt» samarbeid der det er muligheter for å henvende seg til andre kommuner dersom en har spørsmål. Kommunens representant opplyser at de har opplevd at anskaffelser foretatt av ansatte har blitt klaget inn til KOFA, men at kommunen har vunnet frem i disse sakene. Revisor har søkt i KOFA sine databaser og funnet av Nordreisa kommune ved fire anledninger har blitt *felt* i KOFA: Sak 2007/84 (anskaffelse av overvåkning og fjernstyring av pumpestasjoner og renseanlegg), 2009/87 (anskaffelse av planlegging og prosjektering av boligområde), 2017/134 (leasing av lastebil til brøyting) og 2017/165 (anskaffelse av brøytetjenester).

Skjervøy:

Det er stort sett teknisk sjef og ingeniører på teknisk etat som gjennomfører anskaffelser, opplyser kommunens representant. Ingen av disse opplyses å ha formell utdanning som er relevant for dette arbeidet. Det har vært gjort en kort gjennomgang av regelverket rundt offentlige anskaffelser internt i kommunen, men det har ikke vært tilfeller av ekstern kursing. Utover innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms oppgis det ikke å være noen former for formelt eller uformelt samarbeid med andre kommuner om anskaffelsesspørsmål. Kommunens representant opplyser at de har opplevd at anskaffelser har blitt klaget inn til KOFA, både i tilfeller der kommunen har gjennomført anskaffelsen alene, og der innkjøpstjenesten har bistått. Revisor har søkt i KOFA sine databaser og funnet at kommunen ved to anledninger i 2018 ble klaget inn for KOFA. I disse tilfellene ble det konstatert brudd på regelverket om offentlige anskaffelser. Ved to anledninger i henholdsvis 2016 og 2017 ble kommunen innklaget, men KOFA kom til at sakene måtte avvises.

Storfjord:

Kommunens representant opplyser at det er etatssjefene i kommunen som jobber med anskaffelser. Etatssjef drift oppgis å ha erfaring og å ha deltatt på kurs på området for offentlige anskaffelser fra tidligere arbeidsforhold. Kommunens representant opplyser også at andre i kommunen har deltatt på kurs i regi av Nord-Troms studiesenter. På spørsmål fra revisor om hvorvidt det er gitt intern opplæring i kommunen, svarer representanten at det ikke har vært nok opplæring og at det er ønskelig med mer opplæring. Kommunens representant opplyser at de i løpet av de siste fire årene ikke har opplevd at anskaffelser foretatt av ansatte har vært innklaget til KOFA. Revisor har funnet at kommunen i ett tilfelle i 2010 ble innklaget, men at saken ble trukket. Revisor har også funnet ett tilfelle fra 2008 der det ble truffet vedtak om overtredelsesgebyr.

7 HØRING

Rapporten ble 4.3.2019 sendt på høring til rådmennene i alle deltakerkommunene samt til innkjøpssjefen. Revisor har mottatt hørings svar fra innkjøpssjefen og fra Lyngen kommune og Skjervøy kommune. Vi har også mottatt felles høringsuttalelse fra Cissel Samuelsen i Skjervøy kommune på vegne av rådmennene i alle deltakerkommunene etter at rapporten ble drøftet i rådmannsutvalget 5.3.2019. De fire høringsuttalelsene gjengis i det følgende i sin helhet.

 man 11.03.2019 15:56
Jonny Bless <jonny@ntroms.no>
Sv: Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms - Rapportutkast til høring
Til Tone Jæger Karlstad

Hei Tone

Har lest gjennom rapporten og er i hovedsak enig i dine konklusjoner/vurderinger. Dette er hvordan det har vært men ikke sånn som jeg forventer at det skal fungere i fremtiden.

Savner imidlertid undersøkelser der politikerne er/har vært innblandet i anskaffelser og hvordan disse har gått.

Ring hvis noe er uklart.

Med vennlig hilsen

Jonny Bless
interkommunal innkjøpssjef, Nord-Troms
mobil: 400 28 842
mail: jonny@ntroms.no

 tir 05.03.2019 11:11
Stig Aspås Kjærvik <Stig.Aspas.Kjaervik@lyngen.kommune.no>
SV: Evaluering av Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms - Rapportutkast til høring
Til Tone Jæger Karlstad
Kopi Doris Gressmyr; Knut Teppan Vik

Hei!

Rapporten er gjennomgått, og vi har følgende bemerkninger:

Vi ser alvorlig på de funnene som er gjort, og anser det som nødvendig å få rettet opp avvikene. Det er begrensede områder som er kontrollert, og kanskje ikke de områdene vi har flest anskaffelser på. Vi finner det betenkelig at andre kommuner ikke har formalisert sitt samarbeide gjennom politiske behandlinger, og håper dette blir rettet opp.

Samtidig må vi få presisere at vi har vært fornøyd med den tjenesten vi har fått levert og som leveres fra innkjøpskontoret. Det fremheves spesielt det samarbeide det som har vært med tidligere innkjøpssjef. Denne bidro ofte med faglige råd, avholdt intern opplæring, deltok i forhandlinger og utarbeidelse av anbudsunderlag på anmodning fra oss.

Så har vi forståelse for at ny innkjøpssjef trenger tid til å komme på plass i sin stilling, og organisere samarbeidet på en fornuftig måte.

I forhold til formell sertifisering som er fremholdt fra en ansatt hos oss, er dette korrekt: Det er kun en som ansatt som har gjennomgått KS sitt sertifiseringskurs. Vedkommende skal fungere som faglig støtte internt i tillegg til innkjøpssjef i Nord Troms. Imidlertid påpekes det at man har god kompetanse blant de som foretar anskaffelser eksempelvis innen, helse, skole, teknisk, bygg og anlegg mm.

Ved kompliserte anbud benyttes alltid konsulenter med nødvendig faglig bakgrunn innen fagområde og anskaffelser, langt ut over det en KS-sertifisering gir.

Dette har som dokumentert gitt seg utslag i en god statistikk i forhold til saker overfor KOFA som så langt har resultert i null saker.

For øvrig har vi ingen anmerkninger til rapporten.

Med vennlig hilsen
Lyngen kommune

Stig Aspås Kjærvik
Rådmann

Lyngen kommune - alpekommunen i nord

Skjervøy kommune

Skjervøy kommune

KomRev Nord
Sjøgt 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Lopenr.	Arkivkode	Dato
	2019/124-2	1488/2019	217	14.03.2019

Høringssvar - forvaltningsrapport "Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms"

Det vises til høringsutkast til rapport vedrørende forvaltningsrevisjonsprosjektet «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms» med høringsfrist 15.3.

Prosjektleder ber spesifikt om tilbakemelding i forhold til politisk vedtak ved etablering. Det går fram av budsjett- og økonomiplan for 2010-13 at det bevilges kr 105 000 til «Innkjøp Nord-Troms», men beskrivelsen som følger vedtaket er noe forvirrende, da den omtales som «prosjektdeltakelse i Leverandørutviklingsprosjektet». To år seinere er tittelen «Prosjektdeltakelse i Innkjøpsordningen» - men alt tyder på at dette er samme tiltaket.

Jeg finner ingen andre politiske vedtak i forbindelse med opprettelsen av innkjøpssamarbeidet.

Med hilsen

Cissel Samuelson
Rådmann SK
77 77 55 10

Dokumentet er produsert elektronisk og har derfor ikke signatur.

Postadresse:
postboks 145 - G
9189 SKJERVØY
E-post:
post@skjervoy.kommune.no

Besøksadresse:
Skoleveien 6
Internett:
www.skjervoy.kommune.no

Telefon: 77775500
Orgnr:
Bankkonto:

Skjervøy kommune

Skjervøy kommune

KomRev Nord
Sjøgt 3
9405 HARSTAD

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr.	Arkivkode	Dato
	2019/124-3	1508/2019	217	14.03.2019

**Høringssvar fra vertskommune: Forvaltningsrevisjonsrapport
"Innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms"**

Det vises til høringssvar til rapport vedrørende forvaltningsrevisjonsprosjektet «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms» med høringsfrist 15.3. 19.

Skjervøy kommune er fra 1.6.18 vertskommune for samarbeidet, og jeg ønsker å sende merknader til saken på vegne av samarbeidet. Alle rådmenn/administrasjonssjefer har gitt sin tilslutning til svaret.

Hovedfunn og -konklusjon i rapporten samsvarer i stor grad med det inntrykket rådmennene har av samarbeidet. Det må påpekes at innkjøpssjefens sykefravær i 2017 og -18, samt utskifting, særlig i rådmannsgruppa, har ført til at samarbeidet ikke har vært fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Det var derfor viktig at den nye innkjøpssjefen like etter tilsetting (sept. 2018) møtte rådmannsutvalget for å få viktige styringssignaler. Disse var: a) innkjøpssjefens skal prioritere felles anskaffelser og oppfølging av felles rammeavtaler, men kan bistå enkeltkommuner om det er tidsramme for det b) fokus på organisering og rolleavklaringer c) kompetanseheving.

Status pr nå: når det gjelder dokumentasjon i forbindelse med anskaffelser tas konkurranseavtaleverktøyet KAV i bruk. Dette verktøyet brukes i alle anskaffelser, uansett om de gjelder enkeltkommuner eller felles. Verktøyet ligger innenfor plattformen EU-supply. All dokumentasjon som lagres her, koples også direkte opp mot kommunenes sak- og arkivsystem. Dokumenter som er tilgjengelig via KAV, vil være kommuneoverskridende, noe som gir bedre tilgjengelighet. Dette verktøyet skal også romme alle rammeavtaler. Det vil være mulig å gi tilgang til alle relevante brukere innenfor dette systemet. På den måten skal informasjon om rammeavtaler (innhold, varighet m.fl.) gjøres mer tilgjengelig.

Styringsgruppa for samarbeidet, som består av økonomisjefene i kommunene, har sitt første møte 15.3.19.

Postadresse:
postboks 145 - G
9189 SKJERVØY
E-post:
post@skjervoy.kommune.no

Besøksadresse:
Skoleveien 6
Internett:
www.skjervoy.kommune.no

Telefon: 7775500
Orgnr:
Bankkonto:

Innkjøpsrutiner, kompetanse og informasjonsflyt til alle som har en rolle ved innkjøp vil være viktige fokusområder framover. Det tas sikte på at rådmannsutvalget innkaller innkjøpssjefen til nytt møte etter at forvaltningsrapporten har vært behandla i de ulike kontrollutvalg og kommunestyre.

Med hilsen

Cissel Samuelsen
Rådmann SK
77 77 55 10

Dokumentet er produsert elektronisk og har derfor ikke signatur.

8 ANBEFALINGER

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner har revisor funnet grunn til å gi følgende anbefalinger:

- Innkjøpstjenesten anbefales å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.
- Styringsgruppa anbefales å sikre at det blir avholdt jevnlig møter i tråd med forutsetning i samarbeidsavtalen.
- Innkjøpstjenesten anbefales å ta initiativ til å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring på området for offentlige anskaffelser.
- Deltakerkommunene anbefales å ta initiativ til kommunale brukergrupper for å samle inn bakgrunnsinformasjon fra sin kommune i forbindelse med inngåelse av alle nye rammeavtaler.
- Styringsgruppa, innkjøpstjenesten og rådmannsutvalget anbefales å medvirke til at relevant informasjon fra innkjøpstjenesten, herunder særlig informasjon om inngåtte rammeavtaler, videreformidles til deltakerkommunene.

9 REFERANSER

- Beskrivelse felles innkjøpsfunksjon for kommunene i Nord-Troms, utarbeidet 31.8.2010 av samarbeidskommunene
- KOFA 2007/84
- KOFA 2009/6
- KOFA 2009/87
- KOFA 2011/313
- KOFA 2012/43
- KOFA 2017/134
- KOFA 2017/165
- Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser
- Lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser
- Forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene
- Forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser
- Prop. 51 L (2015-2016)
- Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) gitt av Nærings- og fiskeridepartementet
- www.doffin.no
- <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/konkurransopolitikk/offentlige-anskaffelser-/andre-kolonne/grunnleggende-prinsipper/id2518744/>

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, alle kommunene i Troms, ni kommuner i Nordland og fire kommuner i Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontor i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes og Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Pedagogikk
- Samfunnsplanlegging
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
81/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Selskapskontroll Avfallsservice - Forvaltningsrevisjon av selvkostprinsippet

Henvising til lovverk: Kommuneloven § 60 (gammel lov)

Kontrollutvalgets innstilling

1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrevisjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte saksbehandling med vedlegg fra Kontrollutvalget.

Vedlagt følger

- 1 Vedtaket i Kontrollutvalget
- 2 Saksframlegg Kontrollutvalget
- 3 Forvaltningsrevisjonsrapporten

Kvæningen kommune
KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget har i møte 12.9.2019 protokollert følgende:

Sak 24/19

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret treffe slikt vedtak:

1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene.

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvæningen kommune	Saksnummer: 24/2019	Motedato: 12.9.2019	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

SELSKAPSKONTROLL AVFALLSSERVICE AS – FORVALTNINGSREVISJON AV SELVKOSTPRINSIPPET

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rå kommunestyret treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret viser til funn og konklusjoner i forvaltningsrevisjonsrapporten om Avfallsservice AS, og tar rapporten til etterretning.*
- 2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i Avfallsservice AS påse at styret i selskapet følger opp revisjonens anbefaling om utarbeidelse av forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene.*

Saken gjelder:

Forvaltningsrevisjon / selskapskontroll Avfallsservice AS

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Forvaltningsrevisjonsrapport fra KomRev NORD av 23.8.2019

B: Utrykte vedlegg:

Sak 22/18 og 28/18

Saksutredning:

Sakens bakgrunn:

Kontrollutvalget traff i sak 22/18 i møte 24.5.2018 slikt vedtak:

- 1. Kontrollutvalget i Kvæningen kommune ønsker i samarbeid med kontrollutvalgene i øvrige eierkommuner å be KomRev NORD gjennomføre selskapskontroll i*

Avfallsservice AS i form av forvaltningsrevisjon rettet mot etterlevelse av regelverk og beregningsprinsipper for selvkost.

2. *Kontrollutvalget ber K-Sekretariatet utføre nødvendige avklaringer i øvrige deltakerkommuner og fremlegge forslag til bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt til neste møte.*

KomRev NORD har utarbeidet et forslag til overordnet projektskisse som ble behandlet og godkjent i kontrollutvalgets møte 6.9.2018 i sak 28/18.

Problemstillingen som søkes besvart i prosjektet er som følger:

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

KomRev NORD avla sin rapport 23.8.2019

Rapportens funn:

Revisors konklusjon er at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstillende myndighetenes retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap. Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger. Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

Revisjonens anbefalinger:

På bakgrunn av revisors funn og vurderinger slik disse fremgår av denne rapporten, anbefaler revisor at Avfallsservice AS årlig utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene, og oversender disse til kommunene. Revisor registrerer at styreleder allerede i sin høringsuttalelse gir uttrykk for en intensjon om å påse at dette blir gjort.

Sekretariatets vurderinger:

Sekretariatet har gjennomgått rapporten og mener KomRev NORD har avlagt en rapport i samsvar med kontrollutvalgets bestilling.

K-Sekretariatet har ingen merknader til de faglige vurderinger som er foretatt. Det er også grunn til å bemerke at også styret i selskapet er enig i revisjonens merknad om behovet for *forkalkyler*, og har i sin høringsuttalelse meddelt at selskapet vil ta tak i dette fremover.

Revisjonens anbefaling er inntatt i forslag til vedtak.

Rapporten oversendes kommunestyret for videre behandling.

Tromsø, 30.08.19

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

FORVALTNINGSREVISJON

Selvkost på avfallstjenester til husholdninger

Avfallsservice AS

Kvænanen kommune
Kåfjord kommune
Lyngen kommune
Nordreisa kommune
Skjervøy kommune
Storfjord kommune

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalgene i kommunene Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord har KomRev NORD gjennomført selskapskontroll i form av en forvaltningsrevisjon av Avfallsservice AS. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonen har revisor vurdert egen uavhengighet overfor både Avfallsservice AS og dets seks eierkommuner, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften § 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi benytter anledningen til å takke de involverte i Avfallsservice AS for samarbeidet i anledning forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 23.8.2019

Knut Teppan Vik

*Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor for
Avfallsservice AS sine eierkommuner
Prosjektleder*

Ørjan Martnes

*Regnskapsrevisor
Prosjektmedarbeider*

Margrete Mjølhus Kleiven

*Forvaltningsrevisor
Ansvarlig for kvalitetssikring*

Sammendrag

KomRev NORD har på bestilling fra kontrollutvalgene i Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuner gjennomført en selskapskontroll i form av en forvaltningsrevisjon av *Avfallsservice AS*.

Problemstillingen forvaltningsrevisjonen har tatt utgangspunkt i, er:

«*Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?*» Med «avfallstjenester til husholdninger» menes både innsamling av husholdningsavfall og tømning av slam fra private husholdninger.

Revisors konklusjon er at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstille myndighetenes retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap.

Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger.

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	2
1.1	Bakgrunn og bestilling	2
1.2	Avfallsservice AS.....	2
1.3	Selvkostprinsippet	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	3
2.1	Problemstillinger	3
2.2	Revisjonskriterier	3
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	7
3.1	Metode og datamateriale	7
3.1.1	<i>Gyldighet og pålitelighet</i>.....	7
3.2	Avgrensing	7
4	AVFALLSSERVICE AS OG SELVKOSTPRINSIPPET	8
4.1	Forkalkyler	8
4.2	Regnskap/etterkalkyler	8
4.2.1	<i>Etterkalkyler</i>	9
4.2.2	<i>Etterlevelsen av selvkostprinsippet</i>	11
4.3	Brukerbetaling, selvkostfond og egenkapital	12
4.3.1	<i>Husholdningsrenovasjon – revisors funn</i>	12
4.3.2	<i>Husholdningsrenovasjon - revisors vurderinger</i>	13
4.3.3	<i>Slam – revisors funn</i>	13
4.3.4	<i>Slam – revisors vurderinger</i>	14
4.3.5	<i>Egenkapital og beholdningen på selvkostfondene</i>	15
5	OPPSUMMERING OG KONKLUSJON	16
6	HØRING	17
7	ANBEFALING	18

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalgene i kommunene Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord vedtok alle i første halvår av 2018 å bestille selskapskontroll av Avfallsservice AS. De seks kommunene eier selskapet sammen - med en aksjeandel på 16,67 % hver. KomRev NORDS overordnede prosjektskisse ble vedtatt av samtlige kontrollutvalg høsten samme år. Kontrollutvalget i Storfjord var det siste av de seks kontrollutvalgene som vedtok skissen i sitt møte den 2.11.2018. Kontrollutvalgets formål med selskapskontrollen har vært å bidra til å sikre at Avfallsservice AS etterlever selvkostprinsippet.

1.2 Avfallsservice AS

Selskapets hovedvirksomhet er kommunal renovasjon i eierkommunene, men utleie av containere, innsamling og behandling av avfall fra næringsliv samt mottak og videresending av spesialavfall inngår også i selskapets virksomhet. Selskapet ble stiftet i 1992 og har 25 ansatte. Avfallsservice AS har en kundemasse på om lag 6 000 husholdningsabonnenter og 400 bedrifter, og selskapets forretningsadresse er Galsomelen 56 på Storslett i Nordreisa kommune. Selskapets styre består ifølge *proff.no* av styreleder, nestleder og fem øvrige medlemmer.

Foto: Siri Bergset Elvestad/Framtid i Nord

1.3 Selvkostprinsippet

Når en kommunal tjeneste skal drives etter *selvkostprinsippet*, innebærer dette at kommunen må innkreve gebyr til full dekning av drifts- og kapitalkostnader forbundet med tjenesten. Gebyrinntektene skal ikke (over tid) overstige den totale kostnadsøkningen en kommune (eller et selskap på kommunens vegne) har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

Problemstillingen som denne forvaltningsrevisjonen har tatt utgangspunkt i, er:

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

Med «avfallstjenester til husholdninger» menes både innsamling av husholdningsavfall og tømning av slam fra private husholdninger.

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som reviderte enhets praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til.

I denne forvaltningsrevisjonen er revisjonskriteriene utledet fra

- Lov 13.03.1981 nr. 06 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift av 01.06.2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester* (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014)

Selvkostprinsippet

Forurensningsloven § 2 nr. 5 pålegger den ansvarlige for forurensningen eller avfallet å dekke kostnadene ved å hindre eller begrense forurensing og avfallsproblemer. Lovens § 30 angir at det er kommunen som skal sørge for innsamling av husholdningsavfall¹, mens § 34 er rettslig grunnlag for beregning og innkreving av renovasjonsgebyrer fra innbyggerne. Bestemmelsene pålegger kommunen å innkreve gebyr *til full dekning av drifts- og kapitalkostnader forbundet med tjenestene*. Gebyrene for husholdningsavfall skal ikke overstige kommunens kostnader. Dette innebærer at kommunen er pålagt å drive husholdningsrenovasjon til *selvkost*.

Selvkostprinsippet er også nedfelt i avfallsforskriften § 15-3 som krever at avfallsgebyret skal sikre full dekning av de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall, og at kommunen ikke skal ha fortjeneste på slik håndtering. Av forurensningsloven § 26 fremgår det at tilsvarende plikter som for husholdningsavfall, pålegger kommunen med hensyn til tømning av slam. Av bestemmelsens fjerde ledd fremgår det at også slamtømming skal utføres til selvkost.

Departementets retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester - *H-3/14* - utfyller lovgivningens regler om brukerbetaling. I *H-3/14* er selvkost definert som *den totale kostnadsøkningen en kommune eller et selskap har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste*. Videre sier retningslinjene at prinsippet om selvkost gjelder uavhengig av organisasjonsform. For Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord kommuners del, er altså tilfellet at husholdningsrenovasjon forestås av selskapet *Avfallsservice AS*.

¹ Forurensningsloven § 27 definerer *husholdningsavfall* som avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar o.l. Avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner regnes som næringsavfall.

Etterkalkyle/selvkostregnskap

Kommunen skal ifølge avfallsforskriften § 15-4 ha separat regnskap for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall. Når den selvkostfinansierte tjenesten utføres i egenregi gjennom et kommunalt heleid avfallsselskap, legger vi til grunn at det er dette avfallsselskapet som skal utarbeide selvkostregnskap. Videre framgår det av avfallsforskriften § 15-4: «*Alle kostnader ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal dekkes over avfallsgebyret. Dersom kommunen også selger avfallstjenester i markedet, skal de kostnadene som er felles for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenestene som selges i markedet fordeles forholdsmessig.*» Etterlevelse av selvkostregelverket innebærer altså at kommunen, eller i dette tilfellet *selskapet*, ikke kan kryss-subsidiere mellom lovpålagt håndtering av husholdningsavfall og avfallstjenester som selskapet selger i markedet. Inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall kan ikke brukes til å finansiere avfallstjenester som selges i markedet.

Plikten til utarbeiding av separat regnskap for husholdningsrenovasjon, jf. avfallsforskriften §15-4, ligger til grunn for og utdypes i *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*. Ifølge H-3/14 må kommunen (eller her: selskapet) utarbeide en etterkalkyle (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor områder der selvkost er den rettslige rammen for brukerbetaling, og dette skal gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger selvkost. Alle *henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader* skal inngå i selvkostregnskapet. Med «*henførbare kostnader*» menes i denne sammenhengen kostnader kommunen/renovasjonsselskapet påføres ved å produsere renovasjonstjenester, og som derfor skal belastes selvkostregnskapet for renovasjon.

Retningslinjene i H-3/14 er ikke rettslig bindende, men de angir en økonomifaglig standard for beregning og praktisering av selvkostprinsippet som kommunene tilrås å følge.² Når hele selvkosttjenesten er ivaretatt av et selskap, bør selskapet utarbeide etterkalkylen. Med henvisning til foranstående utleder revisor en forventning om at Avfallsservice AS utarbeider etterkalkyler (selvkostregnskap) i tråd med standarden som framgår av retningslinjene H-3/14. Kalkylene bør framlegges for eierkommunene slik at disse kan føre kontroll med at håndtering av husholdningsavfall skjer til selvkost. Retningslinjene legger opp til at selvkostberegningene kan ta utgangspunkt i regnskapsreglene som gjelder for den aktuelle virksomheten.

Forkalkyle/selvkostkalkyle

I avfallsforskriften § 15-3 er det angitt at kommunestyret fastsetter avfallsgebyret. Bestemmelsen sier videre at «*avfallsgebyret fastsettes slik at det svarer til de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall*» og at «*kun kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal inngå i beregningen av avfallsgebyret*». Kommunestyrets fastsetting av gebyr for håndtering av avfall fra husholdningene skjer vanligvis i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan for kommende år. Politikerne fatter da vedtak på grunnlag av saksutredning og forslag fra kommuneadministrasjonen. I dette tilfellet, der Avfallsservice AS har ansvaret for avfallsbehandlingen, er kommuneadministrasjonen avhengig av grunnlagsdata fra selskapet. Av dette utleder vi at Avfallsservice bør framlegge for eierkommunene en forkalkyle med beregninger som viser om det foreslåtte gebyret vil dekke de totale kostnadene kommunen (avfallsselskapet) påføres ved håndtering av husholdningsavfallet. Fordi selvkostregelverket legger opp til at gebyrinntektene bør tilsvare kostnadene samlet over flere år, legger vi til grunn at forkalkylene fra Avfallsservice bør vise beregnede kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall for de nærmeste årene. Dette utleder vi også av

² I H-3/14 er hensikten med retningslinjene beskrevet. Retningslinjene har til hensikt å «*[...] angi en økonomifaglig standard for beregning av selvkost og praktisering av selvkostprinsippet som er i tråd med reglene i særlovgivningen. Eventuelle avvik fra retningslinjene bør derfor begrunnes.*»

selvkostretningslinjene H-3/14 der det framgår at kommunen må utarbeide en budsjettkalkyle - som vil si en forkalkyle over anslåtte inntekter og kostnader på tjenesteområdet.

Selvkostfond

Selvkostregnskapet avsluttes som regel med et overskudd eller underskudd. Et overskudd skal ifølge retningslinjene for beregning av selvkost avsettes til bundet driftsfond (selvkostfond), mens et underskudd skal motregnes selvkostfondet. Det følger av de sentrale retningslinjene for selvkost at overskudd skal avsettes til fond også i et avfallsselskaps regnskap. Ved bruk av selvkostfond kan gebyrene holdes mer stabile over tid.

Generasjonsprinsippet er sentralt innenfor selvkost og innebærer at dagens brukere av tjenesten ikke skal subsidiere fremtidige brukere og vice versa. Prinsippet innebærer – i dette tilfellet – at selskapet ikke skal bygge opp sitt selvkostfond (gjennom positive driftsresultat) over lengre tid, men i stedet ha en planlagt prosess for oppbygging og nedbygging av fondet. Revisor anser at generasjonsprinsippet underbygger hensiktsmessigheten av å utarbeide forkalkyler for beregnede kostnader ved og inntekter fra den aktuelle selvkosttjenesten for de neste årene. Selvkostfondet skal imidlertid ikke benyttes til finansiering av investeringer.³ For å ivareta generasjonsprinsippet bør i utgangspunktet et positivt selvkostresultat være tilbakeført til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år, og et eventuelt avvik fra dette bør begrunnes. Om praktiseringen av generasjonsprinsippet skriver Kommunal- og moderniseringsdepartementet blant annet følgende:

Det anbefales at dette praktiseres slik at et overskudd (eller underskudd) i ett år tilbakeføres til (eller dekkes inn fra) brukerne innen fem år etter at overskuddet (eller underskuddet) i selvkostkalkylen oppstod. Dette innebærer at et overskudd i år t tilbakeføres senest i år t+5, overskudd i år t+1 tilbakeføres senest i år t+6 og så videre. Tilsvarende dekkes et underskudd fra år t inn senest i år t+5 osv. I et tenkt tilfelle vil en kommune dermed kunne avsette overskudd til fond i inntil fem år på rad, men følgelig måtte bruke av fond i påfølgende fem år. I et slikt tilfelle vil samlede gebyrinntekter samsvare med beregnet selvkost over tiårsperioden.

Den femårsperioden som disse retningslinjene skisserer, er basert på en avveining mellom ulike hensyn. På en side er det hensiktsmessig at selvkostprinsippet kan praktiseres med rom for en viss fleksibilitet og stabile gebyrer når det foreligger et begrunnet behov for det. På den annen side gjelder hensynet om at dagens brukere verken skal subsidiere eller bli subsidiert av fremtidige brukere, og at kommunens samlede gebyrinntekter det enkelte året i rimelig utstrekning skal reflektere kommunens årskostnad ved å levere tjenestene. Kommunen må vurdere ut fra lokale forhold om det er faglig grunnlag for å strekke perioden for tilbakeføring av overskudd / inndekning av underskudd over fem år, eller om det vil være mer rimelig å praktisere en kortere tilbakeføringsperiode.

(Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014: 28)

Det følger av retningslinjene at det skal beregnes renter på selvkostfond (opparbeidet overskudd), og rentene skal tillegges fondet. På den måten får brukerne av tjenesten avkastning av midlene som er bundet i fond og som dermed ikke kan gi avkastning ved alternativ plassering. Hvert selvkostområde skal ha et eget selvkostfond. Det er altså ikke anledning til å slå sammen fond for ulike tjenester.

Det framgår av aksjeloven § 3-4 at selskapet til enhver tid skal ha egenkapital og likviditet som er «forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet». Avfallsservice AS sin egenkapital bør etter vårt skjønn gi dekning for akkumulerte overskudd/beholdningen på selvkost-

³ Investeringsutgiftene belastes selvkostkalkylen og gebyrene jevnt over investeringenes levetid gjennom avskrivninger og kalkulatoriske rentekostnader.

fondet (inkl. renter). Dersom egenkapitalen ikke gir slik dekning, risikerer selskapet å ikke kunne dekke inn fremtidige underskudd. Av dette utleder revisor at egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for akkumulerte overskudd/beholdningen på selvkostfond tillagt renter.

På bakgrunn av foranstående utleder vi følgende revisjonskriterier:

- *Avfallsservice AS bør utarbeide forkalkyle for selvkost på husholdningsrenovasjon og fremlegge kalkylen for eierkommunene. Forkalkylen bør dekke de nærmeste årene.*
- *Etter utløpt regnskapsår bør Avfallsservice AS sette opp regnskap/etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det for eierkommunene.*
- *Alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjonstjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene.*
- *Avfallsservice AS skal kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med selvkosttjenesten til husholdninger.*
- *Avfallsservice AS bør ha et fond for avsetning av overskudd fra selvkostdriften og motregning av underskudd. Det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.*
 - *Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for renovasjonstjenester til husholdninger.*
 - *Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for slamtjenester til husholdninger.*
- *Egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for beholdningen på selvkostfondet (akkumulerte overskudd)*

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁴.

I gjennomføringen av denne forvaltningsrevisjonen har revisor innhentet de nødvendige data ved hjelp av intervju, dokumentanalyse og regnskapsanalyse. Oppstartsmøte med daglig leder, økonomisjef og økonomikonsulent ble gjennomført innledningsvis i arbeidet. Vi har etterspurt og blitt forelagt Avfallsservice AS sine regnskaper for årene fra og med 2013 til og med 2018, selskapets etterkalkyler (pr. eierkommune) for de samme årene, og revisjonsberetninger tilknyttet selvkost for de samme årene fra selskapets revisor; KPMG. Som revisor for selskapets eierkommuner har vi også tilgang til de regnskapsdata selskapet generelt tilgjengeliggjør overfor disse kommunene. Vi har også etterlyst forkalkyler som eventuelt er forelagt eierkommunene i forbindelse med fastsettelse av renovasjonsgebyrene for husholdningsavfall og slam for 2019, men selskapet opplyser at slike forkalkyler ikke utarbeides.

3.1.1 Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingen. Revisor mener at det datamaterialet som er presentert som «revisors funn» i rapporten (og som beskrives ovenfor), oppfyller dette gyldighetskravet.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi framlagt datamaterialet for Avfallsservice AS v/ økonomisjef som har bekreftet at informasjonen vi bygger på, er korrekt. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

3.2 Avgrensing

Våre undersøkelser er avgrenset til å gjelde driften i perioden f.o.m. 2012 t.o.m. 2018.

⁴ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

4 AVFALLSSERVICE AS OG SELVKOSTPRINSIPPET

Har Avfallsservice AS systemer og beregninger som skal sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger?

4.1 Forkalkyler

REVISJONSKRITERIUM

- *Avfallsservice AS bør utarbeide forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og fremlegge kalkylene for eierkommunene. Forkalkylene bør dekke de nærmeste årene.*

Kilder: Forurensningsloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

Revisors funn

Revisor har pr. e-post fått opplyst følgende fra Avfallsservice den 4.2. i år:

«Vi har ikke noen forkalkyler som presenteres eierne annet enn at vi bruker å varsle om årsaker til prisendring utenom vanlig prisjustering.»

Revisors vurdering

Etter revisors vurdering kan ikke praksisen som beskrives fra selskapets side i e-posten som er gjengitt ovenfor, sies å være tilstrekkelig til å oppfylle revisjonskriteriet om utarbeidelse av forkalkyler og fremleggelse av disse for eierkommunene. Revisor kan ikke se at den ovenfor beskrevne «informasjonsflyten» fra Avfallsservice AS til eierkommunene gir kommunestyrene tilstrekkelig grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene de nærmeste årene

Utarbeidelse av forkalkyler vil kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

4.2 Regnskap/etterkalkyler

REVISJONSKRITERIER

- *Etter utløpt regnskapsår bør Avfallsservice AS sette opp regnskap/etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det/den for eierkommunene.*
- *Alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene.*

Kilder: Forurensningsloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

4.2.1 Etterkalkyler

Revisors funn

Revisor finner at Avfallsservice AS i samtlige undersøkte år har satt opp etterkalkyle og oversendt samtlige av de seks eierkommunene denne. I etterkalkylen som oversendes eierkommunene, er de direkte og indirekte henførbare kostnadene – i form av regnskapsførte utgifter – fordelt proporsjonalt med den enkelte kommunes andel av selskapets totale antall private abonnenter. Som vist i utklipp 1 nedenfor, hadde for eksempel Nordreisa kommune 30,4 % av abonnentene i 2018, og for denne kommunen utgjøres selvkostkalkylen fra Avfallsservice tilsvarende andel av de totale selvkostregnskapene.

Utklipp 1: Etterkalkyle for renovasjon 2018 – tilsendt eierkommunene fra Avfallsservice AS.

AVFALLSSERVICE AS			
Fordeling selvkost		RENOVASJON 2018	
(beløp i tusen kr)			
Lønnskostnader			
Totalt			
-herav kommunal		9 145	
Avskrivninger			
Totalt			
-herav kommunal		3 745	
Driftskostnader			
Totalt			
-herav kommunal		12 288	
Renter			
Total faktisk rente			
Grunnlag alternativ kostnad	22 469		
* kalkylerente	2,370 %	533	
Sum kostnader		25 711	
Inntekter			
Husholdning	23 415		
Slam	0		
Annen inntekt	1 906	25 321	
Resultat		-390	
(i tusen kr)			

Pr abonnement i kroner:	Omregnet		
	Ant	til std.ab	Pris
Standard	4 763	4 763	3 270
Mini	1 434	1 166	2 660
Mini kompost	147	120	2 660
Storab	329	478	4 754
Fritid	2 392	609	832
Slam årlig	0	0	0
Slam 2-årig	0	0	0
Slam 3-årig	0	0	0
Slam 4-årig	0	0	0
Totale abonnement	9 065	7 136	
Kostnad pr abonnement:		3 603	
Snittinntekt pr abonnement:		3 548	
Resultat pr abonnent		-55	

FORDELING PR .KOMMUNE:	LYNGEN	STORFJ	KAFJ	SKJERV	NORDR	KVÆN	SUM
Prosentfordeling:	17,8 %	12,0 %	13,4 %	17,1 %	30,4 %	9,4 %	100,0 %
Antall abonnenter - omregnet	1 269	856	954	1 217	2 168	673	7 136
A+B. Direkte og indirekte driftsutgifter	3 810	2 571	2 864	3 656	6 511	2 021	21 433
C. Kalkulatoriske renter:	95	64	71	91	162	50	533
D. Avskrivninger:	666	449	501	639	1 138	353	3 745
E. Andre inntekter	339	229	255	325	579	180	1 906
=F. Gebyrgrunnlag (selvkost)	4 232	2 856	3 181	4 061	7 232	2 245	23 805
G. Gebyrinntekter	4 162	2 808	3 129	3 994	7 113	2 208	23 415
H. Årets resultat	-69	-47	-52	-66	-118	-37	-390
I. Avsetning til fond/dekn. underskudd							
J. Bruk av fond/frømf. av underskudd	69	47	52	66	118	37	390
K. Kontrollsum	0	0	0	0	0	0	0
L. Selvkostfond pr. 1.1	43	33	33	41	76	29	254
M. Renter selvkostfond	1	1	1	1	2	1	6
N. Selvkostfond 31.12	-24	-14	-18	-24	-41	-8	-129
O. Finansiell dekningsgrad							98,4 %
P. Årets selvkostgrad							100,0 %
(i tusen kr)							

Kilde: Avfallsservice AS

Kalkylen som fremgår av utklipp 1 på forrige side, er tredelt. Den første delen er en spesifikasjon av kostnader, inntekter og kalkulatoriske renter (m/ rentesats) tilknyttet alternativkostnadene. Den andre delen (markert i gult) inneholder opplysninger om antall abonnenter og pris pr. abonnement. Den tredje delen (markert i rosa) viser etterkalkylen fordelt på kommunene. Her fremgår også en oversikt over selvkostfondet totalt samt fordelt på kommunene. Denne siste delen av kalkylen viser også kalkulatoriske renter tillagt fondet pr. år. Utklipp 2 nedenfor viser etterkalkylen Avfallsservice AS har sendt sine eierkommuner i forbindelse med slamtømming i 2018. Denne har tilsvarende oppbygning som etterkalkylen for husholdningsrenovasjon.

Utklipp 2: Etterkalkyle for slam 2018 – tilsendt eierkommunene fra Avfallsservice AS.

AVFALLSSERVICE AS

Fordeling selvkost

(bep. i tusen kr)

SLAM KOM. 2018

Lønnskostnader		
Totalt		
-herav kommunal		1 245
Avskrivninger		
Totalt		
-herav kommunal		530
Driftskostnader		
Totalt		
-herav kommunal		2 799
Renter		
Total faktisk rente		
Grunnlag alternativ kostnad	4 000	
* kalkylerente	2,370 %	95
Sum kostnader		
		4 669
Inntekter		
Husholdning		
Slam	4 208	
Annen inntekt	0	4 208

Resultat -461

(i tusen kr)

Pr abonnement i kroner:	Omregnet til slam		
	Ant	Årlig	Pris
Standard	0	0	0
Mini	0	0	0
Mini kompost	0	0	0
Storab	0	0	0
Fritid	0	0	0
Slam årlig	1 006	1 006	1 661
Slam 2-årlig	1 864	933	831
Slam 3-årlig	460	167	567
Slam 4-årlig	720	185	426
Totalt abonnem.:	4 050	2 280	
Kostnad pr abonnem.:		2 047	
Snittinntekt pr abonnem.:		1 845	
Resultat pr abonnem.:		-202	

FORDELING PR .KOMMUNE:	LYNGEN	STORFJ	KÅFJ	SKJERV	NORDR	KVÆN	SUM
Prosentfordeling:	20,1 %	15,5 %	18,1 %	4,9 %	27,7 %	13,6 %	100,0 %
Antall abonnenter - omregnet	459	364	412	113	632	310	2 280
A+B. Direkte og indirekte driftsutgifter	815	627	731	200	1 121	550	4 044
C. Kalkulatoriske renter:	19	15	17	5	26	13	95
D. Avskrivninger:	107	82	96	26	147	72	530
E. Andre inntekter							0
=F. Gebyrgrunnlag (selvkost)	941	724	844	231	1 295	635	4 669
G. Gebyrinntekter	848	652	761	208	1 167	572	4 208
H. Årets resultat	-93	-71	-83	-23	-128	-63	-461
I. Avsetning til fond/dekn. underskudd							
J. Bruk av fond/fremf. av underskudd	93	71	83	23	128	63	461
K. Kontrollsum	0	0	0	0	0	0	0
L. Selvkostfond pr. 1.1	28	20	22	5	35	18	129
M. Renter selvkostfond	1	0	1	0	1	0	3
N. Selvkostfond 31.12	-65	-51	-60	-18	-91	-44	-329
O. Finansiell dekningsgrad							90,1 %
P. Årets selvkostgrad							100,0 %
(i tusen kr)							

Kilde: Avfallsservice AS

Revisors vurdering

Revisors vurdering er at Avfallsservice AS gjennom etterkalkylene har gitt kommunene tilstrekkelig opplysninger med hensyn til utarbeidelse av noteopplysninger kommuneregnskapet. Etter revisors vurdering har selskapet oppfylt revisjonskriteriet om å sette opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenesten og framlegge det/den for eierkommunene. Etterkalkylen anses fra revisors side å tilfredsstillende kravene som følger av H-3/14.

4.2.2 Etterlevelsen av selvkostprinsippet

Revisors funn

I anledning våre undersøkelser av hvorvidt selvkostkalkylene faktisk består av alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, ba vi om å få oversendt fra Avfallsservice AS eventuelle revisjonsberetninger for selvkostområdene fra deres revisor KPMG. Vi fikk tilsendt slike revisjonsberetninger for både husholdningsrenovasjon og slamtømming for årene 2013-2018.

Vår gjennomlesning av disse revisjonsberetningene viste at de varierer noe med hensyn til formuleringer. Vi henvendte oss derfor den 5.2. i år pr. e-post til KPMG for å bringe på det rene hvorvidt disse revisjonsberetningene skal tolkes dithen at KPMG bekrefter at selvkostprinsippet er etterlevd for de her aktuelle tjenestene som Avfallsservice har ytt overfor private husholdninger i de seks kommunene i de her aktuelle årene. Den 6.2. mottok vi e-post fra KPMG v/ Bjørn Hugo Johnsen som svarte følgende:

«I forbindelse med vårt arbeid med bekreftelse av selvkostregnskapene har vi sjekket at selvkostprinsippet i henhold til "Veiledning Beregning av kommunale avfallsgebyr M-258" utgitt av Miljødirektoratet er etterlevd. Vi har også sjekket at fordelingsnøkklene som er benyttet på kostnader knyttet til både næring og husholdning er ihht anbefaling slik at disse sammen med de direkte kostnaden gir ett riktig bilde av selskapets selvkoststruktur for kommunal renovasjon (husholdning og slam husholdning).»

Sett i sammenheng med revisjonsberetningene indikerer uttalelsen fra KPMG slik denne er gjengitt ovenfor, at Avfallsservice har etterlevd selvkostprinsippet⁵ i den forstand at det kun er direkte og indirekte henførbare kostnader som er belastet regnskapene for de to selvkosttjenestene det her er snakk om.

Av veilederen som det fra KPMG sin side vises til, fremgår imidlertid følgende under omtalen av avfallsforskriften § 15-6:

«I de tilfeller hvor kommunen har organisert sin lovpålagte innsamling i separate juridiske enheter, underlagt også andre former for pålagt kontroll og revisjon som for eksempel ekstern revisjon, vil dette likevel ikke kunne erstatte kommunens kontroll.» (Miljødirektoratet, 2014: 12)

KomRev NORD har på denne bakgrunn også foretatt en selvstendig kontroll av Avfallsservice AS sin etterlevelse av selvkostprinsippet for husholdningsrenovasjon og slam (husholdning) for 2017.⁶ Kontrollen har ikke avdekket noen indikasjoner på at annet enn de direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, inngår i selvkostkalkylene. Revisor konstaterer at selskapet opererer med klare regnskapsmessige skiller mellom «næringsdelen» og renovasjons- og slamtjenester til private husholdninger. Det fremgår at selskapet har fordelingsnøkler for lønn, andre driftskostnader og avskrivninger.

⁵ Veilederen M-258 henviser eksplisitt til retningslinjene H-3/14, og disse to anses fra revisors side å harmonere med hverandre hva angår den grunnleggende forståelsen av og omgangen med selvkostprinsippet.

⁶ På tidspunktet for revisors undersøkelser på dette punktet var dette de siste tilgjengelige selvkostregnskapene.

Revisors vurdering

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, skal inngå i selvkostkalkylene /selvkostregnskapene.

4.3 Brukerbetaling, selvkostfond og egenkapital

REVISJONSKRITERIER

- Avfallsservice AS skal kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med selvkosttjenesten til husholdninger.
- Avfallsservice AS bør ha ett fond pr. selvkosttjeneste for avsetning av overskudd fra selvkostdriften og motregning av underskudd. Det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.
 - Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for renovasjonstjenester til husholdninger.
 - Avfallsservice bør påse at generasjonsprinsippet etterleves med hensyn til selvkostdriften for slamtjenester til husholdninger.
- Egenkapitalen i Avfallsservice AS bør gi dekning for beholdningen på selvkostfondene

Kilde: Forurensningsloven, Aksjeloven, Avfallsforskriften, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

4.3.1 Husholdningsrenovasjon – revisors funn

I alle etterkalkylene Avfallsservice AS har forelagt revisor, fremkommer det informasjon om utviklingen i selvkostfondet (akkumulert underskudd eller opparbeidet overskudd) for hver av de to selvkosttjenestene. Sammenstilt gir informasjonen i hver enkelt av etterkalkylene for perioden 2013-2018 grunnlag for å oppstille tabell 1 og 3 nedenfor.

Tabell 1 nedenfor viser utviklingen i selvkostfondene for henholdsvis husholdningsrenovasjon og slamtømming fra private husholdninger for årene 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018.

Tabell 1. Selvkostfond «renovasjon» 2012-2018

Tekst	Renovasjon						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Selvkostfond 01.01	23 000	-73 000	-323 000	-313 000	-103 000	500 000	255 000
Årets driftsresultat (+ Overskudd)	-96 000	-250 000	10 000	210 000	605 000	-255 000	-390 000
Rentekostnader							
Renter selvkostfond					-2 000	10 000	6 000
Selvkostfond 31.12.	-73 000	-323 000	-313 000	-103 000	500 000	255 000	-129 000

Kilde: Avfallsservice AS

Av tabell 1 fremgår det at selvkostfondet har variert fra å være en negativ til en positiv størrelse gjennom de syv årene tabellen gjelder. Pr. 31.12.2012 var det et akkumulert underskudd på kr 73 000 i selskapets selvkostfond for husholdningsrenovasjon. I 2014, 2015 og 2016 hadde Avfallsservice positive driftsresultater med hensyn til husholdningsrenovasjon. Etter negative

driftsresultater i 2017 og 2018 var det pr. 31.12.2018 et akkumulert underskudd på kr 129 000 på selvkostfondet for husholdningsrenovasjon.

Når det gjelder gebyrene abonnentene har blitt avkrevet, viser etterkalkylene for perioden 2013-2018 at disse har blitt holdt relativt stabile, slik dette fremgår av tabell 2 nedenfor. Den største økningen i prisen for et standardabonnement fant sted fra 2013 til 2014, da prisen økte fra kr 2886 til 3067 – en prisøkning på 6,3 %. Økningen i pris fra 2013 til 2018 for et standardabonnement var imidlertid på 13,3 % og fulgte dermed økningen i konsumprisindeksen i samme periode.

Tabell 2. Gebyrsatser renovasjon – Avfallsservice AS – 2013-2018

Gebyrer i kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Renovasjon						
Standard	2886	3067	3128	3159	3238	3270
Mini	2376	2495	2545	2570	2634	2660
Mini kompost	2376	2495	2545	2570	2634	2660
Storabonnement	4166	4458	4547	4592	4707	4754
Fritid	765	780	796	804	824	832
Antall abonnenter totalt	8330	8260	8308	8807	8972	9065

Kilde: Avfallsservice AS

4.3.2 Husholdningsrenovasjon - revisors vurderinger

Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om å ha etablert selvkostfond for renovasjonstjenester til husholdninger. Fra og med 2016 har selskapet også oppfylt revisjonskriteriet om at det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.

Tabell 1 viser at størrelsen på akkumulerte underskudd og opparbeidede overskudd i selvkostfondet har variert over denne syvårsperioden, men selvkostfondets størrelse (negativ eller positiv) har ikke på noe tidspunkt i disse syv årene utgjort mer enn 2,2 % av henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader påløpt i samme år. Tatt i betraktning størrelsen på de samlede årlige kostnadene og inntektene Avfallsservice har ved å produsere disse renovasjonstjenestene, fremstår fondets saldoer (slik disse fremgår av tabell 1) som små. Tar man utgangspunkt i 2012, viser utviklingen i selvkostfondet for renovasjon at Avfallsservice har påsett at et negativt selvkostresultat (akkumulert underskudd) pr. 31.12.2012 har blitt dekket inn gjennom selvkostdriften innen fem år – da et opparbeidet overskudd på kr 500 000 utgjorde selvkostfondets saldo pr. 31.12.2016. I løpet av syvårsperioden tabell 1 tar for seg, har Avfallsservice verken avsatt positive selvkostresultat til fond eller motskrevet negative selvkostresultat mot fondet i mer enn tre år på rad. Gebyrsatsene har blitt holdt relativt stabile, jf. tabell 2.

Utviklingen som fremgår av tabell 1 med hensyn til de syv årene tabellen gjelder, tilsier at Avfallsservice AS påser at generasjonsprinsippet etterleves gjennom selvkostdriften av husholdningsrenovasjon. Revisor anser at selskapet dermed også over tid oppfyller revisjonskriteriet om å kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til husholdninger.

4.3.3 Slam – revisors funn

Når det gjelder selvkostfondet for slamtømming fra private husholdninger, viser tabell 3 på neste side at fondet har hatt positive saldoer – av varierende størrelser – f.o.m. 2012 t.o.m. 2017. Pr.

31.12.2018 hadde fondet negativ saldo med et akkumulert underskudd på kr 331 000 – etter et negativt driftsresultat i 2018.

Tabell 3. Selvkostfond «slam» 2012-2018

Tekst	Slam						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Selvkostfond 01.01	106 000	52 000	95 000	367 000	434 000	269 000	127 000
Årets driftsresultat (+ Overskudd)	-54 000	43 000	272 000	67 000	-172 000	-147 000	-461 000
Rentekostnader							
Renter selvkostfond					7 000	5 000	3 000
Selvkostfond 31.12.	52 000	95 000	367 000	434 000	269 000	127 000	-331 000

Kilde: Avfallsservice AS

Gebyratsene for slamtømming økte med om lag 10 % fra 2013 til 2018.

Tabell 4. Gebyratseser slamtømming – Avfallsservice AS – 2013-2018

Gebyrer i kr	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Slam						
Årlig	1505	1565	1596	1596	1628	1661
2-Årlig	758	788	804	804	820	831
3-Årlig	524	545	556	556	709	567
4-Årlig	394	410	418	418	533	426
Antall abonnenter totalt	3688	3873	3908	3934	3999	4050

Kilde: Avfallsservice AS

4.3.4 Slam – revisors vurderinger

Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om å ha etablert selvkostfond for slamtjenester til husholdninger. Fra og med 2016 har selskapet også oppfylt revisjonskriteriet om at det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen.

Tabell 3 ovenfor viser at det akkumulerte overskuddet på kr 52 000 pr. 31.12.2012 ikke ble tilbakeført til brukerne innen en femårsperiode. Et akkumulert overskudd på kr 127 000 utgjorde fondets saldo pr. 31.12.2017. Revisor registrerer imidlertid at Avfallsservice både i 2016 og 2017 hadde negative driftsresultater på selvkostdriften for slamtjenester, og at fondets saldo ble redusert med til sammen kr 319 000 kroner i løpet av disse to årene. Pr. 31.12.2018 var selvkostfondet en negativ størrelse i form av et underskudd på kr 331 000. Fra kommunal- og moderniseringsdepartementet fremholdes det, som vist i kapittel 2 i denne rapporten, at kommunene⁷ må tilkjennes en viss frihet til å vurdere hvorvidt tilbakeføring av et eventuelt overskudd skal gjøre over en lengre perioden enn de fem årene departementet tar utgangspunkt i. Avfallsservice AS har ikke i mer enn tre år på rad avsatt positive selvkostresultat til fond eller motskrevet negative selvkostresultat mot fondet. Gebyratsene har blitt holdt relativt stabile, jf. tabell 4. Når det gjelder størrelsen på selvkostfondets saldo, har denne ikke på noe tidspunkt i løpet av syvårsperioden tilsvart mer enn 12 % av Avfallsservice AS sine henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader påløpt i samme år.

Etter revisors syn tilsier utviklingen som fremgår av tabell 3 at Avfallsservice AS påser at generasjonsprinsippet etterleves gjennom selvkostdriften av slamtømming fra private

⁷ Revisor anser at resonnementet også må kunne gjøres gjeldende i de tilfeller der et interkommunalt selskap forestår slike tjenester på kommunenes vegne.

husholdninger. Revisor anser at selskapet dermed også over tid oppfyller revisjonskriteriet om å kreve betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med slamtømming til husholdninger.

4.3.5 Egenkapital og beholdningen på selvkostfondene

Som vist ovenfor var selvkostfondene negative størrelser for både husholdningsrenovasjon og slamtømming fra private husholdninger pr. 31.12.2018 – på til sammen kr 460 000. Avfallsservice AS sin egenkapital utgjorde pr. 31.12.2018 kr 36 545 243. Av dette utgjorde kr 26 245 243 opptjent egenkapital, og kr 300 000 var innskutt egenkapital.

Revisors vurdering er dermed at Avfallsservice AS oppfyller revisjonskriteriet om at selskapets egenkapital bør gi dekning for beholdningen (som pr. 31.12.2018 utgjorde en negativ størrelse) på selvkostfondene.

5 OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

Basert på funnene og vurderingene som fremgår av kapittel 4 ovenfor, er revisors konklusjon at *Avfallsservice AS har systemer og beregninger som er egnet til å sikre selvkost på avfallstjenester til husholdninger*. Konklusjonen bygger på følgende vurderinger:

Selskapet har satt opp regnskap/ etterkalkyle for selvkosttjenestene og fremlagt disse for eierkommunene. Etterkalkylene anses fra revisors side å tilfredsstillende kravene som følger av H-3/14.

Revisor anser at både revisjonsberetningene fra KPMG og den selvstendige kontrollen vi har gjennomført med hensyn til driftsåret 2017, sannsynliggjør at alle direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader som kan henføres til renovasjons- og slamtjenester til husholdninger, utgjør selskapets selvkostkalkyler /selvkostregnskap.

Avfallsservice AS har etablert egne selvkostfond for renovasjonstjenester og slamtømming til husholdninger – og har fra og med 2016 beregnet årlige renter av beholdningen på disse. Revisor vurderer Avfallsservice AS som å ha ivaretatt generasjonsprinsippet gjennom selvkostdriften av disse to tjenestene i de siste syv hele driftsårene som er den perioden revisor her har vurdert. Revisor anser at selskapet dermed også over tid krever betaling fra brukerne for alle kostnader forbundet med renovasjonstjenester til og slamtømming fra husholdninger.

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2018 gir dekning for de akkumulerte underskuddene på selvkostfondene.

Revisor bemerker at Avfallsservice ikke utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming og at slike følgelig heller ikke forelegges eierkommunene. Selv om dette forholdet ikke er av avgjørende betydning med hensyn til å sikre selvkost på de her aktuelle tjenestene, må det anses å svekke de respektive kommunestyrenes grunnlag for å vurdere størrelsen på renovasjonsgebyrene - særlig på litt lengre sikt. Utarbeidelse av forkalkyler vil også kunne styrke selskapets evne til langsiktig økonomiplanlegging.

6 HØRING

KomRev NORDs rapport ble tilsendt Avfallsservice v/ daglig leder og styreleder den 13.8.2019. Daglig leder Sigleif Pedersen underrettet revisor pr. e-post den 21.8 at han ikke hadde noen merknader til revisors rapport. Styreleder Johnny Hansen avga følgende uttalelse pr. e-post av 22.8.

Utklipp 3: Styreleders høringsuttalelse

Hei,

Har gått gjennom rapporten.

Rapporten bekrefter at Avfallsservice AS har tilfredsstillende rutiner og systemer for beregning av selvkost på avfallstjenester til husholdninger i de 6 kommunene i Nord-Troms.

Det pekes imidlertid på at det bør utarbeides forkalkyler.

Dette blir det tatt tak i, for å etablere rutiner at slike kalkyler blir utarbeidet i framtida.

For øvrig vil rapporten bli lagt fram for styret i Avfallsservice AS som egen sak.

Vennlig hilsen

Johnny Hansen

styreleder

7 ANBEFALING

På bakgrunn av revisors funn og vurderinger slik disse fremgår av denne rapporten, anbefaler revisor at Avfallsservice AS årlig utarbeider forkalkyler for selvkost på husholdningsrenovasjon og slamtømming som dekker de nærmeste årene, og oversender disse til kommunene. Revisor registrerer at styreleder allerede i sin høringsuttalelse gir uttrykk for en intensjon om å påse at dette blir gjort.

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdrags-givere er Troms fylkeskommune og 37 kommuner i Nordland, Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Sortland, på Finnsnes og på Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Juss
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Økonomi

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
25/19	Utvalg for oppvekst og omsorg	27.09.2019
82/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Samarbeidsavtale med Alta om felles barnevern

Saksprotokoll i Utvalg for oppvekst og omsorg - 27.09.2019

Behandling:

Administrasjonssjefens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Foreliggende samarbeidsavtaler med Alta kommune om felles barnevern og akuttberedskap i barnevernet godkjennes.

Henvising til lovverk: Barnevernloven

Administrasjonssjefens innstilling

Foreliggende samarbeidsavtaler med Alta kommune om felles barnevern og akuttberedskap i barnevernet godkjennes.

Saksopplysninger

Alta kommune har ikke fått slutført arbeid med teksten i samarbeidsavtalen, men de regner med å ha det klart om ikke lenge. De grove trekkene i avtalen er klare og administrasjon anser det som forsvarlig å gjøre vedtak i saken – det er kun mindre formaliteter som gjenstår. Dersom det mot formodning kommer inn nye momenter av betydning vil ny sak bli lagt fram for kommunestyret. Det har kommet noen endringer i etterkant av møte i Oppvekst og omsorg som var 27. september. Endringen er merket med blå skrift i teksten til samarbeidsavtalen og er hovedsakelig presiseringer av allerede avklarte punkter. Det er viktig å få gjort vedtak i saken nå slik at vi kan starte med sammenslåingsprosessen.

Kvæningen og Loppa kommune har fremmet ønske om å inngå en avtale med Alta kommune for et kommune samarbeid vedrørende kjøp av Barneverntjenester fra Alta kommune, ref egen rapport om vertskommunesamarbeid fra april 2019. Det lages kun to-sidige avtaler i samarbeidet. Dersom Loppa tiltrer samarbeidet så berøres ikke det av denne avtalen – de får

egen. I skrivende stund er det usikkert om Loppa blir å delta i hele bv-samarbeidet, kanskje de kun fortsetter med akutt-delen.

Saken ble behandlet i kommunestyret den 20.06.19 i sak 50/19 med slikt vedtak:

- 1) *Kvænanen kommune søker å etablere interkommunalt samarbeid om felles barneverntjeneste med Alta og Loppa kommuner.*
- 2) *Samarbeidet etableres som et administrativt vertskommunesamarbeid i medhold av kommunelovens § 28 1-b. Vertskommunen blir Alta. Avtalen definerer tilstedeværelse og lokalisering av ansatte i samarbeidskommunen Kvænanen.*
- 3) *Samarbeidsavtale lages og legges fram for kommunestyret til godkjenning.*
- 4) *Anbefalingene i «Rapport kommunesamarbeid-vertskommunemodell Loppa, Kvænanen, Alta» legges til grunn.*
- 5) *Samarbeidet iverksettes fra og med 01.01.20. I perioden fra positivt vedtak og fram til iverksettelsesdato skal samarbeidskommunene avdekke og avklare alle praktiske spørsmål slik at samarbeidet kan skje så effektivt som mulig fra iverksettelsesdato.*
- 6) *Samarbeidet inkluderer også akuttberedskap fra samme dato.*
- 7) *Samarbeidskommunene søker å fordele kostnadene forholdsmessig etter kommunenes barnetall. Kvænanen kommune dekker alle kostnader knyttet til vedtak på egne barn og 1/3 av egenandelen til prosjektkoordinatorstilling.*

På grunn av vedtakets punkter 3 og 7. Må saken opp igjen til ny behandling. Utkast til samarbeidsavtale var ikke klar på det tidspunktet, men er nå laget (se vedlegg). Samarbeidet bygger på vertskommunemodell etter reglene i ny kommunelov som trer i kraft fra høsten 2019. Det aller meste av innholdet i avtalen er greie momenter, men det har vært diskusjon om ressursene som Kvænanen må gå inn med fordi vi synes vi må inn med forholdsmessig større ressurser enn Alta. Dette er nærmere beskrevet senere i saksframlegget.

Vedrørende vedtakets punkt 7 ble det avholdt møte med Alta kommune den 21.08.19 om et eventuelt kommunesamarbeid om barnevern. Møtet ble avholdt på grunnlag av vårt kommunestyrevedtak som bl.a sa at «... Samarbeidskommunene søker å fordele kostnadene forholdsmessig etter kommunenes barnetall...». Alta kommune var klare på et absolutt krav om at 3 årsverk er minimum for de små kommunene som skal delta i samarbeidet. Dette sto de fast på selv om vi viste til at dette er uforholdsmessig høyt når man ser på antall barn i hver av kommunene. De viste videre til at dette skal dekke forebyggende arbeid og ting rundt barnevern. Det skal leveres kvalitet på arbeidet, f.eks oppfølging, forebygging, foreldreveiledning - klare å forebygge nok til å unngå plasseringer. Barnevernet i Alta er tett integrert med andre tjenester som støtter opp om dem. Det er 45 ansatte i selve barnevernet og tjenestene tett rundt dem for oppfølging og forebygging. Hele barne- og ungetjenesten har totalt 90 ansatte. Akuttjenesten kommer i tillegg med kr 60 000 pr år (det er om lag det samme som vi betaler i dag). I et samarbeid kan vi bruke Storbakken institusjon. Viser for øvrig til eget notat fra Alta kommune om deres tjenestetilbud.

Tallgrunnlag:

Kommune	Ant barn 0-19	Ant ans i BV	Barn pr ans
Alta	5457	25	218
Kvænanen	230	3	77

Kommunene er allerede kjent med at etter 2021 vil kommunene få et større ansvar for å rigge egne tiltak og tidlig innsats for forebygging. For å kunne lykkes med oppdraget – vern om barn, vil en måtte ha et sterkere krav til tverrfaglig samarbeid i kommunene. Det må utvikles og etableres gode systemer for tidlig innsats for å forebygge og forhindre negativ utvikling. Alta kommune har et slikt system og det søker vi å tilpasse Kvænanen.

I den nye reformen må kommunene ha fokus på kompetanseheving bredt til alle som arbeider i og med barn, unge og familier. Kommunene ansvarlig gjøres, gjennom at en får et større ansvar

for barn og unges helse og utvikling i egen kommune og kommunene må selv sørge for det meste av finansiering på alle nivå – det ligger ikke noe eksplisitt at det kommer økte overføringer fra staten.

Samarbeidsmodellen rapporten referer til har utover primær oppgavene til barneverntjenesten også et tverrfaglig fokus. Målet er at modellen skal sikre at Kvæningen får et godt og tilpasset tjenestetilbud som både er primærforebyggende og tilpasset de lokale forholdene. Tilbudet skal være utviklingsstøtende, tverrfaglig og gi økt kompetanse lokalt. Dette skal bidra til å styrke kompetansen i barnehage og skole, samt gi barn, unge og familier et bedre helhetlig tjenestetilbud. Kvæningen vil med dette få etablert et tverrfaglig, tidlig innsats system for barn og unge aldersgruppa 0-18 år basert på TI-Alta modellen men tilpasset Kvæningen og kommunens lokale forhold.

Kommunen vil med dette få en barnevnetjeneste som er en del av et større fagmiljø og gjennom det tilgang på flere ressurser og tiltak.

Noe av det Kvæningen vil få:

EN KOMPETENT BARNEVERNTJENESTE

- En barneverntjeneste som har høy barnevernfaglig kompetanse og tverrfagligkompetanse.
 - Det vil bli etablert et eget Kvæningen team
 - Alta kommune tilsetter ressurser til å løse de de barneverns spesifikke arbeidsoppgavene knyttet til tjenesteleveransen av barnevern faglige arbeidsoppgaver slik lov og framtidig krav i ny barnevernreform stiller til en kommune lik Kvæningen.
 - Teamet skal ha en fagsammensetning som sikrer alle områder og det vil bli vektlagt at de som kjenner kommunen fortrinnsvis vil serve tjenesteutøvelsen i disse kommunen.
 - Tilstedeværelse et viktig element.
 - Fast ukentlig tilstedeværelse (flere dager) i samarbeidskommunen
 - samarbeidsavtalen vil definere dette nærmere
- Teamleder som vil være primær kontakt for kommunen.
- Alle vedtak dekkes av samarbeidskommunen (Kvæningen)
 - De barnevernfaglige primær oppgavene som saksbehandling, utredning, iverksetting og oppfølging vil vertskommunen stå for. Kostnader knyttet til alle vedtak vil påhvile samarbeidskommunen.
- Akuttberedskap krav fra 01.01.2019
 - Kvæningen kjøper seg inn i akutt tjenesten Alta Kommune har etablert.

- KJØPE TJENESTER

- Alta har bygd opp flere tiltak som vi vil kunne tilby samarbeidskommunene å kjøpe.
 - Fosterhjemsveiledning
 - MarteMeo – opplæring/kurs fokus på tidlige samspill barn/foresatte 0-2 år.
 - PMTO – foreldreveiledning eller terapi til foresatte som trenger det for å øke sin foreldrekompetanse.
 - PMTO – rådgivning kurs til ansatte i skoler/barnehage for å øke deres kompetanse knyttet til å møte barn/hjelp til å arbeide etter metoder som har en positiv forsterkning og endrings regulerende tiltak som bedrer barn og voksnes samspill.
 - Kjøpe av institusjonsplasser v/ Omsorgsinstitusjon Storbakken

- Alta kommune har drifte egen omsorgsinstitusjon for barn/ungdom aldersgruppa 13-18 år samt at vi har etterverns hybler. Ved ledigkapasitet kan det være aktuelt å selge plasser til samarbeidskommune/er
- UTVIKLE EN EGEN TI-KVÆNANGEN MODELL
 - System for tverrfaglig og forebyggende tidlig innsats. Der hovedelementet i modellen er å gi skoler og barnehager opplæring i grunnleggende metoder som gjør at de kan indentifisere gråsome barn (barn som står i fare for å utvikle skjevutvikling).
 - Bistand i drøftinger av ulike tematikk der de er bekymret knyttet til systemet i og rundt barnet i lys av risiko og beskyttelsesfaktorer. I det tverrfaglige møte deltar fagpersoner fra de ulike hjelpetjenesten, sammen med skole/bhg og foresatte. Resultatet av drøftingen skal bunne ut i tiltak som skal føre til en endring slik at symptomene ikke får utvikle seg.
 - Bistand til å utvikle en egen tiltaksvifte for kommunen som viser hvilke tjenester kommunen yter til barn, unge og familier i Kvænangen kommune.
- KURS/OPPLÆRING
 - ICDP- (International child development programme) opplæring til alle barnehageansatte, SFO, 1 trinnet skole, helsesykepleier.
 - Kursrekke knyttet til Tidlig innsatsmodell (skole/bhg/andre hjelpeinstanser)
 - Opplæring
 - Implementeringsbistand
 - Tverrfaglig drøfting, identifikasjon og drøfting i lys av risiko og beskyttelsesfaktorer).
 - PMTO – rådgivning til skole/bhg ansatte/helsesykepleier
 - Kurs i metoden
 - Veiledning
- PROSJEKT (være med å utvikle et slikt kommunesamarbeid – skjønnsmidler fra fylkesmannen)
 - 1/3 av prosjekt egenandelen knyttet til
 - Prosjektkoordinator stilling knyttet til prosjekt i ett år - (1,5 år) for å kartlegge og etablere et system for tidlig innsats i kommunen.
 - Prosjekt ressursen skal brukes til å koordinere den tverrfaglige innsatsen lokalt og holde fast i arbeidet mellom arbeidsøktene/ kursene som Alta har ansvar for. Samarbeidskoordinatoren som skal være bindeleddet mellom kommunene. Oppgaver knyttet til det blir koordinering av informasjon, kompetanseheving, fagutvikling, utvikle/etablere interne rutiner, etablere nye samarbeidsarenaer, digitaliseringsverktøy/plattform som gjør kommunikasjon og informasjon mer tilgjengelig og samordnet vil være viktige elementer å ivareta.
- Det ble avholdt møte med Alta kommune den 21.08.19 om et eventuelt kommunesamarbeid om barnevern. Møtet ble avholdt på grunnlag av vårt kommunestyrevedtak som bl.a sa at «... Samarbeidskommunene søker å fordele kostnadene forholdsmessig etter kommunenes barnetall....». Alta kommune var klare på et absolutt krav om at 3 årsverk er minimum for de små kommunene som skal delta i samarbeidet. Dette sto de fast på selv om vi viste til at

dette er uforholdsmessig høyt når man ser på antall barn i hver av kommunene. De viste videre til at dette skal dekke forebyggende arbeid og ting rundt barnevern. Det skal leveres kvalitet på arbeidet, f.eks oppfølging, forebygging, foreldreveiledning - klare å forebygge nok til å unngå plasseringer. Barnevernet i Alta er tett integrert med andre tjenester som støtter opp om dem. Det er 45 ansatte i selve barnevernet og tjenestene tett rundt dem for oppfølging og forebygging. Hele barne- og ungetjenesten har totalt 90 ansatte. Akuttjenesten kommer i tillegg med kr 60 000 pr år (det er om lag det samme som vi betaler i dag). I et samarbeid kan vi bruke Storbakken institusjon. Viser for øvrig til eget notat fra Alta kommune om deres tjenestetilbud.

Vurdering

Kvænanen kommune vil med dette kunne få et barnevern og et tjenestetilbud som tilfredsstillende lovkrav, er primærforebyggende og preget av høy faglighet.

Dette vil bidra til å styrke kompetanse i barnehage og skole i kommunen, samt gi barn, unge og familier et bedre og mer helhetlig tjenestetilbud. Kommunen vil med dette sikre at barn og unge får nødvendig omsorg og hjelp til rett tid.

Vedlagt følger

- Samarbeidsavtale.
- Avtale om akuttberedskap
- Rapporten om grunnlaget for felles barneverntjeneste for Alta, Kvænanen og Loppa kommuner kan deles ut på forespørsel.

Samarbeidsavtale barnevern for Alta og Kvæningen kommune

1. Innledning / Parter:

Det inngås etter dette avtale om vertskommunesamarbeid i medhold av kapittel 20 i KommuneLoven av 2. juni 2018 mellom Alta og Kvæningen kommune. Vertskommunen i samarbeidet er Alta kommune, heretter kalt Vertskommunen.

Vertskommunesamarbeidet bygger på vedtak i Alta kommune [dato/saksnummer på vedtaket](#) og Kvæningen kommune [dato/saksnummer på vedtaket](#).

2. Oppgaver og avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen.

2.1 For å ivareta Kvæningens kommunes oppgaver i medhold av Lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 (heretter benevnt bvl.) ovenfor sine innbyggere legges nærmere bestemte oppgaver og myndighet etter loven til Alta kommune.

2.2 Vertskommunen påtar seg å utføre de oppgaver, og lar seg tilføre den myndighet som tilligger barneverntjenestens administrasjon og leder jf. Bvl § 2-1 fjerde til syvende ledd og lovens øvrige bestemmelser om dette, med de unntak og presiseringer som følger avtalen. Kvæningen kommune delegerer ansvar og myndighet til kommunestyret i Alta i samsvar med kommunelovens § 20-2.

2.3 Avgrensning av oppdraget

Ansvar for tiltak for enslige mindreårige jf. bvl § 3-4 og vaktordning utenom kontortid (barnevernvakt) overtas ikke etter denne avtalen. Det inngås en egen avtale om barnevernvakt.

Oppgaver som bvl. legger til kommunen som sådann overtas ikke, med det unntak at kravet til internkontroll etter § 2-1. annet ledd skal ivaretas ved hjelp av Alta kommunes system for oppfølging og kontroll. Ansvaret etter barnevernloven ligger framdelen hos Kvæningen kommune, herunder å sørge for de oppgaver som ikke omfattes av avtalen med Alta kommune, samt holde seg orientert og melde fra om svikt. Se pkt. om underretning.

2.4 Alta kommune forplikter seg til å ha [3 kontordager ukentlig i Kvæningen kommune, evt mer ved behov](#). Kvæningen kommune forplikter seg til å stille med egnede lokaler og nødvendig kontorutstyr. Kostnader knyttet til kontoret belastes Kvæningen kommune. [Kvæningen må stille en disponibel leilighet for ansatte, samt dekke leiebil i utførelsen av oppdraget og til og fra tjenesteområdet.](#)

3. Tidspunkt for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet.

Oppgaver og myndighet overføres 1. januar 2020. En nærmere oppsatt tidsplan for praktisk gjennomføring avtales administrativt. [Det betyr at all rapportering for virkeåret 2019 må gjøres av Nordreisa kommune som i dag ivaretar oppgaver for Kvæningen kommune.](#)

4. Underretning til samarbeidskommunen om vedtak som treffes av vertskommunen og annet av betydning for samarbeidet.

4.1 Alta kommune underretter Kvæningen kommune v/rådmannen ved kopi av alle rapporter på vegne av Kvæningen kommune til Fylkesmannen (kvartalsvis, [per halvår og årlig](#)) og til [SSB](#) (årlig).

4.2 Alta kommune underretter Kvæningen kommune v/rådmannen fortløpende om klagesaker, tilsyn m.m og andre saker som krever at kommuneledelsen underrettes. Henvendelser om tilsyn rettes til Alta kommune v/rådmannen.

Hvis Kvæningen kommune mottar søksmål mot seg fra brukere av tjenesten i perioden før etablering/etter etablering/etter eventuell uttreden/etter eventuelt opphør av barnevernsamarbeidet, vil barnevernloven sine retningslinjer gjelde. Her vises det til kap. 8 i barnevernloven "Ansvar for å gi hjelp etter loven", da særlig på bosted og oppholdskommune til barnet.

4.3 Beslutninger som gjelder utførelse av oppdraget eller som påvirker dette, skal rapporteres årlig fra kommunestyret i Alta, eller den kommunestyret utpeker, til rådmannen i Kvæningen kommune. Vesentlige avvik i forhold til vilkår som framkommer i samarbeidsavtalen eller endringer av vesentlig betydning for øvrig skal underrettes særskilt utenom årlig rapportering.

4.4 Kvæningen kommune kan av eget tiltak undersøke utførelsen av oppdraget ved å be om særskilt rapport, møte eller annet tilsyn, se blant annet kontrollutvalgsforskriften.

4.5 Rådmennene i deltakerkommunene møtes to ganger per år for informasjonsutveksling og drøfting om samarbeidet. Barnevernleder innkaller til disse møtene i samråd med rådmennene.

5. Økonomiske betingelser.

[Vertskommunen vil ved etablering av barnevernsamarbeidet vil ved etablering til sammen ha det antall årsverk vertskommunen har i barneverntjenesten ved iverksettelsestidspunktet og deltaker-kommunen stiller med 3 årsverk.](#)

~~Det skal utarbeides et felles administrasjonsbudsjett for tjenesten. Leder for barnevernsamarbeidet utarbeider forslag til administrasjons- og tiltaksbudsjett for hver deltakerkommune i samarbeid med rådmennene.~~

~~Budsjettforslaget skal inneholde dekning av administrasjonskostnader. Med administrasjonsutgifter menes utgifter til KOSTRA-funksjonen 244 under barnevern, samt leder- og merkantile ressurser som ikke føres under nevnte KOSTRA-funksjon. Budsjettet skal også inneholde dekning av utgifter til tiltak etter lov om barneverntjenester KOSTRA-funksjonene 251 og 252.~~

Kostnader knyttet til barnevernsamarbeidet fordeles slik: Kvæningen kommune finansierer 3 årsverk, mens Alta kommune finansierer den øvrige bemanningen. Den enkelte kommune står for kontorkostnadene i egen kommune. Lønn i faste stillinger, faktureringer og gebyr administreres av vertskommunen.

Utgiftene knyttet til det enkelte barn etter lov om barneverntjenester (i og utenfor hjemmet, KOSTRA-funksjon 251 og 252) skal belastes barnets hjemkommune, jf. barnevernloven § 8-1.

- 5.1 Beregning av økonomisk oppgjør, administrasjon og saksbehandling. Oppgjøret skjer på grunnlag av faktiske kostnader ved at Alta kommune utfører barnevernstjenesten for Kvæningen kommune. Lønns- og prisjustering skjer iht punkt 5.2. Kvæningen kommune dekker etableringskostnader (engangskostnader) knyttet til IKT og annet i forbindelse med iverksetting av avtalen, etter påkrav fra Alta kommune. Tilsvarende gjelder for avviklingskostnader.
- 5.2 Faktura og dokumentasjon, administrasjon og saksbehandling. Alta kommune sender faktura to ganger i året, pr 1/7 og pr 31/12. Alta kommune dokumenterer krav/faktura. Justeringer og eller endringer dokumenteres av Alta kommune.
- 5.3 Beregning av økonomisk oppgjør, barnevernstiltak. Alta kommune foretar de løpende utgifter knyttet til det enkelte barn fra Kvæningen kommune, og får disse refundert, jf. punkt 5.4. Utbetalingene omfatter blant annet egenbetaling og vederlag for barnevernstiltak, utgifter til sakkyndige og vederlag for advokattjenester.
- 5.4 Faktura og dokumentasjon, utgifter knyttet til det enkelte barn. Alta kommune sender faktura to ganger i året, pr 1/7 og pr 31/12. Alta kommune dokumenterer krav/faktura i tråd med punkt 5.3.

6. Stillinger og arbeidsrelaterte forhold

- 6.1 Bemanning- Alta kommune foretar tilsetting til nødvendig bemanningsøkning for oppdraget. Det planlegges ikke dedikerte stillinger til utførelsen av oppdraget.
- 6.2 Forholdet til arbeidsmiljøloven kapittel 16.

Det er foretatt en vurdering av om vertskommuneavtalen og vedtak om overføring av lovpålagte oppgaver etter barnevernloven fra Kvæningen kommune til Alta kommune innebærer en virksomhetsoverdragelse, jf. arbeidsmiljøloven kapitel 16. Kvæningen og Alta kommune er enige om at vilkårene for virksomhetsoverdragelse ikke er oppfylt.

7. Arkiv

Fysiske arkiv beholdes i Kvæningen kommune fram til oppstartdato. Nytt arkiv etableres i Vertskommunen. Det er en forutsetning at alle gamle dokumenter skannes inn i saksbehandlersystemet.

8. IKT løsninger

Deltakerkommunene tar i bruk et felles datasystem med en felles database. Deltakerkommunene opprettes som eget distrikt i fagsystemet. Det forutsettes at deltakerkommunene går inn i samarbeidet med samme saksbehandlersystem. *Kvæningen sakene skal vel inn i Altas system? Det skal ikke lages noe nytt, det må kanskje presiseres?* Vertskommunens rutiner for IKT benyttes.

9. Informasjon, opplæring og rapportering

9.1 Leder for barneverntjenesten skal utarbeide og gjennomføre egen informasjonsstrategi for tjenesten. Det skal utarbeides informasjon om organisering, myndighet, tilgjengelighet, med mer til publikum, politikere og administrasjon i Kvæningen kommune. Det samme gjelder for kommunale samarbeidspartnere, og til andre kommuner, fylkeskommuner og Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

9.2 Gjennomgang av de aktuelle lovverk tilbys politikere og administrasjon i Kvæningen kommune.

9.3 Begge kommuner skal legge til rette for faglig utvikling for barneverntjenestens kommunale samarbeidsparter, eks helsestasjon, PPT, skole, barnehage osv. som er nødvendig for at samarbeidet skal gi tjenester på forsvarlig nivå. Dette omfatter blant annet deltakelse i faglige fora i regi av Alta kommune. Kvæningen dekker sine egne kostnader ved dette.

9.4 Vertskommunen v/barnevernsleder sørger for rapportering til Fylkesmannen, SSB og eventuelt andre instanser for alle deltakerkommuner. Hver enkelt deltakerkommune skilles ut som egne distrikt i forhold til rapportering. *Dette må vel inn i pkt om rapportering ?*

10. Andre forhold

10.1 Prosjekt «Kommunesamarbeid barnevern» gjennomføres over en periode på 1,5 år fra 01.01.2020. Det skal opprettes en egen prosjektgruppe bestående av leder for barnevernsamarbeidet og en representant fra hver av kommunene. Prosjektet skal utvikle og sikre det nye samarbeidet.

10.2 Evaluering. Samarbeidsavtalen evalueres årlig. *si hvordan og hvem som har ansvar*

10.3 Advokattjenester. Barnevernsleder avgjør bruk av advokattjenester. Alta kommune kan yte advokattjenester til Kvæningen kommune på barnevernområdet. Alta kommune fakturerer Kvæningen kommune for disse tjenestene. Generelle råd og veiledning gis vederlagsfritt, mens bistand i forbindelse med konkrete saker som skal føres for fylkesnemnd og domstoler faktureres.

11. Tvist om forståelse av samarbeidsavtalen

Uenighet om forståelse av denne avtalen skal forsøkes løst ved forhandlinger. Dersom det ikke oppnås enighet, skal tvisten avgjøres ved mekling i Alta tingrett.

12. Nærmere regler for uttreden og avvikling av samarbeidet.

Avtalen løper til den sies opp, og kan sies opp av begge parter med ett års varsel.

LEVERANSEAVTALE MELLOM ALTA KOMMUNE OG KVÆNANGEN KOMMUNE OM KJØP AV BARNEVERNTJENESTER - AKUTT BEREDSKAP 24/7 FRA ALTA KOMMUNE.

Bakgrunn: Kvæningen kommune har fremmet ønske om kjøp av Barneverntjenester knyttet til akuttberedskap 24/7 fra Alta kommune.

Organisering av Barneverntjenesten - Akutt beredskapen

Det er inngått en leveranseavtale mellom Alta kommune som leverandør og Kvæningen kommune som kjøper. Ansatte i barneverntjenesten i Alta er den instansen som skal effektivisere gjeldende lovkrav om en forsvarlig beredskap på barnevernområdet, hvor lovkravet er beredskap 24/7 fra 01.01.1.9. Med dette sikres døgnbemannet barnevernkompetanse slik at Kvæningen kommune har tilstrekkelig beredskap så barn i krise kan få nødvendig hjelp utenom kontortid.

Alta kommune har en rullerende vaktordning med 8 ukers turnus. 8 ansatte drifter vaktturnusen, hvor en har vakt hver 8. uke fra mandag til mandag. Det vil dermed være 1 person på vakt til enhver tid fra kl. 15.00 til kl. 08.00 alle hverdager og hele lørdag og søndag.

Arbeidstakere som har beredskapsvakt skal alltid være innenfor telefondekning, nettilgang og kunne rykke ut på kort varsel.

Barneverntjenesten skal samarbeide med politiet ved utrykning. Dette vil ivareta sikkerhet for den enkelte barnevernsarbeider. I de tilfeller hvor politiet ikke er med på oppdrag, har barnevernleder myndighet til å øke bemanningen så utrykningen kan utføres forsvarlig. Krisesenteret er også en viktig samarbeidspart.

Tjenesten er en integrert del av Alta kommunes barneverntjeneste der Alta kommune skal bidra innenfor avtalt ressursramme til kommunene som omhandler samarbeidsavtalen.

Formål

Rettslig grunnlag.

Barnevernloven § 1-4 stiller krav til forsvarlige tjenester. Kravet til forsvarlighet gjelder tilsvarende for barneverntjenestens organisering og håndtering av barn som befinner seg i akutsituasjoner. Ved organiseringen av akuttberedskap for barn og unge skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, jf. artikkel 3 i FNs barnekonvensjon.

Etter lov om barneverntjenester § 2-1 er kommunene pålagt å ha en akuttberedskap. Ved inngåelse av leveranseavtalen med Alta kommune oppfyller Kvæningen kommune lovens krav.

Ansvar – avtalen omhandler akuttberedskap

Alta kommune skal levere barneverntjenester knyttet til akuttberedskapsen som oppfyller kravene i det til enhver tid gjeldende lovverk.

Kostnader

Kvæningen kommune kjøper akuttberedskap som tilsvarer lønnskostnader tilsvarer en stillings- % på 63,65 som barnevernskonsulent. Lønnsutgiftene indeksreguleres årlig i samsvar med lønnsutvikling for tilsvarende stilling i Alta kommune. I tillegg vil det tilkomme diverse kostnader knyttet til kontorhold og drift ut fra en fordelingsnøkkel. Kontorhold er beregnet med 65/75-deler av det andre kommune betaler i dag knyttet til kjøp av eks PP-tjenester.

Utgiftsfordelingen omhandler Kvæningens andel knyttes til etablering av akuttberedskapsen. Hvorav Alta kommune dekker 50 %. Kvæningen, Loppa og Hasvik kommuner deler de resterende 50 % med 16,67 % hver.

MERK; Denne avtalen omhandler ikke kostnader knyttet til utrykking. Ved en eventuell utrykking vil alle kostnader knyttet til utrykkingen påhvile Kvæningen kommune.

Varighet, oppsigelse av avtalen.

Denne avtalen gjelder for tidsrommet 01.01.20 og til den sies opp. Det er 6 måneders gjensidig oppsigelse av avtalen.

Tvister.

Enhver tvist om forståelsen av denne avtalen skal søkes løst ved forhandlinger. Skulle slike forhandlinger likevel ikke føre fram, skal saken søkes løst med bistand fra Kommunenes Sentralforbund. Avtalen er utferdiget i 2 eksemplarer hvorav partene beholder hver sin.

Alta, den ... 2019.

For Kvæningen kommune

For Alta kommune

Bjørn Ellefsæter
Konst administrasjonssjef

Bjørn- Atle Hansen
Rådmann

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
83/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Lovlighetsklage av næringslån til Moonlight Mountain Gear AS– ny behandling

Henvising til lovverk:

Kommunelovens § 59

Lov om offentlig forvaltning §6

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/vedlegg/komm/veiledere/habilitet_i_kommuner_og_fylkeskommuner.pdf

Lov om aksjeselskap

Lov om årsregnskap

Vedtekter for Kvæningen lånefond (vedtatt i kommunestyret 02.05.2019, i sak 24/19)

Vedlegg

- 1 00114H
- 2 Foretaksanalyse- Moonlight Mountain Gear AS - NY
- 3 Godkjent årsregnskap for 2018 - Moonlight Mountain Gear AS- NY
- 4 Vedtekter - Moonlight Mountain Gear AS- NY
- 5 Tilbudsbrev fra Innovasjon Norge
- 6 00113H

Administrasjonssjefens innstilling

Lovlighetsklagen tas ikke til følge. Vedtaket i sak 63/19 opprettholdes.

Saksopplysninger

Moonlight Mountain Gear AS har søkt om næringslån fra lånefondet, og fikk i sak 63 /19 innvilget kr. 1 500 000,- i lån. Det er sendt inn krav om lovlighetskontroll på avgjørelsen.

Grunnlaget for kravet om lovlighetskontroll er

1. Habilitetsspørsmål. Tvil om habiliteten til et av medlemmene i beslutningsorganet kommunestyret.
2. Saksfremlegg og søknad oppfyller ikke pkt. g og h i kapittel 3 i vedtektene for næringsfondet.
3. Mangelfull beslutningsgrunnlag – etterlysning av revisjonsrapport og styrets årsberetning for 2018. Mangelfull avklaring på møtet under behandling av saken.

Fylkesmannens kontroll er etter lovens ordlyd begrenset til kontroll av «avgjørelsen lovlighet» Dette gjelder både kontroll etter §59 nr.1 og §59 nr. 5. Kontrollen skal omfatte

1. Om avgjørelsen er truffet av noen som har myndighet til å treffe slik avgjørelse er innholdsmessig lovlig (personell kompetanse)
2. Om avgjørelsen er blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse) og
3. Om avgjørelsen er innholdsmessig lovlig (materiell kompetanse)

I henhold til forvaltningsloven § 59. pkt 2, skal krav om lovlighetskontroll framsettes for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelsen. Hvis dette opprettholder avgjørelsen, oversendes saken til fylkesmannen.

Moonlight Mountain Gear AS, orgnr. 913422163 har søkt om lån til utvikling av et nytt produkt. Selskapet søker midler til utvikling av skisko. Selskapet satser globalt og dette er det 4. produktet i deres produktportefølje. Målet er å utvikle verdens letteste skisko. Utviklingsprosjektet vil ta 18- 20 måneder. Selskapet har vedtatt å utvikle skisko som nytt produkt i produktporteføljen. Utviklingsprosjektet organiseres internt i bedriften, og gjennomføres med egne ressurser.

Siden forrige behandling i kommunestyret har Moonlight Mountain Gear AS har fått tilbud om kr. 1180 000,- i tilskudd fra Innovasjon Norge. Moonlight Mountain Gear AS har søkt om 900 000,- i tilskudd. Innovasjon Norge har gitt maks tilskudd i forhold til EØS terskelverdi. Lånebeløpet fra Lånefondet har ikke innvirkning på EØS terskelverdi, da det er et lån og ikke et tilskudd.

NY Finansieringsplan

Tittel	2019
01.Lån fra lånefondet	1 500 000
02.Lån i bank	
03.Egenkapital	
04.Eget arbeid	480 000
05.Innovasjon Norge	1 180 000
Sum finansiering	3 160 000

Vurdering

Habilitet

I forvaltningslovens § 6 første ledd bokstav a til e er det listet opp tilknytningsformer mellom tjenestemannen eller den folkevalgte og en som er part i saken. Hvis det foreligger et slikt tilknytningsforhold, er den offentlige tjenestemannen eller den folkevalgte automatisk inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller å treffe avgjørelse i saken.

En tjenestemann eller folkevalgt blir automatisk inhabil til å forberede eller treffe avgjørelse i en forvaltningssak når han eller hun er styremedlem eller har enkelte andre sentrale verv eller stillinger i et selskap, samvirkeforetak, forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, jf. bokstav e.

Selv om en tjenestemann eller folkevalgt ikke faller inn under noen av tilknytningskategoriene i § 6 første ledd, kan vedkommende likevel bli inhabil etter en skjønnsmessig vurdering etter § 6 annet ledd. Etter denne bestemmelsen kan en tjenestemann eller folkevalgt bli inhabil hvis det foreligger «andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til [tjenestemannens] upartiskhet».

Administrasjonssjefen avklarte spørsmålet med fylkesmannen før forrige behandling og følgende opplysning ble gitt ved starten av behandlingen den 14.08.19: Reidar E-W er i seg selv med hans del i dette (tidligere ansatt i en liten stilling) helt habil til å behandle saken. Det som gjør dette vanskelig er at Vera E-W har en aksjepost i selskapet. Ut fra fylkesmannen sitt syn er det ut fra dette vanskelig å si klart ja eller nei til om han er habil. Dette vil være gjenstand for en vurdering der det sentrale er om Reidar E-W's medvirkning er egnet til å svekke tilliten til organet. Når en sak er gjenstand for vurdering er det flertallet som avgjør saken.

Lokale vedtekter

Søknader om lån fra Kvæningen lånefond, behandles etter lokalt reglement/lokale vedtekter for Lånefondet som er vedtatt av kommunestyret i Kvæningen. Endringer i gjeldende reglement ble vedtatt av kommunestyret den 02.05.2019, i sak 24/19. Endringene ble gjort etter at kommunestyret vedtok å styrke lånefondet med 15 mill. kroner.

Administrasjonssjefen vil klargjøre at Kvæningen kommune har to forskjellige vedtekter, ett sett reglement/vedtekter for **utlån** fra kommunale lånefondet vedtatt 20.04.2014 i sak 2014/36 og endringer gjort i kommunestyret 02.05.2019 sak 24/19 og ett for **tilskudd fra næringsfondet** vedtatt i kommunestyret 15.12.2010 i sak 2010/46.

For ordens skyld understrekes det at denne lånesøknaden er behandlet som lån fra lånefondet og gjeldende vedtekter er brukt som grunnlag for behandling.

I henhold til formålsparagrafen pkt 1 i vedtektene for lånefondet kan det gis lån til bedrifter i Kvænangen. Moonlight Mountain Gear AS er et aksjeselskap, i henhold til §2-2 i Lov om aksjeselskap. Selskapet er etablert i 2014 med selskapsadresse i Kvænangen.

I pkt 4 i vedtektene for lånefondet står det at Kvænangen lånefond gir lån til prosjekter/investeringer med et klart utviklingsperspektiv. Det kan gis lån til produkt- og markedsutvikling og investeringer i nye og/eller eksisterende bedrifter. Moonlight Mountain Gear AS har i flere år jobbet med å utvikle nye produkter. Selskapet søker om lån fra Lånefondet for å utvikle produktporteføljen med skisko.

I vedtektene for lånefondet, pkt. 3 forutsettes det at lånesøker skal ha sunn økonomisk drift og/eller ha ambisjoner om vekst og utvikling. Lånesøker skal ikke være i økonomisk krise eller virksomheten må ikke være konkursrammet. Etablerte virksomheter skal ha inntjeningssevne, være lønnsom og ha positiv egenkapital.

Omsetningen i selskapet har økt fra kr. 80 000 i 2014 til kr. 7.1 mill. i 2018. Søker opplyser at ca. 75 % av omsetningen i 2018 er fra salg av lykter. Kostander for utviklings- og forbedringsprosjekter er belastet driftsregnskapet, og utgiftene er utgiftsført i driftsregnskapet etter vanlig regnskapspraksis. Regnskapstall viser underskudd i disse årene. Søker opplyser at det store underskuddet i 2018 skyldes at regnskapet ryddes for tap tidligere år. Regnskapet viser at varekostnaden er unaturlig høy, dette pga at ugunstige varer fra tidligere år er utgiftsført i driftsregnskapet for 2018. Egenkapitalen er tapt, og i henhold til aksjelovens § 3-5, har styret handleplikt ved tap av egenkapital. Administrasjonssjefen forutsetter at styret har redegjort for selskapets økonomiske stilling for generalforsamlingen og foreslått tiltak. Styret har ikke foreslått selskapet oppløst, og selskapet er ikke slått konkurs. Årsregnskapet for 2018, viser at selskapet har bygget opp et ganske stort varelager, dette er et bevisst valg for å kunne levere varer til kunden uten opphold. Lånene er bundet opp i varelageret.

Regnskapsprognosene for 2019 viser at det vil bli overskudd i 2019, og foreløpig regnskap (pr. 1.9 2019) viser positivt resultat. Selskapet har forelagt dokumentasjon på bestillinger av lykter for kr. 2.6 mill, som skal leveres i september 2019. Selskapet har et lån fra det kommunale lånefondet, og det er ingen betalingsanmerkninger på dette lånet.

I henhold til formålet, skal lånefondet supplere andre lånemuligheter som næringsdrivende måtte ha. Dette følger av pkt 1 i vedtektene for lånefondet. Lånefondet skal sikre toppfinansiering og hensikten er at Kvænangen kommune skal sikre at flest mulig prosjekter realiseres gjennom å støtte marginale prosjekter og prosjekter som ellers ikke har oppnådd full finansiering-gjennom ordinære finansieringsordninger som investorer, bank eller liknende.

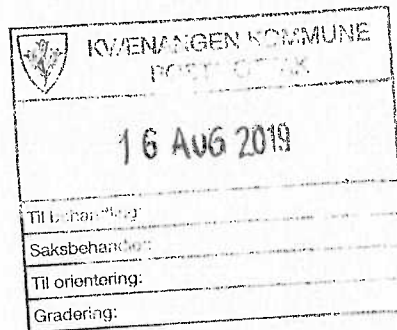
Søker hadde i søknaden opplyst at de har søkt om tilskudd fra Innovasjon Norge, og selskapet har nå fått innvilget kr. 1180 000,- i tilskudd fra Innovasjon Norge.

Årsregnskap, styrets årsberetning og revisjon

I henhold til §1-2 i Lov om årsregnskap, er selskapet regnskapspliktig, og i henhold til bestemmelsene i denne lov har ikke små foretak plikt til å innlevere årsberetning. Selskapet skal kun sende inn regnskap med noter. Styret har lagt frem årsregnskap for endelig godkjenning i generalforsamlingen. I henhold til aksjelovens § 7-6, er selskapet ikke revisjonspliktig. Generalforsamling sender årsregnskapet til registrering i regnskapsregisteret. Årsregnskapet er godkjent av styret i selskapet den 28.08.2019, den var ikke avsluttet da søknad om lån ble sendt til kommunen. Under forrige behandling lå foreløpig resultatregnskap ved saken.

Til
Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni
Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø

ved
Kvænangen Kommune,
Gargo 8,
9161 Burfjord

Anke på vedtak i kommunestyre-sak 63/19 Søknad om lån fra lånefondet – Moonlight Mountain Gear AS

Medlemmene fra partiene Frp, H, Sp og SV vil med dette sende vedtaket i nevnte sak til lovlighetskontroll. Lovlighetskontrollen bes gjort på følgende grunnlag:

- Habilitet:** Kommunestyret vedtok at representanten Reidar Eilertsen Wassnes var habil på tross av at hans kone er aksjeeier i gjeldende selskap, samt at han selv tidligere har vært medarbeider i firmaet.
- Saksframlegg og søknad oppfyller ikke disse punktene i vedtektene for næringsfondet kapittel 3:**

G. Det må framkomme i administrasjonens utredning om søker tidligere er innvilget lån/tilskudd og om disse er ivaretatt
H. Søker skal dokumentere minimum 10 % egenkapital. Inntil 20 % av kapitalbehovet kan godkjennes som egeninnsats og egne materialer.

I saksframlegget ligger ingen oversikt over tidligere lån og tilskudd, og egenkapitalen er budsjettert kun med egeninnsats.
- Mangelfullt beslutningsgrunnlag.** Blant annet etterlyses revisjonsrapport for 2018 samt styrets årsberetning. Det blei i møtet også etterlyst dokumentasjon på at det ikke forelå skatte og avgiftsrestanser (vedtektene punkt 4 H).
Fra representanter som gikk inn for lånet, blei det blant annet hevdet at Innovasjon Norge hadde gitt støtte og at dette dokumenterte seriøsiteten og kvaliteten på søknaden. Dokumentasjon for påstanden var det ikke mulig å få. I tillegg var ikke administrasjonen i stand til å besvare representantenes spørsmål da faginstansen ikke var til stede på møtet.

Kvænangen 14. august 2019

For partiene H, Frp, Kp/Sp og SV

Jan Helge Jensen, Jenny Fyhn Olsen, Oddvar Seppola, Jarl Andreassen,
Ronald Jenssen, Valter Olsen, Tryggve Enoksen

Foretaksanalyse

Moonlight Mountain Gear AS

Orgnr.: 913 422 163

11.09.2019 09:12

Foretaksanalysen er levert av Purehelp.no AS
32241400 - www.purehelp.no

Markedsinformasjon:

Orgnr:	913 422 163
Firmanavn:	Moonlight Mountain Gear AS
Markedsnavn:	
Historiske navn:	
Reklameindikator:	
Bransje:	Engroshandel med sportsutstyr
Besøksadresse:	Burfjord, 9161 Burfjord
Postadresse:	
Posthus:	
Fylke:	Troms
Kommune:	Kvæningen
E-post:	
Web:	

Juridisk informasjon:

Konserntilknytning:	N
Revisor:	
Revisorhonorar:	
Regnskapsbyrå:	Skarven Regnskap AS Sum Regnskap AS
Stiftet:	17.03.2014
Registrert:	26.03.2014
Formål:	Utvikle, produsere og selge sportsutstyr og hva hermed står i forbindelse, samt annen næringsvirksomhet.
Selskapsform:	AS
Antall ansatte:	4
Aksjekapital:	49240
Kassekredittramme:	0
Prokura:	
Signatur:	Styrets leder alene.

Eierposter andre selskaper:

Det er ikke registrert noe informasjon i denne seksjonen

Juridiske roller:

Tittel:	Navn:	Lønn:
Adm. direktør	Bjarte Andre Hollevik	640
Tittel:	Navn:	Styrescore:
Styrets leder	Ketil Sundelin	24
Styre­medlem	Arne Sandvik	15
Styre­medlem	Joar Alm	15
Styre­medlem	Jørn Angell Arntzen	15
Styre­medlem	Marianne Bech	15

Kontaktpersoner:

Det er ikke registrert noe informasjon i denne seksjonen

Aksjonærer:

Firmanavn/Person:	Andel Aksjer: (%)
Bjarne Andre Hollevik	60.31%
May Brit Hollevik	7.53%
Lukas i AS (990 688 265)	5.01%
Leiv-bjørn Walle AS (997 775 767)	5.01%
Arvid Einar Hollevik	4.99%
Anne M J Tukiainen.joaniquet	4.99%
Hallvard Hollevik	3.20%
Ems Consult AS (989 243 578)	2.51%
Ståle Schumacher	1.25%
Ledelse i Nord Ksk AS (982 325 285)	1.15%
Rune Nilsen	1.01%
Andre	3.04%

Aksjonærene er hentet fra siste innleverte regnskap

Driftscore:

År	2018	2017	2016	2015
Totalrentabilitet	0	0	0	0
Kapitalomsetningshastighet	2	2	2	4
Fordringsomsetningshastighet	2	2	1	3
Gjeldsbetjeningsgrad	0	0	0	0
Resultatgrad	0	0	0	0
Kontantstrøm fra drift	0	0	0	0
Rentedekningsgrad	0	0	0	0
Likviditetsgrad II	2	2	0	2
Totalt	6	6	3	9

Forklaring:

Modellen gir en rask og kortfattet analyse av virksomhetens driftseffektivitet. Modellen tar ikke hensyn til konsernstrukturer og vurderer bare det enkelte objektet isolert. Fokus er på foretakets evne til å forvalte egne balanseverdier, skape likviditet, resultatmarginer samt gode driftsorienterte effektivitetstall.

Sone tabell:

0 - 20 poeng
20 - 40 poeng
40 - 60 poeng
60 - 80 poeng
80 - 100 poeng

Svak driftscore
Middels/Svak driftscore
Middels/God driftscore
God driftscore
Meget god driftscore

Bankscore:

Total Bankscore: 0.00 av 10

Nøkkeltall:	Poeng:	Gruppe:
Egenkapital	0.00	Dårligst score
Egenkapitalandel	0.00	Dårligst score
Rentedekningsgrad	0.00	Dårligst score
Gjeldsbetjenings grad	0.00	Dårligst score
Kontantstrøm fra drift	0.00	Dårligst score

Forklaring:

Tilsvarende scoresystem benyttes av banker og finansinstitusjoner i hele Norden. Analysen brukes ofte for en rask, matematisk og objektiv vurdering av spesielt mindre og mellomstore virksomheter. For store komplekse virksomheter vil modellen normalt være for enkel.

Scorenivået kan understøtte en beslutning om klientprioriteringer (sikkerhet, nedbetalingstid, rentenivå), hvilken finansieringsevne virksomheten har (lånestørrelse) og om dette er en virksomhet man ønsker å finansiere samt jobbe videre med (klient attraktivitet).

Sone tabell:

0 - 2 poeng
2 - 4 poeng
4 - 6 poeng
6 - 8 poeng
8 - 10 poeng

Svak bankscore
Middels/Svak bankscore
Middels/God bankscore
God bankscore
Meget god bankscore

Konkursscore:

	2018	2017	2016	2015
Zone				
Trend				
 <1,50 = Meget høy risiko	 1,51 - 1,99 = Medium/høy risiko	 2,00 - 2,99 = Mindre risiko	 >3,00 = Lav risiko	

År	2018	2017	2016	2015
Driftsinntekter	7 111	5 211	1 852	3 036
Resultat etter finansinntekter	-3 848	-1 165	-1 280	-158
Sum finanskostnad	551	178	203	157
Sum omløpsmidler	6 944	5 129	2 401	1 484
Sum eiendeler	8 711	6 994	3 542	1 522
Sum kortsiktig gjeld	3 632	2 586	5 355	2 033
Sum langsiktig gjeld	6 202	1 134	1 183	1 003
Sum egenkapital	-1 124	3 274	-2 996	-1 514
Kontantstrøm fra drift	-4 195	-1 134	-1 233	-261
Z-FACTOR POENG	-0,48	1,81	-3,14	-0,49

Forklaring:

Z-Factor metoden danner utgangspunktet for å analysere sannsynligheten for en konkurs de neste 3 årene. Modellen er utviklet i USA av kredittspesialister og basert på et betydelig historisk tallmateriale. Utgangspunktet for modellen er virksomhetens historiske årsregnskap. Scoreanalysen har sine begrensninger i forhold til faktor bredde og må behandles med noe forsiktighet. Som et supplement til andre analysemetoder kan den fungere godt. Modellen er modifisert for Norske forhold.

Markedsandel/Ranking

Markedsandel:

Bransje:

År: 2018	0.06%
År: 2017	0.04%
År: 2016	0.02%
År: 2015	0.03%

Kommune:

År: 2018	3.53%
År: 2017	2.4%
År: 2016	1.01%
År: 2015	1.87%

Ranking:

Bransje:

Driftsinntekter:	160 av 566
Driftsresultat:	558 av 566
Egenkapital:	540 av 566
Vekstomsetning:	80 av 566

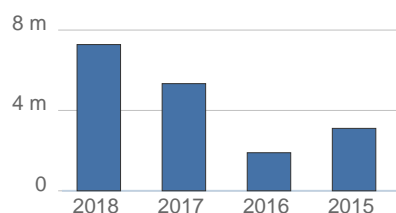
Kommune:

Driftsinntekter:	6 av 54
Driftsresultat:	54 av 54
Egenkapital:	53 av 54
Vekstomsetning:	5 av 54

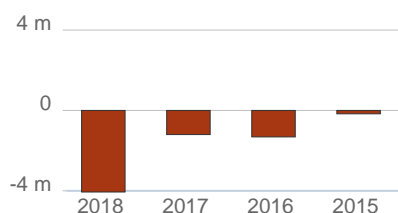
Fylke:

Driftsinntekter:	1586 av 8704
Driftsresultat:	8629 av 8704
Egenkapital:	8473 av 8704
Vekstomsetning:	725 av 8704

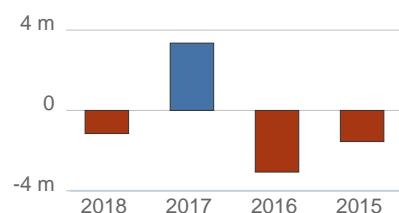
Driftsinntekter

Driftsresultat

Sum egenkapital

Resultatregnskap:

År	2018	2017	2016	2015
Driftsinntekter	7 111	5 211	1 852	3 036
Salgsinntekter	7 108	5 111	1 412	2 401
Andre driftsinntekter	3	100	440	635
Vareforbruk	6 124	3 653	1 540	2 282
Beholdningsendring	0	0	0	0
Lønn	2 444	1 008	618	0
Avskrivning	203	209	249	54
Nedskrivning	0	0	0	80
Drifts kostnader andre	2 307	1 514	732	784
Driftsresultat	-3 967	-1 173	-1 287	-164
Inntekt på investering i datter	0	0	0	0
Inntekt på investering i konsern	0	0	0	0
Inntekt på investering i tilknyttet foretak	0	0	0	0
Renteinntekter konsern	0	0	0	0
Annen renteinntekt	0	1	3	1
Annen finansinntekt	119	7	4	5
Sum finansinntekter	119	8	7	6
Verdiendring omløpsmidler	0	0	0	0
Nedskrivning omløpsmidler	0	0	0	0
Nedskrivning anlegg	0	0	0	0
Rentekostnader konsern	0	0	0	0
Annen rentekostnad	452	137	183	123
Annen finanskostnad	99	41	20	34
Sum finanskostnad	551	178	203	157
Resultat før skatt	-4 398	-1 343	-1 482	-315
Skatt ordinært resultat	0	0	0	0
Ordinært resultat	-4 398	-1 343	-1 482	-315
Ekstraordinære inntekter	0	0	0	0
Ekstraordinære kostnader	0	0	0	0
Skatt ekstraordinært	0	0	0	0
Sum Skatt	0	0	0	0
Årsresultat	-4 398	-1 343	-1 482	-315
Utbytte	0	0	0	0
Konsernbidrag	0	0	0	0
Overføringsfond for vurderingsforskjeller	0	0	0	0
Tap fordringer	0	0	0	0

Balanseregnskap - Eiendeler:

År	2018	2017	2016	2015
Sum anleggsmidler	1 767	1 865	1 140	38
Sum immaterielle midler	1 260	1 315	1 038	38
Forskning og utvikling	1 260	1 310	1 017	0
Patenter og lignende	0	4	21	38
Utsatt skattefordel	0	0	0	0
Goodwill	0	0	0	0
Sum varige driftsmidler	474	518	102	0
Fast eiendom	0	0	0	0
Maskiner	0	0	0	0
Skip/rigg/fly	0	0	0	0
Driftsløsøre	474	518	102	0
Sum finansielle anleggsmidler	33	33	0	0
Investering i datterselskap	0	0	0	0
Investering i annet foretak i samme konsern	0	0	0	0
Lån til foretak i samme konsern	0	0	0	0
Investering i tilknyttet selskap	0	0	0	0
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	0	0	0	0
Aksjer/andeler	33	33	0	0
Obligasjoner	0	0	0	0
Pensjonsmidler	0	0	0	0
Andre anleggsmidler	0	0	0	0
Sum omløpsmidler	6 944	5 129	2 401	1 484
Sum varelager	3 886	2 983	611	453
Lager råvarer	0	0	0	0
Lager tilvirkede varer	0	0	0	0
Lager ferdigvarer	3 886	2 983	611	453
Sum fordringer	2 542	1 653	1 589	758
Kundefordringer	2 166	1 249	662	618
Annen fordring	377	404	928	140
Konsernfordring	0	0	0	0
Krav på innbetaling av selskapskapital	0	0	0	0
Sum investeringer	0	0	0	0
Aksjer og andeler i foretak i samme konsern	0	0	0	0
Markedsbaserte aksjer	0	0	0	0
Markedsbaserte obligasjoner	0	0	0	0
Andre markedsbaserte finansielle instrumenter	0	0	0	0
Andre finansielle instrumenter	0	0	0	0
Kassebeholdning	516	493	201	273
Andre omløpsmidler	-1	0	-1	0
Sum eiendeler	8 711	6 994	3 542	1 522

Balanseregnskap - Gjeld/egenkapital:

År	2018	2017	2016	2015
Sum egenkapital	-1 124	3 274	-2 996	-1 514
Innskutt egenkapital	7 638	7 638	24	24
Selskapskapital	44	49	30	30
Egne aksjer	0	0	0	0
Opptjent egenkapital	-8 762	-4 364	-3 021	-1 538
Fond for vurderingsforskjeller	0	0	0	0
Annen egenkapital	-8 762	-4 364	-3 021	-1 538
Sum gjeld	9 834	3 720	6 538	3 036
Sum langsiktig gjeld	6 202	1 134	1 183	1 003
Avsetning for forpliktelser	0	0	0	0
Pensjonsforpliktelser	0	0	0	0
Utsatt skatt	0	0	0	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	0	0	0
Annen langsiktig gjeld	6 202	1 134	1 183	1 003
Konvertible lån	1 483	0	0	0
Obligasjonslån	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner langsiktig	4 719	0	0	0
Konserngjeld langsiktig	0	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	1 134	1 183	1 003
Sum kortsiktig gjeld	3 632	2 586	5 355	2 033
Skyldig konsernbidrag	0	0	0	0
Avdrag langsiktig gjeld	0	0	0	0
Konvertibelt lån kortsiktig	0	0	0	0
Sertifikatlån	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner kortsiktig	0	875	279	305
Kassekreditt	0	0	0	0
Kassekredittramme	0	0	0	0
Leverandørgjeld	769	-60	625	143
Betalbar skatt	0	0	0	0
Skyldige offentlige avgifter	646	925	81	131
Konsern gjeld kortsiktig	0	3	0	0
Utbytte	0	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	2 217	843	4 370	1 454
Minoritetsinteresser	0	0	0	0

Nøkkeltall:

År	2018	2017	2016	2015
Omsetning/ansatt	1 777,75 'Kr	1 042,20 'Kr	1 852,00 'Kr	3 036,00 'Kr
Resultatgrad	-55,79 %	-22,51 %	-69,49 %	-5,40 %
Kontantstrøm fra drift	-59,00 %	-21,80 %	-66,60 %	-8,60 %
Rentedekningsgrad	-6,98	-6,55	-6,31	-1,01
Gjeldsgrad	-8,75	1,14	-2,18	-2,01
Egenkapitalandel	-12,90 %	46,80 %	-84,60 %	-99,50 %
Likviditetsgrad I	1,91	1,98	0,45	0,73
Likviditetsgrad II	0,84	0,83	0,33	0,51
Totalrentabilitet	-44,20 %	-16,70 %	-36,10 %	-10,40 %
Arbeidskapital	3 312,00 'Kr	2 543,00 'Kr	-2 954,00 'Kr	-549,00 'Kr
Egenkapital rentabilitet	391,40 %	-41,00 %	49,50 %	20,80 %
Endring arbeidskapital	130,24 %	-86,09 %	538,07 %	-80,15 %
Fordringsoms. hastighet	4,10	5,22	3,50	6,14
Gjeldsbetj. grad	-0,43	-0,31	-0,19	-0,09
Gjennomsnittl. lånerente	8,10 %	3,50 %	4,20 %	6,40 %
Kapitalomsetningshastighet	0,91	0,97	0,56	1,48
Kreditt tid	88,94 d	69,99 d	104,38 d	59,44 d

Forklaring:

Omsetning/ansatt :	Omsetning / Antall ansatte
Resultatgrad :	(Driftsresultat / Omsetning) * 100
Kontantstrøm fra drift :	(Resultat etter finans - beregnet skatt + avskrivninger) / Omsetning
Rentedekningsgrad :	(Driftsresultat + Finansinntekter) / Finanskostnader
Gjeldsgrad :	(Kortsiktig gjeld + Langs. gjeld) / (Bunden EK + Fri EK)
Egenkapitalandel :	(Bundet EK + Fri EK) / Sum gjeld og egenkapital
Likviditetsgrad I :	(Omløpsmidler / Kortsiktig gjeld)
Likviditetsgrad II :	(Omløpsmidler - varebeholdning) / Kortsiktig gjeld
Total rentabilitet :	(Driftsresultat + Finansinntekter) / Sum gjeld og Egenkapital
Arbeidskapital :	(Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld)
Egenkapital rentabilitet :	(Driftsres. + finansinntekter - finanskostnader -skatt) / total egenkapital
Endring arbeidskapital :	(Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld) ÅR 0 / («samme») ÅR -1
Fordringsoms. hastighet :	1 / (Kreditt tid / 365) = omsetningshastigheten per år
Gjeldsbetj. grad :	Ordinært kontantstrøm I / Sum gjeld
Gjennomsnittl. lånerente :	(Finanskostnader / Gjennomsnittlig Total Gjeld)
Kapitalomsetningshastighet :	(Omsetning - Andre driftsinnt. - Gevinst/tap avgang anleggsmidler) / (Sum eiendeler år 0 + Sum eiendeler år -1) / 2)) * snitt eiendel»
Kreditt tid :	(Kundefordring * 365) / (Omsetning * moms 1,25) = dager snitt

Årsregnskap 2018

Moonlight Mountain Gear AS

Resultatregnskap
Balanse
Noter til regnskapet

Resultatregnskap Moonlight Mountain Gear AS

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2018	2017
Salgsinntekt		7 108 241	5 110 872
Annen driftsinntekt		2 797	100 000
Sum driftsinntekter		7 111 038	5 210 872
Varekostnad		6 123 940	3 653 255
Lønnskostnad	1	2 443 580	1 007 913
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	2	202 565	208 550
Annen driftskostnad	1	2 308 205	1 514 501
Sum driftskostnader		11 078 290	6 384 219
Driftsresultat		-3 967 252	-1 173 347
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		251	783
Annen finansinntekt		119 108	7 358
Annen rentekostnad		451 876	136 999
Annen finanskostnad		98 551	40 727
Resultat av finansposter		-431 067	-169 585
Ordinært resultat før skattekostnad		-4 398 319	-1 342 932
Ordinært resultat		-4 398 319	-1 342 932
Ekstraordinære inntekter og kostnader			
Årsresultat	3	-4 398 319	-1 342 932
Overføringer			
Overført til udekket tap		4 398 319	1 342 932
Sum overføringer		-4 398 319	-1 342 932

Balanse

Moonlight Mountain Gear AS

Eiendeler	Note	2018	2017
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Forskning og utvikling		1 259 854	1 314 628
Sum immaterielle eiendeler		1 259 854	1 314 628
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	2	474 226	517 684
Sum varige driftsmidler	2	474 226	517 684
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		33 110	33 110
Sum finansielle anleggsmidler		33 110	33 110
Sum anleggsmidler		1 767 190	1 865 422
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning	4	3 885 607	2 983 417
Fordringer			
Kundefordringer	5	2 165 628	1 209 915
Andre kortsiktige fordringer		376 718	453 798
Sum fordringer		2 542 346	1 663 713
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	515 644	481 706
Sum omløpsmidler		6 943 596	5 128 836
Sum eiendeler		8 710 787	6 994 259

Balanse Moonlight Mountain Gear AS

Egenkapital og gjeld	Note	2018	2017
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	7	43 574	43 574
Overkurs		7 594 226	7 594 226
Sum innskutt egenkapital		7 637 800	7 637 800
Opptjent egenkapital			
Udekket tap		-8 761 995	-4 363 676
Sum opptjent egenkapital		-8 761 995	-4 363 676
Sum egenkapital	3	-1 124 195	3 274 124
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld			
Konvertible lån		1 483 476	279 876
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	4 719 255	854 384
Sum annen langsiktig gjeld		6 202 731	1 134 259
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	874 549
Leverandørgjeld		768 640	-59 991
Skyldig offentlige avgifter		646 479	924 855
Annen kortsiktig gjeld		2 217 132	846 463
Sum kortsiktig gjeld		3 632 251	2 585 876
Sum gjeld		9 834 982	3 720 135
Sum egenkapital og gjeld		8 710 787	6 994 259

Burfjord, 28.08.2019
Styret i Moonlight Mountain Gear AS

Ketil Sundelin
styreleder

BECH MARIANNE
styremedlem

Jørn Angell Arntzen
styremedlem

Arne Sandvik
styremedlem

Joar Alm
styremedlem

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Avskrivningsperioden for fast eiendom anskaffet etter 2009 er dekomponert i en del som gjelder råbygget og en del som gjelder faste tekniske installasjoner. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Note 1 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til daglig leder, styret og revisor

Lønnskostnader	2018	2017
Lønninger	2 419 784	889 552
Andre ytelser	23 796	118 361
Sum	2 443 580	1 007 913

Selskapet har i 2018 sysselsatt 6 årsverk.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	640 000	0
Sum	640 000	0

Det er ikke avtalt særskilt vederlag til daglig leder eller styreleder fra selskapet i forbindelse med fratreden fra eksisterende stilling/verv. Daglig leder har ingen bonusavtale.

Utover nevnte ytelser til daglig leder, styreleder og styret forøvrig, foreligger det ikke avtaler om bonus, pensjon overskuddsdelinger og lignende.

Note 2 Anleggsmidler

	Driftsløsøre, inventar ol.
Anskaffelseskost pr. 01.01.2018	2 040 862
Anskaffelseskost 31.12.2018	2 040 862
Av- og nedskrivninger pr. 01.01.2018	208 550
Årets ordinære avskrivninger	202 565
Av- og nedskrivninger pr. 31.12.2018	411 115
Bokført verdi 01.01.2018	1 832 312
Tilgang i året	104 333
Årets avskrivning og nedskrivning	202 565
Bokført verdi 31.12.2018	1 734 080

Økonomisk levetid

5-10 år

Note 3 Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Annen Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2017	49 240	7 594 226	-5 666	-4 363 676	3 274 124
Pr 01.01.2018	49 240	7 594 226	-5 666	-4 363 676	3 274 124
Årets resultat				-4 398 319	-4 398 319
Pr 31.12.2018	49 240	7 594 226	-5 666	-8 761 995	-1 124 195

Note 4 Varer

	2018	2017
Lager av innkjøpte varer for videresalg	3 885 607	2 983 417
Sum	3 885 607	2 983 417

Av samlet varelagerverdi for Moonlight Mountain Gear AS pr. 31.12.2018 er kr. 3 885 607 vurdert til anskaffelseskost, men kr. 100 980 er nedskrevet til virkelig verdi.

Note 5 Kundefordringer

	2018	2017
Kundefordringer til pålydende	2 392 377	1 261 665
Avsetning til tap	226 750	226 750
Balanseført verdi av kundefordringer 31.12	2 165 628	1 034 915
Realiserte tap	33 770	106 750
Sum resultatførte tap på krav	33 770	106 750

Årets avsetning til tap relaterer seg i hovedsak til fordringer som er mer en ett år gamle.

Kostnadsført tap er klassifisert som annen driftskostnad i regnskapet.

Note 6 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er på kr. 95 273.

Note 7 Aksjonærer

Aksjekapitalen i Moonlight Mountain Gear AS pr. 31.12 består av:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	4 924	10,00	49 240
Sum	4 924		49 240

Eierstruktur

Aksjonærer i % pr. 31.12:

	Ordinære	Eierandel	Stemmeandel
HOLLEVIK BJARTE ANDRE	2 970	60,3	60,3
HOLLEVIK MAY BRIT	371	7,5	7,5
LEIVBJØRN WALLE AS	247	5,0	5,0
LUKAS I AS	247	5,0	5,0
ANNE M J TUKIAINEN.JOANIQUET	246	5,0	5,0
HOLLEVIK ARVID EINAR	246	5,0	5,0
HOLLEVIK HALLVARD	158	3,2	3,2
EMS CONSULT AS	124	2,5	2,5
SCHUMACHER STÅLE	62	1,3	1,3
LEDELSE I NORD KSK AS	57	1,2	1,2
NILSEN RUNE	50	1,0	1,0
BNAPP AS	25	0,5	0,5
BIRKELAND MO INVEST AS	18	0,4	0,4
BECH MARIANNE	14	0,3	0,3
EILERTSENWASSNES VERA M	12	0,2	0,2
HJEMBO CARL SVERRE	12	0,2	0,2
RØSBØ PAUL OLAV	12	0,2	0,2
WESTBERG LINA CHARLOTTA	12	0,2	0,2
LARSEN EIVIND LA PUEBLA	11	0,2	0,2
Totalt antall aksjer	4 894	99,4	99,4

Aksjer og opsjoner eiet av medlemmer i styret og daglig leder:

Navn	Verv	Ordinære
BECH MARIANNE	styremedlem	14
HOLLEVIK BJARTE ANDRE	Daglig leder	2 970

Note 8 Annen langsiktig gjeld

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:	2018	2017
Konvertible lån	1 483 476	279 898
Gjeld til kredittinstitusjoner	647 794	854 384
Øvrig langsiktig gjeld	0	0
Sum annen langsiktig gjeld	2 131 270	1 134 281

Note 9 Skatt

Årets skattekostnad	2018	2017
Resultatført skatt på ordinært resultat:		
Betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skattefordel	0	0
Skattekostnad ordinært resultat	0	0
Skattepliktig inntekt:		
Ordinært resultat før skatt	-4 398 319	-1 342 932
Permanente forskjeller	128 218	0
Endring i midlertidige forskjeller	-217 617	0
Skattepliktig inntekt	-4 487 719	-1 342 932
Betalbar skatt i balansen:		
Betalbar skatt på årets resultat	0	0
Sum betalbar skatt i balansen	0	0

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller:

	2018	2017	Endring
Varige driftsmidler	137 156	-10 118	-147 273
Varebeholdning	-100 980	0	100 980
Fordringer	-55 425	-226 749	-171 324
Sum	-19 250	-236 867	-217 617
Akkumulert fremførbart underskudd	-8 547 449	-4 059 730	4 487 719
Inngår ikke i beregningen av utsatt skatt	8 566 698	4 296 597	-4 270 101
Grunnlag for beregning av utsatt skatt	0	0	0
Utsatt skattefordel (22 % / 23 %)	0	0	0

I henhold til God regnskapsskikk for små foretak balanseføres ikke utsatt skattefordel.

Note 10 Fortsatt drift

Styrets arbeid i 2018 har i hovedsak bestått av å forvalte inntektene og redusere kostnadene for å sikre løpende drift. I budsjettene for 2019 er det lagt opp til en nøktern drift som skal skape en bærekraftig økonomi fremover og et positivt resultat.

Det arbeides med å øke dagens inntekter gjennom nye distributører og kanaler samt et bredere produktspekter.

Videre drift av Moonlight Mountain Gear AS synes således ikke å medføre risiko for tap for kreditorene.

Grunnlaget for styrets konklusjon om fortsatt drift er basert på grunnlaget dagens drift er etablert på, den gode kommunikasjonen mot kreditorer og et fornuftig anslag på inntekter og bærekraftig kostnadsnivå i årene som kommer.

Egenkapitalsituasjonen i selskapet forbedres og anses p.t. for tilstrekkelig i form av konvertible lån fra eiere. Likviditeten i selskapet er også p.t. tilfredsstillende.

Årsregnskapet fremlegges under forutsetning av videre drift.

VEDTEKTER

For Moonlight Mountain Gear AS

(pr. 23. februar 2017)

§ 1 Firmanavn

Selskapets navn er Moonlight Mountain Gear AS. Selskapet er et aksjeselskap og skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

§ 2 Forretningsadresse

Selskapets forretningskontor er i Kvæningen kommune.

§ 3 Formål

Utvikle, produsere og selge sportsutstyr og hva hermed står i forbindelse, samt annen næringsvirksomhet.

§ 4 Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er på NOK 32 460, fordelt på 1082 aksjer pålydende kr 30.

§ 5 Selskapets styre

Selskapets styre skal bestå av minimum 1 og maksimum 5 medlemmer.

§ 6 Tegning og daglig leder

Selskapets firma tegnes av styrets leder. Styret kan meddele prokura.

§ 7 Ordinær generalforsamling

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned. På den ordinære generalforsamling skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte
2. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører til generalforsamlingen å behandle

§ 8 Innkalling til generalforsamling

Innkalling med dagsorden sendes aksjonærene med én ukes skriftlig varsel. Ekstraordinær generalforsamling avholdes etter aksjelovens regler.

§ 9 Salg av aksjer

Eksisterende aksjonærer har forkjøpsrett ved omsetning av aksjer. Aksjeoverdragelse forutsetter godkjenning fra selskapets styre.

§ 10 Øvrige vedtektsbestemmelser

For øvrig henvises det til den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning.

VEDTEKTER

For Moonlight Mountain Gear AS

(pr. 30. mars 2017 - aksjesplitt)

§ 1 Firmanavn

Selskapets navn er Moonlight Mountain Gear AS. Selskapet er et aksjeselskap og skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

§ 2 Forretningsadresse

Selskapets forretningskontor er i Kvæningen kommune.

§ 3 Formål

Utvikle, produsere og selge sportsutstyr og hva hermed står i forbindelse, samt annen næringsvirksomhet.

§ 4 Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er på NOK 32 460, fordelt på 3 246 aksjer pålydende kr 10.

§ 5 Selskapets styre

Selskapets styre skal bestå av minimum 1 og maksimum 5 medlemmer.

§ 6 Tegning og daglig leder

Selskapets firma tegnes av styrets leder. Styret kan meddele prokura.

§ 7 Ordinær generalforsamling

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned. På den ordinære generalforsamling skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte
2. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører til generalforsamlingen å behandle

§ 8 Innkalling til generalforsamling

Innkalling med dagsorden sendes aksjonærene med én ukes skriftlig varsel. Ekstraordinær generalforsamling avholdes etter aksjelovens regler.

§ 9 Salg av aksjer

Eksisterende aksjonærer har forkjøpsrett ved omsetning av aksjer. Aksjeoverdragelse forutsetter godkjenning fra selskapets styre.

§ 10 Øvrige vedtektsbestemmelser

For øvrig henvises det til den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning.

VEDTEKTER

For Moonlight Mountain Gear AS

(pr. 30. mars 2017 - emisjon)

§ 1 Firmanavn

Selskapets navn er Moonlight Mountain Gear AS. Selskapet er et aksjeselskap og skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

§ 2 Forretningsadresse

Selskapets forretningskontor er i Kvæningen kommune.

§ 3 Formål

Utvikle, produsere og selge sportsutstyr og hva hermed står i forbindelse, samt annen næringsvirksomhet.

§ 4 Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er NOK 43 280 – NOK 54 100, fordelt på 4 328 til 5 410 aksjer, hver pålydende NOK 10.

§ 5 Selskapets styre

Selskapets styre skal bestå av minimum 1 og maksimum 5 medlemmer.

§ 6 Tegning og daglig leder

Selskapets firma tegnes av styrets leder. Styret kan meddele prokura.

§ 7 Ordinær generalforsamling

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned. På den ordinære generalforsamling skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte
2. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører til generalforsamlingen å behandle

§ 8 Innkalling til generalforsamling

Innkalling med dagsorden sendes aksjonærene med en ukes skriftlig varsel. Ekstraordinær generalforsamling avholdes etter aksjelovens regler.

§ 9 Salg av aksjer

Ekstisterende aksjonærer har forkjøpsrett ved omsetning av aksjer. Aksjeoverdragelse forutsetter godkjenning fra selskapets styre.

§ 10 Øvrige vedtektsbestemmelser

For øvrig henvises det til den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning.

MOONLIGHT MOUNTAIN GEAR AS
BURFJORD
9161 BURFJORD

Att. Bjarte Hollevik

Deres ref.:

Vår ref.:
2019/112036

Dato:
12.09.2019

TILBUD OM TILSKUDD KR 1 180 000

Vi viser til søknad mottatt 08.07.2019, og kan etter vedtak i Innovasjon Norge 11.09.2019 gi følgende tilbud til:

MOONLIGHT MOUNTAIN GEAR AS

1. Tilskuddsbeløp

Innovasjon Norge innvilger et tilskudd på inntil kr 1 180 000 --kronerenmillionetthundreogåttitusen--

2. Godkjent kostnadsramme

Forskning, utvikling og innovasjon:

Støtteberettigede kostnader (beløp i hele kr)	Støttegrunnlag	Prosjektkostnader søker
Personalkostnader ansatte, inkl. overhead	1 860 000	1 860 000
Leie/avskrivning - lokaler, instrumenter og utstyr	200 000	200 000
Kontraktforskning og konsulentbistand	0	0
IPR (inkl. patenter), fakturert kjøp og/eller lisens	0	0
Produksjon av prototype/pilotanlegg	700 000	700 000
Øvrige nye overhead- og andre driftskostnader	600 000	600 000
SUM	3 360 000	3 360 000
Finansiering	Beløp i hele kr	Andel i %
Utviklingstilskudd	1 180 000	35,12
SUM	1 180 000	35,12

Det gjøres oppmerksom på at godkjente kostnader skal være kostnader eksklusiv mva., for virksomheter

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

11.09.2019

Vår ref:

2019/10389

Deres dato:

Deres ref:

Kvænangen kommune
Rådhuset, Gárgu 8
9161 BURFJORD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Trond Presthus Ingebrigtsen, 77642041

Oversender lovlighetsklage til underinstansbehandling

Fylkesmannen viser til lovlighetsklage fra Jan Helge Jensen, Jenny Fyhn Olsen, Oddvar Seppola, Jarl Andreassen, Ronald Jenssen, Valter Olsen og Tryggve Enoksen

Av dokumentet vi har mottatt fremgår at det fremmes krav om lovlighetskontroll av Kvænangen kommunestyres behandling av sak 63/19.

Etter kommuneloven § 59 kan tre eller flere medlemmer av kommunestyret bringe avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller kommunal administrasjon inn for kontroll av avgjørelsens lovlighet. For kommunene er denne kontrollmyndigheten delegert til fylkesmennene.

Klagen skal fremsettes for det organ som har truffet den aktuelle avgjørelse, jfr. kommuneloven § 59 andre ledd første punktum. Dersom organet opprettholder avgjørelsen, skal saken oversendes Fylkesmannen til behandling.

Det forutsettes imidlertid at det aktuelle organ som har truffet avgjørelsen får anledning til å se på den på nytt før saken sendes videre. I denne saken synes ikke klagen å ha blitt fremlagt for kommunestyret, før den ble sendt til Fylkesmannen i Troms og Finnmark for behandling.

Vi må derfor be om at lovlighetsklagen fremlegges for kommunestyret for vurdering, før saken eventuelt sendes hit til behandling dersom kommunestyret ikke finner grunnlag for å omgjøre sitt vedtak.

Kommunen bes orientere klagerne om dette brev.

Med hilsen

Heidi Pedersen (e.f.)
fung. leder for juridisk seksjon

Trond Presthus Ingebrigtsen
rådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: *Lovlighetsklage av 14.8.2019*

Til
Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni
Fylkeshuset, Strandvegen 13
Postboks 6105, 9291 Tromsø

ved
Kvænanen Kommune,
Gargo 8,
9161 Burfjord

Fylkesmannen i Troms og Finnmark	
S.nr. _____ / _____	Date: 23. AUG. 2019
KVÆNANGEN KOMMUNE	Ark.nr. _____
16 AUG 2019	Saksnr. _____
Til behandling:	
Saksbehandler:	
Til orientering:	
Gradering:	

Anke på vedtak i kommunestyre-sak 63/19 Søknad om lån fra lånefondet – Moonlight Mountain Gear AS

Medlemmene fra partiene Frp, H, Sp og SV vil med dette sende vedtaket i nevnte sak til lovlighetskontroll. Lovlighetskontrollen bes gjort på følgende grunnlag:

- Habilitet:** Kommunestyret vedtok at representanten Reidar Eilertsen Wassnes var habil på tross av at hans kone er aksjeeier i gjeldende selskap, samt at han selv tidligere har vært medarbeider i firmaet.
- Saksframlegg og søknad oppfyller ikke disse punktene i vedtektene for næringsfondet kapittel 3:**

G. Det må framkomme i administrasjonens utredning om søker tidligere er innvilget lån/tilskudd og om disse er ivaretatt

H. Søker skal dokumentere minimum 10 % egenkapital. Inntil 20 % av kapitalbehovet kan godkjennes som egeninnsats og egne materialer.

I saksframlegget ligger ingen oversikt over tidligere lån og tilskudd, og egenkapitalen er budsjettert kun med egeninnsats.
- Mangelfullt beslutningsgrunnlag.** Blant annet etterlyses revisjonsrapport for 2018 samt styrets årsberetning. Det blei i møtet også etterlyst dokumentasjon på at det ikke forelå skatte og avgiftsrestanser (vedtektene punkt 4 H).
Fra representanter som gikk inn for lånet, blei det blant annet hevdet at Innovasjon Norge hadde gitt støtte og at dette dokumenterte seriositeten og kvaliteten på søknaden. Dokumentasjon for påstanden var det ikke mulig å få. I tillegg var ikke administrasjonen i stand til å besvare representantenes spørsmål da faginstansen ikke var til stede på møtet.

Kvænanen 14. august 2019

For partiene H, Frp, Kp/Sp og SV

Jan Helge Jensen,

Jenny Fyhn Olsen,

Oddvar Seppola,

Jarl Andreassen,

Ronald Jenssen,

Valter Olsen,

Tryggve Enoksen

PS 84/19 Referatsaker

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
14/19	Teknisk utvalg	04.04.2019
11/19	Kvæningen kommunestyre	30.10.2019

Oppstart og organisering av arbeidet med revisjon av offentlige snøscooterløyper

Henvising til lovverk:

Motorferdselloven

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4 a

Vedlegg

1 Oppstartsdokument

Administrasjonssjefens innstilling

Kvæningen kommune starter arbeidet med revidering av scooterløypenettet. Vedlagt oppstartdokument tas til etterretning og legges til grunn for videre gjennomføring. Prosjektet kostnadsberegnes og innarbeides i kommunens budsjett.

Saksopplysninger

Nye regler om snøskuterløyper for fornøyleskjøring trådte i kraft 19. juni 2015, jmfør [§ 4a i motorferdselloven](#) og [§ 4 a i forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag](#).

Dette innebærer at kommunene i hele landet kan etablere rekreasjonsløyper for snøscooter. Nåværende løyper i Nord-Troms og Finnmark er fastsatt av Fylkesmannen med hjemmel i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer § 4. Denne hjemmelen ble opphevet da nye regler ble vedtatt 19. juni 2015, men det er en overgangsperiode på 6 år før selve opphevelsen trer i kraft. Dersom kommuner med eksisterende løyper ønsker å videreføre løypene må de fastsette løypene etter nytt regelverk innen scootersesongen høsten 2021. Etter den tid vil de gamle løypeforskriftene oppheves.

Kommunen har lenge planlagt å gjennomføre prosessen i egen regi. Det har vært noen møter og dialog med scooterforeningene om saken. Vi har også begynt med kartleggingen av

friluftsområder som må ligge til grunn før løyper kan vedtas. Ut i fra bemanningssituasjonen så har vi ikke funnet rom for å starte prosessen for fullt. Vi har også avventa politisk arbeid på overordna nivå som er forsøkt for å begrense prosesskravene for videreføring av eksisterende løyper, men dette har ikke ført til vesentlige endringer.

Vurdering

Det er en omfattende prosess som vil ta tid, og det er viktig at vi kommer i gang slik at vi kan ha nytt løypenett på plass før den gamle ordninga opphører. Det er derfor laga et oppstartdokument som beskriver prosessen, og gir noen føringer for arbeidet. Det er ment både som orientering til utvalget, og for å gi utvalget mulighet til tidlig medvirkning i prosessen.

Ut i fra dagens bemanningssituasjon og oppgaveportefølje så vil det være nødvendig å tilføre ekstra mannskap i form av egen ansatt prosjektledelse eller kjøp av tjenester fra konsulentselskap for å få gjennomført prosessen. Det foreslås bruk av konsulent for å sikre tilgang på tilstrekkelig bred kompetanse, og for å sikre framdrift og gjennomføring.

Midler avsatt i budsjett til scooterløyper og ny forskrift (200 000,- i 2019) er en god start, men det vil ikke være tilstrekkelig for å fullføre prosessen. Estimat for ressursbruk må vi komme tilbake til i forbindelse med budsjettarbeidet.

Det er viktig at utvalget kommer med synspunkt og ønsker for det videre arbeidet og at det legges til vedtaket i denne saken.

FASTSETTE SNØSCOOTERLØYPER I KVÆNANGEN KOMMUNE

OPPSTARTSDOKUMENT

Sist oppdatert 26.03.2019

1 Formål

Fastsette eksisterende og nye løypetraseer for snøscooter i ny forskrift om snøscooterløyper for Kvæningen kommune.

2 Bakgrunn

2.1 Fastsette snøskuterløyper i ny forskrift

Nye regler om snøscooterløyper for fornøyelseskjøring trådte i kraft 19. juni 2015, jamfør [§ 4a i motorferdselloven](#) og [§ 4 a i forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag](#).

Dette innebærer at kommunene i hele landet kan etablere rekreasjonsløyper for snøscooter. Nåværende løyper i Nord-Troms og Finnmark er fastsatt av Fylkesmannen med hjemmel i nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer § 4. Denne hjemmelen ble opphevet da nye regler ble vedtatt 19. juni 2015, men det er en overgangsperiode på 6 år før selve opphevelsen trer i kraft. Dersom kommuner med eksisterende løyper ønsker å videreføre løypene må de fastsette løypene etter nytt regelverk **innen scootersesongen høsten 2021**. Etter den tid vil de gamle løypeforskriftene oppheves. Miljødirektoratet legger til grunn at dette innebærer at kommunene må vurdere om eksisterende løyper er i tråd med krav gitt i nytt regelverk, herunder hensyn til støy, friluftsliv, naturmangfold, bolig- og hytteområder og sikkerhet før de kan vedtas. Nye traseer og justeringer av eksisterende løyper følger av samme hjemmel og har samme utredningskrav.

I den nye ordningen er det kommunen som fastsetter snøscooterløyper gjennom å vedta en forskrift med et kart over snøskuterløypene og bestemmelser for bruken av dem. Krav til prosess for å fastsette snøskuterløyper følger av nasjonal forskrift § 4 a tredje ledd med tilhørende merknader. Deler av prosesskravene viser til bestemmelser i plan og bygningsloven. Departementet har tydeliggjort at kommunene skal treffe et vedtak etter motorferdselloven, og ikke et planvedtak etter plan- og bygningsloven. Etter forskriftens § 4a er vedtaksmyndigheten lagt til kommunestyret. Saksbehandlingen skal følge de alminnelige saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VII om forskrifter.

2.2 Krav til utredning og hensyn som må tas

En rekke krav til utredning som må følges og hensyn som kommunene skal ta ved fastsetting av løypene er angitt i lov og forskrift:

Støy	Krav - Utrede etter veileder <i>Støy og planlegging av snøscooterløyper</i> (2018)
Friluftsliv	Krav - Kartlegging og verdisetting skal skje med utgangspunkt i Håndbok M98 – 2013 <i>Kartlegging og verdisetting av friluftsområder</i>
Naturmangfold	Krav - Utrede i henhold til notat <i>Naturmangfold og planlegging av snøskutertraseer</i> (2016)
Bolig- og hytteområder	Utredning av støy, forurensing og sikkerhet
Landskap	Snøscooterløyper skal ikke kreve terrenginngrep. Vurdering av løypetrase må veies mellom synlighet og sikkerhet
Kulturminner og kulturmiljø	Kommunen skal ta hensyn til kulturminner og kulturmiljø, og må søke å finne løsninger for å unngå konflikt med disse hensynene
Reindrift	Snøscooterløyper skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften. Se brev fra Miljødirektoratet (20.10.17) <i>Planlegging av snøskuterløyper og hensynet til reindriften</i>

Verneområder	Det skal ikke legges snøskuterløyper i etablerte og foreslåtte verneområder
Sikkerhet	For de som kjører og andre. Kommunen bør ved behov innhente nødvendig fagkompetanse for å vurdere sikkerheten i de foreslåtte løypetraseene (snøskred, utfordrende topograf, usikker is, sikt- og værforhold, påkjøringsfarlige objekter og veikryssing)

Av kommunens vedtak skal det fremgå hvordan innkomne uttalelser til forslaget og konsekvensene av snøscooterløypene med bestemmelser har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt.

2.3 Samtykke fra grunneier

Kommunen kan ikke treffe vedtak om snøscooterløyper over en eiendom før grunneieren har samtykket til det. Kravet om å innhente samtykke gjelder overfor både private og offentlige grunneiere. Det utarbeides en standard mal som skal brukes for grunneieravtaler i Kvæningen. De eksisterende løypene har utdaterte avtaler og må fornyes. Vi mangler også dokumentasjon på grunneieravtaler på en rekke løypeparseller. Flere av de foreslåtte løypene berører mange eiendommer. Totalt sett er det et betydelig antall grunneieravtaler som må innhentes.

2.4 Andre instanser

Løyper som krysser offentlig veg eller løyper som følger ubrøyta kommunal veg må ha godkjenning fra Statens vegvesen.

2.5 Parkering

Vi må sikre tilstrekkelige og avklarte parkeringsplasser ved startpunktene på løypene. Planmessig avklaring og avtale med grunneiere bør gjøres parallelt med løypeforskriftene.

3 Resultat

Resultatet av arbeidsprosessen blir ny *Forskrift om snøskuterløyper, Kvæningen kommune, Troms*, med bestemmelser om bruken av løyper og løypetraseer fastsatt i eget kart.

3.1 Bestemmelser som fastsettes i forskriften

- Fastsetting av influensområde
- Fartsgrenser
- Kjøretider
- Rasting (300 meter regel, rasting på fastsatte vann, mm.)
- Eventuell betaling og begrensninger av brukergrupper
- Andre relevante vilkår som kommer frem gjennom utredningsprosess

3.2 Krav til kartdata

Miljødirektoratet har etablert en nasjonal database for snøscooterløyper. I den sammenheng har direktoratet utarbeidet en produktspesifikasjon for motorferdsel i utmark. Den definerer både krav til struktur på data ved innrapportering av løypene fra kommunene og distribusjon av data til bruk i kommunal saksbehandling/det offentlige kartgrunnlaget (DOK).

Når kart og bestemmelser er vedtatt skal snøskuterløypene tegnes inn i kartet til kommuneplanens arealdel. Løypene skal vises med linjesymbol i gjeldende standard for arealplan. Linjen i kommuneplanens arealdel er til informasjon og har ikke rettslig virkning. Den vil være en viktig informasjon i den kommunale arealplanleggingen.

4 Eksisterende kunnskap

- Erfaringer fra eksisterende løypetraseer. Kvæningen har om lag 160 km offentlige løyper i dag.
- Kommuneplanens arealdel
- NVE-atlas Aktsomhetsområder for skred
- Artsdatabanken sine kart for registrerte rødlistearter
- Miljødirektoratet sine kart for verneområder, naturtyper, statlig sikra frilufstområder
- Landbruksdirektoratets kart for reindrift
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur
- Kommunedelplan for kulturminner (i prosess)
- Friluftskartlegging (revidering av friluftskartlegging har oppstart i 2019)
- Innkomne innspill/ønsker om nye løyper som er kommet inn til kommunen etter forrige revisjon (2007).

5 Organisering og ressursbruk

5.1 Prosjektledelse

Arbeidet kan gjennomføres i egen regi eller vi kan kjøpe ekstern prosjektledelse. Ut i fra dagens bemanningssituasjon og oppgaveportefølje så vil det i alle tilfeller være nødvendig å tilføre ekstra mannskap i form av egen ansatt prosjektledelse eller kjøp av tjenester fra konsultentselskap for å få gjennomført prosessen. Det er store krav til utredninger og medvirkning før vi kan gjøre vedtak. Det er også strenge krav til at kommunen dokumenterer vurderinger og avveining av ulike hensyn.

Midler avsatt i budsjett til scooterløyper og ny forskrift (200 000,- i 2019) vil ikke være tilstrekkelig for å fullføre prosessen. Estimat for ressursbruk må vi komme tilbake til i forbindelse med budsjettarbeidet.

Egen ansatt prosjektledelse vil være en fordel mhp muligheter for å kunne jobbe selvstendig direkte på kommunens systemer med tilgang til arkiver mm. Trolig vil det også være billigere. Utfordringen er å få tak i ledig arbeidskraft med riktig kompetanse. En ansatt kan også velge å si opp stillingen i løpet av prosjektperioden. Ved bruk av konsulent vil vi gjerne få tilgang på en rekke kompetansefelt og verktøy som selskapet disponerer. En konsulent vil også være bundet av en kontrakt. Dette vil sikre kvalitet og kontinuitet i gjennomføringen. Kommunen må også sette av tid til å følge opp prosjektet og sørge for at konsulenten har nødvendig tilgang til informasjon. Vi må også ivareta de konkrete myndighetsoppgavene og formaliteter rundt saksbehandlingen. Det anbefales å benytte ekstern konsulent til å lede prosessen i Kvæningen.

Omfanget av konsulentbruk vil avhenge av hvilken modell vi velger for gjennomføring av prosjektledelsen og utredninger. Kommunen må i alle tilfeller innhente fagkompetanse på skredfarevurderinger for å undersøke de løypetraseene som går i aktsomhetsområder for snøskred.

Det må da gjøres vurderinger om skredfaren er reel, vurdere risikoen, og bidra med forslag til avbøtende tiltak og rutiner for midlertidig stenging ved skredfare.

5.2 Involvering av brukerne

Det legges opp til en betydelig medvirkning av brukerne for å få et ønsket og tjenlig løypenett.

Traseene for eksisterende løyper og nye løyper må kvalitetssikres og måles inn med GPS.

Scooterforeningene og innspillhaverne vil involveres i dette arbeidet. Det vil stilles krav om at private innspill er målt inn med gps og at berørte grunneiere er kjent med innspillet og ikke har stillt seg negativ. Flere av foreningene har også sagt seg villig til å bidra med informasjon til grunneiere og innhenting av grunneiertillatelser. Slik dugnadsinnsats vil bidra til å holde kostnadene i prosjektet nede og forhåpentligvis få god lokal forankring av løypenettet.

5.3 Politisk medvirkning

Teknisk utvalg er ansvarlig organ for motorferdselloven i Kvæningen. Arbeidet med å fastsette løypenettet gjøres av Teknisk utvalg og stadfestes av kommunestyret.

Utvalget vil behandle følgende milepæler:

1. Oppstartsvarsel for forskriftsarbeidet
2. Vedtak av forslag som legges på høring
3. Merknadsbehandling og vedtak av løyper som stadfestes av kommunestyret.
4. Førsteinstantbehandling av eventuelle klager

6 Tidsplan

FASTSETTELSE AV SNØSKUTERLØYPER			
PROSESS	2019	2020	2021
Oppstart prosess	Teknisk utvalg 04.04.19		
Kostnadsberegning og budsjettarbeid			
Ansette prosjektleder/Engasjere konsultentselskap			
Utarbeide mal for grunneierkontrakter			
Gjennomgang av eksisterende løypetraseer			
Innhente og vurdere erfaringer med bruk av eksisterende løyper			
Parkeringsplasser			
Sikkerhet			
Grunneiertillatelser			
Behov for omlegging (hele eller deler av)			
m.m.			
Oppstartsvarsel -Forskriftsarbeid			
Innspill			
Avklare og formulere krav til innspill			
Varsle om mulighet for å komme med innspill			
Utredning av høringsforslag			
Vurdere både eksisterende og nye løypetraseer			
Kartfeste traseer og influensområder			
Avklare grunneiertillatelser			
Sikkerhetsvurdering			
Dialog med reindriftsnæringen			
Støvvurdering mot kartlagte friluftsområder			
Støvvurdering mot boliger og fritidsboliger			

Vurdering av naturmangfold			
Vurdere påvirkning av kulturminner			
Vurdere samlet belastning			
Avklare kryssing av vei med Statens vegvesen			
Utarbeide kartgrunnlag			
Utarbeide forskriftstekst			
Høring			
Utarbeide saksfremlegg			
Politisk behandling av høringsforslaget			
Fastsette høringsfrist			
Legge forslaget ut til høring og offentlig ettersyn			
Merknadsbehandling			
Revisjon og dialog - forskriftstekst og utredningsdokument			
Utarbeide saksfremlegg for sluttbehandling			
Sluttvedtak			
Behandling i Teknisk utvalg			
Behandling i Kommunestyret			
Kunngjøring av vedtak			
Annonse i lokal avis			
Kunngjøring på kommunens egen hjemmeside			
Varselbrev			
Utarbeidet forskrift sendes til Lovdata og kartdata legges i DOK			

Frist: Det er et mål at arbeidet er ferdig innen 1. desember 2021. For å nå dette er det viktig at vi kommer i gang så snart som mulig.

Forutsetting for å kunne gjennomføring prosessen og overholde satt frist: Nok ressurser avsettes til arbeidsprosessen (se kapittel 5 *Organisering og ressursbruk*).

7 Strategier

7.1 Driftskostnader – brukerbetaling

Løypenettet i Kvæningen har blitt driftet med mye dugnadsinnsats, og vi har derfor en svært rimelig drift. Den årlige kostnaden for merking av løyper og brøyting av startpunkt har lagt i størrelsesorden 20-30 000 kroner avhengig av snømengder og hyppighet av brøyting. Vi ser det er behov for et bedre parkeringstilbud, og det er ønske om å reforhandle driftsavtalen. Parkeringsmulighetene er ikke tilfredsstillende på flere av startpunktene, og vi må påregne en vesentlig økning der. Derfor vil vi oppleve en økning i kostnaden selv med dagens nivå på løypenettet. En økning i omfanget av scooterløyper vil medføre ytterligere økte kostnader til drift.

I enkelte kommuner har kompensasjon til grunneier som avsetter areal til scooterløype vært vurdert, men det er uvisst om det er innført noen plasser. En scooterløype kan medføre ulemper for grunneier, så det vil være rimelig å kompensere bruken. Det kan også være et virkemiddel for å få til avtaler. Siden det er mindre vanlig, så legges det ikke opp til godtgjørelse av grunneiere i Kvæningen.

Regelverket åpner for at kommunene kan kreve brukerbetaling for løypenettet. Vi registrerer at mange av kommunene som har vedtatt løyper etter nytt regelverk har valgt å innføre betalingsordninger for å bidra til drift av løypenettet. For at kommunen skal ha hjemmel til å kreve inn løypeavgift, må dette framgå av forskriften for bruken av løypene. Hva vi gjør i Kvæningen må

avklares nærmere i selve prosessen, men det er ønskelig om politisk ledelse gir signal på dette allerede i oppstartsfasen.

7.2 Omfang av løypenett

Det legges opp til å videreføre mest mulig av dagens løypenett. Nye løyper innføres ved behov og etter lokale ønsker der det utredes til å være forsvarlig.

Det er ønskelig med en helhetlig sammenheng av løypenettet og at det kan benyttes som en transportåre. Det legges opp til en tett dialog med nabokommunene for å samkjøre løypenettet over kommunegrensene på best mulig måte.

Kvænangen har forbeholdt noen viktige friluftsområder til å være fri for scootertrafikk. Dette er tilgjengelig uten scooter og brukes mye til tradisjonell friluftsliv med ski. Også i framtida planlegger vi å beholde slike områder. Eksempler på slike områder i dag: Baddereidet, Kvæangsfjellet, Kvængsdalen, Jøkelfjordeidet mm.

7.3 Adkomst og tilførsel

Det bør legges opp til gode parkeringsmuligheter med tilstrekkelig kapasitet på startpunktene. I all hovedsak skal dette kunne dekke all adkomst til løypenettet. Det er også et stort ønske om å kunne kjøre «hjemmefra». Slik kjøring vil som oftest foregå på plasser som ikke omfattes av motorferdselloven (brøyta veier, jordbruksarealer og bebygde områder). Dersom vi skal ha løyper inn i sentrumsområder må infrastrukturen tilpasses og det bør avklares gjennom reguleringsplaner. For utvalgte veistrekninger kan det også være aktuelt å søke Vegvesenet om å åpne for bruk av snøscooter. Vi har noen slike traseer i dag. Det gjelder bare offentlige veier uten trafikk, eller svært begrensa trafikk.

7.4 Rasting (300 –metersregel og rasting på større vann)

På dagens løypenett har vi en akseptert praksis om at det kan kjøres inntil 300 meter ut fra løypa for å raste, slå leir, fiske ol. Fra nasjonalt hold er det lagt opp til at denne praksisen kan fortsette i Finnmark og Nord-Troms. Det er også åpnet for at man kan åpne opp for slik kjøring utover 300 meter på større vann og innsjøer. Hvor langt det kan kjøres for å raste må fastsettes i kommunens forskrift. Det forutsettes også at kommunene utreder hele influensområdet. Det vil også innebære at grunneiere i 300 metersbeltet har gitt samtykke.

Det foreslås at 300- metersregelen benyttes for løypene over skoggrensa. Under skoggrensa bør denne sonen avgrenses mer, da 300 meter til hver side av løypa i mange tilfeller berører mye bebyggelse, grunneiere, veier ol. Det er også et betydelig skadepotensiale dersom det kjøres i ungskog.

På alle større vann i fjellet legges det opp til at det kan kjøres over hele vannet ifbm rasting, fisking ol. Noen unntak må gjøres for fareområder på kraftmagasinene der kraftverksdriften gir dårlig is.

8 Klageadgang

Kommunestyrets vedtak om snøscooterløype kan påklages av grunneiere og rettighetshavere til eiendommer i løypenes influensområde, Sametinget og berørte reinbeitedistrikt samt organisasjoner hvis interesser blir berørt av snøscooterløypene, nabokommuner og berørte statlige og regionale organer. Fylkesmannen er klageinstans. Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part.

Kvænanen kommune

GÁRGU 8, 9161 BURFJORD

Telefon 77 77 88 00

www.kvanangen.kommune.no

RAPPORT FRA STUDIETUR FOR NORD-TROMS REGIONRÅD 6–9. MAI 2019 TIL SOGN

Distriktssenteret inviterte Nord-Troms Regionråd til Sogn:

«Distriktssenteret www.distriktssenteret.no ynskjer hjarteleg velkomen til Sognefjordområdet i byrjinga av mai. Vi er glade for den kontakten vi har fått med regionrådet i Nord-Troms, og at de tek utfordringa på kome sørover til Sogn. Det handlar om styrke eige nettverk gjennom felles opplevingar. Samstundes er det inspirerende å møte likesinna i ein anna region som både har mange likskapar og nokre ulikskapar.

Sidan Distriktssenteret har eit av sine kontor i Sogndal passar det også bra – både å vera vertskap og samstundes bruke litt av tida saman med fleire av oss på kontoret i Sogndal gjennom formidling av kunnskapen som vi sit på, og få noko attende frå regionrådet i Nord-Troms.»

Programmet for studieturen var utformet av Distriktssenteret. Programmet finnes i sin helhet i slutten av rapporten. Alle presentasjoner som ble holdt under studieturen er vedlagt.

Deltakere fra Nord-Troms:

- Svein Leiros, ordfører Kåfjord
- Dan-Håvard Johnsen, ordfører Lyngen
- Hanne Braathen, varaordfører Storfjord
- Irene Toresen, varaordfører Skjervøy
- Øyvind Evanger, ordfører Nordreisa
- Eirik L. Mevik, ordfører Kvænangen
- Lise Jakobsen, regional ungdomskonsulent regionrådet
- Berit Fjellberg, daglig leder regionrådet
- Willy Ørnebakk, fylkesrådsleder Troms

Vertskap i Sogn:

- Roar Werner Vangsnes, rådgiver Distriktssenteret
- Steinar Fredheim, avdelingsleder Sogndal, Distriktssenteret
- Jan Geir Solheim, leder Sogn Regionråd

TIRSDAG 7. MAI:

Fosshaugane Campus

Miniseminar – alle PP er vedlagt

- Steinar Fredheim, presenterte Distriktssenteret
 - Viktig for Distriktssenteret å bygge og dele kunnskap
 - Utarbeidet en rekke små hefter hvor det er samlet kunnskap og eksempler om aktuelle tema (gjestene fikk utdelt heftene)

- Jarle Årvoll, ordfører Sogndal – presenterte Sogndal kommune
 - Sogndal sentrum, store investeringer siste år
 - Leikanger, ca 2000 innbyggere med ca 880 statlige arbeidsplasser – høgt utdanningsnivå
 - Viktig å sette seg ned ved samme bord for å finne løsninger (eks campusmodellen)
 - Jobber utviklingsorientert
 - Nye Sogndal kommune (3 kommuner slås sammen fra 2020) – krevende men mye positivt
 - Viktig at vi snakker om det vi får til
- Jan Geir Solheim, presenterte Sogn regionråd
 - 9 kommuner i regionrådet – blir 7 fra 2020
 - En region som har opplevd mange naturkatastrofer

- Har mange «støtteføtter» som er viktig for utviklingen, for eksempel Vestlandsforskning, Distriktssenteret
- Reiser årlig på studietur
- Ca 30.000 mennesker i regionen
- Flere store kraftkommuner
- Satsinger i regionrådet: bostedsattraktivitet (mange prosjekter), kompetanse (stor satsing på skole: «system for styrka læring 2013–2021 – gode resultater), næringsutvikling (ca 1 mill gjestedøgn) og samferdsel (flyplass viktig, regionrådet er med å spleiser på bygging av hangar)
 - For å lykkes er det viktig med eierskap, dugnad og samarbeidsånd
- Svein Leiros presenterte Nord-Troms
- Lise Jakobsen presenterte RUST – ungdomssatsingen i Nord-Troms

KEM E VI?

«Vi e ikke sånn hardingfele- og hallingkastnorsk. Vi e nordtromsnorsk!»

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

Deretter fulgte 5 fagforedrag fra Distriktssenteret:

- ✓ Merkur-ordningen ved Steinar Fredheim
 - Butikkutvikling bidrar til bygdeutvikling
 - Ordning for utkantbutikker i 590 lokalsamfunn
 - Attraktivitet som bosted
 - Attraktivitet for gründere
 - Potensiale for å utvide samarbeid: innkjøp, integrering og lokalsamfunnsutvikling
 - Kommunen som innkjøper – eks Suldal: Merkurbutikken er leverandør – lyses ut etter skolekretser. Annet eks fra Vindafjord med handlebuss – har også sosial effekt for eldre å handle selv og møte andre. Eks Stryn innført kommunalt servicepunkt – kommunen bidrar med 50.000 pr år
 - I Nord-Troms har vi 9 merkurbutikker. Har kommunene et bevisst forhold til disse? Kan for eksempel ha en rolle i samfunnsutviklingen – skrives i samfunnsplan, rolle i integreringsarbeidet, offentlige innkjøp?
- ✓ Suksessrike distriktskommuner ved Elisabeth Helseth
 - Gjennomført studie i 2012 og i 2018

- Fokus på næringsutvikling i kommunene – ulike roller
- Framtidas næringsutvikling mot 2030: bærekraft stadig viktigere, men også andre indikatorer spiller inn – natur, økonomi, human- og sosialkapital
- Behov for å andre målemetoder for verdiskaping? Jobber med brutto regionalprodukt + (jobbes også med i Sverige). Ønske om å måle regional utvikling i et større perspektiv – hvor miljø- /naturkonsekvenser tas med. Framtidskapital: ødelegger vi mer enn vi skaper?
- ✓ Næringsretta samarbeid over kommunegrensene
 - For å delta i samarbeid må man ha kapasitet til å være aktivt med for å ha nytte av samarbeidet
 - Tidsressurser er en mangelvare
 - Viktig å jobbe kunnskapsbasert
 - Eks samarbeid fra Vest-Telemark – næringsmedarbeidere i felles næringssselskap med faste arbeidsdager i småkommunene
- ✓ Arbeid med inkludering og integrering ved Ann Oppheim Jørgensen
 - Ca 2000 innvandrere i Nord-Troms (ref ImDi 2018)
 - Eks fra Berg kommune – tatt i bruk folkebiblioteket som nav i integreringsarbeidet
 - Sosialt entreprenørskap er viktig
- ✓ Tettstedsutvikling ved Trude Risnes
 - Kan bidra til styrka vekstkraft og likeverdige levekår
 - Unge mennesker ønsker urban/rural puls kombinert med områdeherligheter
 - Bør tenke mer bostedsutvikling i lys av samfunnets aldring – skal følge ulike satsinger i 2019

Besøket på Fosshaugane campus ble avsluttet med omvisning.

Fjærland

- Omvisning m/dagleg leiar Jon Brekke på Norsk Bremuseum. Museet er privat eid, ca 80.000 besøkende årlig. Mer fokus på klima de siste årene
- Møte med bygdelaget i Fjærland som orienterte om Fjærlandsbygda. Kjøretur i Fjærland til foten av Jostedalbreen – der bygdelagsleder Hans Haugen var med som guide. Orientering om bygdeutvikling sin rolle i lokalsamfunnsutviklingen. Kloke hoder som er med å utvikle bygda – små bygder som får til veldig mye
- Vandretur i bokbyen (bøker «over alt» etter veien)
- Orientering om planene rundt Marheim Fjordsenter
- Besøk på Fjærland fjordstove, orientering ved hotellvert Bård Huseby, vekt på lokalhistorie og godt vertskap

ONSDAG 8. MAI:

Lærdal kommune

Orientering ved ordfører Jan Geir Solheim

- Har opplevd mange kriser – god på krisehandtering
- Kriser; uvær, brann, flom, gyro i lakseelva
- Sykdommen Chronic Wasting Disease (CWD) er lite kjent, men alvorlig sykdom som kan ramme elg/rein/hjort med dødelig utgang. Canada har hatt større utbrudd, Lærdal har oppdaget få tilfeller. Det har medført stopp i jakt, utfordringer for sauebrukere, behov for tiltak som inngjerding eller slakting
- Norsk villakssenter – åpna 1996. Erfaring; kommunen ikke eie og drive denne type senter. De har hatt utfordringer med villakssenteret. Bremuseet lykkes bedre, har annen eierstruktur
- Lærdal har en unik treby fra 1750–1760. Mye å ta vare på av kulturminner
- Ca 2200 innbyggere – mye kraftinntekter, ca 25–50 mill årlig. I tillegg ca 7 mill i utbytte som går til Lærdal næringsutvikling
- Likevel, har vært på ROBEK-lista. Omstillingsprogram: satsa mye på arrangement (egen arrangementsansvarlig – for eksempel jordeple-rock). Viktig med forankring i omstillingsarbeidet
- Visit Sognefjorden utreder mulig ordning med turistskatt
- Vi avsluttet besøket i Lærdal med omvisning i bygda og besøk på en gård med potet- og grønnsakdyrking

Undredal:

- Besøk til bygdesamfunnet Undredal, ei særprega lita bygd midt på fjordstrekninga mellom Flåm og Gudvangen. Bygda er kjent for stavkirken fra 1147 med 40 sitteplasser, og Undredalsosten
- Orientering fra de nye butikkdriverne av Merkur-butikken Geir Andre Gilbu.
 - I tillegg til butikkfunksjonen har de engrosutsalg for ost og kjøtt fra geit-brukene i bygda, og kommunalt tjenestetorg (kommunal info, beredskapsfunksjon)

- Orientering om bygda si historie og utvikling på Undredal brygge, besøk på visningscenteret Eldhuset, der det var utstillinger om ysting og om modningsprosessen til osten, ved Leif Inge
 - Ca 20.000 besøkende årlig
 - Smak på ulike oster og pølse, lokalprodusert
- Orientering om Nærøyfjorden verdensarvpark, UNESCO-status

Flåm:

- Orientering ved ordfører Noralv Distad i Aurland kommune
 - En liten kommune i vekst
 - Har ikke statlige arbeidsplasser
 - Vekst i privat sektor
 - Attraktiv for ungdom
 - Utdanningsnivå i privat sektor høyere enn i offentlig sektor
- Flåm – turistmaskin i et lite lokalsamfunn ved Arve Tokvam, Aurland ressursutvikling
 - Tenker helhetlig og bærekraft (elektriske ferger, turbåter, hurtigbåt og tog)
 - Klynge-tenking
 - Fokus på vertskapsrollen og den helhetlige gjesteopplevelsen
 - Satser på ulike markeder, for å unngå sårbarhet
 - Reiseliv med lang historie – startet ca 1850
 - I dag ca 120 helårsansatte i tillegg til alle sesongansatte
 - Flåmsbanen er hovedaktivitet – nesten 1. mill reisene årlig
 - Ca 10 % av innbyggerne er tilknyttet reiselivet

- Besøket i Flåm ble avsluttet med orientering om satsingen på Ægir, med ølbrygging, kafe og restaurant ved eier Aud Melås

OPPSUMMERING AV STUDIETUREN:

Faglig innhold – hva har vi erfart/lært – eksempler som har overføringsverdi til egen region?

Eirik:

- Vi må tenke større og tenke sammen i vår region
- Vi må sette oss hårete mål – samle de kreftene som finnes
- Vi må satse på kompetanse – har lavere kompetansenivå enn kommunene i Sogn
- Det har vært lærerikt og inspirerende
- Vi blir veldig forsiktige – men hvor galt kan det gå?
- Fått nye tanker om mulige koblinger; idrett – skole – campus

Øyvind:

- Vi gjør allerede mye bra – vi har flere sentra i regionen som gjør en god jobb
- Kompetanse er viktig – jobbe mer med kompetanseutvikling

Svein:

- Imponert over programmet
- Vi må bli flinkere til å bruke kultur og historie enda mer i næringsutviklingen

Dan–Håvard:

- Interessant å se kontrastene mellom turistmaskinen Flåm og den «ekte» småskalasatsingen i Undredal – veldig bra
- Nyttig med orientering om organisering og eierskap innen reiselivsutviklingen
- Vern av natur har noe for seg – det gir muligheter
- Turistskatt – frivillig eller tvang? Kan være flere løsninger. Man må finne praktisk gjennomførbare løsninger. Må begrunnes med miljøaspekt – behov for infrastruktur

Irene:

- Imponert over hva de får til – også på små plasser
- Ser at det er viktig med flere ben å stå på, muligheter for mangesysleri
- Vi må tenke større, og lenger fram i tid. Ikke bruke tid på det vi ikke får/har, men finne nye veier/bein og stå på
- Vi må tørre å samarbeide uten å tenke at vi «stjeler» fra hverandre, men drar veksler på hverandre

Hanne:

- Viktigheten av lokal mat, vi må bli flinkere til å dyrke kortreist/lokalt og koble dette til reiselivsutviklingen
- Endringen av profil/produktene vi finner på markedene i Nord-Troms har endra seg de siste årene. For eksempel Skibotn-markedet; tidligere lokalproduserte produkter mens i dag er det mer «made i China». Her ligger det et stort potensiale
- Viktig at vi støtter opp om egen region

Willy:

- Veldig godt program
- Bra å bli bedre kjent med Distriktssenteret
- Vi kan samhandle mer i egen region og bruke hverandre
- Campus og kompetanse og ulike andre koblinger ga noen ideer
- Refleksjon; Sogn midt i nytt fylke/sentralt plassert i Vestlandsregionen, det samme som Nord-Troms

Lise og Berit:

- Inspirerende og lærerikt program – ny kunnskap oppstår i dialogen med andre
- Programmet traff godt i forhold til relevante tema for vår region
- Mange gode ideer og innspill som vi kan ta med videre i eget utviklingsarbeid – særlig det vi fikk presentert på Campus
- Interessant med kobling mellom dugnad og bygdeutviklingslag som tok direkte ansvar for utvikling i egen bygd (for eksempel Fjærland)
- Nyttig refleksjon/erfaring rundt eierskap i besøkssentra – for eksempel Bremuseet vs Villakssenter

Teknisk gjennomføring – program og opplegg:

- Stramt program, men det fungerte med den vekslingen som var lagt opp
- Veldig godt program, god jobb av Distriktssenteret
- Imponert over hvordan vi er blitt møtt alle steder vi har vært
- God balanse mellom «møtesekvenser» første del av dagen og besøk og korte presentasjoner resten av dagen
- Stramt program, men fungerte godt siden det var variert
- Veldig godt vertskap – over alt hvor vi kom

- Egen buss – veldig bra. Da kunne vi også få samlet guiding og bli kjent med regionen
- God helhet – god styring

Gode råd å ta med på veien videre:

- Studieturen har gitt innspill til råd vi kan gi videre til de nye ordførerne – hva bør man jobbe videre med. Regionrådet bør drøfte hva har overføringsverdi til vår regionen og hvordan kan vi utnytte denne kunnskapen
- Viktig å ha fylkeskommunen på slike opplegg
- Studietur er en god måte å hente ny kunnskap og inspirasjon
- Tips fra fylkesråden: Oppfordrer Distriktssenteret til å sette fokus på regionrådenes nye rolle i de nye regionene. anbefaler Distriktssenteret til å presentere seg for de nye regionene – tror ikke alle kjenner senterets arbeid
- Tips fra Distriktssenteret til Nord-Troms Regionråd: Sjekk ut ordningen med regionalparker. Dette er ikke vern – det er avsatt egne midler på statsbudsjettet til ordningen

«stao no pao»

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

Program:

6. mai

- Kl. 18.00 Ankomst Sogndal lufthamn
Minibuss hentar dykk på flyplassen til Sognefjord Hotel
Kl. 19.30 Ankomst Sognefjord Hotel www.sognefjordhotel.no/index.php/nn
Roar Werner Vangsnes, Distriktssenteret, møter delegasjonen frå Nord- Troms

7. mai

- Kl. 08.10 Avreise frå Sognefjord Hotel til Fosshaugane Campus
Kl 08.40 Ankomst Fosshaugane Campus – og mingling
Kl 09.00 Seminarstart - velkomen til Sogndal og Distriktssenteret
Kl 09.10 Presentasjon frå Nord Troms regionråd og Troms fylkeskommune
v/ regionrådsleiar Svein Leiros og fylkesråd Willy Ørnebakk m.m.
Kl 09.40 Presentasjon frå Sogn Regionråd v/ regionrådsleiar Jan Geir Solheim
Kl 09.55 Spørsmål, diskusjon og refleksjon
Kl 10.30 Distriktssenterkunnskap med 5 raske foredrag
Kl 11.10 Ny spørsmålsrunde, diskusjon og refleksjon
Kl 11.40 Lunsj i møtelokale og avslutning av seminaret
Delegasjonen får ei kort omvising på Campus før turen går vidare til Fjærland
Kl. 13.00 Avreise til Fjærland. Reiselivsdirektør i [Visit Sognefjord](http://VisitSognefjord) Ståle Brandshaug blir som guide i minibussen
Kl. 13.45 Fjærland www.sognefjord.no/fjordbygder/fjordbygder/fjaerland
Møte med bygdelaget i Fjærland som orienterer om Fjærlandsbygda
Omvising m/ dagleg leiar Jon Brekke på [Norsk Bremuseum](http://NorskBremuseum), og køyretur i Fjærland til foten av Jostedalsbreen – der bygdelagsleiar Hans Haugen er med som guide. Vi legg inn kort vandretur i bokbyen og litt om planane rundt Marheim Fjordsenter
Kaffistopp avslutning på [Fjærland Fjordstove](http://FjærlandFjordstove) og lett orientering ved hotellvert Bård Huseby
Kl. 18.15 Attende til Sognefjord Hotel
Kl. 19.30 [Henjatunet Eggjagarden as](http://HenjatunetEggjagardenas). Kort omvising før middag
Middag på Henjatunet i Leikanger m/ inviterte gjester

8. mai

- Kl. 08.10 Avreise frå Sognefjord Hotel
Kl. 10.00 Lærdal kommune Møte på kommunehuset i Lærdal og vertskap er ordførar og regionrådrådsleiar Jan Geir Solheim
Frå omstilling til utvikling. Lunsj
synfaring i Lærdal – besøk på [Lærdal grønt](http://Lærdalgrønt)
Kl. 13.00 Ankomst bygdesamfunnet Undredal <http://www.visitundredal.no>
Merkur butikk med nye butikkdrivarar
Orientering om bygda si historie og utvikling på undredal brygge
Orientering om [Nærøyfjorden verdsarvpark](http://Nærøyfjordenverdsarvpark)
Kl. 15.30 Ankomst Flåm www.visitnorway.no/reisemal/vestlandet/sognefjorden/flam
Stor turistmaskin i eit lite lokalsamfunn. Vi møter ordførar Noralv Distad og Arve Tokvam frå Aurland ressursutvikling som gir sine refleksjonar på utbygginga i Flåm og veggen framover.
[Ølsmaking på Ægir](http://ØlsmakingpåÆgir) og orientering v/ Aud Melås
Kl. 17.00 Avreise Flåm m/ alternativ tur over [Aurlandsfjellet \(nasjonal turistveg\)](http://Aurlandsfjellet)
Kl. 18.30 Attende på Sognefjord Hotell
Kl. 20.00 Middag på hotellet - «debriefing» og oppsummering

9. mai

Heimreise til Troms.